SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 25.03.2024

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kokouksen selostukset ... 5

4 § Lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta /PT ... 6

- Vantaan kaupungin lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta 2024-2034 ... 8

- Lausuntopyyntö Vantaan kaupunginhallitukselle Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen luonnoksesta palveluverkkosuunnitelmasta ... 10

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma luonnos 1.3.2024 ... 13

- Vantaan kaupungin lausuntoa täydentävä liite KH 25.3. ... 99

5 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT ... 118

6 § Eron myöntäminen Hussein al-Taeelle kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen (kvalt) / PT ... 119

7 § Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2023/PT ... 121

- Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2023 ... 122

8 § Henkilöstökertomus 2023 / PT (kvalt) ... 132

9 § Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023 (kvalt) / PT ... 135

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023 ... 143

10 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jakaminen sopimuskuntien kesken / PT ... 410

- Sopimusluonnos Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jakamisesta ... 412

- Liite sopimusluonnokseen ... 420

11 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille ... 424

12 § Asemakaavan muutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma, 92. Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13 / TeA ... 425

- 002503 asemakaavanmuutosehdotus 5.9.2023, Pitkäsuontie 2 ja 13_allek ... 431

- 002503, 920400ma selostus, asemakaavamuutos 18.4.2023, 5.9.2023 tarkistettu, Pitkäsuontie 2 ja 13 ... 432

- 002503 ja 920400ma Lausunnot ja vastineet, 5.9.2023 ... 485

13 § Vastaus Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopumiseen ... 487

- Osakassopimus ... 490

- Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloite Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopuminen ... 528

14 § Vastaus Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloitteeseen jengiytymisen ehkäisemiseksi (kvalt) / RÅ ... 529

- Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloite jengiytymisen ehkäisemiseksi ... 533

15 § Vastaus Eve Rämön ja Vaula Norrenan sekä 19 muun valtuutetun aloitteeseen Korsontien turvallisuuden parantamisesta ... 534

- Eve Rämön ja Vaula Norrenan sekä 19 muun valuutetun aloite Korsontien turvallisuuden parantamisesta ... 536

16 § Vastaus Juha Järän ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen ulkoisesta kilpailuselvityksestä (kvalt) / PT ... 537

- Juha Järän ja 16 muun valuutetun aloite ulkoinen kilpailutusselvitys ... 540

- Äänestysraportti KH § 16 25.3.2024 ... 541

17 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston viranhaltijapäätökseen § 21 / 2024 / PT ... 545

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus ... 547

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ... 548

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto ... 549

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus ... 550

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa ... 555

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa ... 556

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa ... 557

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle ... 558

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 25.3.2024 klo. 14.00 – 16.13
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Kasonen Mika, puheenjohtaja	x (14.00-15.38; 15.48-16.13, § 1-3, 5-17)	Hakala Heli	
Kaukola Ulla, I varapuheenjohtaja	x (pj 15.38-15.48 §4)	Haapalainen Tuija	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (14.00-16.08; 16.09-16.13 § 1-11 – 13-17)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Lundell Kai-Ari	x	Hartikainen Janne	
Orpana Anitta	x (14.00-15.38; 15.48-16.13,§ 1-3, 5-17)	Kanerva Sami	
Raja-Aho Maarit	x (14.00-15.38; 15.48-16.13 § 1-3, 5-17)	Rehnström Kristian	
Rokkanen Sakari	x (14:00-16:07 § 1-11)	Kaiju Susanna	
Rämö Eve	x (14.00-15.38; 15.48-16.13, § 1-3, 5-17)	Kuusela Minna	
Räsänen Minna	x (14:00-16:07 § 1-11)	Vesa Tiina	
Suoniemi Juha	x	Kärki Niilo	
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Tuomela Tiina	x	Vacker Marjo	
Valtanen Hanna	x	Seppänen Tia	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	

Muut osallistujat		**Läsnä**
Tahvanainen Säde, valtuuston puheenjohtaja		x (14:00-16:07 § 1-11)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja		x (14.44-15.38; 15.48-16.13, § 1-3, 5-17)
Aidanjuuri Tanja, valtuuston II varapuheenjohtaja		x (14.00-15.38; 15.48-16.13, § 1-3, 5-17)
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja		x

Mäkelä Mikko, vs. apulaiskaupunginjohtaja		x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja		x (14.00-16.09; 16.10-16.13 § 1-12 – 14-17)
Kalmari Mari, viestintäjohtaja		x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		x
Kauppinen Elina, pöytäkirjanpitäjä		x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Mika Kasonen ja Ulla Kaukola

Pöytäkirjanpitäjä Elina Kauppinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 2.4.2024, sähköisesti.

Pykälät 4, tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Tiina Tuomela Hanna Valtanen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 3.4.2024, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti tiistaina 2.4.2024 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Niikko Mika	
Orpana Anitta	
Raja-Aho Maarit	
Rokkanen Sakari	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Suoniemi Juha	11.3.2024
Tammi Visa	11.3.2024
Tuomela Tiina	25.3.2024
Valtanen Hanna	25.3.2024

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 3.4.2024 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Tiina Tuomela ja Hanna Valtanen pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti tiistaina 2.4.2024 klo 16.00, ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 3.4.2024 lähtien.

3 § **Kokouksen selostukset**

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Sisäisen tarkastuksen vuosiraportin selostus / Tarkastusjohtaja Pentti Asumus

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 3

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

- Ilmailumuseo / Kaupunginjohtaja Pekka Timonen
- Sisäisen tarkastuksen vuosiraportin selostus / Tarkastusjohtaja Pentti Asumus
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023 / Talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula

4 § Lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta /PT

VD/2200/00.01.02.06/2024

PT/NJ/EK

Vantaan kaupungilta on pyydetty lausuntoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta 2024–2034.

Lausunnot pyydetään toimittamaan tiistaihin 2.4.2024 mennessä. Hyvinvointialue käsittelee lausuntokierroksen tuloksia aluehallituksen seminaarissa huhtikuun alussa 4.-5.4.2024, minkä jälkeen palveluverkkosuunnitelman on tarkoitus mennä aluehallituksen kokoukseen 16.4.2024 käsiteltäväksi niin, että se voitaisiin esittää edelleen aluevaltuuston 29.4.2024 hyväksyttäväksi.

Kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön, kasvatuksen ja oppimisen, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialoilla. Lausunnon liitteeksi on laadittu yksityiskohtaisempi listaus palveluverkkosuunnitelman huomioista, joka toimitetaan hyvinvointialueelle lausunnon mukana.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin puhevallan käyttämisestä ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle oheisen liitteen mukainen lausunto.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Mika Kasonen, Anita Orpana ja kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Lauri Kaira sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Muutetaan lausunnon liitettä siten, että liitteessä useampaan kertaan todettu lause:

Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulee laatia kohdetta koskien pitkäaikainen vuokrasopimus.
Muotoon: *Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia kohdetta koskien pitkäaikainen vuokrasopimus.*

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta 2024–2034

- Vantaan kaupungin lausuntoa täydentävä liite
- Lausuntopyyntö Vantaan kaupunginhallitukselle Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen luonnoksesta palveluverkkosuunnitelmasta
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma 2024–2034 luonnos 1.3.2024

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja Päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Noora Järvi, erityisasiantuntija, puh. 040 511 7121
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMASTA 2024-2034

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman 2024–2034 luonnoksesta.

HYVINVOINTIALUEEN PALVELUVERKON LINJAUKSET

Kaupunki toivoo, että palveluverkkosuunnitelmaan kirjataan millainen näkemys hyvinvointialueella on yhteistyöstä Vantaan kaupungin kanssa ja miten konkreettisesti palveluverkkosuunnittelun yhteistyötä aiotaan kehittää. Hyvinvointialueen ja kaupungin palveluverkkojen tulisi muodostaa yhtenäinen kokonaisuus ja sitä varten palveluverkkosuunnittelua tulee tehdä yhteistyössä, ja keskusteluyhteyden tulee toimia molempiin suuntiin.

Kaupunki toivoo, että palveluverkkosuunnitelmaan sisällytetään kuvaus siitä, miten palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta on tarkasteltu hyvinvointialueella ja miten siinä huomioidaan kaupungin palveluverkko. Toivoisimme, että palveluverkkoa tarkastellaan kaupungin tasolla alueellisesti niin, että mukana on sekä kaupungin että hyvinvointialueen palvelut ja kirjoitettaisiin auki, miten otetaan huomioon kunnan ja hyvinvointialueen palveluiden synergia ja läheisyyden vaikutus palveluiden käyttöön. Kaupunki tarvitsee tarkemmat tiedot hyvinvointialueen suunnitelmista ja kuvauksen millaisia muutoksia palveluverkkoon on tulossa. Kaupunki suunnittelee omaa palveluverkkoa peilaten hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmaan ja sitä varten tarvitaan kokonaiskuva alueen kehityksestä.

Lisäksi pitäisimme tärkeänä, että hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmassa otettaisiin kantaa segregaation vähentämiseen. Tässä tarvitaan hyvää yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa.

Vantaan kaupunki
Vanda stad

Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin 09 8392 2184
kirjaamo@vantaa.fi
www.vantaa.fi

KAUPUNGIN JA HYVINVOINTIALUEEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Palveluverkkosuunnitelman johdannossa todetaan, että hyvinvointialueen on tehtävä palveluverkkosuunnittelussa läheistä yhteistyötä kuntien kanssa ja että hyvinvointialueella ei ole juurikaan kiinteää omaisuutta. Tähän viitaten kaupunki korostaa, että hankeyhteistyö maankäytön ja kiinteistöjen osalta on ensiarvoisen tärkeää, jotta palveluille varmistetaan oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset sijainnit ja toimitilat. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö kaavoituksessa, toimitilojen hallinnassa ja tontinluovutuksessa tulee olla pitkäjänteistä ja ennakoivaa, jotta hankkeet voidaan viedä läpi tavoitellussa aikataulussa ja varmistetaan asukkaille riittävät ja oikea-aikaiset palvelut. Erityisesti tonttien hankinta edellyttää toimivaa ja aktiivista yhteistyötä kaupunkien kaupunkisuunnitteluyksiköiden kanssa. Kaupungin näkökulmasta palveluverkkosuunnitelman toteuttamisessa on keskeistä tulevien uudishankkeiden sijainnit, sillä maankäytön prosessit ovat pitkiä ja riittävä varautuminen tulevaisuuden hankkeisiin tulee tehdä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tekemällä suunnitteluvaraus kaavoitusta varten tai varaamalla tontti olevasta tonttivarannosta.

Palveluverkkoa koskevat linjaukset on tärkeää saada valmiiksi mahdollisimman pikaisesti, jotta kaupunki ja hyvinvointialue voivat tehdä pitkäaikaiset vuokrasopimukset kohteista, jotka ovat myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa. Kaupunki valmistelee hyvinvointialueen käytössä olevien tilojen myynnistä, mutta myynti ei käytännössä etene ilman vuokrasopimuksia. Vuokrasopimusten laatiminen on myös hyvinvointialueen etu, sillä näin se voi varmistaa toimintansa jatkumisen palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvissä kohteissa. Vuokrasopimusten valmistelulle on sovittava aikataulu, johon molemmat osapuolet sitoutuvat. Vuokrasopimusten tekemisen lisäksi hyvinvointialueen tulisi varata riittävät määrärahat vuokrakulujen ylläpitovuokria budjetoidessaan siihen, että palveluverkon kohteissa voidaan suorittaa tilojen kunnon ja käytettävyyden parantamisen edellyttämät korjaukset. Tämä on sekä kiinteistön omistajan että vuokralaisen etu kohteissa, jotka ovat myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa.

Lausunnon lisäksi on tuotettu liite, johon on kirjattu kaupungin yksityiskohtaisempia huomioita hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta.

Vantaan kaupunki
Vanda stad

Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin 09 8392 2184
kirjaamo@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Lehti Tomi

Lähettäjä:	Liljeroos Riikka <riikka.liljeroos@vakehyva.fi>
Lähetetty:	perjantai 1. maaliskuuta 2024 12.51
Vastaanottaja:	Keravan kirjaamo; YHT Kirjaamo; Kortelainen Riikka; Rusanen Leena; YHT Päätösvalmistelu
Kopio:	Aronkytö Timo; Hokkanen Mikko; pasi.salo; YHT Päätöksenteko
Aihe:	Lausuntopyyntö hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta / määräaika 2.4.2024 / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Liitteet:	Esittelydiat - alustava luonnos palveluverkkosuunnitelmasta (1.3.2024).pdf; Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma, luonnos 1.3.2024.pdf

Hei!

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen luonnos palveluverkkosuunnitelmasta on valmistunut. Tällä viestillä pyydämme Keravan kaupunginhallitukselta ja Vantaan kaupunginhallitukselta lausuntoa hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta. Lausunto pyydetään toimittamaan tiistaihin 2.4.2024 mennessä.

Palveluverkkoa koskeva aineisto on liitteenä. Lisäksi tässä linkki asiaa koskevaan tiedotteeseen, jossa on kuvattu myös asukkaille, järjestöille ja muille yhteistyökumppaneille avoin kysely, joka on vastattavana 1.3.-2.4.2024:
https://vakehyva.fi/fi/palveluverkkokysely

Palveluverkkosuunnitelman laadinnan taustaa:

Aluehallitus on kokouksessaan 9.5.2023 § 119 merkinnyt tiedoksi palveluverkkojen tilannekatsauksen. Tämän jälkeen palveluverkkoa on vuoden 2023 aikana työstetty hyvinvointialueen tulevaisuusjaostoissa ja lisäksi aluevaltuusto on osaltaan käsittelyt hyvinvointialueen palveluverkkoa aluevaltuuston talous- ja strategiaseminaareissa 2.6.2023 ja 25.9.2023.

- Vanhusten palvelut -jaosto on käsitellyt vanhusten palvelujen toimialan palveluverkkoa kokouksissaan 17.5.2023 § 11, 31.8.2023 § 16 sekä 4.10.2023 § 20. Kokouksessaan 4.10.2023 jaosto piti työpajan koskien vanhusten palvelujen toimialan palveluverkkoa ja antoi työpajassa evästystä palveluverkon kehittämiseen ja jatkotyöstämiseen. Työpajan tulokset ovat oheismateriaalina.
- Terveydenhuollon palvelut -jaosto on käsitellyt terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkkoa kokouksissaan 10.5.2023 § 12, 22.8.2023 § 18 sekä 11.10.2023 § 24. Kokouksessaan 11.10.2023 jaosto piti työpajan koskien terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkkoa ja antoi työpajassa evästystä palveluverkon kehittämiseen ja jatkotyöstämiseen. Työpajan tulokset ovat oheismateriaalina.
- Aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto käsitellyt aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialan palveluverkkoa kokouksissaan 3.5.2023 § 9 sekä 19.10.2023 § 21. Kokouksessaan 19.10.2023 jaosto piti työpajan koskien aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkkoa ja antoi työpajassa evästystä palveluverkon kehittämiseen ja jatkotyöstämiseen. Työpajan tulokset ovat oheismateriaalina.
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut -jaosto käsitellyt lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkkoa kokouksissaan 15.3.2023 § 3, 10.10.2023 § 19 sekä 29.11.2023 § 23. Kokouksissaan 10.10.2023 ja 29.11.2023 jaosto piti työpajan koskien lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkkoa ja antoi työpajassa evästystä

palveluverkon kehittämiseen ja jatkotyöstämiseen. Työpajan ja jatkotyöpajan tulokset ovat oheismateriaalina.

Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman laatimista on käsitelty aluehallituksen selostustilaisuudessa 17.1.2024 ja kokouksessa 23.1.2024. Tämän jälkeen hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet ovat käsitelleet palveluverkkoa kokouksissaan:

- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 1.2.2024
- Vanhusneuvosto 15.2.2024
- Vammaisneuvosto 15.2.2024
- Nuorisovaltuusto 26.2.2024

Vaikuttamistoimielinten huomioiden jälkeen palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty aluehallituksen iltakoulussa 28.2.2024 sekä aluevaltuuston selostustilaisuudessa + iltakoulussa 29.2.2024. Tämän jälkeen palveluverkkosuunnitelma on tarkoitus lähettää virkatyönä lausuntokierrokselle aikavälille 1.3.2024-2.4.2024:

- Keravan ja Vantaan kaupunginhallituksille
- Avoin kysely asukkaille, järjestöille ja muille yhteistyökumppaneille
- Hyvinvointialueen tulevaisuusjaostot, pelastuslautakunta ja kansalliskielilautakunta
    - Terveydenhuollon palvelut -jaosto 28.2.2024 (käsittely jo ennen aluevaltuuston iltakoulua)
    - Lasten, nuorten ja perheiden palvelut -jaosto 5.3.2024
    - Aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto 6.3.2024
    - Vanhusten palvelut -jaosto 7.3.2024
    - Pelastuslautakunta 13.3.2024
    - Kansalliskielilautakunta 13.3.2024

Lausuntokierroksen tuloksia käsitellään aluehallituksen seminaarissa huhtikuun alussa 4.-5.4.2024, minkä jälkeen palveluverkkosuunnitelman on tarkoitus tulla aluehallituksen kokoukseen 16.4.2024 käsiteltäväksi niin, että se voitaisiin esittää edelleen aluevaltuuston 29.4.2024 hyväksyttäväksi.

Mikäli mieleenne tulee kysymyksiä, vastaamme mielellämme.

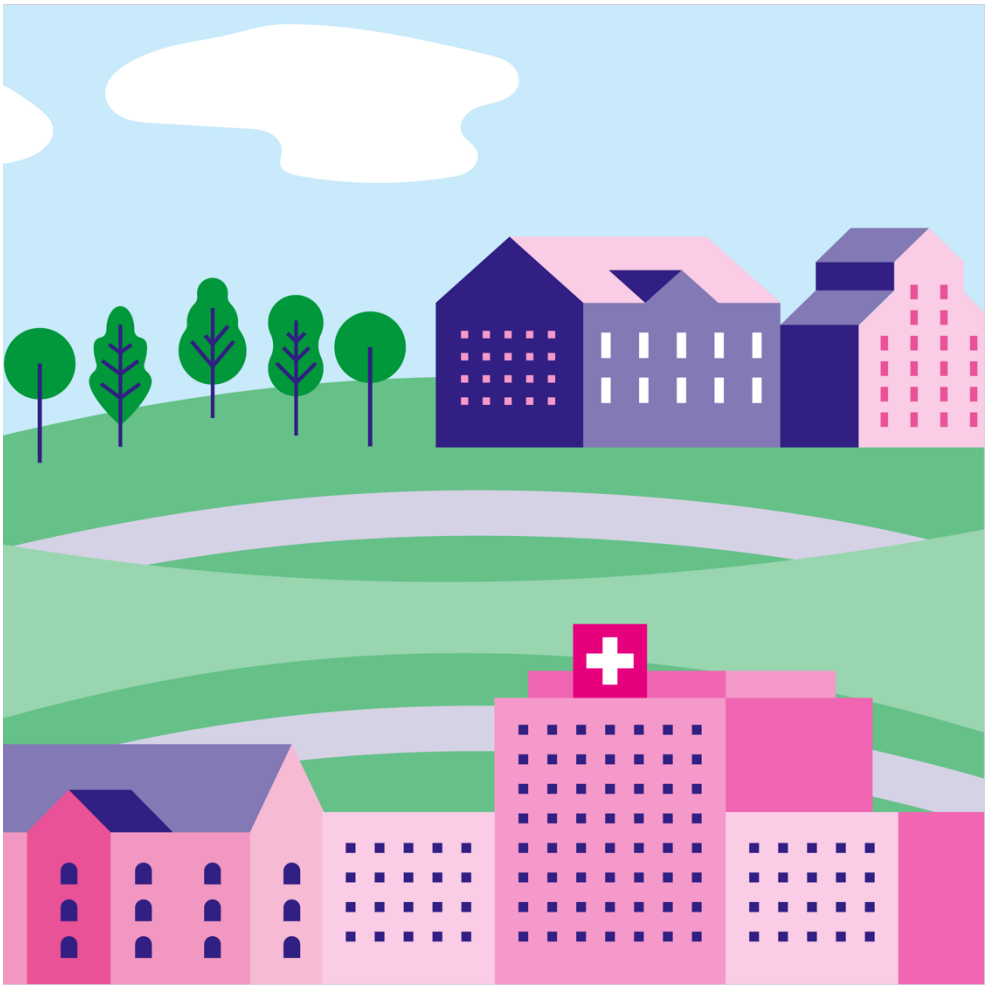
Terveisin, Riikka Liljeroos

Riikka Liljeroos
Hallintojohtaja / Förvaltningsdirektör
puh. 040 617 6685
riikka.liljeroos@vakehyva.fi
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue / Vanda och Kervo välfärdsområde
www.vakehyva.fi

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan sen vastaanottajalle. Jos et ole viestissä mainittu vastaanottaja, poista viesti ja ilmoita asiasta lähettäjälle.

Detta meddelande är endast avsett för dess mottagare. Om du inte är mottagaren som nämns i meddelandet, radera meddelandet och meddela avsändaren.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma 2024–2034

Luonnos 1.3.2024
Lausuntokierros ja avoin kysely asukkaille, järjestöille ja muille yhteistyökumppaneille 1.3.-2.4.2024

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

LIITE: Kaupunginhallitus 25.03.2024 / 4 §

Sisällys

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma 1

2024–2034 1

1. Johdanto ja keskeiset näkökulmat 5
2. Nykyinen toimitila- ja asuntoverkosto 7
3. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö ja alueiden kehitys 10
4. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia, hyvinvointialueen toimintaympäristön muutokset ja hyvinvointialueen investointien suunnittelu 12

4.1. Toimintaympäristö ja strategia 12

4.2. Uudistusohjelma 13

4.3. Investointisuunnittelu 14

5. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelun keskeiset periaatteet 16
6. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkot 19

6.1. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet 19

6.2. Terveydenhuollon palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi 20

6.3. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkon nykytila 21

6.4. Terveydenhuollonpalvelujen toimialan palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet 24

7. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkot 28

7.1. Toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet 28

7.2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi 29

7.3. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkko 33

7.4. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palveluverkon tulevaisuuden visio 39

8. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkot 43

8.1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet 43

8.2. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi 44

8.3. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen palveluverkon nykytila 47

8.4. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet 50

9. Vanhusten palvelujen toimialan palveluverkko 56

9.1. Vanhusten palvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet 56

9.2. Vanhusten palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi 57

9.3. Vanhusten palvelujen palveluverkon nykytila 59

9.4. Vanhusten palvelujen palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet 65

10. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkot 75
10.1. Lainsäädännön palvelutuotannolle asettamat vaatimukset ja strategiset tavoitteet 75
10.2. Pelastuslaitoksen toimintaympäristöanalyysi 76
10.3. Pelastuslaitoksen palveluverkon nykytila 78
10.4. Pelastuslaitoksen palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet 79
11. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimialojen palveluverkkojen tiivistelmät 81
11.1. Tiivistelmä terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkkosuunnitelmista 81
11.2. Tiivistelmä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialan palveluverkkosuunnitelmista 82
11.3. Tiivistelmä aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkkosuunnitelmista 83
11.4. Tiivistelmä vanhusten palveluiden toimialan palveluverkkosuunnitelmista 84
11.5. Tiivistelmä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkkosuunnitelmista 85
Lähteet 86

Termit

Palveluverkolla tarkoitetaan kansalliseen lainsäädäntöön, paikallisiin linjauksiin ja asukkaiden palvelutarpeeseen perustuvaa, yhden tai useamman toimialan palveluiden muodostamaa kokonaisuutta.

Palveluverkkosuunnittelun keskeisenä tavoitteena on kunnan tai hyvinvointialueen asukkaiden palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen. Palveluverkkosuunnitteluprosessissa arvioidaan ja ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, palvelujen kehittämistarpeita sekä keinoja vastata muuttuviin tarpeisiin. Palveluverkkosuunnittelu perustuu toimialojen jatkuvaan lyhyen ja pitkän tähtäimen palvelutarvetarkasteluun.

Palveluverkkoselvityksessä tarkastellaan nykyisten palveluiden järjestämistä sekä toimintaympäristön ja palvelutarpeiden ennakoituja muutoksia.

Palveluverkkosuunnitelmassa palvelut kohdennetaan tulevaisuuden tarpeisiin. Vanhustenpalveluiden palveluverkkosuunnitelmassa voidaan määritellä mm. missä palveluasunnot sijaitsevat, mitä palveluja tai tukitoimia yksiköissä tarjotaan ja kuinka monelle vanhukselle eri yksiköissä järjestetään palvelua. Suunnitelmissa on tärkeää huomioida myös muiden toimialojen, esim. terveyspalveluiden tarpeet.

1. Johdanto ja keskeiset näkökulmat

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen vastuu siirtyi vuoden 2023 alusta lukien kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Vantaan ja Keravan kaupungeilta sekä Etevan ja Kårkullan kuntayhtymiltä vastuut siirrettiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 616/2021 (voimaanpanolaki) perusteella kuntien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olleet toimitilat siirtyivät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021) määritellään vastuut asukkaille järjestettävästä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista sekä siitä, että erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Uudenmaan hyvinvointialueilla on velvollisuus kuulua HUS-yhtymään. HUS-yhtymä vastaa omassa käytössään olevien kiinteistöjen ja toimitilojen palveluverkkosuunnittelusta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkojen rakenne pohjautuu fuusioitujen organisaatioiden eli Vantaan kaupungin, Keravan kaupungin, Eteva-kuntayhtymän, Kårkullan kuntayhtymän (Kårkulla samkommun) ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkkoihin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa kuntien palveluverkot siirtyivät sen hallintaan sellaisenaan.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset siirtyivät voimaanpanolain mukaan hyvinvointialueille. Voimaanpanolain 22 §:n mukaan hyvinvointialueen ja kuntien on pitänyt tehdä toimitilojen hallinnasta vuokrasopimukset siten, että ne ovat voimassa ainakin 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueen ja kuntien välisten vuokrasopimusten vuokrat on määritelty Valtionneuvoston asetuksen kunnan ja hyvinvointialueen välisen vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 mukaisesti. Näiden ns. siirtymäkauden vuokrasopimusten vuokrien tarkistukset on sidottu elinkustannusindeksiin, mikä aiheuttaa vuokramenojen ja rahoituksen välisen rakenteellisen rahoitusvajeen. Hyvinvointialueiden rahoituksen perusteena oleva ns. hyvinvointialueindeksi on toteutunut huomattavasti pienempänä kuin vuokrien korotuksen perusteena oleva elinkustannusindeksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintaan siirtyneistä toimitiloista ja asunnoista noin 80 % on edelleen kuntien tai niiden tytäryhtiöiden omistuksessa. Erityisesti emokuntien omistuksessa olevien toimitilojen korjausvelka kasvoi hyvinvointialueuudistuksen valmistelun suunniteltua pidemmän kestoajan takia. Vantaan ja Keravan alueella myös tarvittavia uudisrakennus- ja perusparannusinvestointeja jätettiin toteuttamatta, mikä asettaa sen hyvin erilaiseen asemaan moniin muihin hyvinvointialueisiin verrattuna. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue kuuluu Suomen voimakkaimmin kasvavaan alueeseen, mikä kasvattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden tarvetta. Vantaan ja Keravan palvelutoimintojen arviot tilatarpeiden kehittymisestä noudattavat pitkälti hyvinvointialueen asukkaiden palveluntarpeiden kasvua huolimatta siitä, että uusia palveluiden järjestämistapoja pyritään kehittämään mm. teknologiaa hyödyntäen. Edellä mainitut tekijät yhdessä luovat

voimakkaan paineen kasvattaa palvelujen järjestämisessä tarvittavien toimitiloihin ja asuntoihin kohdistettavia investointeja.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuokraamien toimitilojen ja asuntojen pinta-ala on yhteensä noin 258 000 m^2, joista toimitilojen osuus on noin 179 000 m^2 (69 %) ja asuntojen osuus noin 79 000 m^2 (31 %). Hyvinvointialueen merkittävimmät vuokranantajat ovat VAV-konserni, Vantaan kaupunki, Vivamus Kiinteistöt Oy ja Keravan kaupunki, jotka ovat vuokranneet hyvinvointialueelle pinta-alaltaan noin 192 000 m^2:n tilat.

Hyvinvointialueen vuokraamien tilojen kunto ja soveltuvuus nykyiseen käyttötarkoitukseensa vaihtelee voimakkaasti. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on toimintaa noin 350 rakennuksessa, joista ainoastaan 37 on valmistunut vuonna 2010 tai sen jälkeen. Vastaavasti elinkaarensa loppupuolella tai peruskorjauksen tarpeessa olevia rakennuksia on useita.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman laadintaan liittyvä valmistelutyö aloitettiin syksyllä 2022. Valmistelutyötä on jatkettu vuoden 2023 ajan vuoden 2024 kevääseen asti. Selvitystyöhön on kuulunut palveluverkon toimipistekohtaisia tarkasteluja, joiden kohteena ovat olleet mm. vuokrasopimusten sitovuus ja pituus, toimitilojen kunto ja rakennusten jäljellä oleva elinkaari sekä tilojen käytettävyys ja niiden soveltuvuus käyttötarkoitukseensa. Lisäksi on tehty tuotantotapa-analyysejä, joissa on selvitetty mm. oman palvelutuotannon ja ostopalveluilla hankittavien palvelujen kustannuksia, laatua ja saatavuutta sekä oman palvelutuotannon kasvattamisen edellyttämien investointien kannattavuutta.

Hyvinvointialueen on tehtävä palveluverkkosuunnittelussa läheistä yhteistyötä kuntien kanssa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ei hyvinvointialueuudistuksessa siirretty juurikaan kiinteää omaisuutta eikä hyvinvointialueilla ole kaavoituksessa samanlaista asemaa kuin kunnilla, joilla on kaavoitusmonopoli. Lisäksi Vantaan ja Keravan kaupunkien omistamien tonttien määrä on rajallinen. Vuokramarkkinoiden tarjonta tiiviisti rakennetuissa kaupunkikeskuksissa on niukkaa ja markkinoilta vapautuvien tilojen vuokrausmahdollisuuksia on vaikeaa ennustaa sillä tarkkuudella, jolla ne pitää esittää valtiolle hyväksyttäväksi toimitettavaan investointisuunnitelmaan.

Tässä palveluverkkosuunnitelmassa esitellään hyvinvointialueen eri toimialojen palveluverkkoja ja niiden kehittämisen tulevaisuuden visioita. Tämä on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen palveluverkkosuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä kaikkien hyvinvointialueen toimialojen ja luottamushenkilöiden kanssa hyvinvointialueen asukkaita osallistaen.

2. Nykyinen toimitila- ja asuntoverkosto

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimitilojen ja asuntojen hallinta perustuu toistaiseksi lähes kokonaan vuokrasopimuksiin. Poikkeuksen muodostavat ainoastaan yhdessä kiinteistössä sijaitsevat Kårkullan kuntayhtymältä hyvinvointialueen omistukseen siirtyneet asunnot. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuokraamien toimitilojen ja asuntojen pinta-ala on yhteensä noin 258 000 m^2, joista toimitilojen osuus on noin 179 000 m^2 (69 %) ja asuntojen osuus noin 79 000 m^2 (31 %). Hyvinvointialueen vuokraamien ja edelleen vuokraamien erityisasuntojen lukumäärä on yli 1500.

Taulukko 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimitilojen ja asuntojen vuokrasopimusten jakaumat vuokrattujen pinta-alojen mukaan (helmikuu/2024)

Vuokrattu pinta-ala (m^2)	**Vuokrattujen toimitilojen ja asuntojen pinta-ala yhteensä**	**Suhteellinen osuus vuokratusta pinta-alasta**	**Vuokrasopimusten lukumäärä**	**Suhteellinen osuus lukumäärästä**
Yli 5000	78 019	30 %	9	2 %
2000–5000	65 235	25 %	24	6 %
1000–1999	44 687	17 %	32	7 %
200–999	53 446	21 %	118	27 %
Alle 200	17 025	7 %	252	58 %
Kaikki yhteensä	**258 412**	100 %	**435**	100 %

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuokrasopimukset voidaan vuokrasopimusten vuokranantajien mukaan jakaa kolmeen eri ryhmään, jotka ovat:

- kaupunkien hyvinvointialueelle vuokraamat toimitilat ja asunnot;
- kaupunkien tytäryhtiöiden ja Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:n hyvinvointialueelle vuokraamat toimitilat ja asunnot;
- muiden vuokranantajien, kuten yritysten ja säätiöiden, hyvinvointialueelle vuokraamat toimitilat ja asunnot.

Taulukko 2. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen suurimmat vuokranantajat (helmikuu/2024)

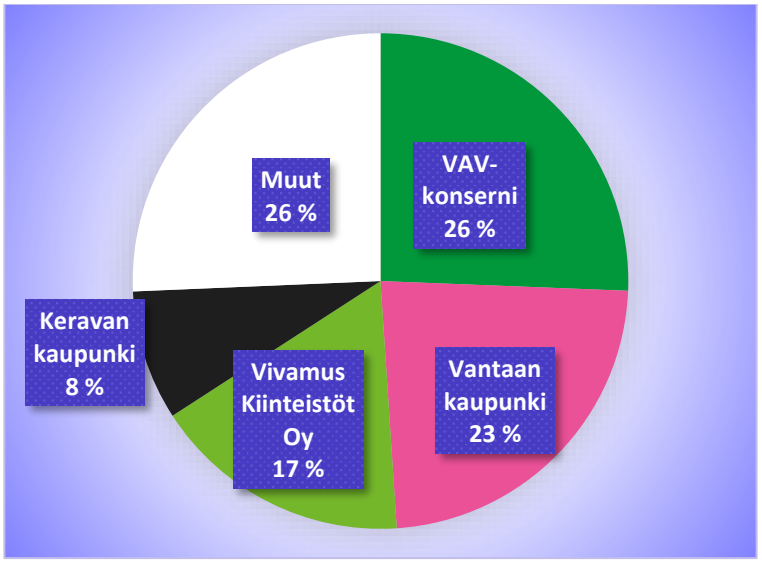
Vuokranantaja	**Vuokrattu pinta-ala (m^2)**
VAV-konserni*	66 220
Vantaan kaupunki	60 277
Vivamus Kiinteistöt Oy**	43 674
Keravan kaupunki	21 903
Muut	66 337
Yhteensä	**258 411**

* VAV-konserni muodostuu kolmesta tytäryhtiöstä, jotka ovat VAV Asunnot Oy, VAV Palvelukodit Oy ja VAV Hoiva-asunnot Oy.

** Vivamus Kiinteistöt Oy on Vantaan kaupungin omistaman VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö

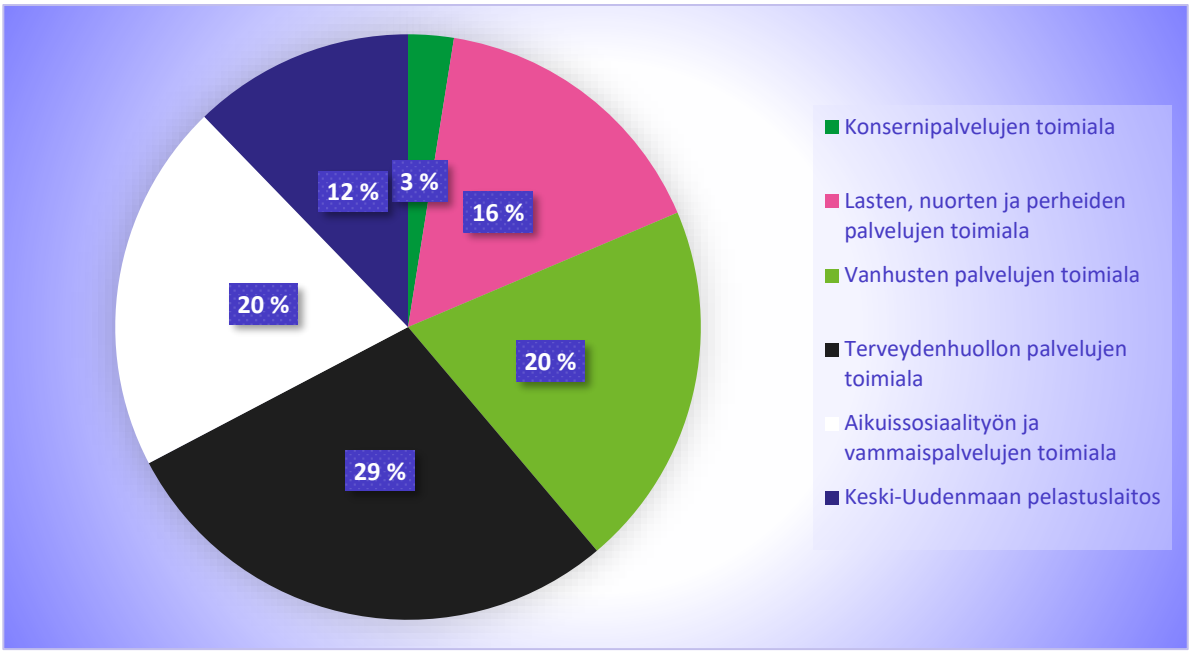
Kaupunkien hyvinvointialueelle vuokraamia toimitiloja ja asuntoja voidaan eritellä niiden erityispiirteiden osalta vielä tarkemmin mm. seuraaviin ryhmiin:

1. Toimitilat ja asunnot, jotka sijaitsevat rakennuksissa, joiden pääkäyttötarkoituksena on jokin kaupungin järjestämisvastuulla oleva palvelu kuten varhaiskasvatus tai perusopetus. Hyvinvointialueella on tällaisissa kohteissa mm. oppilashuollon, suun terveydenhuollon ja neuvoloiden toimipisteitä.
2. Toimitilat ja asunnot, joissa ei ole kuntien toimintaa ja jotka kuntien on myytävä tai yhtiöitettävä.
3. Toimitilat ja asunnot, joiden jäljellä oleva käyttöaika on rajallinen esimerkiksi niiden huonon kunnon tai kiinteistökehityshankkeisiin liittyvien näkökulmien takia.

Kuva 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen suurimpien vuokranantajien suhteelliset osuudet vuokratuista pinta-aloista.

Voimaanpanolakiin perustuen Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on tehnyt kuntien kanssa toimitilojen hallintaa koskevat vuokrasopimukset siten, että ne ovat voimassa ainakin 31.12.2025 asti. Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että palveluverkkoihin vaikuttavat kuntien kanssa käytävät vuokrasopimusneuvottelut koskevat pääosin toimitiloja ja asuntoja, joissa ei ole kuntien toimintaa ja jotka kuntien on myytävä tai yhtiöitettävä. Muilta osin palveluverkkoihin ei voida tehdä nopeita muutoksia, vaan toimintaa on suunniteltava pitkäjänteisemmin.

Kuva 2. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimialojen suhteelliset osuudet toimitilojen ja asuntojen vuokrattujen pinta-alojen käytöstä. Luvut sisältävät myös edelleen vuokrattujen asuntojen pinta-alat.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuuston kokouksessaan 22.11.2022 § 94 hyväksymän hyvinvointialuestrategian mukaan alueen palveluverkkoon kuuluvien toimitilojen vuokrasopimukset jatkuvat, ja kaupunkien kanssa on tähän perustuen tehty vuokrasopimukset yhteisesti sovitusti voimaanpanolain mukaisesti (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta, 616/2021). Tarkoituksena on ollut, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue käyttää voimaanpanolain mukaisen siirtymäajan ja neuvottelee palveluverkkosuunnitelmaan perustuen tarkoituksenmukaisista vuokrakausista.

Kaupunkien tytäryhtiöiden ja Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:n sekä muiden vuokranantajien, kuten yritysten ja säätiöiden, hyvinvointialueelle vuokraamien toimitilojen ja asuntojen vuokrasopimusten vuokra-aikojen pituudet ovat pääosin siirtyneet hyvinvointialueelle voimassa olevien vuokrasopimusten mukaisesti. Poikkeuksena voidaan pitää niitä vuokrasopimuksia, joita on koskenut laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

3. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö ja alueiden kehitys

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on väestöltään ja samalla palvelutarpeiltaan kasvava alue. Alueella oli asukkaita vuoden 2023 lopussa noin 284 500. Väestön ennustetaan kasvavan noin 4 600 asukkaalla vuosittain vuoden 2030 loppuun mennessä, jolloin asukkaita arvioidaan olevan yli 316 700. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa yli 26 % vuodesta 2023 vuoden 2030 loppuun mennessä (+ 5 800), ja yli 85-vuotiaiden määrä 56 % (+ 2 750). Määrällisesti eniten kasvaa työikäisten määrä (+ 17 900). Alle 18-vuotiaiden määrä kasvaa tarkastelujaksolla noin 3,8 % (+ 1 730). Taloudellisen huoltosuhteen arvioidaan pysyvän hyvänä. Muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien osuus väestöstä on alueella maan suurin, yli 23,4 % asukkaista. Vuonna 2030 muunkielisten osuuden ennustetaan olevan noin 32 % alueen asukkaista.

Taulukko 3. Yhdistetty Vantaan ja Keravan väestöennuste 2023–2030.*

Vuosi	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*
Ikäryhmä									
0–6	20 986	21 238	21 585	22 094	22 607	22 818	23 092	23 357	23 578
18–24	23 261	23 903	24 519	25 134	25 674	26 004	26 291	26 489	26 569
25–64	157 752	160 536	163 456	166 263	169 141	171 775	174 264	176 953	179 629
65–74	24 863	24 685	24 741	24 958	25 129	25 624	26 250	26 664	27 017
7–17	35 371	35 363	35 366	35 184	34 943	34 984	34 995	35 128	35 173
yli 75	22 266	23 437	24 336	25 171	26 059	26 746	27 417	28 103	28 801
YHTEENSÄ	**284 499**	**289 162**	**294 003**	**298 804**	**303 553**	**307 951**	**312 309**	**316 694**	**320 767**

*Väestöennusteen laadinnassa on yhdistetty Vantaan kaupungin laatiman Vantaan väestöennusteen ja tilastokeskuksen Keravan kaupungin väestöennusteen tiedot.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö on Suomen muihin hyvinvointialueisiin verrattuna nuorta, ja sairastavuus keskimääräistä alhaisempaa. Alueella korostuvat erilaiset metropolialueen ilmiöt; korkeat asumiskustannukset, asunnottomuus ja päihdeongelmat. Menetettyjä elinvuosia (ennenaikainen kuolleisuus) on enemmän kuin maassa keskimäärin. Lähes joka neljäs alueen asukkaista on vieraskielinen, mikä näkyy palvelutarpeissa eri tavoin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella korostuvat lasten, nuorten ja perheiden ongelmat. Lastensuojelutarve on maan korkeimpia. Vuonna 2022 lapsiperheistä yli 16 % sai toimeentulotukea; määrä on lähes kaksinkertainen verrattuna maan keskiarvoon. Alueen asukkaiden tarve perustoimeentulotuelle on maan suurin; toimeentulotukea sai vuonna 2022 11,4 % väestöstä. Yleistä asumistukea sai 17,3 prosenttia alueen alle 65-vuotiaista. Vaikka alueen väestörakenne on nuorta, yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuosittain noin 900 asukkaalla, mikä heijastuu ikääntyvien palvelutarpeisiin. Alueen kuntien samankaltaiset väestö- ja palvelurakenteet tukevat hyvinvointialueen rakentumista.

Palveluverkkosuunnitelman laatimisessa tulee huomioida erityisesti maankäytön ja asuntorakentamisen suunta, väestön ja palvelukysynnän kaupunki-, suuralue- ja ikäluokkatasoinen kehitys, toimintaympäristön muutokset sekä erilaiset palvelujen järjestämisen keinot (esim. monitoimijaisuus, muuntojoustavuus, erilaiset palvelutuotannon mallit ja digitaalisten palvelujen kehittäminen).

4. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia, hyvinvointialueen toimintaympäristön muutokset ja hyvinvointialueen investointien suunnittelu

4.1. Toimintaympäristö ja strategia

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on aloittanut toimintansa melko epävakaassa toimintaympäristössä. Valtion rahoitusmalli, joka ei huomioi täysin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen erityispiirteitä, ja toisaalta puutteellisesti siirtynyt rahoituspohja, haastaa hyvinvointialuetta. Palveluiden järjestämistä suunnitellaan tilanteessa, jossa näyttää ilmeiseltä, että palvelutarve tulee jatkossakin kasvamaan voimakkaammin kuin hyvinvointialueen saama rahoitus. Samaan aikaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstön riittävyys on huolenaiheena niin alueellisella kuin kansallisellakin tasolla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen hyvinvointialuestrategia hyväksyttiin aluevaltuuston kokouksessa 22.11.2022 § 94. Ensimmäisen hyvinvointialuestrategian näkökulmat nousivat lainsäädännöstä ja hyvinvointialueuudistukselle asetetuista tavoitteista. Lopulliset tavoitteet muodostettiin osallistavissa prosessissa saadun materiaalin sekä aluevaltuuston työn pohjalta. Hyvinvointialuestrategia laadittiin vuosille 2023–2025, mutta kuten palveluverkkosuunnittelullakin, strategialla määritetään suuntaa pitkälle tulevaisuuteen.

Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen ovat keskeisiä hyvinvointialuestrategiasta palveluverkkosuunniteluun heijastuvia tavoitteita. Aluevaltuuston linjaamassa strategiassa todetaan, että erilaiset asiakkaat tarvitsevat erilaisia yhteydenotto- ja palvelukanavia. Lisäksi todetaan, että palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi lähipalveluja täydennetään laajentamalla ja ottamalla käyttöön laadukkaita liikkuvia, etä- ja digipalveluja, ja että fyysisen ja digitaalisen palveluverkon tulee tukea nopeaa palveluihin pääsyä ja sujuvaa asiakaskokemusta. Hyvinvointialuestrategian mukaan taloussuunnitelmakauden aikana palveluverkkoa kehitetään huomioiden strategiset tavoitteet, palvelutoiminnassa tapahtuvat uudistukset ja kehittämistoimet sekä asukkaiden erilaisiin tarpeisiin vastaava palvelujen hyvä saavutettavuus. Palveluverkkosuunnittelutyössä ryhmitellään hyvinvointialueen palvelut toimipisteiden saavutettavuuden näkökulmasta; ryhmittelyssä huomioidaan palvelun saavutettavuus esim. julkista liikennettä käyttäen. Strategiassa todetaan myös, että tilojen terveysturvallisuutta seurataan. Tilojen kuntokartoituksia ja oirekyselyitä tehdään tarvittaessa osana palveluverkkosuunnittelua.

Hyvinvointialuestrategiassa on valtuustokauden tavoitteeksi asetettu, että palveluverkon määrittelyssä huomioidaan palvelujen saavutettavuus, asiakkaiden palvelutarpeet ja alueelliset näkökohdat. Tavoitetasoksi vuodelle 2025 on asetettuna, että palveluverkkosuunnittelu vastaa strategisiin tavoitteisiin.

Vantaan kaupungin alueella myös alueellisesti merkittävänä tavoitteena on kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikan reitin varsi on Vantaan yleiskaavassa suunniteltu kaupungin merkittävimmäksi kasvusuunnaksi tulevina vuosikymmeninä: sen reitin varrelle voisi tulla 60 000 uutta asukasta ja 30 000 uutta työpaikkaa.

4.2. Uudistusohjelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella valmistellaan palveluverkkosuunnitelman ohella uudistusohjelmaa, jonka avulla hyvinvointialue voi saavuttaa kunnianhimoisen visionsa haastavassa toimintaympäristössään. Valtio on rahoittajana edellyttänyt hyvinvointialueita laatimaan muutosohjelmat ja niiden toimeenpanoa seurataan valtion ja hyvinvointialueen välisissä lakisääteisissä hyvinvointialueneuvotteluissa. Uudistusohjelman tavoitteena on samaan aikaan kehittää hyvinvointialueen toimintaa ja hakea taloudellista tehokkuutta. Uudistusohjelman valmistelussa tunnistetaan hyvinvointialueen kohtaaman rahoitushaasteen mittakaava; niinpä tarkoitus on muuttaa koko hyvinvointialueen palvelurakennetta kevyemmäksi ja tuotantoa tehokkaammaksi – huolehtien samalla riittävistä ja laadukkaista peruspalveluista sekä osaavasta ja hyvinvoivasta henkilöstöstä. Uudistusohjelma on onnistunut, kun hyvinvointialue pystyy huolehtimaan asukkaiden hyvinvoinnista taloudellisesti kestävällä tavalla.

Uudistusohjelma valmistuu kahdessa osassa. Ensimmäinen osa, uudistusohjelman periaatteet ja päälinjaukset, on päätetty Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuuston kokouksessa 12.12.2023 § 123. Toinen osa uudistusohjelmasta on tarkoitus tuoda päätöksentekoon samaan aikaan palveluverkkosuunnitelman kanssa. Toimenpidekohtainen uudistusohjelma tulee pitämään sisällään toimenpiteitä, jotka säästävät rahaa lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä sekä toimenpiteitä, jotka vaikuttavat pitkällä tähtäimellä palveluiden tarpeeseen ja kysyntään.

Uudistusohjelman periaatteissa päätettiin vuosittaisesta 2 prosentin tuottavuustavoitteen asettamisesta hyvinvointialueelle. Tuottavuustavoite tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueen kulujen kasvua jarrutetaan vuosittain siten, että kustannukset kasvavat 2 % hitaammin kuin hyvinvointialueen palvelutarve. Tämä tarkoittaa sitä, että taloussuunnitelmakaudelle 2024–2026 tuotetaan uudistamistoimenpiteitä, jotka tuottavat yhteensä 72 miljoonan euron taloudellisen tehostumisen. Vuosikymmenen loppuun mennessä toiminnan tehostumista tavoitellaan yhteensä 300 miljoonan euron edestä.

Yhtenä päälinjauksena jo päätetyissä uudistusohjelman periaatteissa oli tilojen ja toimipisteiden käytön tarkastelu, optimointi ja kapasiteetin hallinta. Hyvinvointialueelle siirtyneet vuokrasopimukset ja tilat on syytä käydä kokonaisvaltaisesti läpi ja harkita, tarvitaanko hyvinvointialueella kaikkia sille siirtyneitä tiloja ja toisaalta ovatko sille siirtyneet tilat aidosti sellaisia, jotka parhaiten palvelevat niissä tapahtuvaa toimintaa. Taloudellisen tehokkuuden saavuttaminen toimitiloissa antaa hyvinvointialueelle taloudellista liikkumavaraa vastata asukkaidensa palvelutarpeeseen.

Uudistusohjelmassa tavoitellaan kokonaisvaltaista palveluiden järjestämisen ja tuotantotapojen uudistumista. Työ on jatkuvaa ja sillä tulee olemaan vaikutusta hyvinvointialueen tilatarpeisiin ja tulevaisuudessa myös näkemyksiin palveluverkon muodosta tulevalla vuosikymmenellä. Tiiviin kaupunkirakenteen hyvinvointialueella tunnistetaan kuitenkin se, että palveluverkkoratkaisut tehdään hyvin pragmaattisesti asiakaskysynnän sekä toisaalta tilatarpeiden ja mahdollisuuksien ristipaineessa.

4.3. Investointisuunnittelu

Toimitila- ja asumispalveluverkkojen suunnittelu on jatkuvaa ja pitkäjänteistä toimintaa. Palveluverkko-suunnitelman pohjalta laaditaan vuosittain esitykset osaksi hyvinvointialueen talousarviota ja investointisuunnitelmaa.

Investointisuunnitelmien laadintaa edeltävät tarvittavat palveluverkkoselvitykset, joissa tarkastellaan nykyisten palveluiden järjestämistä sekä toimintaympäristön ja palvelutarpeiden ennakoituja muutoksia. Toimitilaverkkoja koskevilla palveluverkkoselvityksillä ja esiselvityksillä pyritään toimitilakustannusten optimointiin ja synergiaetuihin tarkastelemalla useiden kiinteistöjen muodostamia alueellisia kokonaisuuksia. Erilaisia investointivaihtoehtoja voidaan tarkastella alueellisesti tai kiinteistökohteisissa esiselvityksissä. Esiselvitysten tavoitteena on antaa selvitysajankohdan tilannekuva tarkasteltavasta toimitilaverkosta tai asumispalveluverkosta ja sen investointitarpeista. Selvityksissä analysoidaan tarkasteltavien kohteiden käytettävyys, kuntoluokat, tulevat peruskorjaustarpeet ajoituksineen sekä selvitetään uudiskohteiden rakennuspaikat. Lisäksi tunnistetaan ja analysoidaan eri vaihtoehtoja investointilaskennan menetelmiä hyödyntäen.

Hyvinvointialueen toimitila- ja asumispalveluhankkeiden suunnittelun ja valmistelun lähtökohtana ovat koko hyvinvointialueen käsittävä palveluverkkosuunnitelma, palveluverkkoselvitykset, oman tuotannon ja ostopalveluiden vertailu, toimitilatarvekartoitukset, erilaiset esiselvitykset sekä niihin perustuvat toimialojen investointiesitykset.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oman palvelutuotannon käyttöön tulevia toimitiloja voidaan toteuttaa omaan taseeseen, yhtiömuotoisesti tai vuokrahankkeina. Hyvinvointialueen investointisuunnitelma valmistellaan valtiovarainministeriön ohjeiden mukaan ja käsitellään hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa sekä toimitetaan hyvinvointialueen päätöksenteon jälkeen sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön hyväksyttäväksi.

Hyvinvointialueiden investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus, ja hyvinvointialueita koskee myös velvollisuus laatia investointisuunnitelma valtiovarainministeriön hyväksyttäväksi. Tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää ja että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet. Hyvinvointialueen rahoituksen riittävyys varmistetaan vuosittain vahvistettavalla investointeja varten otettavan pitkäaikaisen lainan ottamista koskevalla rajoitteella. Investointisuunnitelma on hyväksyttävä, jos hylkäämisen kriteerit eivät täyty. Kirjanpito-ohjeiden mukaan investointeja ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos korjaus johtaa hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun, suoritteiden laadun merkittävään parantumiseen tai tuotantoprosessin kustannusten merkittävään vähentymiseen.

Lisäksi hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassa esittää tiedot yllä kuvatulla tavalla määriteltyjä investointeja vastaavista sopimuksista, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina. Tämä on tarpeen, koska esimerkiksi toimitilat voidaan rahoittaa usealla eri tavalla. Perinteisen, omaan taseeseen tehtävän investoinnin lisäksi toimitiloja on

mahdollista hankkia myös erilaisilla vuokramalleilla, kuten kiinteistöleasing-sopimuksilla ja yhteistyömalleilla kuten niin kutsutuilla elinkaarimalleilla. Nämä rinnastetaan investointien ohjausta ja investointisuunnitelmaa koskevassa sääntelyssä investointeihin.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia ovat lisäksi muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa on kysymys sitoutumisesta useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Investointisuunnitelmaan sisällytetään sopimuksen arvo.

Investointia vastaavan sopimuksen arvo merkitään investointisuunnitelmaan koko sopimuskauden yhteenlaskettuina maksuina eli maksuina, joiden määrään hyvinvointialue on sopimuksessa sitoutunut. Usein vuokra- ja leasinghankkeissa on kyse korvausinvestoinnista, jolloin investointisuunnitelmassa esitetään uuden vastuun syntyminen sekä mahdollinen vanhan vastuun poistuminen. Kuntien hyvinvointialueelle toteuttamat hankkeet esitetään kuten muutkin investointia korvaavat sopimukset. Vuokrahankkeet esitetään sen vuoden investointisuunnitelmassa, kun niistä tehdään sitoumus. Investointisuunnitelmasta tulee käydä ilmi myös vuosittaisen vastuun määrä.

Hyvinvointialueen velvollisuudesta toimittaa investointisuunnitelmaa koskeva esitys kalenterivuosittain sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäministeriölle ja valtiovarainministeriölle säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:ssä. Sosiaali- ja terveysministeriö hylkää hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa koskevan esityksen, jos se on ristiriidassa lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Investointisuunnitelma käsitellään kokonaisuutena eli yksittäisiä hankkeita ei käsitellä, hyväksytä tai hylätä. Saatuaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman, sosiaali- ja terveysministeriö ja vastaavasti sisäministeriö hyväksyy tai hylkää suunnitelman. Jos sosiaali- ja terveysministeriö ei hylkää hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa koskevaa esitystä, se tekee päätöksen esitykseen sisältyvän sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman hyväksymisestä.

Jos asianomainen ministeriö jättää investointisuunnitelmaa koskevaan esitykseen sisältyvän sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen osasuunnitelman hyväksymättä, hyvinvointialueen on toimitettava hyväksymättä jätetyn osasuunnitelman korvaava esitys viivytyksettä sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäministeriölle ja valtiovarainministeriölle.

5. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelun keskeiset periaatteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelun lähtökohtana on, että hyvinvointialueen palveluverkon määrittelyssä huomioidaan asiakkaiden palvelutarpeet ja alueelliset näkökohdat. Palveluverkkojen suunnittelu perustuu monialaiseen yhteistyöhön. Hyvinvointialueen toimintaan ja palveluvelvoitteisiin vaikuttavat mm. alueen väestörakenne, väestörakenteen ja asukkaiden palvelutarpeiden muutokset, lainsäädännön muutokset, henkilöstötilanne sekä hyvinvointialueiden rahoitusmalli. Palveluverkkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota erityisesti väestön jakautumiseen alueittain, ikäryhmittäin, perherakenteen sekä sosioekonomisten tekijöiden mukaan. Ikäryhmittäisiä väestöennusteita hyödynnetään palvelutarpeen ennakoinnissa.

Toimitila- ja asumispalveluinvestointien suunnittelussa huomioidaan keskeiset muutosajurit, joita ovat väestömuutoksiin liittyvät palvelutarpeen muutokset, digitalisaatio ja teknologian kehittyminen sekä toimintamallien kehittyminen.

Palveluverkkosuunnittelua linjaavat seuraavat kysymykset:

- Mitkä palvelut järjestetään lähipalveluperiaatteiden mukaan ja mitkä keskitettynä palveluna, etäpalveluna tai virtuaalisena palveluna teknologiaa hyödyntäen?
- Millainen on palvelujen tuottamisen malli ja julkisen ja yksityisen tuotannon suhde?
- Millaisia ovat tavoiteltavat palvelukanavien (kuten fyysisten palvelupaikkojen) asiakasmäärät ja ryhmäkoot?
- Miten palveluverkon investoinneilla tuetaan kaupunkirakenteen eheytymistä?
- Millaisina kokonaisuuksina palvelujen järjestämistä tarkastellaan?

Palveluverkkosuunnittelu muodostuu yleisesti mm. seuraavista osatehtävistä:

- Väestöennusteiden laatiminen
- Demografiset analyysit
- Toimintaympäristön analyysi
- Palvelukohtaiset ennusteet
- Olemassa olevien palveluverkkojen kapasiteetin tarkastelut
- Toimitilaverkon ja asumispalveluverkon suunnittelu
- Toimitila- ja asuntohankkeiden investointien suunnittelu

Kuva 3. Palveluverkkosuunnittelun vaiheet

Yhteenveto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelun keskeisistä linjauksista

- Palveluverkkosuunnittelu tukee aluevaltuuston hyvinvointialuestrategiassa määrittämiä strategisia tavoitteita.
- Palveluverkkosuunnittelun keskeinen tavoite on, että eri toimialojen prosessit muodostavat kokonaisuuden, jossa yhteistyön ja yhteisen tietopohjan avulla kyetään muodostamaan toimivia palvelukokonaisuuksia ja asiakastarpeisiin vastaavia palveluja. Tarkastelua tehdään yhdessä hyvinvointialueen palvelualueiden sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa.
- Investointien suunnittelussa arvioidaan ja vertaillaan niiden kannattavuutta ja laatua.
- Toimitilojen ja asuntojen hankintaa tarkastellaan tilojen toiminnallisuuden, tilatehokkuuden ja kokonaistaloudellisen edullisuuden näkökulmasta koko hyvinvointialueen näkökulmasta pitkällä aikavälillä.
- Hyvinvointialuekonsernin kokonaisetu tulee ottaa huomioon kaikissa toimitiloihin ja asuntoihin liittyvissä hankkeissa ja sopimuksissa.
- Toimitilojen vuokra-ajat vaihtelevat toimitilatarpeeseen perustuen. Lähtökohtaisesti omassa käytössä olevien toimitilojen käytön tulee olla pitkäjänteistä toimintaa. Merkittäviä investointeja vaativien kohteiden käytön tulee olla luonteeltaan pysyvää.
- Sähköisten palvelujen ja hyvinvointiteknologian käyttöä laajennetaan asteittain.

- Tavoitteena on vahvistaa kotiin vietäviä palveluja ja kotona asumista tukevia palveluja osana palvelurakenteen keventämistä.
- Hyvinvointialueen ruotsinkieliset palvelut järjestetään muun palveluverkon yhteydessä ja ne suunnitellaan vastaamaan tarpeeseen. Erillisiä uusia ruotsinkielisiä yksiköitä ei ole tarkoitus perustaa.
- Hyvinvointialue toimii aktiivisessa yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Erityisesti tonttien hankinta edellyttää toimivaa ja aktiivista yhteistyötä kaupunkien kaupunkisuunnitteluyksiköiden kanssa.
- Palveluverkkosuunnittelun tulee olla pitkäjänteistä ja palveluita järjestämistä varten varattavien tonttien tarve on esitettävä kunnille jo kaavoitusvaiheessa riittävän aikaisin, jotta tarpeet voidaan huomioida kuntien tonttivarannossa.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tavoitteena on osallistua Vantaan suuralueiden ja Keravan alueen keskustojen kehittämiseen asemakaavoitusta edeltävässä ns. kaavarunkojen valmisteluvaiheessa. Keskustojen ulkopuolisten alueiden kehittämistä seurataan aktiivisesti ja alueilla pyritään tekemään hyvinvointialueen palvelutarpeiden mukaisia tonttivarauksia.

6. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkot

6.1. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet

Terveydenhuollon palvelujen toimialan perustehtävä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lakisääteisistä ja väestön tarpeen mukaisista toimialalleen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Terveydenhuollon palvelujen toimiala pitää sisällään terveysasemapalvelujen, sairaalapalvelujen ja suun terveydenhuollon palvelujen palvelualueet. HUS-yhtymän kautta ostetaan erikoissairaanhoidon palveluita. Lisäksi terveydenhuollon palvelujen toimiala ostaa HUSilta terveyskeskuspäivystystä sekä laboratorio-, kuvantamis- ja välinehuoltopalveluita.

Terveydenhuollon palvelujen toimialalla asiakkaiden palvelujen tarve on kasvussa, mihin vaikuttaa mm. hyvinvointialueen väestön kasvu ja ikääntyminen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on myös Suomen monikulttuurisin hyvinvointialue. Hoitotakuun kiristyminen edellyttää palvelujen saatavuuden parantamista edelleen. Henkilöstön saatavuuden ongelmat vaikuttavat toimintaan kaikilla palvelualueilla eri henkilöstöryhmien keskuudessa, mutta tilanne on parantunut merkittävästi hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Terveysasemapalveluiden palvelualue tuottaa hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon avopalveluja: terveysasemapalvelut, aikuisten kuntoutuspalvelut, perustason mielenterveyspalvelut sekä perus- ja erityistason päihdepalvelut. Hyvinvointialueella toimii yhdeksän terveysasemaa, joilla kaikilla on lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoimintaa. Lisäksi eri toimipisteissä tuotetaan fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapiaa, apuvälinepalveluja, ehkäisyneuvolatoimintaa, hoitotarvikejakelua, jalkaterapiaa sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palveluja. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä. Valtaosa palvelualueen palveluista tuotetaan omana toimintana. Oman toiminnan lisäksi hankitaan osa päihdepalveluista, osa lääkinnällisestä kuntoutuksesta, lakisääteinen apuvälinehuolto sekä osa puhelinpalvelusta ostopalveluina.

Sairaalapalvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla, poliklinikoilla ja kotiin vietynä palveluna. Palvelualueeseen kuuluvat kaksi akuuttigeriatrista osastoa Peijaksen sairaalassa ja yksi akuuttigeriatrinen osasto Keravan terveyskeskuksessa, seitsemän hoito- ja kuntoutusosastoa sekä yksi yhteistyöosasto HUS:n kanssa Katriinan sairaalassa. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat geriatriset poliklinikkapalvelut Katriinassa ja Keravan terveyskeskuksessa, palliatiivinen poliklinikka Peijaksen ja Katriinan sairaalassa sekä koko alueen kattavat kotisairaala- ja LiiSa -liikkuva sairaalapalvelut. Edellisten lisäksi sairaalapalvelut tuottaa lääkäripalvelut kotihoidon asiakkaille ja järjestää palvelut hoiva-asumisen asiakkaille.

Suun terveydenhuollon palvelujen palvelualue edistää hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia sekä tarjoamalla toimintakykyä parantavia kuntoutustoimenpiteitä. Palvelualue tuottaa kiireellisen ja kiireettömän suun perushoidon, perustason erikoishammashoidon sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Suun terveydenhuollon palvelualue jakaantuu läntiseen, keskiseen ja pohjoiseen tehtäväalueeseen. Tehtäväalueet muodostuvat kuudesta alueellisesta

perushoitoa sekä yhdestä erikoishoitoa ja oikomishoitoa tuottavasta yksiköstä. Hyvinvointialueella toimii 23 hammashoitolaa. Lisäksi palveluja tarjotaan autohoitolassa sekä siirrettävillä pop up -hoitoyksiköillä. Palvelut tuotetaan pääosin omana tuotantona, lisäksi käytössä ovat palvelusetelit. Palveluja parannetaan jatkuvan Lean-kehittämisen keinoin tavoitteena palvelujen parempi saatavuus, hyvä asiakastyytyväisyys sekä vetovoimaisuus työnantajana.

Terveydenhuollon palvelujen toimialan strategisina tavoitteina ovat:

- Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan hoitotakuulain mukaisesti.
- Säännöllistä palvelua tarvitsevien asiakkaiden hyvinvointia vahvistetaan parantamalla hoidon jatkuvuutta.
- Henkilöstön monimuotoisuutta arvostetaan, henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.
- Palvelut tuotetaan taloudellisesti, kestävästi, vaikuttavasti ja asiakaskeskeisesti.
- Toimialan henkilöstö osaa käyttää työssään jatkuvan parantamisen menetelmiä ja osallistuu palveluiden kehittämiseen.

6.2. Terveydenhuollon palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi

- Sairastavuus alueella on maan alhaisimpia, mutta menetettyjä elinvuosia on kuitenkin keskitasoa enemmän (Pyll-indeksi, Potential Years of Life Lost).
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö kasvaa, lisäksi ikäihmisten osuus kasvaa alueella; molemmilla on terveydenhuollon palvelujen kysyntää kasvattava vaikutus. Terveydenhuollon palveluissa kaikki väestönkasvu ikäryhmästä riippumatta tuottaa lisäpalveluiden tarvetta.
- Kotitalouksien pienituloisuusaste melko alhainen, mutta toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus maan suurin.
- Metropolialueen ilmiöt (asunnottomuus, päihde- ja mielenterveysongelmat) korostuvat myös terveydenhuollon toimialalla.
- Alueen suhteellinen väestönkasvu on maan suurimpia, 19 % vuodesta 2021 vuoteen 2040, mikä ikääntymisen ohessa lisää merkittävästi tulevaa palvelutarvetta erityisesti terveydenhuollon toimialalla, jonka palvelut ovat universaaleja massapalveluja.
- Toiminnan vakauttaminen ja palvelujen asiakaslähtöinen uudistaminen ovat keskeisiä, jotta voidaan vastata mm. hoitotakuulain ja jatkuvuuden vaateiden haasteisiin.
- Oman palvelutuotannon onnistumisen edellytysten turvaaminen on ensisijaista; tavoitteena pysyvä ja sitoutunut henkilöstö. Rekrytointihaasteet kasvavat koko ajan.

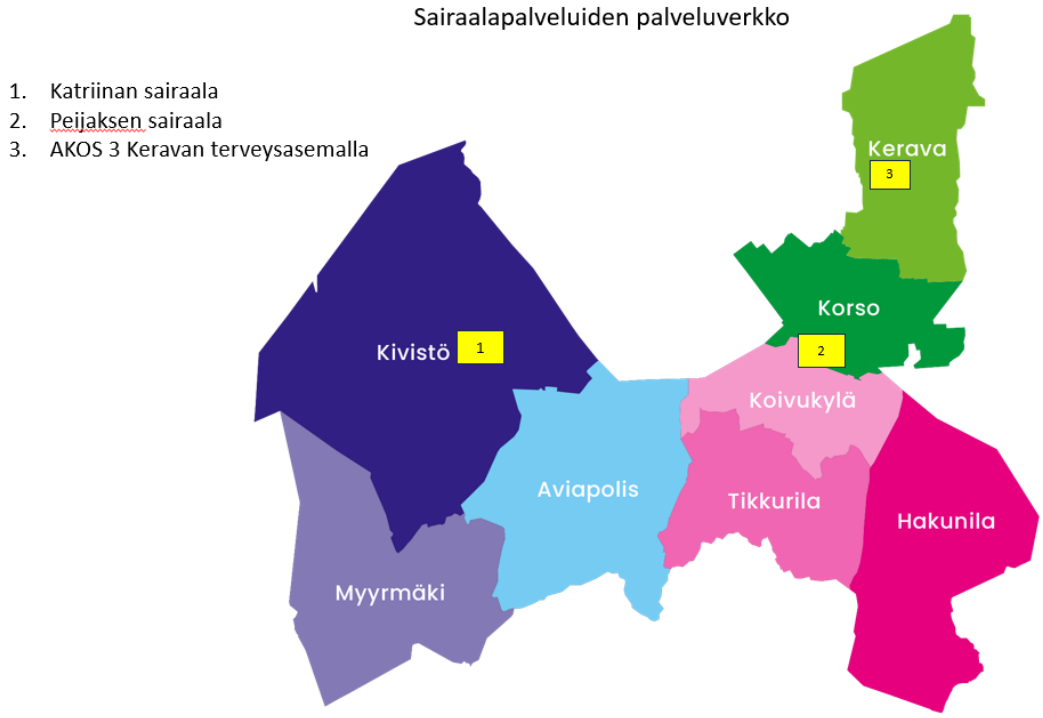
Resurssien kohdentaminen jatkossa strategian mukaisesti, painopisteenä asiakas- ja potilashyöty ja palvelujen vaikuttavuus, on välttämätöntä, jotta resurssit riittävät.

- HUSin kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen ja integraation parantaminen on välttämätöntä Uudenmaan erillisratkaisun vuoksi. Hoidon porrastuksen ja palveluvastuiden tarkentaminen yhteistyössä on tärkeää.
- Henkilöstöpula näkyy myös erikoissairaanhoidossa. Mm. tästä syystä erikoissairaanhoidosta siirretään koko ajan uusia potilasryhmiä perusterveydenhuollon vastuulle. Tämä ei paranna tilannetta perusterveydenhuollossa, sillä myös oma henkilöstötilanne hyvinvointialueella on haastava.

6.3. Terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkon nykytila

6.3.1. Sairaalapalvelut

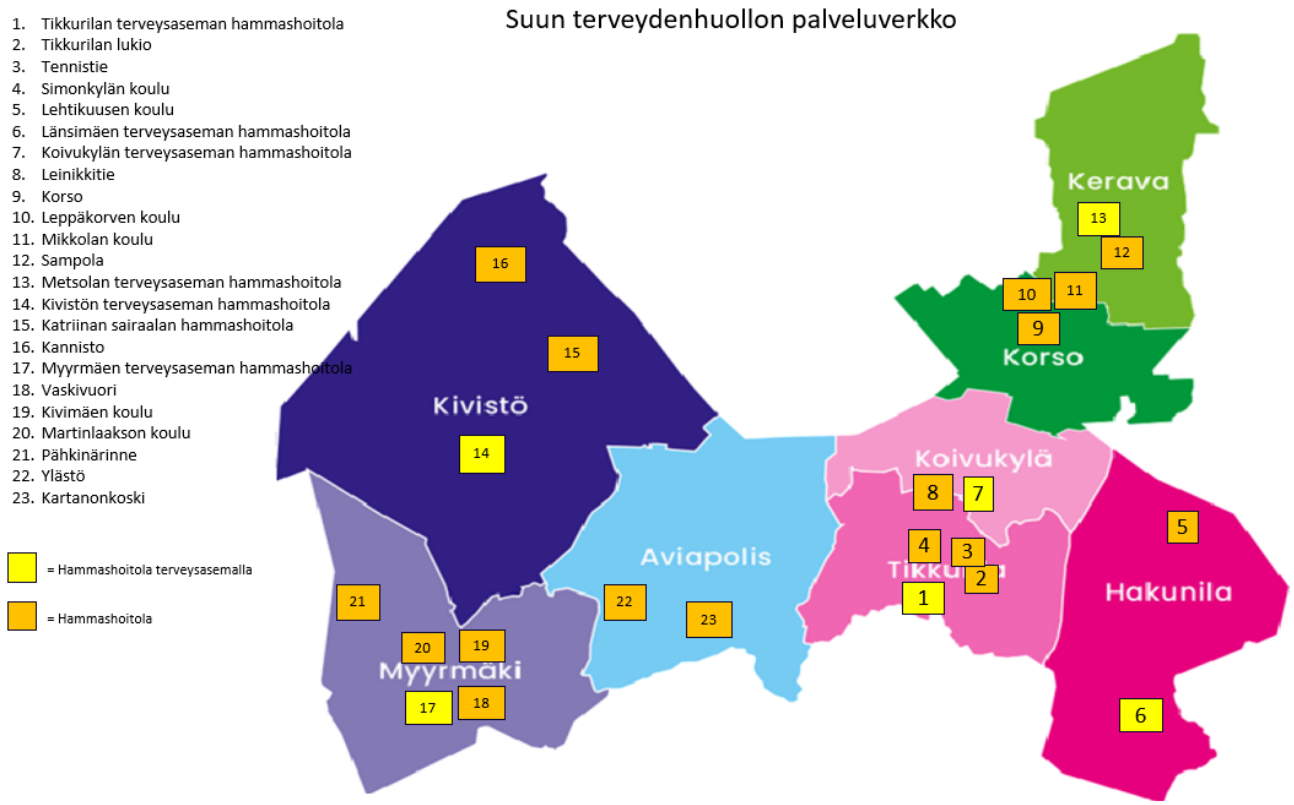
Sairaalapalveluiden palveluverkko muodostuu kolmessa eri kiinteistössä olevasta toiminnasta. Toimipaikat ovat Katriinan sairaala, Peijaksen sairaala ja Keravan terveyskeskus, joista Katriinan sairaalassa toimintaa on eniten. Kaikissa kiinteistöissä on korjausvelkaa ja tilat eivät vastaa enää nykyaikaisen sairaalahoidon vaatimuksia yksityisyyden suojan sekä saniteetti- ja tukipalvelutilojen osalta. Tiloja ei ole tarpeeksi väestön palvelutarpeeseen nähden ja sen vuoksi palvelua ostetaan Kaunialasta, mikä sijaitsee toisen hyvinvointialueen alueella.

Kuva 4. Sairaalapalveluiden palveluverkko

6.3.2. Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon palveluverkko on hajanainen. Noin puolet hoitoloista on 70–80-luvuilla perustettuja pieniä yksikköjä ja ne sijaitsevat koulujen yhteydessä. Kyseiset hoitolat ovat rakennusteknisesti elinkaarensa päässä ja useat koulut ovat ilmoittaneet tarvitsemansa tilat omaan käyttöönsä. Nämä hoitolat ovat usein vaikeasti aikuis- ja etenkin vanhusväestön saavutettavissa. Pieniin, elinkaarensa päässä oleviin hoitoloihin ei saada rekrytoitua henkilökuntaa ja henkilökunnan lähijohtaminen on haastavaa pirstaleisessa palveluverkossa. Myyrmäen terveysaseman isossa hammashoitolassa on korjausvelkaa ja Tikkurilan terveysaseman hammashoitola on rakennusteknisesti tiensä päässä.

Kuva 5. Suun terveydenhuollon palveluverkko

6.3.3. Terveysasemapalvelut

Terveysasemien palveluverkko muodostuu yhdeksästä eri-ikäisestä ja erikuntoisesta terveysasemasta, joista uusin terveysasema sijaitsee Kivistössä. Kaikissa muissa terveysasemakiinteistöissä on korjausvelkaa, eivätkä tilat vastaa nykyaikaisen terveysaseman tiloja. Monien keskitettyjen palveluiden kuten apuvälinepalveluiden tilat ovat epätarkoituksenmukaiset ja monissa kiinteistöissä on vakavia kiinteistöjen iästä ja korjausvelasta johtuvia ongelmia mm. putkistojen, viemäröinnin ja sisäilman kanssa.

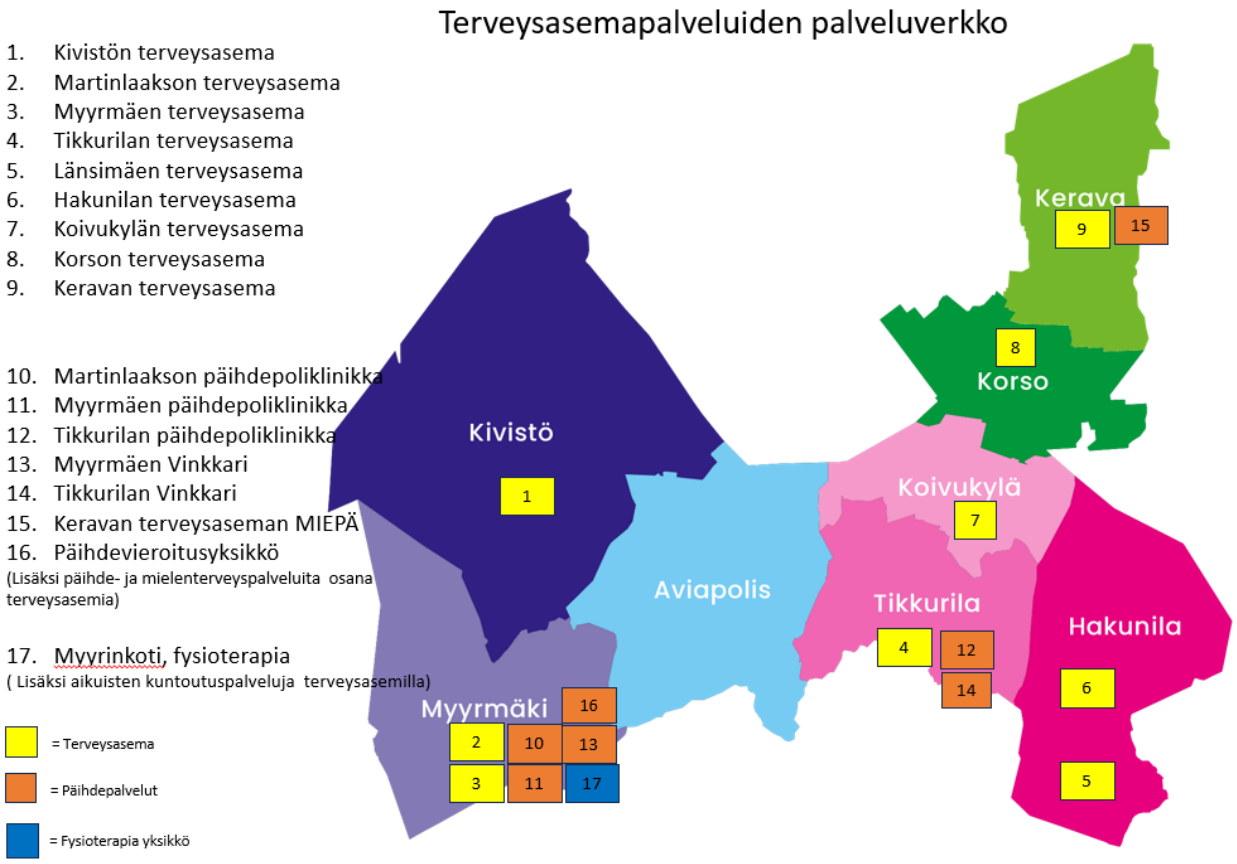
Apuvälinepalveluita tuotetaan tällä hetkellä Koivukylän, Tikkurilan ja Keravan terveysasemien yhteydessä. Toimitilat eivät ole asiakaskunta huomioiden riittävän saavutettavia ja esteettömiä, eivätkä tilat muiltakaan osin tule vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin. Kolmeen toimipisteeseen

hajautettu toiminta aiheuttaa haasteita erityisesti henkilöstön sijoittelun, sekä varastohallinnan ja tätä kautta sujuvan apuvälineprosessin hankaloitumisen kannalta. Kaikissa toimipisteissä joudutaan ylläpitämään prosessiin liittyviä tukipalveluita, kuten apuvälineiden puhdistusta, huoltoa, varastointia, mikä ei ole kustannustehokasta ja aiheuttaa haavoittuvaisuutta myös henkilöstöresurssin näkökulmasta. Apuvälinelainaamoiden tilat eivät vastaa standardeja työtiloiksi soveltuvuudesta. Varastotilojen riittävyys on jo pitkään ollut riittämätöntä ja tilojen soveltumattomuus palvelun tarpeisiin on sekä työ-, asiakas- ja tietoturvallisuusriski. Apuvälineiden tarve tulee väestön vanhetessa kasvamaan entisestään, mikä lisää tarvetta hyvälle logistiikalle, varastoinnille, sekä tukipalveluille. Huomioitavaa on myös se, että vanhusten asumispalveluiden suuntautuminen laitoshoidosta kotona asumiseen on jo nyt lisännyt hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien apuvälineiden tarvetta. Erityisesti tämä tulee vaikuttamaan suurikokoisten yksilöllisten (tukevammat pyörätuolit) ja sähköisten apuvälineiden (sähkösäätöiset sängyt, henkilönostimet) tarpeeseen.

Mielenterveyspalveluita tarjotaan terveysasemien yhteydessä ja lisäksi ryhmähoitopalveluita Tikkurilassa Neilikkatien ryhmähoitokeskuksessa.

Päihdepalveluiden avohoitoa tarjotaan kolmella päihdepoliklinikalla ja kahdessa terveysneuvontapisteessä. Päihdepoliklinikat sijaitsevat vuokrakiinteistöissä Tikkurilan Säästötalossa, Martinlaaksossa Martinmiilu-kiinteistön viidennessä kerroksessa ja Myyrmäessä Liesikuja 7:ssä. Martinmiilun ja Liesikujan tiloihin sisältyy tulevaisuuden suhteen epävarmuutta.

Suonensisäisiä huumeita käyttäville asiakkaille suunnatut terveysneuvontapisteet sijaitsevat katutasossa Tikkurilan ja Myyrmäen terveysasemien yhteydessä siten, että niillä on oma sisäänkäynti. Tikkurilan toimipiste on tarkoitukseensa nähden ahdas, mikä tulisi huomioida mahdollisen uudisrakentamisen yhteydessä. Hyvinvointialueella tulisi olla päiväkeskuspalvelua päihdetyön erityisenä palveluna. Mikäli palvelu tuotetaan hyvinvointialueen omana toimintana, tulee tähän löytää toimintaan soveltuvat tilat.

Kuva 6. Terveysasemapalveluiden palveluverkko

6.4. Terveydenhuollonpalvelujen toimialan palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

Sairaalapalvelujen palveluverkkovisiossa kaikki palvelualueen sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelut on keskitetty Peijas-kampukselle. Peijaksen sairaalan toimintaa kehitetään edelleen asiakaslähtöiseksi ja monipuoliseksi keskukseksi, jonka toiminta tukee yhteistyötä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kesken. Sairaalassa toimivat hyvinvointialueen kaikki sairaalapalvelut, tarvittavat sosiaalipalvelut, yhteispäivystyksen 24/7 palvelut ja erikoisairaanhoidon palveluja. Kliiniset (kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut) ja toiminnalliset (kuten ruoka- ja tavaralogistiikkapalvelut) tukipalvelut on järjestetty yhteisesti kaikille kampuksen alueella toimiville tahoille.

Suun terveydenhuollon yksiköt, hammashoitolat, sijaitsevat terveysasemien tai sairaalan yhteydessä. Tämä mahdollistaa synergiaedun tukipalveluissa, monisairaiden henkilöiden hoidossa yhteistoiminnan terveysasemien tai sairaalan kanssa sekä hyvän saavutettavuuden. Kahdessa isossa yksikössä (hoitohuoneiden määrä 25–30), on mahdollista tuottaa perushoidon lisäksi erikoishoidon palvelut. Kiireellinen hoito tuotetaan samassa paikassa kuin hyvinvointialueen muutkin kiireellisen hoidon palvelut ja yksikössä, jossa on HUS-kuvantamisen

palvelut. Alueelliset palvelut mahdollistetaan noin 15 hoitohuoneen yksiköissä, joissa voidaan toteuttaa joustavan vastaanoton toimintamalleja sekä muita asiakaslähtöisiä ja tehokkaita vastaanottomuotoja, joissa on välttämätöntä usean ammattilaisen samanaikainen työskentely. Tarpeeksi isoon yksikköön on kannattavaa investoida myös laitteita, jotka mahdollistavat nykystandardien mukaisen laadukkaan hoidon (esim. skannerit, jyrsimet, mikroskoopit). Peijaskampuksella on hammashoitola, jossa voidaan hoitaa vaikeasti yleissairaita potilaita ja tarjota anestesiahammashoitoa. Liikkuvilla yksiköillä, kuten autohoitolalla ja pop-up-hoitoyksiköllä käydään kouluilla sekä vanhus- ja vammaispalvelujen yksiköissä.

Terveysasemat, joiden sijoittuminen maantieteellisesti eri alueille palvelee lähipalveluna hyvinvointialueen asiakkaita, tuottavat lähipalvelua ja terveysasemalla toimiva omatiimi on jokaisen kuntalaisen oikeus. Omatiimi koostuu useista ammattilaista ja omatiimin sujuva toiminta vaatii toimintaympäristöltään erilaisia tiloja toimiakseen. Työtilojen tulee olla monikäyttöisiä ja monimuotoisia, jotta ne mahdollistavat sujuvan yhteistyön eri ammattilaisten välillä. Rauhalliset työtilat omaan käyttöön sekä yhteiset työtilat ovat välttämättömiä omatiimitoimintamallissa. Tilojen suunnittelussa on lisäksi huomioitava ryhmätilojen tarve. Ryhmätoiminta on lisääntyvä palvelumuoto ja ryhmätoiminta vaatii toimintaan varten suunnitellut tilat.

Terveysasemat toimivat arkena virka-aikaan, viitenä päivänä viikossa. Tulevaisuudessa suunnitelmissa on laajentaa aukioloaikoja mahdollisesti ilta- ja viikonloppuvastaanottoihin. Näiden tilojen vaatimus mm. kuvantamis- ja laboratoriopalveluiden aukiolojen suhteen on vielä selvityksen alla. Laajennetun, virka-ajan ulkopuolisen, kiirevastaanoton toiminnan tiloissa tulee huomioida myös suunterveydenhuollon tilat. Näissä toimipisteissä tulee huomioida työturvallisuusasiat tilojen ja kulkemisen osalta, kun paikalla on vähemmän työntekijöitä kuin virka-aikana.

Tulevaisuudessa Hakunila-Länsimäen yhdistäminen yhteen yksikköön olisi tarpeen huomioiden henkilöstön koko. Yksi yksikkö takaisi paremman saatavuuden ja vähentäisi haavoittuvuutta henkilöstön osalta. Lisäksi Hakunilan nykyisen terveysaseman tulevaisuus on epävarma ostoskeskuksen purkusuunnitelmien takia. Uuden yhdistetyn terveysaseman olisi hyvä sijaita tulevan raitiovaunulinjan yhteydessä hyvän saavutettavuuden varmistamiseksi.

Tikkurilan terveysaseman tilojen muuttuminen uudisrakennuksen myötä Tikkurilan terveys- ja perhekeskukseksi on suunnitelmissa. Tikkurilan alue kasvaa lähivuosina vauhdilla, tulevan uudisrakennuksen tilojen riittävyys palvelemaan koko alueen asukkaita tulee huomioida. Henkilöstö määrältään Tikkurilan terveysasema on iso yksikkö ja työtilojen sujuva ja joustava käyttö tulee huomioida uudessa terveys- ja perhekeskuksessa sekä miettiä riittääkö Tikkurilan terveys- ja perhekeskus vastaamaan tiloiltaan tulevaisuudessa koko alueen väestön palvelutarvetta. Mikäli Tikkurilan uudisrakennuksen yhteyteen ei voida saada tarpeeksi kapasiteettia kasvavan väestön tarpeita varten, tulee arvioida uuden lisäterveysaseman rakentamista, esim. Aviapolis-Pakkala -alueelle.

Korson, Koivukylän ja Keravan terveysasemien sijainti, nykyinen palvelutarjonta ja tilat ovat kohtalaisesti toimivat lukuun ottamatta apuvälineyksikön tiloja. Remontointi on jokaisessa toimipisteessä ajankohtaista ja korjausvelkaa on. Tilanpuute vaivaa ja erityisesti Koivukylässä tilan puute rajoittaa palveluiden toimivuutta.

Kivistön alue kasvaa lähivuosina voimakkaasti ja nykyisen uuden terveysaseman kapasiteetti voi täyttyä hyvinkin pian. Terveysaseman tilat sijaitsevat Kiviksen kauppakeskuksessa. Kivistön terveysaseman 1. vaiheeksi on suunniteltu vuoden 2020 lopussa valmistuvasta kauppakeskuksesta vuokrattava toimitila, 2. vaiheen tavoitteena on sote-keskuksen toteuttaminen kauppakeskuksen viereiselle tontille.

Martinlaakson terveysaseman kunto on huono ja Martinmiilun kiinteistöön liittyy myös muita haasteita ja riskejä. Terveysaseman toimintaa on useissa kerroksissa, mikä aiheuttaa haasteita toiminnalle ja palveluiden toimivuudelle. Terveysaseman tulisi saada uudet tilat, joko uudisrakennus tai tilat jo olemassa olevasta kiinteistöstä muutostöineen. Martinlaakson keskustan kehittämisessä on aiemmin otettu huomioon tarve uuden terveysaseman rakentamisella ja tästä on nykyisten tietojen mukaan olemassa tonttivaraus. Kivistö-Martinlaakson tilojen uudistaminen ja laajentaminen on ajankohtaista lähivuosina. Alueen suunnitelmien, tonttivarausten ja rakennusten kunnon tarkentaminen vaatii suunnitelman päivittämistä ja selkeyttämistä.

Myyrmäen terveysaseman tilat ovat nykyiseen toimintaan nähden kohtalaisen toimiva pois lukien apuvälinepalveluiden käytössä olevat tilat. Lähivuosina väestön ja palvelutarpeen kasvun myötä terveysasemalla tulee olemaan tilanpuutetta. Kiinteistön kunnon suhteen on kunnostus- ja remontointitarpeita. Aiemmin suunnitelmissa on ollut Myyrmäen hyvinvointikeskuksen kehittäminen laajentamalla kaavamuutoksen kautta Myyrmäen sosiaali- ja terveysasemaa, mutta myös remontoinnin yhteydessä lisättävä huonekapasiteetti terveysaseman huonekokoja pienentämällä voi olla vaihtoehto.

Apuvälinepalveluiden kehittämisessä tulee huomioida sekä apuvälineiden lainaukseen liittyvät erilaiset asiakastarpeet, että lakisääteiseen apuvälineiden huoltoon liittyvät seikat. Apuvälinepalveluissa korostuvat erilaiset asiakassegmentit, joissa korostuvat erot apuvälineiden saatavuuden kiireellisyydessä. Erityisesti välittömiä ja kiireellisiä apuvälinetarpeita on sairaaloiden vuodeosastoilta, akuuttigeriatrisilta osastoilta ja arviointi- ja kuntoutusyksiköistä kotiutuvilla asiakkailla. Näiden ryhmien osalta apuvälineiden nopea saatavuus on kriittistä sujuvan kotiutumisen kannalta. Apuvälineiden luovuttamisen tarpeita osana näiden palveluiden mahdollisia uusia toimipisteitä on hyvä miettiä osana apuvälinepalveluiden kehittämisen kokonaisuutta.

Kiireettömien ja laajempaa apuvälinetarpeen arviota vaativien apuvälinelainausten osalta tulee pohtia palvelun saavutettavuutta käyttäjäkunta huomioiden. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että perusapuvälinepalvelut tulisi olla tarjolla lähipalveluna esimerkiksi terveysasemien yhteydessä. Tilojen tulee olla tähän tarkoitukseen suunnitellut. Virka-ajan ulkopuoliselle asioinnille on myös kysyntää. Yksilöllisten apuvälineiden arviointiin ja sovittamiseen tarvittavat tilat tulee huomioida. Myös yhteistyön tiivistämistä kotihoidon (tai muiden asiakkaan kotiin vietävien palveluiden) kanssa sekä apuvälinetarpeen arvioinnin että luovutuksen, toimituksen ja käytön ohjauksen suhteen on hyvä kartoittaa. Mahdollisuuksia liikkuvien apuvälinepalveluiden suhteen on hyvä tarkastella.

Apuvälinepalveluiden osalta tulevaisuudessa on huomioitava tukipalveluiden (huolto ja puhdistus) keskittäminen ja logistiikan sujuvuus eri luovutustoimipisteiden välillä. Nämä toiminnot asettavat merkittäviä vaatimuksia niin tilojen, kuin henkilöstönkin suhteen. Näihin tarpeisiin ei nykyisen kaltaisilla ratkaisuilla voida vastata. 1–2 suuremman, tukipalvelut

tuottavan ja kiireettömään/laajempaan apuvälinetarpeen arviointiin keskittyvän apuvälineyksikön keskittäminen hyvien kulkuyhteyksien varrelle, lähipalveluiden turvaaminen muutamalla noutojakelupisteellä muiden terveysasemien yhteydessä, ja tiettyjen perusapuvälineiden luovutusmahdollisuus joidenkin sairaalana/kuntoutus- ja arviointiyksiköiden yhteydessä voisi olla varteenotettava vaihtoehto Tikkurilan hyvinvointikeskus ja/tai Peijas-kampus. Yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kanssa, esim. Helsingin kaupungin kanssa, voisi miettiä, jotta itä- Helsingin ja itä-Vantaan asukkaiden apuvälinepalveluiden saatavuus turvattaisiin.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa on tulevaisuudessa kaavailtu terveysasemien yhteyteen kolmea integroitua päihde- ja mielenterveyspalveluiden matalan kynnyksen toimipistettä. Keravan terveysasemalla tällainen miepä-piste on jo olemassa. Ideaalin mukaan nykyiset päihde- ja mielenterveyspalveluiden avopalvelut (mielenterveyspalvelut, päihdehuollon kuntouttava avohoito ja opioidikorvaushoito) voisivat tulevaisuudessa sijoittua terveysasemien yhteyteen sijoittuviin kolmeen päihde- ja mielenterveystyön osaamiskeskukseen. Tilojen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon tilatarpeen lisäksi yhteistyötarpeet muiden sote-palveluiden kanssa.

Myyrmäen Myyrinkodissa sijaitsevat Päihdevieroitusyksikön tilat on remontoitu tätä toimintaa varten vuonna 2020. Toiminnan siirtämisestä Peijaksen kampuksen yhteyteen on tehty takavuosina joitakin suunnitelmia. Hyvinvointialueella ei ole selviämishoitoasemaa, mikä tulisi ottaa huomioon tulevaisuuden suunnitelmissa tilojen ja muun tarvittavan resurssin kannalta. Sen sijoittuminen päihdevieroitusyksikön ja muun terveydenhuollon palvelun läheisyyteen esimerkiksi Peijaksen kampukselle olisi tarkoituksenmukainen ratkaisu.

7. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkot

7.1. Toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävänä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin. Keskeisiä palveluita ovat:

- Neuvola-, lääkäri- ja kuntoutuspalvelut
- Opiskeluhuollon palvelut
- Kasvatus- ja perheneuvonta, lasten ja nuorten päihde-, mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut
- Perheoikeudelliset palvelut
- Kotiin annettavat palvelut
- Palvelutarpeen arviointi ja perhesosiaalityö
- Lastensuojelu
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Lapsiperheiden neuvonta ja ohjaus

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvolapalvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut, varhaiskasvatuksen kuraattori- ja psykologipalvelut sekä opiskeluhuollon palvelut esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön, varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksiköstä.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen perheille lastensuojelun palveluja. Lastensuojelun avohuollon palveluihin kuuluvat avohuollon sosiaalityö, lastensuojelun kotiin vietävät palvelut ja Kuuselan perhekuntoutuskeskus. Lastensuojelun sijaishuollon palvelut pitävät sisällään sijaishuollon laitos- ja perhehoidon sosiaalityön palvelut, lasten ja nuorten vastaanottotoiminnan sekä kuntouttavan sijaishuollon palvelut.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on runsaasti jalkautuvia palveluja ja asiakkaille mahdollistetaan kotikäynnit ja palvelut perheen lähiympäristössä. Kotiin vietäviä palveluja ovat mm. lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö. Myös neuvolapalvelujen terveydenhoitajat ja sosiaalityöntekijät tekevät kotikäyntejä säännöllisesti. Alle kouluikäisten lasten kuraattorit ja psykologit jalkautuvat varhaiskasvatuksen toimipisteisiin ja heillä on työhuoneet Vernissakadulla, Martinlaakson ja Myyrmäen terveysasemilla sekä Sampolan palvelukeskuksessa.

Palveluja tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalvelut painottuvat tällä hetkellä erityisesti lastensuojelun laitospalveluissa sekä kotiin vietävissä palveluissa. Tavoitteena molemmissa on oman tuotannon vahvistaminen tulevina vuosina.

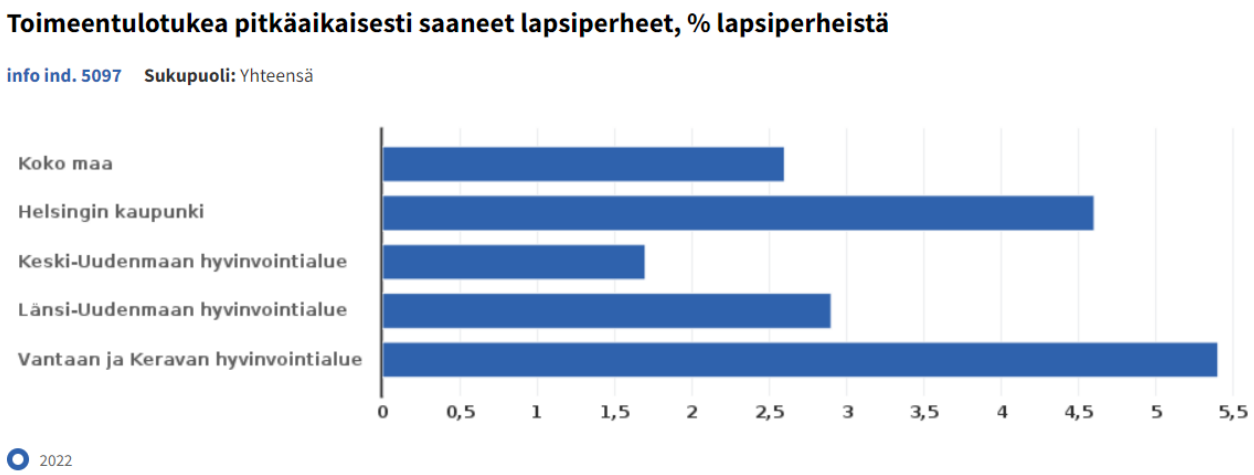
Toimialan keskeiset tavoitteet investointisuunnitelmakaudella 2024–2027

- Ehkäisevän ja varhaisen tuen palveluja uudistetaan, jotta perheiden hyvinvointi vahvistuu ja korjaavien palvelujen tarve vähenee.
- Lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalveluja jatkokehitetään, jotta perheet saavat oikea-aikaiset ja tarkoituksenmukaiset palvelut.
- Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut järjestetään kustannustehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Moniammatillista yhteistyötä ja osaamista kehittämällä sekä johtamista vahvistamalla toimialan houkuttelevuutta työnantajana parannetaan. Tiivistetään yhteistyötä kaupunkien vastuulla olevien varhaiskasvatuksen ja opetustoimen ja hyvinvointialueen välillä.
- Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon palveluja kehitetään siten, että erityisesti nuorten kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot vähenevät.

7.2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi

Hyvinvointialueen väestö on muuhun maahan verrattuna nuorta. Joka viides alueen asukkaista on alle 18-vuotias ja lasten määrän ennustetaan kasvavan vuosikymmenen loppuun mennessä 3,8 %. Tämä näkyy runsaana palvelutarpeena kaikissa lapsiperheiden palveluissa, ennen kaikkea ennaltaehkäisevissä ja varhaisen tuen palveluissa. Myös lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin haasteet ja palvelutarpeet korostuvat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, esimerkiksi lastensuojelun tarve on useilla mittareilla maan suurimpia. Hyvinvointialueella useampi kuin joka neljäs lapsiperhe on yhden vanhemman perhe.

Lapsiperheistä maan suurin osuus sai perustoimeentulotukea (5,4 %) pitkäaikaisesti ja lapsiperheistä maan toiseksi suurin osuus on yhden vanhemman perheitä (29,5 %). Pitkittynyt pienituloisuus koskettaa erityisesti yksinhuoltaja- ja monilapsisia perheitä. Monet maahanmuuttajaperheet kuuluvat myös alimpiin tuloluokkiin. Lapsiperheköyhyydellä on yhteys moniin sosiaalisiin ongelmiin, kuten syrjäytymisriskiin ja perheiden hyvinvoinnin heikkenemiseen.

Kuva 6. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet.

Lasten ja nuorten mielenterveyden ja hyvinvoinnin heikentyminen näkyvät merkittävästi palveluiden kasvavassa kysynnässä. Erikoissairaanhoidossa on myös henkilöstöpulaa ja sieltä siirtyy jatkuvasti uusia tehtäviä peruspalvelujen vastuulle. Hoidon porrastuksen ja työnjaon selkiyttäminen HUSin kanssa on välttämätöntä, jotta toimiala pystyy vastaamaan järjestämistehtävästään ja hoitotakuu toteutuu.

Hyvinvointialueella tehtiin 14 645 lastensuojeluilmoitusta vuonna 2022. Ilmoituksia tehtiin 0–17-vuotiaista lapsista ja nuorista 12,1 %:sta alueen vastaavan ikäisestä väestöstä koko maan keskiarvon ollessa 9,1 %. Vuoden 2022 huostassa olleiden lasten (0–18-vuotiaat) osuus hyvinvointialueella oli maan keskiarvoa (1,05 %) korkeampi (1,3 %) vastaavan ikäisestä väestöstä. (Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki)

Alaikäisten väkivaltarikollisuus ja vakavat väkivallanteot näkyvät kasvavana ilmiönä useissa suomalaisissa kaupungeissa ja myös Vantaan ja Keravan alueella. Alaikäisten väkivaltarikosten määrä on noussut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lähes 30 % 2019–2023 välisenä aikana.

Hyvinvointialueen väestö on monikulttuurista, alueen lapsiperheistä noin joka neljäs on vieraskielinen. Vieraskielisten suuri väestöosuus heijastuu runsaaseen tulkkauspalvelujen tarpeeseen eri palveluissa. Vieraskieliset jäävät helposti myös erilaisten digitaalisten palvelujen ulkopuolelle, palvelujen vaatiessa teknistä osaamista ja niiden ollessa useimmiten suomenkielisiä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella puhuttiin äidinkielenä suomen, ruotsin ja saamen lisäksi noin 133 eri kieltä vuonna 2022.

- 29 % (0–24 v.) vantaalaisista oli vieraskielisiä vuonna 2022
- 18,3 % (0–24 v.) keravalaisista oli vieraskielisiä vuonna 2022

Toimialalla on merkittävässä määrin henkilöstömitoitukseen, lakisääteisiin määräaikoihin ja hoitotakuuseen liittyviä tehtäviä, joihin vastaamista haastaa henkilöstön saatavuushaasteet useissa ammattiryhmissä. Saatavuushaaste on valtakunnallinen. Vuonna 2022 Suomessa oli pula 8 800 lähihoitajasta, 4 300 sosiaalityöntekijästä ja 900 yleislääkäristä (Lähde: Keva). Kevan ennusteen mukaan vajeen suhde ei tule parantumaan vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaa, että henkilöstövaje tulee merkittävästi kasvamaan henkilöstötarpeen kasvaessa koko Suomessa.

Osaavan ja sitoutuneen henkilöstön veto- ja pitovoiman ylläpitäminen ja vahvistaminen onkin keskeisin onnistumisen edellytys toimialan strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

7.2.1. Väestöennuste

Ennusteen mukaan lasten ja nuorten osuus väestöstä on maan suurimpia myös jatkossa. Väestöennusteen mukaan lasten määrä kasvaa n. 3,8 % vuodesta 2023 vuoteen 2030.

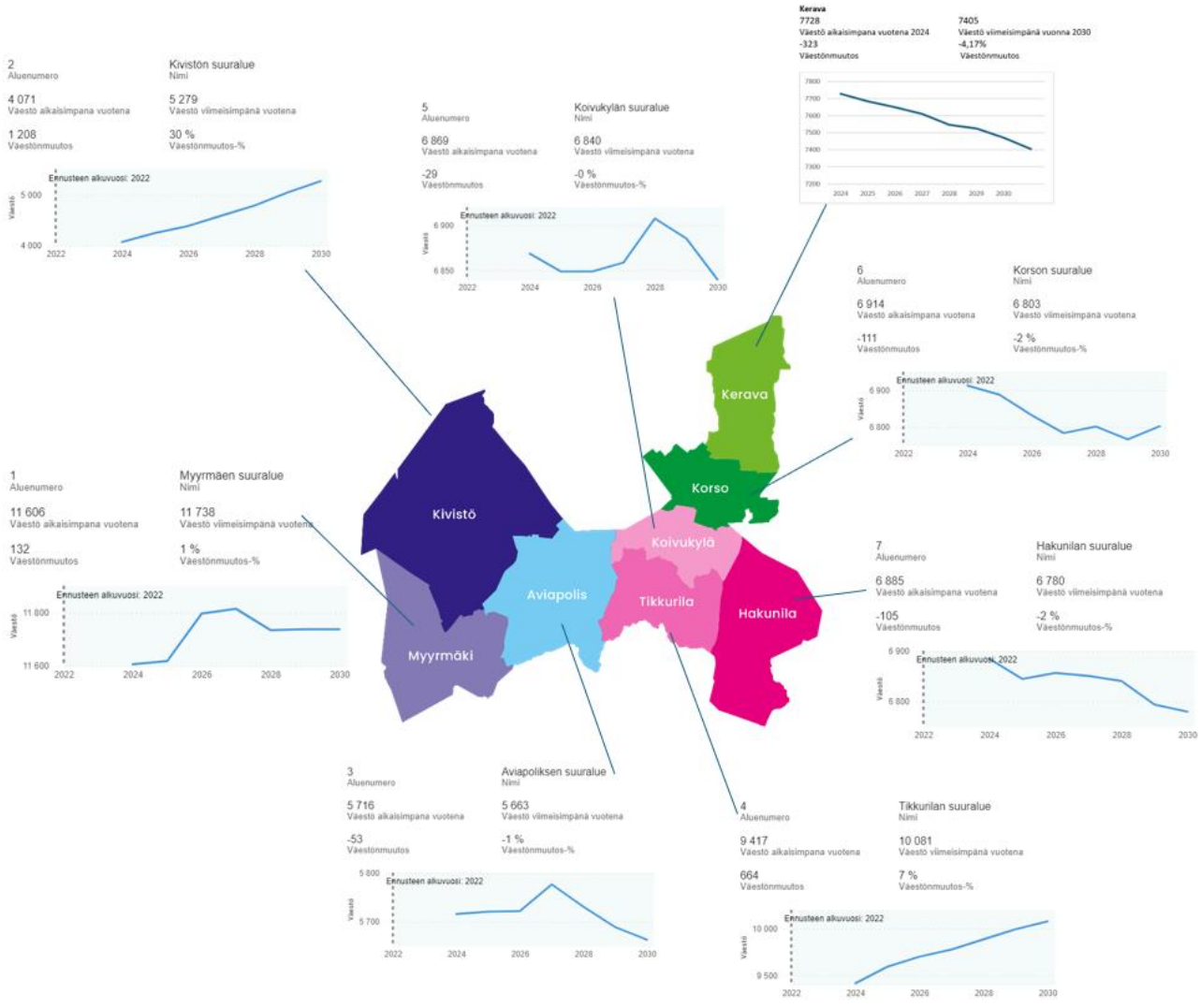
Taulukko 4. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestöennuste 2023–2030, 0–6-, 7–12- ja 13–15 ja 16 -17 vuotiaiden ikäryhmät.

Yhdistetty Vantaan ja Keravan väestöennuste 2023–2030.*

Vuosi	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ikäryhmä								
0-6	20 986	21 238	21 585	22 094	22 607	22 818	23 092	23 357
7-12	19 045	18 907	18 829	18 510	18 243	18 422	18 519	18 726
13-15	9 851	9 935	9 843	9 887	9 910	9 878	9 748	9 571
16-17	6 475	6 521	6 694	6 787	6 790	6 684	6 728	6 831

*Väestöennusteen laadinnassa on yhdistetty Vantaan kaupungin laatiman Vantaan väestöennusteen ja tilastokeskuksen Keravan kaupungin väestöennusteen tiedot.

Kuva 7. Vantaan suuralueiden ja Keravan kaupungin väestön määrän kehittyminen lasten, nuorten ja perheiden palveluiden asiakasryhmissä.

Aviapolis ja Korso ovat Vantaan perhevaltaisimmat suuralueet. Toiseen päähän sijoittuvat Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueet, joissa puolella perheistä on lapsia. 33:sta kaupunginosasta perheiden keskikoko on suurin Ylästössä, Nikinmäessä ja Lapinkylässä (3,1 henkilöä) ja alhaisin Piispankylässä, Veromiehessä, Tikkurilassa (alle 2,5 henkilöä). Keravalla perheiden keskikoko on 2,72 henkilöä.

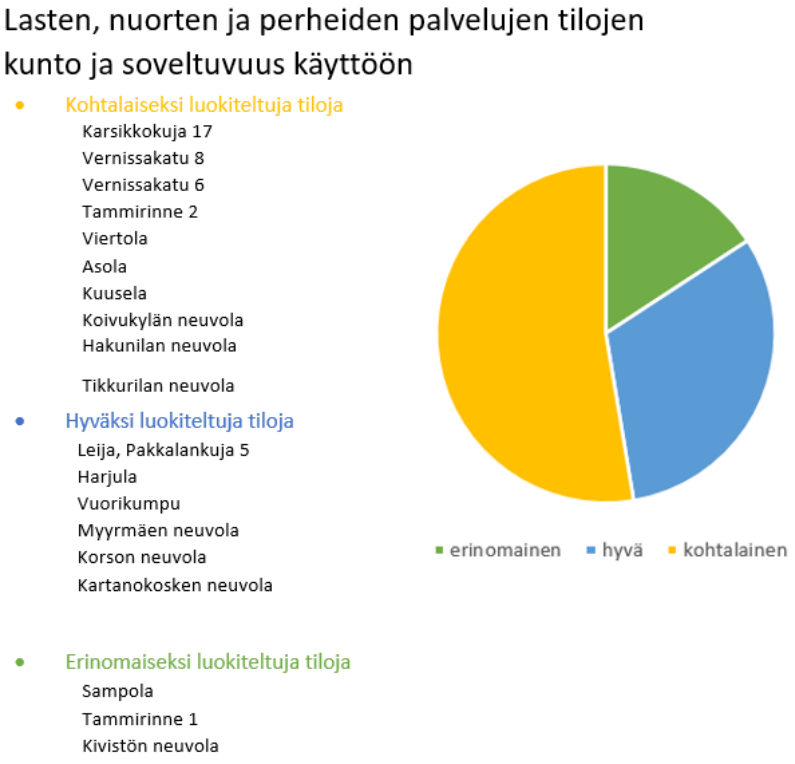
7.3. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan palveluverkko

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla on toimipisteitä merkittävä määrä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteitä on yhteensä n. 270. Suurin osa toimipisteistä (n. 220) sijoittuu opiskeluhuollon myötä päiväkoteihin, kouluihin ja oppilaitoksiin. Toimialan rakennusten kunto on pääosin kohtalainen.

Taulukko 5. Yhteenveto Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimipisteistä.

Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut	Perheitä tukevat palvelut	Perheiden erityispalvelut
Oppilaitoksia ja päiväkoteja on n.222 (oppilas-ja opiskeluhuolto)	Perheneuvolapalvelut 5	Lastensuojelulaitokset 7
(2.aste 24 , perusopetus 51, esiopetus 147)	Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikkö 5	Avohuollon sosiaalityön toimipisteet 3
Neuvolat 9	Perheoikeudelliset palvelut 2	Kotiin vietävät palvelut 4
Lasten kuntoutus- ja terapia 6	PTA ja perhesosiaalityö 2	Perhekuntoutusyksikkö 1
	Sosiaali- ja kriisipäivystys 1	Sijaishuollon sosiaalityön toimipisteet 1
	Varhainen tuki 3	
	Neuvonta- ja ohjaus 1	

Yhteensä
n. 270 toimipistettä
238 eri rakennusta

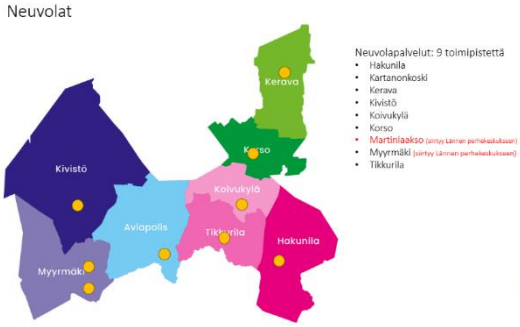

Kuva 8. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluiden tilojen käytettävyyden kunto- ja soveltuvuusjakauma.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja ja toimintaa on keskitetty toiminnallisille perhekeskusalueille. Perhekeskuksella tarkoitetaan palveluverkostoa, joka tarjoaa varhaista tukea sekä vastaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja avun tarpeisiin. Perhekeskus voi toimia verkostomaisena, fyysisessä toimipisteessä ja/ tai sähköisen perhekeskuksen muodossa. Perhekeskuksen ydinpalveluja ovat lapsiperheiden neuvonta ja ohjaus, neuvola-, kuntoutus- ja lääkäripalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta sekä varhaisen tuen perheohjaus. Opiskeluhuollon palvelut toimivat kouluissa ja oppilaitoksissa. Vantaan osalta perhekeskuksen palveluverkon suunnitelmassa on huomioitu Vantaan kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuosille 2018–2027, jonka mukaan sosiaali- ja terveyspalvelut keskitetään palvelujen saatavuus ja laatu turvaten neljään laajan palvelun alueelliseen hyvinvointikeskukseen. Keravan osalta perhekeskuksen palveluja on keskitetty Sampolaan.

Neuvolapalveluja tarjotaan yhdeksässä toimipisteessä.

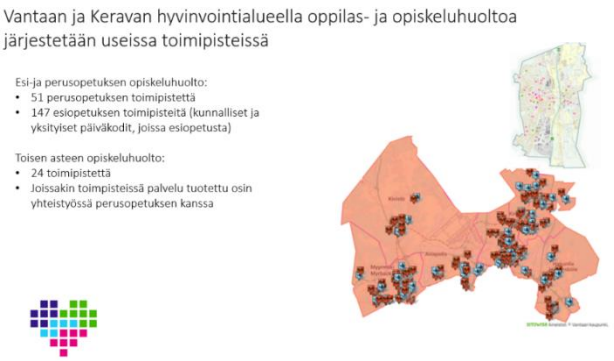
- Hakunilan neuvola toimii Kiinteistö Oy Hakucenterissä, vuokranantajana toimii Vantaan kaupunki. Rakennuksen kunto ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen on kohtalainen. Neuvolan sijainti Hakunilan ostoskeskuksessa on saavutettavuuden näkökulmasta hyvä, mutta toimipisteen lähiympäristön rauhattomuus tuottaa haasteita neuvolapalvelun turvalliselle toteuttamiselle. Hakunilan ostoskeskuksen alueen kehittäminen ei ole edennyt alueen kiinteistöosakeyhtiöiden hajaantuneen omistuksen ja taloudellisten tekijöiden takia. Alueelle on laadittu kaavarunko. Kaavarungossa esitetään uuden ostoskeskuksen rakentamista.
- Kartanokosken neuvola toimii Vantaan kaupungin omistamissa tiloissa. Rakennuksen kunto ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen on hyvä. Neuvolan tilakapasiteetti ei tule riittämään uuden Muuran asuinalueen asukkaille (arvio 5400 uutta asukasta).
- Keravan neuvola toimii Keravan kaupungin tiloissa Sampolassa. Rakennuksen kunto on erinomainen ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen hyvä.
- Kivistön neuvola toimii Vantaan kaupungin tiloissa, Aurinkokiven koulun yhteydessä. Tilojen kunto on erinomainen ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen hyvä.
- Koivukylän neuvola toimii Koivukylän terveysasemalla osana alueen perhekeskusta viereisessä rakennuksessa. Tilojen kunto on kohtalainen ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen hyvä.
- Korson neuvola sekä neuvolapalvelujen puhelinpalvelu toimivat Korson terveysasemalla. Tilojen kunto on hyvä ja soveltuvuus käyttötarkoitukseen kohtalainen.
- Martinlaakson neuvola toimii Kivimäen koululla. Koululla on alkamassa mittava peruskorjaushanke vuoden 2024 lopussa. Martinlaakson neuvola tulee siirtymään Myyrmäen perhekeskukseen (Virtatalo) sen valmistuessa. Martinlaakson neuvola tarvinnee väistötilat Kivimäen koulun remontin alkaessa, sillä tämän hetken arvion mukaan Myyrmäen perhekeskus ei ole valmis remontin käynnistyessä.
- Myyrmäen neuvola toimii asuintalon kivijalassa VAV Asunnot Oy:ltä vuokratuissa tiloissa. Neuvola on

siirtymässä Myyrmäen perhekeskuksen sen valmistuessa. Neuvolan tilat eivät ole tällä hetkellä riittävät ja alueen asukkaita joudutaan ohjaamaan muihin neuvoloihin palvelun saamiseksi.

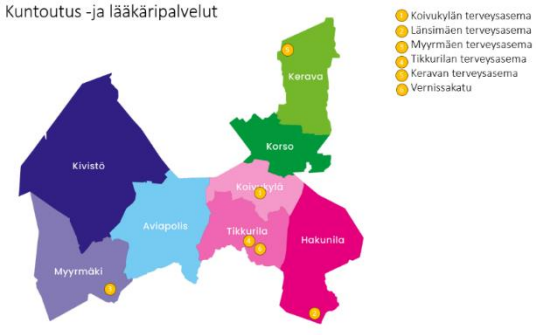
- Tikkurilan neuvola on Vantaan kaupungin omistama kiinteistö, rakennus on kaavalla suojeltu. Kiinteistön kunto sekä soveltuvuus käyttötarkoitukseen on kohtalainen. Rakennuksessa on lämpötila-, ilmanvaihto- ja talotekniikkahaasteita. Tilat eivät nykyisellään tule riittämään väestönkasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun. Tikkurilan neuvola tulee siirtymään Tikkurilan hyvinvointi- ja perhekeskukseen sen valmistuessa (2028).

Opiskeluhuollon palvelut pitävät sisällään koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, psykologien, kuraattorien, sosiaaliohjaajien sekä psykiatristen sairaanhoitajien palvelut. Opiskeluhuollon terveydenhoitajat, kuraattorit, psykologit ja lääkärit toimivat hajallaan lukuisissa eri toimipisteissä koulujen ja oppilaitosten yhteydessä. Kouluja ja oppilaitoksia on alueella 75 ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipisteitä noin 147.

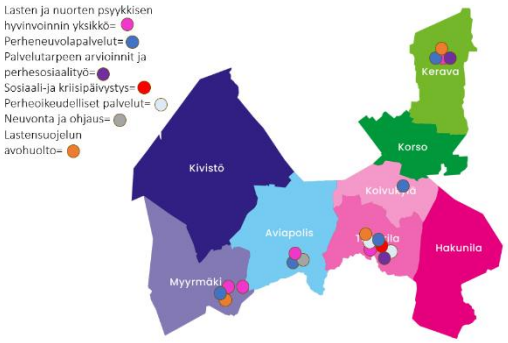
Opiskeluhuollon henkilöstön työtilojen järjestäminen on koulutuksenjärjestäjien vastuulla. Opiskeluhuollon tilatarve on tämänhetkistä tarjontaa suurempi. Henkilöstön määrää koskevat sitovat mitoitukset ja mitoitussuositukset asettavat vaatimukset opiskeluhuollon henkilöstön määrälle. Koulujen oppilasmäärien kasvaessa myös opiskeluhuollon henkilöstömäärä kasvaa samassa suhteessa. Useissa kouluissa ja oppilaitoksissa opiskeluhuollon henkilöstön työtiloissa on sisäilmahaasteita sekä asiakkaan tietosuojaa vaarantavia ongelmia äänieristyksessä. Tilojen puute ja ongelmat tiloissa haastavat resurssisuunnittelua sekä pitovoimaa. Tilojen suunnittelu, hallinnointi ja arkityön organisointi edellyttää johtamiselta tiivistä yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä muiden hyvinvointialueen koulutuksen järjestäjien kanssa. Lähijohtamista haastaa henkilöstön pirstaleinen sijoittuminen eri toimipisteisiin koko hyvinvointialueelle.

Lasten kuntoutuspalvelujen (puhe- toiminta- ja fysioterapia) toimipiste Läntisellä alueella sijaitsee Myyrmäen terveysasemalla. Keskisellä alueella palvelut ovat hajautuneet kolmeen eri toimipisteeseen, Vernissakadulle, Tikkurilan terveysasemalle ja toimintaterapian osalta Länsimäen terveysasemalle. Itäisellä alueella kuntoutuksen toimijat ovat hajautuneet kahteen eri toimipisteeseen; Koivukylän terveysasemalle ja puheterapian osalta myös Länsimäen terveysasemalle. Pohjoisella alueella toimipiste sijaitsee Keravan terveysasemalla.

Lääkäripalvelut toteutetaan mm. neuvoloiden ja koulujen vastaanottotiloissa. Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksiköstä tarjotaan palvelua koko hyvinvointialueen lapsille ja nuorille eri toimipisteissä, kuten perheneuvoloissa ja Nupeissa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lasten, nuorten ja perheiden palvelut keskittyvät Myyrmäkeen, Tikkurilaan, Koivukylään ja Keravalle sekä näiden lisäksi Pakkalaan Leijan toimipisteeseen.

Myyrmäessä palveluja ovat mm. neuvolapalvelut, lasten kuntoutuspalvelut, varhaisen tuen yksikön palvelut, lapsiperheiden sosiaalityö sekä lastensuojelun avohuolto. Nuppi Myyrmäen toimipisteestä saa nuorten psykososiaalisen tuen tiimin sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön palvelut. Alueelle on suunnitteilla avoin kohtaamispaikka Myyrmäen perhekeskukseen.

Tikkurilassa palvelut keskittyvät Vernissakadulle, missä toimii mm. varhaiskasvatuksen psykologit, Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikkö (psykologit ja neuropsykologit), perheoikeudellisten palvelujen yksikkö, sosiaali- ja kriisipäivystys, palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön yksikkö sekä lastensuojelun avohuolto. Nuppi Tikkurilan toimipisteestä saa nuorten psykososiaalisen tuen tiimin sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön palvelut. Vernissakatu 4, 6 ja 8 osalta on useissa tiloissa remonttitarpeita, jotta tilat saadaan optimaaliseen käyttöön sekä työntekijöiden että asiakkaiden näkökulmasta. Osa palveluista on tarkoitus sijoittaa jatkossa Tikkurilan hyvinvointi- ja perhekeskukseen. Sijaishuollon sosiaalityön tilat sijaitsevat Tikkurilassa Kielotie 7:ssä. Rakennuksen talotekniset järjestelmät ovat tulossa elinkaarensa päähän, joten sen omistajan on varauduttava järjestelmien uusimiseen lähivuosien aikana.

Koivukylässä palvelut keskittyvät Koivukylän terveysasemalle sekä sen vieressä sijaitsevaan Karsikkokuja 17:n kiinteistöön. Koivukylän terveysasemalla toimii neuvola- ja kuntoutuspalvelujen toimipisteet ja Karsikkokuja 17:n palveluja ovat mm. perheneuvolapalvelut, varhaisen tuen yksikön palvelut, avoin kohtaamispaikkatoiminta ja perheoikeudelliset palvelut (jalkautuen). Tiloissa on remonttitarpeita.

Keravalla Sampolan palvelukeskuksen palveluja ovat mm. neuvola- ja perheneuvolapalvelut, lapsiperheiden sosiaalityö sekä lastensuojelun avohuolto. Nuppi Keravan toimipisteestä saa nuorten psykososiaalisen tuen tiimin sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön palvelut.

Pakkalassa sijaitsevassa Leija-talossa toimii perheneuvolapalvelujen ja Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön yhteiskäytössä oleva toimipiste. Osa palveluista on suunniteltu sijoitettavaksi tulevaisuudessa Myyrmäen perhekeskukseen.

Vernissakadulla sijaitsee sosiaali- ja kriisipäivystys, joka vastaa sosiaalipäivystyspalveluista virka-ajan ulkopuolella ja antaa akuuttia kriisiapua ympäri vuorokauden kaikille hyvinvointialueen asukkaille. Työ tapahtuu tyypillisesti asiakkaan kotona. Sosiaali- ja kriisipäivystys on ympärivuorokautisessa

suuronnettomuusvalmiudessa ja vastaa erityistilanteissa psykososiaalisen tuen järjestämisestä.

Ympärivuorokautista lastensuojelun laitoshoitoa tuotetaan omana palveluna yhdeksässä (9) yksikössä. Tämä kattaa 11 % hyvinvointialueen lastensuojelun laitoshoidon tarpeesta. Ympärivuorokautista avohuollon perhekuntoutusta järjestetään Kuuselan perhekuntoutuskeskuksessa Tikkurilassa. Perhekuntoutuksen asiakaspaikkoja on tällä hetkellä 17, jolla pystytään vastaamaan tämänhetkiseen palvelutarpeeseen.

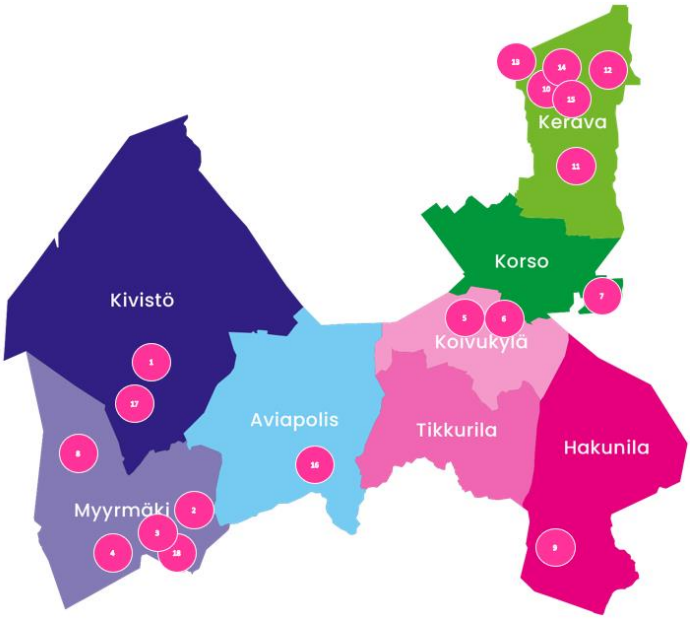
Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omat lastensuojelulaitokset ml. perhekuntoutus

Kuva 9. Vantaan ja Keravan omat lastensuojelulaitokset ml. perhekuntoutus.

- Vantaan Seutulassa sijaitseva Tammirinteen vastaanottokoti muodostuu kahdesta rakennuksesta. Uudempi rakennus on rakennustekniikan osalta erittäin hyvässä kunnossa. Rakennuksessa tulee tehdä palo-osastointiin liittyvä muutostyö, johon odotetaan rakennuslupaa Vantaan kaupungilta. Vanhan rakennuksen osalta on tehtävä remonttikartoitus. Tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen hyvin.
- Viertolan vastaanottokodin rakennetekniikassa on merkittäviä korjaustarpeita. Sijainti on hyvä ja tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen kohtalaisesti.
- Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö Asolassa on korjaustarpeita. Sijainti on hyvä ja tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen kohtalaisesti. Vaikka tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen, kyseessä on yksiosastoinen yksikkö, joka ei ole ratkaisuna kustannustehokkain.

- Vantaan Korsossa sijaitsevan Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö Harjulan rakennus on hyväkuntoinen ja valmistunut vuonna 2014. Rakennustekniikkaan ei siten ole odotettavissa suuria ikään perustuvia korjaustoimenpiteitä. Tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen hyvin.
- Tikkurilassa sijaitsevan Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen rakennukset ovat eri ikäiset ja rakennustekniikan osalta siten myös merkittävimmät korjaustoimenpiteet kohdistuvat vanhempiin rakennuksiin. Uudempi rakennus on rakennustekniikan osalta erittäin hyvässä kunnossa, eikä siihen ole odotettavissa merkittäviä korjaustarpeita tarkastelujaksolle. Tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen hyvin.
- Vuorikummun kuntouttavan sijaishuollon yksikkö on tiloiltaan epätarkoituksenmukainen ja huonokuntoinen. Tiloista tullaan luopumaan lähivuosina.

Kuva 10. **Lastensuojelun ostopalvelulaitosten** sijainti hyvinvointialueella

7.4. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palveluverkon tulevaisuuden visio

Lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeen odotetaan kasvavan hyvinvointialueella. Kasvuun vaikuttavat mm. väestönkehitys ja alueen erityispiirteet ja niiden vaikutukset palvelutarpeeseen. Palveluverkon ja tulevien toimitilojen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota saavutettavuuteen sekä tilojen toimivuuteen ja turvallisuuteen. Palvelutuotantoa järjestetään sekä omana, että ostopalveluna. Toimialan tavoitteena on oman tuotannon vahvistaminen tulevina vuosina. Palveluja järjestetään myös palvelusetelillä sekä yhteistyössä järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja ja toimintaa tullaan keskittämään alueellisiin perhekeskuksiin. Vuoteen 2030 mennessä alueella toimii neljä alueellista perhekeskusta. Perhekeskuskokonaisuus rakentuu hyvinvointialueella neljälle toiminnalliselle alueelle: pohjoinen, itäinen, läntinen ja keskinen. Pohjoiselle alueelle on suunniteltu Keravan perhekeskus, jossa perhekeskustoimintaa toteutuu jo laajalti samoin kuin itäisellä alueella Koivukylän perhekeskuksessa. Näiden lisäksi perhekeskukset avataan läntiselle alueelle Myyrmäkeen 2025 ja keskiselle alueelle Tikkurilaan (Tikkurilan terveys- ja perhekeskus) 2028.

Perhekeskusten ja niiden toimipisteiden sijoittuminen hyvinvointialueelle liittyy muun muassa palvelujen saavutettavuuteen ja ammattilaisten sujuviin yhteistoimintamahdollisuuksiin. Toimialalla varaudutaan mahdollisuuteen perustaa perhekeskuksia edellisten neljän lisäksi tarvittaessa myös Hakunilaan ja Kivistöön. Näiden tarvetta arvioidaan vuosikymmenen kuluessa väestönkasvua ja kysyntää seuraten. Perhekeskusten toiminnan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta tulee myös arvioida ennen uusien perustamista. Uusien perhekeskusten suunnittelu ja perustaminen edellyttää tarveharkinnan lisäksi myös sopivia tontteja tai tiloja alueilta.

Perhekeskustoimintaa kehitettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan saavutettavuuteen. Toimipisteiden sijoittelun näkökulmasta tärkeää on turvata keskeisten palvelujen tasapuolinen jakautuminen hyvinvointialueen asiakkaiden saataville. Toimipisteiden sijainti hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella parantaa palvelujen saavutettavuutta, sekä henkilöstön rekrytoimista. Digitaalinen saavutettavuus täydentää palveluja. Perhekeskustoiminnassa keskeistä on myös avoimet kohtaamispaikat ja sidosryhmien, kuten kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö, joka mahdollistaa asiakkaalle laajan palveluvalikon. Avointen kohtaamispaikkojen sijainti perhekeskusten yhteydessä tai niiden läheisyydessä edesauttaa osaltaan yhteensovittavaa työtä ja palveluohjausta hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen palvelujen välillä. Perhekeskuksiin rakentuvan ydinpalveluvalikon lisäksi niihin onkin tärkeää suunnitella ja rakentaa riittävästi yhteiskäyttötiloja, jotta asiakasta voidaan palvella joustavasti hänelle sopivassa paikassa. Tilojen tarkoituksenmukaisen käytön tehostaminen edellyttää myös riittäviä teknisiä ratkaisuja, jotta esimerkiksi yhteiskäyttötilojen varaaminen olisi sujuvaa. Myös

aukioloaikojen laajentamista tulee selvittää tilojen optimaalisen hyödyntämisen ja asiakastarpeen osalta.

Lapsiperheiden neuvontaa ja ohjausta kehitetään edelleen huomioiden myös digitaalisten palveluiden ja esimerkiksi avoimiin kohtaamispaikkoihin jalkautumisen mahdollisuudet. Perheille tarjottavissa palveluissa keskeistä on asiakkaan helposti löytämä tieto palveluiden saatavuudesta, sisällöistä ja saavutettavuudesta. Ajantasainen, monikielinen ja selkeä viestintä kullekin kohderyhmälle luontaisissa medioissa varmistaa osaltaan palvelun oikea-aikaisen saatavuuden. Myös omahoidon ja ohjatun omahoidon riittävä esille nouseminen ja kutsuva tarjonta lisää asiakkaiden itseohjautuvuutta ja ajoissa asiakkuuteen ohjautumista. Sähköinen palveluvalikko laajenee asteittain ja palveluja pystytään hoitamaan enenevässä määrin myös digitaalisesti, esimerkiksi esitietolomakkeet, ajanvaraukset ja sähköiset allekirjoitukset. Myös asiakastapaamisia voidaan hoitaa sähköisesti etätapaamisina, silloin kun se arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi ja asiakas sitä toivoo. Kehittämistyötä tehdään yhdessä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Tulevaisuudessa asiakkaita pyritäänkin ohjaamaan hänen tai hänen lapsensa tarvitsemiin palveluihin yhteisen HYTE-palvelutarjottimen avulla, jossa hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut ja toiminnot ovat sekä kansalaisten että ammattilaisten helposti saatavilla.

Palveluja toteutetaan edelleen myös osittain samoissa tiloissa Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palveluverkko tukee osaltaan kaupunkirakennetta. Strategisella tasolla keskeistä on yhteensovittaa kaupungin kaavarakennetta sekä asutusta ja hyvinvointialueen palveluja. Tätä työtä tehdään mm. aluemalli-työryhmässä yhdessä Vantaan ja Keravan kasvatuksen ja opetuksen toimijoiden kanssa. Erityisesti Vantaan ja Keravan kaupunkien osalta lasten, nuorten ja perheiden palveluihin vaikuttavat paitsi kaavoitukseen ja asuinalue rakentamiseen vaikuttavat seikat, myös päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten sekä mm. nuorisotilojen rakentuminen. Myös mahdolliset opetuksen ja kasvatuksen alan lainsäädännön muutokset vaikuttavat hyvinvointialueen palveluiden järjestämiseen. Tällä hetkellä 105 kunnassa on käynnissä tutkimusasetelmaan perustuva lakisääteinen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Kahdelle ikäluokalle tehtävän kokeilun on määrä päättyä 31.5.2024. Mikäli kokeilun jälkeen päädytään kaksivuotiseen esiopetukseen, siirryttäisiin velvoittavaan esiopetukseen sinä vuonna, kun lapsi täyttää viisi vuotta. Tämä laajentaisi myös hyvinvointialueen tehtäviä nykyisestä.

Palveluista suuri osa, esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö, toteutetaan asiakkaan kotona tai muualla lähiympäristössä. Nuorten palvelujen kohdalla yhteiskäyttöisiä tiloja on tärkeä kartoittaa nuorten parissa toimivien sidosryhmien, kuten nuorisopalvelujen ja Ohjaamon, kanssa. Perheoikeudelliset palvelut sijaitsevat tällä hetkellä kahdessa eri osoitteessa Tikkurilassa ja mahdollisuutta yhteisille tiloille tulee jatkossa selvittää, vaikka työ jalkautuukin tarpeen mukaan myös muihin alueellisiin toimipisteisiin.

Lastensuojelun osalta pitkän aikavälin tavoitteena ja mahdollisuutena on vähentää alueemme huostaanottopainotteisuutta ja löytää uusia vaikuttavia avohuollon tukimuotoja ja vahvistaa yhteistyökumppanuuksia vaihtoehdoksi kodin ulkopuolisille sijoituksille. Omaa sijaishuollon palvelutuotantoa vahvistetaan ja suunnataan ajankohtaisen asiakastarpeen kysyntää vastaavaksi.

Avohuollon sosiaalityön palveluja pyritään keskittämään Tikkurilaan ja Myyrmäkeen tarkoituksenmukaisesti toimivien tiimien ja johtamisen vahvistamiseksi. Asiakastapaamisia voidaan edelleen toteuttaa tarpeen mukaan alueen perhekeskusten toimipisteissä. Sosiaalityön

palveluja järjestetään myös sähköisinä palveluina sekä asiakkaiden kotona ja muussa lähiympäristössä. Yhteisten tilojen mahdollisuutta sijaishuollon sosiaalityön kanssa tulee selvittää, jotta voidaan vahvistaa asiakasprosessien ja johtamisen sujuvuutta.

Lastensuojelulain mukaan perhehoito on ensisijainen sijaishuollon muoto. Hyvinvointialueella perhehoito tuotetaan pääosin omana tuotantona. Palvelumuotoina järjestetään lyhytaikaista perhehoitoa vastaanottoperheissä ja pidempiaikaista perhehoitoa sijaisperheissä. Perhehoidon osuutta pyritään edelleen kasvattamaan ja samalla monimuotoistamaan perhehoitoa siten, että se vastaa erilaisten lasten ja perheiden tarpeisiin. Perhehoidon lisääminen ja kehittämien edellyttää myös riittävän tuen järjestämistä perhehoitajille. Perhekuntoutuksen kysyntä on kasvava, ja perhekuntoutusta tulee edelleen kehittää vastaamaan erilaisten asiakasryhmien tarpeisiin.

Lastensuojelun laitoshoitoa järjestetään lyhytaikaisesti vastaanotto- ja arviointiyksiköissä (Tammirinteen ja Viertolan yksiköt) ja pidempiaikaisena kuntouttavan sijaishuollon yksiköissä (Asola, Harjula, Vuorikumpu). Kaikki omat yksiköt sijaitsevat Vantaalla, Keravalla omaa laitostuotantoa ei tällä hetkellä ole. Vastaanottoyksiköiden palvelukysyntään vaikuttaa erityisesti nuorten kiireellisten sijoitusten määrän kehitys. Nykyiset vastaanottoyksiköt pystyvät vastaamaan tämänhetkiseen asiakasvolyymiin. Vastaanottotoiminnan kysynnän muuttuessa pienemmäksi, olisi tarvittaessa mahdollista muuttaa vastaanottoyksiköitä pidempiaikaisiksi kuntouttavan sijaishuollon yksiköiksi. Samalla vastaanottoyksiköiden osalta on kuitenkin myös seurattava asiakkaiden palvelutarpeen muutoksia ja tarvittaessa muutettava vastaanottoyksiköitä erityistason yksiköistä vaativan tason yksiköiksi.

Nykyisistä kuntouttavan sijaishuollon yksiköistä Asola muutetaan asteittain perustason yksiköstä erityistason yksiköksi vuosina 2024–2025. Erityistason yksikkö Kataja tullaan muutostöiden valmistuttua avaamaan Tammirinteen vastaanottokodin tiloihin Seutulaan vuoden 2024 aikana. Vuorikummun kiinteistöstä tulee luopua lähivuosina ja yksikölle tulee löytää uudet tilat. Tällöin tulee arvioida Vuorikummun yksiosastoisen yksikön liittämistä osaksi isompaa lastensuojelulaitoksen kokonaisuutta toisen rakennettavan yksikön kanssa. Harjula on rakennettu lastensuojelulaitokseksi ja on verrattain uusi, joten toimintojen siirtäminen sieltä ei ole tulevan vuosikymmenen kuluessa tarkoituksenmukaista, vaikka Harjula onkin yksiosastoinen yksikkö. Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa on kaksiosastoisen lastensuojelulaitoksen perustaminen vuodelle 2027. Toisen kaksiosastoisen lastensuojelulaitoksen rakentaminen on tavoitteena vuosikymmenen loppuun mennessä. Suunnitelma edellyttää valtionrahoitusta sekä tarkoitukseen sopivaa tonttia tai kiinteistöä hyvinvointialueen alueelta. Uusien lastensuojelulaitosten perustaminen on tehtävä hallitusti ja vaiheittain. Laitosten suunnittelussa on huomioitava niiden sijoittamisen alueellinen tasapainoisuus, kasvatuksen ja opetuksen järjestämisen näkökulmat sekä liikenneyhteydet myös rekrytoinnin näkökulmasta.

Vantaalla päiväkoti ja perusopetusverkkoon on tulossa joitain uudiskohteita. Uusista kouluyksiköistä tehdään pääsääntöisesti kooltaan sellaisia, että vuosiluokat 1–6 ovat kooltaan vähintään noin 300 oppilasta ja vuosiluokat 7–9 vähintään 350 oppilasta. Riittävän suuri yksikkökoko mahdollistaa opetuksen monipuolisen ja joustavan toteuttamisen ja ryhmittelyn, riittävän valinnaisuuden sekä ehkäisee eriarvoistumiskehitystä.

Toisen asteen osalta rakenteilla on myös uudiskohteita. Niiden fyysiset tilat rakennetaan siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien koulutusten ja oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Uusien tilojen suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten ja muiden koulutustoimijoiden kanssa.

Nuorisopalvelujen osalta kaupungin palveluverkkoa kehitetään jatkossa siten, että nuoria laajasti kiinnostavia toimintoja keskitetään Tikkurilan ja Myyrmäen nuorisotiloihin.

Keravalla ei ole palveluverkkosuunnitelmassaan päiväkotien eikä koulu- ja oppilaitosten osalta tulossa uudisinvestointeja. Keravan perusopetuksen palveluverkon keskeinen kehittämistarve on tilojen tasaisempi täyttö ja käyttöasteen nostaminen. Tilojen käyttöastetta nostetaan erilaisten perusopetuspalveluiden sijoittamisen ja koko kaupungin tasolla tehtävällä oppilassijoittelulla kautta. Koulutiloihin tehdään näiden muutosten edellyttämiä toiminnallisia muutoksia. Keskuskoulun peruskorjauksen jälkeen Keravan lukio ja Keskuskoulun yläkoulu muodostavat kampusalueen sekä yhtenäisen hallinnollisen kokonaisuuden. Kampusalueella toteutuu tilojen laajamittainen yhteiskäyttö.

Keravan nuorisotilojen osalta etsitään keskustan alueelta uuden nuorisotilan sijaintia. Jatkossa nuorisotyön vaikuttavuutta myös kehitetään yhdessä seurakunnan ja muun muassa Walkers-toiminnan kanssa. Keskustan nuorisotila toimii nykyisin Tunnelissa Sampolan palvelukeskuksen yhteydessä.

8. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkot

8.1. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan sosiaalihuoltolain mukaisena tehtävänä on tukea asiakkaita elämänhallintaan, työllistymisvalmiuksiin, toimeentuloon ja asumiseen liittyvissä asioissa sekä vähentää asukkaiden ja asiakkaiden eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Toimiala jakautuu aikuissosiaalityön palvelujen ja vammaispalvelujen palvelualueisiin.

Aikuissosiaalityön palvelualueella järjestetään ja tuotetaan sosiaalihuoltolain, kotoutumislain, toimeentulotukilain, vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja pääosin työikäisille (18–64-vuotiaille) hyvinvointialueen asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: sosiaalityöhön, työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin sekä asumispalveluihin.

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat työikäisten, nuorten aikuisten ja jälkihuollon sosiaalityö sekä neuvonnan ja taloudellisen tuen palvelut, johon sisältyvät täydentävä toimeentulotuki, asiakaspäätösten toimeenpano, sosiaalinen luototus ja sosiaalineuvonta. Lisäksi sosiaalityön palveluihin kuuluvat kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut sekä työikäisten asumisen erityissosiaalipalvelut ja sosiaalinen kuntoutus. Työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin kuuluvat työkykyä ja työllistymistä edistävät tuen, neuvonnan ja asiakasohjauksen palvelut (kuntouttavan työtoiminnan sosiaaliohjaus), kuntouttava työtoiminta, työvalmennus sekä vammaisten työ- ja päivätoiminta. Asumispalveluihin kuuluvat asumispäivystys, tuettu asuminen, lyhytaikainen arvioiva asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen ja matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta (avoin olohuonepalvelu).

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluita hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Se sisältää neuvonnan ja asiakasohjauksen, palvelujen järjestämisen ja hankinnan sekä vammaisten asumispalvelujen tehtäväalueet. Palveluja tuotetaan sekä omana palveluna, ostopalveluna ja palvelusetelin avulla. Toimintaa ohjaa vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki sekä tietyin osin sosiaalihuoltolaki.

Vammaispalvelujen neuvonnassa ja asiakasohjauksessa asiakkaita opastetaan palvelujen hakemisessa ja tehdään lainmukaisia palvelupäätöksiä niistä palveluista, joita asiakkaat tarvitsevat oman elämänsä tueksi. Myönnettäville palveluille on tehty yhdenvertaiset myöntämisen perusteet. Vammaispalvelujen järjestämisen ja hankinnan yksikössä asiakkaalle järjestetään yksilöllisten tarpeiden mukaan myönnetyt palvelut. Yksikössä toteutetaan myös asiakaskohtaisia valvontakäyntejä.

Vammaispalvelujen asumispalvelun avulla tuetaan ja edistetään asiakkaan hyvinvointia, turvallisuutta ja hyvää elämänlaatua. Mikäli palvelu toteutetaan asumispalveluyksikössä, voi asiakas asua asumispalveluyksikössä elämänsä loppuun saakka. Ympärivuorokautinen asumispalvelu on verrattavissa kotona asumiseen. Asumispalvelussa korostuu asiakkaan itsenäisyys, yksilöllisyys, arvokkuus ja yksityisyys. Kodinomaisuus on päivittäistä yhdessäoloa, osallistumista ja aktiivista elämää koulussa, opiskelujen parissa, työ- tai päivätoiminnoissa ja harrastuksissa. Ryhmäasumisessa asiakas on yhteisönsä täysivaltainen ja yhdenvertainen jäsen,

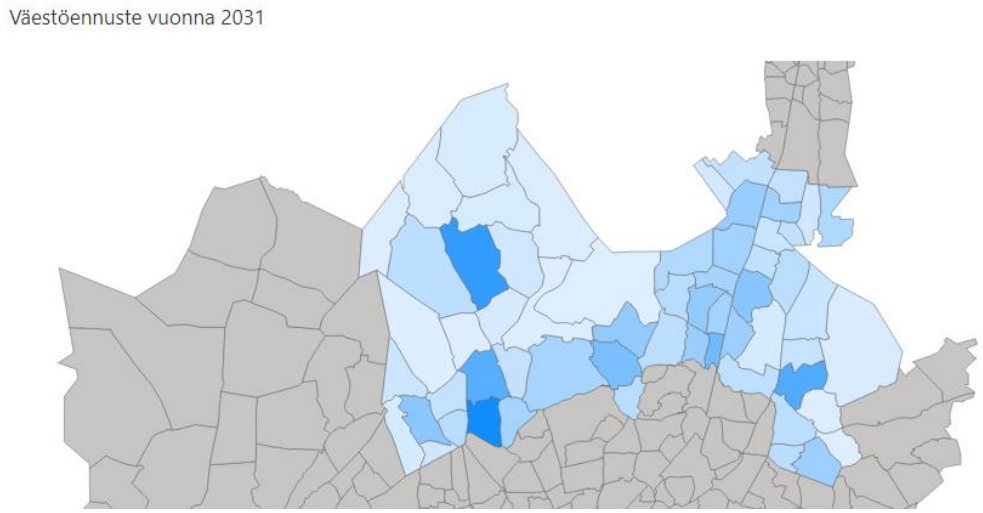
jonka tulee saada kokea olonsa turvalliseksi kodin ilmapiirissä. Palvelussa toteutuu asiakkaan, hänen läheistensä ja henkilökunnan välinen asiakaslähtöinen yhteistyö ja osaaminen.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialan strategisina tavoitteina vuosille 2024–2026 ovat:

- Saavutettavilla, oikea-aikaisilla asiakasohjauksen ja neuvonnan keinoilla nopeutetaan asukkaiden pääsyä tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
- Asukkaiden, asiakkaiden, henkilöstön ja järjestöjen osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa vahvistetaan.
- Palvelujen vaikuttavuutta ja laatua lisätään johtamalla toimintaa tietoon perustuen sekä moniammatillista yhteistyötä vahvistamalla.
- Henkilöstön mahdollisuuksia oman työnsä kehittämiseen lisätään valmentavalla johtamisella.
- Noudatetaan toimialan talousarviota ja edistetään uudistusohjelman tavoitteita.

8.2. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestön ikärakenne on valtakunnalliseen tasoon verrattuna nuori. Vuoden 2022 lopussa 15–64-vuotiaiden osuus väestöstä oli Keravalla 64 % ja Vantaalla 67 %. Väestömäärän ennustetaan kasvavan 26 000:lla vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2030 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaista 82 % on alle 65-vuotiaita.

Vuosi	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030		2031	
Ikäryhmä SOTE tarkempi	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
0-6	20 876		20 986	0,5 %	21 238	1,2 %	21 585	1,6 %	22 094	2,4 %	22 607	2,3 %	22 818	0,9 %	23 092	1,2 %	23 357	1,1 %	23 578	0,9 %
18-24	22 972		23 261	1,3 %	23 903	2,8 %	24 519	2,6 %	25 134	2,5 %	25 674	2,1 %	26 004	1,3 %	26 291	1,1 %	26 489	0,8 %	26 569	0,3 %
25-64	155 161		157 752	1,7 %	160 536	1,8 %	163 456	1,8 %	166 263	1,7 %	169 141	1,7 %	171 775	1,6 %	174 264	1,4 %	176 953	1,5 %	179 629	1,5 %
65-74	25 268		24 863	-1,6 %	24 685	-0,7 %	24 741	0,2 %	24 958	0,9 %	25 129	0,7 %	25 624	2,0 %	26 250	2,4 %	26 664	1,6 %	27 017	1,3 %
7-17	35 095		35 371	0,8 %	35 363	-0,0 %	35 366	0,0 %	35 184	-0,5 %	34 943	-0,7 %	34 984	0,1 %	34 995	0,0 %	35 128	0,4 %	35 173	0,1 %
yli 75	20 979		22 266	6,1 %	23 437	5,3 %	24 336	3,8 %	25 171	3,4 %	26 059	3,5 %	26 746	2,6 %	27 417	2,5 %	28 103	2,5 %	28 801	2,5 %
Yhteensä	**280 351**		**284 499**	**1,5 %**	**289 162**	**1,6 %**	**294 003**	**1,7 %**	**298 804**	**1,6 %**	**303 553**	**1,6 %**	**307 951**	**1,4 %**	**312 309**	**1,4 %**	**316 694**	**1,4 %**	**320 767**	**1,3 %**

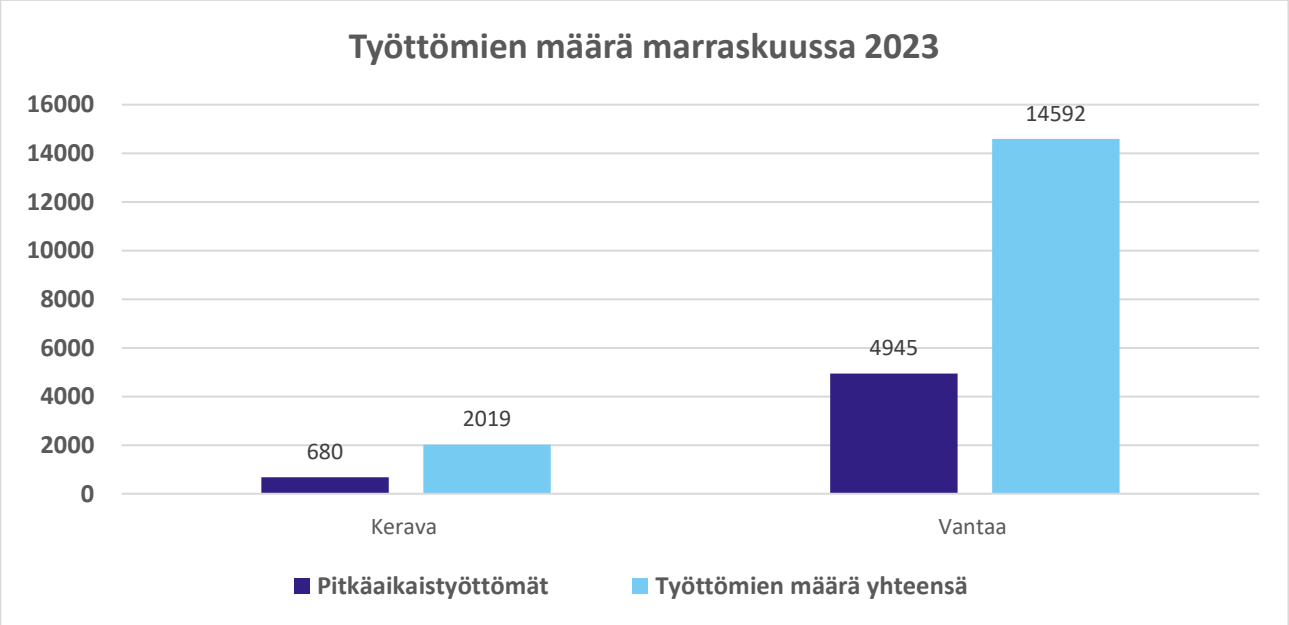
Kuva 11. Väestöennuste vuoteen 2031.

Vuonna 2023 suurimmat väestökeskittymät ovat olleet Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Keravalla (koko alue). Väestöennusteen mukaan 18–64-vuotiaiden määrä kasvaa koko hyvinvointialueella vuoteen 2031 mennessä 28 065 henkilöllä. Väestönkasvu keskittyy Myyrmäen, Kivistön ja Aviapoliksen alueisiin, kun taas Korson alueella väestön kasvu on vähäisintä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on monikulttuurinen väestö, jonka ennustetaan kasvavan vuoteen 2031 mennessä 62,05 %. Ulkomaalaistaustaisia asukkaita on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 239/1 000 asukasta kohti, joka on enemmän kuin esimerkiksi Helsingissä 186/1 000 tai Länsi-Uudellamaalla 165/1 000.

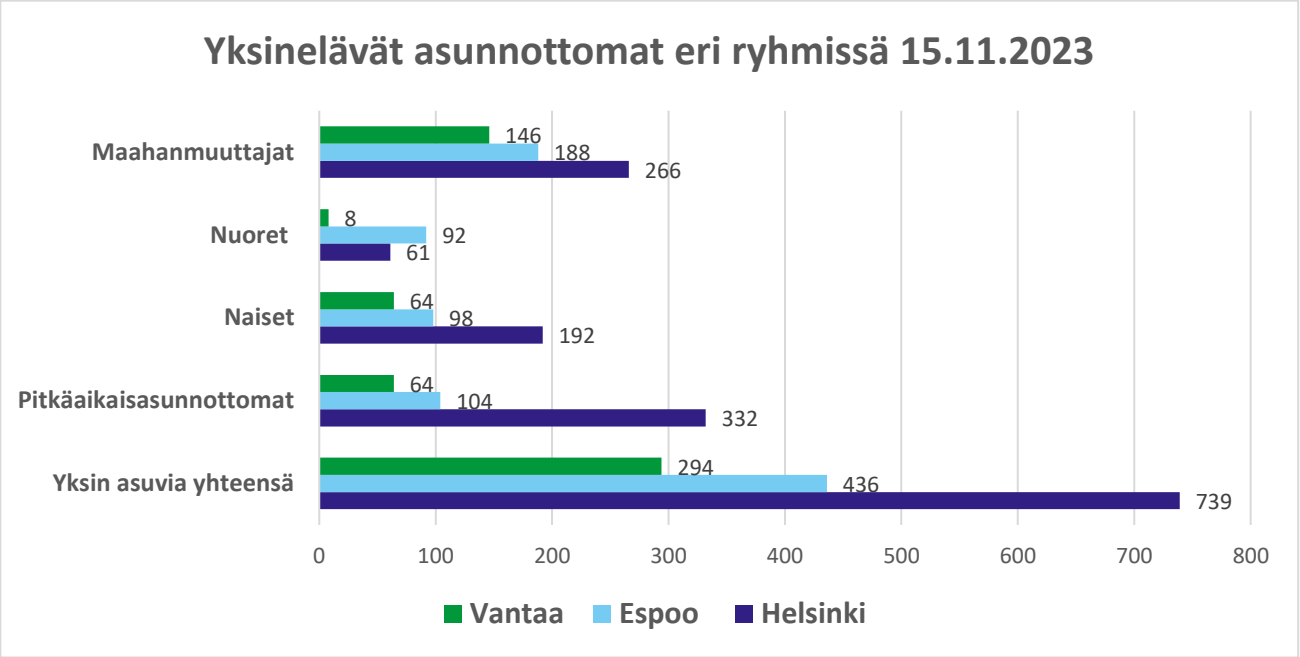
Vammaistuen saajia on hyvinvointialueella asuvista 16–64-vuotiaista asukkaista yhteensä 724 (Kela, Vammaistukien saajat ja maksetut etuudet 2023). Kehitysvammaisia henkilöitä on noin 1 % kokonaisväestöstä. Näistä noin 70 % on lievästi kehitysvammaisia, 20 % keskivaikeasti kehitysvammaisia, 10 % vaikeasti tai syvästi kehitysvammaisia (Terveyskirjasto 2023).

Pitkäaikaistyöttömiä oli Vantaan ja Keravan alueella 34 prosenttia työttömistä työnhakijoista marraskuussa 2023.

Kuva 12. Vantaalla ja Keravalla asuvien työttömien määrä marraskuussa 2023.

Aran asunnottomuusselvityksen mukaan Suomessa oli vuonna 2023 runsaat 3 400 yksinelävää asunnotonta, joista 30 % oli pitkäaikaisasunnottomia. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella oli asunnottomia yhteensä 302 (tilanne 11/23). Vantaan alueella oli vuonna 2023 asunnottomia 294, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 64. Keravalla asunnottomia oli vastaavana aikana 8, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 0.

Kuva 13. Lähde: Aran asunnottomuusselvitys (muokattu versio).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella korostuvat metropolialueen ongelmat, kuten mielenterveys- ja päihdeongelmat, taloudelliset haasteet sekä asunnottomuus. Näistä syistä tarvitaan moniammatillista ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien ja valtion toimijoiden kanssa.

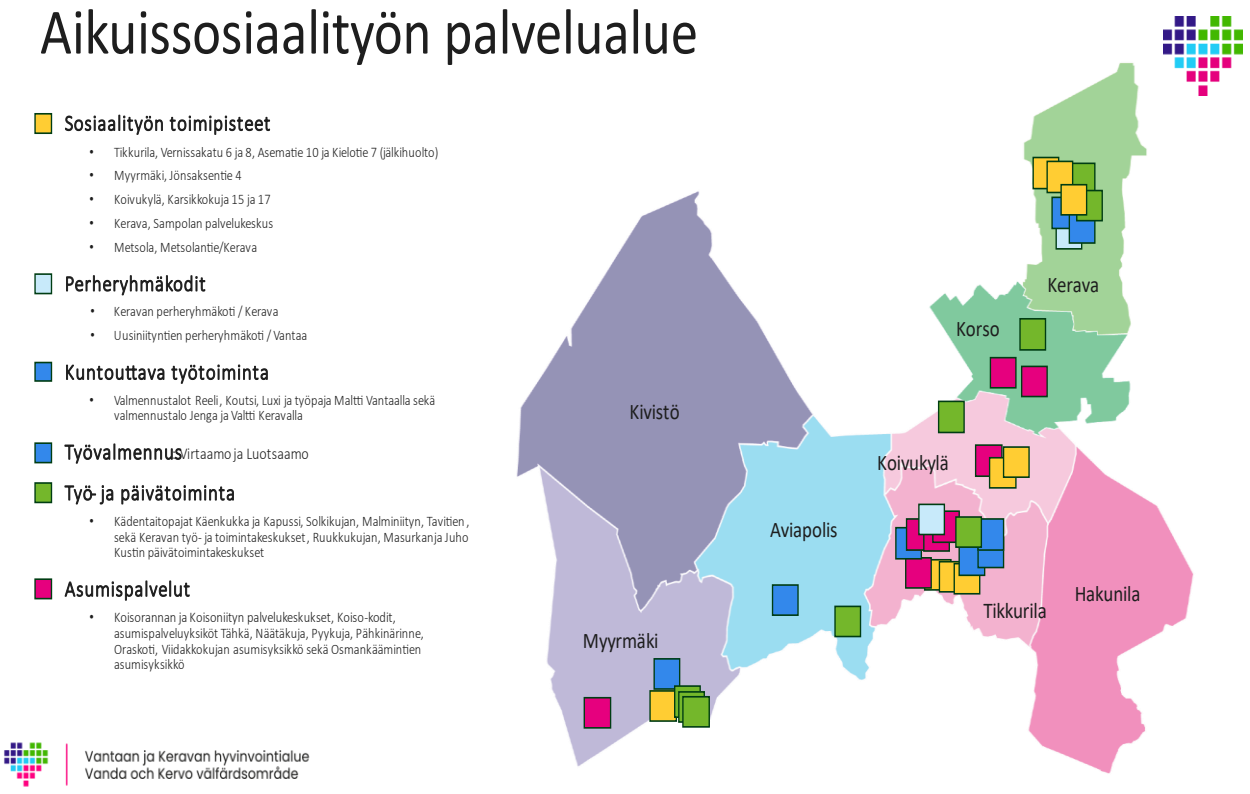
Lait koskien toimeentulotukea, yleistä asumistukea ja työttömyysturvaa muuttuvat 1.4.2024 tai viimeistään 1.1.2025 alkaen, jolloin asiakasmäärät sosiaalityössä mahdollisesti kasvavat. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on jo nyt enemmän perustoimeentulotuen saajia kuin muilla Uudenmaan hyvinvointialueilla keskimäärin. Lakimuutokset tulevat mahdollisesti näkymään sosiaalityössä asiakkuuksien tai täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksissa. Jälkihuoltonuorten ikärajan laskuun liittyvän lakimuutoksen myötä asiakkaiden palvelutarve ei välttämättä vähene.

Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025. Lain soveltamisala ei ole tarkkarajainen ja on epäselvää, miten laki tulee vaikuttamaan asiakasmäärän kasvuun. Laissa on lisäksi uusia palveluja, joiden tuottamisen tavat kaipaavat selkeyttä. Vammaispalvelulain tulevat muutokset voivat vaikuttaa myös aikuissosiaalityön palvelualueella vammaisten työ- ja päivätoiminnan järjestämiseen ja kysyntään.

8.3. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen palveluverkon nykytila

8.3.1. Aikuissosiaalityön palvelualue

Aikuissosiaalityön palvelualueella on yhteensä 38 asiakastoimipistettä, joista 30 sijaitsee Vantaalla ja 8 Keravalla. Aikuissosiaalityön palvelualueella henkilöstöä oli 585 (tilanne 12/23).

Kuva 14. Aikuissosiaalityön palvelualueen palveluverkko

Aikuissosiaalityötä saa lähipalveluna Tikkurilassa, Myyrmäessä, Koivukylässä ja Keravalla. Nuorten sosiaalityön ja kotoutumista tukevien sosiaalipalvelujen toimipisteet sijaitsevat Tikkurilassa ja Keravalla, mutta palvelua annetaan myös Myyrmäessä. Näiden sosiaalityön toimipisteiden lisäksi asiakastyötä tehdään myös asiakkaan kotona tai yhteistyökumppanin toimipisteessä. Lisäksi asiakkailla on käytettävissä puhelinneuvonta sekä sähköiset palvelukanavat. Esimerkiksi Maisa-portaalin kautta voi tehdä ja lähettää hakemuksia sosiaalityöhön.

Asumisen erityissosiaalipalvelua ja lastensuojelun jälkihuoltoa järjestetään keskitetysti Tikkurilassa. Asiakkaat saattavat asua myös hyvinvointialueen ulkopuolisissa kunnissa, jonne heille järjestetään palvelut. Sosiaalipalveluna tarjotaan laajasti sosiaalista kuntoutusta asiakkaan toimintakyvyn parantamiseksi ja ylläpitämiseksi. Sosiaalista kuntoutusta järjestetään sekä

omana että ostopalveluna. Vahvempaa tukea tarvitseville järjestetään tuettua asumista, yhteisöllistä asumista tai ympärivuorokautista palveluasumista joko omana palveluna tai ostopalveluna. Neuvonnan ja taloudellisen tuen yksikkö vastaa pääasiassa sosiaalineuvonnan toteuttamisesta ja taloudellisen tuen myöntämisestä hyvinvointialueella. Sosiaalineuvontaa tarjotaan Tikkurilassa sekä Keravalla.

Kotoutumista tukevien sosiaalipalvelujen asiakastyön toimipisteet on keskitetty Tikkurilaan ja Keravalle. Palveluja tarjotaan pakolaistaustaisille oleskeluluvan saaneille sekä heidän perheenjäsenilleen, pakolaistaustaisille kuntamuuttajille, kiintiöpakolaisille sekä ilman huoltajaa tulleille oleskeluluvan saaneille alaikäisille 25 ikävuoteen saakka (jälkihuollon ikäraja tulee laskemaan 23 ikävuoteen vuoden 2024 aikana). Lisäksi palveluja tarjotaan ihmiskaupan uhreille sekä alueella oleskeleville paperittomille.

Kotoutumista tukevilla sosiaalipalveluilla on 7-paikkainen alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille maahanmuuttajille tarkoitettu perheryhmäkoti Simonkylässä. Vuoden 2024 kevään aikana ollaan käynnistämässä myös uusi 7-paikkainen perheryhmäkoti, jonka toiminnasta vastaa hyvinvointialue, mutta rahoittajana toimii ELY-keskus.

Työllistymistä ja osallisuutta tukevien palvelujen tehtäväalueeseen yhdistettiin vuoden 2023 alusta vammaisten henkilöiden työvalmennus ja työ- ja päivätoiminta sekä kuntouttavan työtoiminnan palvelut. Vammaisten henkilöiden työvalmennusta tarjotaan kuudessa eri toimipisteessä Vantaalla. Työvalmennukseen sisältyy pesula- ja laitoshuollon sekä avustavien ateriapalvelujen työtehtäviä. Sen lisäksi työvalmennuksessa tuetaan asiakkaita palkkatyösuhteen löytämisessä sekä työnantajia ja asiakkaita työsuhteen eri vaiheissa.

Vammaisille henkilöille suunnattua työ- ja päivätoimintaa toteutetaan yhdeksässä yksikössä, joista kaksi sijaitsee Keravalla ja loput Vantaalla. Näistä kaksi yksikköä on profiloitunut erilaisten kädentaitojen toteuttamiseen ja kaksi yksikköä puolestaan on suuntautunut alihankinta- ja yritysyhteistyöhön. Viidessä yksikössä toteutetaan sekä työ- että päivätoimintaa vaihtelevien menetelmien kautta.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään kuudessa omassa valmennusyksikössä erilaisilla työpajoilla esim. pesula-, keittiö- tai kädentaitojen työpajoilla. Sen lisäksi palvelua ostetaan kahdeksalta palveluntuottajalta. Palvelua voidaan järjestää myös integroiden niin, että asiakas on kuntien, seurakuntien, järjestöjen, yhdistysten, säätiöiden tai hyvinvointialueen työpaikoilla erilaisissa avustavissa tehtävissä. Tämä sopii erityisesti henkilöille, jotka ovat jo valmiimpia työelämään.

Asumispalvelujen asumispäivystystä on tarjolla asunnottomille ympäri vuorokauden omana palvelutuotantona Tikkurilassa ja ostopalveluna Keravalla, jolloin käytettävissä on yhteensä 48 asiakaspaikkaa. Tuettua asumista tarjotaan omana palveluna 10 eri palveluyksikössä, lyhytaikaista arvioivaa asumista kahdessa palveluyksikössä sekä ympärivuorokautista palveluasumista yhdessä palveluyksikössä. Matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta (ns. avoin olohuone -palvelu) on avoinna kaikille hyvinvointialueen asukkaille, joilla on päihteiden käyttöä. Omana palveluna päiväkeskustoimintaa on Tikkurilassa, jonka lisäksi Koivukylässä on järjestötoimijan ylläpitämä päiväkeskus, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Keskeisimpiä yhteistyökumppaneita aikuissosiaalityön palvelualueella ovat muut hyvinvointialueen palvelut erityisesti terveys- ja päihdepalvelut, Kela ja rikosseuraamuslaitos. Lisäksi yhteistyötä tehdään kuntien palvelujen, kuten työllisyyspalvelujen ja nuorisotoimen, oppilaitosten, seurakuntien sekä järjestötoimijoiden kanssa.

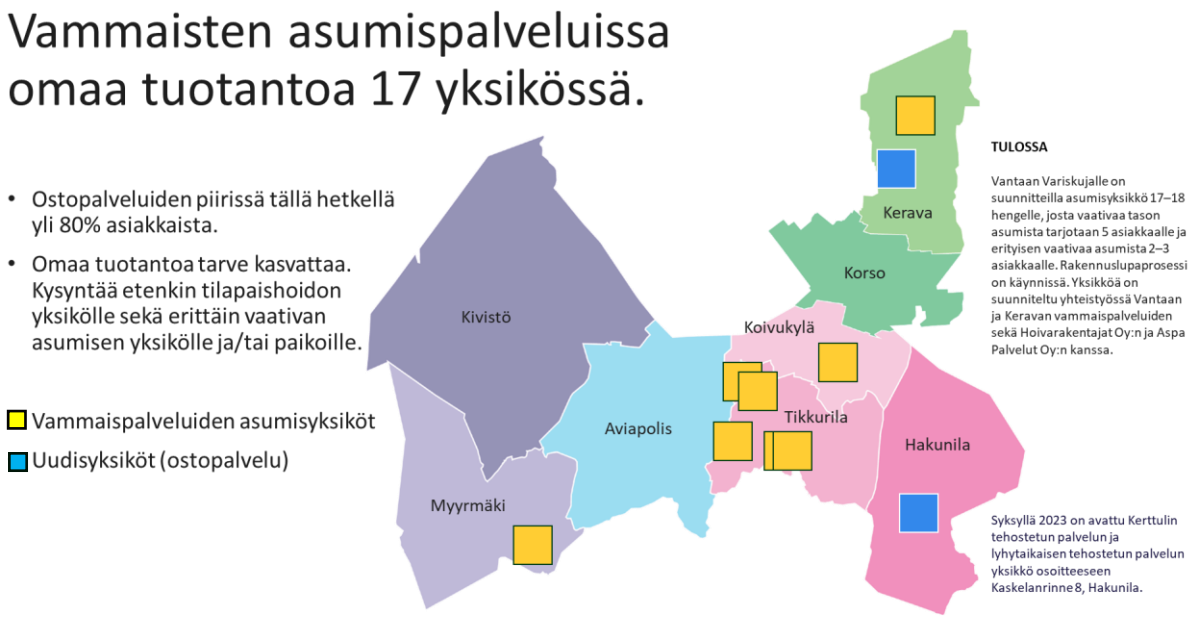
Aikuissosiaalityön palvelualueen yksiköiden soveltuvuutta asiakkaiden ja henkilöstön nykytarpeisiin ja tuleviin tarpeisiin tulee päivittää. Osassa yksiköistä on tarpeita pienimuotoisiin muutostöihin käyttötarkoituksen soveltuvuuden parantamiseksi. Tarvitaan esimerkiksi ratkaisuja, joilla turvataan asumisyksikön henkilöstölle omat työtilat. Osan yksiköiden nykyiset tilat eivät sovellu käyttötarkoitukseensa, esim. sijainnin, esteettömyyden tai kiinteistöön liittyvien terveysriskien vuoksi.

Taulukko 6. Aikuissosiaalityön käytössä olevien tilojen käytettävyyden arvio.

Aikuissosiaalityö	Toimivat tilat	Korjaus- tai muutostarpeita	Ei sovellu käyttötarkoitukseen
Sosiaalityö	8	2	1
Työllistymistä ja osallisuutta tukevat palvelut	7	4	6
Asumispalvelut	8	2	0

8.3.2 Vammaispalvelujen palvelualue

Vammaispalvelujen palvelualueella on yhteensä 17 oman palvelutuotannon asiakas-toimipistettä, joista 15 sijaitsee Vantaalla ja 2 Keravalla. Vammaispalvelujen palvelualueella henkilöstöä on 215 (tilanne 12/23).

Kuva 15. Vammaispalvelujen palveluverkko

Asumispalvelut kehitys- ja vaikeavammaisille asiakkaille ovat monipuolisia ja tarjoavat vaihtoehtoja hyvinvointialueen omissa asumisyksiköissä tai hyvinvointialueen ostopalvelukumppaneiden ylläpitämissä asumisyksiköissä. Vammaisten asiakkaiden ympärivuorokautisesta palveluasumisesta noin 80 % tuotetaan ostopalveluna yksityisten palveluntuottajien palveluissa, joita tuottaa kahdeksan eri yritystä. Osana Vantaan ja Keravan

hyvinvointialueen uudistusohjelmaa palvelualue seuraa aktiivisesti vuokrattujen tilojen vuokrakustannusten kehittymistä. Tavoitteena on varmistaa, että tilojen käyttö on taloudellisesti kestävällä pohjalla ja linjassa uudistusohjelman asettamien tavoitteiden kanssa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sijaitsevien yksiköiden lisäksi ostopalvelutuottajien palveluihin on sijoitettu hyvinvointialueen asiakkaita myös hyvinvointialueen ulkopuolella sijaitseviin yksiköihin. Erityisen haastavien vammaisten asiakkaiden hoito vaatii erikoisosaamista ja erityisiä resursseja, joita kaikilla toimijoilla ei välttämättä ole. Tästä syystä jonot ovat näihin palveluihin valtakunnallisesti pitkiä.

Palveluasumisen tavoitteena on tarjota monipuolisia ja yksilöllisiä asumispalveluita. Palveluasumista järjestetään niille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon lisäksi ohjausta, tukea tai apua. Vaikeavammaisten palveluasumiseen sisältyy yksilöllisesti räätälöityä hoivaa, tukea ja avustamista asumisyksiköissä tai omaan kotiin tuotavien tukien avulla. Asumisyksiköissä asukkaat vastaavat itse vuokran ja ruoan kustannuksista suoraan palveluntuottajalle.

Palveluasuminen kattaa asumisen lisäksi ohjausta ja tukea asiakkaan tarpeiden mukaisesti joko asumisyksikössä tai omassa kodissa. Yöaikaista ohjausta ja tukea voidaan tarvittaessa toteuttaa teknisten apuvälineiden avulla. Asiakkaat voivat osallistua koulutukseen, opiskeluun tai työ- ja päivätoimintaan vammaispalvelujen suunnitelman mukaisesti. Osapäiväistä tai satunnaista osallistumista varten voidaan järjestää korvaavaa aktiivista toimintaa asumisyksikössä tarpeiden mukaan. Asuminen asumisyksikössä on pääsääntöisesti mahdollista eliniän loppuun saakka.

Vammaispalveluiden keskeisinä yhteistyökumppaneina toimivat hyvinvointialueen eri toimialat, erityisesti terveydenhuoltopalvelut. Lisäksi yhteistyötä tehdään Vantaan ja Keravan kaupunkien, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS), seurakuntien, yksityisten palveluntuottajien sekä vammaisalan järjestöjen kanssa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) tukee alueella esteettömien asuntojen rakentamista ja kunnostamista. ARA:n tukemissa uudisrakennuksissa ja remontoiduissa asunnoissa otetaan huomioon esteettömyysstandardit, mikä helpottaa vammaisten ihmisten liikkumista ja elämää kodeissaan.

8.4. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

8.4.1. Aikuissosiaalityön palvelualue

Työikäisen väestön kasvun lisäksi lainsäädännön muutokset haastavat hyvinvointialueen nykyrakenteita ja vaativat muutostarpeita nykyiseen palveluverkkoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palvelujen monimuotoisuuteen.

Aikuissosiaalityön palvelut pohjautuvat palvelutarpeen arviointiin ja sen pohjalta yksilöllisesti tarjottaviin palveluihin. Aikuissosiaalityön palvelualueen tavoitteena on tarjota oikea-aikaisesti hyvinvointialueen asukkaille ja asiakkaille monipuolisia ja saavutettavia palveluja, joissa huomioidaan kulttuuriset, kielelliset ja eriasteiset toimintakyvyn haasteet. Aikuissosiaalityön palvelualueen palveluverkon ydinalueet ovat Vantaan Tikkurilassa ja Myyrmäessä sekä

Keravalla. Lisäksi on tarjolla liikkuvia, kotiin vietäviä ja digitaalisia palveluita. Asiakasmäärien kehitystä, palvelutarpeiden muutoksia ja palveluyksiköiden sijaintien riittävyyttä arvioidaan palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta.

Ennakoitavissa on, että Kivistön alueella palvelutarve tulee kasvamaan tulevaisuudessa siinä määrin, että hyvinvointialueen läntisen osan palveluja tarjoavia yksiköitä ja niiden henkilöstöä tulee lisätä. Vastaavasti tavoitteena on pidemmällä aikajänteellä luopua yksittäisistä Koivukylän tiloista ja keskittää palvelut laaja-alaisina ryppäinä aiempaa kattavammin Keravalle, Tikkurilaan ja länteen eli Myyrmäkeen sekä Kivistöön.

Hyvinvointialueella on suunnitteilla Tikkurilan perhe- ja hyvinvointikeskus, johon alun perin oli ajateltu keskittää koko aikuissosiaalityön Tikkurilan palvelutuotanto. Koska keskuksen neliömäärä on supistunut alkuperäisestä suunnitelmasta, on keskukseen sijoitettavia palveluja priorisoitava. Aikuissosiaalityön osalta mahdollisia keskukseen tulevia palveluja voisivat olla nuorten aikuisten ja jälkihuollon sosiaalipalvelut, kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut, neuvonnan ja taloudellisen tuen yksikön palvelut sekä sosiaalineuvonnan tilat, jotka toteutettaisiin tiiviissä yhteistyössä Kelan kanssa. Tarkoituksena on niin ikään perustaa sosiaalineuvonnan ja Kelan yhteinen toimisto Myyrmäkeen, joka vastaisi tulevaisuudessa myös Kivistön alueen mahdollisesti kasvavaan asiakaskysyntään.

Aikuissosiaalityön asiakkailla on usein sekä sosiaali- että terveyspalvelujen tarpeita, jolloin moniammatillinen yhteistyö palvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä on tärkeää. Yhteistyössä on kehitetty esimerkiksi työttömien terveyspalvelujen, sosiaalityön ja suun terveydenhuollon sekä asumispalvelujen ja päihdepalvelujen prosesseja ja toimintamalleja. Tavoitteena on parantaa yhteistyötä HUS:n, perusterveydenhuollon ja matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen välillä kehittämällä palveluprosesseja ja yhteistyörakenteita sekä hyödyntämällä sosiaali- ja terveydenhuollon toimitiloja yhteisesti.

Aikuissosiaalityössä tavoitellaan palvelujen saatavuuden ja tehokkuuden parantamista erilaisten digitaalisten ratkaisujen myötä. Tekoälyn tarjoamat tukimahdollisuudet, videovastaanotot, sähköinen ajanvarauskalenteri ja digitaaliset yhteydenottokanavat ovat keskeisessä roolissa palveluiden laajentamisessa. Tavoitteena on hyödyntää uutta teknologiaa mahdollisimman tehokkaasti laajentamalla etenkin Apotin ja Maisa -portaalin toiminnallisuuksia. Tavoitteena on niin ikään kehittää nettisivuista aiempaa informatiivisemmat ja käyttäjäystävällisemmät, jolloin asiakas ei välttämättä aina tarvitse henkilökohtaista kontaktia työntekijään saadakseen kaipaamansa tiedon. Asiakkaiden digitaalisten palvelujen käytön opastusta eri kielillä on tarpeen myös kehittää, jotta asiakkaat löytävät palvelut ja osaavat käyttää niitä.

Sosiaalityön palvelut

Aikuissosiaalityön palvelualueella on tavoitteena lisätä ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta sekä kehittää sosiaalineuvontaa yhteistyössä Kelan kanssa. Tavoitteena on tarjota monipuolista ja oikea-aikaista neuvontaa, jolla voidaan vähentää pitkäaikaisen sosiaalityön asiakkuuden tarvetta sekä täydentävän/ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksia, vuokravelkoja, toteutuneita häätöjä ja asunnottomuutta.

Vantaan kaupungin/Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimi vuosien 2020–2023 aikana Asunnottomuuden ehkäisyhanke (AE-hanke), jossa kehitettiin asiakastyötä tehostavia työkaluja ja toimintamalleja asunnottomien kanssa työskentelyyn. AE-hankkeessa kehitettyjä

toimintamalleja on saatu osittain jalkautettua myös pysyviksi toimintamuodoiksi. Asumisneuvontaan on haettu ARA:lta rahoitusta yhdessä Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n kanssa. Asumisneuvontaa kehitetään yhteisesti ja työntekijäresurssit jaetaan rahoitusta hakeneiden tahojen kanssa.

Syrjäytymistä ehkäisevää etsivän työn mallia on kehitetty siten, että alkuvuodesta 2024 alkaen etsivää työtä toteutetaan sosiaalityön ja asumispalvelujen yhteistyönä. Tavoitteena on saada myös terveyspalvelut mukaan yhteiskehittämiseen. Jalkautuvaa työtä tehdään alkuvaiheessa asiakaslähtöisesti koko hyvinvointialueella, mutta keskeiset toimitilat sijaitsevat Tikkurilassa. Tavoitteena on luoda moniammatillinen etsivän työn tiimirakenne, jossa on sekä sosiaali- että terveydenhuollon edustajia. Moniammatillinen tiimi palvelee koko hyvinvointialueen maantieteellisellä alueella ja hyödyntää myös palvelualueen omia asumispalveluja asiakkaiden palvelupolkujen varhaisvaiheessa asunto ensin –periaatetta noudattaen.

Oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen välistä suhdetta tarkastellaan ja tämän tueksi tullaan tekemään mm. tuotantotapa-analyysit sosiaalisen kuntoutuksen ja jälkihuollon ostopalvelujen osalta. Suunnitelmissa on vahvistaa omien palvelujen yhteistyötä, jolla tavoitellaan asiakkaiden ripeää palveluihin päästyä sekä moniammatillisen osaamisen hyödyntämistä. Lisäksi tavoitteena on lisätä omaa sosiaalisen kuntoutuksen palvelutuotantoa. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelujen sijoittuminen palvelualueella tulee myös pohtia.

Työllistymistä ja osallisuutta tukevat palvelut

Työvalmennuksen asiakastoimipisteitä tarvitaan lisää Keravalle ja Tikkurilaan. Lähivuosina aikuissosiaalityön palvelualueella vammaisten työ- ja päivätoiminnan omaa palvelutuotantoa kasvatetaan ja ostopalveluja vähennetään; tämä edellyttää tarkoituksenmukaisia ja esteettömiä toimitiloja koko hyvinvointialueen alueella sekä riittävää henkilöstön resurssointia. Samalla tarkastellaan omien tilojen optimaalista käyttöä ja yksiköiden tarkoituksenmukaista sijaintia.

Tavoitteena on yhdistää kaksi kädentaitopajaa samoihin tiloihin synergiaetujen saamiseksi sekä siirtää yksi päivätoiminnan yksikkö nykyistä suurempiin ja tarkoituksenmukaisempiin tiloihin, jolloin omaa palvelutuotantoa voidaan kasvattaa ja ostopalveluja vähentää. Toimialalla tullaan lisäksi selvittämään, pitäisikö vammaisten työ- ja päivätoiminta sijoittua vammaispalvelujen vai aikuissosiaalityön palvelualueelle.

Kuntouttavan työtoiminnan omaa palvelutuotantoa on tarkoitus lisätä. Toimintaa kehitetään mm. Keravan valmennustalon muuttaessa toisiin tiloihin. Kuntouttavan työtoiminnan Keravan toimipisteen sosiaaliohjauksessa on puutetta tarkoituksenmukaisista asiakastapaamistiloista. Tarkoituksena on luopua Vantaan Tuupakassa sijaitsevan valmennustalon tiloista ja perustaa uusi yksikkö Länsi-Vantaalle.

Aikuissosiaalityön palvelualueen ja terveyspalvelujen sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien työllisyyspalvelujen yhteistyönä on tarkoitus kehittää monialaista työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta, jossa asiakkaan työkyky arvioidaan ja asiakasta tuetaan saamaan tarvitsemansa työkyvyn tuen ja työllistymisen palvelut.

Asumispalvelut

Asumispalvelujen osalta tullaan tarkastelemaan omien palvelujen ja asiakastarpeiden vastaavuutta, tilojen tehokkaampaa hyödyntämistä sekä ostopalvelujen tarkoituksenmukaista käyttöä. Tarkoituksena on lisätä Keravalle omaa yhteisöllistä tai ympärivuorokautista palveluasumisen palvelutuotantoa (0,6–0,7 henkilömitoitus) yhdellä yksiköllä, jossa on 15–20 asiakaspaikkaa. Vantaan Myyrmäkeen on tarkoitus lisätä myös 15–20 asiakaspaikan yhteisöllisen/ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö.

Päihteiden käyttäjille suunnattua avoin olohuone -palvelua vahvistetaan ja selvitetään toiminnan laajentamista asteittain joko omana palveluna tai ostopalveluna Keravalle, Myyrmäkeen ja Koivukylään. Tämä edellyttää asiakaskunnan kannalta mahdollisimman helppopääsyisiä toimipisteitä ja riittävää henkilöstöresurssia sekä mahdollisuuksien mukaan eri vuorokaudenaikoina tarjottavia palveluja ja tiivistä yhteistyötä terveydenhuollon kanssa.

Asumispäivystyksen oman palvelutuotannon asiakaspaikkojen määrää lisätään 10–15 asiakaspaikalla muuttamalla yhden tuetun asumisen yksikön vuokra-asumiseen sopimattomat tilat asumispäivystyksen käyttöön. Keravalle on tarkoitus perustaa yksikkö, jossa on 10–15 asumispäivystyksen asiakaspaikkaa sekä mahdollisesti myös yhteistiloja avoin olohuone -palvelun kanssa.

Asumispalveluissa on tarvetta lisätä omana palvelutuotantona myös nuorille suunnattua tuettua ja yhteisöllistä asumista, jossa nuori voisi saada omaan asuntoon eriasteista tukea ilman, että asunto tai työntekijä vaihtuu. Tavoitteena on perustaa 8–12 asiakaspaikkainen yksikkö hyvien kulkuyhteyksien päästä. Arvioivaa asumista on tarpeen kehittää kaikissa asumispalvelujen omissa yhteisömuotoisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisten yksiköissä.

8.4.2. Vammaispalvelujen palvelualue

Vammaispalveluiden kysynnän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa. Tähän vaikuttavat lainsäädännön uudistuminen ja ennuste väestön kasvusta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Vammaispalvelut tuotetaan tällä hetkellä monituottajamallilla, jossa painopiste on ostopalveluissa. Monituottajamallin haasteena on, että ostopalveluyksiköt ovat useiden eri toimittajien ja maantieteellisesti eri hyvinvointialueiden kesken.

Vammaisten asumisen laadun arvioinnin ja asumisen kehittämisen perustana toimii YK:n yleissopimus vammaisten ihmisten oikeuksista sekä asumisen laatukriteerit, jotka on kehitetty Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnassa (KVANK). Laatukriteerien tarkoituksena on tukea kehitysvammaisten ihmisten mahdollisuutta asua omien valintojensa mukaisesti sekä osallistua laajemmin oman yhteisönsä ja koko yhteiskunnan toimintaan.

Vammaisten yleisin asumismuoto on perinteisesti ollut asunto ryhmäkodissa, mutta viime vuosina on Suomessa nähty aktiivista kehitystä uusien asumisen ratkaisujen parissa. Monipuolisempia itsenäisen asumisen vaihtoehtoja on tullut enemmän ja uusina asumisratkaisuina ovat olleet esimerkiksi erilaiset asuntoryhmät ja asuntoverkostot, jotka tarjoavat vaihtoehtoja perinteisille ryhmäkodeille. Vammaisten ihmisten asumista ohjataan nykyisin yhä enemmän osaksi normaalia lähiyhteisöä.

Asumisen laatua ja sen soveltuvuutta arvioidessa, vammaispalveluiden oman palvelutuotannon yksiköistä viidessä (5) ei edellä mainitut asumisen laatusuositukset tällä hetkellä täyty ja muutamissa yksiköissä on korjaus- tai muutostarpeita.

Taulukko 7. Vammaispalveluiden käytössä olevien tilojen käytettävyyden arvio.

Vammaispalvelut	Käyttötarkoitukseen soveltuvat tilat	Korjaus- tai muutostarpeita	Yksiköiden määrä, joiden tilat eivät sovellu käyttötarkoitukseen
Yhteensä 17 asumisyksikköä, joihin palvelut tuotetaan itse	12	3	5

Ulkoisten palveluntuottajien hintojen nousu luo taloudellisia haasteita ostopalveluiden ennustettavuuteen. Oman palvelutoiminnan lisääminen onkin tulevaisuudessa välttämätöntä, jotta hyvinvointialue voi vastata kysyntään ja panostaa asiakaspalvelussa entistä enemmän ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, joita ovat varhainen tuki sekä ohjaus. Palvelutarpeen kasvua on havaittu etenkin henkilökohtaisen avun palveluissa, erityisen vaativan tason palveluasumisessa sekä tilapäishoidossa ja kotiin vietävissä palveluissa. Kotiin vietävillä palveluilla voidaan turvata asiakkaiden mahdollisuudet jatkaa itsenäistä asumista palveluasumisen sijaan.

Palvelutarpeen arvioinneilla on tulevaisuudessa keskeinen rooli, kun pyritään suuntaamaan palvelut asiakkaille ennaltaehkäisevästi ja kevyemmillä interventioilla. Tällä tavoin voidaan saavuttaa pitkällä aikavälillä kustannustehokkuutta, kun palvelut räätälöidään vastaamaan asiakkaiden tarpeita varhaisessa vaiheessa.

Toimialalla harkitaan vammaisten työ- ja päivätoiminnan siirtämistä takaisin vammaispalvelujen palvelualueelle. Vammaisten työ- ja päivätoiminta on ollut vuodesta 2023 lähtien osana aikuissosiaalityön palvelualuetta ja vammaisten asumispalvelut on toteutettu vammaispalveluiden palvelualueella. Palveluiden hajanaisuus on aiheuttanut jonkin verran haasteita palvelualueiden välillä ja tästä syystä palveluiden sijoittumista samalle palvelualueelle on syytä arvioida tulevaisuudessa uudelleen.

Palvelualueella sijaitsevien pienempien asumisyksiköiden soveltuvuutta asiakkaiden nykytarpeisiin tulee tarkastella. Vammaisten asumisessa korostuvat etenkin esteettömät kulkureitit, yksilöllisiin asiakastarpeisiin soveltuvat kylpyhuone- ja keittiöratkaisut, erilaiset turvalaitteet sekä tarvittavat apuvälineet.

Palvelualueen tavoitteena on laajentaa omaa palvelutuotantoaan viidellä (5) uudella noin 15 paikkaisella asumisyksiköllä seuraavaan 10 vuoden aikana. Näiden uusien yksiköiden avulla hyvinvointialue voi vastata paremmin kasvavaan palveluiden tarpeeseen, sekä vähentää palvelualueen riippuvuutta ulkopuolisista palveluntarjoajista.

Erityisen vaativan tason palveluasumisen järjestäminen omana palvelutuotantona edellyttää pätevää henkilöstöä ja tiloja, jotka vastaavat asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja soveltuvat heidän elinympäristökseen. Tämä mahdollistaa palvelualueelle asiantuntemuksen, jonka

osaamista voidaan hyödyntää muissa palvelualueen asumisyksiköissä esim. ennaltaehkäisevässä työssä asiakkaille moniammatillista tukea tarjoamalla.

Vammaispalvelujen digitaalisten palveluiden kehittämisessä on useita avainalueita, joiden avulla voidaan parantaa palvelujen saatavuutta ja tehokkuutta tulevaisuudessa. Esimerkiksi turvalaitteet, tekoälyn tarjoamat tukimahdollisuudet, etä- ja seurantakäynnit, videovastaanotot sekä lasten lyhytaikaishoidon osalta sähköinen ajanvahvistuskalenteri ja viestintäpalvelu ovat keskeisessä roolissa palveluiden laajentamisessa. Myös virtuaalipäivätoiminnan kehittäminen ja asukkaiden sosiaalistaminen digipalveluiden kautta ovat innovatiivisia keinoja tarjota tukea ja edistää yhteisöllisyyttä tulevaisuudessa.

9. Vanhusten palvelujen toimialan palveluverkko

9.1. Vanhusten palvelujen toimialan palvelutuotanto ja strategiset tavoitteet

Vanhusten palvelujen toimialan perustehtävä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusväestön lakisääteisistä ja tarpeen mukaisista palveluista. Tehtävänä on mahdollistaa vanhuksen oman näköinen kotona asuminen tai asuminen kodinomaisessa asumisympäristössä elämän loppuun asti. Toimiala on organisoitu kotona asumisen palvelujen palvelualueeseen sekä hoiva-asumisen palvelujen palvelualueeseen.

Kotona asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neuvonnan ja asiakasohjauksen, vanhusten palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen sekä kolmen alueellisen kotona asumista tukevien palvelujen tehtäväalueesta. Vanhusten asiakasohjaus vastaa senioriasiakkaiden neuvonnasta ja ohjauksesta, palvelutarpeen arvioinnista sekä päätöksenteosta. Asiakasohjausyksikkö tukee toiminnallaan sekä omaishoito- että muistiperheitä. Gerontologinen sosiaalityö tukee erityistä tukea tarvitsevia vanhuksia.

Vanhusasiakkaan asiakassuunnitelman mukaisten palvelujen kokonaisuus toteutetaan yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa. Palvelujen järjestämisestä vaikuttavimmalla tavalla vastaa palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tehtäväalue. Kotona asumista tukevat palvelut tuottavat asiakkaille kuntouttavaa päivätoimintaa, kotihoitoa, etäkotihoitoa ja kotikuntoutusta sekä yhteisöllistä asumista palvelutalossa. Kuntouttavaa päivätoimintaa tuotetaan omana toimintana neljässä eri toimipisteessä. Yhteisöllistä asumista tuotetaan myös niin ikään hyvinvointialueen omana toimintana seitsemässä yhteisöllisen asumisen yksikössä, joista kolme toimii hybriditalona. Hybriditalossa samoissa tiloissa tuotetaan asiakkaalle sekä yhteisöllistä asumista, että ympärivuorokautista palveluasumista asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Yhteisöllisen asumisen yksiköt sijaitsevat eri suuralueilla.

Hoiva-asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neljästä hoiva-asumisen tehtäväalueesta, joissa tarjotaan ympärivuorokautista palveluasumista niille vanhuksille, jotka eivät enää pärjää itsenäisesti omassa kodissaan runsaidenkaan kotiin annettavien palvelujen ja apujen turvin. Lisäksi hoiva-asumisessa tarjotaan kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa sekä arviointi- ja kuntoutustoimintaa niille vanhuksille, jotka tarvitsevat tilapäisesti ympärivuorokautista hoitoa. Kuntouttavalla lyhytaikaisella hoidolla mahdollistetaan kotona asumisen jatkuminen ja omaishoitajalle tai läheiselle vapaata arjen hoitotyöstä.

Hoiva-asumisen oman tuotannon toimintayksiköitä on 23 ja ne sijaitsevat Vantaan ja Keravan alueilla. Ostopalvelutuottajien hoivakoteja on 20 yksikköä ja ne sijaitsevat ympäri Vantaan ja Keravan aluetta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sijaitsevien yksiköiden lisäksi ostopalvelutuottajille on sijoitettu hyvinvointialueen asiakkaita myös 32:een hyvinvointialueen ulkopuolella sijaitsevaan yksikköön pääsääntöisesti lähialueilla.

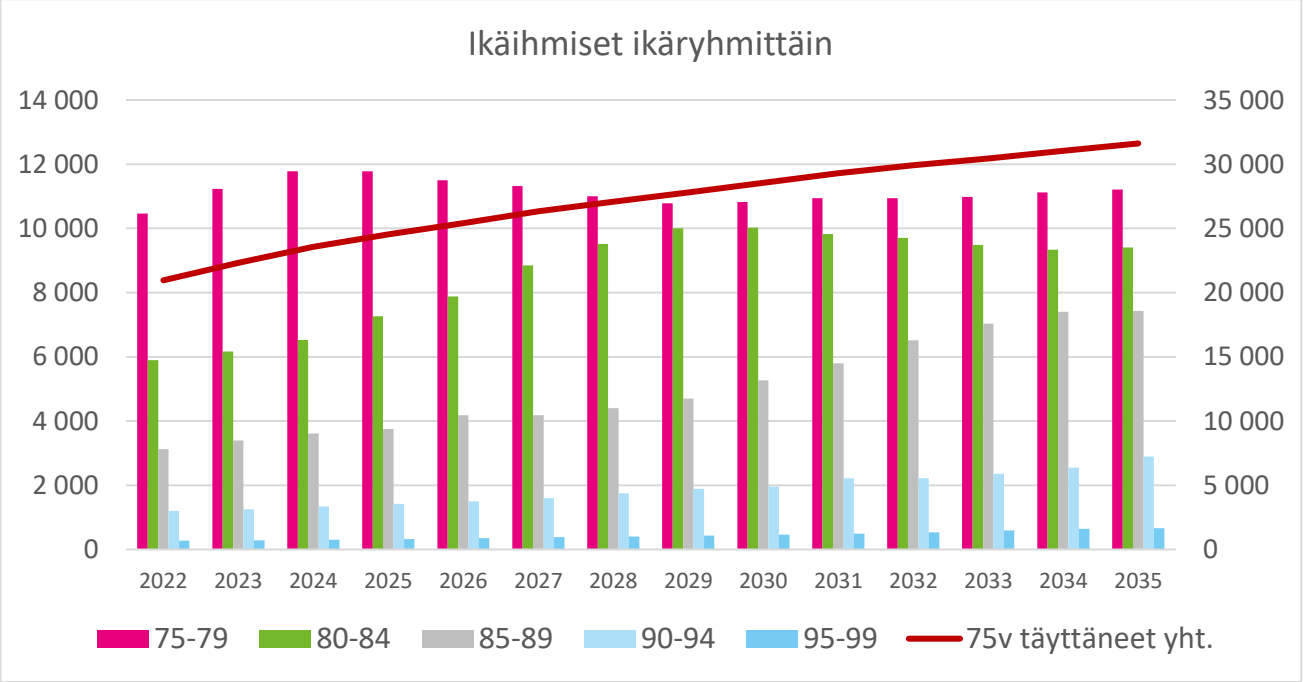
Toimialan tavoitteena on osaltaan tukea ja mahdollistaa hyvinvointialueen asukkaiden mahdollisimman itsenäinen ja toimintakykyinen kotona asuminen. Vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Palvelut järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluina sekä palvelusetelillä.

Vanhusten palveluiden toimialan strategisina tavoitteina 2024–2026 ovat:

- Tuetaan vanhusten toimintakykyä ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja.
- Kehitetään vanhuksille suunnattuja, toimintaa tukevia digitaalisia palveluja siten, että niistä muodostuu asiakkaan hyvinvointia ja ammattilaisten työtä tukeva kokonaisuus.
- Vanhuspalvelujen työntekijöiden onnistumista ja jatkuvaa kehittymistä mahdollistetaan arvostavalla, osallistavalla ja valmentavalla johtamisella.
- Vanhuspalvelujen johtaminen ja päätöksenteko perustuu vaikuttavuuden mittaamiseen, jatkuvaan seurantaan sekä tiedolla johtamiseen.
- Palvelut tuotetaan kustannusvaikuttavasti ja laadukkaasti.

9.2. Vanhusten palvelujen toimialan toimintaympäristöanalyysi

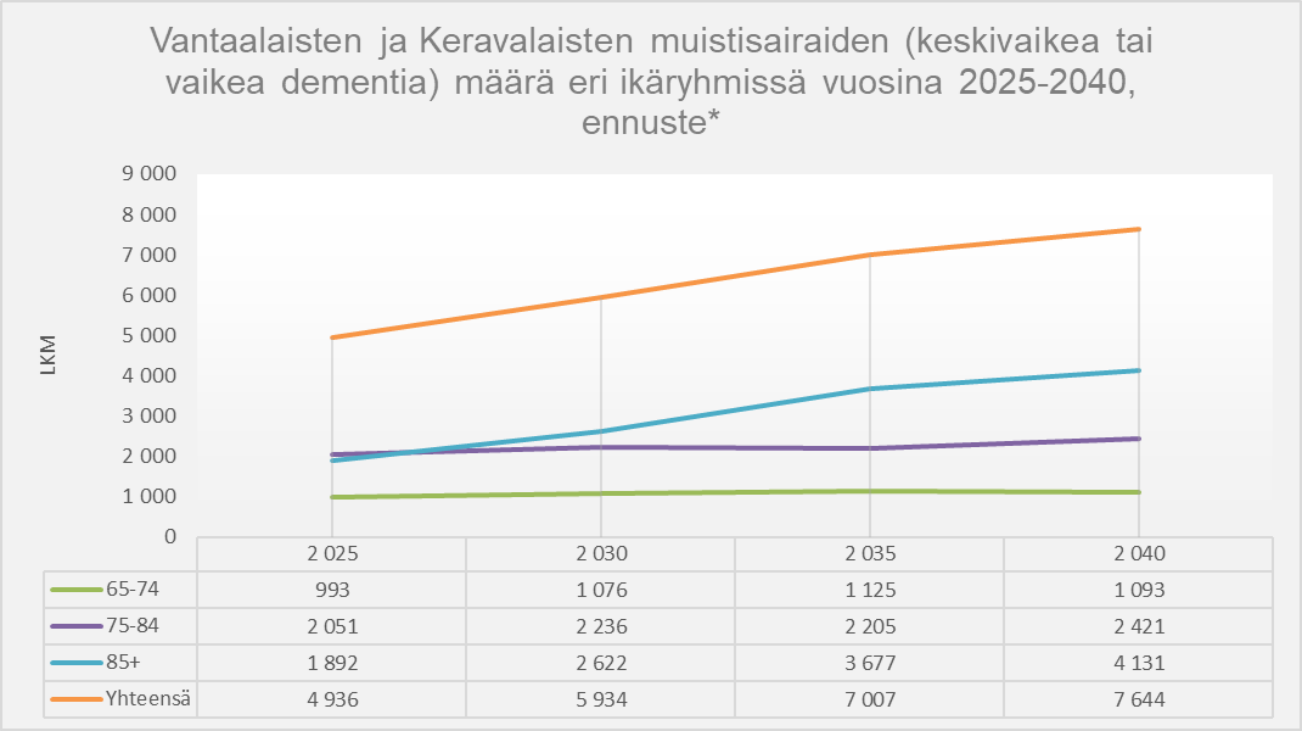
Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on arvioitu, että ts-kaudella kustannuspaineita kasvattaa vuosittain ikärakenteen muutos (2,3 %). Vaikka väestörakenne on nuori, alue ikääntyy tulevina vuosina nopeasti (kuva 16).

Kuva 16. Vantaan ja Keravan ikääntyneen väestön asukasmäärän kehitys 2022–2035.

Ennusteen mukaan 65–74-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2031 mennessä 2038 henkilöllä. Lukumäärällisesti kasvun arvioidaan olevan suurinta Aviapoliksen, Kivistön ja Tikkurilan suuralueilla ja vähentyvän eniten Myyrmäen ja Keravan alueilla. Ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2031 mennessä noin 6 690 henkilöllä. 75+ -vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan prosentuaalisesti voimakkaimmin Aviapoliksen (+75 %) ja Kivistön (+56 %) kaupunginosissa sekä Keravalla (+43 %).

Vanhusväestön määrän kasvamisen myötä myös muistisairauksien määrä lisääntyy, mikä lisää palvelutarvetta. (Kuva 16).

	2 025	2 030	2 035	2 040
65-74	993	1 076	1 125	1 093
75-84	2 051	2 236	2 205	2 421
85+	1 892	2 622	3 677	4 131
Yhteensä	4 936	5 934	7 007	7 644

Kuva 17. Ennuste muistisairaiden määrästä ikäryhmittäin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella.

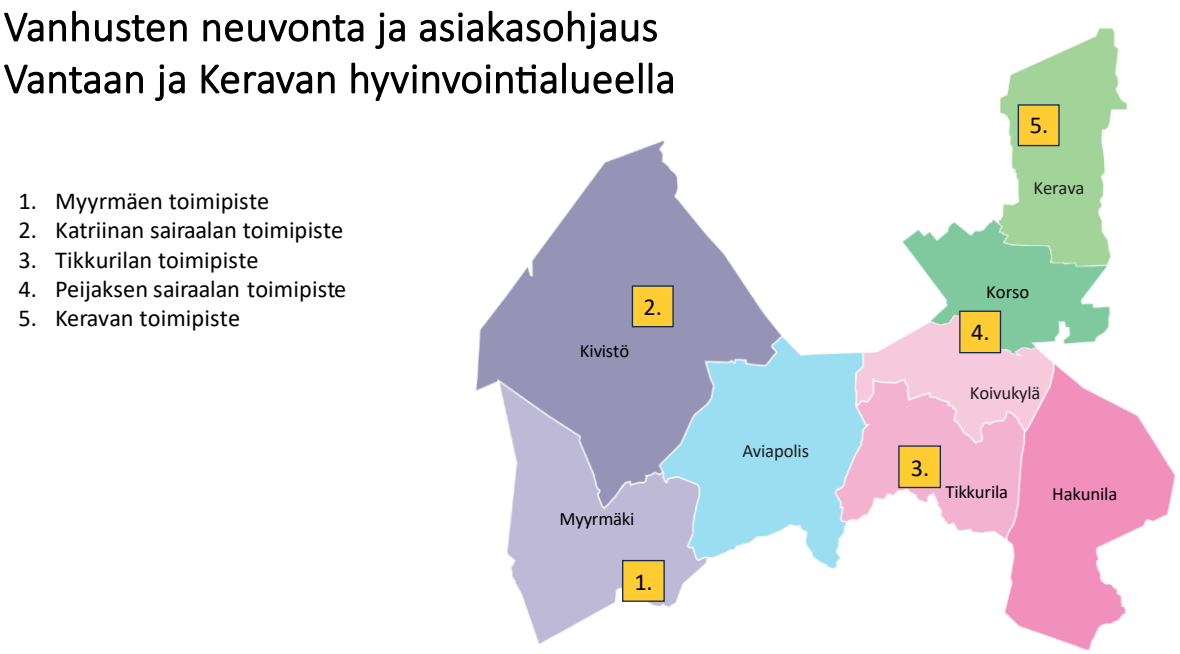
** Arvio perustuu Vantaan ja Keravan väestöennusteeseen sekä dementian esiintyvyystietoihin, jotka ovat lähteestä "World Alzheimer Report 2015. The Global Impact of Dementia. An Analysis of Prevalence, Incidence, Cost and Trends."*

9.3. Vanhusten palvelujen palveluverkon nykytila

9.3.1. Vanhusten kotona asumista tukevien palvelujen palveluverkon nykytila

Neuvonta ja asiakasohjaus

Vanhusten neuvonta ja asiakasohjaus ohjaa ja opastaa ikääntyneitä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaita ja heidän läheisiään. Asiakasohjauksella on viisi toimipistettä (kuva 18), mutta ohjaustyö toteutuu pääsääntöisesti asiakkaiden kotona sekä muun muassa jalkautuen sairaaloihin, terveysasemille ja kaupunkien asiointipisteille. Asiaohjauksen kiinteissä toimipisteissä tavataan asiakkaita vain ajanvarauksen kautta. Asiakas voi olla asiakasohjaukseen yhteydessä puhelimitse, sähköpostitse, Maisan kautta sekä varaamalla ajan tapaamiseen.

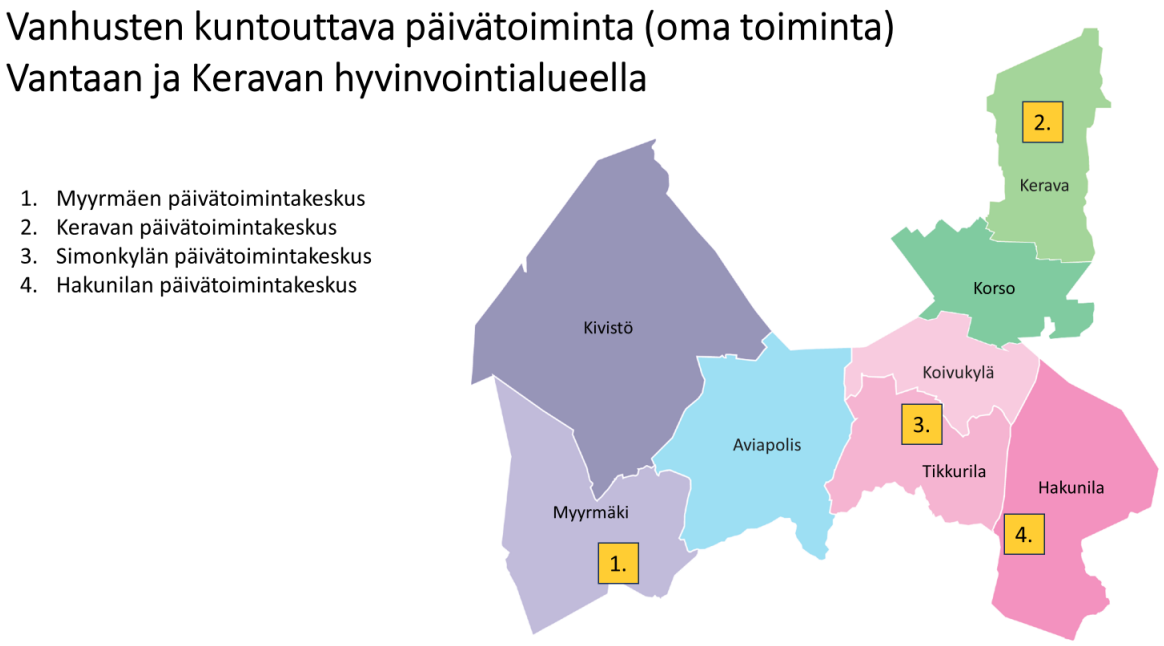
Kuva 18. Neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteet ja työtilat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella.

Kotihoito

Kotihoitoa tuotetaan hyvinvointialueen asiakkaille kaikkina vuorokauden aikoina asiakastarpeen pohjalta laaditun palvelusuunnitelman mukaisesti. Kotihoidontyön toteuttaminen suunnitellaan keskitetyn töidenjaon toimesta. Kotihoidon työ toteutuu asiakkaiden kotona. Kotihoidolla on kahdeksan eri toimipistettä hyvinvointialueella; Keravalla, Korsossa, Koivukylässä, Hakunilassa, Martinlaaksossa, Myyrmäessä sekä Tikkurilassa kaksi eri pistettä. Näiden lisäksi kotihoidolla on käytössä tiloja etäkotihoidolla, kotikuntoutuksella sekä yökotihoidolla. Kotihoidon työpisteissä on toimistotiloja kirjaamistyölle ja asiakkaiden arkaluonteisten asioiden/verkostotyön järjestämiselle sekä asiakkaiden kotiin vietävien lääkkeiden väliaikaiseen säilyttämiseen. Kotihoidon työlle tärkeää tilojen näkökulmasta on autojen parkkitilojen turvallisuus sekä polkupyörien säilytystilat.

Kuntouttava päivätoiminta

Vanhusten kuntouttava päivätoiminta on ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla tuetaan vanhuksen toimintakykyä, omatoimisuutta ja mahdollistetaan kotona asuminen. Toiminta on tarkoitettu kotona asuville muistisairaille, omaishoidettaville ja ikääntyneille, jotka tarvitsevat tukea osallistuakseen kodin ulkopuoliseen toimintaan. Kuntouttavalla päivätoiminnalla mahdollistetaan myös omaishoitajien vapaapäiviä. Kuntouttavaa päivätoimintaa järjestetään kokopäivä- ja osapäivätoimintana. Palvelu sisältää fyysistä ja sosiaalista toimintakykyä tukevia toimintoja, kuten ryhmätoimintaa, kuntosaliharjoittelua, ulkoilua ja hienomotoriikkaa tukevaa toimintaa. Vanhusten omana toimintana järjestettävää kuntouttavaa päivätoimintaa on neljässä eri toimipisteessä ympäri hyvinvointialuetta (Kuva 19).

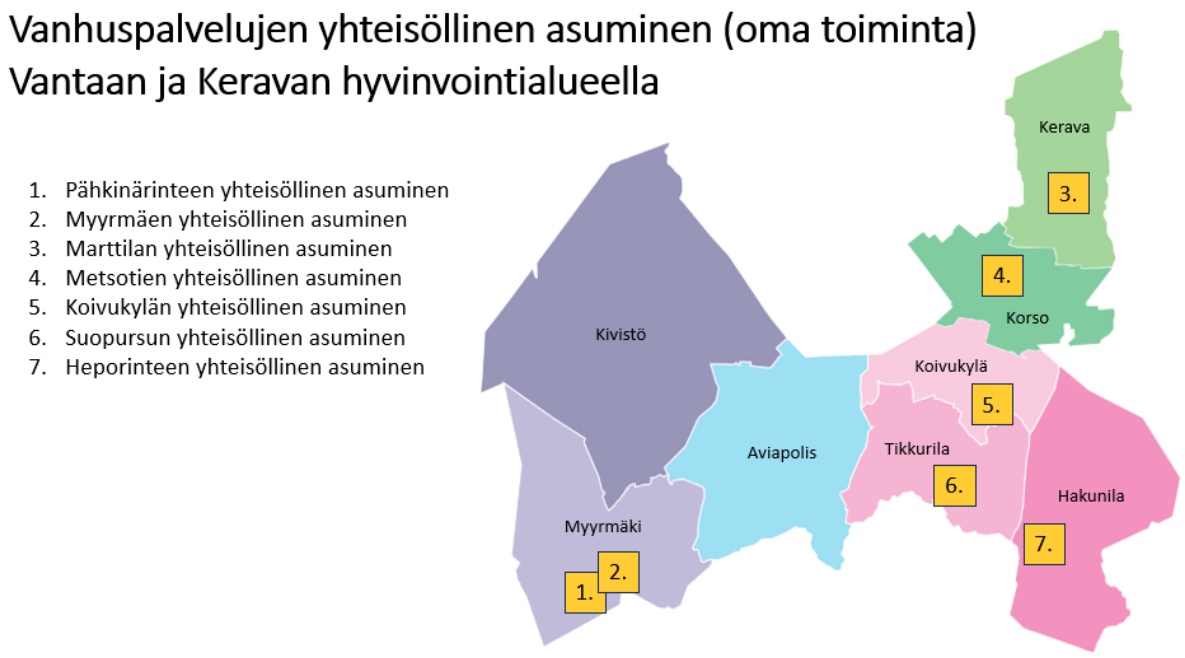
Kuva 19. Vanhusten kuntouttava päivätoiminta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella (oma toiminta)

9.3.2. Vanhusten asumispalvelujen palveluverkon nykytila

Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa (Sosiaalihuoltolain 21 b §). Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi. Yhteisöllistä asumista omana toimintana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tarjoamme seitsemässä eri toimipisteessä ympäri

hyvinvointialuetta (Kuva 20), joista Marttilan ja Myyrmäen toimipisteessä järjestetään myös ympärivuorokautista asumista (hybriditalot).

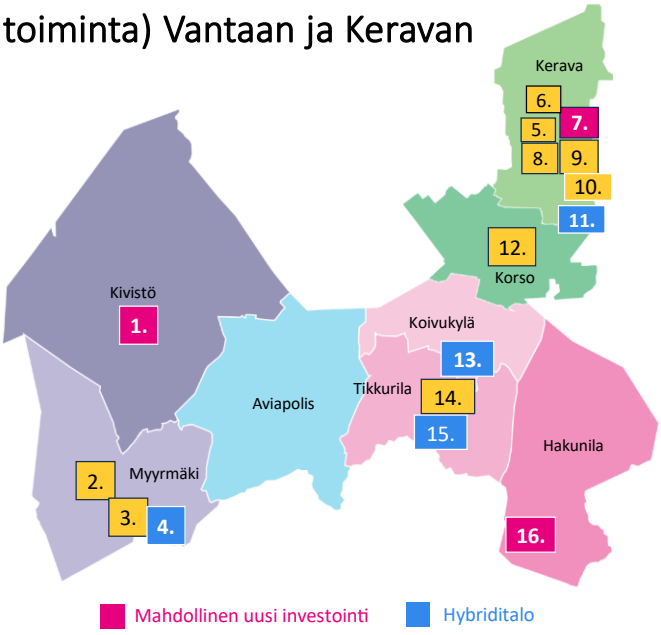
Kuva 20. Yhteisöllisen asumisen toimipisteet Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella (oma toiminta).

Ympärivuorokautinen palveluasuminen

Ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa asumisyksilössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja josta hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpito myös äkilliseen tarpeeseensa. Lyhytaikaista palveluasumista voidaan järjestää henkilön tarpeen mukaan pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti (Sosiaalihuoltolaki 21 c §). Ympärivuorokautista palveluasumista hyvinvointialueen omana toimintana tarjotaan 13 eri toimipisteessä. Lisäksi tarjotaan yhteisöllistä asumista ns. hybriditaloissa, joissa on sekä ympärivuorokautista palveluasumista että yhteisöllistä asumista. Palveluverkkoa täydennetään palvelutarpeen kasvun myötä rakenteilla olevalla Tikkurilan vanhustenkeskuksella sekä suunnitteilla olevilla kolmella muulla vanhustenkeskuksella. (Kuva 21).

Vanhusten asumispalvelut (oma toiminta) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

1. Kivistön vanhustenkeskus (2029–2030)
2. Hämeenkylän vanhustenkeskus
3. Myyrinkodin kuntoutus- ja arviointiyksikkö
4. Myyrmäen vanhustenkeskus ja yhteisöllinen asuminen
5. Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Helmiina
6. Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Kerava
7. Keravan vanhustenkeskus (2026-2029)
8. Hoivakoti lumo
9. Palvelukeskus Hopeahovi
10. Hoivakoti Vomma
11. Marttilan hoivakoti ja yhteisöllinen asuminen
12. Korson vanhustenkeskus
13. Koivukylän yhteisöllinen asuminen ja hoivakoti 1 ja 2
14. Malminiityn asumis- ja toimintakeskus
15. Simonkylän vanhustenkeskus ja tuleva Tikkurilan vanhustenkeskus (2024–2025)
16. Hakunilan vanhustenkeskus (2026–2028)

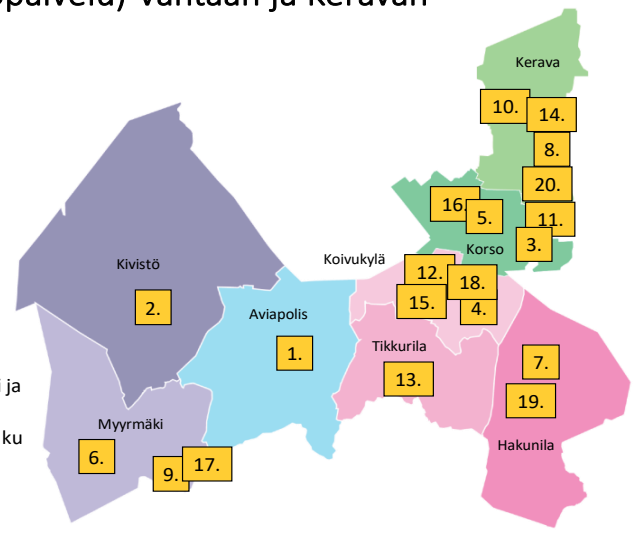
Kuva 21. Vanhusten asumispalvelut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella (oma toiminta).

Ostopalvelut

Tällä hetkellä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta noin 70 % tuotetaan ostopalveluna. Ostopalvelutuottajien hoivakoteja on 20 yksikköä ja ne sijaitsevat ympäri Vantaan ja Keravan aluetta (Kuva 22). Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sijaitsevien yksiköiden lisäksi ostopalvelutuottajille on sijoitettu hyvinvointialueen asiakkaita myös 32:een hyvinvointialueen ulkopuolella sijaitsevaan yksikköön pääsääntöisesti lähialueilla.

Vanhusten asumispalvelut (ostopalvelu) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

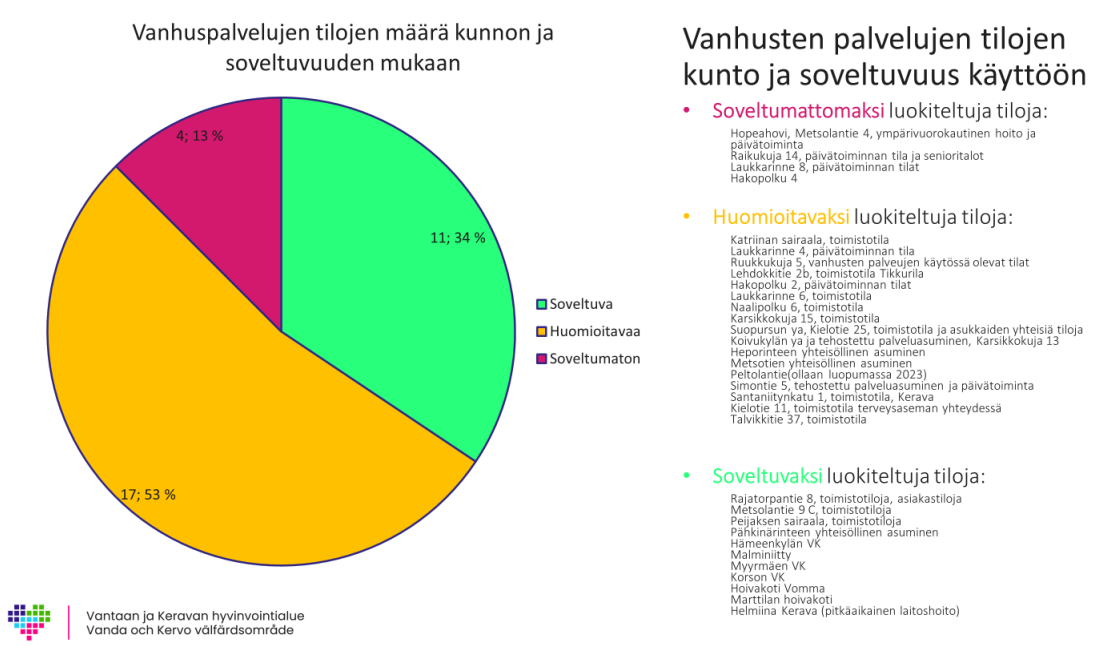
1. Attendo, Aviapolis
2. Attendo, Jaspis
3. Attendo, Jokikartano
4. Attendo, Lentola
5. Attendo, Vantaanhelmi
6. Attendo, Varisto
7. Attendo, Kuninkaanhovi
8. Attendo, Levonmäki
9. Betesda-säätiö, Hopea
10. Esperi, Hoivakoti Kerava
11. Esperi, Harjus
12. Foibekartano, Foibe 1, Foibe 2 ja Foibe 3
13. Folkhälsan Välfärd, Folkhälsanhuset i Vanda
14. Humana asumispalvelut, Kristallikartano Oy
15. Mainiokoti, Aino & Antti
16. Mainiokoti, Tanhu
17. Mainiokoti, Atzalea
18. Marjattasäätiö, Havukoti, Leenakoti ja Mäntykoti
19. Mediviva, Birkanpolku
20. MediVida, Niitty-nummen hoitokoti

Kuva 22. Vanhuspalvelujen asumispalvelut tuotettuna ostopalveluna Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

9.3.3 Vanhusten palveluiden tilojen kunto ja soveltuvuus käyttöön

Vanhuspalvelujen omien käytössä olevien tilojen kuntoa ja soveltuvuutta arvioitiin loppukesän ja alkusyksyn 2023 aikana. Tiloja luokiteltiin kolmeen eri kategoriaan niiden kunnon sekä sen mukaan, kuinka hyvin ne soveltuvat käyttöön. Soveltumattomaksi tila luokiteltiin, jos sitä ei korjaamalla saada kuntoon tai toimivaksi/soveltuvaksi käyttöön. Tällaisia ovat sellaiset vanhusten kuntouttavan päivätoiminnan tilat, joita ei ole suunniteltu nykyiseen käyttötarkoitukseen ja ovat haasteellisia esimerkiksi esteellisyytensä vuoksi. Huomioitavaksi tila luokiteltiin, jos siinä on haasteita tai korjaustarpeita, jotka kuitenkin korjaamalla tai muutostöillä voidaan saada kuntoon ja tila soveltuvaksi. Tällaiseksi luokiteltiin tilat, joissa on esimerkiksi lämpötilahaasteita tai heikko äänieristys. Soveltuvaksi tila luokiteltiin, jos se soveltuu toimintaan eikä siinä ole korjaustarpeita. (Kuva 23)

Kuva 23. Vanhuspalvelujen käytössä olevien tilojen luokittelu soveltuvuuden ja kunnon mukaan.

Myös ostopalveluntuottajien tilojen soveltuvuutta ja kuntoa kartoitettiin kesän ja alkusyksyn 2023 aikana. Tietoa kysyttiin kaikilta ostopalveluntuottajilta, jotka kaikki toimittivat vastaukset. Kaikkiaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueella toimii yhdeksän eri ostopalveluorganisaatiota, jotka tuottavat pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista. Hyvinvointialue sai vastaukset näiden tuottajien 20 eri yksikön mukaisesti. Esimerkiksi osalla organisaatioista on samassa osoitteessa useampi yksikkö, jotka voivat sijaita rakennuksen eri kerroksissa samassa osoitteessa. Ostopalveluntuottajien tiloista 16 tuottajan tilat ovat luokiteltavissa soveltuviksi. Yhdessä hoivakodissa puutteena on se, että asunnoista puuttuvat parvekkeet. Yksiköistä kolme ei määritellyt kuntoaan (Kuva 24).

Kuva 24. Ostopalveluntuottajien tilojen soveltuvuus

9.3.4 Toimenpiteet tilojen kuntoon saattamisen osalta

Vanhuspalvelujen kiinteistöt, joissa on todettu haastavia sisäilmaongelmia tai jotka on todettu tiloiltaan ei käyttötarkoitukseen sopiviksi, tullaan korvaamaan uudiskohteiden sekä uusien soveltuvien vuokratilojen myötä. Muutoksia kiinteistöjen käyttötarkoituksessa joudutaan tekemään myös asiakastarpeiden muuttuessa yhteistyössä tilakeskuksen, kiinteistön omistajan ja mahdollisesti ARA:n kanssa.

Hyvinvointialueelle siirryttäessä kotona asumisen palvelualueelle siirtyi kolme senioritaloa; Raikukuja 14, Hakopolku 4 ja Laukkarinne 8. Kyseiset kiinteistöt ovat toimineet aiemmin palvelutaloina, mutta uudiskohteiden myötä toiminta on muuttunut normaaliksi asumiseksi ensisijaisesti ikäihmisille. Asuntojen asuttaminen on jatkunut vanhuspalveluissa, vaikka taloissa ei enää tuoteta sosiaali- tai terveyspalvelua. Talojen asukkaat saavat kotiin palvelutarpeen mukaiset palvelut kuten kaikki muutkin Vantaan ja Keravan asukkaat. Näiden kiinteistöjen osalta on aloitettu neuvottelut VAV:n kanssa kohteiden siirtämisestä normaaliin vuokraustoimintaan.

Hoiva-asumisen palvelualueelle siirtyi hyvinvointialueelle siirryttäessä Keravalta toiminnassa oleva ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö Hopeahovi. Hopeahovin tilat ovat arvioitu toimintaan soveltumattomiksi. Keravalle suunnitteilla oleva uusi vanhustenkeskus tulee valmistuttuaan korvaamaan Hopeahovin ympärivuorokautisen palveluasumisen tilatarpeen ja tänne keskitettäisiin Keravan vanhuspalvelujen toimitilat.

Osana hyvinvointialueen uudistusohjelmaa jatketaan asukkaiden ja työntekijöiden toimistokäytössä olevien tilojen käyttötarkoituksen ja soveltuvuuden arviointia sekä kustannusvertailujen laatimista (esimerkiksi vuokrien oikeellisuuden tarkistus). Tarvittaessa käynnistetään neuvottelut kiinteistöjen omistajien ja ARA:n kanssa tarvittavista toimenpiteistä (esimerkiksi korjaukset, käyttötarkoituksen muutokset, korvausinvestoinnit, tiloista luopuminen).

9.4. Vanhusten palvelujen palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

Ympäristöministeriön asuntopoliittisen kehittämisohjelman (2021–2028) mukaisesti asuntosuunnittelun lähtökohtana tulee olla joustavuus, jossa huomioidaan asukkaiden erilaiset toiveet ja tarpeet, asuntojen toimivuus sekä esteettömyys ja muunneltavuus. Väestön ikääntyminen tulisi ottaa huomioon asuntopolitiikassa. Esteettömiä asuntoja tarvitaan, jotta voidaan muun muassa mahdollistaa ikääntyneiden kotona asuminen. Väestön ikääntyessä on keskeistä taata esteettömien asuntojen riittävä määrä sekä uudistuotannossa että korjausrakentamisen keinoin. Myös esimerkiksi asukasyhdistystoiminta ja asukastuvat ovat osa kuntien tukemaa yhteisöllistä toimintaa. Asukkaat voivat hakeutua asumaan vapaasti itsemaksavina myös senioriasuntoihin. Yhteisöllisyyttä on myös näissä asumismuodoissa järjestetty monella tavalla. Nämä asumismuodot eivät ole hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvaa sosiaali- ja terveyspalvelua.

Erityisesti hyvinvointialueen yli 75- ja 85-vuotiaiden määrän nopea kasvu lähivuosina ja turvallisen kotona asumisen ensisijaisuus palveluiden järjestämisessä edellyttää koko palvelujärjestelmältä asiakaspolkujen ja palvelutarjonnan monipuolistamista sekä sisällöllistä kehittämistä tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämisen ohella.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toteutettiin vuosina 2022–2023 Ympäristöministeriön rahoittama ”Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät” – hanke. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa kaksi vaihtoehtoista ikäystävällisen kylän konseptia, joita voidaan hyödyntää erityisryhmien asumisen, palveluiden ja rakennetun ympäristön suunnittelussa. Konseptit sisältävät ideoita, suunnitteluohjeita ja periaatteita tulevia asuinalueita ja palveluita varten. Ikäystävällinen kaupunkitila on esteetön ja turvallinen. Asumisen kannalta tärkeitä ovat esteettömyys, turvallisuus, tilavuus ja muunneltavuus elämäntilanteen ja oman kunnon mukaan. Hankkeen tulokset on tiivistetty kymmeneen korttiin, joissa esitellään tavoitteita, ratkaisuja ja esimerkkejä. Kortteja hyödynnetään uusien vanhustenkeskusten kehittämisessä ja ne löytyvät hyvinvointialueen internet -sivuilta: Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke | Vantaan ja Keravan hyvinvointialue (vakehyva.fi)

Vanhuspalveluissa ikääntyneen palvelutarpeen kasvuun vastataan oikea-aikaisella ja ennakoivalla matalan kynnyksen neuvonnalla ja ohjauksella. Tärkeää on verkostoyhteistyö ja poikkihallinnollinen HYTE-toiminta yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa, perusterveydenhuollon ennaltaehkäisevät palvelut sekä kolmannen sektorin hyvinvointia ja osallisuutta tukevat toiminnat. Näiden lisäksi palvelujen kehittämistä tehdään myös etäpalveluja sekä teknologiaa hyödyntäen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhuspalvelujen yhdenmukaistaminen jatkuu. Lainsäädännön muutokset liittyen henkilöstömitoituksiin huomioidaan henkilöstösuunnittelussa. Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteet edellyttävät jatkuvasti etsimään uudenlaisia ratkaisuja ja monipuolistamaan henkilöstörakennetta, muuttamaan toimintakulttuuria sekä ottamaan käyttöön uudenlaisia palveluja sekä erilaisia teknologisia ratkaisuja.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ollaan uudistusohjelman toimenpiteenä tekemässä tilojen ja toimipisteiden käytön tarkastelua, optimointia ja kapasiteetin hallintaa. Tämä tarkoittaa vanhuspalvelujen toimialalla muun muassa sitä, että tilojen vuokrakustannuksia

tarkistetaan ja seurataan; hinnaltaan sopimattomista tiloista on tarkoitus irtaantua ja toimintaa tullaan siirtämään kustannuksiltaan kohtuullisempiin tiloihin. Myös ominaisuuksiltaan ja kuntonsa puolesta soveltumattomista tiloista ja toimipisteistä tullaan luopumaan ja siirtymään uusiin kohteisiin.

Vanhuspalvelujen palveluverkon kehittämisen keskeiset periaatteet

Palveluverkon kehittämisen tavoitteena on:

Kokonaisuus	Nykytila	Tavoitetaso
Kotihoito (75 –v. täyttänyt väestö)	6,2 %	8 %
Yhteisöllinen asuminen (75 –v. täyttänyt väestö)	0,8 %	2 %
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen (75 –v. täyttänyt väestö)	6,2 %	5,5 %
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen suhde oma - osto	70 % ostopalvelua, 30 % omaa tuotantoa	50 % ostopalvelua, 50 % omaa tuotantoa

9.4.1. Kotona asumista tukevien palvelujen tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

Vanhusväestön kasvaessa tarve kotona asumista tukeville palveluille kasvaa. Vanhuspalvelut on lähtenyt vastaamaan palvelutarpeiden muutoksiin tukemalla entistä vahvemmin vanhusten kotona asumista ja toimintakykyä, jotta hoivapaikkojen tarve ei kasva samassa suhteessa kuin ikääntyneiden määrä.

Tavoitteena on muun muassa parantaa asiakasohjautuvuutta tehostamalla **asiakasohjausta**. Tässä yhtenä keinona on tiedon kokoamiseen ja jakamiseen tarkoitetun digialustan kehittäminen erillisellä hankkeella; Tarkoituksena on ottaa entistä vahvemmin 3. sektori mukaan palveluverkkoon ja siten lisätä asiakkaiden ohjausta myös heidän tarjoamiinsa palveluihin. Lisäksi keinoina ovat omaishoidon ja perhehoidon edelleen kehittäminen ja lisääminen erillisen projektin avulla; Omaishoitajien vahvemmalla ja ennakoivammalla tuella omaishoitajia autetaan jaksamaan työssään, mikä lisää omaishoidon houkuttelevuutta ja määrää. Lisäksi etsivää ja löytävää vanhustyötä koordinoiva senioritoimintamalli otetaan käyttöön koko hyvinvointialueella. Sen tarkoituksena on vähentää raskaampien palvelujen tarvetta löytämällä riskissä olevat vanhukset tukemalla heidän kotona asumistaan hyvissä ajoin. Myös kuntoutus- ja arviointitoimintaa tullaan kehittämään. Tulevaisuudessa vanhusten neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteitä tullaan siirtämään uusiin suunnitteilla oleviin keskuksiin, joissa asiakkaat voivat asioida yhdessä läheistensä kanssa.

Myös tarve vanhusten **kuntouttavalle päivätoiminnalle** tulee kasvamaan kotona asumista tukevana toimintana ja esimerkiksi omaishoitajien jaksamista tukevana palveluna. Tähän tarpeeseen tullaan vastaamaan esimerkiksi tuottamalla lisää etäryhmäpalveluja ja tehostamalla toimintaa muun muassa laajentamalla aukioloaikoja asiakastarpeen mukaan ja kehittämällä toiminnan sisältöä sekä yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa. Henkilöstörakennetta monipuolistetaan vastaamaan asiakastarvetta (mahdollisesti myös muilla kuin Sote-ammattilaisilla). Kuntouttavaa päivätoimintaa tullaan jatkossa järjestämään myös uusissa tiloissa (vanhustenkeskukset); Hakunilan päivätoiminnan tila sijaitsee tällä hetkellä rakennuksessa, joka tullaan purkamaan lähitulevaisuudessa, mikä on yksi syy uusien toimipisteiden tarpeelle.

Kotihoidon palvelutarpeen kasvuun tullaan vastaamaan lisäämällä etäkotihoidon yksilö- ja ryhmätoimintoja. Vuoden 2024 tavoitteena on, että etäpalvelujen määrä lisääntyy 15 000 käynnillä ja tulevina vuosina myös etäpalveluja kehitetään ja lisätään asiakastarpeen mukaisesti. Lisäksi kotihoidon palveluja tullaan uudistamaan palvelun sisältöä sekä kotiin vietäviä lääkäripalveluja kehittämällä. Kotihoidon henkilökunnan tukipisteiden alueellinen sijainti arvioidaan terveysasemien ja vanhustenkeskusten peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Kotihoidon peittävyyden pitäminen nykyisellä tasolla tarkoittaa noin 60–90 uutta asiakasta vuodessa vuosien 2024–2030 aikana. Tavoitteena on kotihoidon peittävyyden nostaminen tasolle 8,0 % (10 % sisältäen yhteisöllisessä asumisessa tehtävän kotihoidon), joka tarkoittaisi 155–165 asiakasta lisää vuodessa (Taulukko 8).

Yli 75-vuotiaat	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Kotihoidon +75-vuotiaiden peittävyys	6,2 %	6,5 %	6,7 %	7,0 %	7,2 %	7,5 %	7,7 %	8,0 %
Kotihoidon tarve, asiakkaat (lkm.)	1391	1522	1648	1772	1903	2027	2153	2284
Lisää asiakkaita/vuosi (lkm.)		131	125	125	131	124	126	131
Mitä merkitsee lisäasiakkaina, kumulatiivinen		131	257	381	512	636	762	893

Alle 75-vuotiaat	2023	2 024	2 025	2 026	2 027	2028	2 029	2 030
Kotihoidon tarve, asiakkaat (lkm.)	348	381	412	443	476	507	539	571
Lisää asiakkaita/vuosi (lkm.)		33	31	31	33	31	32	33
Mitä merkitsee lisäasiakkaina, kumulatiivinen		33	64	95	128	159	191	223

Kaikki yhteensä	2023	2 024	2 025	2 026	2 027	2028	2 029	2 030
Kotihoidon tarve, asiakkaat (lkm.)	1739	1903	2060	2216	2380	2534	2692	2856
Lisää asiakkaita/vuosi (lkm.)		164	157	156	164	155	158	164
Mitä merkitsee lisäasiakkaina, kumulatiivinen		**164**	**321**	**477**	**641**	**795**	**953**	**1117**

Taulukko 8. Kotihoidon asiakasmäärien ennuste vuosille 2024–2030 yli 75-vuotiaiden tavoitepeittävyyden noustessa 8,0 %, (väestöennusteeseen pohjaten).

9.4.2. Vanhusten asumispalvelujen tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

Vanhusten asumispalveluissa palveluja ja asumista keskitetään aiempaa enemmän vanhustenkeskuksiin. Erillisiä **yhteisöllisen asumisen** kohteita ei enää rakenneta, vaan vanhustenkeskuksiin rakennetaan eritasoista tuettua asumista; yhteisöllistä asumista sekä ympärivuorokautista palveluasumista, jotta asukkaiden ei tarvitse toimintakyvyn heiketessä muuttaa toiseen yksikköön.

Tällä hetkellä yhteisöllisen asumisen peittävyys 75-vuotta täyttäneessä väestössä on 0,8 %, ja tavoitteena on nostaa yhteisöllisen asumisen peittävyyttä 2,0 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaisi yhteensä noin 600 paikkaa lisää nykytilan nähden eli vuositasolla noin 80–100 paikkaa (Taulukko 9). Yhteisöllistä asumista lisätään vanhustenkeskuksiin niiden rakentamisen yhteydessä.

Yli 75-vuotiaat	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Yhteisöllisen asumisen +75-vuotiaiden peittävyys %	0,8 %	1,0 %	1,1 %	1,3 %	1,5 %	1,7 %	1,8 %	2,0 %
Yhteisöllisen asumisen tarve, paikkojen lkm.	175	229	280	334	391	449	509	571
Yhteisöllisen asumisen lisäpaikkojen tarve		54	51	54	57	58	60	63
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		54	105	159	216	274	334	396

Alle 75-vuotiaat	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Yhteisöllisen asumisen tarve, paikkojen lkm.	94	123	150	179	209	240	272	306
Yhteisöllisen asumisen lisäpaikkojen tarve		29	28	29	31	31	32	33
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		29	56	85	116	146	178	212

Kaikki yhteensä	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Yhteisöllisen asumisen tarve, paikkojen lkm.	269	351	430	513	600	689	781	877
Yhteisöllisen asumisen lisäpaikkojen tarve		83	79	82	88	88	92	96
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		**83**	**162**	**244**	**332**	**420**	**512**	**608**

Taulukko 9. Yhteisöllisen asumisen asiakasmäärien ennuste vuosille 2024–2030 yli 75-vuotiaiden tavoitepeittävyyden ollessa 2,0 % (väestöennusteeseen pohjaten)

Vanhusten **ympärivuorokautisen palveluasumisen** palvelutarve on väestön nopean ikääntymisen vuoksi jatkuvasti kasvava. Tällä suunnitelmakaudella 2024–2034 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 75-vuoden iän saavuttaa joka vuosi noin 800 henkilöä ja 85 vuotta noin 500 henkilöä. Kymmenessä vuodessa 75-vuotta täyttäneitä on nykytilaan verrattuna yli 8 000 enemmän ja 85-vuotta täyttäneitä yli 5 000 enemmän. Väestön ikääntymisen myötä muistisairauksien määrä kasvaa ja täten palvelutarve.

Väestön ikääntymisen myötä myös **palvelujen järjestämisen** ja asiakaskohtaisen laadunvalvonnan tarve kasvaa. Tällä hetkellä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta noin 70 % on ostopalvelua. Tavoitteena on, että ympärivuorokautista palveluasumista lisätään omana tuotantona tulevina vuosina siten, että oman ja ostopalvelun suhde tasoittuu ollen mahdollisesti 50 % – 50 % (tuotantotapa-analyysit). Tavoitteena on, että hoivakotiyritykset sijaitsevat jatkossa hyvinvointialueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Tämä mahdollistaa asiakkaan ja hänen läheistensä välistä kanssakäymistä ja parantaa laadunvalvonnan havaitsemiin poikkeamiin reagoimista ja luo työpaikkoja alueelle. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sijaitsevien yksiköiden lisäksi ostopalvelutuottajille on sijoitettu

hyvinvointialueen asiakkaita myös 32:een hyvinvointialueen ulkopuolella sijaitsevaan yksikköön, pääsääntöisesti lähialueilla.

Väestön nopean kasvun ja ikääntymisen myötä pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen kapasiteettia tarvitaan lisää. Mikäli tavoitellaan peittävyyden samana pysymistä tasolla 6,2 %, tarvitaan noin 55–90 uutta paikkaa vuodessa vuosien 2024–2030 aikana. Mikäli palvelun peittävyys pysyisi samalla tasolla, tämän hetken arvion mukaan vuonna 2030 tarvittaisiin noin 460 hoivapaikkaa enemmän kuin nykyisin eli yhteensä noin 2 100 pitkäaikaista hoitopaikkaa.

Tavoitteena on laskea peittävyyttä 5,5 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaisi noin 15–65 lisäpaikan tarvetta vuosittain (kuva 10). Tämä edellyttää, että yhteisöllisen asumisen paikkoja saadaan lisättyä ja kotiin vietäviä palveluja kehitettyä ja lisättyä. Tämän tavoitteen pohjalta vuonna 2030 tarvittaisiin noin 220 paikkaa enemmän verrattuna nykytilanteeseen.

Yli 75-vuotiaat	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen hoivan +75-vuotiaiden peittävyys	6,2 %	6,1 %	6,0 %	5,9 %	5,8 %	5,7 %	5,6 %	5,5 %
Pitkäaikaishoivan tarve, paikkojen lkm.	1 376	1 430	1 464	1 491	1 518	1 534	1 548	1 560
Mitä merkitsee lisäpaikkoina		53	34	27	27	16	14	13
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		53	88	115	142	158	171	184

Alle 75-vuotiaat	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Pitkäaikaishoivan tarve, paikkojen lkm.	260	270	277	282	287	290	293	295
Mitä merkitsee lisäpaikkoina		10	6	5	5	3	3	2
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		10	17	22	27	30	32	35

Kaikki yhteensä	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030
Pitkäaikaishoivan tarve, paikkojen lkm.	1 636	1 700	1 740	1 773	1 805	1 824	1 840	1 855
Mitä merkitsee lisäpaikkoina		64	40	32	32	19	16	15
Mitä merkitsee paikkoina, kumulatiivinen		64	104	136	169	188	204	219

Taulukko 10. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen tarpeen ennuste vuosille 2024–2030 tavoitepeittävyyden laskiessa 5,5 % (väestöennusteeseen pohjaten).

Vanhusten hoiva-asumisesta on tehty tuotantotapa-analyysi. Toimenpiteenä tuotantotapa-analyysin tuloksista sekä hoitoketjun sujuvan toiminnan turvaamiseksi lisätään kuntoutus- ja arviointitoiminnan paikkoja. Kuntoutus- ja arviointitoimintaa kehitetään kaksivuotisen kehittämisprojektin myötä. Projektissa kehitetään toiminnan sisällön vaikuttavuutta ja sen arviointia sekä yhdyspintoja sujuvan palveluketjun takaamiseksi sekä edistetään henkilöstön osaamista kuntoutus- ja arviointitoiminnan osalta perehdytyksen ja koulutuksen avulla. Kuntoutus- ja arviointiyksikkö Keravan toiminta (30 paikkaa) käynnistyy alkuvuoden 2024 aikana. Samalla Helmiinan hoivayksikkö muuttuu kuntoutus- ja arviointiyksiköksi (30 paikkaa). Yhteensä kuntoutus- ja arviointipaikkoja tulee olemaan 66 paikkaa, joista loput sijaitsevat jo toiminnassa olevassa Myyrinkodin kuntoutus- ja arviointiyksikössä.

Kuntoutus- ja arviointitoiminnan tavoitteena on mahdollistaa asiakkaan kuntoutuminen esimerkiksi sairaalajakson jälkeen siten, että kotiutuminen ensisijaisesti omaan kotiin mahdollistuu. Myös kotona asuville asiakkaille voidaan tarjota mahdollisuus kuntoutus- ja arviointijaksolle, jolloin asiakkaan toimintakykyä pystytään arvioimaan paremmin. Kuntoutus- ja arviointijaksolla asiakkaan toimintakykyä ja edellytyksiä kotona pärjäämiseen arvioidaan laaja-alaisesti, jonka perusteella pystytään arvioimaan asiakkaan palvelujen tarvetta. Yksikössä työskentelee lähijohtajan ja apulaisosastonhoitajan lisäksi moniammatillinen lähihoitajista, hoiva-avustajista, sairaanhoitajista, fysioterapeuteista, toimintaterapeutista, sosiaaliohjaajasta tai geronomista sekä toiminnanohjaajasta koostuva tiimi. Yksiköissä toimitaan kuntouttavan työotteen periaattein ja kuntoutumisen tavoitteet ovat asiakaslähtöisiä. Toiminta luo edellytykset asiakkaan aktiiviselle arjelle. Arviointi- ja kuntoutustoiminnan myötä ympärivuorokautiseen asumispalveluun pystytään ohjaamaan aidosti sitä tarvitsevat henkilöt ja muiden asiakkaiden kuntoutuminen mahdollistetaan tukien kotona pärjäämistä.

9.4.3. Vanhusten palvelut osana tulevaisuuden terveys- ja perhekeskuksia

Vanhusten palveluilla on ja tulee tulevaisuudessakin olemaan tiloja alueellisissa terveys- ja perhekeskuksissa. Iäkkäiden näkökulmasta toimipisteiden saavutettavuus, esteettömyys ja palvelujen monialainen saatavuus ovat tärkeitä. Vanhusväestö käyttää avoterveydenhuollon palveluita. Laaja-alaisilla tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksilla pyritään varmistamaan, että perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut ovat jokaisen saavutettavissa oikea-aikaisesti. Keskusten tarkoitus on, että kaikki saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveyspalvelut yhdestä paikasta. Tulevaisuuden sote-keskusten tavoitteena on muun muassa siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön. (THL: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelma).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkosto on laaja ja monialainen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella iäkkäiden palvelut koostuvat eri toimijoiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista sekä verkostosta. Tärkeässä roolissa on seniorineuvonta. Seniorineuvonta ohjaa ja neuvoo Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ikäihmisiä ja heidän läheisiään monikanavaisesti puhelimitse, sähköpostitse ja jalkautumispisteillä. Seniorineuvonnan työntekijät ohjaavat yhteydenottajan tarpeen mukaisesti joko hyvinvointialueen palveluihin tai eri toimijoiden kuten kaupunkien, järjestötoimijoiden ja seurakunnan toiminnan ja aktiviteettien äärelle. Seniorineuvonnassa on tietoa eri hyte-toimijoista ja ohjausta tehdään esimerkiksi kulttuuriluotsi-toimintaan, avoimeen toimintaan, korttelikerhoihin tai asukastilojen toimintaan. Neuvonta ja asiakasohjaus on keskitettyä ja hyvin

tavoitettua toimintaa. Terveyspalveluvetoista senioritoimintamallia kehitetään Hyvä Ikä -hankkeessa, jossa tehdään vanhuspalveluväestön tarpeet huomioivan kotiin annettavan lääkärityön edelleen kehittämistä sekä eri toimijoiden yhteistyön selkiyttämistä.

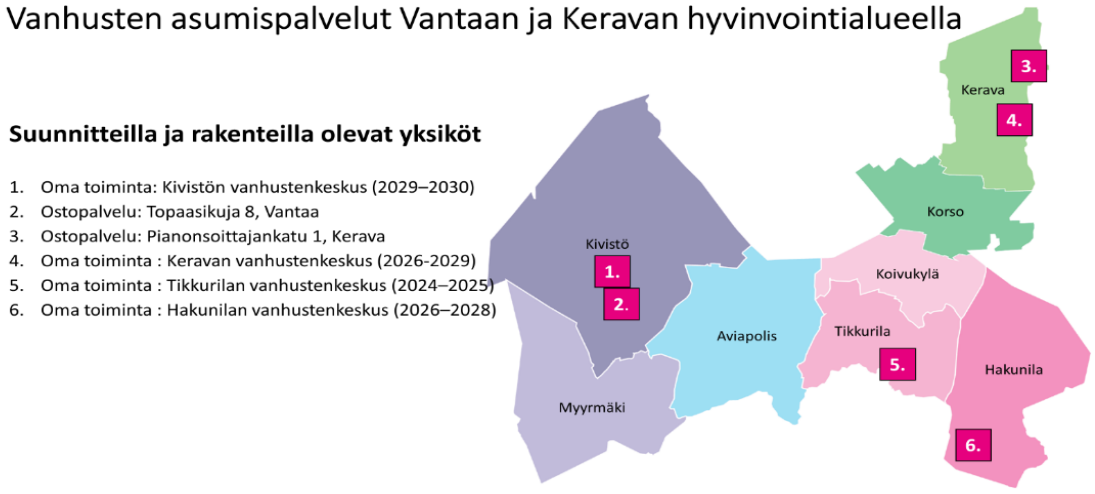
Tikkurilan terveys- ja perhekeskuksen tarveselvityksen mukaan kotihoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta sekä asiakasohjausyksikkö sijoittuisivat tiloihin niiden valmistuttua. Tällöin luovutaan erillisistä ulkopuolelta vuokrattavista tiloista. Arvioitu valmistumisaika Tikkurilan uudelle terveys- ja perhekeskukselle on vuonna 2028. Vanhuspalvelujen nykyisten ja siirtyvien tilojen ja toimintojen arviointi tehdään aina alueellisten terveys- ja perhekeskusten valmistuessa.

9.4.4. Uudet vanhustenkeskukset

Keravan, Hakunilan ja Kivistön alueille on tarvetta vanhustenkeskuksille, joiden avulla alueelliset paikkamäärät saadaan tasapainoon, oman toiminnan paikkamäärää saadaan lisättyä ja epätarkoituksenmukaiset tilat korvattua. Tavoitteena on, että vanhustenkeskusten asukkaat tulevat maksamaan vuokran suoraan kiinteistön omistajalle, eikä hyvinvointialue tule siten toimimaan vuokranmaksussa välivuokraajana. Hyvinvointialue vuokraa vain käytössään olevat tilat, esimerkkinä päivätoiminta ja kotihoidon toimistotilat.

Uusiin keskuksiin tullaan keskittämään myös vanhuspalvelujen muita toimintoja, kuten vanhusten kuntouttavaa päivätoimintaa, neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteitä sekä kotihoidon toimistotiloja. Tiloihin suunnitellaan yhteiskäyttöisiä, muunneltavia tiloja, jotta tilojen käyttö on mahdollisimman joustavaa ja tarpeen mukaista. Tilojen ollessa vapaana mahdollistetaan tilojen käyttö myös muille toimijoille (kolmas sektori).

Uusien vanhustenkeskusten valmistumisen myötä arvioidaan vanhojen olemassa olevien kiinteistöjen soveltuvuus ja käyttötarkoitus muuttuviin asiakastarpeisiin nähden. Esimerkiksi Heporinteen yhteisöllisen asumisen 33 paikkaa tullaan korvaamaan uusissa vanhustenkeskusten tiloissa, jolloin toiminta muutettaisiin tavalliseksi senioritaloksi.

Kuva 24. Vanhusten asumispalvelut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella (suunnitteilla ja rakenteilla olevat yksiköt).

9.4.4.1. Tikkurilan vanhustenkeskus

Tikkurilan vanhustenkeskuksen rakennushanke perustuu kaupunkitasoiseen Vantaan kaupunginhallituksen 17.9.2018 hyväksymään palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027 ja Vantaan kaupungin Investointiohjelmaan VAV:n vuokrahankkeena.

Tulevan vanhustenkeskuksen rakentaminen ajoittuu vuosille 2024–2025. Vanhustenkeskukseen on suunniteltu neljä kerrosta, joista ensimmäisessä kerroksessa on muunneltava tila asukasruokailuun sekä erilaisten toimintojen järjestämiseen. Tikkurilan vanhustenkeskuksen asunnot ovat 30 m2 yksiöitä.

Vanhustenkeskukseen tulee 144 uutta asuntoa, ja niitä käytetään ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tai yhteisölliseen asumiseen asiakastarpeen mukaan. Tikkurilan vanhustenkeskuksessa asuminen on hybridiasumista, jossa ajatuksena on, että asiakkaan ei tarvitse muuttaa palvelutarpeen muuttuessa vaan palvelut pystytään tuottamaan asiakkaan kotiin. Rakennukseen liittyy yhdyskäytävällä jo toiminnassa oleva Simonkylän vanhustenkeskus, jossa on 66 asuntoa. Tällöin vanhustenkeskuksessa on yhteensä 210 paikkaa. Jokaisessa asuinkerroksessa on muunneltava tila käyttäen aktiviteetteihin tai rauhoittavaan toimintaan. Jokaisessa asuinkerroksessa on myös sauna pesutiloineen, josta kulku parvekkeelle. Vanhustenkeskuksen käyttöönotto vuoden 2026 alussa.

9.4.4.2. Keravan vanhustenkeskus

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa 2023–2027 käsiteltiin hyvinvointialueen aluevaltuustossa 27.9.2022 ja siinä pöytäkirjaan lisättiin Palvelukeskus Hopeahovi Keravalle 2027. Keravan Hopeahovin nykyinen palvelukeskus on tarkoitus korvata uudisrakennuksella sekä laajennuksella. Keravan vanhustenkeskuksen kaavoitettavan rakennusoikeuden laajuudeksi on kaavailtu noin 7 000 k-m2. Hankkeen tarveselitystä ei ole vielä tehty, mutta arvio investoinnin suuruudesta on noin 25 milj. €. Tavoitteena on, että Keravan vanhustenkeskus valmistuu vuonna 2027. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella yli 75-vuotiaan väestön määrän ennustetaan kasvavan lähes 7 000 asukkaalla vuoden 2027 loppuun mennessä. Väestön nopean kasvun ja ikääntymisen myötä palveluasumisen kapasiteettia tarvitaan lisää. Tavoitteena on saada uudiskohteeseen yhteensä 200 asuntoa (yhteisöllinen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen), jotka korvaavat nykyisen Hopeahovin tilat.

Uuteen Keravalla sijaitsevaan vanhustenkeskukseen tullaan keskittämään iäkkäiden neuvonnan ja asiakasohjauksen sekä kotihoidon toimistotilat ja kuntouttava päivätoiminta. Uusien tilojen valmistumisen myötä tullaan luopumaan nykyisistä Keravalla sijaitsevista toimistotiloista.

9.4.4.3 Hakunilan vanhustenkeskus

Hakunilan vanhustenkeskuksen tarveselvitys on tehty vuonna 2021, kun sosiaali- ja terveystoimi oli Vantaalta osana Vantaan kaupunkia ja Keravan alue osana Keravan kaupunkia. Tarveselvitystyössä tutkittiin kahta vaihtoehtoa ja pyrittiin löytämään tontti, joka mahdollistaisi

200 asunnon vanhustenkeskuksen sekä päivätoiminnan ja kotihoidon tilat. Tehdyssä tarveselvityksessä esitettiin kahta vaihtoehtoa:

- Vaihtoehto 1: Vanhustenkeskuksen sijoittaminen keskeiselle paikalle: Hakunilan keskustasta oli haastavaa löytää riittävän suuri tontti ko. tarvetta varten. Vanhustenkeskuksen tarpeita ajatellen Hakunilan keskusta on tarpeettoman keskeinen, voidaan säästää keskustatontit muuhun käyttöön.
- Vaihtoehto 2: Palveluverkko- ja taloussuunnitelmien mukainen uudisrakennus, noin 140 yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen asumispalvelun asuntoa vanhuksille, lähelle tulevaa koulua ja päiväkotipalveluita. Rakennuspaikka on Hakunilan urheilupuiston vieressä, Hevoshaantien varrella. Tontin laidalla on aiemmin sijainnut sittemmin purettu Hevoshaan koulu. Tontti on kaupungin omistuksessa. Tarveselvitystyössä päädyttiin uuden Hakunilan vanhustenkeskuksen sijoittamiseen Hevoshaantien varrelle, mutta päätöksiä sijoittumisesta ei vielä ole.

Hakunilan vanhustenkeskuksen on tarkoitus sijoittua keskeiselle paikalle, asutuksen ja päivähoitopalvelujen lomaan, jotta paikan valinta toteuttaisi haluttua yhteisöllisyyttä ja monisukupolvisuutta täysimääräisesti. Hakunilan uuteen vanhustenkeskukseen on edelleen tavoitteena rakentaa 200 asuntoa, mikäli tontti mahdollistaa tämän rakentamisen. Asuntojen määrää voidaan tarvittaessa vähentää esimerkiksi 140 asuntoon, mikäli riittävän suurta tonttia ei ole osoittaa Hakunilan suuralueelta. Tärkeää on huomioida asunnoissa asukkaan hoidon tarpeen lisääntymien käyttäen muuntojoustavia ratkaisuja.

Uuden vanhustenkeskuksen myötä vähennettäisiin muilta hyvinvointialueilta ostettavaa palvelua ja vahvistetaan oman palvelutuotannon osuutta palveluista. Vanhustenkeskukseen tultaisiin siirtämään kotihoidon toimistotilat ja kuntouttava päivätoiminta. Valmistumisen myötä nykyisistä toimisto- ja palvelutiloista Hakunilan alueella tullaan luopumaan.

9.4.4.4. Kivistön vanhustenkeskus

Uusi vanhustenkeskus tarvitaan pitemmällä aikavälillä myös Kivistöön. Uuteen vanhustenkeskukseen on tavoitteena rakentaa 200 asuntoa. Vanhusten asumispalveluissa palveluja ja asumista keskitetään aiempaa enemmän vanhustenkeskuksiin. Vanhustenkeskuksessa asuminen on hybridiasumista, jossa ajatuksena on, että asiakkaan ei tarvitse muuttaa palvelutarpeen muuttuessa vaan palvelut pystytään tuottamaan asiakkaan kotiin. Erillisiä yhteisöllisen asumisen kohteita ei enää rakenneta, vaan vanhustenkeskuksiin rakennetaan eritasoista tuettua asumista; yhteisöllistä asumista sekä ympärivuorokautista palveluasumista, jotta asukkaiden ei tarvitse toimintakyvyn heiketessä muuttaa toiseen yksikköön.

Kivistön vanhustenkeskus on suunnitteilla vuosille 2029–2030. Uuteen Kivistön vanhustenkeskukseen tulee myös iäkkäiden neuvonnan ja asiakasohjauksen sekä kotihoidon tiloja, jotka vastaavat alueen kasvavaan asiakastarpeeseen.

10. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkot

10.1. Lainsäädännön palvelutuotannolle asettamat vaatimukset ja strategiset tavoitteet

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytinjärjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Pelastustoimintaan kuuluu pelastuslain 32 §:n mukaan hälytysten vastaanottaminen; väestön varoittaminen; uhkaavan onnettomuuden torjuminen; onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen; tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen sekä edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnat. Pelastuslaitos varautuu hoitamaan tehtävänsä päivittäisissä tilanteissa, normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Palveluverkon kattavuutta ja sijoittelua ohjaa pelastuslakiin pohjautuva Pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohje. Sen mukaisesti pelastuslaitoksen toimialue on jaettu neliökilometrin ruutuihin, jotka on luokiteltu neljään riskiluokkaan. Palveluverkon tulee olla niin kattava, että pelastuslaitoksen ensimmäinen yksikkö ehtii 50 % hälytyksistä onnettomuuspaikalle:

- 6 minuutissa riskiluokan 1 ruuduissa
- 10 minuutissa riskiluokan 2 ruuduissa
- 20 minuutissa riskiluokan 3 ruuduissa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategisina tavoitteina 2024–2026 ovat:

Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta

- Ylläpidämme välitöntä kykyämme toimia suunnitellusti, asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti kaikissa turvallisuustilanteissa.
- Vaikutamme siihen, että hyvinvointialue tulee vastaamaan ensihoidon järjestämisestä ja pelastuslaitos ensihoidon toteuttamisesta.

Parannamme palveluita

- Uudistamme palveluitamme ja parannamme niiden vaikuttavuutta asiakastarpeiden pohjalta.

Arvostamme henkilöstöämme

- Laadukkaalla johtamisella ja avoimella vuorovaikutuksella rakennamme yhteisöllistä organisaatiokulttuuria.
- Mahdollistamme henkilöstömme osaamisen kehittämisen.

Toimimme yhdessä

- Monimuotoisella yhteistyöllä vahvistamme asiakkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia.

Huolehdimme kestävästä taloudesta

- Kehitämme toimintamme sekä palvelujemme vaikuttavuutta, laatua, kustannustehokkuutta sekä ympäristöystävällisyyttä.
- Tiedolla johtamisen kautta löydämme asiakkaille parhaiten sopivat, vaikuttavat ja taloudellisesti kestävät ratkaisut.

10.2. Pelastuslaitoksen toimintaympäristöanalyysi

10.2.1. Toimintaympäristön muutostekijät

Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä riskianalyysissä tunnistettiin toimintaympäristön muutostekijöitä ja keskeisiä haasteita sekä keinoja niihin vastaamiseen:

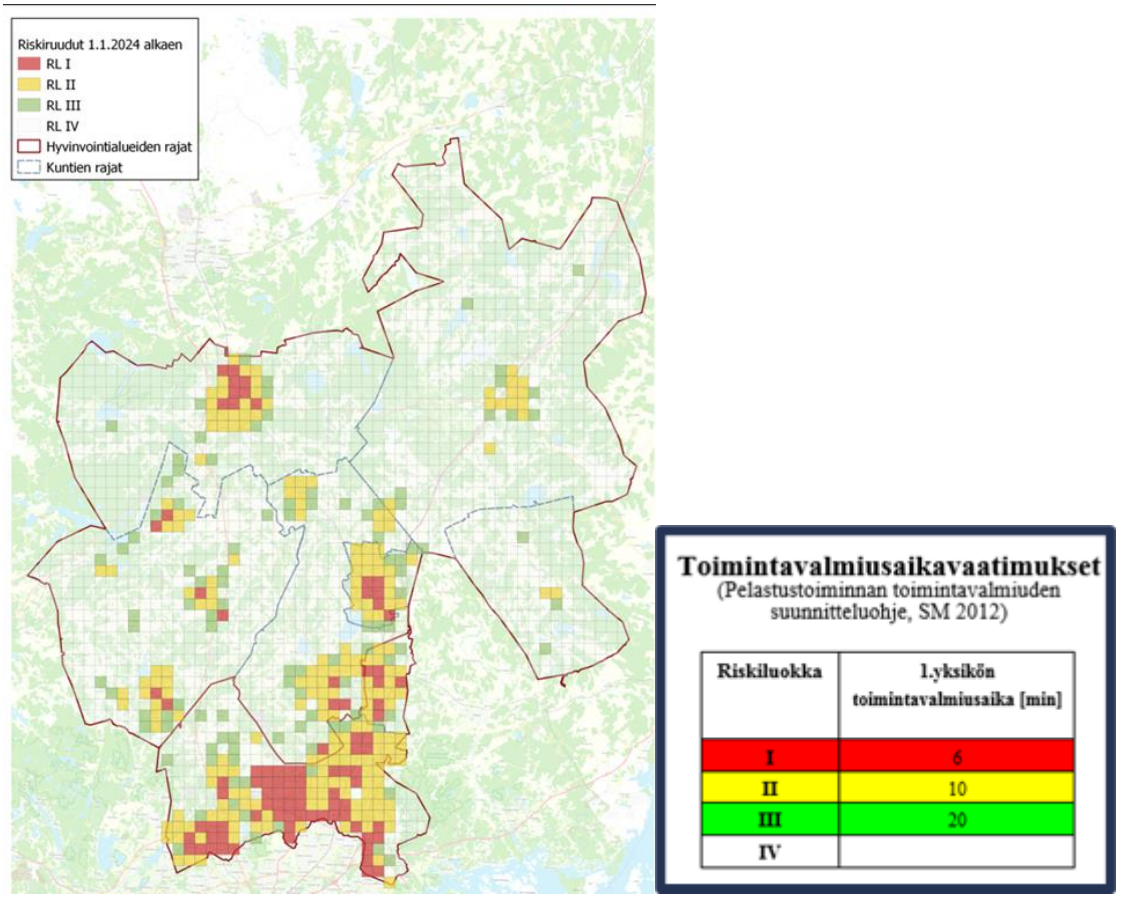
- Julkisen talouden heikkenemiseen valmistaudutaan suunnittelemalla toiminnan tehostamista ja optimointia.
- Väestön monimuotoistumiseen ja ikääntymiseen valmistaudutaan mm. yhteistyömuotojen kehittämisen ja yhteistyön lisäämisen avulla.
- Sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoisuuden kasvuun valmistaudutaan viranomaisyhteistyötä lisäämällä sekä kohdentamalla onnettomuuksien ehkäisytyötä entistä tarkemmin riskejä arvioiden.
- Ilmastonmuutokseen valmistaudutaan mm. valtakunnallisia järjestelmiä ja toimintamalleja kehittämällä, lisäksi kehitetään yhteistä johtamisjärjestelmää ja johtokeskustoimintaa, jotta pelastuspalveluiden saatavuus turvataan.
- Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuutta parannetaan jatkuvuussuunnittelun ja huoltovarmuuden kehittämisen keinoin.
- Teknologian nopeaa kehitystä hyödynnetään lisäämällä asukkaiden neuvontaa ja ohjausta uusien turvallisuusratkaisujen hankinnassa ja käyttämisessä.
- Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut. Turvallisuustilanne on aiempaa vakavampi ja vaikeammin ennakoitavissa. Muutoksen arvioidaan olevan pitkäkestoinen. Toimintaympäristön muutos edellyttää eri turvallisuusviranomaisten toiminta- ja suorituskyvyn vahvistamista, jotta kansallinen turvallisuus voidaan varmistaa.

10.3.2. Pelastuslaitoksen palveluverkon suunnittelu

Palveluverkon sijoittelua ohjaavan neliökilometrin ruutujen riskitaso määritellään ruudun ominaisuuksien mukaan:

- asukasluku
- yhteenlaskettu kerrosala
- onnettomuuksien lukumäärä
- omaisuus- ja henkilövahinkoriskit rakennuspaloissa
- erityistä tarkastelua vaativien kohteiden määrä

Asukasluvun kasvu ja kaupunkien/kuntien yhdyskuntarakenteen tiivistyminen lisäävät erityisesti 1 ja 2 riskiluokan ruutujen määrää. Tämän seurauksena tullaan tarvitsemaan entistä tiheämmin sijoitettuja paloasemia eli palveluverkostoa joudutaan kasvattamaan.

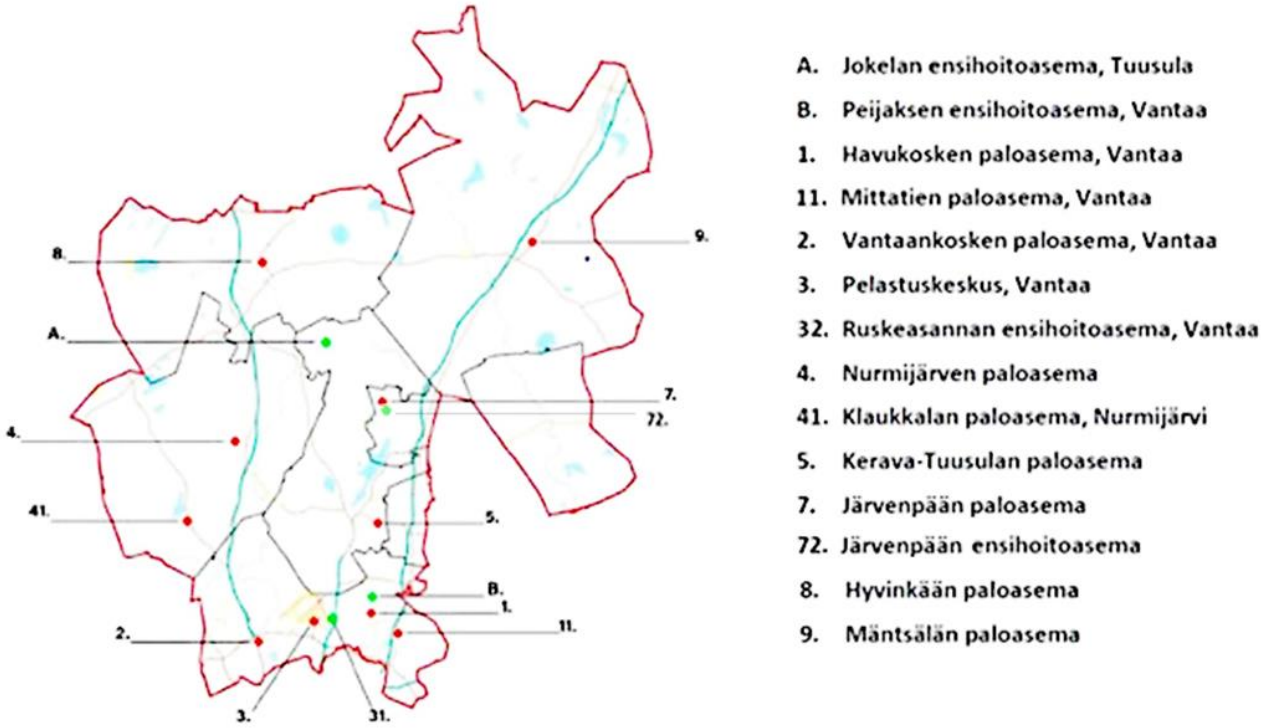

Kuva 25. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen riskiruudut.

10.3. Pelastuslaitoksen palveluverkon nykytila

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden rakentuminen ja pelastustoiminnan palveluiden tarjoaminen perustuu 10 toimipisteessä välittömässä lähtövalmiudessa olevaan vakinaiseen henkilöstöön sekä toimintaa tukeviin 30 sopimuspalokuntaan. Vuoden 2024 aikana valmistuu Vantaalle Tikkurilaan uusi valmiusasema, jonka käyttöönotto korjaa osaltaan pelastustoiminnan toimintavalmiuden puutteita.

Ensihoito toimii samoilla 10 paloasemalla pelastustoiminnan kanssa, lisäksi sen käytettävissä on 4 ensihoitoasemaa, joissa toimii ainoastaan ensihoidon välittömässä lähtövalmiudessa olevat yksiköt.

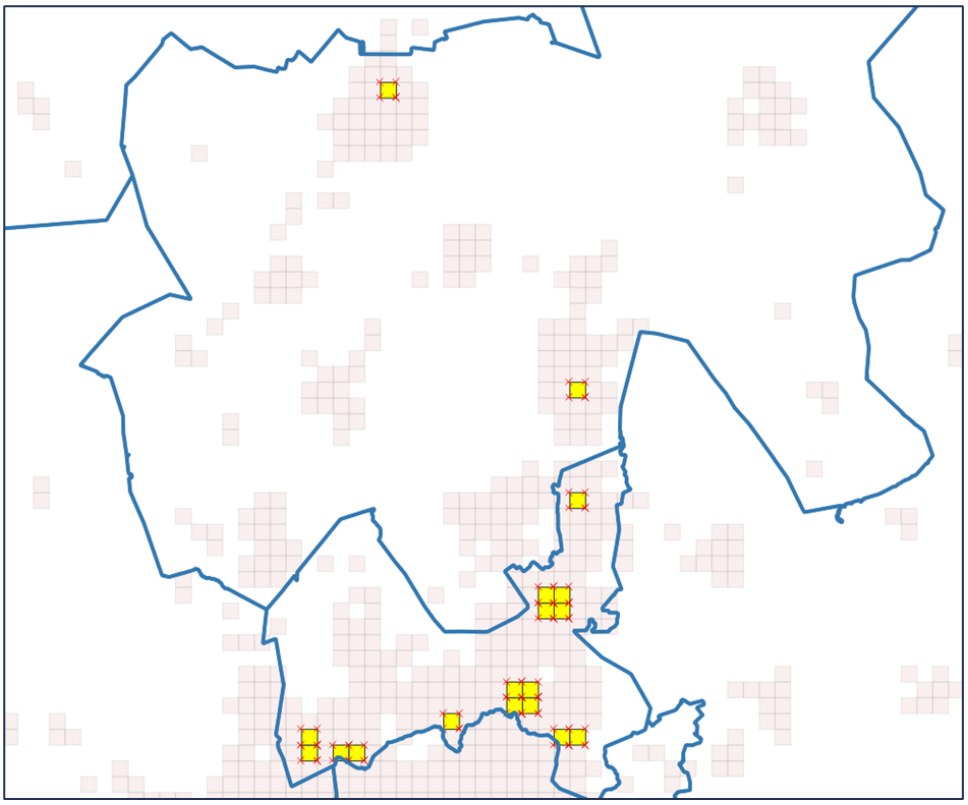
Kuva 26. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vakituisen henkilöstön asemapaikat.

Käytettävissä olevien tilojen kunto on tyydyttävä tai hyvä, pois lukien Mäntsälän paloasema, jossa on sisäilmaongelma. Siellä henkilöstö on sijoitettu väistötiloihin paviljonkeihin, mutta kalusto ja huoltotilat ovat edelleen vanhassa paloasemarakennuksessa. Paviljongeilla on määräaikainen rakennuslupa vuoteen 2027 saakka.

Nykyinen palveluverkko ei ole riittävän tiheä. Vuonna 2023 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos saavutti

- 6 minuutissa vain 34 % riskiluokan 1 ruutujen pelastustoiminnan kiireellisistä tehtävistä, kun minimitavoite on 50 %

Puutteita on siis erityisesti riskiluokan 1 ruutujen tavoittamisessa, kts. alla oleva kuva.

Kuva 27. Keltaisella on merkitty ruudut, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiuden parantamisella olisi suurin vaikuttavuus asukkaiden turvallisuuteen.

Aluehallintovirasto on päivittänyt vuonna 2021 Vantaan kaupungille annetun korjausmääräyksen ja antanut sen 12.1.2024 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Kyseisessä korjausmääräyksessä Aluehallintovirasto on hieman muuttanut määrittelyjä, mutta suurimmat puutteet löytyvät edelleen kuvan mukaisilta alueilta.

10.4. Pelastuslaitoksen palveluverkon tulevaisuuden visio ja kehittämistarpeet

Pelastuslaitoksen palveluverkkoa korjataan tällä hetkellä Aluehallintoviraston 21.4.2021 antaman korjausmääräyksen mukaisesti. Vantaalle rakennetaan neljä uutta valmiusasemaa, joissa on tilat paikalliselle sopimuspalokunnalle sekä pelastuslaitoksen ensihoitoyksikön (ambulanssin) ja kärkiyksikön (paloauto) henkilöstölle sekä kalustolle.

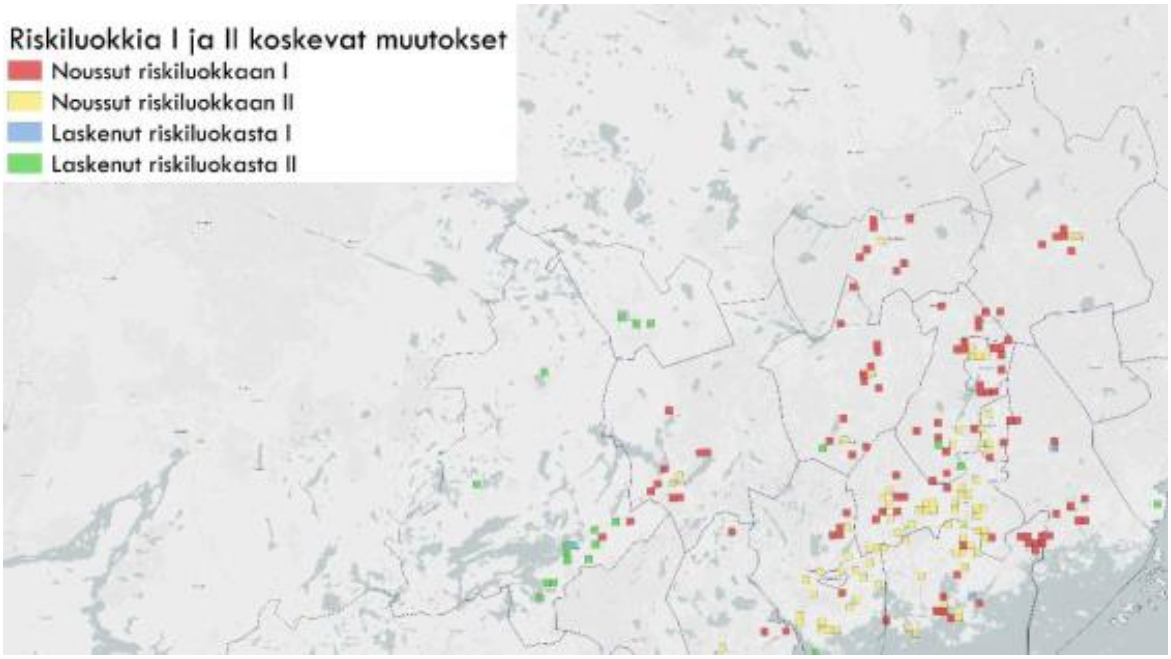
- Vuonna 2024 otetaan käyttöön Tikkurilan uusi valmiusasema
- Vuonna 2025 Itä-Hakkilan valmiusasema siirretään optimaalisempaan paikkaan uusiin tiloihin Hakunilaan.
- Vuodenvaihteen tienoilla 2025/2026 valmistuu uusi valmiusasema Korsoon.

- Vuoden 2026 loppupuolella valmistuu uusi valmiusasema Myyrmäkeen.

Mäntsälän paloasema korvataan uudella vuonna 2027. Paloaseman kustannukset rahoittaa Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.

Jo nyt on nähtävissä, että Kivistön alueen asukasluvun kasvun myötä alueelle muodostuu riskiluokan 1 ruutuja muutamassa vuodessa. Alueella on valmiusaseman tarve viimeistään vuosikymmenvaihteen tienoilla. Rakennushanketta voisi yrittää yhteensovittaa hyvinvointialueen muiden toimialojen, esim. vanhusten palvelujen kanssa.

Alla on sisäministeriön suorituskykyhankkeen yhteydessä tehty ennuste riskiruudukkojen muuttumisesta vuoteen 2030 mennessä.

Kuva 28. Pääkaupunkiseutukeskeisen kasvuskenaarion ennuste riskiluokkia I ja II koskevista muutoksista vuosien 2019 ja 2030 välillä. (Pelastuslaitosten riskiruudukkoennusteiden laatiminen, FLOU 2021).

11. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimialojen palveluverkkojen tiivistelmät

11.1. Tiivistelmä terveydenhuollon palvelujen toimialan palveluverkkosuunnitelmista

Toimiala sisältää terveysasemapalvelujen, sairaalapalvelujen ja suun terveydenhuollon palvelualueet. Väestönkasvu kaikissa ikäryhmissä tuottaa lisäpalveluiden tarvetta. Hoitotakuulain ja hoidon jatkuvuuden haasteisiin vastataan varmistamalla oma palvelutuotanto sitoutuneen henkilöstön ja asiakaslähtöisen uudistamisen kautta.

11.1.1 Sairaalapalvelujen nykytila ja tulevaisuus

Sairaalapalveluiden palveluverkko muodostuu toiminnasta Katriinan sairaalassa, Peijaksen sairaalassa ja Keravan terveyskeskuksessa. Kiinteistöissä on korjausvelkaa eivätkä tilat vastaa nykyaikaisen sairaalahoidon vaatimuksia. Tiloja ei ole riittävästi väestön palvelutarpeeseen nähden. Kokonaisuuteen kuuluvat koko alueen kattavat kotisairaala- ja LiiSa -liikkuva sairaalapalvelut.

Tulevaisuuden palveluverkkovisiossa sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelut on keskitetty Peijas-kampukselle, jossa toimii myös tarvittavat sosiaalipalvelut, yhteispäivystys ja erikoisairaanhoidon palveluja. Tukipalvelut on järjestetty yhteisesti kaikille kampuksen alueella toimiville tahoille.

11.1.2 Suun terveydenhuollon nykytila ja tulevaisuus

Suun terveydenhuollon palveluverkko muodostuu 23 hammashoitolasta, autohoitolasta sekä pop up -hoitoyksiköistä Palveluverkko on hajanainen sekä pienet koulujen yhteydessä sijaitsevat kiinteistöt ja osa terveysasemien yhteydessä sijaitsevista hammashoitoloista ovat rakennusteknisesti elinkaarensa päässä (Myyrmäki, Tikkurila).

Tulevaisuudessa hammashoitolat sijaitsevat terveysasemien tai sairaalan yhteydessä. Isoissa yksiköissä (Myyrmäki, Tikkurila) tuotetaan perushoidon ja erikoishoidon palvelut. Alueelliset palvelut mahdollistetaan muilla terveysasemilla sijaitsevissa n. 15 hoitohuoneen yksiköissä, joissa mahdollistuu asiakaslähtöiset vaikuttavat hoitoprosessit. Kiireellinen hoito tuotetaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kiireellisen hoidon yksiköissä. Peijas-kampuksella hoidetaan vaikeasti yleissairaita potilaita ja tarjotaan anestesiahammashoitoa. Liikkuvilla yksiköillä käydään myös vanhus- ja vammaispalvelujen yksiköissä.

11.1.3 Terveysasemapalvelujen nykytila ja tulevaisuus

Terveysasemien palveluverkko muodostuu yhdeksästä terveysasemasta, joilla kaikilla on hoitajien ja lääkäreiden vastaanottotoimintaa. Lisäksi tuotetaan aikuisten kuntoutuspalveluja, apuvälinepalveluja, ehkäisyneuvolatoimintaa, hoitotarvikejakelua, jalkaterapiaa sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palveluja. Kiinteistöissä on vakavia iästä ja korjausvelasta johtuvia ongelmia (pois lukien Kivistön terveysasema). Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan

terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä päihde-vieroitusyksikössä.

Tulevaisuudessa terveysasemapalvelut toimivat 8–9 kiinteistössä. Suunnitteilla on Hakunilan ja Länsimäen terveysasemien yhdistäminen ja Tikkurilan terveysaseman siirto uuteen terveys- ja perhekeskukseen. Jatkossa voimakkaan väestökasvun vuoksi Pakkala-Aviapoliksen alueen mahdollinen uusi terveysasema tulee harkittavaksi. Tilaratkaisuissa tulee huomioida mahdollinen aukioloaikojen laajentaminen ja uudet toimintamallit kuten Omatiimi. Apuvälinepalvelujen kehittämisessä ja tilaratkaisuissa tulee huomioida sijainti terveysasemien yhteydessä, yhteistyö kotihoidon kanssa, tukipalvelujen keskittäminen sekä liikkuvien apuvälinepalvelujen tarkastelu.

Tulevaisuuden visiossa matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelut sekä avopalvelut (mielenterveyspalvelut, päihdehuollon kuntouttava avohoito ja opioidikorvaushoito) toimisivat kolmessa osaamiskeskuksessa terveysasemien yhteydessä. Selviämishoitoasema on suunniteltu sijoitettavaksi Peijas-kampuksen yhteyteen.

11.2. Tiivistelmä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialan palveluverkkosuunnitelmista

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävänä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeen odotetaan kasvavan hyvinvointialueella, vaikuttavina tekijöinä mm. väestönkehitys ja alueen erityispiirteet sekä niiden vaikutukset palvelutarpeeseen.

Lasten, nuorten ja perheiden toimialalla on toimipisteitä merkittävä määrä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteitä on yhteensä n. 270. Suurin osa toimipisteistä (n. 220) sijoittuu opiskeluhuollon myötä päiväkoteihin, kouluihin ja oppilaitoksiin. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut keskittyvät Myyrmäkeen, Tikkurilaan, Koivukylään ja Keravalle sekä näiden lisäksi Pakkalaan Leijan toimipisteeseen. Lasten, nuorten ja perheiden palveluja ja toimintaa on keskitetty alueellisiin perhekeskuksiin. Perhekeskuksella tarkoitetaan palveluverkostoa, joka tarjoaa varhaista tukea sekä vastaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja avun tarpeisiin. Perhekeskus voi toimia verkostomaisena, fyysisessä toimipisteessä ja/ tai sähköisen perhekeskuksen muodossa. Perhekeskuksen ydinpalveluja ovat lapsiperheiden neuvonta ja ohjaus, neuvola-, kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä varhaisen tuen perheohjaus. Neuvolapalveluja tarjotaan yhdeksässä toimipisteessä. Neuvolat jakautuvat tasaisesti hyvinvointialueelle. Opiskeluhuollon terveydenhoitajat, kuraattorit, psykologit ja lääkärit toimivat hajallaan lukuisissa eri toimipisteissä koulujen ja oppilaitosten yhteydessä.

Perhekeskuskokonaisuus rakentuu vuoteen 2030 mennessä neljälle toiminnalliselle alueelle: pohjoinen, itäinen, läntinen ja keskinen. Pohjoiselle alueelle on suunniteltu Keravan perhekeskus, jossa perhekeskustoimintaa toteutuu jo laajalti samoin kuin itäisellä alueella Koivukylän perhekeskuksessa. Näiden lisäksi perhekeskukset avataan läntiselle alueelle Myyrmäkeen 2025 ja keskiselle alueelle Tikkurilaan (Tikkurilan terveys- ja perhekeskus) 2028. Toimialalla varaudutaan mahdollisuuteen perustaa perhekeskuksia edellisten neljän lisäksi tarvittaessa myös Hakunilaan ja Kivistöön. Näiden tarvetta arvioidaan vuosikymmenen kuluessa väestönkasvua ja kysyntää seuraten. Perhekeskusten toiminnan vaikuttavuutta ja

kustannustehokkuutta tulee myös arvioida ennen uusien perustamista. Perhekeskustoimintaa kehitettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan saavutettavuuteen. Toimipisteiden sijoittelun näkökulmasta tärkeää on turvata keskeisten palvelujen tasapuolinen jakautuminen hyvinvointialueen asiakkaiden saataville. Digitaalinen saavutettavuus täydentää palveluja. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on runsaasti jalkautuvia palveluja ja asiakkaille mahdollistetaan kotikäynnit ja palvelut perheen lähiympäristössä esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö. Sosiaali- ja kriisipäivystys vastaa sosiaalipäivystyspalveluista virka-ajan ulkopuolella ja antaa akuuttia kriisiapua ympäri vuorokauden kaikille hyvinvointialueen asukkaille.

Ympärivuorokautista lastensuojelun laitoshoitoa tuotetaan omana palveluna yhdeksässä yksikössä. Lastensuojelun osalta pitkän aikavälin tavoitteena ja mahdollisuutena on vähentää alueemme huostaanottopainotteisuutta ja löytää uusia vaikuttavia avohuollon tukimuotoja ja vahvistaa yhteistyökumppanuuksia vaihtoehdoksi kodin ulkopuolisille sijoituksille. Omaa sijaishuollon palvelutuotantoa vahvistetaan ja suunnataan ajankohtaisen asiakastarpeen kysyntää vastaavaksi. Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa on kaksiosastoisen lastensuojelulaitoksen perustaminen vuodelle 2027. Toisen kaksiosastoisen lastensuojelulaitoksen rakentaminen on tavoitteena vuosikymmenen loppuun mennessä. Suunnitelma edellyttää valtionrahoitusta sekä tarkoitukseen sopivaa tonttia tai kiinteistöä hyvinvointialueen alueelta. Uusien lastensuojelulaitosten perustaminen on tehtävä hallitusti ja vaiheittain. Laitosten suunnittelussa on huomioitava niiden sijoittamisen alueellinen tasapainoisuus, kasvatuksen ja opetuksen järjestämisen näkökulmat sekä liikenneyhteydet myös rekrytoinnin näkökulmasta.

11.3. Tiivistelmä aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkkosuunnitelmista

Aikuissosiaalityön palvelualueen palveluverkon ydinalueet ovat Vantaan Tikkurilassa ja Myyrmäessä sekä Keravalla. Tulevaisuudessa on tarkoitus laajentaa väestönkasvun myötä sosiaalityön palveluja myös Kivistön alueelle. Asumispalveluissa on tarkoitus lisätä palveluasumisen, asumispäivystyksen ja avoin olohuone -palvelun omaa palvelutuotantoa mm. Vantaan Myyrmäessä ja Keravalla. Lisäksi tarkoituksena on lisätä nuorille suunnattu tuetun ja yhteisöllisen asumisen yksikkö. Työllistämistä ja osallisuutta tukevissa palveluissa laajennetaan omaa palvelutuotantoa vammaisten henkilöiden työ- ja päivätoiminnassa sekä kuntouttavassa työtoiminnassa hyödyntämällä olemassa olevia tiloja tai siirtämällä pieniä yksikköjä isompiin tai toiminnan näkökulmasta soveltuvimpiin tiloihin. Koko palvelualueella tarkastellaan omien palvelujen ja asiakastarpeiden vastaavuutta, digitaalisten palvelujen ja tilojen tehokkaampaa hyödyntämistä sekä ostopalvelujen tarkoituksenmukaista käyttöä, jotta kasvavalle asiakasmäärälle tarjottavat palvelut olisivat vaikuttavia.

Vammaispalveluiden palvelualueen tavoitteena on luoda tulevaisuudessa kestävä ja innovatiivinen palveluverkko, joka tukee vammaisten henkilöiden hyvinvointia ja itsenäistä elämää. Vammaispalvelut on tuotettu hyvinvointialueella monituottajamallilla, joka on edelleen keskittynyt ostopalveluihin. Palvelualueen tavoitteena on laajentaa omaa palvelutuotantoa seuraavan 10 vuoden aikana. Ensisijainen tarve on erityisen vaativan tason asumisyksiköllä, joka tarjoaa intensiivistä tukea haastavasti käyttäytyville asiakkaille. Lisäksi tavoitteena on viiden

uuden asumisyksikön rakentaminen, joista kukin tarjoaa noin 15 uutta asiakaspaikkaa. Toimialalla harkitaan myös vammaisten työ- ja päivätoiminnan siirtämistä takaisin vammaispalvelujen palvelualueelle.

11.4. Tiivistelmä vanhusten palveluiden toimialan palveluverkkosuunnitelmista

Vanhusten palvelujen toimialan perustehtävänä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusväestön lakisääteisistä ja tarpeen mukaisista palveluista. Tällä suunnitelmakaudella vuosina 2024–2034 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 75 vuoden iän saavuttaa joka vuosi noin 800 henkilöä ja 85 vuoden iän noin 500 henkilöä. Kymmenessä vuodessa 75 vuotta täyttäneitä on nykytilaan verrattuna yli 8 000 enemmän ja 85 vuotta täyttäneitä yli 5 000 enemmän. Väestön ikääntymisen myötä muistisairauksien määrä kasvaa ja täten vanhusten palvelujen palvelutarve on jatkuvasti kasvava.

Vanhusten palveluiden painopistettä siirretään ympärivuorokautisista palveluista kohti kotiin vietäviä palveluita. Näin mahdollistetaan resurssien kohdentaminen ennalta ehkäisevään ja löytävään työhön ja vahvistetaan hyvinvointia ja terveyttä edistäviä ns. HYTE –palveluita yhdessä kuntien kanssa. Kotiin vietävät monipuoliset palvelut edistävät osallisuuden kokemusta ja digitaaliset ratkaisut lisäävät turvallisuutta.

Vanhuspalveluilla on ja tulee tulevaisuudessakin olemaan tiloja alueellisissa terveys- ja perhekeskuksissa. Kotiin vietävien palvelujen alueellinen sijainti arvioidaan terveysasemien ja vanhustenkeskusten peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Osana palveluverkkotyötä on tarkasteltu vanhuspalvelujen tilojen kuntoa ja soveltuvuutta käyttöön. Tiloista 34 % oli soveltuvia, 53 % tiloista oli muutos- tai korjaustarpeita tai muuta huomioitavaa ja 13 % arvioitiin soveltumattomaksi. Huomioitavaksi tila luokiteltiin, jos siinä on haasteita tai korjaustarpeita, jotka kuitenkin korjaamalla tai muutostöillä voidaan saada kuntoon ja tila soveltuvaksi. Tällaiseksi luokiteltiin tilat, joissa on esimerkiksi lämpötilahaasteita tai heikko äänieristys. Osana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen uudistusohjelmaa ollaan tekemässä tilojen ja toimipisteiden käytön tarkastelua, optimointia ja kapasiteetin hallintaa.

Vanhusten palveluita keskitetään alueittain vanhustenkeskuksiin. Uusia vanhustenkeskuksia ovat Tikkurilan (2024–2025), Keravan (2026–2029), Hakunilan (2026–2028) sekä Kivistön (2029–2030) vanhustenkeskukset. Erillisiä yhteisöllisen asumisen kohteita ei enää rakenneta, vaan vanhustenkeskuksiin rakennetaan eritasoista tuettua asumista; yhteisöllistä asumista sekä hoiva-asumista, jotta asukkaiden ei tarvitse toimintakyvyn heiketessä muuttaa toiseen yksikköön. Tavoitteena on, että vanhustenkeskusten asukkaat tulevat maksamaan vuokran suoraan kiinteistön omistajalle, eikä hyvinvointialue tule siten toimimaan vuokranmaksussa välivuokraajana. Hyvinvointialue vuokraa vain käytössään olevat tilat, esimerkkinä päivätoiminta ja kotihoidon toimistotilat.

Vanhusten asumispalvelujen hybriditalomallin lisäksi keskuksissa on kuntouttavaa päivätoimintaa, neuvonnan ja asiakasohjauksen toimipisteitä sekä kotihoidon toimistotiloja. Tiloihin suunnitellaan yhteiskäyttöisiä, muunneltavia tiloja, jotta tilojen käyttö on mahdollisimman joustavaa ja tarpeen mukaista myös esimerkiksi kolmannelle sektorille.

Tällä hetkellä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta noin 70 % on ostopalvelua. Tavoitteena on, että ympärivuorokautista palveluasumista lisätään omana tuotantona tulevina vuosina siten, että oman ja ostopalvelun suhde tasoittuu ollen mahdollisesti 50 %–50 % (tuotantotapa-analyysit). Tavoitteena on, että hoivakotiyritykset sijaitsevat jatkossa hyvinvointialueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

11.5. Tiivistelmä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkkosuunnitelmista

Pelastustoiminta ja ensihoito ovat lähipalveluita, jossa keskeinen kriteeri on auttamaan pystyvän henkilöstön saaminen asiakkaan luo mahdollisimman nopeasti. Esimerkiksi onnettomuustilanteessa kohde pitäisi saavuttaa tiheästi asutuilla seuduilla kuudessa minuutissa hälytyksestä. Tällä hetkellä paloasemia on liian vähän, joten palveluverkko on vielä liian harva – eikä pelastuslaitos pysty saavuttamaan toimintavalmiuden lakisääteistä minimiä.

Paloasemien määrää kasvatetaan ja sijainteja optimoidaan, vuoteen 2027 mennessä rakennetaan Vantaalle uudet valmiusasemat Tikkurilaan, Hakunilaan, Korsoon ja Myyrmäkeen. Lisäksi sisäilmaongelmainen Mäntsälän paloasema korvataan uudella.

Uudenmaan asukasluvun kasvu ja kaupunkien/kuntien yhdyskuntarakenteen tiivistyminen lisäävät tulevina vuosina entisestään tarvetta paloasemaverkoston tihentämiselle. Käynnissä olevien hankkeiden jälkeen seuraavana on vuorossa vuosikymmenen vaihteen tienoilla Kivistö, jonne rakentuu keskikokoisen suomalaisen kaupungin kokoinen asukaskeskittymä.

Lähteet

1. Tilasto- ja indikaattoripankki väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, https://sotkanet.fi/. (Stat: Perheet 31.12. muuttujina Alue, Perhetyyppi, Tiedot ja Vuosi. PxWeb (stat.fi))
2. THL. Tulokset kaaviona - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki.
3. THL: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskukset. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma - THL. Viitattu 18.1.2024.
4. Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke | Vantaan ja Keravan hyvinvointialue (vakehyva.fi)
5. Ympäristöministeriön asuntopoliittisen kehittämisohjelman (2021–2028)

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTOA TÄYDENTÄVÄ LIITE

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman 2024–2034 luonnoksesta. Kaupungin lausunnon lisäksi on koostettu yksityiskohtaisempia huomioita hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmasta.

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN VÄESTÖ JA ALUEIDEN KEHITYS

Palveluverkkosuunnitelmassa on hyödynnetty Vantaan kaupungin vuonna 2023 laatimaa väestöennustetta. Vantaan ennustemenetelmä perustuu demografiseen projektiomalliin, jossa alueen väestö muuttuu syntymien, kuolemien ja muuttojen seurauksena. Näiden lisäksi väestön ikärakenne muuttuu kunkin ikäluokan vanhetessa. Väestöennusteen laskennassa hyödynnetään Tilastokeskuksen vuosittain toimittamia väestötilastoja kaupungin väestörakenteesta- ja muutoksista, kaupungin omaa asuntorakentamisennustetta sekä pääkaupunkiseudun ennusteiden laskentaan suunniteltuja alue- ja rakennustyypittelyjä parametreineen.

Vantaan kaupungin väestöennustetta hyödynnettäessä tulisi huomioida, että ratikan alueellisia vaikutuksia ei ole voitu huomioida vuonna 2023 laaditussa väestöennusteessa. Päätös ratikasta tehtiin vasta ennusteen valmistelun jälkeen. Ratikan vaikutukset Vantaan alueelliseen väestönkehitykseen tulevat näkymään selvemmin vasta vuonna 2024 laadittavassa väestöennusteessa. Palveluverkkosuunnittelussa tulisi huomioida ratikan tuomat muutokset väestön kehitykseen ja kirjata tämä palveluverkkosuunnitelmaan selvästi esiin. Sivulla 10 esitetyn taulukon 3 tarkentavaan kuvaukseen tulisi lisätä tieto, että taulukon laadinnassa käytetty Vantaan kaupungin laatima Vantaan väestöennuste on vuodelta 2023. Sama koskee sivun 57 kuviota.

Vantaan kaupunki
Vanda stad

Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin 09 8392 2184
kirjaamo@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Lausunnon liite
18.3.2024

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGIA, HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET JA HYVINVOINTIALUEEN INVESTOINTIEN SUUNNITTELU

Kaupunki toivoo, että palveluverkkosuunnitelmaan kirjataan millainen näkemys hyvinvointialueella on yhteistyöstä Vantaan kaupungin kanssa ja miten konkreettisesti palveluverkkosuunnittelun yhteistyötä aiotaan kehittää. Yhteistyöhön viitataan eri toimialojen osalta, mutta olisi tärkeää saada koottu yhteenveto suunnitelluista ja olemassa olevista yhteistyömuodoista. Hyvinvointialueen ja kaupungin palveluverkkojen tulisi muodostaa yhtenäinen kokonaisuus ja sitä varten palveluverkkosuunnittelua tulee tehdä yhteistyössä, ja keskusteluyhteyden tulee toimia molempiin suuntiin.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkökulmasta toivoisimme, että tekstissä kirjoitettaisiin auki, miten otetaan huomioon kunnan ja hyvinvointialueen palveluiden synergia ja läheisyyden vaikutus palveluiden käyttöön. Lisäksi pitäisimme tärkeänä, että hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmassa otettaisiin kantaa segregaation vähentämiseen. Tässä tarvitaan hyvää yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa.

Palveluverkkosuunnitelman johdannossa todetaan, että hyvinvointialueen on tehtävä palveluverkkosuunnittelussa läheistä yhteistyötä kuntien kanssa ja että hyvinvointialueella ei ole juurikaan kiinteää omaisuutta. Tähän viitaten kaupunki korostaa, että hankeyhteistyö maankäytön ja kiinteistöjen osalta on ensiarvoisen tärkeää, jotta palveluille varmistetaan oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset sijainnit ja toimitilat. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö kaavoituksessa, toimitilojen hallinnassa ja tontinluovutuksessa tulee olla pitkäjänteistä ja ennakoivaa, jotta hankkeet voidaan viedä läpi tavoitellussa aikataulussa ja varmistetaan asukkaille riittävät ja oikea-aikaiset palvelut.

Palveluverkkosuunnitelmassa todetaan, että hyvinvointialue toimii aktiivisessa yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Erityisesti tonttien hankinta

edellyttää toimivaa ja aktiivista yhteistyötä kaupunkien kaupunkisuunnitteluyksiköiden kanssa. Lisäksi todetaan, että palveluverkkosuunnittelun tulee olla pitkäjänteistä ja palveluita järjestämistä varten varattavien tonttien tarve on esitettävä kunnille jo kaavoitusvaiheessa riittävän aikaisin, jotta tarpeet voidaan huomioida kuntien tonttivarannossa.

Kaupungin näkökulmasta palveluverkkosuunnitelman toteuttamisessa on keskeistä tulevien uudishankkeiden sijainnit, sillä maankäytön prosessit ovat pitkiä ja riittävä varautuminen tulevaisuuden hankkeisiin tulee tehdä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tekemällä suunnitteluvaraus kaavoitusta varten tai varaamalla tontti olevasta tonttivarannosta. Tulevien uudiskohteiden toteutussuunnitelma pitäisi aikatauluttaa ja niiden sijainnit pitää esittää vähintään suuralueittain, ellei tarkempaa tietoa tai toivetta kohteen sijainnista ole vielä tiedossa. Tulevista uudiskohteiden hankkeista tai niiden tarpeista tulisi esittää selkeitä yhteenvetoja esimerkiksi taulukoissa tai kartoilla. Tällä hetkellä niiden aikatauluista ei esitetä palveluverkkosuunnitelmassa minkäänlaista kokonaiskuvaa.

Kaavoituksen näkökulmasta on hyvä asia, että palveluverkkosuunnitelmassa ja palveluverkon suunnittelua linjaavissa näkökulmissa on nostettu esiin palveluverkon rooli kaupunkirakenteen eheytymisessä sekä joukkoliikennesaavutettavuuden tärkeys asiakkaiden sekä työvoiman saatavuuden näkökulmasta.

Kaavoituksen näkökulmasta olisi tärkeää päästä keskustelemaan myös julkisen ja yksityisen palvelutuotannon suhteesta sekä keskinäisestä sijoittelusta. Tällä voi olla vaikutuksia paitsi syntyvien palvelukeskittymien sisältöihin (monipuolisuus/yksipuolisuus, sosiaaliset vaikutukset) myös työpaikkojen sijoittumiseen kaupunkirakenteessa.

TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TOIMIALAN PALVELUVERKOT

Suun terveydenhuollon palveluverkon toimipisteistä monet sijaitsevat nykyisin koulujen yhteydessä. Palveluverkkosuunnitelmassa todetaan niiden olevan palvelun

järjestämisen kannalta epätarkoituksenmukaisia. Vantaan kaupunki tarvitsee tiedot lakkautettavista koulujen yhteydessä olevista hammashoitoloista, sillä kuten suunnitelmassa todetaan, usein koululla on tilatarvetta ja näillä tiloilla on merkitystä opetuksen investointisuunnitteluun. Toisen asteen koulutuksen näkökulmasta suuntaus keskitettyihin suun terveydenhuollon palveluihin on kannatettavaa.

Toinen näkökulma suun terveydenhuollon palvelujen keskittämiseen on se, että nuorten oppilaiden siirtymiset koulupäivän aikana muualla sijaitsevaan hammashoitolaan ovat jonkin verran haastavia ja aiheuttavat riskin palveluiden ulkopuolelle jäämiseen. Tämän vuoksi perusopetuksen näkökulmasta palveluverkkosuunnitelmassa mainitut liikkuvat yksiköt voisivat tarjota ratkaisun siihen, että peruskouluikäisten, ja erityisesti alaluokkien oppilaiden, suun terveydenhuollon palvelut ovat jatkossakin helposti saavutettavia eikä tämän suhteen synny eriarvoistumista. Kotien kyvykkyys tukea lasten suun terveyttä todistetusti vaihtelee.

Kivistön terveysasema

Kivistön terveysaseman ja ostoskeskuksen osalta palveluverkkosuunnitelmassa on vanhentunutta tietoa valmistumisen osalta (s. 26).

Koivukylän terveysasema

Hyvinvointialue on Koivukylän terveysaseman tiloissa vuokralaisena kaupungin toimitilayhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Vivamus Kiinteistöt Oy:n omistamissa tiloissa pitkällä pääomavuokrasopimuksella vuoteen 31.12.2037 saakka. Koivukylän terveysasema on myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoja.

Kuten palveluverkkosuunnitelmassa todetaan, Koivukylän terveysaseman yhteydessä sijaitseviin apuvälineyksiköiden tiloihin liittyy kunnostustarpeita. VTK-konserni on esittänyt hyvinvointialueelle jo 2023 aikana, että kohteessa pitäisi käyttäjäpalautteen perusteella korjata mm. apuvälineyksikköä palveleva hissi. Hyvinvointialueen tilahallinta on kuitenkin ilmoittanut, ettei korjausta voida tehdä, koska korjauksella on vaikutusta kohteen ylläpitovuokraan. Kohteeseen ei tehdäkään kesän 2024 aikana mitään vuosikorjauksia.

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Hyvinvointialueen tulisi varata riittävät määrärahat vuokrakuluja ylläpitovuokran osalta budjetoidessaan siihen, että kohteessa voidaan suorittaa kohteiden kunnon ja käytettävyyden edellyttämät korjaukset.

Korson terveysasema

Korson terveysasema sijaitsee Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskuksen omistamassa rakennuksessa. Kaupunki omistaa yhtiöstä 77,1 %. Toinen omistaja on KELA. Korson terveysasema on palveluverkkosuunnitelman mukaan ilmeisesti osa hyvinvointialueen palveluverkkoa myös tulevaisuudessa. Kiinteistöön liittyen on tehty vuonna 2022 kuntoarvio, jonka mukaan kohteen todettiin olevan kuntoluokaltaan hyvä.

Palveluverkkosuunnitelman mukaan kiinteistössä on kuitenkin jonkin verran korjaustarpeita. Kohde on yksi niistä hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä, jonka omistuksesta luopumista kaupunki valmistelee KH:n 5.9.2022 §13 päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia kohdetta koskien pitkäaikainen vuokrasopimus. Lisäksi hyvinvointialueen tulisi varata riittävät määrärahat vuokrakuluja budjetoidessaan siihen, että kohteessa voidaan suorittaa käytettävyyden parantamisen edellyttämät korjaukset, joihin hyvinvointialue viittaa palveluverkkosuunnitelmassaan.

Länsimäen terveysasema

Palveluverkkosuunnitelmassa on todettu, että tulevaisuudessa Hakunila-Länsimäen terveysasemien yhdistäminen yhteen yksikköön olisi tarpeen. Onko hyvinvointialue luopumassa nykyisestä Länsimäen terveysasemasta ja jos on niin millä aikataululla?

Martinlaakson terveysasema

Palveluverkkosuunnitelmassa sanotaan, että Martinlaakson uudelle terveysasemalle on aiemmissa suunnitelmissa varattu tontti. Mahdollisesta hybridikorttelista on keskusteltu Martinlaakson keskustan kehityskuvan yhteydessä. Toistaiseksi on kuitenkin epäselvää, vastaako se tarvetta. Tarvitsisimme tarkempia tietoja koko/tilatarpeista ja aikatauluista, jotta kaavalla voidaan mahdollistaa riittävästi palveluita ja taata hankkeen muiden toimintojen toteutuminen toivotussa aikataulussa.

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Myyrmäen terveysasema

Hyvinvointialue on Myyrmäen terveysaseman tiloissa vuokralaisena kaupungin toimitilayhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Vivamus Kiinteistöt Oy:n omistamissa tiloissa. Myyrmäen terveysasema on myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa. Kohteen pääomavuokrasopimus on voimassa 31.10.2032 asti.

Kohteessa sijaitseva hammashoitola on palveluverkkosuunnitelman mukaan toinen ns. suun terveydenhuollon isoista yksiköistä, joissa tuotetaan perushoidon ja erikoishoidon palvelut. Myyrmäen terveysaseman hammashoitola kaipaa peruskorjausta, jonka kustannukset ovat alustavien arvioiden mukaan 3–4 milj. euroa. Myyrmäen terveysasemalla on tarpeen tehdä lähivuosina myös muita korjauksia.

Myös Myyrmäen terveysaseman osalta hyvinvointialueen tulisi varata riittävät määrärahat vuokrakuluja budjetoidessaan siihen, että kohteissa voidaan suorittaa kohteiden kunnon ja käytettävyyden parantamisen edellyttämät korjaukset, jotka vaikuttavat kohteen ylläpitovuokraan.

Hammashoitolat

Hyvinvointialueella toimii 23 hammashoitolaa. Palveluverkkosuunnitelmassa on todettu, että tulevaisuudessa hammashoitolat sijaitsevat terveysasemien tai sairaalan yhteydessä. Mitkä nykyisistä hammashoitoloista ovat poistumassa ja millä aikavälillä?

Palveluverkkosuunnitelman mukaan Maakotkantie 10 hammashoitola ei olisi enää jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa. Tilojen käytöstä luopumisen aikataulua suunniteltaessa hyvinvointialueen tulisi huomioida, että kohteeseen on tehty laaja peruskorjaus vuonna 2018 ja tiloilla olisi näin ollen vielä reilusti käyttöikää jäljellä.

Peijas-kampus

Palveluverkkosuunnitelmassa visioidaan, että sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelut on keskitetty Peijas-kampukselle. Ei kuitenkaan mainita, että suunnitelmat Peijaksen alueelle on jo vireillä mm. kaavoituksen osalta.

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Katriinan sairaala

Palveluverkkosuunnitelmaan on kirjattu, että tulevaisuuden palveluverkkovisiossa sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelut on keskitetty Peijas-kampukselle. Millainen tavoite/näkemys hyvinvointialueella on Katriinan sairaalan tilojen tulevasta käyttötarpeesta hyvinvointialueen palveluverkossa? Katrinebergin kehityskuvaraportti valmistui vuonna 2023. Alueen suunnittelu jatkuu ideakilpailulla ja tämän jälkeen asemakaavoituksella. Suunnittelun taustatiedoksi olisi hyvä olla tiedossa myös hyvinvointialueen tavoite/näkemys Katriinan sairaalan rakennusten osalta ja huomioida suunnitelmissa osapuolten kokonaisedut.

Uudet hankkeet

Terveyskeskuksien osalta esitetään uudisrakentamisen tarpeita Hakunilaan, Martinlaaksoon, Kivistöön ja mahdollisesti Myyrmäkeen, mutta mitään tarkentavaa tietoa laajuuden tai aikataulujen suhteen hankkeille ei ole annettu. Tikkurilan terveys- ja perhekeskus on hankkeena jo pitkällä, mutta sen tilanteesta ei kerrota ajantasaista tietoa. Pakkalan-Veromiehen mahdollisen terveysaseman tarpeen osalta on oltava riittävän aikaisessa vaiheessa yhteistyötä kaavoituksen kanssa.

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUJEN TOIMIALAN PALVELUVERKOT

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden palveluverkkosuunnittelussa on tuotu esille tiivis yhteistyö varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluiden kanssa ja tämä on erittäin tärkeää. Opiskeluhuollon palveluiden pysyminen kouluissa ja oppilaitoksissa on palveluiden saavutettavuuden ja tiiviin yhteistyön näkökulmasta ensisijaisen tärkeää ja kaupungin tavoitteena on tarjota palveluille tarkoituksenmukaiset tilat. Koulujen ja oppilaitosten tilasuunnitteluun tarvittaisiin yhteistyössä laadittu ohjeistus uudis- ja peruskorjauskohteisiin ja sitä myötä hyvinvointialueen sitoutuminen tilojen vuokraamiseen. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala suunnittelee mielellään yhdessä hyvinvointialueen kanssa opiskeluhuollon tilamitoituksen ja toteutuksen periaatteita uudis- ja peruskorjauskohteisiin sekä yhteistoiminnassa sovitaan olemassa olevien

tilojen käytöstä. Tilojen tehokkaan käytön näkökulmasta tulisi ratkaisujen olla joustavia mahdollistaen esimerkiksi yhteiskäytön. Erityisesti peruskorjauskohteissa tilojen mitoitusta joudutaan sovittamaan olemassa oleviin puitteisiin.

Lapsiperheiden avoimet kohtaamispaikat mainitaan suunnitelmassa yleisellä tasolla, mutta niissä tehdään paljon yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tätä yhteistyötä voisi palveluverkkosuunnitelmassakin tuoda esiin enemmän.

Lasten ja nuorten tukemiseksi tiivis yhteistyö kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on ensiarvoisen tärkeää. Toivomme perhekeskusten toiminnan suunnittelun ja toteutuksen osalta tiiviin yhteistyön jatkuvan.

Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmassa viitataan kaupungin palveluverkkosuunnitelmaan sivulta 41 alkaen. Näihin kohtiin tulisi lisätä lähdeviittaus kaupungin palveluverkkosuunnitelmaan. Hyvinvointialueen on hyvä huomioida omaa visiota suunnitellessa, että kaupungin seuraavan palveluverkkosuunnitelman päivittäminen käynnistyy pian ja kaupungin linjaukset, esimerkiksi uusien koulujen mitoituksesta, voivat muuttua ja tieto palveluverkkosuunnitelmassa vanhentua.

Pakkala Leijan toimipiste

Hyvinvointialue on Pakkalankuja 5 osoitteessa sijaitsevassa Leija-talon tiloissa vuokralaisena kaupungin toimitilayhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Vivamus Kiinteistöt Oy:n omistamissa tiloissa. Leija-talossa toimii mm. perheneuvolapalvelujen sekä Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin yksikön yhteiskäytössä oleva toimipiste.

Palveluverkkosuunnitelman mukaan osa palveluista on suunniteltu sijoitettavaksi tulevaisuudessa Myyrmäen perhekeskukseen. Hyvinvointialueen tulisi huomioida, että Leija-talon tilat on tällä hetkellä vuokrattu kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle. Jos perhepalvelujen toiminnoista osa siirtyy Myyrmäen perhekeskukseen,

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

hyvinvointialueen kannattaa tarkastella mahdollisuutta sijoittaa tiloihin muuta hyvinvointialueen toimintaa. Tilojen vuokraaminen osittain hyvinvointialueen ulkopuoliselle käyttäjälle talosta, joka on muutoin hyvinvointialueen käytössä, ei ole myöskään hyvinvointialueen kannalta tarkoituksenmukaista.

Palveluverkkosuunnitelmassa esitetään mahdollinen tarve uusille perhekeskuksille Hakunilaan ja Kivistöön ja todetaan, että niiden tarvetta arvioidaan vuosikymmenen kuluessa väestönkasvua ja kysyntää seuraten. Lisäksi esitetään tarve kahdelle lastensuojelulaitokselle. Hyvinvointialueen tulisi kuitenkin esittää hankkeiden tavoiteaikataulut kaupungille riittävän ajoissa, jotta niihin voidaan varautua kaavoituksessa tai tontinluovutuksessa, mikäli hankkeet toteutetaan uudisrakentamisena.

Tammirinteen vastaanottokoti

Palveluverkkosuunnitelmassa on todettu, että Vantaan Seutulassa sijaitseva Tammirinteen vastaanottokodin tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen hyvin. Kaupunki tulkitsee, että kohde on osa hyvinvointialueen palveluverkkoa myös tulevaisuudessa. Kohde on yksi niistä hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä, jonka omistuksesta luopumista kaupunki valmistelee KH:n 5.9.2022 §13 päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia rakennuksista pitkäaikainen vuokrasopimus, ellei hyvinvointialue itse osta kohdetta.

Kuuselan perhekuntoutuskeskus

Tikkurilassa sijaitsevien Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen rakennuksista on palveluverkkosuunnitelmassa todettu, että ne soveltuvat käyttötarkoitukseensa hyvin. Kaupunki tulkitsee, että kohde on osa hyvinvointialueen palveluverkkoa myös tulevaisuudessa. Kohde on yksi niistä hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä, jonka omistuksesta luopumista kaupunki valmistelee KH:n 5.9.2022 §13 päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia kohteen rakennuksia koskeva pitkäaikainen vuokrasopimus.

Harjulan nuorisokoti

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaan Korsossa sijaitsevan kuntouttavan sijaishuollon yksikkö Harjulan rakennuksesta on todettu, että se on hyväkuntoinen ja tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen hyvin. Tulkitsemme, että kohde on osa hyvinvointialueen palveluverkkoa myös tulevaisuudessa. Kohde on yksi niistä hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä, jonka omistuksesta luopumista kaupunki valmistelee KH:n 5.9.2022 §13 päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia rakennuksesta pitkäaikainen vuokrasopimus.

Viertolan vastaanottokoti

Palveluverkkosuunnitelmassa on todettu Viertolan vastaanottokodin osalta, että rakennuksessa on rakennetekniikassa merkittäviä korjaustarpeita, mutta sijainti on hyvä ja tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen kohtalaisesti. Näkeekö hyvinvointialue rakennuksen palveluverkossaan pitkällä tähtäimellä?

Asolan yksikkö

Palveluverkkosuunnitelmassa on todettu seuraavaa: *”Kuntouttavan sijaishuollon yksikkössä Asolassa on korjaustarpeita. Sijainti on hyvä ja tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen kohtalaisesti. Vaikka tilat soveltuvat käyttötarkoitukseen, kyseessä on yksiosastoinen yksikkö, joka ei ole ratkaisuna kustannustehokkain.”* Näkeekö hyvinvointialue rakennuksen palveluverkossaan pitkällä tähtäimellä?

AIKUISSOSIAALITYÖN JA VAMMAISPALVELUJEN TOIMIALAN PALVELUVERKOT

Palveluverkkosuunnitelmassa tulisi huomioida kaupunkilaisten turvallisuus, kun sijoitetaan päihteiden käyttäjille tarkoitettuja palveluita kaupunkitilaan. Esimerkiksi Myyrmäen keskustan tuntumaan on nyt sijoitettu useita sellaisia palveluita, jotka lisäävät runsaasti alueen turvattomuutta. Sama haaste koskee Havukoskea. Nämä alueet ovat valmiiksi jo turvattomia ja levottomia.

Palveluverkkosuunnitelmassa esitetään, että aikuissosiaalityössä palveluntarve kasvaa ja palveluyksiköissä tapahtuu keskittymistä, kuntouttavalle työtoiminnalle perustetaan

uusi yksikkö, asumispalvelut tarvitsevat uuden yksikön ja vammaispalvelut viisi uutta asumisyksikköä. Kuitenkaan ei käy ilmi onko tulevat palvelut suunniteltu perustettavaksi olemassa oleviin toimitiloihin vain vaativatko ne uudisrakentamista. Hyvinvointialueen tulisi esittää hankkeiden tavoiteaikataulut kaupungille riittävän ajoissa, jotta niihin voidaan varautua kaavoituksessa tai tontinluovutuksessa, mikäli hankkeet toteutetaan uudisrakentamisena.

Myyrmäen toimintakeskus
Hyvinvointialueelle on siirtynyt 1.1.2023 Myyrmäen toimintakeskuksen tilat siirtymäkauden mukaisella vuokrasopimuksella (3+1 vuodeksi). Kaupunki on suunnitellut kohteeseen peruskorjausta edellyttäen, että hyvinvointialue sitoutuu kohteeseen. Kuuluuko rakennus hyvinvointialueen tavoittelemaan palveluverkkoon?

VAV:n osalta lausunto vammaispalveluiden palveluverkosta alla yhteistyötä kuvaavassa kohdassa.

VANHUSTEN PALVELUJEN TOIMIALAN PALVELUVERKKO

Palveluverkkosuunnitelman mukaan väestön nopean kasvun ja ikääntymisen myötä esimerkiksi pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen kapasiteettia tarvitaan lisää ja hyvinvointialue aikookin lisätä ympärivuorokautisen palveluasumisen määrää enemmän omana tuotantona toteutettavaksi. Uudishankkeina on esitetty vanhustenkeskusten tarve Hakunilaan ja Kivistöön, jotka kuitenkin vaativat vielä paljon yhteistyötä kaupungin kanssa esimerkiksi kaavoituksen suhteen. Lisäksi kaupunki tarvitsisi tiedon, että missä määrin vanhusten palveluasumista tarvitaan toteutettavaksi yksityisinä hankkeina, jotta niitäkin hankkeita voitaisiin tarpeen mukaan edistää kaavoituksen kautta ja sitä kautta varmistaa palveluasumisen riittävyys Vantaalla.

Kivistön vanhustenkeskusta on suunniteltu Kivistön keskustan kaavarungossa Lapinkylän asemakortteleihin. Jotta se olisi mahdollista toteuttaa palveluverkkosuunnitelmassa esitetyssä aikataulussa, niin hankkeesta tulisi olla tarkemmat tiedot välittömästi, jotta hankkeen edellyttämä asemakaavoitus mahdollistuu.

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Hakunilan vanhustenkeskuksen osalta tarpeita vastaavan tontin löytäminen keskustan läheisyydestä on haastavaa. Palveluverkkosuunnitelmassa viitataan sivulla 73 vuonna 2021 tehtyyn Hakunilan vanhustenkeskuksen tarveselvitykseen, joka on tarpeen päivittää. Vantaan investointiohjelmassa ei ole koulua Hevoshaantien tontille tässä vaiheessa.

VAV:n osalta lausunto vanhuspalveluiden palveluverkosta alla yhteistyötä kuvaavassa kohdassa.

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOKSEN PALVELUVERKOT

Kiinteistö Oy Vantaan Helikopteritukikohta

Kiinteistö Oy Vantaan Helikopteritukikohta omistaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen käytössä olevan rakennuksen, joka sijaitsee Helsinki-Vantaan lentokentällä Finavialta vuokratulla alueella. Tiloissa toimii Ruskeasannan paloasema, jota hyvinvointialue käyttää ensihoidon toimintaan.

Yhtiön maanvuokrasopimus Finavian kanssa päättyy 31.12.2032. Rakennus on valmistunut 2009, joten rakennuksen elinkaari on vielä pitkä.

Palveluverkkosuunnitelmassa ei ole mainintaa Ruskeasannan paloasemasta. Suullisesti hyvinvointialueen tilahallinnasta saadun tiedon mukaan pelastustoimen olisi tarkoitus käyttää tiloja maanvuokrakauden loppuun saakka. Hyvinvointialueen jatkokäyttö lakisääteisen 3+1 vuokrakauden jälkeen edellyttäisi, että vuokrakohteesta laaditaan erillinen vuokrasopimus.

Lisäksi huomio kuvasta 26, jossa Ruskeasannan ensihoitoaseman numerointi on ilmeisesti vaihtunut verrattuna listaan (31/32).

Havukosken ja Vantaankosken paloasemat

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Havukosken ja Vantaankosken paloasemat kuuluvat nykyisen pelastustoiminnan palveluverkkoon. Kaupunki tulkitsee, että kohteet ovat osa palveluverkkoa myös tulevaisuudessa. Kohde on yksi niistä hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä, jonka omistuksesta luopumista kaupunki valmistelee KH:n 5.9.2022 §13 päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen ja kaupungin välillä tulisi laatia kohteita koskien pitkäaikaiset vuokrasopimukset.

Lausunnon liite
18.3.2024

HYVINVOINTIALUEEN JA VANTAAN KAUPUNGIN / VANTAAN KONSERNIYHTIÖIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Pitkäaikaiset vuokrasopimukset kaupungin ja hyvinvointialueen välillä valmisteltava pikaisesti

Palveluverkkoa koskevat linjaukset on tärkeää saada valmiiksi mahdollisimman pikaisesti, jotta kaupunki ja hyvinvointialue voivat tehdä pitkäaikaiset vuokrasopimukset kohteista, jotka ovat myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa. Kaupunki valmistelee hyvinvointialueen käytössä olevien tilojen myynnistä, mutta myynti ei käytännössä etene ilman vuokrasopimuksia. Vuokrasopimusten laatiminen on myös hyvinvointialueen etu, sillä näin se voi varmistaa toimintansa jatkumisen palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvissä kohteissa. Vuokrasopimusten valmistelulle on sovittava aikataulu, johon molemmat osapuolet sitoutuvat.

Vuokrasopimusten tekemisen lisäksi hyvinvointialueen tulisi varata riittävät määrärahat vuokrakulujen ylläpitovuokria budjetoidessaan siihen, että palveluverkon kohteissa voidaan suorittaa tilojen kunnon ja käytettävyyden parantamisen edellyttämät korjaukset. Tämä on sekä kiinteistön omistajan että vuokralaisen etu kohteissa, jotka ovat myös jatkossa osa hyvinvointialueen palveluverkkoa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta säädetään, että *”Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1. päivänä tammikuuta 2023. Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31. päivään joulukuuta 2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä.”*

Vantaan kaupunki
Vanda stad

Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin 09 8392 2184
kirjaamo@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Vantaan kaupungin tavoitteena on myydä rakennukset, joihin hyvinvointialue jää toimimaan siirtymäkauden jälkeen, pois lukien yksittäiset tilat isommista kokonaisuuksista, kuten oppilashuollon tilat koulujen yhteydessä. Jos kaupunki tulevaisuudessa jatkaa toimitilojen hallintaa, ottaa roolin kiinteistökehittäjänä ja vuokraa omistuksessaan olevia kiinteistöjä hyvinvointialueille, toiminta tulee kuntalain mukaan yhtiöittää.

Tämän takia kaupungin pitää saada tiedot siitä, mihin rakennuksiin ja kiinteistöihin hyvinvointialue on palveluverkkosuunnitelmansa pohjalta jäämässä ja mistä kohteista hyvinvointialue on luopumassa. Näiden tietojen avulla kaupunki voi käynnistää valmistelevat toimet joko rakennusten myymiseksi tai kiinteistöjen kehittämiseksi muuhun käyttöön.

Yhteistyö VAV-konsernin kanssa

Palveluverkkosuunnitelma näyttäytyy VAV-konsernin näkökulmasta siltä, että hyvinvointialue tarvitsee pääosaa sille vuokratusta, VAV:n omistamasta asuntokannasta jatkossakin. VAV:n merkittävä rooli hyvinvointialueen käytössä olevien asuntojen omistajana käy ilmi palveluverkkosuunnitelmasta – VAV on hyvinvointialueen suurin vuokranantaja omistaen yli neljänneksen hyvinvointialueen vuokraamasta pinta-alasta, kun mukaan otetaan myös hyvinvointialueen toimitilat. VAV on vuokrannut hyvinvointialueelle 29:sta eri kohteesta, tyypillisimmin kokonaisia kiinteistöjä, yhteensä 1045 asunnon verran, ja parhaillaan VAV rakennuttaa hyvinvointialueen käyttöön lisäksi uutta 144 asunnon uudiskohdetta, Tikkurilan asumiskeskusta. On siis erittäin keskeistä myös tulevaisuudessa, että VAV ja hyvinvointialue tekevät tiivistä ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä. Kuitenkin muutama suunnitelman kirjaus aiheuttaa lisäkysymyksiä ja toisaalta selvittämisen tarpeen siitä, onko menettely mahdollinen hyvinvointialueen toiveen mukaisesti.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkkosuunnitelmissa tilantarve ei vaikuta vähenevän. Tekstissä viitataan niin lisätarpeisiin asuntojen suhteen

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

(erityisen vaativan tason asumisyksikkö sekä viiden 15-asuntoisen uuden asumisyksikön rakentaminen), karsintatarkasteluun (sijaitsevien pienempien asumisyksiköiden soveltuvuutta asiakkaiden nykytarpeisiin tulee tarkastella) kuin muutostarpeeseenkin (asiakaspaikkojen määrää lisätään 10–15 asiakaspaikalla muuttamalla yhden tuetun asumisen yksikön vuokra-asumiseen sopimattomat tilat asumispäivystyksen käyttöön). Suunnitelmissa ei kuitenkaan mainita eikä tekstistä voi päätellä, kohdistuvatko kyseiset tarpeet VAV:lta vuokrattuun kantaan.

Vanhusten palveluiden toimialan osuudessa on mainittu suoraan VAV:hen vaikuttavia toimia. Vanhuspalvelut on todennut neljä kohdetta soveltumattomaksi käyttöönsä. Näistä kolme omistaa VAV-konserni. Kyseisissä kohteissa on yhteensä 102 asuntoa, joka on 14 % hyvinvointialueen VAV:lta vanhusten käyttöön vuokraamasta asuntomäärästä. Hyvinvointialue on alkuvuodesta 2024 maininnut VAV:lle, että tahtotilana on ”palauttaa” nämä kohteet VAV:lle, joten asiaa on alettu selvittämään VAV:llakin monipuolisesti. Kun kohteet ”palautetaan”, se luonnollisesti tarkoittaa, että hyvinvointialueen on irtisanottava niin VAV:n ja hyvinvointialueen välinen vuokrasopimus koko kohteesta kuin myös hyvinvointialueen ja asukkaiden väliset vuokrasopimukset. Asukkaiden asumisen jatkoa VAV:n vuokralaisina selvitetään. Tämän osalta ARA-asukasvalintasäännökset rajaavat VAV:n toimintamahdollisuuksia. Koska tilantarve hyvinvointialueella on selvityksen mukaan kasvussa ja myös yhteisölliselle asumiselle olisi nykyistä enemmän tilausta, tulisi ensisijaisesti selvittää irtisanomisten sijaan kyseisten kohteiden muunneltavuutta paremmin hyvinvointialueen tarpeeseen sopivaksi.

Hyvinvointialue on luokitellut huomioitavaksi kuusi VAV:lta vuokraamaansa kohdetta. Näissä kohteissa on yhteensä 239 asuntoa, joka on kolmannes hyvinvointialueen VAV:lta vanhusten käyttöön vuokraamasta asuntomäärästä. Huomioitava-luokituksen tilan on saanut, jos siinä on hyvinvointialueen näkökulmasta haasteita tai korjaustarpeita, jotka kuitenkin korjaamalla tai muutostöillä voidaan saada kuntoon ja tila soveltuvaksi. Soveltuvaksi eli vailla korjaustarpeita olevaksi hyvinvointialue on luokitellut neljä kohdetta, joissa on yhteensä 387 asuntoa eli yli puolet VAV:n hyvinvointialueelle vuokraamista, vanhusten käytössä olevista asunnoista.

Lausunnon liite
18.3.2024

Vantaa

Kaikenlaiset VAV:n omistamissa tiloissa tehtävät muutostarpeet ja -aikeet pitää ottaa hyvissä ajoin puheeksi VAV:n kanssa. Remontointitarve vaatii aina taloudellista varautumista, suunnittelua ja neuvottelua kyseisen toimen vaikutuksesta kohteen vuokraan. Lisäksi useimmiten tarpeen olevat, VAV:n omistajana tekemät muutosanomukset ARAan pitää tehdä asianmukaisesti. Jos muutoksiin ryhdytään ilman ARAn suostumusta, voi seurauksena olla pahimmillaan esimerkiksi kohteen saaman investointiavustuksen menettäminen.

Hyvinvointialue mainitsee suunnitelmassa irtaantuvansa hinnaltaan sopimattomista tiloista ja siirtävänsä toimintaa kustannuksiltaan kohtuullisempiin tiloihin. VAV-konsernissa vuokranmääritystä tehdään omakustannusperusteisesti ja vuokrat ovat näin ollen lähtökohtaisesti markkinavuokria alempia. Toisaalta omakustannusperusteen vuoksi vuokran alentaminen ei ole vaikeuksitta mahdollista.

Tekstissä mainitaan myös tavoitteena olevan, että vanhustenkeskusten asukkaat tulevat jatkossa maksamaan vuokran suoraan kiinteistön omistajalle, eikä hyvinvointialue tule siten toimimaan vuokranmaksussa välivuokraajana. Hyvinvointialue vuokraa vain käytössään olevat tilat, esimerkkinä päivätoiminta ja kotihoidon toimistotilat. Tekstistä ei käy ilmi, viitataanko tällä vain uusiin toteutettaviin vanhustenkeskuksiin (VAV:n osalta yksi kohde rakenteilla) vai myös jo olemassa oleviin vanhustenkeskuksiin. Jossain määrin epäselväksi jää myös, mitä kaikkia kohteita hyvinvointialue pitää vanhustenkeskuksina. Joka tapauksessa VAV:n hyvinvointialueelle vuokraamat kohteet on pääosin vuokrattu kokonaisina taloina, eikä VAV:lla ole lähtökohtaisesti valmiuksia ryhtyä vuokraamaan kyseisiä kohteita asunto asunnolta suoraan loppukäyttäjille. Ehdotettu muutos olisi VAV:lle erittäin suuri eikä vastaa VAV:n ja hyvinvointialueen välisiä vuokrasopimuksia, eli muutos ei ole olemassa olevien kohteiden osalta kaupungin/VAV:n käsityksen mukaan edes mahdollinen. Kyseinen toimintamalli ei ole VAV:n näkökulmasta tarkoituksenmukainen, vaan johtaisi useisiin merkittäviin muutoksiin VAV:n toiminnassa. VAV on tavanomainen vuokratalokonserni ja vuokranantaja, eikä sillä ole asiantuntemusta erityisryhmien asumisen aikaisen asumiseen tarvittavan tuen tuottamiseen. Se johtaisi myös

esimerkiksi vuokrankorotuksiin kyseisten kohteiden asukkaille, sillä arvonlisäveron palautusten hyödyntäminen, joka on mahdollista hyvinvointialueelle, ei ole mahdollista VAV:lle.

Kaksi pientä asiavirhettä VAV:n asioihin liittyen sisältyy suunnitelmaan. VAV-konserni muodostuu neljästä yhtiöstä, ei kolmesta, kuten sivulla 8 väitetään. Mainituista yhtiöistä puuttuu VAV Yhtymä Oy. Asumisneuvonnasta todetaan sivulla 52, että sen rahoitusta on haettu ARA:lta rahoitusta yhdessä Vantaan kaupungin ja VAV Asunnot Oy:n kanssa. Asumisneuvontaa kehitetään yhteisesti ja työntekijäresurssit jaetaan rahoitusta hakeneiden tahojen kanssa. Tämä ei pidä paikkaansa kuin osittain. Avustusta on haettu yhdessä, mutta VAV ei tee työntekijäresurssien jakoa. VAV:lla on omat asumisneuvojansa, joiden resurssit ovat vain VAV:n asukkaiden käytettävissä.

MUITA HUOMIOITA

Palveluverkkosuunnitelmassa todetaan, että ”*Palveluverkkosuunnitelman laatimisessa tulee huomioida erityisesti maankäytön ja asuntorakentamisen suunta, väestön ja palvelukysynnän kaupunki-, suuralue- ja ikäluokkatasoinen kehitys…*”, mutta ei ole esitetty miten nämä asiat on huomioitu, alueelliset kehityskuvat puuttuvat kokonaan ja vain väestöennuste on esitetty yleispiirteisesti.

Paremman kokonaiskuvan saamiseksi palveluverkkosuunnitelmaan pitäisi lisätä taulukoita, joista ilmenee rakennukset ja kohteet, joiden hyvinvointialue suunnittelee kuuluvan heidän palveluverkkoonsa pitkällä tähtäimellä sekä kohteet, joista hyvinvointialue on luopumassa. Lisäksi tarvitaan tiedot alustavista aikatauluista muutosten osata, kuten palveluverkkosuunnittelussa on tapana. Myös tarkempien karttojen käyttäminen sekä palveluverkon nykytilasta että tulevaisuuden tarpeista helpottaisi kokonaisuuden hahmottamista ja palveluverkkosuunnittelua kaupungin puolella. Palveluverkkosuunnitelmassa esitetyt kartat ovat vaikealukuisia. Niiden esitystekniikkaan ja lukukelpoisuuteen toivotaan panostettavan enemmän.

Lausunnon liite
18.3.2024

LÄHDELUETTELO

Lähteistä puuttuu Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031, Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027, Vantaan väestöennuste 2023, Vantaan yleiskaava 2020 sekä Vantaan ratikan kaavarunko.

5 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT**

PT/BI/EK

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirja ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 3/28.2.2024

Kaupunginjohtajan päätös
§ 10 Ennakkosuostumus VTK Kiinteistöt Oy:n toimenpiteelle

Rahoitusjohtajan päätös
§ 4 Konsernitilin talletuskoron muutos

Hankintajohtajan päätökset
§ 11 Päätös liittyä Hanselin puitejärjestelyyn Pullokaasut 2025–2027 (2029) (200 000 euroa, alv 0%)
§ 12 Päätös liittyä Hanselin puitejärjestelyyn Kotimaan majoituspalvelut 2025–2026 (2028) (400 000 euroa/alv 0 %)
§ 13 Optiopäätös varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten kuljetuspalvelujen hankinnasta (110 000 euroa/vuosi, alv. 0 %)

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja nro 5/18.3.2024
Kaupunkitilalautakunnan pöytäkirja nro 3/20.3.2024
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan pöytäkirja nro 3/18.3.2024
Konsernijaoston pöytäkirja nro 2/18.3.2024
Kaupunkiympäristön lautakunnan pöytäkirja nro 3/19.3.2024

Hankintajohtajan päätös
§ 14 Kahden kunnossapitokuorma-auton hankinta Vantaan kaupungille (674 700€ ALV 0%)

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

6 § Eron myöntäminen Hussein al-Taeelle kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen (kvalt) / PT

VD/6994/00.00.01.00/2021

PT / EK

Hussein al-Taee on 7.12.2023 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan jäsenen tehtävästä. Hänelle on myönnetty ero edellä mainitusta tehtävästä kaupunginvaltuuston kokouksessa 29.1.2024 § 7. Hallintosäännön luvun 8 § 6 mukaan hän ei voi toimia lautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävässä erottuaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan jäsenen tehtävästä.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston tehtävät:

Hallintosäännön 9 luvun 7 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaosto päättää:

1. esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaan enintään kolmen kuukauden sekä oppivelvollisuuslaissa tarkoitetun oppivelvollisen lukion opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen sekä täytäntöönpanon aloittamisajankohdasta,
2. lukion opiskelijan pidättämisestä opiskelusta rikostutkimuksen ajaksi,
3. lukion opiskelijan ylioppilastutkintoon osallistumisoikeuden menettämisestä meneillään olevaa tutkintokertaa seuraavan tutkintokerran kokeisiin
4. perusopetuksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta ilman huoltajan suostumusta ja
5. varhaiskasvatuksen lapselle ja esiopetuksen oppilaalle annettavasta tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä yleisen tuen rakenteellisista tukitoimista ilman huoltajan suostumusta.

Hallintosäännön 7 luvun 6 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa on yksilöasioiden jaosto, johon kaupunginvaltuusto valitsee kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Valitsemistaan jäsenistä valtuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaosto kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan kutsusta.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 16 valinnut kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaostoon jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäseniksensä toimikaudelle 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Jari Sainio, puheenjohtaja	Hussein al-Taee
Petri Kallionpää, varapuheenjohtaja	Oona Altug
Tiia Karpin	Manav Phull
Antti Lihavainen	Aki Mäkipernaa
Annukka Majanto	Eva Tawasoli (kv 21.8.2023 § 18)

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) myönnettäväksi ero Hussein al-Taee ero kasvamisen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi täydennysvaali Jari Sainion henkilökohtaiseksi varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 § **Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2023/PT**

VD/VD/2047/00.01.02.01/2024

PT/PA/EK

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa omana palveluyksikkönä. Palveluyksikön tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Palveluyksikössä työskenteli vuonna 2023 tarkastusjohtajan lisäksi kolme sisäistä tarkastajaa.

Sisäisessä tarkastuksessa on vuoden 2023 aikana valmistunut 21 tarkastusta. Näistä varsinaisia tarkastuksia on 13 ja jälkitarkastuksia 8.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä liitteenä oleva sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2023 tiedoksi ja
b) kehottaa toimialojen esimiehiä
1) ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin niissä asioissa, joissa on havaittu toimitun kaupungin hallintosäännön, sisäisten ohjeiden tai lainsäädännön vastaisesti, sekä

2) huomioimaan vastuullaan olevien toimintojen kehittämisessä raporteissa esitetyt ja muut tarkastuksissa esiin nousseet riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edistämiseen tähtäävät suositukset.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite: Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2023

Täytäntöönpano: Toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot: tarkastusjohtaja Pentti Asumus, etunimi.sukunimi[at]vantaa.f

SISÄISEN TARKASTUKSEN VUOSIRAPORTTI 2023

1. Tehtävät ja tarkastusten toteutus

1.1 Tehtävät

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Lisäksi sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavanavaa tulleiden ilmoitusten paikkansapitävyyttä ja varmistaa, että tarvittaessa ilmoitettuun väärinkäytökseen puututaan.

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa omana palveluyksikkönä. Yksikössä työskenteli vuoden 2023 aikana tarkastusjohtajan lisäksi keskimäärin kolme sisäistä tarkastajaa. Vuoden 2023 lopulla palkattiin kaksi uutta sisäistä tarkastajaa, joten vuoden 2024 alussa sisäisten tarkastajien vahvuus on suunnitellun mukaisesti neljä.

1.2 Tarkastusten ja jälkitarkastusten toteutus

Varsinaisten tarkastusten osalta sisäinen tarkastus laati vuosisuunnitelman koko kalenterivuodeksi 2023. Suunnitelma yhteensovitettiin tilintarkastajan työohjelman kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tarkastusaiheet vastuutettiin tarkastajittain ja aikataulutettiin. Suunnitelman hyväksyi kaupunginjohtaja.

Jälkitarkastuksilla varmistettiin, että varsinaisten tarkastusten yhteydessä sovitut tai suositellut toimenpiteet oli käsitelty asianmukaisesti ja otettu huomioon toiminnan kehittämisessä. Jälkitarkastukset kohdistuivat pääosin vuonna 2022 tehtyihin tarkastuksiin. Osa vuonna 2022 tehdyistä tarkastuksista oli sellaisia, ettei jälkitarkastukseen ollut tarvetta.

1.3 Tarkastusten raportointi

Ennen lopullisen tarkastusraportin julkaisemista kukin raportti on ollut tarkastuskohteessa luettavana mahdollisten väärinkäsitysten oikaisemista varten. Tarkastusraportit on toimitettu kaupun-

ginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle, tarkastuskohteena olevan toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja palvelualuejohtajalle sekä toimialan yhteisten palveluiden päällikölle. Lisäksi yksittäinen raportti on toimitettu harkinnan mukaan myös muille asianosaisille. Yhtiötarkastuksissa raportit on toimitettu tarkastetulle yhtiölle, konserniohjauksen ja -valvonnan palveluyksikköön ja konsernijaostolle.

2. Suoritetut tarkastukset

Vuoden aikana tehtiin kaikkiaan 21 tarkastusta. Näistä varsinaisia tarkastuksia on 13 kpl ja jälkitarkastuksia 8 kpl. Tarkastukset kohdistuivat seuraavasti:

Toimiala	Lkm		Toimiala	Lkm
Useita toimialoja koskevat	2+1		Kaupunkiympäristö	3+3
Kaupunkistrategia ja johto	0+1		Kaupunkikulttuuri	1+1
Kasvatus ja oppiminen	3+0		Yhtiöt	4+2

Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavaan tuli 31 ilmoitusta. Näistä aiheellisia oli 11 kpl, aiheettomia 15 kpl ja 5 ilmoitusta ohjattiin toisen tahon käsiteltäväksi (mm. Vakehyva, ympäristökeskus). Yhden ilmoituksen osalta tehtiin laajempi tarkastus.

<u>Varsinaiset tarkastukset</u>

1. A-kumppanit oy:n käyttö vantaan kaupungissa ja sen tytäryhteisöissä
2. Kiinteistöveron perustietojen oikeellisuus verottajan rekistereissä
3. Varian hankintojen tarkastus
4. Suomenkielisten lukioiden talouteen ja hallintoon kohdentuva tarkastus
5. Kiinteistö Oy Hakucenterin tarkastus
6. Hakopolun liikekiinteistö Oy:n tarkastus
7. Kulttuuritoiminnan ja tilojen palveluyksikön hankinnat
8. Varhaiskasvatuksen hallinnon ja talouden tarkastus
9. Hakunilan yleisurheilukentän peruskorjaus
10. Matka- ja kululaskut

11. Tikkuparkki Oy:n asiakassopimukset
12. Ajoneuvojen paikannusjärjestelmä
13. Ratakujan Pysäköinti Oy:n asiakassopimukset

Jälkitarkastukset

1. Maanvuokrasopimukset
2. Ruukkukujan Autopaikat Oy
3. Yhteisen pöydän hallinto
4. Ostolaskujen asiatarkastus kaupunkikulttuurin ja kasvatuksen ja oppimisen toimialoilla
5. Kaupunkiympäristön toimialan puitehankinnat
6. Vantin kiinteistöpalveluiden hankinnat
7. Vati-tilausjärjestelmä
8. Arvonlisäverottomasti ulosvuokratut kiinteistöt ja huoneistot sekä konserniyhtiöiltä vuokratut kiinteistöt ja huoneistot

2.1 Olennaisimmat tarkastushavainnot toimialoittain

Useampaa toimialaa koskevat tarkastukset

Matka- ja kululaskuja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että mm. edustamisen, matkustamisen, koulutuksen sekä kokousten yhteydessä syntyneet kulut on käsitelty noudattaen Talouspalveluiden käsikirjan ja Edustusohjeen ohjeistuksia.

Edustusohje on tiukka sisäisten kokousten tarjoilujen ja pitopaikkojen suhteen. Sama tilanne on osin myös alkoholitarjoilujen osalta. Tarkastushavaintojen perusteella Edustusohjeen määräyksiä ei kaikilta osin pystytä noudattamaan organisaation kaikilla tasoilla. Ohjeen päivitystarve on edellä mainittujen syiden vuoksi syytä arvioida.

Matka- ja kululaskut on käsitelty pääosin asianmukaisesti, mutta puutteitakin oli. Puutteita kulujen käsittelyssä havaittiin lähinnä siinä, että kaikkien kululaskujen yhteyteen ei aina kirjattu syytä, miksi kulu oli syntynyt. Tämä koski erityisesti ravintolalaskuja, taksimatkoja sekä tavaraostoja.

Tarkastuksessa annettiin kolme toimenpidesuositusta. Sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan matka- ja kululaskujen käsittelyn osalta hyvällä tasolla.

Ajoneuvojen paikannusjärjestelmä koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida ajoneuvojen paikannus- ja raportointijärjestelmän Paikannin.com käyttöä, käytettävyyttä ja käytön valvontaa.

Paikanninjärjestelmässä on hyvät raportointimahdollisuudet ja sen avulla on mahdollista tehdä kattavaa ajoneuvojen käytön valvontaa, parantaa tuottavuutta ja pienentää kustannuksia tehostamalla ajoneuvojen käyttöä. Tarkastuksessa havaittiin kuitenkin, että suuri osa ajoneuvojen käyttäjien esihenkilöistä ei ole käyttänyt järjestelmää vuoden 2023 aikana, joten valvonnassa on puutteita. Ajoneuvojen käyttöön kohdistuvasta, esimiesten suorittamasta valvonnasta, ei ollut laadittu kattavaa ohjeistusta.

Tarkastuksessa annettiin kolme toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että paikanninjärjestelmän hallinnoinnin ja sisäisen valvonnan taso on hyvä/tyydyttävä.

Useampaa toimialaa koskevia jälkitarkastuksia tehtiin yksi. Tarkastus koski ostolaskujen asiatarkastus kaupunkikulttuurin ja kasvatuksen ja oppimisen toimialoilla. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraportissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Varian hankintoja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että palveluyksikön hankinnat on tehty kaupungin hankintaohjeistuksen ja hankintalain mukaan.

Hankintaohjetta ei ole kaikilta osin noudatettu. Tarkastuksessa todettiin 59 kpl tavaran tai palvelun toimittajaa, joilta tehtyjen hankintojen menettelyissä oli puutteita. Hankinnoista ei ollut tehty joko hintatiedusteluja, kilpailutuksia, päätöksiä tai sopimuksia tai aineistoa ei ollut arkistoitu.

Tarkastuksessa annettiin kaksi toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että Varian hankintamenettelyiden sisäisen valvonnan taso on tyydyttävä.

Suomenkielisten lukioiden taloutta ja hallintoa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että lukioiden taloutta ja hallintoa hoidetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksen mukaisesti ja sisäinen valvonta on riittävää.

Lukioiden talouden ja hallinnon hoidossa havaittiin käytänteitä, jotka eivät aina noudattaneet kaupungin eri ohjeistuksia. Kehittämiskohteita havaittiin etenkin ostolaskujen asiatarkastusta koskevien ohjeistuksien noudattamisessa, maksuaikakorttien käyttämisessä, lahjakorttien käsittelyssä ja irtaimiston hallinnoinnissa.

Tarkastuksessa annettiin kuusi toimenpidesuositusta. Suomenkielisten lukioiden sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan edellä mainituista puutteista huolimatta hyvällä tasolla.

Varhaiskasvatuksen hallintoa ja taloutta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että palvelualueen taloutta ja hallintoa hoidetaan kaupungin ja toimialan ohjeistuksen mukaisesti ja sisäinen valvonta on riittävää.

Tarkastuksessa käytiin läpi Varhaiskasvatuksen palvelualueen hallintoa ja talouden hoitoa useasta näkökulmasta ja tehtiin eri aineistoihin kohdistuvia tarkastusotoksia. Tarkastuksessa ei havaittu sellaisia puutteita tai virheellisiä käytäntöjä, joiden korjaamiseksi tarvitsee antaa toimenpidesuosituksia.

Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen hallinnon ja talouden-hoidon sisäisen valvonta on hyvällä tasolla.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ei tehty jälkitarkastuksia.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla tehtiin yksi jälkitarkastus, joka koski Vati -tilausjärjestelmää. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että toinen tarkastusraportissa suositelluista toimintaa korjaavista toimenpiteistä ei ollut toteutunut jälkitarkastukseen mennessä. Asia todettiin olevan kunnossa pian jälkitarkastuksen jälkeen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Kulttuuritoiminnan ja tilojen palveluyksikön hankintoja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että palveluyksikön hankinnoissa noudatetaan hankintalakia ja kaupungin hankintaohjeistusta.

Palveluyksikkö on vuosien 2021-2022 aikana tehnyt yli 2.000 euron hankintoja 130:ltä eri toimittajalta. Näistä 7 osalta ei tarkastuksessa löytynyt päätöstä liitteineen eikä muitakaan asiakirjoja asianhallintajärjestelmästä.

Vuonna 2021 tehtyä led-valonheittimien kansallisen kynnysarvon ylittävää hankintaa Lumosaliin (arvo 133.672 €) ei ole tehty hankintalain mukaisesti. Hankinta on tehty neljässä osassa neljän kuukauden aikana, vaikka se olisi tullut käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Tarkastuksessa annettiin kaksi toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että kulttuuritoiminnan ja tilojen palveluyksikön hankintojen sisäisen valvonnan taso on hyvä, siitä huolimatta, että tarkastuksessa havaittiin yksi vakava hankintalain vastaisesti toteutettu hankinta.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla tehtiin yksi jälkitarkastus. Tarkastus koski Yhteisen pöydän hallintoa. Jälkitarkastuksen perusteella voidaan todeta, että Yhteisen pöydän hallintoa koskevassa tarkastusraportissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Kaupunkiympäristön toimiala

A-kumppanit oy:n käyttöä Vantaan kaupungissa ja sen tytäryhteisöissä koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yhtiöltä ostettujen palveluiden suhteen on noudatettu hankintalakia ja hankintaohjetta.

A-Kumppanit ei ole ollut vuodesta 2016 alkaen kaupungin kilpailutettuna puitesopimustoimittajana missään töissä tai palveluissa. A-Kumppaneita on kuitenkin käytetty laajamittaisesti vesivahinkojen päivystystöihin sekä jälkivahinkojen korjaustöihin. Kirjanpidon perusteella kaupunki, Vantti ja VTK ovat ostaneet yhtiön palveluita vuosien 2016–2022 välisenä aikana yhteensä 3,75 miljoonalla eurolla. Osa kaupungin tekemistä hankinnoista on perustunut kilpailutettuihin erillisurakoihin ja näihin liittyviin lisätöihin.

Suorahankintoina A-Kumppaneilta on hankittu palveluita n. 2,75 miljoonalla eurolla. Suorahankinnoissa ei ole noudatettu hankintalakia eikä kaupungin hankintaohjetta.

Hankinnat olisi pitänyt kilpailuttaa ja kilpailutus olisi tullut toteuttaa toimitilajohtamisen palveluyksikön toimesta. Kaupungin lisäksi myös Vantti toimi lainvastaisesti, johtuen kaupungin ja Vantin välisestä kiinteistöhoitosopimuksesta sekä Vantille annetusta ohjeistuksesta, jossa Vantti on ohjeistettu käyttämään A-Kumppaneita.

Tarkastuksessa annettiin viisi toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että hankintaan liittyvä sisäinen valvonta on heikolla tasolla.

Kiinteistöveron perustietojen oikeellisuus verottajan rekistereissä koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, ilmoitetaanko verottajalle kiinteistöveron määrään vaikuttavat tiedot uudisrakentamisen ja muutoskohteiden sekä maapohjan osalta oikein ja että jo rekistereissä olevat tiedot ovat oikein.

Verottajalla ei ole tietoa kaikista Vantaalla olevista rakennuksista ja rakennelmista, jotka kuuluisivat kiinteistöverotuksen piiriin, eli Vantaalta jää saamatta kiinteistöverotuloja. Ongelma ei koske vain Vantaata, vaan on maanlaajuinen ongelma ja johtuu useista syistä, kuten kirjauskäytänteiden muutoksista, inhimillisistä virheistä, tietojärjestelmämuutoksista sekä siitä, että verottaja ei aina saa tietoa rakennelmista, koska niiden ilmoittaminen verotukseen on verovelvollisen itsensä vastuulla.

Sisäisen tarkastus arvioi raportissaan, että Vantaalla olisi syytä käynnistää ”Kiinteistöveroprojekti”, jonka yhteydessä inventoidaan kaupungin alueella oleva rakennuskanta. Korjatut tiedot tallennettaisiin ao. järjestelmiin, joista verottaja saa tietonsa. Näin verottajan tiedot saataisiin ajantasaisiksi ja sitä kautta kaupungille lisää kiinteistöverotuloja. Mikäli kiinteistöverojen lisäys olisi 5-10%, tarkoittaisi tämä vuosittain 5,5-11,0 milj. euron lisäystä kaupungin kiinteistöverotuloihin. Koko kiinteistökannan inventointi on suuritöinen projekti, joten on syytä aloittaa pilottiprojektilla esim. rajatusta alueesta, jotta saadaan kokemuksia, mikä on järkevin tapa viedä kokonaishanketta eteenpäin.

Sisäinen tarkastus suositteli raportissaan, että kiinteistöjen inventoinnin pilottiprojektia varten varataan määräraha vuoden 2024 talousarvioon.

Hakunilan yleisurheilukentän peruskorjausta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida hankintamenettelyä, Kadut ja puistot sekä Liikunnan palvelualueiden välistä yhteistyötä sekä urakan toteuttamista (esim. pinnoitteen vaatimustenmukaisuus) ja urakka-aikaista valvontaa.

Tarkastuksesta on raportoitu erikseen kaupunginhallitukselle. Jäljempänä on joitain keskeisiä kohtia raportista.

Hakunilan yleisurheilukentän perusparannusurakkaa ei ole erikseen kilpailutettu. Hankinta on perustunut vuonna 2018 kilpailutettuun puitesopimukseen, jonka pohjalta hankinta on tehty tuntiveloitusperusteisena kattohintaurakkana (kattohinta 894.000 €). Tämän kokoluokan urakan toteutusta tuntiveloitusperusteisella sopimuksella ei voida pitää kaupungin edun mukaisena, vaikka urakalle olikin asetettu kattohinta.

Tieluiskalla ei ollut aikaisempaa kokemusta vastaavista yleisurheilukenttien (luokka 2) perusparannushankkeista. Hankkeen onnistumisen kannalta tähän on liittynyt selkeä riski, joka olisi voitu välttää kilpailuttamalla urakka ja laittamalla tarjouspyyntöön referenssivaatimus vastaavien kenttien toteutuksesta.

Kestopäällysteen tasapaksuuden osalta juoksurata ei täytä suunnitelman mukaisia vaatimuksia. Tasapaksuuden vaihteluväli on pahimmillaan 18 mm kun se saisi olla 2 mm. Kestopäällysteen tasapaksuisiin ei ole myöskään lähelläkään verrokkiratojen tasapaksuisuutta, joka oli 4 mm sisällä.

Liikuntapalvelut on tilannut joulukuussa 2021 Ramboll Oy:ltä Hakunilan yleisurheilukenttä toteutuksen jälkiarvioinnin. Sisäisen tarkastuksen näkemyksen mukaan liikuntajohtajalla oli hyväksyttävä syy selvittää tarkemmin kentän toteutuksen onnistumista ja mahdollisia piileviä vikoja. Tapa, jolla selvitys toteutettiin ei kuitenkaan ole sisäisen tarkastuksen näkemyksen mukaan hyväksyttävä. Selvitys tilattiin yksipuolisesti liikuntajohtajan toimesta ja tämä johti ristiriitaan Kapun kanssa ja tilanne tulee näkymään jatkossa negatiivisesti näiden toimijoiden yhteistyössä. Pahimmillaan se tuo merkittävää tehottomuutta hankkeiden läpivientiin. Lisäksi se haitta kaupungille, joka aiheutui liikuntajohtajan tavasta osallistua asian käsittelyyn julkisuudessa ei voi olla hyväksyttävää.

Työmaan urakka-aika oli 1.4.2021-30.6.2021 eli 64 työpäivää (3kk). Lisä- ja muutostyötarjousten/-tilausten mukaan lisä- ja muutostyöt viivästyttivät urakkaa yhteensä 150 työpäivää (n. 7,5kk). Merkittävä osa lisä- ja muutostyötarjouksista on laadittu ja hyväksytty sen jälkeen, kun ko. työt oli jo tehty. Sisäisen tarkastuksen näkemyksen mukaan hyväksyttyihin lisä- ja muutostyötarjouksiin merkityt urakkaa pidentävät työpäivät eivät voi vastata todellisuutta, vaan huomattavat lisäpäivät on merkitty, jotta urakka-ajan venyminen näyttäisi perustellulta ja vältyttäisiin siltä, että jouduttaisiin arvioimaan sitä, tulisiko urakoitsijan maksaa viivästyssakkoa.

Tarkastuksessa annettiin 10 toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että Hakunilan yu-kentän peruskorjaushankkeen sisäisen valvonta on ollut heikolla tasolla.

Kaupunkiympäristön toimialalla tehtiin kolme jälkitarkastusta, jotka koskivat Maanvuokrasopimuksia, Kaupunkiympäristön toimialan puitehankintoja ja Arvonlisäverottomasti ulosvuokrattuja kiinteistöjä ja huoneistoja sekä konserniyhtiöiltä vuokrattuja kiinteistöjä ja huoneistoja. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu keskeisiltä osin ehdotetulla tavalla lukuun ottamatta arvonlisäveroihin liittyvää tarkastusta. Tämän tarkastuksen osalta tullaan tekemään jälkitarkastuksen jälkitarkastus.

Konserniyhtiöt

Kiinteistö Oy Hakucenteriä koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yhtiö on järjestänyt hallintonsa noudattaen osakeyhtiölakia, muuta lainsäädäntöä sekä kaupungin konserniohjetta ja muita ohjeita ja toimivat muutoinkin omistajan tahdon ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Kiinteistö Oy Hakucenterin hallintoa ja taloutta on hoidettu nykyisen toimivan johdon toimesta hyvin.

Tarkastuksessa annettiin kaksi toimenpidesuositusta. Sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan yhtiössä tarkastushavaintojen perusteella kiitettävällä tasolla.

Hakopolun liikekiinteistö Oy:tä koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yhtiö on järjestänyt hallintonsa noudattaen osakeyhtiölakia, muuta lainsäädäntöä sekä kaupungin konserniohjetta ja muita ohjeita ja toimivat muutoinkin omistajan tahdon ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Tarkastuksessa annettiin yksi toimenpidesuositus. Hakopolun liikekiinteistö Oy:n hallintoa ja taloutta on hoidettu nykyisen toimivan johdon toimesta hyvin.

Sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan yhtiössä tarkastushavaintojen perusteella kiitettävällä tasolla.

Tikkuparkki Oy:n asiakassopimuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, toimiiko Tikkuparkki Oy:n pysäköintisopimusten asiakasprosessi luotettavasti, ja toteutuuko yhtiön sopimusten veloitus asiakkailta asianmukaisesti. Lisäksi tarkastuksen tavoite oli kehittää Tikkuparkki Oy:n myyntiprosesseja paremmiksi, mikäli siihen ilmenee tarvetta.

Tikkuparkki Oy:n ja kaupungin välisessä pysäköintisopimusten pysäköintioikeuksien asiakastietojen hallintaprosessissa on puutteita. Asiakastiedot eivät siirry luotettavasti kaupungin, asiakashallinnasta vastaavan Suomen pysäköintihallinta Oy:n ja laskutusta Tikkuparkki Oy:n lukuun hoitavan kaupungin Talouspalvelut -palveluyksikön välillä.

Tikkuparkki Oy on laskuttanut Vantaan kaupunkia liikaa vuoden 2023 tammi-marraskuun välisenä aikana 81 054,84 eurolla + alv 24 %. Summasta 33 716,13 euroa on aiheutunut virheellisen yksiköhinnan käyttämisestä ja 47 338,71 euroa prosessissa esiintyvistä tiedonkulun puutteista kaupungintalon ja Tikkuparkki Oy:n välillä.

Tikkuparkki Oy:lta on jäänyt laskuttamatta Vantaan kaupungin eri yksiköiden pysäköintioikeuksia 6612,90+alv 24 % tammikuussa 2023.

Tarkastuksessa annettiin 11 toimenpidesuositusta. Laskutusprosessin sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan tyydyttävällä tasolla.

Ratakujan Pysäköinti Oy:n asiakassopimuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, toimiiko Ratakujan Pysäköinti Oy:n pysäköintisopimusten asiakasprosessi luotettavasti, ja toteutuuko yhtiön sopimusten veloitus asiakkailta asianmukaisesti. Lisäksi tarkastuksen tavoite oli kehittää Ratakujan pysäköinti Oy:n myyntiprosesseja paremmiksi, mikäli siihen ilmenee tarvetta.

Yhtiön asiakashallinta on keskeisiltä osin kunnossa. Laskutuksessa ilmeni puutteita. Yhtiöltä on jäänyt laskuttamatta yhden kuukauden irtisanoutumisajalta yhden kuukauden pysäköintimaksua ainakin 14 pysäköintioikeuden osalta. Irtisanoutumiskuukausilta 2023 laskuttamatta jäänyt vähintään 1016,12 € + alv 24%.

Tarkastuksessa annettiin kolme toimenpidesuositusta. Tarkastushavaintojen perusteella sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan hyvällä / tyydyttävällä tasolla.

Yhtiöihin tehtiin kaksi jälkitarkastusta. Jälkitarkastukset koskivat Ruukkukujan Autopaikat Oy:tä ja Vantin Kiinteistöpalveluiden hankintoja. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

8 § Henkilöstökertomus 2023 / PT (kvalt)

VD/1813/01.00.02.01/2024

PT/PV-S/MT

Vantaan kaupungin henkilöstökertomus vuodelta 2023 on valmistunut. Se kuvaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen tilaa, niille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja kehittämistoimia.

Vuoden 2023 henkilöstökertomus julkaistaan aikaisempien henkilöstökertomuksen tavoin uudistetussa muodossa vain verkkototeutuksena osoitteessa:
https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/toissa-vantaalla/henkilostokertomus

Vuoden 2023 lopussa kaupungin palveluksessa oli yhteensä 8 165 henkilöä, joista vakituisia oli 5 863. Naisia henkilöstöstä on edellisvuosien tapaan 78 prosenttia ja miehiä 22 prosenttia. Vantaan henkilöstön keski-ikä oli 45 vuotta. Työntekijöistämme 10,1 prosenttia puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Naisvaltaisin toimiala oli kasvatus ja oppiminen ja miesvaltaisin kaupunkiympäristön toimiala. Miehiä oli henkilöstöstä suhteellista osuuttaan enemmän esimiehinä ja johtajina (28,7 %).

Saatavuusohjelman 2022–2025 toimenpiteitä toteutettiin monipuolisesti. Saatavuusohjelmassa halutaan vahvistaa lähijohtamista ja työyhteisöjen kyvykkyyttä erilaisilla tukitoimenpiteillä. Valtuusto myönsi saatavuusohjelman toimenpiteiden toteutukseen vuodelle 2023 rahoitusta 200.000 €, josta osa on ohjattu kestävän työkyvyn kehittämiseen ja osa työyhteisöjen ja lähijohtamisen kehittämiseen. Tukirahoituksen kohderyhmänä ovat olleet erityisesti yksiköt, joilla henkilöstön saatavuushaasteita tai heikot Kunta10-tulokset. Vuonna 2023 henkilöstön lähtövaihtuvuus laski vuoden 2022 10,9 prosentista 10,1 prosenttiin. Henkilöstön saatavuushaasteita oli erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa. Lisäksi muilla toimialoilla saatavuushaasteita oli yksittäisiin asiantuntijatehtäviin.

Työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2023–2025 käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä 4.4.2023. Uudessa toimintaohjelmassa panostetaan niin asiakastyön turvallisuuden kuin työyhteisön toimivuuden parantamiseen. Painopisteet on jaoteltu kolmeen osaan:

1) Väkivallan, väkivallan uhan ja häirinnän torjunta,
2) Ennakointi ja tapaturmien ehkäisy ja
3) Vastuullinen työkäyttäytyminen.

Tavoitteena tällä toimintakaudella on uhka- ja väkivaltatilanteiden riskin huolellinen arviointi työyksiköissä ja toimiala- ja palvelualuetasoilla, tietoisuuden lisääminen mahdollisten uhka- ja väkivaltatilanteiden varalta, henkisen ensiavun toimintatavan kehittäminen ja epäasiallisen kohtelun ja häirintätilanteiden puuttumisprosessin kehittäminen (esimerkiksi seksuaalinen häirintä sekä rasismi). Myös #OllaanIhmisiksi-kampanja saa jatkoa nimellä “Käyttäydy kunnolla” vuonna 2024.

Vuonna 2023 Vantaalla oli kaksi työterveyshuollon toimijaa, Terveystalo ja Lääkärikeskus Aava. Lääkärikeskus Aava aloitti uutena kumppanina heti vuoden alusta 1.1.2023. Aava toimii varhaiskasvatuksen ja kaupunkiympäristön työterveyskumppanina. Vuoden 2023 sairauspoissaoloprosentti oli 6. Mielenterveysperusteisten osuus kaikista poissaolopäivistä on laskenut kuitenkin vuodesta 2022 (1,42 %) ja vuoden 2023 mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen prosenttiosuus on 1,11 %. Työterveyden kustannukset vuodelta 2023 ovat olleet yhteensä hieman yli

kolme miljoonaa euroa. Tästä reilu 1,6 miljoonaa euroa käytettiin lakisääteiseen, ennaltaehkäisevään työterveyshuoltotyöhön, kuten esimerkiksi työpaikkaselvityksiin, työkykyasioiden hoitamiseen ja lakisääteisiin alku- ja määräaikaistarkastuksiin. Hieman vajaa 1,4 miljoonaa euroa käytettiin työterveyspainotteiseen sairaudenhoitoon.

Vuonna 2023 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 394,0 miljoonaa euroa, joka on 9,3 prosenttia (33,4 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkamenojen vertailussa on vähennetty hyvinvointialueelle siirtyneiden palkkamenot lukujen vertailukelpoisuuden sujuvoittamiseksi. Palkkoja on nostanut henkilöstömäärän kasvu sekä kunta-alan sopimusratkaisussa 2022–2025 sovitut, huomattavat palkankorotukset, että sopimusten sisältämät tekstimuutokset, joilla on myös osaltaan huomattava palkkoja korottava vaikutus, esimerkiksi päiväkodinjohtajien palkankorotus 1.6. sekä perusopetuksen rehtorien palkkaperustemuutos 1.8. alkaen. Sopimusratkaisu sisälsi myös mittavat kertaerät koko henkilöstölle kesällä 2023. Kunnallisen sopimusratkaisun arvo on Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n mukaan vuosikeskiarvona keskimäärin 4,85 prosenttia 2022/2023. Naisten ja miesten välinen palkkaero on kaventunut kahdella sentillä vuoteen 2022 verrattuna. Vakituisen, täyttä työaikaa tekevän, naisen euro on 91 senttiä miehen eurosta.

Vantaan kaupunki siirtyy käyttämään ePassia henkilöstöetuuksien jakamisessa 1.1.2023 lukien. Kaupunki tuki vuonna 2023 henkilöstönsä liikunta- ja kulttuuripalveluiden hyödyntämistä jakamalla ePassi-sovellukseen liikunta- ja kulttuurietuutta enintään 200 euron edestä per työntekijä. Etuuden varsinaiset jakoajankohdat olivat tammikuussa sekä heinäkuussa. Liikunta- ja kulttuurietuutta käytettiin vuonna 1 139 697 euron edestä. Henkilöstöä kannustetaan työmatkoissa julkisen liikenteen käyttöön. Työnantaja tukee julkisen liikenteen käyttöä jakamalla työmatkaetuutta ePassiin palvelussuhteen keston mukaan kalenterivuosittain 10 euroa/kk ja enintään 120 euroa/v. Epassin työmatkaedulla voi maksaa henkilökohtaiset matkaliput tai kausiliput. Työmatkaetuutta hyödynnettiin Vantaalla vuonna 2023 yhteensä 714 958 euron edestä henkilöstön keskuudessa.

Kaupunginhallitus 11.3.2024 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi henkilöstökertomus vuodelta 2023.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi henkilöstökertomus vuodelta 2023.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: päätösvalmistelu ja lakiasiat, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Vs. Henkilöstö- ja konsernijohtaja Pia Viskarinen-Soutamo, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 § **Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023 (kvalt) / PT**

VD/489/02.04.03.03/2024

PT/MR/PK/JH/EK

Suomen kansantalouden kehitys ja näkymät heikkenivät huomattavasti vuonna 2023. Suomen talous kutistui prosentin ja talous ajautui taantumaan. Inflaatio oli edelleen korkealla ja korot nousussa. Vaikeutunut taloudellinen tilanne näkyi myös kotimaisessa kysynnässä sekä rakentamisen voimakkaana laskuna. Tilinpäätösarvion mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos oli 1,8 miljardia euroa positiivinen, mutta kertaluonteiset erät, ns. verohännät, paransivat tulosta 1,4 miljardia euroa. Takaisinperittävien valtionosuuksien tulosvaikutus oli 0,5 miljardia euroa. Ilman kertaluontoisia eriä tulos olisi jäänyt hieman negatiiviseksi.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kuntien toimintatuotot laskivat 28 prosenttia ja toimintakulut laskivat 52 prosenttia. Lisäksi kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot laskivat 53 prosenttia, yhteisöverotuotot 32 prosenttia ja valtionosuustuotot 66 prosenttia. Tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 49 kunnassa, kun vuonna 2022 tulos oli alijäämäinen 93 kunnassa.

Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,7 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta supistui noin 0,3 miljardilla eurolla ollen vuoden 2023 lopussa noin 18,4 miljardia euroa.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös

Vuoden 2023 tilikauden tulos oli 50,1 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos kasvoi 37,1 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden ylijäämäksi muodostui 47,7 miljoonaa euroa**.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toiminnot siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen. Muutos vaikutti Vantaan kaupungin toimintatuottoihin ja -kuluihin sekä verotulojen ja valtionosuuksien kertymiseen. Kyseiset erät eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2022 vastaavien lukujen kanssa.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 158,6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Edellisvuoteen nähden toimintatuotot laskivat 127,2 miljoonalla eurolla, johtuen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimintatuottojen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Myös maanmyyntituotot ja muut käyttöomaisuuden myyntituotot laskivat yhteensä 36,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut olivat 832,7 miljoonaa euroa, eli laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 847,1 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 394,0 ja palveluostot 286,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut laskivat 181,8 miljoonaa (-31,6 %:a) ja palveluostot 602,2 miljoonaa euroa (-67,8 %:a) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate oli -674,1 miljoonaa euroa vuonna 2023, eli se vahvistui edelliseen vuoteen nähden 720,0 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2023 yhteensä 638,7 miljoonaa ja valtionosuuksia 179,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2022 verrattuna verotulot laskivat 565,0 ja valtionosuudet 107,9 miljoonaa euroa. Tuloverot laskivat 526,1 miljoonaa ja yhteisöveron tuotto 42,5 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Kiinteistöverot kasvoivat 3,6 miljoonaa vuoteen 2022 verrattuna.

Rahoituskulut kasvoivat 11,4 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Rahoitustuotot puolestaan kasvoivat 2,8 miljoonaa euroa, joten rahoitustuotot ja -kulut yhteensä laski 8,6 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna.

Kaupungin vuosikate vuonna 2023 oli 162,0 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja sekä arvonalentumisia kirjattiin 111,8 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 145-prosenttisesti, joten kaupungin tulorahoitus oli vuosikatteella mitattuna ylijäämäinen.

Investointimenot vuonna 2023 olivat 166,8 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli 5,5 ja lyhytaikaisten lainojen lisäys 52,4 miljoonaa, joten lainakannan nettolisäykseksi muodostui 46,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 vastaavasti lainakanta pieneni 83,0 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusosuus vuonna 2023 parani 99,7 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 94,1 prosenttia.

Vantaan kaupungin taseen pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 337,7 miljoonaa euroa vuoden 2023 lopussa (65,4 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 1 031,8 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 003,1 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 045,7 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste parani 51,0 prosenttiin (49,3 prosenttia vuonna 2022). Asukaskohtainen lainakanta nousi edellisestä vuodesta 127,2 euroa, eli 3 451,5 euroon asukasta kohti.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 2,6 miljoonaa euroa ja Vahinkorahaston alijäämä 0,2 miljoonaa euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt sekä tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien tytär- ja osakkuusyhteisöt, eli kaikkiaan 62 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2023 oli 111,5 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien vähentämisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 75,2 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta laski 205,3 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 1 883,0 miljoonaa vuoden 2023 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta laski 7 609,7 euroon, kun se vuonna 2022 oli 8 600,2 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden 2023 lopussa 146 prosenttia, eli vuoden 2023 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2023 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023–2026. Vuoden 2023 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi 47,5 milj. euron tilikauden tulokseen ja 48,8 milj. euron tilikauden ylijäämään sekä yhteensä 163,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2023 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2023 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat kaupunkiympäristön toimialan tulotavoitteen laskeminen 32,4 milj. eurolla sekä määrärahojen korottaminen 11,0 milj. eurolla. Maanmyyntivoitot sekä kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myynnin tulokertymät kehittyivät heikosti epävarman markkinatilanteen vuoksi. Asuntokysynnän heikentymiseen on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota, rakennuskustannusten ja korkojen nousu, inflaatio sekä kuluttajien luottamuksen heikentyminen.

Määrärahakorotuksia tehtiin kunnossapidon ja kiinteistönhoidon kustannuksiin johtuen muun muassa runsaslumisesta talvesta. Kasvatuksen ja oppimisen tuloarviota korotettiin 0,7 milj. eurolla ja määrärahaa 19,0 milj. eurolla. Tuloarvioiden muutokset johtuivat hankeavustuksista ja määrärahamuutokset pääosin työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Kaupunkistrategian ja johdon toimialan määrärahaa korotettiin 1,8 milj. eurolla vastaamaan kohonneita työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuja. Lisäksi kaupunkistrategian ja johdon toimialalle budjetoitua keskitettyä varausta kunta-alan palkkaratkaisua varten jaettiin muille toimialoille yhteensä 10,8 milj. euroa ja kohdennettiin uudestaan toimialan sisällä 0,5 milj. euroa. Keskitetyn varauksen jakamisella ei ole tulosvaikutusta kaupungin tasolla. Verotuloennustetta korotettiin 26 milj. eurolla erityisesti positiivisen kunnallisverokertymän vuoksi, mutta valtionosuusennustetta laskettiin 3,3 milj. eurolla. Alkuvuodesta 2023 tehtiin myös kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan organisaatiouudistuksen johdosta määrärahasiirtoja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialojen välillä. Siirrot eivät vaikuttaneet koko kaupungin tulokseen. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui 6,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätös päätyi 50,1 milj. euron tilikauden tulokseen ja 47,7 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilikauden ylijäämä on 1,1 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio ja 39,7 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 312,7 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 333,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 20,8 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 107-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden, mutta ne laskivat 34,8 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottojen lasku edelliseen vuoteen verrattuna johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, jonka yhteydessä kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden hoidettavaksi. Samalla näihin tehtäviin liittyneet tuotot ja kulut siirtyivät pois kuntilta. Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 5,5 milj. eurolla pääosin valtion maksamien pakolaiskorvausten vuoksi. Kaupunkistrategian ja johdon toimintatuotot ylittyivät noin 2,6 milj. eurolla. Ylitys muodostuu pääosin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myydyistä IT-palveluista sekä valtiolta saaduista tuista muun muassa maahanmuuttoon liittyen. Kaupunkiympäristön toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 11,9 milj. euroa. Maanmyyntivoittoja, maanvuokraustuloja ja sopimuskorvauksia on toteutunut yhteensä noin 29,9 milj. euroa

alkuperäisen talousarvion ollessa noin 54,6 milj. euroa ja muutetun talousarvion noin 26,3 milj. euroa. Talousarviomuutos johtuu pääosin heikosta tonttikysynnästä, erityisesti asuntorakentamisessa. Rakennusten vuokratuotot ulkopuolisilta, varikon vuokratuotot sekä pysäköintimaksut ovat toteutuneet talousarviota parempina. Myyntituotot sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja, joka on 0,8 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 020,9 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 007,6 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 13,3 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakulut laskivat 898,0 milj. euroa eli 47,1 prosenttia. Muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta. Kaikkien toimialojen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion: kaupunkistrategian ja johdon alitus oli 4,8 milj. euroa, yleishallinnon 5,2 milj. euroa, kasvatuksen ja oppimisen 1,5 milj. euroa, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin 0,3 milj. euroa sekä kaupunkiympäristön 0,3 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat kaikilla toimialoilla, yhteensä 11,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Palveluiden ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Ne alittuivat yleishallinnossa verotuskustannusten pienentyessä hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialalla erityisesti ICT-palveluiden osalta. Muilla toimialoilla palveluiden ostot ylittivät talousarvion. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja avustuskulut ylittivät sen noin 1,6 milj. eurolla. Muut toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,9 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia.

Vuoden 2023 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,3 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 99,2 prosenttia, yhteisöveron toteuma 102,5 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 101,1 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,6-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se laski 45,1 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kunnallisveroa leikattiin 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveroja noin kolmanneksella ja valtionosuuksista poistui hyvinvointialueelle siirtyneisiin tehtäviin liittyvät valtionosuuksien määräytymisperusteet. Verotulot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisena. Verotuloihin tehtiin syksyllä 2023 lisätalousarvioesitys, jossa kunnallisverototeuman arviota nostettiin 17 milj. eurolla, kiinteistöveroarviota 4 milj. eurolla ja yhteisöverotuoton arviota 5 milj. eurolla. Kunnallisverot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla ja yhteisöveron tuotto 2,3 milj. eurolla, kun taas kiinteistöverot alittivat sen 0,9 milj. eurolla. Valtionosuusarviota laskettiin 3,3 milj. eurolla syksyn lisätalousarviossa ja ne toteutuivat 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota positiivisempina.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2023 yhteensä 17,7 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 12,0 milj. euroa. Korkotason erittäin nopea ja korkea nousu käänsi kaupungin korkokulut kasvuun, vaikka lainasalkun suojausaste piti ne edelleen kohtuullisina. Lainasalkkuun tehdyt korkosuojaukset vähenevät ajan kuluessa, koska uusia suojauksia ei ole tehty korkea korkotason vuoksi. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 12,3 milj. euron tasolla, minkä lisäksi kaupunki maksoi yhtiöilleen korkoa heidän konsernitilillä olevien varojen mukaisesti 1,7 milj. euroa. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä ylittivät

talousarvion 1,7 milj. eurolla. Kaupungin korkotuotot puolestaan ylittivät talousarvion 6,6 milj. eurolla, joten korkotuottojen ja -kulujen netto on kaupungille positiivinen. Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2023 noin 111,8 milj. euroa, joka oli 0,9 prosenttia ja 1,0 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2023 tilinpäätöksessä muodostui 162,0 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 50,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 47,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat noin 6,0 milj. euroa, menot noin 163,7 milj. euroa ja investointiosan netto noin 157,7 milj. euroa. Vuonna 2023 tuloarviota pienennettiin 1,5 milj. eurolla kiinteän omaisuuden tulojen osalta. Määrärahoja nostettiin yhteensä 31,9 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden menoja lisättiin 16 milj. eurolla, rakentamisen menoja 2,7 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden menoja yhteensä 15,2 milj. eurolla. Toisaalta osakkeiden ja osuuksien määrärahoja laskettiin 2 milj. eurolla. Näiden muutosten jälkeen tuloarvioksi muodostui 4,5 milj. euroa ja määräraha-arvioksi 195,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 166,8 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion 28,8 milj. eurolla. Talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa muissa hankeryhmissä paitsi julkisessa käyttöomaisuudessa. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 22,8 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Julkisen käyttömaisuuden osalta talousarvio ylittyi 0,4 milj. eurolla, samalla kun tulot ylittivät talousarvion 1,6 milj. eurolla johtuen erilaisista valtionavustuksista. Kiinteän omaisuuden määrärahat alittuivat 1,6 milj. eurolla. Aineettoman omaisuuden osalta talousarvio alittui 1,5 milj. eurolla, irtaimen omaisuuden osalta 2,0 milj. eurolla sekä osakkeiden ja osuuksien osalta 1,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna.

Investointituloja toteutui 6,9 milj. euroa, noin 2,4 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Maanmyyntien tulot toteutuivat 0,4 milj. euroa alle muutetun talousarvion, mutta talousarvio ylitti muutetun talousarvion julkisessa käyttöomaisuudessa 1,6 milj. eurolla, osakkeisessa ja osuuksissa 1,0 milj. eurolla ja aineettomassa omaisuudessa 0,2 milj. euroa. Vuoden 2023 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 160,0 milj. euroa, joka alitti talousarvion 31,2 milj. eurolla.

Vuonna 2023 kaupungin pitkäaikaista lainaa lyhennettiin maksuohjelman mukaisesti noin 155,5 milj. eurolla. Vuonna 2023 kaupunki jälleenrahoitti lainojen lyhennyksiä nostamalla noin 150 milj. eurolla pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikainen lainasalkku laski 5,5 milj. euroa noin 771,6 milj. euroon vuoden 2023 lopussa. Alkuperäisessä talousarviossa 2023 talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella arvioitiin nettolainanlyhennykseksi 1,7 milj. euroa. Kaupungin kokonaislainakanta (sisältäen konsernitilin saldon ja lyhytaikaiset lainat) kasvoi 46,9 milj. euroa.

Vuoden 2023 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2023 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 41 kappaletta. Tavoitteista 8 toteutui täysin, 26 osittain ja 7 ei lainkaan.

Toimintakate toteutui 28 milj. euroa (4,2 %) talousarviota heikompana. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee. Ohjelman toimenpiteet on toteutettu osana vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimi vuoden 2024 talousarviovalmistelun pohjana.

Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot olivat 2023 noin 16,4 miljoonaa euroa (2022: 44,8 milj. euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2023 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3 115 (v. 2022: 3304). Uusia pientaloasuntoja (omakoti-, erillis-, pari- ja rivitaloja) valmistui yhteensä 452 (v. 2022: 652), näistä omakoti- ja paritaloissa oli 359 ja rivitaloissa 93. Vuonna 2023 aloitettiin vain 647 asunnon rakentaminen.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta on päivitetty ja sisältää uutena kaistana luonnon monimuotoisuuden. Kaistalle on määritelty toimia monimuotoisen luonnon edistämiseksi Vantaalla. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Päästötiedot vuoden 2022 osalta on saatu: Kokonaispäästöjen olisi pitänyt laskea 15 prosenttia vuodesta 2020, mutta päästöt olivat laskeneet vain 7,2 prosenttia. Merkittävin päästöjen kasvu tapahtui kaukolämmön päästöissä. Tavoite toteutuu osittain liikenteen, öljy- ja sähkölämmityksen sekä maatalouden päästöjen osalla. Jätteiden käsittelyn ja käyttösähkön osalla päästöt ovat tavoitteen mukaisia.

Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvoi. Joukkoliikenteen nousijamäärä oli 133 218 nousua/arkipäivä (v. 2022: 126 126). HSL:n marraskuun bussien nousijamäärät olivat jopa 12 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019. Pyöräilijämäärä kasvoi 2 prosenttia vuodesta 2022, mutta on edelleen koronaa edeltävää aikaa alempana. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Kaupunkikeskustoja ja vanhoja lähiöitä kehitetään.

Osallistuvan budjetoinnin malli on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Vantaalaiset saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja ideoita saatiin reilut 2 000. Osallisuuden kokemuksen mittaaminen on aloitettu, tulokset saadaan kesällä 2024.

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni verrattuna vuoden 2022 lopun tilanteeseen nähden. Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 5 049 (2022: 5 237). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä oli vuoden lopussa 3 580 (2022: 2 852) ja vieraskielisten työttömien määrä 7 232 (2022: 5 885).

Perusopetuksen oppilaiden lukutaitoa arvioitiin Lukuseula-testillä (2. lk): Tavoitteena oli, että tulokset ovat parantuneet 3 prosenttiyksikköä. Lukuseulan tulokset olivat hiukan laskeneet. Matematiikan arvioinnin (3. ja 7. lk) yleistulos puolestaan oli, että vantaalaisten oppilaiden matematiikan perustaitojen hallinta on valtakunnallista keskitasoa ja osittain jopa sitä parempaa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla on edistetty asukasosallisuutta ja kehitetty palveluja sekä ehkäisty asuinalueiden eriarvoistumiskehitystä. Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).

Sairauspoissaolot kokonaisuudessaan ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät -tavoitteen osalta sairauspoissaoloissa (6 %) ei saavutettu tavoitetasoa (4,3 %), mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot (1,11 %) puolestaan vähenivät.

Tuleva kehitys

Vantaan tulevaa kehitystä edesauttaa se, että kaupungin talous on saatu terveeksi ja tasapainoon. Kaupungin tase on vahvistunut ja lainataso on alempi kuin yli kymmeneen vuoteen, mikä on kohonneiden korkokustannustenkin takia positiivista. Kuntatalouden näkymät ovat kuitenkin kokonaisuutena kääntyneet heikompaan suuntaan ja verotuloennusteet ovat laskussa.

Yleisen taloustilanteen arvioidaan kääntyvän hieman positiivisempaan suuntaan vuoden 2024 loppupuolella. Inflaatio on jo laskenut ja korkojen ennakoidaan lähtevän laskuun vuoden 2024 aikana. Vantaalle erityisen tärkeää olisi asuinrakentamisen elpyminen sekä työllisyyden että kaupungin talouden näkökulmasta. On oleellista nähdä suhdanteiden yli tulevaisuuteen ja kehittää kaupunkia elinvoimaa vahvistaen sekä nykyisten että tulevien kaupunkilaisten kotikaupunkina.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
1. esittää kaupunginvaltuustolle, että
    a) Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 2 641 146,97 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    b) Vahinkorahaston alijäämä 175 975,53 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
    c) Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 47 678 175,44 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään sekä
2. todeta että, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
3. valtuuttaa talouspalvelut tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
4. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023

Täytäntöönpano**:** talouspalvelut
kuntademokratia/ esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Pekka Timonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2023

Kaupunginhallitus 25.3.2024

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2023

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS 1

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 1
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto 3
1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys 7
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys 9
1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö 28
1.1.6 Ympäristötekijät 32
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 33
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 34
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 40
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 45
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 45
1.3.2 Toiminnan rahoitus 47
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 49
1.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 54
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 56
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt 56
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 57
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 58
1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen 59
1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen 73
1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 75
1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 76
1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 78
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY 82

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 83

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 83
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 99
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen 99
2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023 154
2.2.3 Investointien toteutuminen 156
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia) 164
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 165

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 166

3.1 VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 166
3.2 VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 167
3.3 VANTAAN KAUPUNGIN TASE 168
3.4 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA 170
3.5 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 171
3.6 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 172

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 174

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 174
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 174
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 176
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 178
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 183
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 183
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 188
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 193
4.5 YMPÄRISTÖTILINPITOA KOSKEVAT LIITETIEDOT 201
4.5.1 Ympäristötilinpito Vantaan kaupungilla 201
4.5.2 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden ympäristötilinpito 207

4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....209

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....213

5.1 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET.....213
5.1.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat.....213
5.1.2 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat.....215
5.2 LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN.....216
5.3 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT.....218

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET.....220

6.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ.....220
6.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA.....221
6.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT.....222

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....224

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen kansantalouden kehitys ja näkymät heikkenivät huomattavasti vuonna 2023. Suomen BKT kutis-tui vuonna 2023 1,0 prosenttia ja talous ajautui taantumaan. Inflaatio oli vielä alkuvuodesta korkealla, mutta hidastui kuitenkin selvästi vuoden aikana. Korkea inflaatio johti vuoden 2023 aikana korkojen nousuun, mikä osaltaan heikensi talouden kehitystä.

Muuttunut taloustilanne on näkynyt voimakkaasti etenkin rakentamisessa, mikä on laskenut Suomessa voimakkaasti. Korkea inflaatio ja kohonneet korot ovat vaikuttaneet myös kuluttajien ostovoimaan, mikä on puolestaan vähentänyt kotimaista kysyntää. Ostovoima on kuitenkin lähtenyt jo korjaantumaan loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuessa. Talouden hidastuminen on vaikuttanut negatiivisesti myös työllisyyteen. Työttömiä työnhakijoita Suomessa oli vuoden 2023 joulukuussa 37 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Tilastokeskuksen tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli vuonna 2023 noin 1,8 miljardia euroa positiivinen. Tuloksessa on mukana kuitenkin poikkeuseriä, kuten hyvinvointialueuudistukseen liittyvät verohännät noin 1,4 miljardia eroa sekä myöhemmin kunnilta takaisinperittävä valtionosuus noin 0,5 miljardia euroa. Ilman poikkeuseriä kuntatalous olisi ollut lievästi alijäämäinen.

Vuoden 2023 alussa toteutettu hyvinvointialueuudistus vaikutti voimakkaasti kuntatalouteen: kuntien verotulot laskivat 46 prosenttia, valtionosuudet 66 prosenttia, toimintatuotot 28 prosenttia ja toimintakulut 52 prosenttia. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,7 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien lainakanta supistui noin 370 miljoonalla eurolla ja oli vuoden 2023 lopussa noin 18,4 miljardia euroa.

Vuonna 2023 jatkui Vantaan kaupungin taloutta tasapainottavan tuottavuus- ja kasvuohjelman toteuttaminen. Vuosi 2023 oli ensimmäinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ja tämä näkyi voimakkaasti myös kaupungin taloudessa mm. verotulojen, valtionosuuksien, toimintatuottojen ja toimintakulujen laskiessa. Maanmyyntitulot sekä kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myynnin tulokertymät kehittyivät heikosti epävarman markkinatilanteen vuoksi. Asuntokysynnän heikentymiseen on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota, rakennuskustannusten ja korkojen nousu, inflaatio sekä kuluttajien luottamuksen heikentyminen. Kaupungin toimintakuluja kasvatti ennakoitua enemmän erityisesti varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstön vuokrauksen kustannusten kasvu.

Kaupungin verotulot laskivat vuonna 2023 edelliseen vuoteen nähden 47 prosenttia hyvinvointialueuudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien rahoitusta pienennettiin leikkaamalla kunnallisveroprosenttia kaikilta kunnilta 12,46 prosenttiyksiköllä sekä leikkaamalla yhteisöveron osuutta noin yhdellä kolmasosalla. Uudistus ei vaikuttanut kiinteistöveroihin ja se olikin ainoa verolaji, joka kasvoi vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi kuitenkin 29 milj. eurolla.

Verotulot ylittivät talousarvion niin kunnallisveroissa, yhteisöveroissa kuin kiinteistöveroissakin. Sekä kunnallis- että yhteisöveroihin vaikutti vuonna 2023 ns. verohännät. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisveroista osa tilitettiin kunnille vielä vanhojen vuoden 2022 kunnallisveroprosenttien mukaisina ja yhteisöveroja vanhoilla jako-osuuksilla. Kunnallis- ja yhteisöverojen toteuma oli tämän vuoksi vuonna 2023 poikkeuksellinen sisältäen noin 59 milj. euroa kertaluonteista verohäntäerää. Tulevina vuosina nämä verohännät poistuvat. Vuonna 2023 kaupunki sai käyttötalouden

valtionosuuksia 38 prosenttia edellisvuotta vähemmän niin ikään hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamien muutosten myötä.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös osoittaa 47,7 milj. euron tilikauden ylijäämää. Kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 166,8 milj. euroa ja investointien omarahoitusosuus 162,4 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 162,0 milj. euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 99,7. Vuonna 2023 kaupungin ulkoinen lainakanta kasvoi 14 milj. eurolla konserniyhtiöön liittyvän lyhytaikaisen rahoitustarpeen takia, jolloin vuoden lopussa kaupungilla oli ulkoista lainaa 792 milj. euroa. Vantaa on kahdeksan vuoden aikana kyennyt lyhentämään pitkäaikaisia lainoja yhteensä yli 300 milj. euroa ja asukaskohtainen lainakanta on valtakunnallisen keskiarvon tasolla.

Vuonna 2023 Vantaan kaupungin kasvu kiihtyi edellisestä vuodesta. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi noin 4 600 hengellä erityisesti maahanmuuton myötä. Maan sisäinen muuttoliike oli Vantaan kannalta edelleen negatiivinen. Työttömyys kääntyi erityisesti loppuvuodesta kasvuun ja oli vuoden lopussa 2,3 prosenttiyksikköä edellistä vuotta korkeammalla tasolla. Myös pitkäaikaistyöttömyyden taso on edelleen korkealla ja myös se kasvoi loppuvuodesta. Uusia asuntoja valmistui noin 3 200, joka on lähes saman verran kuin edellisenä vuotena. Aloitettujen asuntojen määrä laski edellisestä vuodesta lähes 70 prosenttia, joka ennakoi asuntotuotannon määrän laskevan huomattavasti parin seuraavan vuoden aikana.

Valtuustokauden kaupunkistrategian Innovaatioiden Vantaa 2022–2025 toteuttamista on jatkettu kaupungissa ja sen toimialoilla. Vuoden 2023 aikana toteutettiin strategian laadullinen väliarviointi ja tunnistettiin keskeisiä toimenpiteitä, joita tulee toteuttaa strategiakauden lopussa. Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Yleiskaavan voimaantulon myötä käynnistettiin toteuttamisohjelman työstäminen. Vuonna 2023 Vantaan kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta. Vuonna 2023 valmistauduttiin myös TE2024-uudistukseen, jossa TE-palveluita siirtyy pysyvästi kuntien hoidettavaksi. Uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alussa.

Vantaan tulevaa kehitystä edesauttaa se, että kaupungin talous on saatu terveeksi ja tasapainoon. Kaupungin tase on vahvistunut ja lainataso on alempi kuin yli kymmeneen vuoteen, mikä on kohonneiden korkokustannustenkin takia positiivista. Kuntatalouden näkymät ovat kuitenkin kokonaisuutena kääntyneet heikompaan suuntaan ja verotuloennusteet ovat yleisen taloudellisen tilanteen takia laskussa. Valtion kuntatalousohjelma keväällä 2024 tulee olemaan kuntatalouden tilan kannalta keskeinen, kun selviää kompensoidaanko kunnille hyvinvointialueuudistukseen liittyvien siirtolaskelmien negatiivista loppusaldoa. Kuntien valtionosuusuudistustyö on käynnissä ja uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus olla käytössä 1.1.2026 alkaen.

Yleisen taloustilanteen arvioidaan kääntyvän positiivisempaan suuntaan vuoden 2024 loppupuolella. Inflaatio on jo laskenut ja korkojen ennakoidaan lähtevän laskuun vuoden 2024 aikana. Vantaalle erityi-sen tärkeää olisi asuinrakentamisen elpyminen sekä työllisyyden että kaupungin talouden näkökulmasta. Oleellista on nähdä suhdanteiden yli tulevaisuuteen ja kehittää kaupunkia elinvoimaa vahvistaen sekä nykyisten että tulevien kaupunkilaisten kotikaupunkina. Vuonna 2024 Vantaan kaupungin toimintaa ja tapahtumia leimaa erityisesti kaupungin 50-vuotisjuhlavuosi.

Pekka Timonen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kansallinen kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Hakala Heli
Iivarinen Oskari
Kaiju Susanna
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kivimäki Otso
Lehmuskallio Paula
Multala Sari
Norres Lasse
Orlando Carita
Orpana Anitta
Phull Manav
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari
Siniketo-Pietilä Katja

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
al-Taee Hussein
Eklund Tarja
el Issaoui Naima
Hall Anu
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Letto Pirkko
Räsänen Minna
Sainio Jari
Stirkkinen Matilda
Särkelä Jussi
Tamminen Ida

Perussuomalaiset

Hartikainen Janne
Järä Juha
Karhu Suvi
Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Niikko Mika
Saimen Tuukka
Suoniemi Juha
Virkamäki Pekka
Weckman Markku

Vihreä liitto

Friman Reija
Kaimio Tuire
Kauppinen Sirpa
Norrena Vaula
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Tawasoli Eva
Valtanen Hanna
Viilo Mikko

Vasemmistoliitto

Demiri Funda
Eerola Antero
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu

Suomen Keskusta

Luokkala Pirjo
Tikkanen Eeva

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Liike Nyt

Nummela Nina
Vacker Marjo

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Muut

Dehghan Milad

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
I varapuheenjohtaja	Kaira Lauri (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Aidanjuuri Tanja (PS)

Kaupunginhallitus

Kansallinen kokoomus

Orpana Anitta
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Räsänen Minna
Tammi Visa

Perussuomalaiset

Lundell Kai-Ari
Suoniemi Juha

Vihreä liitto

Rämö Eve
Valtanen Hanna

Suomen Kristillisdemokraatit

Tuomela Tiina

Vasemmistoliitto

Karinen Ville

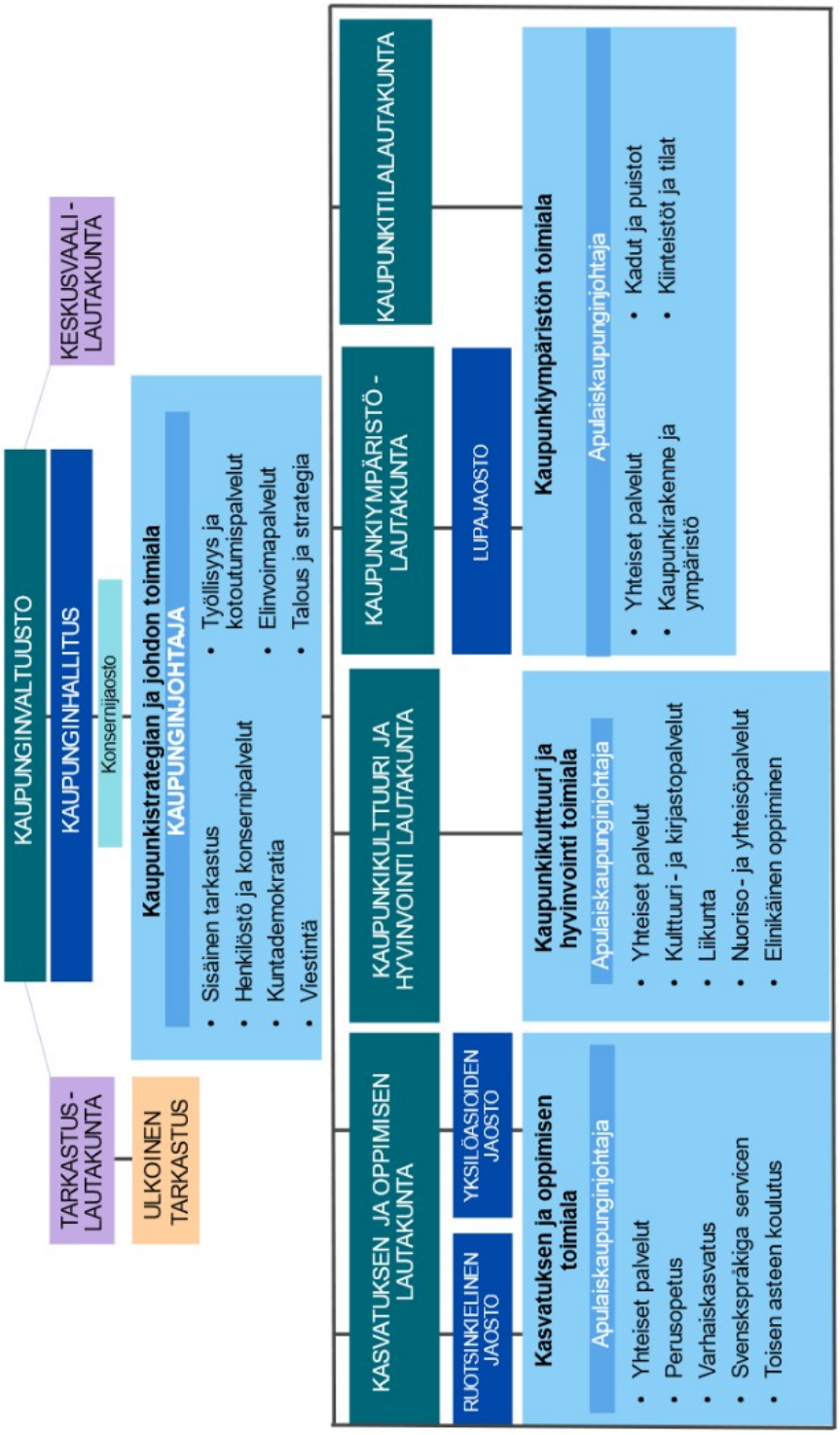
Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Kasonen Mika (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Kaukola Ulla (SDP)
II varapuheenjohtaja	Niikko Mika (PS)

Esittelijä (31.12.2023)
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Tilivelvolliset (31.12.2023)
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen
Apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand

Vantaan kaupungin organisaatio 2023

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen kansantalouden kehitys ja näkymät heikkenivät huomattavasti vuonna 2023. Tilastokeskuksen mukaan Suomen talous kutistui vuonna 2023 1,0 prosenttia ja talous ajautui taantumaan. Taloustilanne oli vuonna 2023 poikkeuksellinen. Taantumasta huolimatta inflaatio oli korkealla ja marraskuussa kuluttajahintojen vuosimuutos oli 3,3 prosenttia Tilastokeskuksen mukaan. Samaan aikaan pohjainflaatio oli 5,8 prosenttia. Inflaatio oli kuitenkin hidastunut selvästi vuoden aikana. Tammikuussa 2023 kuluttajahintojen vuosimuutos oli vielä 8,4 prosenttia.

Korkea inflaatio on johtanut vuoden 2023 aikana korkojen nousuun, mikä on osaltaan painanut taloutta taantumaan. Muuttunut taloustilanne on näkynyt voimakkaasti etenkin rakentamisessa, mikä on laskenut Suomessa voimakkaasti. Tilastokeskuksen mukana rakentamisen volyymin vuosimuutos oli -19,2 prosenttia marraskuussa. Tämän lisäksi korkea inflaatio ja kohonneet korot ovat vaikuttaneet kuluttajien ostovoimaan, mikä on puolestaan vähentänyt kotimaista kysyntää. Ostovoima on lähtenyt kuitenkin jo korjaantumaan loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuessa.

Vaikeutunut taloudellinen tilanne näkyy myös yritysten konkursseina. Vuonna 2023 konkurssiin haettiin 3 315 yritystä. Tämä on enemmän kuin vuoden 2009 finanssikriisin aikana, mutta selvästi vähemmän kuin 1990-luvun laman aikana. Pahimpana lamavuonna 1992 konkurssiin haettiin 7 391 yritystä. Konkurssiin haettuja yrityksiä oli eniten muiden palveluiden toimialla, jossa oli 1 069 konkurssia ja näissä konkurssiuhan alla oli 5 051 henkilötyövuotta. Rakennusalalla taas haettiin vuoden 2023 aikana 782 yritystä konkurssiin ja näissä yrityksissä konkurssiuhan alla oli 4 018 henkilötyövuotta.

Talouden hidastuminen on luonnollisesti vaikuttanut myös työllisyyteen. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2023 joulukuussa 37 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Samaan aikaan avoimien työpaikkojen määrä laski. Kaikkiaan joulukuussa oli avoinna 82 100 työpaikkaa, mikä on 47 400 vähemmän kuin vuosi sitten. Tämä ennakoi työllisyyden heikkenevän vielä jonkin aikaa.

Talouden heikko kehitys näkyy myös Uudellamaalla. Joulukuussa 2023 Uudenmaan työttömyysaste oli 10,8 prosenttia. Edellisen vuoden vastaava työttömyys oli 9,6 prosenttia. Työttömyyden nousun taustalla on muun muassa se, että rakentamisen ja palveluiden merkitys on huomattava juuri Uudellamaalla. Kuudessa Suomen maakunnassa on matalampi työttömyysaste kuin Uudellamaalla, mikä on poikkeuksellista. Lisäksi Kainuun työllisyysaste on sama eli 10,8 prosenttia. Manner-Suomen paras työllisyystilanne on Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa.

Taloustilanteen kehitykseen vaikuttaa monet asiat. Oleellista on kuitenkin inflaation ja siitä riippuvaisen korkotason kehitys. Korkean inflaation taustalla on ollut sekä kysyntään liittyviä tekijöitä, kuten voimakas koronaelvytys, että tarjonnan häiriöihin liittyviä tekijöitä, joihin on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota heijastevaikuttuneineen. Euroopan inflaatio on kuitenkin vuoden 2023 loppuun mennessä ollut selvästi laskussa. Tämän takia myös EKP:n ohjauskorkojen ja markkinakorkojen odotetaan kääntyvän laskuun. EKP:n ohjauskorko oli joulukuussa 4,5 prosenttia ja markkinakorko euribor 12 kk oli 3,5 prosenttia. Euribor 12 kk oli jo laskenut korkeimmasta arvostaan, syyskuun 4,2 prosentista. Inflaation ja korkojen lasku on tärkeää talouden elpymisen kannalta.

Huomattavaa on, ettei geopolitiikan merkitys ei ole poistunut talousennusteista. Levottomuudet Punaisellamerellä ovat pidentäneet rahtimatkoja varustamoiden siirryttyä kiertämään Afrikan Suezin kanavan käyttämisen sijaan. Tämän kaltaiset tekijöillä on vaikutus tuotteiden saatavuuteen ja hintaan. Vastaavasti kiristynyt turvallisuustilanne Lähi-idässä voi vaikuttaa energian hintaan. Todennäköistä näistä häiriöistä huolimatta on se, että inflaatio ja korot laskevat vuonna 2024 ja talous elpyy.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2023 vahvasti alijäämäinen. Alijäämään vaikuttivat erityisesti inflaation aiheuttama menojen kasvu ja verotulojen vaisu kehitys. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 14,2 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2023 päättyessä oli noin 156 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2023 lopun tilanteessa noin 55,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä on reilut kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,8 miljardia euroa positiivinen vuonna 2023. Tuloksessa on mukana kuitenkin poikkeuseriä, kuten hyvinvointialueuudistukseen liittyvät verohännät noin 1,4 miljardia eroa sekä myöhemmin kunnilta takaisinperittävä valtionosuus noin 0,5 miljardia euroa. Ilman poikkeuseriä kuntatalous olisi ollut lievästi alijäämäinen. Hyvinvointialueuudistus vaikutti voimakkaasti kuntatalouteen: kuntien verotulot laskivat 46 prosenttia, valtionosuudet 66 prosenttia, toimintatuotot
28 prosenttia ja toimintakulut 52 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 49 kunnassa, kun se vuonna 2022 oli negatiivinen 90 kunnassa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,7 miljardilla eurolla, jossa laskua 21 prosenttia. Manner-Suomen kuntien lainakanta supistui noin 370 miljoonalla eurolla ja oli vuoden 2023 lopussa noin 18,4 miljardia euroa.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

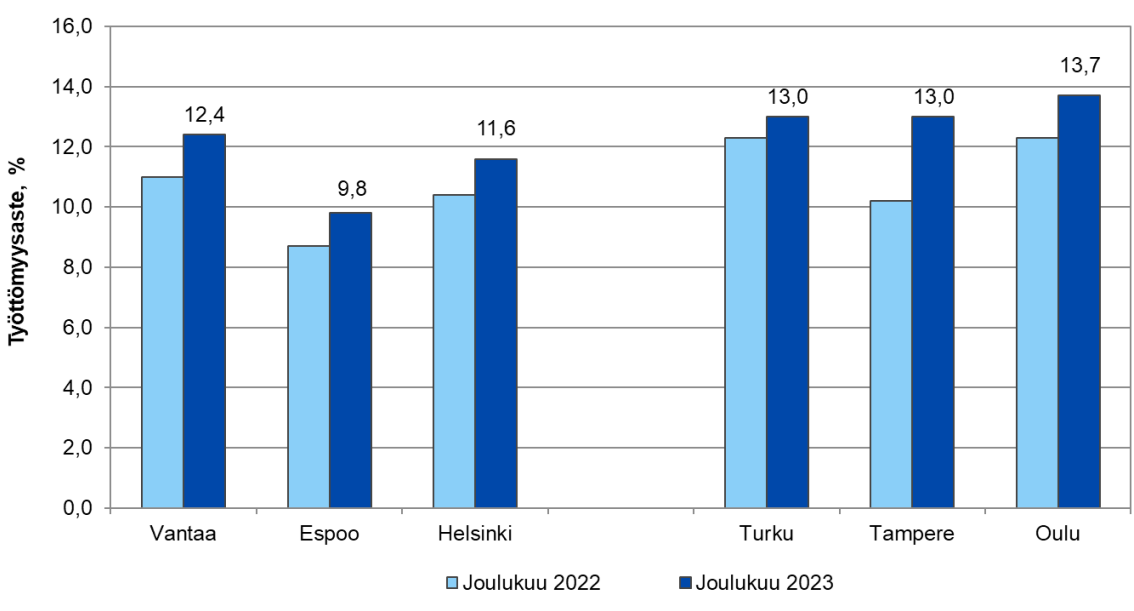
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Uudellamaalla asui vuoden 2023 lopussa 1 760 100 henkilöä. Alueen väestönkasvu nousi selvästi edellisiä vuosia korkeammalle tasolle ja kasvu oli Suomen maakunnista määrällisesti suurinta. Vuoden 2023 aikana Uudenmaan väestö kasvoi yhteensä noin
27 000 henkilöllä. Myös suhteellisesti alueen kasvu oli muita maakuntia nopeampaa. Väestönlisäys koko maassa oli 0,7 prosenttia, kun Uudellamaalla se oli 1,6 prosenttia. Seuraavaksi eniten kasvoi Pirkanmaa (6 700 henkilöä, 1,3 prosenttia) ja Varsinais-Suomi (5 200 henkilöä, 1,1 prosenttia).

Ennakkotietojen mukaan Uusimaa sai vuonna 2023 kotimaan muuttoliikkeen kautta noin 3 500 uutta asukasta, joka toteutuessaan olisi 2 400 henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Vastaavasti ulkomailta saatu muuttovoitto oli alueella historiallisen korkea, noin 22 200 henkilöä. Tämän ansiosta alueen muuttovoitto oli kokonaisuudessaan 25 700 henkilöä, mikä on selvästi muita maakuntia suurempi. Seuraavaksi eniten muuttovoittoa saivat Pirkanmaa, 8 200 henkilöä ja Varsinais-Suomi, 7 000 henkilöä.

Työttömyys on lisääntynyt Uudellamaalla. Joulukuusta 2022 joulukuuhun 2023 työttömyysaste on noussut alueella 9,6 prosentista 10,8 prosenttiin. Joulukuussa 2023 alueen matalin työttömyysaste oli Kauniaisissa, 5,9 prosenttia ja korkein Karkkilassa 13,3 prosenttia. Työttömyysasteen kasvu vuoden aikana oli suurinta Karkkilassa, +3,3 prosenttiyksikköä ja työttömyys laski vain Inkoossa, jossa laskua oli -0,1 prosenttiyksikköä.

Työttömyyden nousu näkyy myös maan kuudessa suurimmassa kaupungissa, joissa jokaisessa työttömyys on kasvanut vuodesta 2022. Joulukuussa 2023 matalin työttömyysaste oli Espoossa 9,8 prosenttia ja korkein Oulussa 13,7 prosenttia. Vuoden aikana työttömyysasteen kasvu oli suurinta Tampereella +2,8 prosenttiyksikköä ja pienintä Turussa +0,7 prosenttiyksikköä.

Kuvio 1: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa 2022 ja 2023

Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

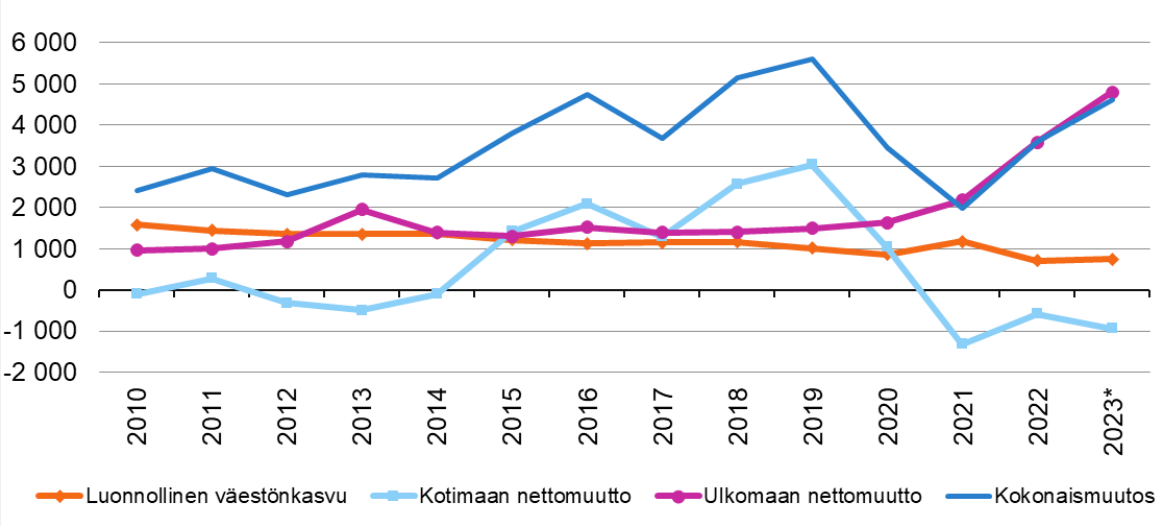
Vantaan väestönkasvu suurempaa kuin edellisinä vuosina

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli 247 447 vuoden 2023 lopussa. Väestö kasvoi 4 600 asukkaalla eli 1,9 prosenttia, joka toteutuessaan olisi tuhat henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Väestönkasvu oli selvästi suurempaa kuin kolmena edellisenä vuotena, mutta ei ihan yllä vuosien 2018–2019 ennätyskorkealle tasolle. Vantaa on edelleen Suomen neljänneksi suurin kaupunki, eroa kolmantena olevaan Tampereeseen oli 7 600 asukasta.

Kasvun taustalla on maahanmuutto, joka on lisääntynyt kovaa vauhtia jo kaksi vuotta peräkkäin. Vuonna 2022 Vantaa sai ulkomailta muuttovoittoa 3 600 henkeä, mutta tämä ennätys rikottiin heti vuonna 2023, jolloin muuttovoittoa näyttäisi tulevan 4 800 henkeä. Kotimaan nettomuutto jäi puolestaan negatiiviseksi, sillä Vantaalta muutti 940 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin sieltä muutettiin Vantaalle. Jos ennakkotiedot toteutuisivat, kotimaan nettomuuttotappio lisääntyisi 350 hengellä verrattuna vuoteen 2022.

Vantaalla syntyi vuonna 2023 runsaat 2 500 vauvaa ja kuolleita oli lähes 1 800 henkeä. Vaikka luonnollinen väestönkasvu nousi hieman vuoden 2022 pohjalukemista, jäi se silti matalalle tasolle +750 henkeä. Vuoden 2023 väestönkasvusta 84 prosenttia tuli muuttoliikkeestä ja ainoastaan 16 prosenttia luonnollisesta väestönkasvusta.

Kuvio 2: Vantaan väestönmuutokset vuosina 2010–2023* (2023* on ennakkotieto)

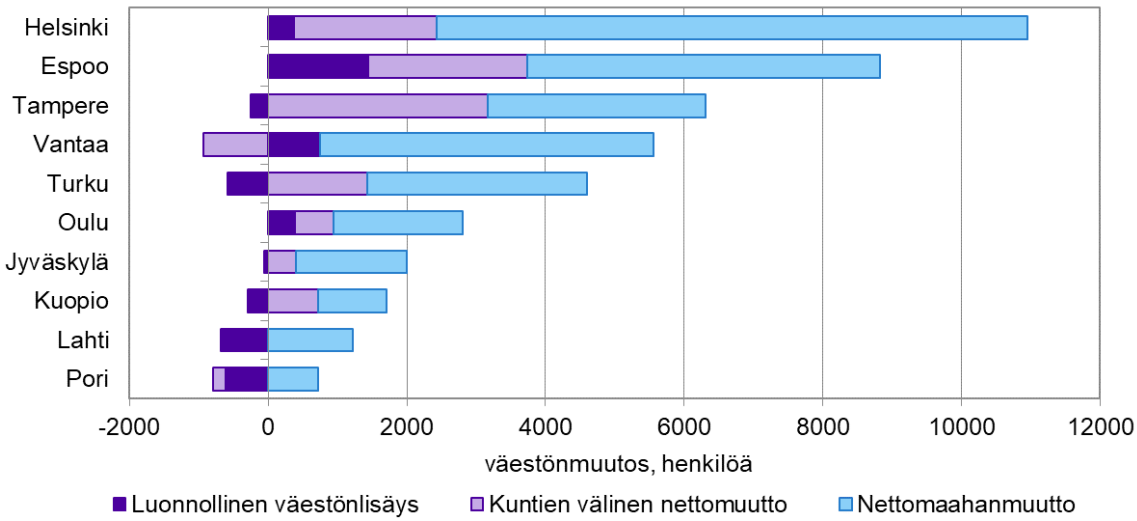

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 25.1.2024

Kymmenestä suurimmasta kaupungista väestö kasvoi ennakkotietojen mukaan eniten Helsingissä, 10 900 henkeä, jonka jälkeen tulivat Espoo 8 900 henkeä, Tampere 6 100 henkeä ja Vantaa 4 600 henkeä. Ainoastaan Helsinki, Espoo ja Oulu saivat kasvua kaikilla väestönkehityksen osa-alueilla, jotka ovat luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen nettomuutto sekä nettomaahanmuutto. Isoista kaupungeista luonnollinen väestönkasvu oli suurinta Espoossa, kotimaan muuttoliikkeessä selkeä ykkönen oli Tampere ja maahanmuutossa kärkisijalle ylsi Helsinki.

Luonnollinen väestönkasvu jäi positiiviseksi pääkaupunkiseudun kaupunkien lisäksi Oulussa, kun taas nettomaahanmuutto oli positiivista kaikissa kymmenessä kaupungissa. Vantaa, Pori ja Lahti menettivät väestöään muualle Suomeen, mutta Vantaan kotimaan muuttotappio oli omaa luokkaansa, -940 henkeä. Kokonaisuudessaan Porin tilanne on heikoin, sillä väkiluku on laskenut jo useamman vuoden ajan.

Kuvio 3: Väestönmuutosten ennakkotiedot kymmenessä suurimmassa kaupungissa 2023

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 25.1.2024

Yritystalous hiipumassa

Koko Vantaan kaupungin alueella kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 15 prosenttia vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi vielä kahdeksan ja toisellakin neljänneksellä kaksi prosenttia mutta supistui kolmannella neljänneksellä kolmella prosentilla vuotta aiemmasta.

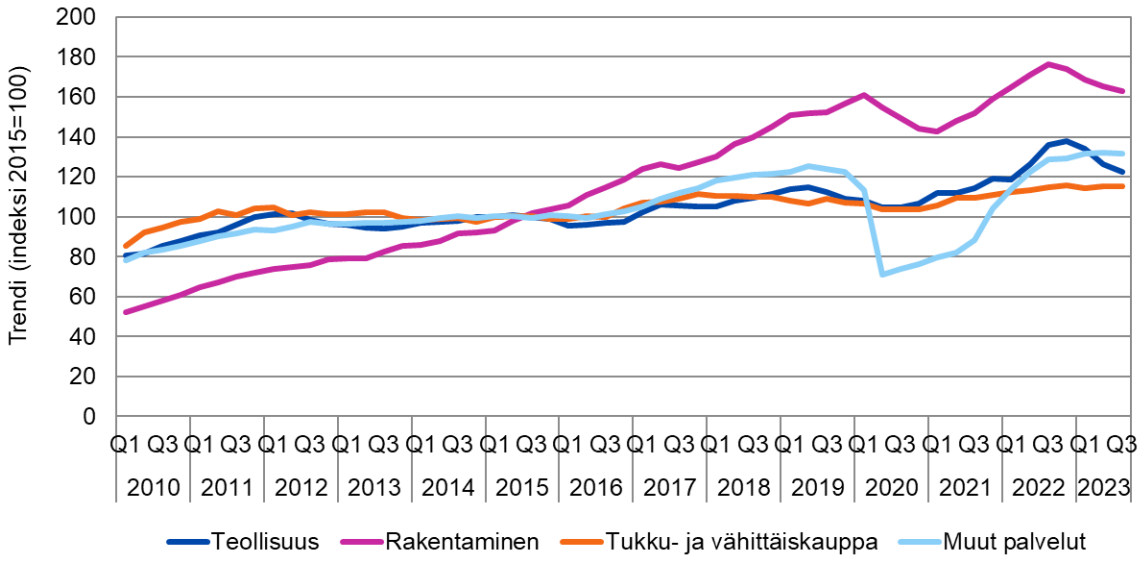
Koko teollisuuden ja rakentamisen liikevaihdon kasvu muuttui Vantaalla negatiiviseksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Kaupan ja muiden palveluiden liikevaihto kasvoi vielä vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana.

Sekä kotimaiset että ulkomaiset yöpymiset pysyivät Vantaalla hyvällä tasolla vielä vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä. Myös yöpymisten hinnat pysyivät hyvällä tasolla. Matkustajamäärät olivat Helsinki-Vantaan lentokentällä vielä tammikuussa 2024 vuoden 2023 tammikuun tasolla. Nämä indikoivat sitä, että Vantaalla palveluiden puolella kysyntä oli vielä vuodenvaihteessa 2023–2024 hyvä.

Palkkasummaan suhdanteen muutokset vaikuttavat hieman hitaammin. Vain rakentamisen toimialalla maksettu palkkasumma muuttui negatiiviseksi vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana.

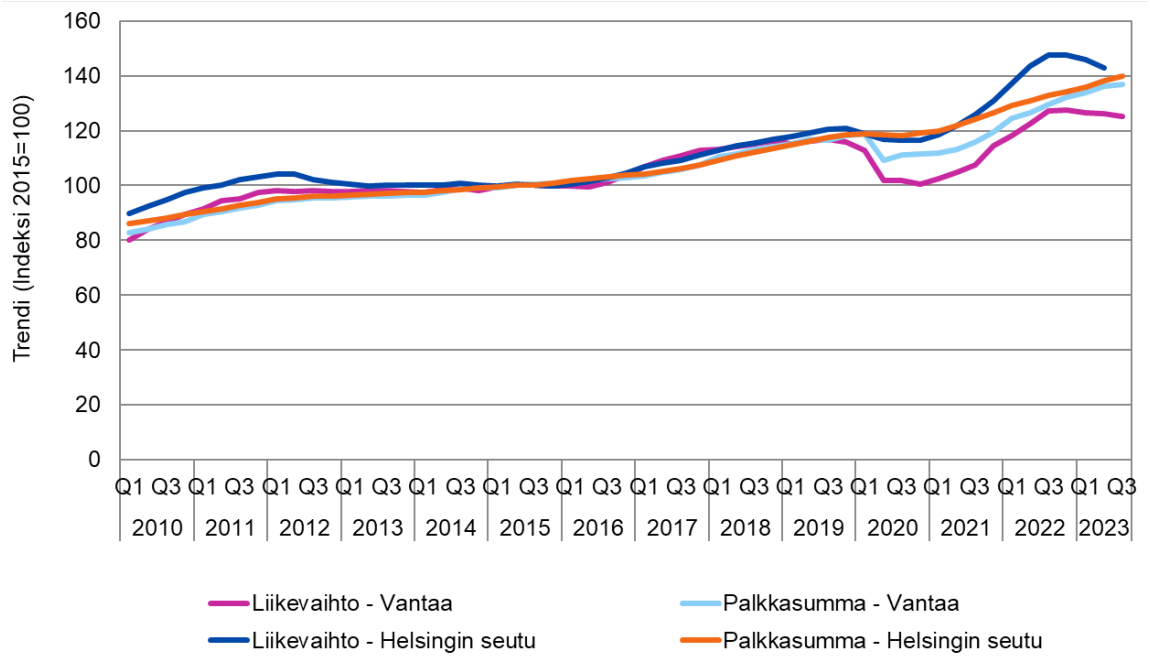
Palkkasumman kehitys on Helsingin seudulla ja Vantaalla samansuuntaista eli kasvaa vielä vuoden 2023 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Helsingin seudulla näyttäisi siltä, että vuoden 2023 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana liikevaihto trendi pienenee hieman nopeammin kuin Vantaalla.

Kuvio 4: Yritysten liikevaihdon kehitys päätoimialoilla Vantaalla vuodesta 2010 (2015=100)

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 31.12.2023

Kuvio 5: Yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuodesta 2010 (2015=100)

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 31.12.2023

Työllisyyskehitys kääntyi laskuun

Suomessa työllisyysaste nousi historiallisen korkealle vuoden 2022 aikana, mutta vuonna 2023 työllisyys kääntyi laskuun. Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan työllisyys edelleen hieman heikentyy vuonna 2024 ja etenkin pitkäaikaistyöttömyyden ennakoidaan kasvavan. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste laski Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä enemmän kuin koko maassa vuodesta 2022 vuoteen 2023.

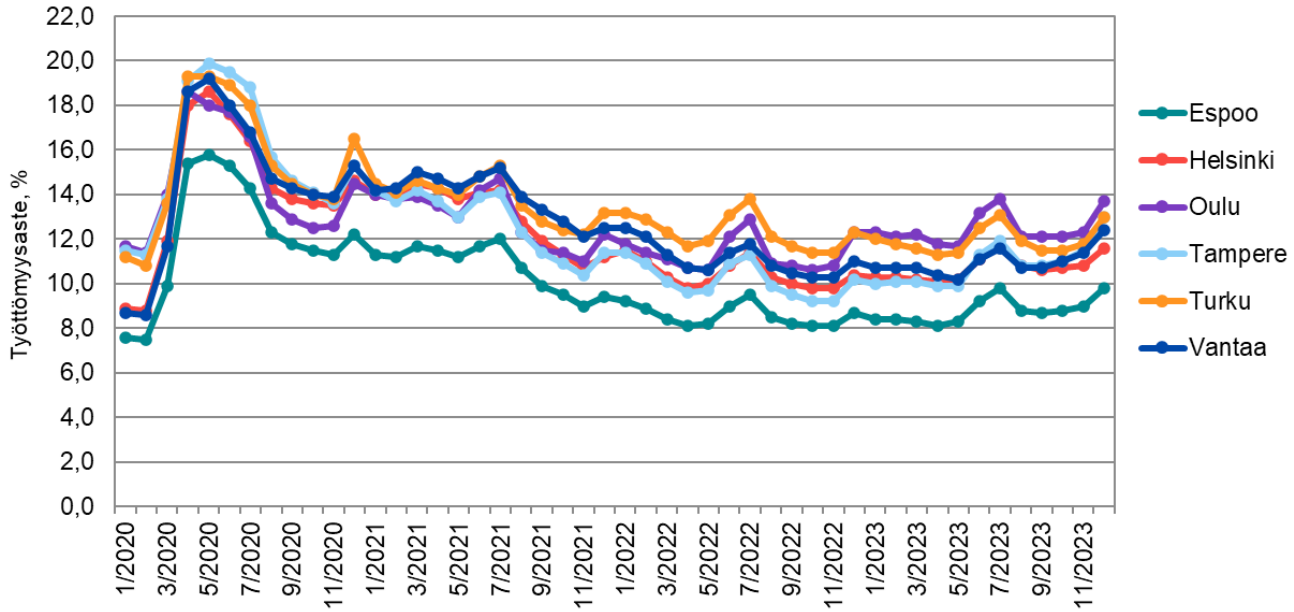
Juuri ennen koronapandemian alkua Vantaan työttömyysaste oli 8,6 prosenttia, josta se vain parissa kuukaudessa nousi vajaaseen 20 prosenttiin. Pienin lukema sitten koronapandemian alkamisen jälkeen saavutettiin vuoden 2023 toukokuussa, 10,2 prosenttia. Joulukuussa 2023 Vantaalla oli 15 900 työtöntä ja työttömyysaste kohosi 12,4 prosenttiin.

Keväällä 2020 lomautettujen osuus työttömistä oli erittäin korkea, 47 prosenttia, mutta osuus alkoi nopeasti laskea ja alhaisimmillaan päästiin neljään prosenttiin. Vuoden 2023 loppupuolella lomautettujen määrä alkoi jälleen nousta ja joulukuussa lomautettuja oli jo 1 700 eli 11 prosenttia työttömistä. Viimeksi lomautettuja oli Vantaalla näin paljon helmikuussa 2022.

Työttömiä miehiä oli 2 450 enemmän kuin työttömiä naisia joulukuussa 2023. Tämä oli suurin sukupuolten välinen ero vuoden 2006 tammikuusta lähtien, josta aikasarja on saatavilla. Joulukuussa 2023 Vantaalla oli avoinna vajaat 2 200 työpaikkaa. Työpaikkoja oli heikosti auki verrattuna edelliseen vuoteen, sillä vuoden 2023 jokaisena kuukautena avoimia työpaikkoja oli vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2022.

Vantaan työttömyyden trendi on ollut jokseenkin samansuuntainen kuin muilla kuudella suurella kaupungilla. Oulun ja Turun työttömyysasteet ovat jo pitkään olleet vertailukaupunkien korkeimpia ja Espoon matalinta, Vantaan sijoittuessa keskikastiin. Kuten muinakin vuosina, myös vuonna 2023 kaikissa suurissa kaupungeissa työttömyysaste kasvoi loppuvuodesta.

Kuvio 6: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

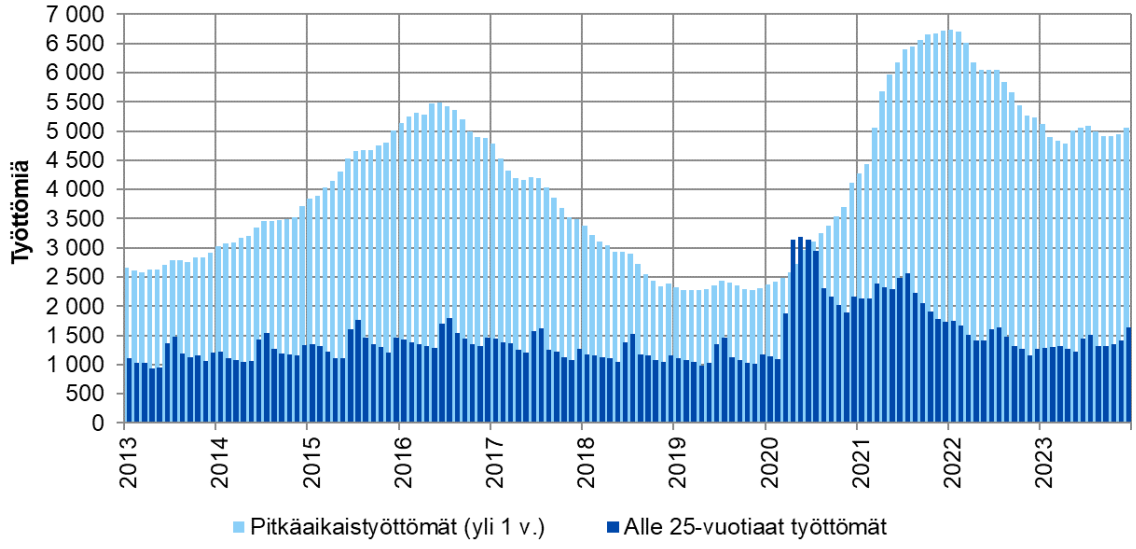

Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

Pitkäaikaistyöttömyys, eli yli vuoden työttömänä olleiden määrä, on edelleen huomattavasti korkeammalla tasolla kuin ennen koronapandemiaa. Alkuvuodesta 2020 Vantaalla oli 2 400 pitkäaikaistyötöntä, josta määrä kasvoi koko kriisin yli saavuttaen huippunsa tammikuussa 2022, jolloin pitkäaikaistyöttömiä oli 6 700. Vuoden 2023 joulukuussa pitkäaikaistyöttömiä oli edelleen lähes 5 100, joka oli yli kaksi kertaa enemmän kuin ennen koronaa.

Nuorisotyöttömyys nousi nopeasti pandemian alettua, mutta se myös laski nopeasti. Ennen koronaa helmikuussa 2020 nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 100, kun joulukuussa 2023 heitä oli selvästi enemmän, 1 600. Nuorisotyöttömyys on muutaman kerran käynyt lähellä koronaa edeltäviä lukemia, mutta toistaiseksi aina noussut sen jälkeen. Nuoristyöttömyydelle on ylipäätään tyypillistä voimakas kausivaihtelu.

Kuvio 7: Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2013 tammikuusta lähtien

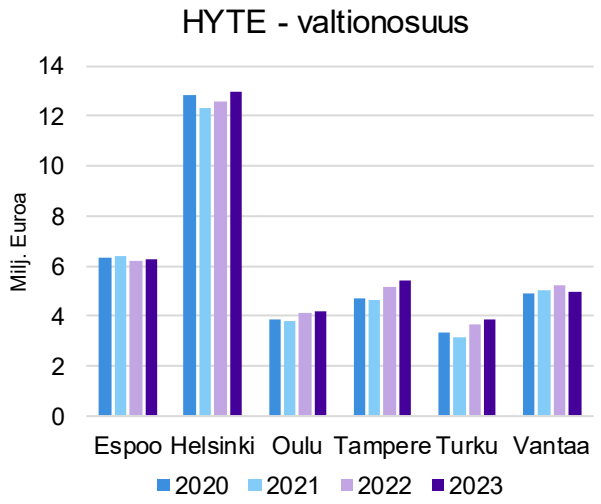

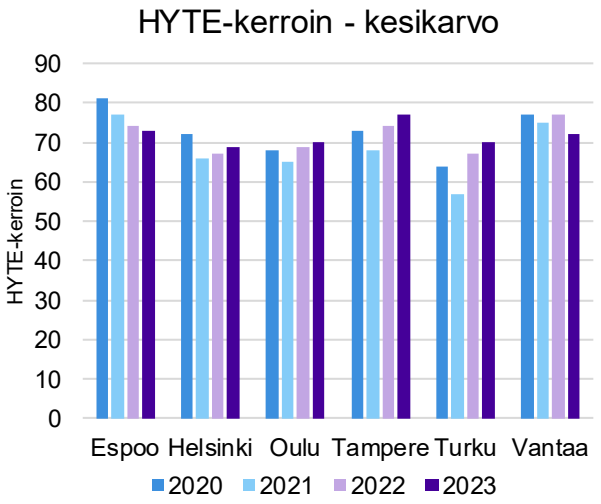
Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

Sosiaalinen kehitys

Vuoden 2023 alusta alkaen Suomen kuntien valtionosuuksien määrään on vaikuttanut HYTE-indikaattori, jonka tarkoituksena on kannustaa kuntia hyvinvoinnin edistämiseen alueillaan hyvinvointialueille siirtyneestä rahoituksesta huolimatta. HYTE-indikaattori lasketaan prosessi- ja tulosindikaattoreiden perusteella. Prosessi-indikaattoreihin vaikuttavat peruskoulut, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä kunnanjohto. Tulosindikaattoreihin kuuluvat muun muassa toimeentulotuen määrä, koettu terveys, ylipainoisuus, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien määrä, koulupudokkaat sekä kaatumishoitojaksot. HYTE-kertoimen perusteella määräytyy noin 3 prosenttia kunnan valtionosuuksista. HYTE-indikaattoriin perustuva valtionosuus lasketaan asukasmäärän, HYTE-kertoimen ja asukaskohtaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinnan tulosta.

Kuvio 8: a) HYTE kertoimeen perustuva valtionosuus ja
b) HYTE-kerroin vuosilta 2020–2023 Suomen kuuden suurimman kaupungin osalta

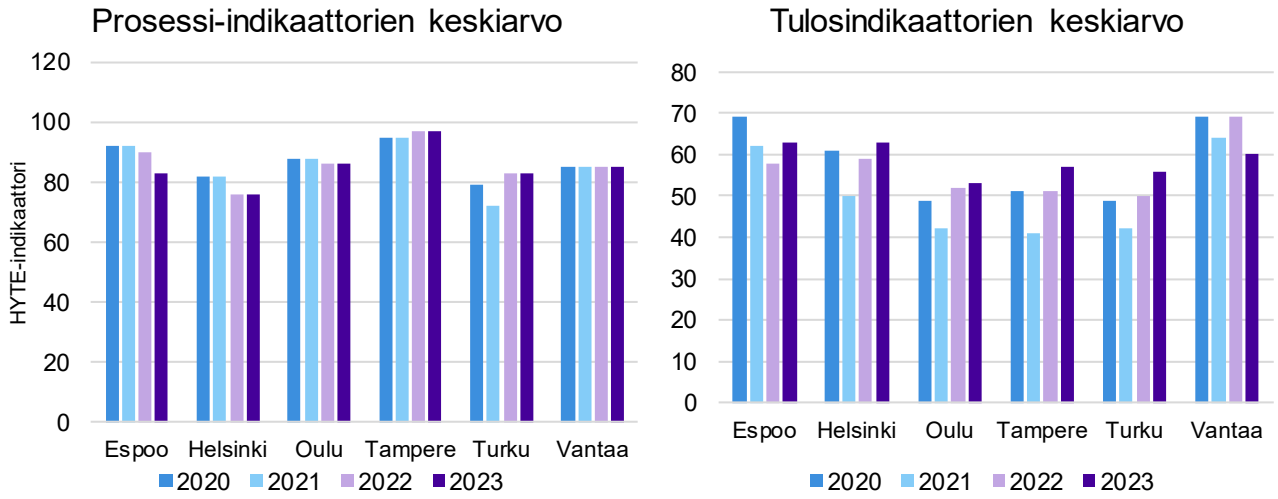

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Vantaan HYTE-kerroin laski vuonna 2023 6,5 prosenttia vuoden 2022 indikaattorin arvosta. Väestönkasvusta sekä asukaskohtaisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinnan noususta huolimatta Vantaan saama HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus väheni 261 000 euroa vuonna 2023, eli 1,3 euroa per asukas. HYTE-kertoimen heikentyminen selittyy heikentyneillä tulosindikaattoreilla: koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden määrä, ylipainoisuus sekä pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä. Tulosindikaattoreista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien HYTE-kerroin parani heikentyneestä kouluterveyskyselyn tuloksesta huolimatta johtuen kuntien välisen vertailun vaikutuksesta HYTE-kertoimeen. Sitä vastoin, heikentyneestä HYTE-kertoimesta huolimatta, ylipainoisten määrä väheni Vantaalla. HYTE-kertoimeen vaikuttavat prosessi-indikaattorit, jotka kuvastavat kuntien tekemien, hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen tähtäävien toimien tasoa, ovat pysyneet muuttumattomina koko 2020-luvun ajan.

Kuvio 9: a) HYTE-kertoimen Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo ja
b) HYTE-kertoimen Tulosindikaattoreiden keskiarvo vuosilta 2020–2023 Suomen kuuden suurimman kaupungin osalta

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

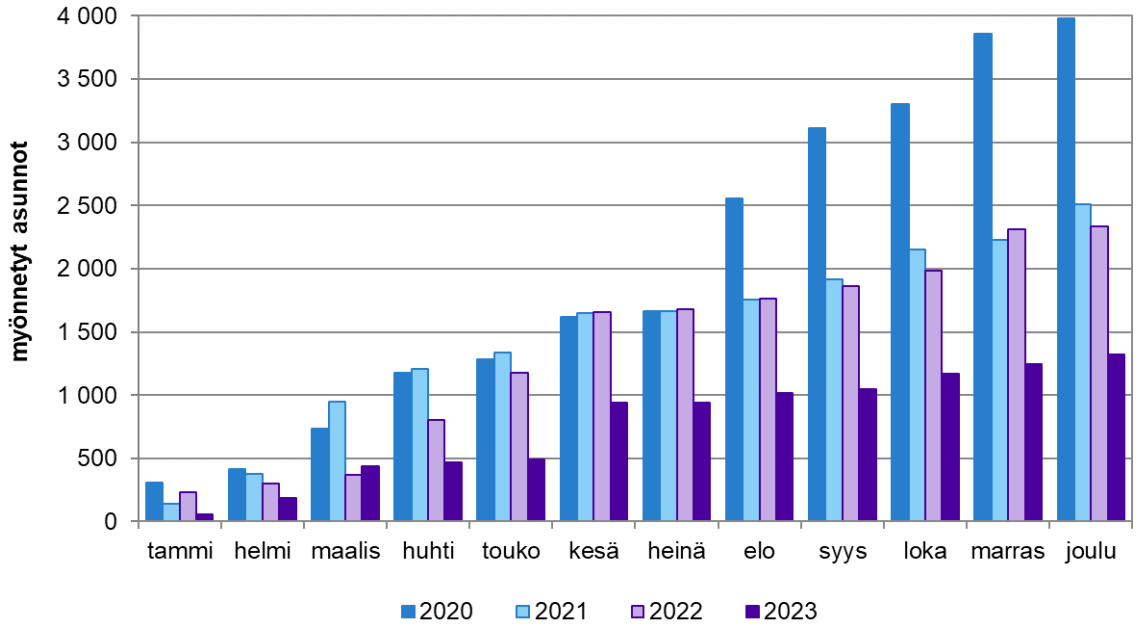
Rakentamisen aloitukset romahtivat Vantaalla

Vuonna 2023 valmistui 3 167 asuntoa. Asuntoja valmistui alkuvuodesta 2023 vielä enemmän kuin edellisenä vuotena mutta loppuvuodesta valmistustahti hiipui ja vuoden kokonaisluku jäi noin 100 asuntoa vuodesta 2022.

Uusien asuntojen aloitukset romahtivat vuonna 2023. Uusia asuntoja aloitettiin 630 kappaletta. Edellisenä vuonna 2022 uusia asuntoja aloitettiin 2 040 kappaletta, joka oli myös alhainen luku, kun verrataan sitä edellisen kymmenvuotisjakson 2012–2021 keskimääräiseen vuosittaiseen rakentamisten aloitusmäärään 3 221.

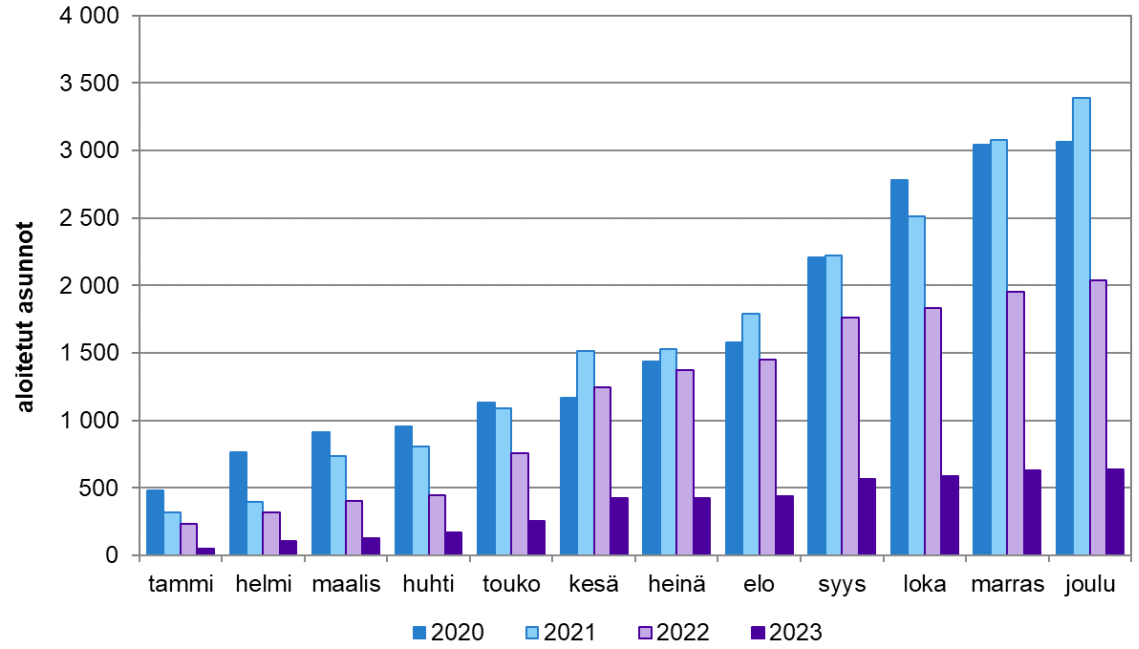
Rakennuslupia myönnettiin 1 320. Vuotta aikaisemmin vastaava luku oli 2 330. Edellisen kymmenvuotisjakson 2012–2021 keskiarvo oli 3 419 asuntoa.

Kuvio 10: Vantaalla myönnettyjen asuntorakentamislupien (asuntoja, ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

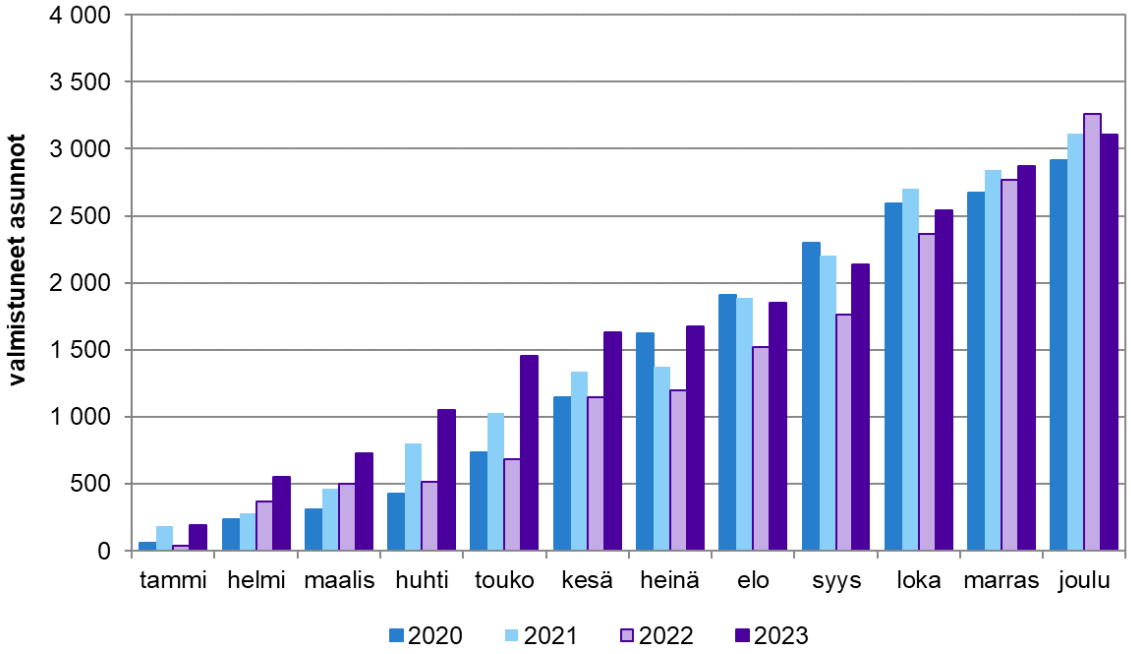
Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2024

Kuvio 11: Vantaalla aloitettujen asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2023

Kuvio 12: Vantaalla valmistuneiden asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2023

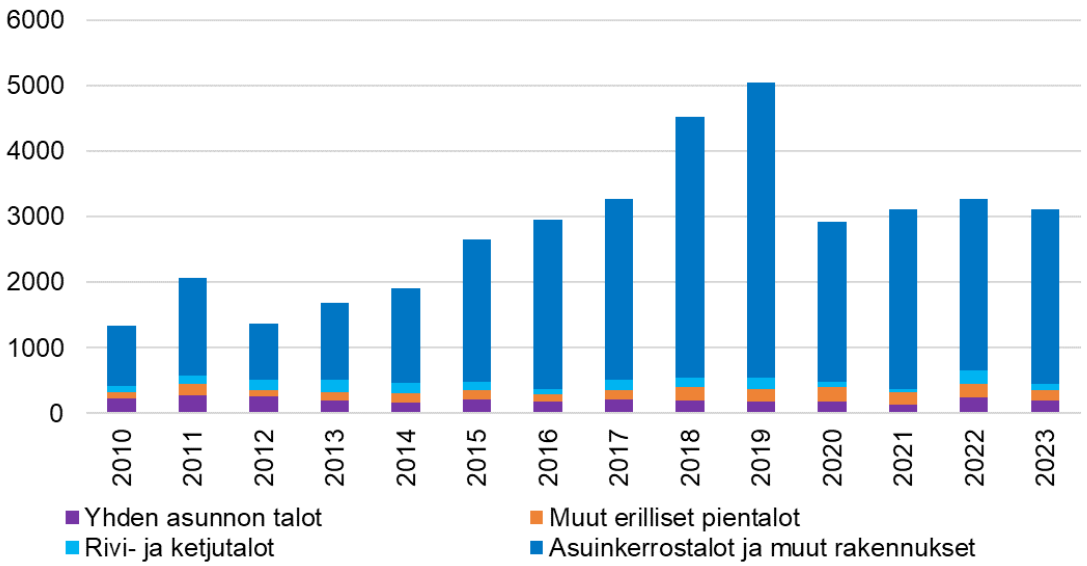
Uusista asunnoista 2 655 kappaletta oli kerrostaloissa. Tämä on noin 86 prosenttia uusista asunnoista. Omakotitaloja valmistui 199. Muihin erillisiin pientaloihin valmistui 158 asuntoa ja rivi- ja ketjutaloihin 93 asuntoa.

Vuonna 2022 kerrostaloasuntoja valmistui 40 vähemmän kuin vuonna 2023 ja kerrostalojen osuus kaikista valmistuneista asunnoista oli 80 prosenttia.

Vuonna 2023 valmistuneista asunnoista oli 28 prosenttia yksiöitä, 34 prosenttia kaksioita, 22 prosenttia kolmioita, 13 prosenttia neljän huoneen asuntoja ja 4 prosenttia yli neljän huoneen asuntoja.

Kaikkien valmistuneiden asuntojen keskimääräinen koko Vantaalla vuonna 2023 oli 52 neliötä, kun se edellisenä vuonna oli 54 neliötä. Keskiarvon aleneminen johtuu siitä, että yksiöt pienenivät keskimäärin yhdellä neliöllä ja kolmiot jopa kolmella neliöllä 62 neliöön. Asuinkerros- ja luhtitalojen asuntojen keskimääräisissä neliömäärissä ei ollut suurtakaan muutosta vuosien 2022–2023 välillä vaan erot tulevat siitä, että muiden rakennustyyppien asuntojen määrät suhteessa asuntojen kokonaismäärään pieneni edellisvuodesta kuudella prosentilla ja juuri näiden rakennusten asuntojen huonealat ovat keskimäärin asuntotyypeittäin tarkasteltuna suuremmat kuin kerrostalojen.

Kuvio 13: Uusien Asuntojen määrä rakennustyypeittäin

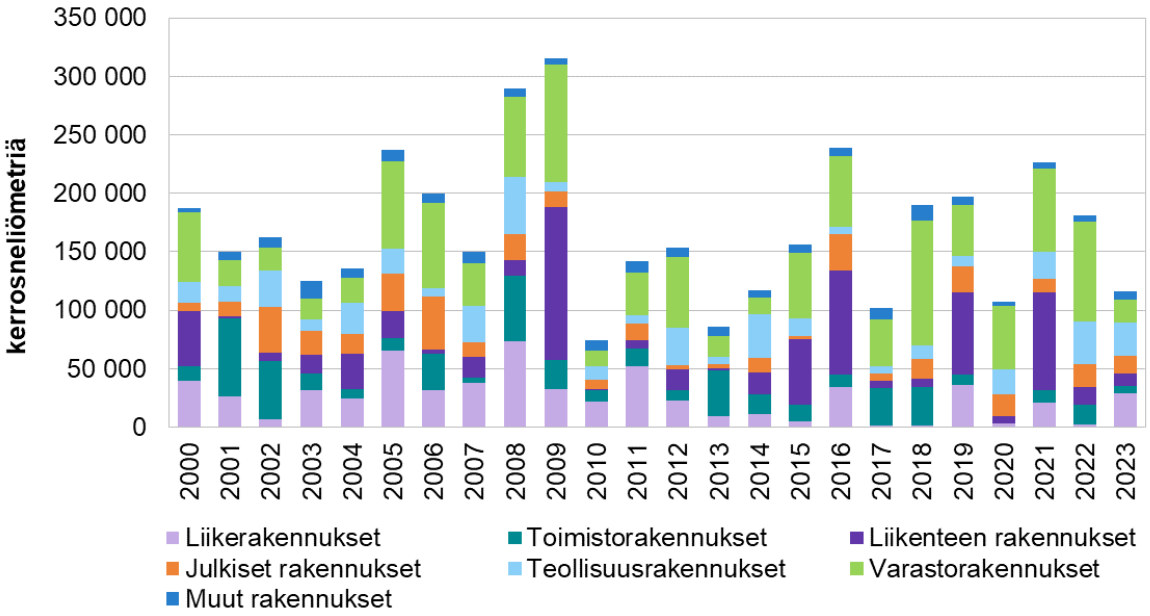

Lähde: Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Muiden kuin asuinrakennusten kerrosneliömäärä on vähentynyt vuodesta 2022. Muita kuin asuinrakennuksia valmistui vuonna 2023 yhteensä 115 610 kerrosneliötä. Kerrosneliöitä valmistui noin 29 000 sekä liike- että teollisuusrakennuksiin.

Edellisiin vuosiin verrattuna varastorakennuksia rakennettiin vähän, yhteensä 20 000 kerrosneliötä. Edellisen kerran varastorakennuksia on rakennettu näin vähän vuonna 2014.

Kuvio 14: Muu kuin asuinrakentaminen

Lähde: Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 638,7 milj. euroa vuonna 2023. Verotulot laskivat 565,0 milj. euroa eli 46,9 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Verotulojen voimakas lasku johtuu 1.1.2023 voimaan astuneesta hyvinvointialueuudistuksesta. Uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoiminta ja muutamia muita yksitäisiä tehtäviä siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien verotuloja leikattiin. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi yhteensä 28,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,4 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden. Muutettu talousarvio perustui Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Kaikkiin verolajeihin tehtiin vuoden 2023 aikana talousarviomuutos ja toteumat olivat lähellä muutettua talousarviota. Suurin poikkeama oli kunnallisveroissa, jossa alkuperäinen talousarvio ylittyi 18,2 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 1,2 milj. eurolla.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2023 yhteensä 431,2 milj. euroa, mikä on 526,1 milj. euroa ja 55,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kaikkien manner-Suomen kuntien kunnallisveroprosenttiin tehtiin 12,64 prosenttiyksikön leikkaus ja samalla kunnallisveroprosentit myös jäädytettiin vuoden 2023 ajaksi. Veroprosenttileikkauksen jälkeen Vantaan vuoden 2023 kunnallisveroprosentiksi muodostui 6,36 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylittyi kunnallisverojen osalta 18,2 milj. eurolla. Kunnallisveroon tehtiin määrärahamuutos, jossa tuloarviota nostettiin 17 milj. eurolla, jolloin muutettu talousarvio ylittyi 1,2 milj. eurolla. Talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,3 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset laskivat 52,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2023 kunnallisveroja on vielä osittain kertynyt vanhojen, vuonna 2022 voimassa olleiden veroprosenttien mukaisesti ja tästä johtuvat tilitykset, ns. verohännät, parantavat vuoden 2023 kunnallisverototeumia.

Verovuoden 2023 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 339,3 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2022 kasvoivat 5,3 prosentilla, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2023 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoidaan 4,9 prosenttia ja koko maan kasvuksi 5,2 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus laski vuonna 2023 0,38 prosenttiyksikköä 4,07 prosenttiin. Hyvinvointialueuudistuksen ja kunnallisveroprosentin jäädyttämisen vuoksi manner-Suomen kunnat eivät voineet laskea tai nostaa kunnallisveroprosenttejaan vuodelle 2023. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2022 oli 20,01 prosenttia ja vuonna 2023 se oli 7,37 prosenttia, eli erotus oli kunnallisveroleikkauksen, 12,64 prosenttiyksikköä, suuruinen.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2023 yhteensä 95,3 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot laskivat edellisvuodesta 42,5 milj. eurolla eli 30,8 prosenttia. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä myös yhteisöverojen kuntien jako-osuutta leikattiin noin kolmasosalla vuoden 2023 alusta. Yhteisöverojen lasku vuonna 2023 johtuu tästä leikkauksesta. Alkuperäinen talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 7,3 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 2,3 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 102,5 prosenttiin. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus nousi edellisestä vuodesta 0,03 prosenttiyksikköä 4,65 prosenttiin. Vuonna 2023 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista laski hyvinvointialueuudistuksen vuoksi 9,85 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna ollen 23,91 prosenttia vuonna 2023. Koko kuntakentän yhteisöverotilitykset laskivat 33,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 alun arvion mukaan yhteisöverotilitykset olisivat laskeneet 27,3 prosenttia, mutta heikentyneen taloustilanteen vuoksi yhteisöverotilitykset ovat vuoden mittaan hieman heikentyneet.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 112,1 milj. euroa vuonna 2023, nousua edellisvuoteen 3,6 milj. euroa eli 3,4 prosenttia. Hyvinvointialueuudistuksella ei ollut vaikutusta kiinteistöverotuloihin. Vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna kiinteistöverotuloarvio ylittyi 3,1 milj. eurolla ja muutettuun talousarvioon verrattuna se alittui 0,9 milj. eurolla. Toteumaprosentti oli 99,2 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten nousu edellisvuoteen nähden oli 4,4 prosenttia.

Vantaalla yleinen kiinteistövero oli 1,28 prosenttia, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,41 prosenttia, muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 1,25 prosenttia, voimalaitoksen kiinteistövero 3,1 prosenttia ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 6,00 prosenttia vuonna 2023. Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty muutoksia vuodelle 2023. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 114,2 milj. euroa vuonna 2023, eli toteuma on vähemmän kuin maksuunpantu vero. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 25,2 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 44,8 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan noin 0,1 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 43,4 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 3,3 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2023

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	**610 000**	**26 000**	**636 000**	**638 679**	**2 679**
Kunnan tulovero	413 000	17 000	430 000	431 249	1 249
Kiinteistövero	109 000	4 000	113 000	112 094	-906
Osuus yhteisöveron tuotosta	88 000	5 000	93 000	95 336	2 336

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tuloveroprosentti	Verotettava ansiotulo milj. euroa	Muutos- %
2014	19,00	4 276,7	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	4 721,9	4,2
2019	19,00	4 970,1	5,3
2020	19,00	5 082,3	2,3
2021	19,00	5 295,2	4,2
2022	19,00	5 575,3	5,3
2023	6,36	*	

* Vuoden 2023 verotus valmistuu syksyllä 2024

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,28
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,25
Voimalaitos	3,10
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 179,7 milj. euroa vuonna 2023, kun vuonna 2022 valtionosuuksia kertyi yhteensä 287,6 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2023 yhteensä 128,3 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 21,3 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensaatiota 30,0 milj. euroa. Valtionosuuksien kokonaismäärä alitti alkuperäisen talousarvion 1,3 milj. eurolla, mutta ylitti muutetun talousarvion 2,0 milj. eurolla.

Vuoden 2023 alussa voimaan astunut hyvinvointialueuudistus vaikutti myös valtionosuuksiin. Uudistuksen myötä kuntien valtionosuuksista leikattiin niiden tehtävien osuus, jotka siirtyivät hyvinvointialueiden tehtäviksi. Lisäksi vuonna 2023 oli vielä voimassa siirtymätasaus, jonka mukaan valtionosuuksia lisätään tai vähennetään enintään 60 euroa/asukas siirtymäkauden aikana. Lopulliset siirtolaskelmat kuntien ja hyvinvointialueiden välillä tehtiin vuonna 2023 ja ne vaikuttavat kuntien talouteen vuodesta 2024 lähtien.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteista sairastavuus ei enää ole kuntien valtionosuuksien perusteena, vaan se on kokonaisuudessaan siirtynyt hyvinvointialueiden rahoittamisen pohjaan. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2023 oli 22,09 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 1 359,93 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 508,0 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualue sekä vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä asukasmäärän kasvu. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 12,2 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 325,3 milj. euroa. Valtionosuudet sisältävät lisäksi useita laskentatekijöitä, joilla tasapainotetaan kunta-valtio -suhdetta. Merkittävimmät lisäys- ja vähennystekijät ovat perustoimeentulon vähennys sekä hyvinvointialueuudistukseen liittyvät pysyvät tasauserät. Nämä valtionosuuksiin tehtävät lisäykset ja vähennykset vähensivät 62,7 milj. euroa kaupungin vuoden 2023 valtionosuuksia (v. 2022: -37,3 milj. euroa). Lisäksi verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähentää valtionosuuksia -3,8 milj. euroa.

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 24,3 milj. euroa vuonna 2023. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2023 oli 21,3 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen kasvatuksen ja oppimisen toimialan käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2023

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	**181 000**	**-3 300**	**177 700**	**179 656**	**1 956**
Peruspalvelujen valtionosuus	126 269	-3 300	122 969	128 344	5 375
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	24 271	0	24 271	21 276	-2 995
Verotulomenetysten kompensaatio	30 460	0	30 460	30 036	-424

Vuoden 2023 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023–2026. Vuoden 2023 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi 47,5 milj. euron tilikauden tulokseen ja 48,8 milj. euron tilikauden ylijäämään sekä yhteensä 163,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2023 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2023 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat kaupunkiympäristön toimialan tulotavoitteen laskeminen 32,4 milj. eurolla sekä määrärahojen korottaminen 11,0 milj. eurolla. Maanmyyntivoitot sekä kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myynnin tulokertymät kehittyivät heikosti epävarman markkinatilanteen vuoksi. Asuntokysynnän heikentymiseen on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota, rakennuskustannusten ja korkojen nousu, inflaatio sekä kuluttajien luottamuksen heikentyminen. Määrärahakorotuksia tehtiin kunnossapidon ja kiinteistönhoidon kustannuksiin johtuen muun muassa runsaslumisesta talvesta. Lisäksi lämmitys ja sähkökuluihin tehtiin määrärahamuutos samoin kuin asiantuntijapalveluihin liittyen erityisesti Matti-järjestelmän käyttöönottoon. Myös HSY:n tulotavoitetta ja määrärahoja korotettiin 2,5 milj. eurolla, koska vesihuoltoverkostoa rakennettiin ennakoitua enemmän.

Kasvatuksen ja oppimisen tuloarviota korotettiin 0,7 milj. eurolla ja määrärahaa 19,0 milj. eurolla. Tuloarvioiden muutokset johtuivat hankeavustuksista ja määrärahamuutokset pääosin työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Erityisesti varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstön vuokrauksen kustannukset ylittyivät, mutta toisaalta henkilöstökulut alittuivat. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus, kasvaneet käyttäjämäärät ja voimaan tulleet lakimuutokset lisäsivät kustannuksia.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan määrärahaa korotettiin 1,8 milj. eurolla vastaamaan kohonneita työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuja. Lisäksi kaupunkistrategian ja johdon toimialalle budjetoitua keskitettyä varausta kunta-alan palkkaratkaisua varten jaettiin muille toimialoille yhteensä 10,8 milj. euroa ja kohdennettiin uudestaan toimialan sisällä 0,5 milj. euroa. Keskitetyn varauksen jakamisella ei ole tulosvaikutusta kaupungin tasolla, mutta se lisäsi toimialojen määrärahoja seuraavasti: kasvatus ja oppiminen 8,9 milj. euroa, kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 1,0 milj. euroa sekä kaupunkiympäristö 0,9 milj. euroa.

Verotuloennustetta korotettiin 26 milj. eurolla erityisesti positiivisen kunnallisverokertymän vuoksi, mutta valtionosuusennustetta laskettiin 3,3 milj. eurolla. Alkuvuodesta 2023 tehtiin myös kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan organisaatiouudistuksen johdosta määrärahasiirtoja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialojen välillä. Siirrot eivät vaikuttaneet koko kaupungin tulokseen. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui 6,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätös päätyi 50,1 milj. euron tilikauden tulokseen ja 47,7 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilikauden ylijäämä on 1,1 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio ja 39,7 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2023 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 20,8 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 13,3 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 2,7 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 2,0 milj. eurolla
- Korkotuottojen ylittyminen 6,6 milj. eurolla
- Korkokulujen ylittyminen 1,7 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen 2,5 milj. eurolla

Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 312,7 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 333,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 20,8 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 107-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden, mutta ne laskivat 34,8 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottojen lasku edelliseen vuoteen verrattuna johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, jonka yhteydessä kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden hoidettavaksi. Samalla näihin tehtäviin liittyneet tuotot ja kulut siirtyivät pois kuntilta. Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 5,5 milj. eurolla pääosin valtion maksamien pakolaiskorvausten vuoksi. Kaupunkistrategian ja johdon toimintatuotot ylittyivät noin 2,6 milj. eurolla. Ylitys muodostuu pääosin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myydyistä IT-palveluista sekä valtiolta saaduista tuista muun muassa maahanmuuttoon liittyen. Kaupunkiympäristön toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 11,9 milj. euroa. Maan myyntivoittoja, maanvuokraustuloja ja sopimuskorvauksia on toteutunut yhteensä noin 29,9 milj. euroa alkuperäisen talousarvion ollessa noin 54,6 milj. euroa ja muutetun talousarvion noin 26,3 milj. euroa. Talousarviomuutos johtuu pääosin heikosta tonttikysynnästä, erityisesti asuntorakentamisessa. Rakennusten vuokratuotot ulkopuolisilta, varikon vuokratuotot sekä pysäköintimaksut ovat toteutuneet talousarviota parempina. Myyntituotot sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja, joka on 0,8 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 020,9 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 007,6 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 13,3 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakulut laskivat 898,0 milj. euroa eli 47,1 prosenttia. Muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta. Kaikkien toimialojen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion: kaupunkistrategian ja johdon alitus oli 4,8 milj. euroa, yleishallinnon 5,2 milj. euroa, kasvatuksen ja oppimisen 1,5 milj. euroa, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin 0,3 milj. euroa sekä kaupunkiympäristön 0,3 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat kaikilla toimialoilla, yhteensä 11,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Palveluiden ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Ne alittuivat yleishallinnossa verotuskustannusten pienentyessä hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialalla erityisesti ICT-palveluiden osalta. Muilla toimialoilla palveluiden ostot ylittivät talousarvion. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja avustuskulut ylittivät sen noin 1,6 milj. eurolla. Muut toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,9 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2023 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,3 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 99,2 prosenttia, yhteisöveron toteuma 102,5 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 101,1 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,6-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se laski 45,1 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kunnallisveroa leikattiin 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveroja noin kolmanneksella ja valtionosuuksista poistui hyvinvointialueelle siirtyneisiin tehtäviin liittyvät valtionosuuksien määräytymisperusteet. Verotulot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisena. Verotuloihin tehtiin syksyllä 2023 lisätalousarvioesitys, jossa kunnallisverototeuman arviota nostettiin 17 milj. eurolla, kiinteistöveroarviota 4 milj. eurolla ja yhteisöverotuoton arviota 5 milj. eurolla. Kunnallisverot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla ja yhteisöveron tuotto 2,3 milj. eurolla, kun taas kiinteistöverot alittivat sen 0,9 milj. eurolla. Valtionosuusarviota laskettiin 3,3 milj. eurolla syksyn lisätalousarviossa ja ne toteutuivat 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota positiivisempina.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2023 yhteensä 17,7 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 12,0 milj. euroa. Korkotason erittäin nopea ja korkea nousu käänsi kaupungin korkokulut kasvuun, vaikka lainasalkun suojausaste piti ne edelleen kohtuullisina. Lainasalkkuun tehdyt korkosuojaukset vähenevät ajan kuluessa, koska uusia suojauksia ei ole tehty korkea korkotason vuoksi. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 12,3 milj. euron tasolla, minkä lisäksi kaupunki maksoi yhtiöilleen korkoa heidän konsernitilillä olevien varojen mukaisesti 1,7 milj. euroa. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä ylittivät talousarvion 1,7 milj. eurolla. Kaupungin korkotuotot puolestaan ylittivät talousarvion 6,6 milj. eurolla, joten korkotuottojen ja -kulujen netto on kaupungille positiivinen. Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2023 noin 111,8 milj. euroa, joka oli 0,9 prosenttia ja 1,0 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2023 tilinpäätöksessä muodostui 162,0 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 50,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 47,7 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat noin 6,0 milj. euroa, menot noin 163,7 milj. euroa ja investointiosan netto noin 157,7 milj. euroa. Vuonna 2023 tuloarviota pienennettiin 1,5 milj. eurolla kiinteän omaisuuden tulojen osalta. Määrärahoja nostettiin yhteensä 31,9 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden menoja lisättiin 16 milj. eurolla, rakentamisen menoja 2,7 milj. eurolla ja julkisen käyttöomaisuuden menoja yhteensä 15,2 milj. eurolla. Toisaalta osakkeiden ja osuuksien määrärahoja laskettiin 2 milj. eurolla. Näiden muutosten jälkeen tuloarvioksi muodostui 4,5 milj. euroa ja määräraha-arvioksi 195,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 166,8 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion 28,8 milj. eurolla. Talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa muissa hankeryhmissä paitsi julkisessa käyttöomaisuudessa. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 22,8 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Julkisen käyttömaisuuden osalta talousarvio ylittyi 0,4 milj. eurolla, samalla kun tulot ylittivät talousarvion 1,6 milj. eurolla johtuen erilaisista valtionavustuksista. Kiinteän omaisuuden määrärahat alittuivat 1,6 milj. eurolla. Aineettoman omaisuuden osalta talousarvio alittui 1,5 milj. eurolla, irtaimen omaisuuden osalta 2,0 milj. eurolla sekä osakkeiden ja osuuksien osalta 1,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna.

Investointituloja toteutui 6,9 milj. euroa, noin 2,4 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Maanmyyntien tulot toteutuivat 0,4 milj. euroa alle muutetun talousarvion, mutta talousarvio ylitti muutetun talousarvion julkisessa käyttöomaisuudessa 1,6 milj. eurolla, osakkeisessa ja osuuksissa 1,0 milj. eurolla ja aineettomassa omaisuudessa 0,2 milj. euroa. Vuoden 2023 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 160,0 milj. euroa, joka alitti talousarvion 31,2 milj. eurolla.

Vuonna 2023 kaupungin pitkäaikaista lainaa lyhennettiin maksuohjelman mukaisesti noin 155,5 milj. eurolla. Vuonna 2023 kaupunki jälleenrahoitti lainojen lyhennyksiä nostamalla noin 150 milj. eurolla pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikainen lainasalkku laski 5,5 milj. euroa noin 771,6 milj. euroon vuoden 2023 lopussa. Alkuperäisessä talousarviossa 2023 talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella arvioitiin nettolainanlyhennykseksi 1,7 milj. euroa. Kaupungin kokonaislainakanta (sisältäen konsernitilin saldon ja lyhytaikaiset lainat) kasvoi 46,9 milj. euroa.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi vuonna 2021 laadittua toipumissuunnitelmaa toteutettiin. Vuonna 2023 siihen käytettiin yhteensä 3,7 milj. euroa. Luottamushenkilökokouksissa palattiin läsnäkokouksiin. Selostustilaisuudet ja iltakoulut järjestettiin ns. hybridikokousmallilla.

Työttömyys on noussut vuoden 2023 aikana 2,3 prosenttia ja työttömyysaste joulukuun lopussa oli 12,4 prosenttia. Pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys laski vuonna 2023. Sen sijaan vieraskielisten ja kotoutujien työttömyys sekä alle 30-vuotiaiden työttömien ja lomautettujen määrä lisääntyi loppuvuoden aikana. Lisäksi avoimien työpaikkojen määrä on laskenut 30 prosenttia vuoden 2022 joulukuuhun verrattuna. Edelleen korkea pitkäaikaistyöttömyyden taso on pitänyt kaupungin vastuulla olevan työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun suurena. Rakentaminen hidastui niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin erityisesti asuntorakentamisen osalta. Tämä näkyi kaupungin tulojen vähentymisenä erityisesti maanmyyntitulojen kautta.

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit ja aloitettiin vuoden 2024 presidentinvaalin sekä europarlamenttivaalien valmistelut.

Vuoden 2024 talousarvion ja 2024–2027 taloussuunnitelman valmisteluun heijastui vielä vuoden 2023 alusta voimaan astuneen hyvinvointialueuudistuksen toimeenpano. Seuraava suuri rakenteellinen muutos on TE2024-uudistus, joka astuu voimaan vuoden 2025 alussa. Talousarvion laadinnassa noudatettiin Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelmaa 2021–2025.

Vuoden 2023 aikana toteutettiin strategian laadullinen väliarviointi ja tunnistettiin keskeisiä toimenpiteitä, joita tulee toteuttaa strategiakauden lopussa.

Hankintojen tiedolla johtamisen projekti päättyi suunnitellusti toukokuussa ja kaupungin kaikki hankintasopimukset on keskitetty Cloudiaan. Kehittämistyö jatkuu vielä vuoden 2024 puolella. Tietohallinnon toimintaan tuli keskeisiä muutoksia, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut eriytettiin kaupungin IT-palveluista ja kaupungin sisäisessä toiminnassa HR-järjestelmät keskitettiin tietohallinnolle. Konserniohjauksessa on toteutettu konserniomistuksen kokonaissuunnitelmaa. Hyvinvointialuemuutoksiin liittyen Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamissopimus hyväksyttiin syksyn 2023 aikana ja loppuvuodesta päätettiin myös eroamisesta Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymästä.

Entinen kasvupalvelut palvelualue jakautui elinvoimapalveluiden sekä työllisyys ja kotoutumispalveluiden palvelualueiksi 1.9.2023 alkaen. Elinvoimapalvelut on jatkanut yritysmyönteisen toimintaympäristön kehittämistä, erityiskohteina Aviapoliksen alue ja Tikkurilan osaamiskampus. Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimus on käynnistänyt seitsemän uutta kehittämisprojektia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Elinvoimapalvelut koordinoivat Elinvoimainen ja osaava Vantaa strategiateemaa, jossa on käynnistynyt lukuisia toimenpiteitä mm. startup- ja kasvuyritystoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden edistäminen maahanmuuttajien keskuudessa, osaamisen ennakoinnin vahvistaminen, pk-yritysten osaamisen kehittäminen, klusteritoiminnan vahvistaminen sekä 48 tunnin palvelulupaus yrityksille.

Työllisyyden kuntakokeilu Keravan kanssa jatkuu 31.12.2024 saakka, jonka jälkeen työvoimapalveluiden pysyvä siirto työllisyysalueille eli TE2024-uudistus toteutetaan vuoden 2025 alussa. Siirron valmistelua ohjaa TE2024-valmisteluryhmä. Työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelma sekä henkilö- ja työnantaja-asiakaspalvelua toteuttavat rakenteet on laadittu. Lisäksi on luotu edellytykset järjestelmä-, tila- ja hankintaratkaisujen toteuttamiselle.

Vantaan Kotouttamisohjelma 2023–2026 valmistui joulukuussa 2023.

Kaupunkitasoinen moniammatillinen yhteistyöryhmä nuorisorikollisuuden ja nuorisorikollisuuden vähentämiseksi kouluissa ja vapaa-ajalla käynnisti toimintansa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kannalta erittäin merkittävän DigiOne-palvelualustan ja sen palveluiden kehitystyö edistyivät vuonna 2023. Työskentely painottui erityisesti toiminnan muutoksen suunnitteluun ja olemassa olevien työnkulkujen tunnistamiseen, Vantaan oman organisoitumisen, rakenteiden ja resurssien luomiseen, henkilöstön osallistamiseen osana määrittelyä, kehitystä ja testausta sekä pilotoinnin ja käyttöönoton valmisteluun. DigiOne otetaan perusopetuksessa käyttöön vuonna 2024.

Vantaan kaupunki sai Suomen UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta tunnustuksen vuoden 2024 alussa tunnustuksena lapsioikeusperustaisen työn edistämisessä.

Tikkurilan osaamiskampus hankkeen resursointia vahvistettiin ja hankkeen seurantatoimikunta aloitti toimintansa. Koulutusyhteistyön kehittäminen alkoi ja vantaalaisyritysten palvelutarpeita kartoitettiin. Alueen asemakaava hyväksyttiin ja kaupungin oppilaitostilojen tarve- ja hankeselvitykset valmistuivat.

Kaupunkikulttuurin toimialan organisaatiomuutos astui voimaan vuoden 2023 alussa. Toimialan uudeksi nimeksi tuli Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala. Toimialan sisäistä rakennetta muutettiin ja Kuntalaispalvelut siirrettiin Kaupunkistrategia ja johdon toimialalle. Uuden rakenteen mukainen talousarvio ja tavoitteita koskevat uudet sitovuustasot päätettiin kaupunginvaltuustossa 27.3.2023 § 4. Uusi organisaatiorakenne on koettu toimivaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kehittämishankkeina olleet elintapaohjaus ja harrastustakuun edistäminen vakinaistuvat vuoden 2024 alusta. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujunut hyvin ja Vantaa on osallistunut hyvinvointialueen järjestämiin hyte-neuvotteluihin.

Kivistöön saatiin iso parannus palvelukokonaisuuteen, kun Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki avattiin loppuvuonna 2023. Kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi käynnistettiin ensimmäisen kerran ja kuntalaiset osallistuvat siihen aktiivisesti.

Vantaan Kuusijärvi on kaupunkitasoinen kärkihanke, josta kehitetään Etelä-Suomen saavutettavinta luonto- ja virkistyspaikkaa maiseman ja alueen kantokyvyn ehdoilla. Vuoden 2023 Kuusijärvelle laadittiin ympäristöindikaattorit, lisättiin joukkoliikennevuoroja ja avattiin uusi laajempi pysäköintialue ja esteetön lähivirkistysalue nuotiopaikkoineen.

Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 2023 ja syksyllä 2023 laadittiin hyvinvointikatsaus 2023.

Vuodelle 2023 ominaista oli rakennusalan matalasuhdanne ja sen monet vaikutukset kaupunkiympäristön toimialalla aina kaupunkikehitys- ja kaavahankkeiden etenemisestä maanmyyntituloihin ja rakentamisen volyymiin. Myös Ukrainan kriisi ja korkotason nousu vaikuttivat selvästi vuoden 2023 rakentamisvolyymiin. Varsinkin kerrostaloasuntojen aloitukset pienenivät jälkimmäisellä vuosipuolikkaalla merkittävästi.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunginvaltuusto päätti myös Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta.

Kukoistavat kaupunkikeskustat -strategiapainopisteen osalta toimialalla valmisteltiin kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan niille edellytetyt kehittämissuunnitelmat, jotka julkaistaan alkuvuodesta 2024. Myös kaupunginhallituksen perustamat poliittiset kaupunkikeskusten seurantaryhmät aloittivat toimintansa. Vantaan kaupunkikeskustoissa on käynnissä useita elinvoimaa, palveluita ja asuinympäristöjä kehittävää hanketta, kuten Myyrmäessä kaupunkikulttuuritalo ja opistotalo -kokonaisuus, Tikkurilassa osaamiskampus, Hakunilassa kulttuuri- ja urheilupuiston kehittäminen, Korsossa ja Koivukylässä keskustan uudistumista ohjaavien kaavarunkojen valmistelu ja Elmon uimahalli, Kivistössä palvelukeskus Mosaiikin avautuminen uuteen kauppakeskukseen ja Colosseum-korttelin täydentyminen asunnoilla ja palveluilla. Aviapolikseen suunnitellaan uutta lukiota ja ilmailumuseota sekä useita asuinalueita.

Vantaa tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä lukuisin resurssiviisauden tiekartan toimenpitein. Viime vuonna toimialalla terävöitettiin etenkin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehtävää työtä ja valmisteltiin Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Toimitilahankkeista vuonna 2023 valmistuivat muun muassa kolme uutta päiväkotia sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus sekä Kanniston koulun laajeneminen yhtenäiskouluksi. Useita kouluja ja päiväkoteja remontoitiin ja pihoja kunnostettiin. Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat Jokiniemen koulun, kulttuuritehdas Vernissan ja Mårtensdals skolan remontit.

Katuja rakennettiin muun muassa Annefredin alueella ja Manttaalitiellä Aviapoliksessa. Lisäksi rakennettiin Kivistön linja-autoterminaali, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukiota ja Heurekan siltaa Tikkurilassa. Kuusijärven pysäköintialueen laajennus valmistui ja Elmon urheilupuistossa tehtiin esirakentamistöitä. Hakunilan urheilupuistossa valmistui tekojääkenttä ja lumetuskontti. Kehä III:n kunnostus Askiston kohdalla valmistui yhteishankkeena valtion kanssa.

Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Yleiskaavan voimaantulon myötä käynnistettiin toteuttamisohjelman työstäminen.

Digitalisaatiota edistävä, rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) tuli voimaan 1.1.2024 ja uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Jäljelle jäävä osuus vanhasta Maankäyttö- ja rakennuslaista tulee 1.1.2025 muuttumaan alueidenkäyttölaiksi, joka uudistuu lähivuosien aikana vielä kolmeksi eri laiksi: alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki.

Vuoden 2023 valmistui liikennepoliittinen ohjelma 2023, Vantaan hulevesiohjelma 2023 ja viheralueiden palveluverkkosuunnitelma 2023–2032.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli selvästi positiivinen jääden hieman alkuperäistä talousarviota pienemmäksi. Hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat verohännät paransivat tulosta kertaluontoisesti ja ilman sitä tulos olisi ollut negatiivinen. Vuoden 2023 loppupuolella lopulliset hyvinvointialueuudistuksen siirtolaskelmat valmistuivat. Kuntien valtionosuuksien määrä pieneni, joka laskee kuntien valtionosuuksia vuodesta 2025 lähtien huomioiden myös vuosilta 2023 ja 2024 takaisin perittävät erät. Kaupungin investoinnit toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion suuruisina. Kaupungin kokonaislainamäärä kasvoi erityisesti konserniyhtiöiden konsernitilitalletusten kasvun myötä, mutta pitkäaikainen lainamäärä laski hieman ollen vuoden 2023 lopussa noin 771 milj. euroa.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2023 hyväksymä talousarvio vuodelle 2024 perustuu -4,9 milj. euron tilikauden alijäämään sekä 90 milj. euron nettolainanottoon. Vantaan kunnallisveroprosentti vuodelle 2024 pyöristettiin 6,4 prosenttiin, koska verotusmenettelyä koskevan lain vaatimuksesta kunnallisveroprosentti pitää ilmoittaa prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Vuosi 2023 oli taloudellisesti vahva koko kuntakentälle hyvinvointialueuudistukseen liittyvien ns. verohäntien takia, mutta vuodelta 2024 verohännät poistuvat. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2024 talousarviota heikompaa kasvua, minkä arvioidaan heikentävän vuoden 2023 tilikauden tulosta talousarvioon verrattuna. Yleisen talouskehityksen epävarmuus erityisesti rakentamisen osalta ja sen vaikutukset työllisyystilanteeseen voivat laskea ennusteita vuoden mittaan.

Vuoden 2025 alusta voimaan tulevan TE2024 uudistuksen vaikutukset huomioitiin vuoden 2024 talousarviota ja 2024–2027 taloussuunnitelmaa valmisteltaessa. Uudistuksen taloudelliset vaikutukset kuitenkin tarkentuvat vielä vuoden 2024 aikana. Talousarviovalmistelussa huomioitiin myös Vantaan ratikkaa koskevat päätökset.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos oli ennen vuoden 2023 alussa voimaan astunutta hyvinvointialueuudistusta kahdeksan kaupungin/ kunnan yhteistoimintaan perustuva alueellinen pelastustoimen liikelaitos. Liikelaitos on lakkautettu 31.12.2022 ja liikelaitoksen tase on yhdistelty Vantaan kaupungin taseeseen tilikaudella 2023. Liikelaitoksen taseen käyttöomaisuus sekä lomapalkkavelka on kirjattu alas Vantaan kaupungin taseesta Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman lausunnon mukaisesti peruspääomaa vastaan. Vantaan kaupungin taseessa on edelleen liikelaitokselle kertynyttä edellisten vuosien ylijäämää yhteensä noin 6,5 milj.

euroa, joka jaetaan vuoden 2024 aikana omistussuhteiden mukaisesti kunnille, kunhan liikelaitoksen purkamissopimus on hyväksytty. Vantaan kaupungin osuus ylijäämästä on noin 2,5 milj. euroa ja loppuosuus jaetaan muille kaupungeille/ kunnille. Tilinpäätöksen muissa vastuissa on esitetty muille kunnille kohdistuva osuus.

Valtion kuntatalousohjelma keväällä 2024 tulee olemaan kuntatalouden tilan kannalta keskeinen, kun selviää kompensoidaanko kunnille hyvinvointialueuudistukseen liittyvien siirtolaskelmien negatiivista loppusaldoa. Kuntien valtionosuusuudistustyö on käynnissä ja uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus olla käytössä 1.1.2026 alkaen. Tällä voi olla huomattaviakin kuntakohtaisia vaikutuksia nykyjärjestelmään verrattuna.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2023 vs. 2022	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Määrä	%
Kaupunkistrategia ja johto	367	382	141	150	508	532	-24	-5 %
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	0	455	0	81	0	536	-536	-100 %
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	559	552	211	180	770	732	38	5 %
Kasvatus ja oppiminen	4 267	4 117	1 560	1 578	5 827	5 695	132	2 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	2 497	0	785	0	3 282	-3 282	-100 %
Suun terveydenhuollon liikelaitos	0	256	0	50	0	306	-306	-100 %
Kaupunkiympäristö	590	574	58	46	648	620	28	5 %
Yhteensä	**5 783**	**8 833**	**1 970**	**2 870**	**7 753**	**11 703**	**-3 950**	**-34 %**

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.
Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Vuosien 2022 ja 2023 henkilöstömäärät eivät ole vertailukelpoiset hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Kaupunkistrategian ja johdon toimialalta hyvinvointialueelle siirtyi 90 henkilöä, Kaupunkikulttuurista ja hyvinvoinnista 4 henkilöä, Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta 100 henkilöä, sekä Kaupunkiympäristöstä 6 henkilöä.

Täsmennyksenä: Vuoden 2023 henkilöstömäärät eivät sisällä sivuvirkoja, joita 31.12.2023 oli 113 kpl (Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 59 ja Kasvatus ja oppiminen 54). Palkkasummaan sivuvirat sisältyvät ja ovat aikaisemminkin sisältyneet.

Lähteet: Vuoden 2022 henkilöstömäärät on raportoitu eHIJAT-henkilöstötietojärjestelmästä sekä HUS Asvian Prima palkanlaskentajärjestelmästä. Vuoden 2023 henkilöstömäärät on raportoitu Hertta-henkilöstötietojärjestelmästä.

Palkkamenot 31.12.2023 tilanteesta ovat Vantaan kaupungin talousohjauksesta.

Henkilöstömäärän ja palkkamenojen kehitys

Vantaan kaupungin henkilöstömäärä pieneni vuoteen 2022 verrattuna 3950 henkilöllä (34 prosentilla). Vuoden 2023 alussa Vantaan kaupungilta siirtyi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukseen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan, Suun terveydenhuollon liikelaitoksen sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen koko henkilöstö sekä yhteensä 200 henkilöä muilta kaupungin toimialoilta.

Kun vuoden 2023 henkilöstömäärää verrataan vuoden 2022 lukuun, josta on vähennetty hyvinvointialueelle siirtynyt henkilöstö, henkilöstömäärä kasvoi kokonaisuudessaan 374 henkilöllä

edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstömäärässä on mukana myös työllistetyt. Erityisesti kasvua henkilöstömäärässä oli kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, jossa henkilöstön määrä kasvoi voimakkaasti edellisvuodesta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla kasvua selittää lapsi-, oppilas- ja opiskelijamäärän kasvusta johtuva henkilöstölisäys. Perusopetuksen lisätunnit äidinkieleen ja matematiikkaan sekä laaja-alaisten erityisopettajien lisääminen kasvattivat henkilöstömäärää samoin kuin toisella asteella oppivelvollisuuden laajeneminen ja lukion erityisopetuksen vahvistaminen. Myös muilla toimialoilla henkilöstömäärä kasvoi.

Vuonna 2023 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 394,0 milj. euroa, joka on 31,4 prosenttia (181,8 milj. euroa) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kun vuoden 2022 palkkasummasta vähennetään hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön osuus, henkilöstökulut ovat kasvaneet 9,3 prosenttia (33,4 milj. euroa) vuoteen 2022 verrattuna.

Palkkoja on nostanut henkilöstömäärän kasvu, kunta-alan sopimusratkaisussa 2022–2025 sovitut, huomattavat palkankorotukset sekä sopimusten sisältämät tekstimuutokset, joilla on myös osaltaan huomattava palkkoja korottava vaikutus (esimerkiksi päiväkodinjohtajien palkankorotus 1.6. sekä perusopetuksen rehtorien palkkaperustemuutos 1.8. alkaen). Sopimusratkaisu sisälsi myös mittavat kertaerät koko henkilöstölle kesällä 2023. Kunnallisen sopimusratkaisun arvo on Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n mukaan vuosikeskiarvona keskimäärin 4,85 prosenttia 2022/2023.

Kaikille henkilöstöryhmille maksettiin sopimusten mukaiset yleiskorotukset. Tämän lisäksi paikallistasolla käytiin kuntapuolen sopimusratkaisuun sisältyneet paikalliset järjestelyeräneuvottelut yhdessä henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Neuvottelutuloksen mukaisesti osa korotuksista kohdennettiin tehtäväkohtaisiin palkkoihin ja osa henkilökohtaisiin lisiin. Tehtäväkohtaisia palkantarkistuksia saivat esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajat, varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit, lastenhoitajat, koulunkäyntiohjaajat, nuorisotyöntekijät, palkanlaskijat, koulu- ja lukiosihteerit, lakimiehet ja erityisluokanopettajat.

Sopimuskorotusten lisäksi Vantaa käytti palkantarkistuksiin erikseen budjetoitua rahaa henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi, jonka kustannusvaikutus vuositasolla on miljoona euroa 1.8.2023 alkaen. Tämä erä suunnattiin pääasiassa varhaiskasvatuksen tehtäväkohtaisiin palkkoihin sekä toisaalta henkilökohtaisina lisinä toimialoilla jaettavaksi pitovoimaa vahvistamaan.

Henkilöstön saatavuus

Työvoiman saatavuusohjelmassa vuosille 2022–2024 pysyvyyden ja saatavuuden parantamista viestiin läpi laaja-alaisesti koskien kaupungin kaikkia henkilöstöryhmiä. Varhaiskasvatushenkilöstön rekrytointi ja rekrytointikäytäntöjen nopea muutos jatkui läpi vuoden: Rekrytoinnit muuttuivat entistä hakijalähtöisemmiksi keskitetyn rekrytointimallin pilotoinneissa. Hakijan toiveita kuunnellaan tarkasti ja vuoropuhelua käydään tiiviisti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitetty rekrytointi kierrättää kandidaatteja useammassa päiväkodissa ja hakija valitsee itselleen sopivamman tuntuisen yksikön ja esihenkilön. Prosessit saattavat venyä, mikä haastaa myös keskitetyn rekrytoinnin resurssia. Pienemmissä ammattiryhmissä esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialalla on saatu rekrytoitua osaajia yksityiseltä sektorilta. On tärkeää panostaa pysyvyyttä ennustaviin tekijöihin, jotta suhdanteiden parantuessa kaupunki pysyy edelleen työnantajana, joka tarjoaa mielekkäimmät työtehtävät ja työympäristön.

Henkilöstön ja johtamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämistä on toteutettu toimialoilla ja palvelualueilla laadittujen koulutussuunnitelmien mukaisesti. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja toimialojen osaamisen kehittämistyöryhmät toimivat toimialoilla suunnitelmien mukaisesti. Toimialojen ja palvelualueiden järjestämän koulutuksen lisäksi henkilöstölle on tarjolla myös kaupunkitasoista koulutusta ammatillisen osaamisen kehittämiseksi. Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui vuonna 2023 yhteensä 15 640, lukuun on laskettu mukaan verkko-oppimisympäristö Eduhousessa suoritetut koulutukset. Työntekijää kohti oppimispäiviä toteutui 1,9 päivää. Koulutusmäärät työntekijää kohden

ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna hyvinvointialuemuutoksen myötä. Vuoden aikana laadittiin myös vuosille 2024–2027 henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat.

Vantaan kaupungin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen/ henkilöstökoulutuspalvelun tuottajana toimii Metropolia ammattikorkeakoulu, jonka kanssa toimialat tekevät yhteistyötä koulutusten järjestämiseksi. Yhteistyö Metropolian kanssa on vakiintunut toimintamuoto ja perustuu vuosikellopohjaiseen systemaattiseen osaamisen johtamisen malliin. Metropolia tuotti vuonna 2023 yhteensä 80 yksittäistä koulutusta, osallistujia on ollut yhteensä 600.

Vantaan kaupungin kaikilla työntekijöillä on ollut vapaa pääsy vuoden ajan Eduhouse Oy:n kaikkiin verkkokoulutuksiin ja webinaareihin. Kyseessä on palvelu, jossa tavoitteena on ollut kokeilla laajaa verkkokoulutusten käyttöä koko henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Kokeilun avulla on saatu tietoa ja kokemusta verkkokoulutusten käytöstä ja niiden tarpeellisuudesta osaamisen kehittämisessä.

Esihenkilöille on toteutettu avoimena erilaisia valmennuksia johtamisen kehittämiseen. Näitä ovat mm. Esimiehenä Vantaalla -valmennus sekä erilaiset lyhyemmät esimiesten työpajat, luennot tai ryhmäcoaching-ohjelmat. Vantaan strategian painopistealue Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella näkyy johtamisosaamisen kehittämisessä. Erityisenä valmennusohjelmana on toteutettu johtoryhmille suunnattu strateginen johtamisvalmennus, jonka tarkoituksena on kehittää palvelualueen johtamiskäytäntöjä ja osallistujien johtamisotetta ja työn tekemisen tapaa suhteessa painopisteen osateemoihin sekä vahvistaa vantaalaista, yhteistä johtamiskulttuuria monimutkaisessa toimintaympäristössä. Valmennuksia toteutetaan hybridimallilla, jossa valmennuksia tuotetaan sekä lähi- että etätoteutuksina.

Hr-järjestelmistä käytössä ovat Osuma koulutusten hallintajärjestelmä sekä Oppiva verkko-oppimisalusta, jonne on luotu kaupunkitasoisia ja toimialojen koulutuksia ja perehdytysohjelmia. Osumassa on vuoden alussa otettu käyttöön korttikoulutusten ja lupien osio, joka tarjoaa työkalun työelämässä tarvittavien lupien voimassaolon seurantaan.

Saatavuusohjelman toimeenpanon tukena oli käytettävissä erillinen kehittämisraha, jota on käytetty toimialojen yksiköissä lähijohtamisen tai työyhteisöjen kehittämiseen. Kohderyhmänä oli erityisesti yksiköt, joilla on ollut henkilöstön saatavuushaasteita sekä heikot Kunta10-tulokset. Lisäksi saatavuusohjelman toimenpiteinä on käynnistetty vertaismentorointimallin rakentaminen sekä päivitetty perehdyttämisen tukimateriaalia. Lisäksi kaupungin yhteinen, kaikille uusille työntekijöille tarkoitettu verkkoperehdytyskokonaisuus Oppivassa uudistettiin. Palvelualueet ovat myös saaneet lähtöpalautteet käyttöönsä. Vantaalla kerättiin lähtöpalautetta ja vastanneista henkilöistä Vantaalle olisi valmiita palaamaan töihin 83 prosenttia.

Erityisesti varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatilliseen pätevöitymiseen on ohjattu omaehtoisen koulutuksen tukea kaupunkitasoisesti. Vuonna 2023 omaehtoisen koulutuksen tukea jaettiin yhteensä noin 22 000 euroa.

Sairauspoissaolot ja työterveyshuolto

Vuoden 2023 sairauspoissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna runsaasti. Vuonna 2023 sairauspoissaoloprosentti oli 6 prosenttia, kun se vuonna 2022 oli vain 5,02 prosenttia. On kuitenkin tärkeä huomioida, että luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastuslaitos olivat vielä osan vuodesta 2022 mukana luvuissa. Mielenterveysperusteisten osuus poissaolopäivistä on laskenut vuodesta 2022 (1,42 %). Vuoden 2023 mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen prosenttiosuus oli 1,11.

Vuonna 2023 Vantaalla oli kaksi työterveyshuollon toimijaa, Terveystalo ja Lääkärikeskus Aava. Lääkärikeskus Aava aloitti uutena toimijana 1.1.2023 Varhaiskasvatuksen ja Kaupunkiympäristön työterveyskumppanina. Työterveyshuollon toiminta painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan ja yhteistyöhön. Työhyvinvointitiimin työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet vuoden aikana

mukana yhteensä 200 henkilön työkykytilanteissa esihenkilöiden tukena esimerkiksi antamassa konsultaatiotukea työkykyjohtamisen haasteisiin, olemalla mukana työkykyneuvottelussa tai ohjaamassa oikean työkykyjohtamisen toimintamallin äärelle.

Työhyvinvoinnin tukea, arviointia ja tuloksia

2023 keväällä käyttöön otettu Lääkärikeskus Aavan tuottama Mielen voimalinja -palvelu on tarkoitettu mielen hyvinvoinnin tukemiseksi. Mielen voimalinja -palvelun on tarkoitus toimia helppona matalan kynnyksen palveluna ja nopeana ensilinjan keskusteluapuna. Tavoitteena on tukea ihmistä varhaisessa vaiheessa ennen kuin ongelmat kärjistyvät liian suuriksi. Vuoden aikana palvelua hyödynnettiin yhteensä 54 kertaa. Mielen hyvinvoinnin palveluja ja tuotteita on tarpeen hyödyntää jatkossakin.

Vuoden aikana aloitettiin työkykyvalmentajan hyödyntäminen työterveyshuolloissa. Työkykyvalmentaja auttaa, kun työntekijän jatkaminen nykyisessä työssä on uhattuna terveydellisistä tai muista työkykyyn vaikuttavista syistä tai työsuhteen päättymisestä johtuen. Hän antaa tietoa ammatillisista vaihtoehdoista, apua työhön paluuseen liittyvien asioiden hoitamisessa sekä tietoa toimeentulosta ja sosiaaliturvaan liittyvistä asioista.

Vantaa ja Keva tekivät yhteistyötä vuoden aikana tiiviisti eri hankkeissa, ohjausryhmissä ja verkostoissa. Kestävää työelämää on yksi hankkeista, jossa on tavoitteena vahvistaa julkisen alan työntekijöiden työkykyä. Hankkeessa kehitetään erilaisia välineitä työkykyjohtamisen tueksi. Vantaa on mukana kahdessa tämän hankkeen alaprojektissa, Pulssi- ja Digitaaliset työvälineet työkyvyttömyysriskin ennakointihankkeissa. Kummassakin alaprojektissa on tavoitteena kehittää työväline ja auttaa tunnistamaan työkykyyn liittyviä haasteita mahdollisimman varhain, antamaan tukea työkykyjohtamiseen sekä ohjata käynnistämään varhaisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Työturvallisuus

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön uusi päihdeohjelma – Piilottelusta puheeksi. Uudessa päihdeohjelmassa korostetaan varhaista vaihetta ottaa päihde-epäily puheeksi osana niin työhyvinvointia kuin työturvallisuutta, eri toimijoiden roolia ja toimintaa eri tilanteissa – myös etätyöskentelyssä sekä yhdenvertaista ja tasapuolista kohtelua huumetestauksessa.

Työtapaturmayhtiön korvaamien työ- ja työmatkatapaturmien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattaessa, mutta tapaturmien aiheuttamien työkyvyttömyyspäivien määrä lisääntyi hieman ja korvausten euromäärä oli lähes sama kuin edellisenä vuonna (yhteensä 659 kpl, korvaukset lähes 420 000 euroa ja lähes 2 000 työkyvyttömyyspäivää).

76 prosenttia työtapaturmista oli tapahtunut työssä, 24 prosenttia matkalla kotoa työhön tai työstä kotiin. Yleisin syy korvattuun tapaturmaan oli henkilön liukastuminen, horjahtaminen tai kompastuminen. Toiseksi yleisin syy oli ihmisen tai eläimen aiheuttama väkivalta tai järkyttävä tilanne. Ammattitauteja todettiin vuonna 2023 yhteensä 3 kpl (2 syyhyä ja 1 ihottuma).

Työturvallisuusilmoituksia tehtiin vuonna 2023 yhteensä 5 277 työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan. Useimmiten ilmoitus liittyi uhka- ja väkivaltatilanteisiin (66 % ilmoituksista), joiden määrä lisääntyi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattaessa. Yleisin uhka- tai väkivaltatilanteen vaaratyyppi oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen. Lähes 95 prosenttia uhka- tai väkivaltailmoituksista oli tehty kasvatuksen ja oppimisen toimialalta.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2023 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2023 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä. Ympäristötilinpidossa on mukana Vantaan kaupungin toimialat.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaatiolla oli ympäristötuottoja 357 000 euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2023 olivat lähes 27,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 8,9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 357 000 euroa. Ne kattoivat 0,2 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 1,4 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2023 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 112,3 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 8,9 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 5,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 36,0 euroa asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (15.6.2021 § 10) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankinnan palveluyksikön kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteenä on laadittu kansallinen Code of Conduct – Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet -malli, joka on otettu käyttöön myös Vantaan hankinnoissa. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan. Nämä sosiaalisen vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet on tarkoitettu tilanteisiin, joissa on tarve varmistaa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien turvaaminen, kun kyse on hankinnoista ns. riskimaista ja riskitoimialasta.

Lisäksi hankinnoissa kiinnitetään huomiota työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseen erityisesti riskialoilla, kuten siivous-, rakennus-, ja ravintola-aloilla.

Kaikissa Hankinnan palveluyksikön kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämisehto, tietosuoja ja tietoturva sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupunkikonsernissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa konserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkiorganisaation laatimiin riskienhallintasuunnitelmiin ja niiden laatimisen yhteydessä tunnistettujen riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän toimesta. Arvioinneissa riskit on luokiteltu strategisiin-, operatiivisiin-, taloudellisiin- ja vahinkoriskeihin. Luokittelu perustuu riskien vaikutusten ensisijaisiin painopistealueisiin, mutta tunnistettujen riskien välilliset vaikutukset ylittävät usein nämä luokitelurajat, jolloin esimerkiksi vahinkoriskillä voi olla vaikutuksia niin toiminnan operatiiviseen kuin taloudelliseenkin tasoon. Toisaalta strategisen tason riski vaikuttaa toteutuessaan yhtä lailla kaupungin taloudelliseen ja operatiiviseen toimintakykyyn.

Strategisten ja taloudellisten riskien painopiste on kaupungin pitkän aikavälin toimintakyvyssä, kun taas vahinkoriskit ja operatiiviset riskit liittyvät pääosin kaupungin päivittäiseen palvelukykyyn. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä tarkastellaan riskiluokittelun lisäksi myös paikallisen turvallisuussuunnittelun, häiriötilanteisiin varautumisen ja valmiussuunnittelun sekä toteutuneiden oikeudenkäyntien ja kunnallisvalitusten lähtökohdista.

Globaali turvallisuustilanne on jatkanut muutostaan vuoden 2023 aikana. Ukrainan sodan jatkumisen myötä yleiseen kriisinsietokykyyn ja huoltovarmuuteen liittyvät riskit on arvioitu uudelleen kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti. Israelin ja palestiinalaisten välinen konflikti on herättänyt paljon vastakkainasettelua ja keskustelua ympäri maailmaa. Suomen liityttyä Natoon, myös kuntasektorilla on pitänyt huomioida vahvemmin mm. hybridiuhkien vaikutus riskiprofiiliin. Konfliktien keskeisimmät vaikutukset Vantaan kaupunkikonsernin riskiprofiiliin liittyvät kriittiseen infrastruktuuriin, digitaaliseen toimintaympäristöön ja informaatiovaikuttamiseen. Näiden osalta riskienarviointia ja vaadittuja hallintatoimenpiteitä toteutettiin aktiivisesti vuoden 2023 aikana. Väestönsuojeluun liittyviä valmiuksia on tarkennettu. Pidemmän aikavälin vaikutukset liittyvät sodan aiheuttamiin voimakkaisiin negatiivisiin vaikutuksiin erityisesti Suomen ja Euroopan talouskehitykselle.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä tavoitteiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Strategisissa riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Hyvinvointialueen toiminta alkoi vuoden 2023 aikana ja yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa mm. turvallisuus- ja varautumisasioissa, on vahvistettu koko vuoden aikana. Organisaatiokäytänteissä, vastuujaoissa ja resurssien suunnittelussa on vielä yhteensovittamista.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus tulevaisuuden strategisten riskien hallintaan on merkittävä. Vuoden 2023 alusta Vantaan talous ja investointien rahoitus on verotulojen radikaalin leikkauksen jälkeen huomattavasti riippuvaisempi valtionosuuksista, joiden tasoon kaupunki ei itse omilla toimillaan voi suoraan vaikuttaa.

Vuoden 2023 keväällä valmistui niin kansallinen kuin Uudenmaan riskiarvio, joissa molemmissa on tunnistettu turvallisuusympäristön muutos yhteiskunnan osalta. Yhteiskunnan eriarvoisuus näkyy terveyden, hyvinvoinnin, tulojen, varallisuuden, osaamisen, työllisyyden ja asuinalueiden kehityksen epätasaisena jakautumisena, eroina eri väestöryhmien yhteiskunnallisessa osallistumisessa sekä eriytyvissä ja polarisoituneissa arvoissa ja asenteissa.

Vantaalla eriarvoistumisen kasvu on tunnistettu merkittäväksi riskiksi, jonka hallintatoimenpiteet ja -suunnitelmat vaativat laajaa kaupunkitasoista toimintaa ja yhteistyöverkostoja muiden toimijoiden kanssa. Tulo- ja varallisuuserojen sekä hyvinvointi-, oppimis- ja osaamiserojen kasvulla on pitkälle ulottuvia negatiivisia vaikutuksia kaupungin kehitykselle ja vetovoimaisuudelle.

Vantaan tulee yhä panostaa kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittämiseen tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Eriarvoistumisen kasvun torjunta ja hyvinvoinnin kehittämisen asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttävät välitöntä yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Yhteistyön onnistumisen mahdollistamiseksi tarvitaan yhteisesti määriteltyä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.

Strategisiksi riskeiksi on tunnistettu edellisen vuoden tapaan digisyrjäytyminen ja kuntalaisten palvelutarpeen ennakoitua suurempi kasvu. Kuntalaisten digiosaaminen on vaarassa jäädä jälkeen yleisessä nopeassa digitaalisessa siirtymässä, millä on osaltaan vaikutuksia myös yleisten osaamiserojen kasvamiseen. Erilaisen kielitaito- ja koulutustaustan omaavien henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mille kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää.

Muita strategisen tason riskejä ovat poliittiset riskit ja kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi. Lisäksi riskinä nähdään esimerkiksi se, että kaupungin toimintaa on sopeutettava nopeasti ulkopuolelta tuleviin muutoksiin, jolloin valmistelu jää aikataulullisten syitten takia puutteelliseksi. Toteutuessaan riski voi muuttaa kaupungin lakisääteisten tehtävien ja toiminnan painopistealueita mm. tuleva valmiuslain uudistus, jossa kunnalle voidaan määrätä uusia tehtäviä. Kaikessa strategisen tason riskien hallinnassa korostuu kaupungin aktiivinen edunvalvonta ja vuoropuhelu valtion eri organisaatioiden, valtuutettujen ja kaupungin johdon kanssa. Tulevia muutoksia ennakoidaan hyvissä ajoin ja samalla varaudutaan tarvittavin sopeuttamis- ja viestintätoimin.

Uutena strategisen tason riskinä on tunnistettu vakavan rikollisuuden kasvukehitys ja erityisesti jengiytymisilmiö ja ryöstörikosten määrän lisääntyminen. Huolestuttavana voidaan pitää sitä, että ryöstörikoksissa on erityistä kasvua lasten ja nuorten osalla. Ilmiön voimistumisella voi olla kaupungin maineeseen liittyviä merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Riskiin tulee varautua ennakoivalla ja avoimella viestinnällä ja tiiviillä yhteistyöllä erityisesti poliisin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Vantaan kaupungissa keskeisiksi operatiivisiksi eli toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaamisen turvaaminen etenkin tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit. Näiden riskien toteutumisen välittömiä seurauksia ovat esimerkiksi palvelutason heikkeneminen, osaamisen ja hiljaisen tiedon menettäminen sekä muut kielteiset vaikutukset työyhteisön toimintaan.

Henkilöstön kokemat uhka- ja väkivaltatilanteet ovat nousseet esille kaikilla kaupungin toimialoilla, mikä heijastuu työntekijöiden jaksamiseen ja pysymiseen työtehtävissä. Osaavan henkilöstön jatkuva suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä, mikä korostaa avainhenkilöriskiä. Työmarkkinatilanteen jatkuessa suotuisana riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa Vantaan kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Riskin hallitsemiseksi on panostettava mm. työturvallisuuteen, ennakoivaan rekrytointiin ja työnantajamaineen kehittämiseen. Lisäksi Vantaalla tulee jatkaa työtä erityisesti hyvän johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi.

Operatiivisiksi riskeiksi on tunnistettu myös tietojärjestelmäriskit, kybertoimintaympäristön riskit ja tietosuojariskit sekä näitä yhdistävät hybridi- ja informaatiovaikuttamiset. Riskien seurauksia ovat muun muassa toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus, palveluyksiköiden prosessien häiriintyminen, hidastuminen tai jopa keskeytyminen sekä erilaiset tietosuojaloukkausten seurannaisvaikutukset kuten mahdolliset taloudelliset korvaukset ja mainehaitat. Operatiivisena riskinä nähdään myös tilanne, jossa tiedolla johtaminen ei perustu ajantasaiseen ja kattavaan tietoon, mikä tekee toiminnan kehittämisestä ja johtamisesta vaikeaa.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu erillisessä ICT-valmiussuunnitelmassa sekä Vantaan valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja ja testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille oli vuoden 2023 alussa käynnistynyt hyvinvointialueuudistus, joka merkitsi kaupungille huomattavaa verotulojen laskua, lisääntynyttä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävää kasvua, kun uudistuksessa kaupungin omaisuutta siirtyi korvauksetta hyvinvointialueelle, mutta lainat jäivät kunnalle. Vaikka sote-menot poistuivat kunnilta, uudistus merkitsi joka tapauksessa kaupungin taloudellisen itsenäisyyden ja liikkumavaran kapenemista.

Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti, taloudellisia riskejä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa sekä hajauttamalla niitä ajallisesti. Aktiivinen edunvalvonta valtion suuntaan korostuu.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Vuonna 2023 kaupunki lyhensi pitkäaikaista lainaa maksuohjelman mukaisesti 155,5 milj. euroa ja nosti 150 milj. euroa uutta pitkäaikaista lainaa. Kaupungin nettolainanotto vuonna 2023 oli n. 5,5 milj. euroa negatiivinen ja pitkäaikainen lainakanta (ilman konsernitilin saldoa) supistui edelleen ollen vuoden lopussa n. 772 milj. euroa. Pitkäaikainen lainakanta/asukas laski edelleen ja sen ennustetaan olevan hieman päälle 3 100 euroa. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuosina 2014–2015, jolloin kaupungin lainakanta oli yli 5 000 euroa/ asukas. Vantaa on siten pystynyt lyhentämään pitkäaikaista velkaansa n. 300 milj. eurolla samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti, mikä auttaa rahoitus- ja korkoriskien hallinnassa nousevassa korkoympäristössä.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen yksikköön Talous ja strategia -palvelualueelle. Euroopan keskuspankki jatkoi aggressiivista korkopolitiikkaa ja nosti ohjauskorkonsa 2000-luvun (euroajan) korkeimmalle tasolle 4,5 %:iin. Kaupungin lainasalkun lainoista kaikki ne lainat, jotka oli mahdollista konvertoida kiinteäkorkoiseksi, oli konvertoitu viimeistään vuonna 2021. Vuonna 2023 nostetut pitkäaikaiset lainat nostettiin vallitsevasta korkotasosta johtuen vaihtuvakorkoisina, mikä lyhentää kaupungin lainasalkun keskimääräistä korkosidonnaisuusaikaa.

Lainasalkun keskikorko nousi kohtuullisesti yleisen korkotason huomioiden edellisvuodesta ollen n. 1,6 % ja korkomenot olivat n. 12,3 milj. euroa. Taloussuunnitelman mukaan kaupunki alkaa velkaantua vuodesta 2024 eteenpäin ja nostaa merkittävän määrän uutta pitkäaikaista lainaa vallitsevaan korkotasoon, mikä osaltaan kasvattaa kaupungin korkomenoja selvästi tulevina vuosina.

Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssi- tai johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka aiheuttaa toteutuessaan taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen ja on usein seurauksiltaan välitön. Vahinkoriskeihin kuuluvat työtapaturmat, organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksesta.

Vantaan kaupungin merkittävimmäksi vahinkoriskiksi on arvioitu työturvallisuuteen liittyvät riskit, erityisesti henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet. Riskiarvo näiden osalta on noussut erityisesti kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialoilla. Vuoden 2023 aikana työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan tehtiin 5 277 työturvallisuusilmoitusta, joka on reilu tuhat ilmoitusta (1 112) vähemmän kuin vuonna 2022. Ilmoitusmäärä laski edellisvuodesta noin 17 %. Eniten laskua esiintyi työtapaturmien ja ammattitautiepäilyjen osalta, missä selittävänä tekijänä on covid19 altistumistilanteiden vähentyminen.

Uhka- ja väkivaltatilanteiden kokonaismäärä säilyi edellisen vuoden tasolla. Tilanteiden määrä kasvoi 25 tapahtumalla, mutta työturvallisuusilmoitusten kokonaismäärän laskiessa uhka- ja väkivaltatilanteet kattavat n. 66 % kaikista tapahtumista. Huolestuttavaa kehitystä tukee myös työsuojeluhenkilöstöltä saatu palaute. Yleisin uhka- ja väkivaltatilanteen vaaratyyppi oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen, joita ilmoitettiin vuoden 2023 aikana kaikkiaan 2502 kpl.

Toimitilojen sisäilmaongelmien osalta riskiarvo kääntyi vuoden 2023 aikana laskuun. Sisäilmaongelmiin liittyvien riskien hallinnassa on edelleen kehitetty ennakoivaa yhteistyötä tilakeskuksen kanssa. Vantaan kaupunki otti käyttöön sisäilma-asioissa avoimen toimintatavan. Kaupungin toimitiloissa tehtävistä sisäilmatutkimuksista, tutkimustuloksista ja ongelmien korjaamisesta kerrotaan aina kirjallisesti. On arvioitu, että näiden toimenpiteiden takia luottamus siihen, että sisäilma-asioihin suhtaudutaan vakavasti, on kasvanut.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi on tunnistettu kaupungin kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat vahingot, varkaudet ja vahingonteot sekä luonnonilmiöiden aiheuttamat onnettomuudet. Lisäksi vahinkoihin liittyvät vastuuriskit koetaan seurauksiltaan merkittäviksi.

Vahinkoriskejä hallinnoidaan mm. erittäin laajoilla ja kattavilla omaisuusvakuutuksilla sekä toiminnan vastuuvakuutuksilla, liukkaudentorjunnalla, lumenauralla ja valaistuksen parantamisella julkisessa kaupunkitilassa sekä kaupungin kiinteistöjen piha-alueilla.

Yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet merkittäviä taloudellisia seurauksia vuoden 2023 aikana. Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista ym. omaisuuden vahingoittamisesta noin 59 000 euroa. Kaupunkiorganisaation ulkopuolisista tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, korvattiin yhteensä n. 29 000 euroa.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Turvallinen kaupunki on asukkaiden hyvän elämän perusta. Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on vähentää rikosten, häiriöiden ja onnettomuuksien määrää ja niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Turvallisuussuunnittelu on suoraan kytköksissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on laadittu kaupunginjohtajan asettamassa turvallisuussuunnittelun ohjausryhmässä ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 1.11.2021 ja esitelty kaupunginvaltuustolle iltakoulussa 17.2.2022.

Turvallisuussuunnitelmaan on nostettu kaksi koko turvallisuussuunnitelman läpileikkaavaa päämäärää, hyvä turvallisuusjohtaminen ja sukupuolitietoisuus. Lisäksi Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on rajattu neljään pääteemaan: lähisuhdeväkivalta, päihteet, nuoriso ja liikkumisen turvallisuus. Rajaus perustuu toimintaympäristön arvioon, johon on käytetty kaupungin, poliisin ja pelastuslaitoksen tilastoja, turvallisuuskyselyn ja muiden hyvinvointiin liittyvien kyselyiden tuloksia, mutta myös kaupungin toimijoiden hiljaista tietoa ja havaintoja turvallisuustilanteen muutoksista. Arviossa tunnistettujen turvallisuusteemojen ongelmiin tai haasteisiin vastaamiseksi on valittu painopistealueet, joihin on laadittu toimenpiteet. Toimenpiteitä toteutetaan ja seurataan normaalien johtamisrakenteiden kautta ja vastuu toimenpiteiden edistämisestä on kaupungin toimialoilla ja palvelualueilla.

Vuoden 2023 pääteemaksi valittiin lähisuhdeväkivalta ja sukupuolitietoisuus. Koronavuodet piilottivat lähisuhdeväkivallan enemmän koteihin ja joissain tapauksissa lähisuhdeväkivalta ja sen ilmenemismuodot pahenivat. Vantaan kaupunki haluaa taata turvallisen elinympäristön kaikille kuntalaisilleen, jonka takia on erityisen tärkeää tunnistaa naisten ja erilaisten vähemmistöryhmien kokema fyysinen ja henkinen väkivalta ja näiden vähättely. Muiden teemojen toimenpiteitä on myös edistetty laajasti kaupunkiorganisaatiossa.

Hyvinvointialueuudistus astui voimaan 1.1.2023, jolloin Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloitti toimintansa. Turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä on edistetty hallinnollisesta uudistuksesta huolimatta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimijat ovat osallistuneet aktiivisesti turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden edistämiseen. Yhteistyö kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on korostunut myös turvallisuussuunnittelun osalta.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Häiriötilanteisiin varautumisen perusajatus on, että myös häiriötilanteessa toimitaan mahdollisimman pitkälle normaalia lainsäädäntöä noudattaen, julkisen vallan normaaleilla organisaatiorakenteilla ja demokraattisen päätöksenteon periaatteiden mukaisesti. Häiriötilanteen niin edellyttäessä voidaan ylimmän valtionjohdon päätöksellä ottaa käyttöön erityisesti poikkeusolojen varalta säädettyjen lakien sallimia toimivaltuuksia. Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin.

Vantaan kaupunki osallistui Uusimaa 2023-valmiusharjoitukseen, joka oli Aluehallintoviranomaisen järjestämä kunnille ja viranomaisille suunnattu harjoitus. Harjoituksen teemana oli väestönsiirrot ja yhteistoiminta poikkeusoloissa. Vantaan kaupungilta osallistujia oli laajasti koko kaupunkiorganisaatiosta.

Vantaan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteistyö valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen osalta on alkanut tiiviinä. Toimijoiden välille on muodostunut monia uusia rajapintoja ja vastuualueita, jotka vaativat moniulotteista selvittämistä valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen näkökulmasta. Kaupungin, hyvinvointialueen ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen välisenä yhteistyönä on aloitettu esimerkiksi evakuointiin ja väestösuojeluun kohdistuvien suunnitelmien tekeminen. Vantaan kaupungilla on myös aloitettu laajamittainen kaupunkitasoisen valmiussuunnitelman päivittäminen, jonka valmistuminen ajoittuu vuoden 2024 loppuun.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2023

Vantaan kaupunki ja VAV Yhtymä Oy ovat nostaneet n. 3 000 000 euron suuruisen vahingonkorvauskanteen entistä tilintarkastusyhtiötä BDO Oy:tä kohtaan virheellisen veroneuvonnan vuoksi. Lisäksi kaupunki vaatii noin 60 000 euroa vahingonkorvausta siitä, että kaupunki on joutunut vaihtamaan tilintarkastajaa kesken tilikauden. Hovioikeus on antanut asiassa tuomion. Vantaan kaupunki ja VAV Yhtymä Oy hävisivät asian. Päätös on lainvoimainen

Vantaan Golfpuisto Oy:n maanläjityksiin liittyvän rikosasian, jossa yhtiön edustajia syytetään ympäristön turmelemisesta ja törkeästä ympäristön turmelemista, käsittely on alkanut Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Vantaan kaupungille aiheutetut vahingot ovat määrältään yli 600 000 euroa. Pääkäsittely on asiassa alkuvuodesta 2024.

Aurinkokiven koulun laajennusta koskevassa riita-asiassa on annettu Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden tuomio. Riidan intressi oli noin 400 000 euroa. Valtaosa kantajan vaatimuksista hylättiin, samoin osa Vantaan kaupungin vastakanteen vaatimuksista. Lopputulos on kaupungin kannalta hyvä. Tuomio on lainvoimainen.

Vuoden aikana on Helsingin hallinto-oikeudessa ollut vireillä kolme kaavavalitusta. Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen kaikissa kolmessa asiassa. Kaikki päätökset eivät vielä ole lainvoimaisia.

Helsingin hallinto-oikeudessa on vireillä valtuuston ratikan rakentamispäätöksestä tehty valitus.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat oleellinen osa Vantaan kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta on osa Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmää ja kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisen valvonnan selonteko pohjautuu kaupungin toimialojen ja palvelualueiden sekä kaupunkikonserniin kuuluvien konserniyhtiöiden kuvauksiin ja itsearviointeihin kaupungin hallintosäännön mukaisesti delegoidun toimivallan ja vastuiden noudattamisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi selonteko perustuu sisäisen tarkastuksen toimintavuoden aikana tekemiin tarkastuksiin ja arviointeihin.

Riskienhallinta on kiinteä osa sisäistä valvontaa. Konsernijohdon tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kappaleessa 1.6.7.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet, toimintaperiaatteet ja vastuut on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet ollaan päivittämässä vuoden 2024 aikana.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan Vantaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettelyjä ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä turvaamaan resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus sekä huolehtia lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistumaan myös siitä, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon.

Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä ja se kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Hallinto- ja johtamistapa

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja palvelualueiden vastuulla olevien toimintojen osalta palvelualueittain ja -yksiköittäin laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö

päivitettiin viimeksi 14.11.2022 ja päivitetty sääntö astui voimaan 1.1.2023. Hallintosäännön 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa. Riskienhallintapäällikön tehtäväksi hallintosäännön 18. luvun 5 § määrittää riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnittelun, koordinoinnin ja kehittämisen kaupunkikonsernin tasolla.

Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualuetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Esihenkilöt ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esihenkilö vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, jotka yhdessä mahdollistavat kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteuttamisen, seurannan sekä kehittämisen. Viitekehys rakentuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista ja periaatteista, asetetuista tavoitteista sekä riskienhallintaan sitoutumisesta. Kokonaisuuteen kuuluvat olennaisesti myös organisatoriset järjestelyt kuten suunnitelmat, vastuut, resurssit, prosessit ja toimintatavat. Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös vakuutukset, menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Strategiatyön yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista uhkaavat riskit ja määritetään niille hallintatoimenpiteet sekä vastuutahot. Lisäksi riskien arviointia toteutetaan tietosuojaa koskevien vaikutustenarviointien, projektien, toimintasuunnitelmien, toimintaympäristöanalyysien sekä varsinaisten riskienhallintasuunnitelmien laadintatyön yhteydessä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan Targetor Pro -järjestelmään kaupungin kaikilla palvelualueilla, toimialatasoisesti sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Palvelualueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä toimialansa johdolle. Toimialan johto käsittelee ja arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion toimialaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Vantaan Ratikka -hankkeeseen. Vantaan Ratikka -hankkeen riskienhallintasuunnitelma toteutetaan tosin Thinking Portfolion Riskisalkku-ohjelmiston avulla.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittäminen on muodostunut säännölliseksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta. Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Johtoryhmän valmisteluelimenä toimii kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä, joka vastaa riskienhallinnasta kokonaisuutena. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupungin turvallisuuspäällikkö ja sihteerinä riskienhallintapäällikkö. Lisäksi ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta ja konserniyhtiöiltä. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, konserniyhtiöillä ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa ja yksikön tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusraportit toimitetaan niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esihenkilöille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan puheenjohtajalle. Sen lisäksi, että kaupunginjohtaja saa raportit välittömästi niiden valmistuttua niiden tuloksia käydään läpi tarkastusjohtajan ja kaupunginjohtajan tapaamisissa tarpeen mukaan. Kaupunginhallitukselle tuloksista raportoidaan vuosittain maaliskuussa sekä pyydettäessä. Tytär-yhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitetaan myös ko. yhtiöön ja konsernijaostoon.

Vuonna 2023 sisäinen tarkastus on tehnyt 13 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Lisäksi tehtiin yksi tarkastus, joka perustui väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavaan tulleeseen ilmoitukseen. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista kuusi kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Palveluyksikössä työskenteli tarkastusjohtaja ja kolme sisäistä tarkastajaa.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Johdon ja esihenkilöiden valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädäntöä sekä Vantaan kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan kaupungin toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esihenkilöt. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa ja kaupunginhallitusta arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja toimivuutta. Kaupungin ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastaja sekä tarkastuslautakunta.

Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta. Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin tekemää turvallisuusselvitystä henkilön soveltuvuuden arvioimiseksi kyseiseen tehtävään.

Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan. Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konserniohjauksen yksikön toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Viestintä ja raportointi

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Raportoinnin kautta kaupungin toimialojen ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallintapäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutuminen.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esihenkilöt raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan kuukausittain palvelualuetasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävissä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Vantaan kaupungin kaikissa tulosyksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöönotettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin. Tietoturvapoikkeamista on lähes reaaliaikaista seurantaa, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista ja kehittämistä seurataan Vantaan kaupunkikonsernissa monella eri tasolla. Esihenkilöiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan. Jokaiselta kaupungin toimialalta ja määrätyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä kartoitetaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä tarkastelee kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, tilintarkastajien huomioita edellisen vuoden riskienhallinnasta, edellisen vuoden arviointikertomusta ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita. Lisäksi turvallisuusyhteistyön johtoryhmän kokouksissa käydään läpi riskienhallintaan liittyvät ajankohtaiset asiat neljä kertaa vuodessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista seurataan myös tarkastuslautakunnan toimesta. Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kaksi kertaa. Vuoden 2023 kaksi ensimmäistä ohjausryhmän kokousta jäi järjestämättä, koska kaupungilla ei ollut riskienhallintapäällikköä tuona aikana. Riskienhallintapäällikön tehtävä siirtyi kesäkuussa 2023 kaupunkistrategian ja johdon toimialalle, kuntademokratian palvelualueelle, kaupunkiturvallisuuden tiimiin. Syksyn kahdessa kokouksessa käsiteltiin päivitettävää sisäisen valvonnan ohjetta ja esiteltiin kaupunkiturvallisuustiimin toimintaa. Muutoin kokousten pääpaino oli kaupunkitasoisessa riskienhallintasuunnitelmassa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan yleisissä kehittämistarpeissa.

Sisäisen valvonnan ohje päivitettiin vuoden 2023 aikana, mutta se odottaa hyväksyntää yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeen kanssa. Edeltävä ohje on laadittu vuonna 2015, jonka jälkeen kaupunkiorganisaatio on kokenut monia muutoksia. Molemmat ohjeet päivitetään loppuun ja hyväksytetään vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2022 aikana todettu tarve sisäisen valvonnan koulutuksen järjestämiselle sekä sisäisen valvonnan ohjeen käsittelylle erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksen yhteydessä oli tunnistettu, mutta henkilövaihdoksen takia toimenpiteitä ei ehditty järjestää 2023 aikana.

Vuoden 2023 aikana riskienhallinnan osalta tunnistettiin tarve päivittää riskienhallintaohjelma Targetor Pro -ohjelmasta toiseen, paremmin kaupungin organisaatiolle sopivaan ohjelmaan. Ohjelmistokehitys pääsi alkamaan vasta loppuvuodesta henkilövaihdoksen takia. Riskienhallintaohjelman kehitystyö on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2024 aikana.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2023 tilikauden tulos oli 50,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 47,7 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos kasvoi 37,1 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tulokseen vaikutti merkittävällä tavalla 1.1.2023 toimintansa aloittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, jonka vastuulle siirtyi lakisääteisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu lasku vuoteen 2022 verrattuna oli 800,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut laskivat vuonna 2023 847,1 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien positiivinen tulosvaikutus on yhteensä 47,0 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla pienenivät 8,6 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2023 milj. €		2022 milj. €		2021 milj. €
Toimintatuotot		158,6		285,8		334,2
Toimintakulut	-	832,7	-	1 679,8	-	1 580,3
Toimintakate	**-**	**674,1**	**-**	**1 394,0**	**-**	**1 246,1**
Verotulot		638,7		1 203,7		1 131,6
Valtionosuudet		179,7		287,6		255,3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		17,9		13,8		13,7
Muut rahoitustuotot		13,8		15,2		14,0
Korkokulut	-	14,0	-	2,5	-	1,6
Muut rahoituskulut	-	0,1	-	0,1	-	0,3
Vuosikate		**162,0**		**123,6**		**166,6**
Poistot ja arvonalentumiset	-	111,8	-	110,6	-	105,2
Satunnaiset erät		0,0		0,0		0,0
Tilikauden tulos		**50,1**		**13,0**		**61,3**
Tilinpäätössiirrot	-	2,5	-	0,9		0,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**47,7**		**12,1**		**61,4**

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2023 olivat 1008,8 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 797,3 miljoonaa euroa eli 44,1 prosenttia. Toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta 127,2 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen merkittävä lasku johtui sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimintatuottojen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Myös maanmyyntituotot ja muut käyttöomaisuuden myyntituotot laskivat yhteensä 36,2 miljoonaa euroa.

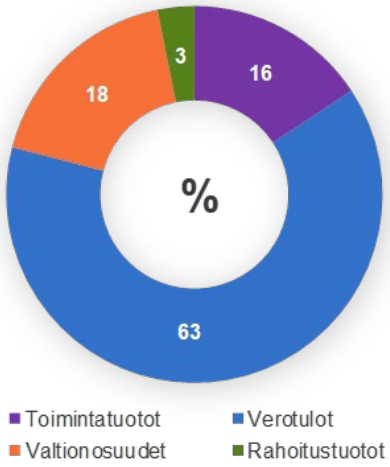
Verotuloja kertyi yhteensä 638,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2022 verrattuna laskua oli 565,0 miljoonaa euroa (46,9 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2023 yhteensä 179,7 miljoonaa euroa. Ne laskivat edellisestä vuodesta 107,9 miljoonaa euroa (37,5 prosenttia). Kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien merkittävä pieneneminen johtui sosiaali- ja terveydenhuollon sekä

pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueelle. Muutoksen rahoittamiseksi rahoituslaki määritteli kunnallisveroprosenttia pienennettäväksi 12,64 prosenttiyksikköä ja kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia leikattiin.

Taulukko. Tuotot v. 2023 – 2022

Tuotot	2023 milj. €	2022 milj. €
Toimintatuotot	158,6	285,8
Verotulot	638,7	1 203,7
Valtionosuudet	179,7	287,6
Rahoitustuotot	31,8	29,0
Yhteensä	**1 008,8**	**1 806,1**

Kuvio. Vuoden 2023 tuottojen jakautuminen

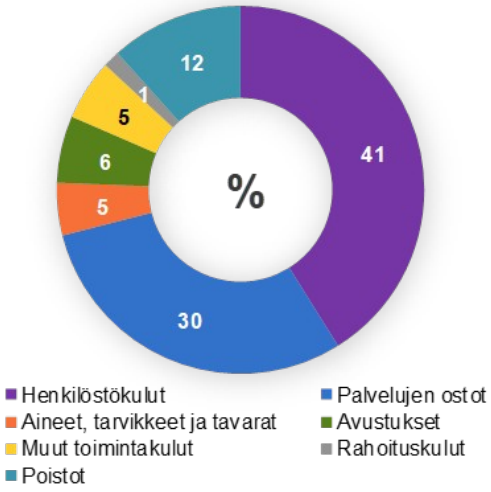
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2023 oli 958,6 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 834,5 miljoonaa (46,5 prosenttia). Merkittävä lasku johtuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimintakulujen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Toimintakulut laskivat 847,1 miljoonaa euroa (50,4 prosenttia) vuodesta 2022. Merkittävimmät muutokset toteutuivat henkilöstökuluissa, jotka pienenivät 181,8 miljoonaa euroa (31,6 prosenttia) sekä palvelujen ostoissa, jotka vähenivät 602,2 miljoonaa euroa (67,8 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyminen hyvinvointialueelle vaikutti erityisesti asiakaspalvelujen ostoihin, jotka pienenivät 492,0 miljoonaa euroa.

Taulukko. Kulut v. 2023 – 2022

Kulut	2023 milj. €	2022 milj. €
Henkilöstökulut	394,0	575,8
Palvelujen ostot	286,5	888,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44,3	63,3
Avustukset	56,5	73,4
Muut toimintakulut	51,3	78,6
Rahoituskulut	14,1	2,7
Poistot	111,8	110,6
Yhteensä	**958,6**	**1 793,1**

Kuvio. Vuoden 2023 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2023 toimintakate oli - 674,1 miljoonaa euroa. Se vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna 720,0 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on noussut edelliseen tilikauteen verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2023 toimintakuluista 19,1 prosenttia (17,0 prosenttia vuonna 2022).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	19,1	17,0	21,1
Vuosikate/ poistot, %	144,8	111,7	158,3
Vuosikate, euroa/ asukas	654,6	508,9	696,5
Asukasmäärä	247 447	242 819	239 206

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate parani edellisestä vuodesta 31,1 prosenttia ollen 162,0 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on noussut vuoden 2022 tasosta 145,7 euroa, ollen 654,6 euroa/ asukas vuonna 2023. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (157,5 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 636,3 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 111,8 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vuonna 2023 satunnaisia eriä ei ollut lainkaan.

Tilikauden tulos kasvoi edellisestä vuodesta 37,1 miljoonaa euroa, ollen 50,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2023. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 47,7 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2023 oli 2,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2023 investointimenot olivat 166,8 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 162,4 miljoonaa euroa. Omahankintameno kasvoi edellisvuoteen verrattuna 31,1 miljoonaa euroa (23,7 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 19,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa 150,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 155,5 miljoonalla eurolla.

Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 5,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 71,7 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen lisäys, 52,4 miljoonaa euroa, koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Konsernitilisaamisten lisäys 19,8 miljoonaa euroa sisältyy muissa maksuvalmiuden muutoksissa saamisten muutosten erään.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2023 lopussa 116,0 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 42,7 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo lisääntyi 12,6 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan vähenivät 17,0 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana.

Rahoituslaskelma	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	162,0	123,6	166,6
Tulorahoituksen korjauserät	- 10,6	- 46,4	- 57,4
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 166,8	- 140,0	- 120,6
Rahoitusosuudet investointeihin	4,4	8,7	4,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,1	62,2	75,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2,0**	**8,2**	**68,6**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,1	- 0,1	- 34,3
Antolainasaamisten vähennys	12,0	6,3	8,2
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,0	0,0	70,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 155,5	- 71,7	- 79,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52,4	- 11,2	- 6,7
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 77,9	59,0	- 12,7
Rahoituksen rahavirta	**- 19,1**	**- 17,9**	**- 54,0**
Rahavarojen muutos	**- 17,0**	**- 9,7**	**14,6**
Rahavarat 31.12.	116,0	133,1	142,8
Rahavarat 1.1.	133,1	142,8	128,2

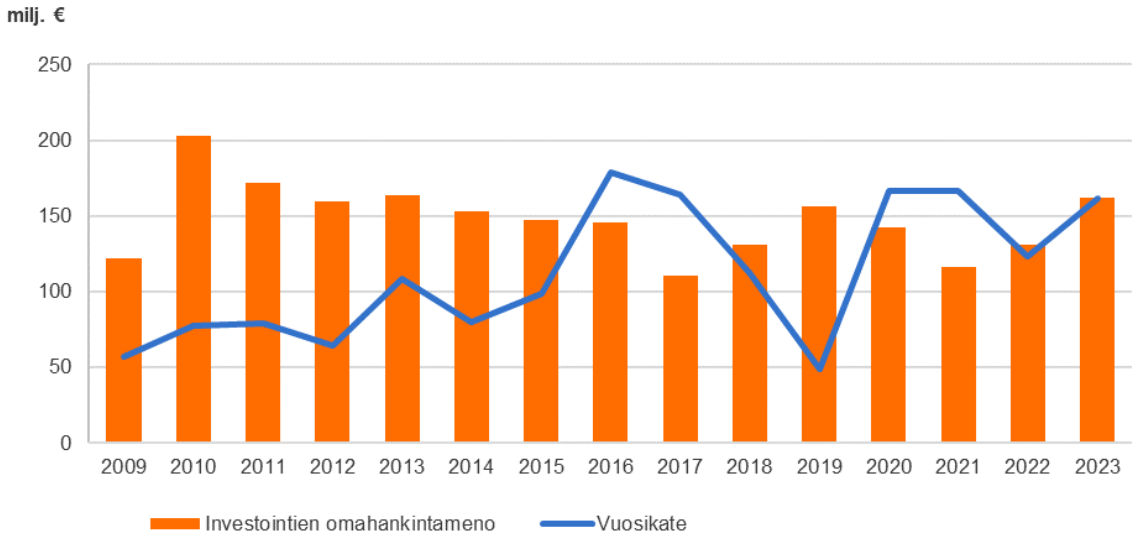
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	17,2	22,8	78,0
Investointien tulorahoitus, %	99,7	94,1	142,9
Lainanhoitokate	1,0	1,7	2,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,2	1,5
Kassan riittävyys, pv	36,2	25,6	28,7
Asukasmäärä	247 447	242 819	239 206

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 99,7 prosenttia vuonna 2023

eli investoinnit pystyttiin kattamaan lähes kokonaisuudessaan tulorahoituksella. Vuonna 2022 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit 94,1 prosenttisesti ja vuonna 2021 142,9 prosenttisesti.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2009 - 2023 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2009 – 2023

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 1,0 vuonna 2023 eli tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2023 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 36,2 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää kaupungin, sekä Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2023 lopussa 1 867,8 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 337,7 miljoonaa euroa vuoden 2023 lopussa (65,4 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2023 lopussa 510,2 miljoonaa euroa (24,9 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoitukset ovat pienentyneet merkittävästi (63,7 miljoonaa euroa) vuoteen 2022 verrattuna, mitä selittää hyvinvointialueelle luovutetut kuntayhtymäosuudet sekä Apotin osakkeet (yhteensä 51,5 miljoonaa euroa).

Toimeksiantojen varat koostuivat välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2023 lopussa 0,7 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 177,3 miljoonaa euroa (8,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2023 lopussa 0,2 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui varaosavarastoista, sillä hoitotarvikevarasto luovutettiin hyvinvointialueelle.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 61,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia saamisia ei ollut. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 13,7 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 19,8 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 16,0 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 11,6 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 116,0 miljoonaa euroa, eli ne olivat vähentyneet 17,0 miljoonaa euroa vuoden 2022 lopun tilanteeseen verrattuna.

Vastattavaa

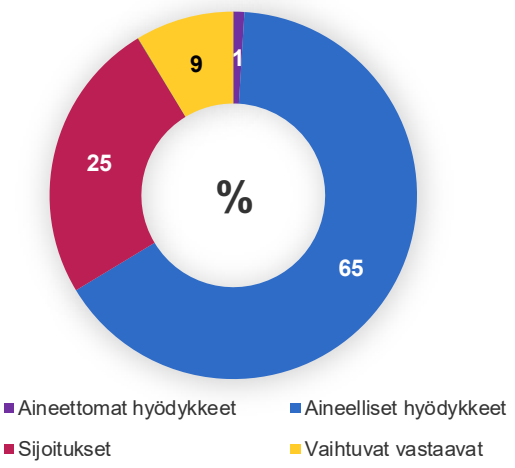
Oma pääoma oli vuoden lopussa 1 031,8 miljoonaa euroa (50,4 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 318,0 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 110,6 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 555,5 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 47,7 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto sekä Vahinkorahasto. Vantaan kaupungin peruspääoma pieneni 31,1 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Hyvinvointialueelle luovutetut pysyvät vastaavat (yhteensä 58,8 miljoonaa euroa) ja hoitotarvikevaraston arvo (0,5 miljoonaa euroa) kirjattiin peruspääomaa vastaan sitä pienentäväksi eräksi. Siirtyneen henkilöstön osuus kaupungin lomapalkkavelasta (28,2 miljoonaa euroa) kirjattiin puolestaan peruspääomaa vastaan sitä vahvistavaksi eräksi.

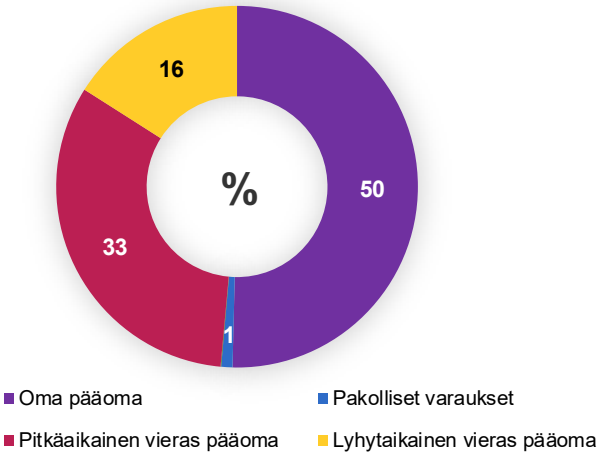
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2023 lopussa, koska pelastustoimen investointivarauksista syntynyt jäljelle jäänyt poistoero (1,0 miljoonaa euroa) kirjattiin liikelaitoksen lopettamisen yhteydessä kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 9,6 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 0,7 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 0,4 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 003,1 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi vuoden aikana 46,9 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 854,1 miljoonaa euroa. Kasvu selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta, joka oli 32,4 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 44,5 miljoonaa, ostovelkoja 60,2 miljoonaa, saatuja ennakoita 20,7 miljoonaa sekä muita velkoja 23,7 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

1
9
25
%
65
Aineettomat hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet
Sijoitukset
Vaihtuvat vastaavat

16
%
50
33
1
Oma pääoma
Pakolliset varaukset
Pitkäaikainen vieras pääoma
Lyhytaikainen vieras pääoma

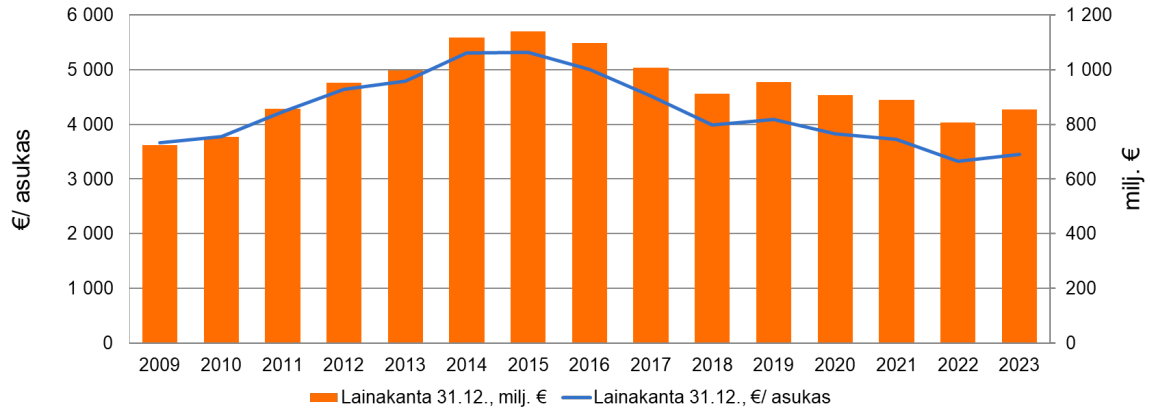
Tase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**1 867,8**	**1 890,4**	**1 891,6**
Aineettomat hyödykkeet	*19,8*	*23,5*	*25,0*
Aineettomat oikeudet	0,0	0,1	0,2
Muut pitkävaikutteiset menot	19,8	23,4	24,8
Aineelliset hyödykkeet	*1 337,7*	*1 293,0*	*1 284,9*
Maa- ja vesialueet	341,4	318,6	318,2
Rakennukset	620,1	610,0	585,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317,5	311,0	319,6
Koneet ja kalusto	14,6	19,7	18,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43,6	33,2	42,9
Sijoitukset	*510,2*	*573,9*	*581,8*
Osakkeet ja osuudet	228,2	280,0	281,8
Muut lainasaamiset	280,8	292,8	299,0
Muut saamiset	1,2	1,1	1,0
Toimeksiantojen varat	**0,7**	**0,8**	**0,9**
Valtion toimeksiannot	0,7	0,8	0,9
Vaihtuvat vastaavat	**177,3**	**196,4**	**226,0**
Vaihto-omaisuus	*0,2*	*0,8*	*0,8*
Aineet ja tarvikkeet	0,2	0,7	0,8
Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0	0,1
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	*0,0*	*0,3*	*0,2*
Lainasaamiset	0,0	0,3	0,2
Lyhytaikaiset saamiset	*61,0*	*62,3*	*82,1*
Myyntisaamiset	13,7	25,9	18,6
Lainasaamiset	19,8	0,2	1,5
Muut saamiset	16,0	20,8	21,1
Siirtosaamiset	11,6	15,4	40,9
Rahoitusarvopaperit	*0,1*	*0,1*	*0,1*
Osakkeet ja osuudet	0,1	0,1	0,1
Rahat ja pankkisaamiset	115,9	133,0	142,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 045,7**	**2 087,6**	**2 118,6**

Tase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**1 031,8**	**1 011,7**	**998,5**
Peruspääoma	318,0	349,1	349,1
Muut omat rahastot	110,6	110,0	127,7
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	555,5	540,5	460,2
Tilikauden yli-/alijäämä	47,7	12,1	61,4
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**0,0**	**1,0**	**1,3**
Poistoero	0,0	1,0	1,3
Pakolliset varaukset	**9,7**	**9,8**	**9,8**
Eläkevaraukset	0,1	0,1	0,1
Muut pakolliset varaukset	9,6	9,6	9,6
Toimeksiantojen pääomat	**1,1**	**2,2**	**3,6**
Valtion toimeksiannot	0,7	0,8	2,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,4	1,4	1,6
Vieras pääoma	**1 003,1**	**1 062,9**	**1 105,5**
Pitkäaikainen vieras pääoma	*666,3*	*670,4*	*777,2*
Joukkovelkakirjalainat	55,7	131,4	137,2
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	610,6	539,0	640,0
Siirtovelat	0,0	0,0	0,1
Lyhytaikainen vieras pääoma	*336,7*	*392,5*	*328,3*
Joukkovelkakirjalainat	95,7	5,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29,5	101,0	66,0
Lainat muilta luotonantajilta	62,5	30,1	41,3
Saadut ennakot	20,7	33,8	31,3
Ostovelat	60,2	115,8	82,2
Muut velat	23,7	35,3	27,6
Siirtovelat	44,5	70,8	74,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 045,7**	**2 087,6**	**2 118,6**

Taseen tunnusluvut	2023	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	51,0	49,3	47,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,6	57,9	62,4
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	603,2	552,6	521,6
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 437,5	2 275,9	2 180,7
Lainakanta 31.12., milj. €	854,1	807,2	890,2
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 451,5	3 324,3	3 721,3
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 189,7	1 456,9	1 547,2
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 807,8	6 000,1	6 467,9
Lainasaamiset 31.12., milj. €	280,8	292,8	299,0
Asukasmäärä	247 447	242 819	239 206

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2023 lopussa 51,0 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2023 tarvittu 100,6 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi huomattavasti vuoteen 2022 (57,9 %) verrattuna, vaikka lainakanta kasvoi vain hieman, koska kaupungin tulot pienenivät merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Vantaan kaupungin lainakanta oli 854,1 miljoonaa euroa (807,2 miljoonaa euroa vuonna 2022) eli 3 451,5 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 62,5 miljoonaa euroa (30,1 miljoonaa euroa vuonna 2022). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 189,7 miljoonaa euroa eli 4 807,8,0 euroa/ asukas.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2009 - 2023

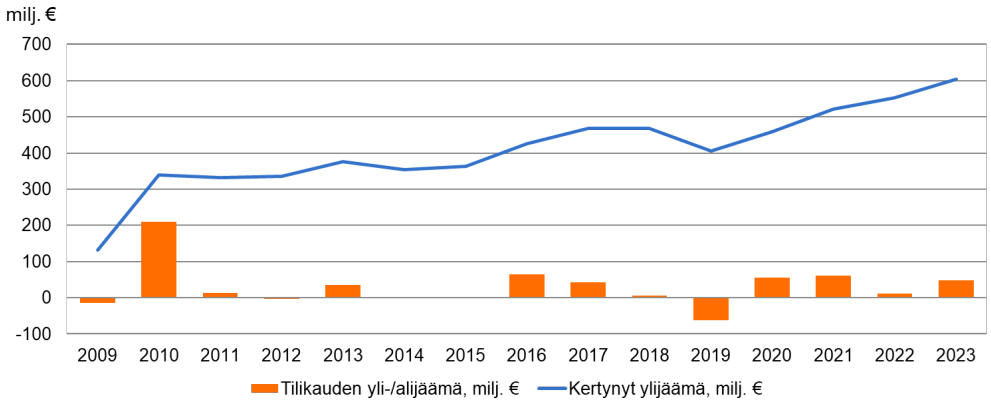

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selittyi Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista.

Vuosina 2020 ja 2021 kaupungin ylijäämään vaikuttivat erityisesti valtion myöntämät koronatuet. Vuonna 2020 toteutui noin 90 miljoonan euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja. Vuonna 2021 valtio myönsi koronatukea yhteensä noin 107 miljoonaa euroa koronakustannusten korvaamiseen myönnettynä tukena sekä yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta. Kaupungille kertyi myyntivoittoja vuonna 2021 hoivakiinteistöjen myynnistä VAV Oy:lle ja A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnistä (yhteensä n.18,7 milj. euroa) sekä vuonna 2022 Vantaan Työterveys Oy:n osakkeiden myynnistä (n. 15,1 milj. euroa).

Vuoden 2022 kertyneeseen tilikauden ylijäämään vaikuttaa Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston lakkauttamisen myötä edellisten tilikausien ylijäämään palautunut 18,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 kertyneeseen tilikauden ylijäämään vaikuttaa puolestaan lakkautetun Sosiaalisen luototuksen rahaston peruspääoman, 1,8 miljoonaa euroa, sekä lakkautetun Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen jäljelle jääneen poistoeron, 1,0 miljoonaa euroa siirto kaupungin ylijäämään.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2009 – 2023

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2023 olivat 1 177,7 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 116,8 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 60,9 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (-77,9 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi -17,0 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen vähennystä vuoden 2023 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2023 milj. €	2023 %	2022 milj. €	2022 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	158,6	13,5	285,8	15,6
Verotulot	638,7	54,2	1 203,7	65,5
Valtionosuudet	179,7	15,3	287,6	15,7
Korkotuotot	17,9	1,5	13,8	0,8
Muut rahoitustuotot	13,8	1,2	15,2	0,8
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 10,5	- 0,9	- 46,7	- 2,5
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,4	0,4	8,7	0,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,1	1,1	62,2	3,4
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	12,0	1,0	6,3	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,0	12,7	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	**1 177,7**	**100,0**	**1 836,5**	**100,0**
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	832,7	74,6	1 679,8	88,2
Korkokulut	14,0	1,3	2,5	0,1
Muut rahoituskulut	0,1	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0	- 0,4	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	166,8	14,9	140,0	7,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,1	0,0	0,1	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	155,5	13,9	71,7	3,8
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-52,4	-4,7	11,2	0,6
Kokonaismenot yhteensä	**1 116,8**	**100,0**	**1 905,2**	**100,0**

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt
Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	21	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	10	2
Muut yhtiöt	1	-
Kuntayhtymät	5	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	4	-
Osakkuusyhteisöt	21	8
Yhteensä	**62**	**10**

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaavat valtuustokauden strategia sekä osana strategiaa Vantaan kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy. Vantaan Energia Oy:n omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin 25.1.2021 ja VAV Yhtymä Oy:n 8.3.2021. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022. Lisäksi valtaosalle yhteisöjä kaupunginhallitus on hyväksynyt vuoden 2020 aikana yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Nykyisen hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin tytäryhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista, pois lukien konserniohjeessa määritellyt merkittävät konserniyhteisöt. Konsernijaosto hyväksyi 24.10.2023 VTK Kiinteistöt Oy:n yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa linjaukset päivitettiin vastaamaan VTK-konsernin nykytilaa.

Strategisten tavoitteiden toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Omistajaohjauksen toteuttamiseksi Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa 1.10.2020 voimaan tullutta konserniohjetta sekä muuta konserniohjauksen ohjeistusta. Konserniohjeella ja muulla omistajaohjauksella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Lisäksi tytäryhtiöiden johdon toimintaa ohjataan yhtiöjärjestyksen avulla. Tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset on valtaosin yhdenmukaistettu konsernijaoston 18.1.2021 hyväksymiin malliyhtiöjärjestyksiin perustuen. Malliyhtiöjärjestyksistä poiketaan tarvittaessa niissä yhteisöissä, joissa tulee huomioida mm. muiden osakkaiden oikeudet ja äänivalta tai muita yhtiöön liittyviä erityispiirteitä.

Konserniohjauksen tavoitteena on, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajapoliittisen linjauksen ja kaupungin talousarviossa yhtiölle asetetut tavoitteet. Konserniohjeessa määritellään myös ne asiat, joita varten yhteisön on hankittava kaupungin näkemys asiaan ennen omaa päätöksentekoaan. Ennakkosuostumuksen antaa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto.

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Omistajaohjausta on toteutettu tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden välityksellä, konserniohjeistuksella sekä näiden lisäksi aktiivisella kaupungin ja tytäryhteisöjen välisen

keskustelun kautta. Tytäryhteisöt Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Mercuria kauppaoppilaitos Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy, Vantaan Energia Oy sekä kuntayhtymistä ja muista omistetuista yhtiöistä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä sekä Laurea-ammattikorkeakoulu Oy ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy ovat olleet konsernijaoston kokouksissa selostamassa yhteisön toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamista, mikäli Vantaan kaupunki oli sellaisia asettanut. Lisäksi jokaisen tytäryhtiön kanssa on käyty omistajaohjauskeskustelu kaupungin strategisten tavoitteiden välittymisen varmistumiseksi tytäryhteisössä. Lisäksi omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisöjen välille.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2023 aikana yhä yleinen hintatasojen nousu kasvatti kauttaaltaan konserniyhtiöiden menoja. Taloustilanne on ollut vaisu, ja erityisesti korot ovat korkealla tasolla, mikä on kasvattanut monien konserniyhtiöiden korkomenoja. Konkreettisina esimerkkeinä vuoden 2023 toimintaympäristöstä on, että Vantaan Energia Oy:n tulos jäi merkittävästi ennustetusta sähkön hinnan pudotessa vuoden 2023 aikana Suomessa ennusteita alhaisemmaksi. VTK Kiinteistöt Oy:n osalta korkomenot nelinkertaistuivat vuoden 2023 aikana. Vaikka talouden tilanne on haastava, viitteitä talouden elpymisestä on. Esimerkiksi inflaatio on näyttänyt hidastumisen merkkejä. Haastavassakin ympäristössä konserniyhtiöt ovat onnistuneet monin tavoin kasvattamaan toimintaansa ja luomaan kestävää taloudellisesta kehitystä.

Vantaa konserniin kuuluvien suurimpien yhtiöiden osalta yhtiökohtaisesti toimintaympäristön muutoksista ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvistä riskeistä sekä tulevaisuuden näkymistä kerrotaan yhtiökohtaisesti luvussa 1.6.4.

Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet sekä kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelman toteuttaminen jatkuivat tilikauden 2023 aikana. Konsernijaosto hyväksyi konserniohjauksen ja -valvonnan yksikön laatiman konserniomistusten kokonaisuutta tarkastelevan suunnitelman noudatettavaksi ohjeellisena toimenpidesuunnitelmana vuonna 2022. Suunnitelma on luonteeltaan kokonaistarkastelu konsernin omistuksista ja sen tarkoituksena on ohjata jatkovalmistelua. Suunnitelman mukaiset yhtiöjärjestelyjä koskevat päätökset tuodaan yhtiökohtaisesti hallintosäännön osoittamien toimielinten päätettäväksi. Suunnitelman valmistelussa on huomioitu vuonna 2021 laadittu ja hyväksytty tuottavuus- ja kasvuohjelma vuosille 2021–2025, minkä tavoitteena on parantaa kaupungin taloustilannetta siten, että vuonna 2023 käyttötalous olisi tasapainossa ja tilikausi ylijäämäinen. Ohjelmassa on ennakoitu myyntivoittoja konserniyhtiöiden myynneistä myös lähivuosille, mutta myyntien toteutuminen on riippuvainen rakentamisen suhdannekehityksestä.

VAV:n ja konsernirakenteen järjestelyssä yhtiötä avustaneen konsultin välisessä riita-asiassa on annettu hovioikeuden päätös, jonka mukaan hovioikeus ei ole myöntänyt VAVille ja Vantaan kaupungille jatkokäsittelylupaa. Näin ollen käräjäoikeuden VAV:n ja kaupungin osalta kielteinen ratkaisu jää voimaan. Veropäätöksiä koskeneeseen muutoksenhakuun ei saatu myöskään valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

VTK-konsernin yritysjärjestely, jossa muille kuin kaupungille vuokrattavat toimitilat sekä isännöinti ja muu liiketoiminta siirtyivät perustetulle Vivamus Kiinteistöt Oy:lle, on saatu valmiiksi vuodenvaihteessa onnistuneesti ja aikataulullaan. Toiminta on käynnistynyt konsernissa uudessa rakenteessaan vuoden 2024 alussa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.10.2023 VTK-konsernin yritysjärjestelyihin liittyen VTK Kiinteistöt Oy:lle ja Vivamus Kiinteistöt Oy:lle takauslimiitit, joiden määrä oli yhteensä 224 milj. euroa. VTK:n osalta kyse on 100 %:sista omavelkaisista takauksista. Vivamuksen osalta yksittäinen takaus kattaa aina enintään 80 %:ia lainan tai rahoitusjärjestelyn jäljellä olevasta pääomasta.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät konsernijärjestelyt pantiin täytäntöön vuoden alussa 2023, kun kaupunki luopui Puro Tekstiilihuolto Oy:n, Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området:n omistuksistaan myymällä ne Vantaan ja Keravan hyvinvoinialueelle. Vantaan kaupungin omistus Oy Apotti Ab:n osakkeista siirtyi lain nojalla hyvinvointialueelle. Lisäksi kaupunki myi osan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeista.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen välinen liiketoimintakauppa astui voimaan vuoden 2023 alussa liike-toimintakauppa ateria- ja puhtauspalveluiden osalta. Liiketoimintakaupan myötä henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti vanhoina työntekijöinä hyvinvointialueelle ja edelleen sen kilpailuttamalle palveluntuottajalle. Aula- ja turvapalveluiden osalta liikkeenluovutus Vantista hyvinvointialueen palvelutuottajalle toteutettiin 1.1.2024

Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 myydä Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan VAV Yhtymä Oy:lle kauppahintaan 2,01 milj. euroa. Kauppa toteutettiin 31.1.2024.

Muut olennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä raportoidaan yhteisökohtaisesti luvussa 1.6.4.

1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen

Vantaan Energia Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantaan Energian tavoitteena on olla hiilinegatiivinen kiertotalousenergiayhtiö vuonna 2030, ja välitavoitteena on luopua fossiilisten polttoaineiden käytöstä vuonna 2026. Yhtiö rakentaa korkealämpötilalaitosta jätevoimala-alueelle ja suunnittelee uusia hiilinegatiivisuuteen tähtääviä investointeja. Korkealämpötilalaitoshanke sekä suunnitteluvaiheessa etenevät Martinlaakson sähkökattila ja lämpöakku sekä laajempi lämmön kausivarastohanke ovat yhtiölle erityisen tärkeitä mahdollistaen maakaasun käytön lopettamisen normaalissa energiantuotannossa sekä pääkaupunkiseudun edullisimman lämmön myös tulevaisuudessa. Polttoaine- ja jätemarkkinoiden häiriöstä ja rakentamisen taantumasta johtuen jätevoimalan tuotanto ja jätteiden energiahyödyntämisen määrä pieneni. Yhtiö alkoi hyödyntää korvaavaa Euroopasta tuotavaa jätettä kesällä 2023.

Martinlaakson hiilikattilan jättäminen huoltovarmuuskäyttöön Venäjän hyökättyä Ukrainaan on osoittautunut tärkeäksi ratkaisuksi sähkön ja lämmön riittävyyden kannalta. Yhtiön omistaman tuulivoiman tuotantokapasiteetti kasvaa ja yhtiö on mukana kehittämässä teollisen mittakaavan aurinkosähkön tuotantoa sekä sähkön varastointia.

Palvelukehitykseen ja asiakastyöhön tehtyjen lisäpanostusten mahdollistamana yhtiö solmi asiakkaiden kanssa ennätysmäärän energiakumppanuussopimuksia ja -palvelusopimuksia, jotka sisältävät energiantoimituksen ohella muun muassa energiankäytön tehostamisen ja optimoinnin mahdollistavia palveluita.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiö saavutti historiansa suurimman liikevoiton, vaikka ennusteen liikevaihdosta ja liikevoittotavoitteesta jäätiin selvästi. Keskeisenä tekijänä olivat ennusteita alhaisempi toteutunut sähkönhinta ja korkeammat polttoainekustannukset. Investointien alhaisempi määrä johtui pääosin tuotannollisten hankkeiden ajoituksesta (korkealämpötilalaitos ja kausivarasto). Pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoituksen ajoitus on muuttunut talousarviossa vastaavasti suunnitellusta.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	348 325	303 087
Liikevoitto	83 399	67 341
Tilikauden tulos	64 389	45 332
Taseen loppusumma	880 506	807 604
Henkilöstön lkm	352	350
Bruttoinvestoinnit	141 600	107 800
Quick ratio	1,3	0,65
Omavaraisuusaste	41,0	41,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	402 067	277 206
Leasingvastuut	199 500	208 868

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konsernin toimintaan kohdistuu riskejä, joista tärkeimmät on määritetty avainriskeiksi ja niille on laadittu hallintasuunnitelmat.

Geopoliittisen ympäristön muututtua huonompaan suuntaan Euroopassa konsernin riskienhallintaa on edelleen tehostettu tunnistettujen riskien osalta. Konsernin Venäjään liittyvät riskikokonaisuudet ovat erityisesti polttoaineiden saatavuuteen ja hintatasoon liittyvät riskit ja muut huoltovarmuutta uhkaavat riskit, tietoturvariskit sekä muut taloudelliset riskit. Energiamarkkinan voimakkaisiin hintamuutoksiin ja niukkuustilanteisiin on varauduttu parantamalla maksuvalmiutta. Myös fyysisen turvallisuuden kehittämiseen toimipaikoilla on panostettu.

Monipuolinen ja kustannustehokas energiantuotantorakenne on Vantaan Energian vahvuus. Voimalaitosten käytettävyyttä on varmistettu hankkimalla riittävästi niin varsinaisia kuin varapolttoaineita sekä kriittisiä varaosia. Kyberturvallisuuden parannustoimia tehdään aktiivisesti.

Konsernin avainriskeihin kuuluu myös poliittisiin päätöksiin liittyvä riski. Alaan onkin energiamarkkinan nopean muutoksen vuoksi kohdistunut nopealla aikataululla valmisteltua sääntelyä, joiden vaikutusanalyysit ovat saattaneet jäädä puutteellisiksi.

Vantaan Energia -konsernissa tai toimialalla yleisesti voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai toimituksessa asiakkaille. Häiriöiden juurisyynä voi olla esim. luonnontapahtuma, konerikko, suuronnettomuus tai inhimillinen virhe. Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Vantaan Energia on kiertotalousenergiayhtiö, joka pyrkii omilla toimillaan vauhdittamaan vihreää siirtymää. Tuotannolliset kehityshankkeet ovat tässä avainasemassa. Menestyäkseen energiamarkkinan suuressa murroksessa Vantaan Energian on oltava innovatiivinen, rohkea ja ketterä. Tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastataan niin nykyisen henkilöstön osaamista kehittämällä kuin uusien osaajien rekrytoinneilla. Menestymiseen tarvitaan myös vahva kumppaniverkosto. Yhtiö on sijoittanut myös energiatehokkuuspalveluja tuottaviin yrityksiin.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajana kaupunki odottaa saavansa Vantaan Energia Oy:ltä tuottoa sijoittamalleen pääomalle ennakoitavan ja tasaisen osinkotuoton muodossa. Osinkoa Vantaan Energia maksoi vuoden 2022 tuloksesta 18 miljoonaa euroa. Vantaan Energia -konsernin liikevoitto vuodelta 2023 on nousemassa historiallisesti korkeimmalle noin 67 miljoonan euron tasolle ja sijoitetun pääoman tuotto noin 9 prosenttiin.

Vantaan Energia -konserni tukee toiminnassaan Vantaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta, mikä tarkoittaa fossiilittomiin ja hiilidioksidittomiin energiantuotantotapoihin tähtääviä toimia. Yhtiön sähköntuotanto osakkuusyhtiöissä on jo nykyisellään päästötöntä ja ennuste on, että koko energiantuotannon sisältämät hiilidioksidin ominaispäästöt laskevat tasolle 111 g/kWh vuonna 2024. Vuoden 2023 hiilidioksidin ominaispäästöt olivat tasolla 126 g/kWh)

Vantaan Energia Oy:n investointiohjelman tarkoituksena on, että yhtiö luopuu fossiilisten tuotantopolttoaineiden käytöstä vuoteen 2026 mennessä ja tavoittelee hiilinegatiivista energiantuotantoa vuonna 2030. Turpeen ja kivihiilen käyttö lopetettiin jo kertaalleen vuonna 2021, mutta Venäjän hyökättyä Ukrainaan yhtiö päätti jatkaa niiden käyttöä, jotta lämmön- ja sähköntuotannon toimitusvarmuus pystytään turvaamaan poikkeuksellisissakin olosuhteissa. Kivihiilen käyttö on tarkoitus korvata biohiilellä vuoden 2024 aikana. Kivihiilen ja turpeen käytön lopettamisen jälkeen tavoitteena on luopua maakaasun käytöstä normaalissa energiantuotannossa vuonna 2026. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi yhtiö on jo toteuttanut Martinlaakson geotermisen maalämpölaitoksen sekä jätevoimalan laajennuksen. Lisäksi on rakenteilla korkealämpötilalaitos, jonka tuotantokäyttö alkaa 2025. Hiilinegatiivisuustavoitteen saavuttamiseksi investointipäätösvaiheeseen on vuoden 2024 aikana etenemässä lämmön kausivarasto, ja suunnitteluvaiheessa ovat ratkaisuvaihtoehdot hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille sekä hyötykäytölle.

Yhtiön toteuttamat investoinnit tehokkaaseen ja hiilidioksidipäästöjä vähentävään energiantuotantoon näkyvät vantaalaisille asiakkaille myös pääkaupunkiseudun edullisimpana lämpönä. Suunnitteilla olevat energiantuotannon kehityshankkeet mahdollistavat edullisen lämmön ja hintavakauden myös jatkossa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on noussut tarkasteluun Vantaan Energian päästövähennystavoitteiden ja -toimenpiteiden rinnalle. Laajempaan kestävyysohjelmaansa liittyen konserni arvioi vuoden 2023 aikana aihealueita, joissa sen toiminnalla on merkittävin vaikutus, ja määritteli alustavia keinoja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sähköntoimituksen laatu toteutui 2023 erinomaisella tasolla ja sähkönsiirron hinnoittelu on Suomen edullisimpia.

Hallituksen osaamiseen ja kokoonpanoon liittyvät tavoitteet toteutuivat linjausten mukaisina.

Toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista ja poikkeuksellisista energiamarkkinaolosuhteista huolimatta Vantaan Energia -konsernin toimintakyvyn odotetaan edelleen säilyvän hyvänä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tuloksellisuus: Konsernin liikevoitto M€ Pääomatehokkuus: Konsernin ROIC Osingonjakotavoite: %-osuus tilikauden tuloksesta	57,4 M€ 5,7 % 18,0 MEUR (sama kuin edellisenä vuotena) vastaa 65 % VE Oy:n tilikauden tuloksesta, josta Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeiden alaskirjaus (41,7 MEUR) poistettu.	83,4 M€ 9,9 % 50 %	67,3 M€ 9,1 % 50 %	Toteutuu osittain
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Työturvallisuus	Tapaturmia miljoonaa työtuntia kohti	3,3	3,9	3,1	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Kysely, asteikko 1-5	3,9	3,9	4,0	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Ilmastomuutoksen hillintä	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta , g/kWh Fossiilisista polttoaineista luopuminen vuoteen 2026 mennessä.	135 Huoltovarmuustilanteen vuoksi sekä kivihiili että turve on otettu uudelleen käyttöön varmuuspolttoaineina	99 Toimenpiteet fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi.	126 Jätevoimalan laajennus toiminnassa kokonaisen vuoden; Geoterminen laitos käytöönotettu; Korkealämpötilalaitos (HWP) rakenteilla	Toteutuu osittain
Vastuullisuusohjelman laatiminen			Ohjelman laatiminen	Voimassa olevat tavoitteet seurannassa ja raportoinnissa, SDG yhteensopivuus varmistettu Kaksoisolennaisuusanalyysi tehty ja tarkistettu, CSRD direktiivin mukainen valmistelu jatkuu Biodiversiteettityölle laadittu alustava tiekartta	Toteutuu osittain

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Lipstikkakujasta tehty sisäinen tarkastus on käsitelty konsernijaostossa ja päätöksessä saatu hankintoihin liittyvää omistajaohjausta. Yhtiöllä oli vuonna 2023 hankintojen teemavuosi, jonka aikana hankintaosaamista koulutettiin koko henkilöstölle. VAV Asunnot Oy:ön ja VAV Palvelukodit Oy:öön kohdistui vuonna 2023 ARA-tarkastus. Molempien yhtiöiden osalta ARA:n tarkastuskertomukset on saatu syksyllä 2023. ARA-tarkastuksen perusteella käytäntöihin tehtiin muutamia korjaavia toimenpiteitä. Yleiskuvassa tarkastuksessa on todettu yhtiöissä noudatettavan ARA-säädöksiä. Myös yhtiön vastuullisuusohjelma päivitettiin vuoden 2023 aikana.

Yhtiö on sopinut palveluntuottajan kanssa kiinteistöhuollon sopimuksen päättämisestä syksyllä 2023. Yhtiö oli ennen tätä reklamoinut kahdesti useista sopimusrikkomuksista ja kun palvelutuottaja ei saanut toimintaansa korjattua, yhtiö ilmoitti sopimuksen päättämisestä. Kiinteistöhuollon puitejärjestelyn mukaisesti toisen alueen sopimuskumppani SOL otti syksystä alkaen myös läntisen Vantaan alueen kiinteistöhuollon tehtävät hoitoonsa.

Aikaisemmin konsernijaostossa hyväksytty osittaisjakautumisen suunnitelma laitettiin vireille. Vuoden 2023 loppuun mennessä kahdeksan ARA-rajoituksista vapaata kiinteistöä siirtyi VAV Asunnot Oy:stä VAV Yhtymä Oy:ön vahvistamaan VAV Yhtymä Oy:n taloudellista asemaa. Järjestelyä varten on kesällä 2023 perustettu VAV Yhtymä Oy:öön uusi väliaikainen tytäryhtiö, VAV Kiinteistöt 1 Oy, joka purkautui järjestelyn myötä 31.12.2023.

BDO-kiistassa on saatu hovioikeuden päätös, jonka mukaan hovioikeus ei myöntänyt VAVille ja Vantaan kaupungille jatkokäsittelylupaa. Käräjäoikeuden VAV:n ja kaupungin osalta kielteinen ratkaisu jäi voimaan, jonka myötä VAV Yhtymä Oy joutui maksamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut asiassa.

Asiakaskokemuksessa VAV jäi edellisen vuoden tulosta alemmalle tasolle asiakkaiden suositteluhalukkuutta mittaavassa NPS-luvussa. Sen sijaan asiakastyytyväisyys parani kaikilla osa-aluekohtaisilla mittareilla (tyytyväisyys kiinteistöhuoltoon, siivoukseen, isännöintiin ja vuokraukseen).

Tuloskehitys ja investoinnit

Korkea vuokrausaste takaa vakaan liikevaihdon kertymisen. Vuokrasaamisissa on vähäistä nousua edelliseen vuoteen nähden, mutta saamisten määrä pysyi kuitenkin yhtiön asettaman tavoitteen puitteissa. Vuokrasaamisista johtuvat häädöt kasvoivat tilikauden aikana poikkeuksellisen paljon.

Uudisrakentamisen ARA-kohde Peltolantie 42 valmistui aikataulun mukaisesti joulukuussa 2023. Rakenteilla olevan ARA-kohteen, Retiisikuja 2, arvioitu valmistuminen on kesällä 2024. Tilikauden lopulla saatiin kilpailutukseen kaksi ARA-uudiskohdetta, Lipstikkakuja 2 ja Myyrmäentie 2. VAV Palvelukodit Oy:n uudiskohteelle Tikkurilan asumiskeskukselle on saatu ARA:n osapäätös ja kohteen rakennuttaminen osunee vuosiin 2024–2026.

Korjaustoiminta eteni hyvässä vauhdissa tilikauden aikana, ja urakoihin saatiin hyvin tarjouksia. Korjaustoiminnan toteuma koko tilikauden osalta oli 95 % talousarviosta.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	108 874	106 278
Liikevoitto	7 124	9 961
Tilikauden tulos	-232	2 420
Taseen loppusumma	746 000	730 615
Henkilöstön lkm	56	57
Bruttoinvestoinnit	9 000	21 000
Quick ratio	1,2	2,4
Omavaraisuusaste	20	33
Pitkäaikainen vieras pääoma	505 000	527 762
Leasingvastuut	0	0

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Uudisrakentamisessa yhtiöstä riippumattomat ongelmat hidastavat uusien kohteiden aloituksia. Rakentamisen korkeat hinnat, asuntorakentamisen kokonaisvaltaisesti hankala markkina, tonttimäärän niukkuus ja ARA-hintojen läpimenon vaikeus vaikeuttavat ARA-hankkeiden aloituksia. Yhtiö on käynyt vuoden 2023 tonttiohjelman läpi yhdessä kaupungin edustajien kanssa. Asuntotuotantotavoitetta ei tulla saavuttamaan vielä tilikaudella 2024.

Yhtiön taloudellinen tila ja maksuvalmius ovat hyvät ja suunnitelmallisia korjauksia saatiin etenemään talousarvion mukaisesti. Vuokranmaksuvelasta johtuvien häätöjen määrä on kuitenkin ollut nousussa, ja häätöjen toimeenpanojen aiheuttamat kustannukset nousivat.

ARA-rahoituksen saatavuuden ehtoihin on suunnitteilla muutoksia valtakunnallisesti, jolla tulee olemaan vaikutuksia myös VAV Asunnot Oy:öön. Yhtiön vakaan taloudellisen tilan myötä tätä ei kuitenkaan nähdä riskinä liiketoiminnalle.

Strategisena riskinä yhtiössä on tunnistettu kiinteistöomaisuuteen kohdistuvat vahingot, jonka myötä turvallisuus ja asumisviihtyvyys voisivat vaarantua. Näihin riskeihin varaudutaan kiinteistöjen kunnosta huolehtimalla, opastamalla asukkaita asumisturvallisuudessa sekä riittävällä vakuutusturvalla.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajan VAV:lle asettamat tavoitteet ja linjaukset ovat toteutuneet melko hyvin. Tavoitteesta jäätiin asuntotuotannossa (350 asunnon vuotuinen tavoite ei toteutunut, vaan asuntoja ARA-kantaamme valmistui 115 kpl) sekä asukastyytyväisyydessä (NPS-tavoite oli 37,5, mutta se toteutui arvolla 29,6). Asuntotuotannon tavoitejättämään vaikutti esim. hankala markkinatilanne, ARA-tuotannolle verrattain korkea kustannustaso ja tonttien niukkuus. Asiakastyytyväisyys on parantunut kaikilla osa-alueilla, mutta NPS:n osalta olemme edelleen tavoitteesta jäljessä. Tämän osalta toimenpiteenä on mm. päätetty toisen alueen kiinteistöhuollon sopimus, sillä kiinteistönhuollon laatutasossa on ollut puutteita.

Vastuullisuuslinjausten osalta vuonna 2023 edistettiin pitkäaikaisten tavoitteiden toteutumista niin taloudellisen-, sosiaalisen kuin ympäristövastuunkin saralla. VAV:n asukkaiden asumismenojen kehitys on ollut jo pitkään vakaata ja ero markkinavuokriin on edelleen selkeä. Vaikeassa ja epävarmassakin taloustilanteessa VAV onnistui pitämään vuokrantarkistuspaineet vuodelle 2024 maltillisina. Asunnottomuutta ehkäistään tehokkaasti asumisneuvonnalla.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Verotettava tulos (€) VAV Yhtymä Oy Verotettava tulos min. (€) VAV Asunnot Oy Verotettava tulos (€) VAV Palvelukodit Oy Verotettava tulos (€) VAV Hoiva-asunnot Oy		0 0 0 0	0 0 0 0 (pitkän aikavälin toteuma korjaukset huomioiden)	Toteutuu täysin
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto		115	115	Toteutuu täysin
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi (2015 =100)		Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Pienempi kuin indeksin nousu	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen	PTS:n toteuttaminen Laajuus asuntoina ja kustannukset suhteessa budjetoituun (eur)		PTS:n mukaisten korjausten toteuttaminen 100 % PTS-budjetissa pysyminen (maks. 100 %)	95 % 95 %	Toteutuu osittain
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promote Score)		38,0	29,6	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Työtyytyväisyys	Yli vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)		Yli vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli vertailun keskiarvon	Toteutuu täysin
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä/v		3,5	2,0	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Vastuullisuusohjelman toteuttaminen			Yhtiön resurssiviisauden tiekartan päivittäminen ja ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Ohjelma valmis ja sitä noudatetaan. Hyväksytään hallituksen kokouksessa keväällä 2024, kun Ekokompassi-ympäristöohjelman auditointi valmistuu.	Toteutuu täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Konsernijaosto antoi 20.3.2023 ennakkosuostumuksen yritysjärjestelyyn, jossa VTK:n markkinoilla tapahtuva toiminta siirretään liiketoimintasiirrolla VTK:n perustamaan uuteen osakeyhtiöön (VTK out house) 1.1.2024 alkaen.

Tuloskehitys ja investoinnit

VTK-konsernin tulos toteutui tarkastelujakson aikana 7,2 milj. euroa budjetoitua parempana, johtuen mm. Kielotie 13 maan myynnin tuotoista ja Koy Kehäsuoran fuusiovoitosta. Maanmyyntituotto paransi yhtiön rahoitustilannetta. Konsernin keskeneräiset investoinnit taseessa olivat n. 16,9 milj. euroa. Merkittävimmän 5/2023 aloitetun Varia Vehkala -hankkeen kustannuskertymä 31.12.2023 oli 14,3 milj. euroa (hankkeen arvo 86 milj. euroa). Varia Vehkalan hankkeen alkuvaihetta rahoitettiin konsernitilin limiitillä. Jokiuoman uuden päiväkodin päärakennus valmistui 5/2023, hankkeen kustannukset olivat n.10 milj. euroa. VTK-kiinteistöt Oy:lle on myönnetty 70 milj. euron konsernitilin limiitti kevääseen 2025 saakka, johon mennessä uudishankkeiden rahoitus järjestään.

Avainluvut (Kons.) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	31 049	32 711
Liikevoitto	7 001	18 560
Tilikauden tulos	4 527	12 686
Taseen loppusumma	150 190	171 062
Henkilöstön lkm	9	12
Bruttoinvestoinnit	38 330	*) 39 100
Quick ratio	-2,0	0,1
Omavaraisuusaste, sis. leasingvastuut	35,0	38
Pitkäaikainen vieras pääoma	80 912	46 392
Leasingvastuut	29 397	29 570

*) Sisältää n. 13,9 milj. euroa Koy Kehäsuoran sulautumisesta tullutta käyttöomaisuutta

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiö saavutti sille asetetut tavoitteet.

Vantaan kaupungin yhtiölle asettamien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti VTK Kiinteistöt Oy rakennuttaa toisen asteen koulutilat ja liikuntahallit (pl. uimahallit). Tulevia toisen asteen kouluhankkeita ovat mm. Tikkurilan osaamiskampus - kortteli 1, Aviapoliksen lukio ja Varia Hiekkaharjun laajennus- ja peruskorjaustyöt. VTK rakennuttaa myös Koillis-Vantaan palloiluhallin.

Konsernin vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot pystytään säilyttämään. Muuntojoustamattomat ja ikääntyvät toimistotilat tulevat olemaan yhtiön kiinteistöomaisuuden arvon säilyttämisen kannalta ongelmallisia, mutta eivät kuitenkaan muodosta erityistä riskiä. Rakennusten ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huollolla ja ylläpidolla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla.

Uudishankkeet ja rakennusten ikääntyminen nostaa merkittävästi konsernin lainakantaa. Lainojen korkotasoon liittyvä korkoriski realisoitui vuoden 2023 korkokustannuksissa, sillä yhtiön lainojen

korkojen

merkittävän kasvun vuoksi yhtiön korkokustannukset nelinkertaistuivat. Vuodenvaihteessa toteutettu yritysjärjestely antaa VTK Kiinteistöt Oy:lle sidosyksikköaseman nojalla mahdollisuuden edullisempaan ja ennakoitavampaan varainhankintaan Kuntarahoituksen kautta.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta ja tontinluovutuskilpailu toteutunee vuoden 2025 aikana. Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman laajennus n. 6 milj. eur on siirtynyt tuleville vuosille.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Vuonna 2023 toteutetusta konsernijärjestelystä johtuen VTK-konsernin uudet omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin konsernijaostossa 23.10.2023. Yhtiön johdon näkemys on, että omistajapoliittiset linjaukset vastaavat hyvin VTK-konsernin toimintaa jatkossa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen tilinpito	VTK Omavaraisuusaste % VTK Tulos, milj. eur VTK Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste (%)	35 4,8 95	yli 20 2,0 93	40 vertailukelpoinen tulos 3 93	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	Liikevaihdosta vähintään n. 10 % käytetään peruskorjauksiin, milj. eur	9	10	12	Toteutuu täysin
Asiakastyytyväisyys	Asteikko 1–5		vastausten keskiarvo yli 3,5	3,6	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys kysely	Asteikko 1–5		vastausten keskiarvo yli 3,5	4,4	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Vastuullisuusohjelman laatiminen	Vastuullisuusohjelman laatiminen 2024 -> Toimenpiteet		Vastuullisuusohjelma hyväksytty hallituksessa viimeistään 12/2023	Ohjelma hyväksyttiin hallituksessa 12/2023	Toteutuu täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantin sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteisiin tuottamien ateria- ja puhtauspalveluiden tuotanto loppui 1.1.2023. Liikkeenluovutuksen yhteydessä Vantista siirtyi 104 henkilöä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ja sieltä edelleen hyvinvointialueen palveluntuottajalle.

Vartiointipalvelujen tuottamista hyvinvointialueelle jatkettiin Vantin toimesta, kunnes hyvinvointialue sai kilpailutetuksi palvelujen hankinnan vuoden 2023 loppuun mennessä. Liikkeenluovutus hyvinvointialueen palveluntuottajalle toteutettiin 1.1.2024. Myynti Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle kasvatti merkittävästi Vantin ulkoista myyntiä 2023.

Vantin kehittämisohjelma valmistui maaliskuun lopussa 2023. Kehittämisohjelman luonnosta esiteltiin konsernijaoston iltakoulussa 12.4.2023. Kehittämisohjelman tavoitteena on parantaa asiakastyytyväisyyttä, laatua ja kustannustehokkuutta.

Vuoden 2023 alussa tehtiin sisäinen tarkastus liittyen kiinteistöpalveluiden hankintoihin. Tarkastus toi esiin puutteita hankintakäytännöissä. Puutteiden taustalla oli mm. epäselvyys Vantin osallisuudesta Vantaan kaupungin laatimiin alihankintasopimuksiin. Puutteita on nyt korjattu käynnistämällä kilpailutuksia sekä Vantin että Vantaan kaupungin toimesta. Sen lisäksi Vantin sisäisiä sekä Vantaan kaupungin prosesseja on tarkennettu ja valvontaa on lisätty. Hankintatoimen kehittäminen Vantissa jatkuu.

Vantin kuljetuspalvelut laajenivat käsittämään Vantaan kaupunginkirjaston kirjastoaineiston kuljetuspalvelut. Palvelu alkoi kesäkuussa 2023.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vantin tilikauden tulos oli n. 199 000 €. Yhtiön kassan määrä 31.12.2023 oli noin 5,6 m€ (31.12.2022 6,1 m€).

Vantin investoinnit olivat yhteensä 407 000 € vuonna 2023.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	46 545	49 275
Liikevoitto	548	85
Tilikauden tulos	465	199
Taseen loppusumma	14 500	12 155
Henkilöstön lkm	860	914
Bruttoinvestoinnit	525	407
Quick ratio	1,30	1,32
Omavaraisuusaste	29 %	29 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	798	878

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiön tilikauden tulostavoite oli 1 % liikevaihdosta ilman hyvinvointialueen kanssa tehtyyn liiketoimintakauppaan liittyviä maksuja. Yhtiön tulos vuonna 2023 on 0,4 % liikevaihdosta. Kustannusten nousua aiheutti henkilöstölle maksettu kertaerä (tes-neuvottelu), jonka kokonaisvaikutus yhtiölle oli 520 000 euroa, lisäksi palkkojen nousu oli ennakoitua suurempaa vuonna 2023. Kouluruokalistan muuttaminen syyskaudella viisiviikkoiseksi kasvatti aterioihin liittyviä kustannuksia n. 380 000 euroa. Tapaturmavakuutusmaksu nousi ennakoidusta yli 100 000 euroa.

Vuonna 2023 asiakastutkimuksen suositteluindeksi tulos oli -9, tavoite oli -7. Suositteluindeksi parani merkittävästi vuoden takaisesta, jolloin se oli -62.

Omistajan Vantille asettamat henkilöstöön liittyvät tavoitteet kohdistuvat sairauspoissaolojen ja henkilöstötyytyväisyyden positiiviseen kehittymiseen. Sairauspoissaoloprosentin toteutuma vuonna 2023 oli 5,90 % ja tavoite 5,70 %. Henkilöstötyytyväisyyden toteuma asteikolla 1–5 oli 4,15, joka oli asetetun tavoitteen mukainen.

Yhtiön Valitsemme tehdä hyvin -niminen vastuullisuusohjelma valmistui 2023. Vantin vastuullisuusohjelman teemat ovat terveelliset ja turvalliset tilat, hyvinvoiva henkilöstö, vastuulliset hankinnat sekä ruokailu ja ruokailutottumukset.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajapoliittisissa linjauksissaan yhtiölle vuonna 2022, omistaja edellytti, että Vantti laatii kehittämisohjelman, jolla se pyrkii kasvattamaan laatua, kehittämään yhteistyötä ja kustannustehokkuuden läpinäkyvyyttä. Vantin kehittämisohjelma ja siihen liittyvät toimenpiteet esiteltiin konsernijaostossa huhtikuussa 2023. Ohjelman toimenpiteet ovat edistyneet suunnitellusti loppuvuoden 2023 aikana.

Ateriapalvelujen laadulliset toimenpiteet:

- Organisaatiomuutos vuoden 2023 alusta, jolla parannetaan valvontaa, seurantaa ja perehdyttämistä
- Ruokatuotteen käytön laajentaminen, joka parantaa ruoan tasalaatuisuutta
- 6 viikon ruokalistan muuttaminen 5 viikon ruokalistaksi. Ruokalistalta jäivät pois vähiten pidetyt ruoat syyskuun alusta alkaen.
- Lisäresurssi sisäiseen laadunseurantaan vuoden 2023 alusta alkaen
- Toiveruokakysely oppilaille
- Nuorisovaltuuston tapaaminen
- Asiakastyytyväisyyskysely valituille luokka-asteille 2 kertaa vuodessa

Asiakaskokemuksen parantaminen, toimenpiteet:

Keväällä 2023 aloitettiin asiakaskokemuksen kehittämisohjelma, jonka yhteydessä tehdyn asiakaskyselyn perusteella keskeiseksi kehitysalueeksi nousi yhteydenpito asiakkaisiin. Lisäksi keväällä 2023 tehdyn asiakaskyselyn perusteella nähtiin tärkeäksi varmistaa esihenkilöiden ja työntekijöiden säännölliset tapaamiset. Asiakaskokemuksen kehittämisen osalta toimenpiteitä olivat:

- Säännölliset asiakaskirjeet palveluiden yhteyshenkilöille kaikkiin kohteisiin.
- Asiakastapaamisten suunnitelmat ja niiden toteutumisen seuranta esihenkilötasolla
- Vantin viestintää on myös tehostettu ja viestinnän laatuun on panostettu aiempaa enemmän.

Kustannustehokkuuden läpinäkyvyys, toimenpiteet:

- Jatkossa Vantin kustannustehokkuutta arvioidaan vertaamalla kustannushintojen ja myyntihintojen välistä muutosta. Vuoden 2024 kustannushintojen muutos on 4,19 % ja sen vaikutus myyntihintoihin on 2,78 %. Tätä seurataan myös vuoden 2024 talousarviotavoitteissa puhtauspalveluiden osalta.
- Vuoden 2023 aikana Vantissa otettiin käyttöön tuotannonohjausjärjestelmät sekä Puhtaus- että Ateriapalveluissa. Järjestelmät tulevat vaikuttamaan kustannustietoisuuteen molemmissa palveluissa.

Kokonaispalvelumalli, toimenpiteet:

- Hallitus on päättänyt, että yhtiön palvelutuotanto organisoituu uudelleen 2025 alussa. Tavoitteena on siirtyä tuotantomalliin, jossa Vantin lähes kaikki palvelut tuotetaan asiakkaalle yhden kontaktin kautta.
- Muutoksen projektisuunnitelma on hyväksytty 2023 lopulla.
- Muutoksen liittyvien riskien arviointi hallituksen kanssa on tehty syksyllä 2023.
- Muutosprojektin kick off pidettiin henkilöstölle 27.11.2023.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta. Tuloksessa ei huomioida satunnaisia eriä, jotka liittyvät Hyvinvointialueen kanssa tehtävään liiketoimintakauppaan.	1,59	1,00	0,40	Ei toteudu lainkaan
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	-62	-7	-9	Toteutuu osittain
Omistajapoliittisten linjausten yhteydessä määriteltävien kehittämistoimenpiteiden toimeenpano vuosittain.			Toimenpideohjelman toteuttaminen.		Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,0	4,15	4,15	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot %	%	6,00	5,70	5,90	Ei toteudu lainkaan
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Yrityksen vastuullisuusohjelma	Vastuullisuusohjelman tavoitteiden toteutuminen		Vastuullisuusohjelman laatiminen	Yrityksen vastuullisuusohjelma	Toteutuu täysin

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Mercurialle vuosi 2023 oli tasaisen kasvun aikaa. Yhtiön tulokset ovat säilyneet hyvällä tasolla ja osin jopa parantuneet. Kevään 2023 yhteishaussa Mercuriaan haki yli 70 ensisijaista hakijaa enemmän kuin vuonna 2022. Myös Mercuria Pro:n opiskelijamäärät olivat ennakoitua suuremmat. Lukuvuosi 2023–2024 alkoi 9.8.2023, kun uudet opiskelijat aloittivat opintonsa. Kaksoistutkinto on saanut suuren suosion, ja aloittaneista opiskelijoista yli puolet haluaa suorittaa kaksoistutkinnon. Yhtiö hankkii lukio-opetuksen osuuden Vantaan aikuislukiolta.

Yhtiön hallitus hyväksyi uuden strategian kokouksessaan 8.6.2023. Uudessa strategiassa erotettiin omiksi liiketoiminta-alueiksi aikuiskoulutus (= jatkuva oppiminen) ja oppivelvollisuuskoulutus. Muutosajurit digitalisaatio, vastuullisuus ja monikulttuurisuus näkyvät uudistetussa strategiassa aikaisempaa voimakkaammin.

Yhtiö on allekirjoittanut aiesopimuksen osallistumisestaan Tikkurilan osaamiskampushankkeeseen. Tikkurilan Jokiniemeen on tarkoitus rakentaa uudenlainen kampus, jossa työelämä, opiskelijat ja

koulutuksenjärjestäjät tarjoavat palveluitaan nk. yhden luukun periaatteella. Mercurian rooli uudella kampuksella tarkentuu suunnittelun edetessä.

Omistajaohjauskeskustelu käytiin kaupungin henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualueen edustajien kanssa 9.8.2023. Yhtiön tontinvuokran jatkamista koskeva asia on käsittelyssä kaupungin puolella. Yhtiön toiveena on pitkäaikainen vuokrasopimus, joka takaisi kaupallisen opetuksen jatkumisen Vantaan Martinlaaksossa. Yhtiö on esittänyt olevansa myös kiinnostunut ostamaan maa-alueen omaksi.

Mercuria uusi hyvän työpaikan sertifikaatin osallistumalla Great Place to Work -tutkimukseen syyskuussa 2023. Keväällä 2024 selviää Mercurian sijoitus Suomen parhaiden työpaikkojen listauksessa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön liikevaihto jatkoi kasvua edellisen vuoden tavoin. Merkittävin syy liikevaihdon kasvuun oli valtionosuusrahoituksen lisääntyminen. Yhtiölle myönnettiin vuodelle 2023 varsinaisessa suoritepäätöksessä valtionosuusrahoitusta 855 opiskelijavuoden perusteella. Tämän lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi ylitetyistä vuosista lisärahoitusta yhteensä 16 opiskelijavuotta, jonka taloudellinen vaikutus yhtiölle oli 85 119 euroa. Valtionosuusrahoitus kasvoi vuodesta 2022 noin 6 %. Liiketoiminnan muut tuotot sen sijaan laskivat hieman.

Yhtiön kustannukset nousivat vuoteen 2022 verrattuna yleisen kustannustason nousun myötä. Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot kasvoivat noin 12 %. Tähän ovat vaikuttaneet sekä henkilöstömäärän kasvu että vuoden aikana tehdyt TES-korotukset. Toinen merkittävä kuluerä, kiinteistökulut, on sen sijaan kääntynyt laskuun. Yhtiön taloudellinen tulos säilyi merkittävästi ylijäämäisenä. Tilikauden 1.1.2023-31.12.2023 tulos oli 1 077 631 euroa. Budjetoitu tulos ylitettiin noin 400 000 eurolla. Maksuvalmius ja varavaraisuus ovat edelleen hyvällä tasolla.

Vuodelle 2023 suunnitellut investoinnit toteutettiin luentosalin tekniikan päivitystä lukuun ottamatta. Merkittävin yksittäinen hanke oli aurinkoenergiavoimalaitoksen rakentaminen kiinteistön katolle. Hankkeen tekninen toteutus valmistui vuoden 2023 lopussa ja voimalaitos otettiin käyttöön tammikuussa 2024. Toteutetut investoinnit on katettu tulorahoituksella.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	8 623	8 758
Liikevoitto	578	745
Tilikauden tulos	641	1 063
Taseen loppusumma	21 700	22 302
Henkilöstön lkm	60	63
Bruttoinvestoinnit	695	309
Quick ratio	12	7
Omavaraisuusaste	95	95
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	260	313

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Muutos kyberturvallisuusympäristössä näkyy selkeästi myös oppilaitoskentällä. Tietomurtoihin ja -vuotoihin varautuminen tulee olla kunnossa ja yhtiö onkin päivittänyt siihen liittyviä prosesseja. Tähän liittyy myös käynnissä oleva palautumissuunnitelmatyö. Yhtiössä on otettu käyttöön tietoturvavakuutus. Vakuutus kattaa tietomurrosta mahdollisesti syntyviä kustannuksia, jonka lisäksi vakuutusyhtiön yhteistyökumppani auttaa tilanteen selvittämisessä.

Oppilaitoksen tontinvuokrasopimuksen jatkamiseen liittyvä asia on aiheuttanut yhtiölle epävarmuutta tulevaisuudesta. Asian käsittely kaupungin puolella on kesken.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Oppivelvollisuuden laajentaminen on sujunut yhtiössä hyvin. Muutokset ovat jääneet odotettua vähäisemmiksi ja kustannusten nousu on pystytty ennakoimaan hyvin. Tiivis yritysyhteistyö ja avainkumppanuuksien solmiminen ovat kehittäneet Mercurian aikuiskoulutustoimintaa.

Vastuullisuus on nostettu uudistetussa strategiassa keskeiseksi muutosajuriksi. Mercurialla on tärkeä tehtävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä ja tutkinnon suorittaneiden työllistämisessä. Saadun palautteen ja toiminnan tulosten perustella Mercuria on onnistunut työssään erinomaisesti. Kiinteistönomistajana Mercuria tekee vuosittain toimenpiteitä, joilla se vähentää ympäristökuormitusta ja tukee Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteita.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Nettotulos, Euroa Tulokseen vaikuttavat valtionrahoituksen mahdolliset maksuperusteiden muutokset ja maksuaikataulu	928 115	300 000	1 077 631	Toteutuu täysin
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %	100	100	100	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	kpl	800 + 7 lisäsuoritepäätöksellä	850	855 + 16 lisäsuoritepäätöksellä	Toteutuu täysin
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi	69	58	67	Toteutuu täysin
Työelämäpalaute työpaikkaohjaajakysely (amispalaute)	Tyytyväisyys 1–5	4,4	4,2	4,4	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1-5	4,2	4,1	4,2	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Yrityksen vastuullisuusohjelma	Vastuullisuusohjelman tavoitteiden toteutuminen	Uusi mittari	Vastuullisuusohjelman laatiminen	Vastuullisuusohjelma valmis	Toteutuu täysin

1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöyhtiöille asetettiin tavoitteiksi kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten suhteellinen nousu on pienempi kuin Tilastokeskuksen julkaiseman Kiinteistön ylläpidon kustannusten vertailuindeksin muutos. Tilastokeskuksen mukaan, kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 3,6 % vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä vuoden 2022 vastaavasta ajanjaksosta. Kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten kasvoivat jätehuollon kustannukset 9,9 % ja Veden ja jäteveden kustannukset kasvoivat 4,6 %. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Raportointihetkellä ei ollut vielä tiedossa indeksin kehitystä koko vuoden osalta. Verratessa kiinteistöyhtiöiden ylläpitokustannusten kehitystä viimeisimpään julkistettuun tietoon seitsemässä kiinteistöyhtiössä ei saavutettu tavoitetta eli ylläpidon kustannukset nousivat indeksiä enemmän.

Toiseksi kiinteistöyhtiöiden yhteiseksi tavoitteeksi asetettiin PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa. Kahta yhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt saavuttivat kyseisen tavoitteen.

Kolmantena tavoitteena oli sähköautojen latausinfran käyttötarpeen kartoitus. Kahta asunto-osakeyhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt selvittivät tarpeen sähköautojen latausinfralle kiinteistössään. Tehtyjen kartoituksien perusteella monissa yhtiöissä havaittiin tarve sähköautojen latausinfran toteuttamiselle.

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Sähköautojen latausinfran käyttötarpeen kartoitus	Selite
K Oy Tiedepuisto 100 %	**Ei asetettu.**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Positiivinen tilikauden tulos: Toteutuu täysin** **Kaikki kolme tavoitetta toteutuu. Yhtiössä jatketaan ylläpitoon liittyviä korjaushankkeita, jotka toteutetaan tulorahoituksella**
K Oy Tikkurilan Terveysasema 62,2/73,8 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu osittain**	**Toteutuu täysin**	**Kiinteistön tekninen kunto saattaa aiheuttaa isompaa korjaustarvetta, eikä rakennuksen/yhtiön tulevaisuudesta ole varmuutta. Tämänhetkisen tiedon mukaan terveysaseman toiminnot siirtyvät uuteen hyvinvointikeskukseen arvioilta vuoden 2028 lopulla. Ylläpidon kustannukset tulevat nousemaan vuonna 2024, sillä ilmavuotoja tukitaan.**
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Voitollisen tuloksen saavuttaminen viimeistään suunnitelmakauden loppuun mennessä: Ei toteudu lainkaan . Yhtiö ei saavuta voitollista tulosta vielä tilikaudella 2023.**
K Oy Korson Toimistokeskus 77,1 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Ylläpitokustannukset ovat aiempaa vuotta pienemmät, sillä vuonna 2022 yhtiössä tehtiin kattoremonttia. Kuluvan vuoden suunniteltu iv-nuohous päätettiin siirtää vuoteen 2024 ja laajentaa sitä kattamaan mittaus- ja säätötyöt. Hallituksen päätös huomioiden, ylläpito on toteutunut suunnitellusti. Yhtiössä on jo sähköautojen latauspaikkoja sen verran, mitä nykyinen kapasiteetti mahdollista. Yhtiö pitää yllä mahdollisuutta lisätä sähköautojen latauspaikkoja asiakaskäyttöön, mikäli niihin löytyy ulkopuolinen toteuttaja, eikä se vaaranna asiakkaiden pysäköintitarvetta.**
K Oy Lehdokkitien Virastotalo 85/100 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Hoitokulut olivat mm. sisäilmatutkimuksesta ja korjauksista johtuen 64 000 eur budjetoitua suuremmat.**
As Oy Vant. Sepänpuisto 100 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu täysin**	**Ei toteudu lainkaan**	**Sähköautojen latausinfran käyttötarpeen kartoitusta ei tehty vuoden aikana**
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu täysin**	**Ei toteudu lainkaan**	**Sähköautojen latausinfran käyttötarpeen kartoitusta ei tehty vuoden aikana**
Korson Pienteollisuustalo	Ei toteudu	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpitokustannuksissa tavoitetaso

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Sähköautojen latausinfran käyttötarpeen kartoitus	Selite
Tikkuparkki Oy 100 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Voitollisen tuloksen saavuttaminen viimeistään suunnitelmakauden loppuun mennessä: Toteutuu täysin. Tilikauden 2023 tulos on näillä näkymin positiivinen. Tarkka tulos selviää tilinpäätöksen valmistuttua.**
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Ylläpitokustannusten nousu oli tiedossa jo budjetointivaiheessa. Vaikka rakennus ei ole iäkäs, huoltotöitä ja korjauksia on tehtävä. Hiilineutraalisuustavoitteen osalta tiedossa on, että yhtiössä on tarvetta sähköautojen latausinfralle, mutta pysäköintialueen pienuuden vuoksi voi olla hankala toteuttaa. Mahdollisuuksia selvitetään pelastuslaitoksen kanssa.**
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.**
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	**Ei toteudu lainkaan**	**Toteutuu osittain**	**Toteutuu täysin**	**Ylläpitokustannusten osalta jo budjetointivaiheessa oli selvää, ettei tavoite tule täyttymään.**
Ruukkukujan Autopaikat Oy 87,2/88,3 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.**
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 57 %	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Toteutuu täysin**	**Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.**
K Oy Hakucenter	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin strategian mukaan omistusten kokonaisuutta arvioidaan jatkossa siten, että se on kaupungin palvelutuotantoa tukeva. Yhteisökohtaiset vaikutukset kartoitettiin vuonna 2022 aikana laatimalla suunnitelma konserniomistusten kokonaisuudesta ja toimenpiteistä kuhunkin konserniyhtiöön liittyen. Suunnitellut ohjaa ohjeellisesti konsernirakenteen kehittämistä ja sen mukaiset toimenpiteet toteutetaan strategiakauden aikana.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

Aluekehityksen vauhdittuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä pysäköintiyhtiöiden perustamisen tarve tulee kasvamaan merkittävästi lähivuosikymmenien aikana. Konsernijaosto päätti syksyllä pysäköintikonsernin perustamista pysäköintiyhtiöiden tulevan hallinnoinnin järjestämiseksi. Tavoitteena on luoda vakiintuneet mallit ja käytännöt sille, miten pysäköintipaikkojen rakentaminen ja

hallinnointi Vantaalla jatkossa järjestetään sellaisten kohteiden osalta, joissa kaupungin on aluekehityksen varmistamiseksi vähintään alkuvaiheessa tarpeen olla mukana. Pysäköintikonsernin perustamisen tavoitteena on myös keskittää pysäköintitoimintaan liittyvä osaaminen ja useiden eri pysäköintiyhtiöiden omistusten hallinnointi yhdelle toimijalle kaupunkikonsernissa.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Konsernijaosto antoi vuonna 2023 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättivät kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista ja palkkioista.

Lisäksi konsernijaosto antoi tilikauden aikana viisi konserniohjeen mukaista ennakkosuostumusta tytäryhtiöilleen. Ennakkosuostumus annettiin VTK Kiinteistöt Oy:n ja Kiinteistö Oy Kehäsuoran yritysjärjestelylle, VAV Yhtymä Oy:n toimenpiteelle, Tikkuparkki Oy:n yritysjärjestelylle ja pysäköintikonsernin perustamiselle, Korson Pienteollisuustalo Oy:lle maanvuokrasopimuksen pidentämiselle sekä Tikkuparkki Oy:lle aluepysäköintiyhtiöiden perustamiselle. Mikäli toimenpide on hyväksytty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai konsernijaoston jo tekemällä päätöksellä, ei konserniyhtiön tarvitse hyväksyä erillistä ennakkosuostumusta.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2023 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä koskien mm. osakekauppoja. Lisäksi konsernijaosto antoi lausuntoja kuntayhtymien talous- ja toiminta suunnitelmaluonnoksista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Tytäryhteisöjen seuranta toteutettiin vuonna 2023 siten, että yhteisöt raportoivat toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisen näkymistään vuosikolmansittain. Sen lisäksi tytäryhtiöt antoivat selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä: suuret yhtiöt puolivuosittain ja kiinteistöyhtiöt kerran vuodessa vuoden lopussa. Palvelualue teki tytäryhtiöiden osavuosiraportoinnin perusteella konserniraportin tiedoksi konsernijaostolle.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta konserniyhtiöiden selonteot toimitettiin kaupungin riskienhallinnan asiantuntijalle edelleen analysoitavaksi. Vantaan kaupungin konsernijaosto päätti 7.12.2021 § 4 konsernijaoston ja konserniohjauksen toiminnan kehittämisestä. Yksi päätetyistä kehittämiskohteista on konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudesta raportointi konsernijaostolle. Yhtiöille toimitetulla itsearviointikyselyllä selvitettiin toista kertaa vuonna 2023 Vantaan konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Kyselyn perusteella tytäryhteisöjä ohjataan kehittämään sisäisen valvonnan järjestämistä.

Kunkin tytäryhteisön kanssa asunto-osakeyhtiöitä lukuun ottamatta käytiin omistajaohjauskeskustelu, jolla varmistettiin omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Merkittävimmät yhteisöt saapuivat kutsusta

myös konsernijaoston kokouksiin selostamaan yhteisöjen toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.
Tytäryhteisöille tiedotettiin ajankohtaisista konserniohjaukseen liittyvistä asioista säännöllisin väliajoin ja lisäksi niille pidettiin tilikauden aikana kaksi webinaarikoulutusta, joiden aiheina olivat talouden seuranta ja hankintakysymykset.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Vantaan kaupunki tuottaa tytäryhtiöilleen tukipalveluita pääasiassa hankintoihin, tietohallintoon ja talouspalveluihin liittyen. Jokaisella tytäryhtiöllä on tukipalvelusopimus kaupungin kanssa, joka kattaa kaikki kaupungin yhtiölle tarjoamat tukipalvelut. Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan konsernijaoston päätöksellä liittää.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosäännön 3 luvun 1 § mukaan kaupunkistrategian ja johdon toimiala huolehtii konserniohjauksesta ja valvonnasta. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua. Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
Toimintatuotot	780,6	1 195,6	1 199,7
Toimintakulut	- 1 254,9	- 2 389,7	- 2 255,3
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	8,4	9,5	- 7,3
Toimintakate	**- 465,9**	**- 1 184,5**	**- 1 062,9**
Verotulot	634,3	1 199,2	1 131,6
Valtionosuudet	187,5	295,0	261,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	16,4	10,5	10,0
Muut rahoitustuotot	5,7	5,1	3,4
Korkokulut	- 46,4	- 20,2	- 17,1
Muut rahoituskulut	- 1,1	- 46,5	- 5,1
Vuosikate	**330,4**	**258,6**	**321,6**
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 217,2	- 218,9	- 213,8
Omistuksen eliminointierot	- 0,2	0,0	- 1,2
Arvonalentumiset	- 1,6	- 2,0	- 4,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	**111,5**	**37,7**	**102,4**
Tilinpäätössiirrot	- 2,4	- 1,2	- 0,2
Tilikauden verot	- 13,5	- 8,7	- 12,1
Laskennalliset verot	- 3,0	- 3,7	- 2,8
Vähemmistöosuudet	- 17,3	- 0,2	- 11,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75,2**	**23,9**	**75,6**

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	62,2	50,0	53,2
Vuosikate/ poistot, %	151,0	117,0	147,5
Vuosikate, euroa/ asukas	1 335,4	1 064,9	1 344,3
Asukasmäärä	247 447	242 819	239 206

Konsernin rahoituslaskelma	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	330,4	258,6	321,6
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verot	- 13,5	- 8,7	- 12,1
Tulorahoituksen korjauserät	- 9,6	- 11,4	- 25,8
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 420,5	- 428,2	- 410,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,6	7,1	3,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110,5	203,1	160,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2,1**	**20,5**	**36,6**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,1	- 0,3	- 0,4
Antolainasaamisten vähennys	3,3	2,6	2,7
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	199,6	78,3	160,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 241,7	- 159,8	- 133,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 50,7	194,1	- 18,5
Oman pääoman muutokset	- 8,9	- 7,7	- 7,9
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	- 1,0	- 1,2	0,9
Vaihto-omaisuuden muutos	7,7	- 17,9	7,4
Saamisten muutokset	143,2	- 99,6	- 102,0
Korottomien velkojen muutos	- 114,4	20,8	79,3
Rahoituksen rahavirta	**- 62,8**	**9,2**	**- 11,4**
Rahavarojen muutos	**- 60,7**	**29,7**	**25,1**
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	198,1	280,4	250,7
Rahavarat 1.1.	280,4	250,7	225,6

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 39,7	- 84,9	- 30,0
Investointien tulorahoitus, %	79,5	61,4	79,0
Lainanhoitokate	1,3	1,5	2,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,0	1,3
Kassan riittävyys, pv	36,6	33,5	32,3

Konsernitase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**3 582,7**	**3 689,7**	**3 681,7**
Aineettomat hyödykkeet	*35,4*	*55,0*	*47,2*
Aineettomat oikeudet	7,7	6,1	7,2
Muut pitkävaikutteiset menot	26,2	47,6	38,9
Ennakkomaksut	1,5	1,2	1,1
Aineelliset hyödykkeet	*3 143,3*	*3 224,5*	*3 189,9*
Maa- ja vesialueet	441,4	431,4	425,6
Rakennukset	1 445,4	1 531,6	1 466,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 000,2	970,7	872,7
Koneet ja kalusto	95,4	111,9	119,2
Muut aineelliset hyödykkeet	7,1	8,1	8,4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	153,8	170,7	297,3
Sijoitukset	*404,0*	*410,2*	*444,5*
Osakkuusyhteisöosuudet	101,0	108,8	101,9
Muut osakkeet ja osuudet	116,7	111,6	150,6
Muut lainasaamiset	181,8	184,2	186,6
Muut saamiset	4,5	5,5	5,4
Toimeksiantojen varat	**3,7**	**2,9**	**3,3**
Vaihtuvat vastaavat	**381,8**	**653,7**	**511,9**
Vaihto-omaisuus	24,9	38,4	20,6
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	3,3	15,1	5,1
Lyhytaikaiset saamiset	155,6	319,7	235,5
Rahoitusarvopaperit	33,2	37,9	31,6
Rahat ja pankkisaamiset	164,9	242,5	219,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**3 968,1**	**4 346,3**	**4 196,9**

Konsernitase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**1 424,8**	**1 380,6**	**1 356,2**
Peruspääoma	318,0	349,1	349,1
Muut omat rahastot	159,0	160,2	178,9
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	872,5	847,4	752,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75,2	23,9	75,6
Vähemmistöosuudet	**153,2**	**143,2**	**149,5**
Pakolliset varaukset	**22,2**	**30,3**	**29,5**
Eläkevaraukset	0,1	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	22,1	30,1	29,3
Toimeksiantojen pääomat	**4,1**	**4,3**	**6,0**
Vieras pääoma	**2 363,9**	**2 787,8**	**2 655,8**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 565,2	1 717,0	1 827,5
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	218,6	211,9	203,6
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	317,8	371,3	148,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	262,3	487,6	476,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**3 968,1**	**4 346,3**	**4 196,9**

Konsernitaseen tunnusluvut	2023	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	40,0	35,4	36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	145,9	101,9	100,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	947,8	871,3	828,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	3 830,1	3 588,4	3 462,1
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 883,0	2 088,3	1 975,7
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	7 609,7	8 600,2	8 259,4
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 470,8	2 514,1	2 413,9
Lainat ja vuokravastuut, €/ asukas	9 985,1	10 353,8	10 091,4
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	181,8	184,2	186,6
Asukasmäärä	247 447	242 819	239 206

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2023 tulos ennen varausten ja rahastojen muutosta on 50 143 346,88 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 2 641 146,97 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Vahinkorahaston alijäämä 175 975,53 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Kaupunginhallitus esittää, että Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 47 678 175,44 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2023 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 41 kappaletta. Tavoitteista 8 toteutui täysin, 26 osittain ja 7 ei lainkaan.

Toimintakate toteutui 28 milj. euroa (4,2 %) talousarviota heikompana. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee. Ohjelman toimenpiteet on toteutettu osana vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimi vuoden 2024 talousarviovalmistelun pohjana.

Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot olivat 2023 n. 16,4 miljoonaa euroa (2022: 44,8 milj. euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2023 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3 115 (v. 2022: 3 304). Uusia pientaloasuntoja (omakoti-, erillis-, pari- ja rivitaloja) valmistui yhteensä 452 (v. 2022: 652), näistä omakoti- ja paritaloissa oli 359 ja rivitaloissa 93. Vuonna 2023 aloitettiin vain 647 asunnon rakentaminen.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta on päivitetty ja sisältää uutena kaistana luonnon monimuotoisuuden. Kaistalle on määritelty toimia monimuotoisen luonnon edistämiseksi Vantaalla. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Päästötiedot vuoden 2022 osalta on saatu: Kokonaispäästöjen olisi pitänyt laskea 15 prosenttia vuodesta 2020, mutta päästöt olivat laskeneet vain 7,2 prosenttia. Merkittävin päästöjen kasvu tapahtui kaukolämmön päästöissä. Tavoite toteutuu osittain liikenteen, öljy- ja sähkölämmityksen sekä maatalouden päästöjen osalla. Jätteiden käsittelyn ja käyttösähkön osalla päästöt ovat tavoitteen mukaisia.

Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvoi. Joukkoliikenteen nousijamäärä oli 133 218 nousua/arkipäivä (v. 2022: 126 126). HSL:n marraskuun bussien nousijamäärät olivat jopa 12 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019. Pyöräilijämäärä kasvoi 2 prosenttia vuodesta 2022, mutta on edelleen koronaa edeltävää aikaa alempana. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Kaupunkikeskustoja ja vanhoja lähiöitä kehitetään.

Osallistuvan budjetoinnin malli on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Vantaalaiset saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja ideoita saatiin reilut 2 000. Osallisuuden kokemuksen mittaaminen on aloitettu, tulokset saadaan kesällä 2024.

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni verrattuna vuoden 2022 lopun tilanteeseen nähden. Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 5 049 (2022: 5 237). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä oli vuoden lopussa 3 580 (2022: 2 852) ja vieraskielisten työttömien määrä 7 232 (2022: 5 885).

Perusopetuksen oppilaiden lukutaitoa arvioitiin Lukuseula-testillä (2. lk): Tavoitteena oli, että tulokset ovat parantuneet 3 prosenttiyksikköä. Lukuseulan tulokset olivat hiukan laskeneet. Matematiikan arvioinnin (3. ja 7. lk) yleistulos puolestaan oli, että vantaalaisten oppilaiden matematiikan perustaitojen hallinta on valtakunnallista keskitasoa ja osittain jopa sitä parempaa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla on edistetty asukasosallisuutta ja kehitetty palveluja sekä ehkäisty asuinalueiden eriarvoistumiskehitystä. Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).

Sairauspoissaolot kokonaisuudessaan ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät -tavoitteen osalta sairauspoissaoloissa (6 %) ei saavutettu tavoitetasoa (4,3 %), mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot (1,11 %) puolestaan vähenivät.

Sitova tavoite vuodelle 2023	Mittari	Lähtötaso v:n 2021 loppu	Tavoitetaso 2023	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tavoitteen toteutuminen
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki							
Valtuustokauden tavoite 1. Varmistetaan pitkäjänteisesti taloudellisesti vahva kaupunki ja kaupunkikonserni							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintakatteen muutos-%	Toimintakate heikkeni 1,6 %	Talousarvion 2023 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian, talousarvion 2023 sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Toimintakate toteutui 28 milj. euroa (4,2 %) talousarviota heikompana.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.2 Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutuminen	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutuminen	Ohjelmaa toteutettu vuonna 2021 suunnitelman mukaisesti. Ohjelman tavoitteet otettu huomioon kaupunkistrategiassa 2022–2025.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman vuoden 2023 tavoitteet toteutuvat. Tulevien vuosien talouden suunnittelussa edetään tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaisesti.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Ohjelman toimenpiteet toteutettu osana vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimi vuoden 2024 talousarviovalmistelun pohjana.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee. Veroennusteiden lasku luo haasteen vuoden 2025 vuosikatetavoitteelle. Korkean inflaation, rakentamiskustannusten nousun ja lisääntyneen palvelutarpeen vuoksi ohjelmassa määritetty investointikatto vuosille 2022-2025 uhkaa ylittyä, joka on huomioitu strategian väliarvioinnin yhteydessä.	Tavoite toteutui osittain.
1.3 Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot yhteensä 150 milj. euroa vuosina 2022-2025, vuodelle 2023 37,5 milj. euroa	Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten tulot (netto), milj. euroa = maanmyyntivoitot (kauppahinta vähennettynä hankintahinnalla ja tonttien luovutuskuntoon saattamisen kustannuksilla) + maanvuokratulot + maankäyttösopimuskorvaukset (vähennettynä maanhankintamenoilla)	45,6 milj. euroa	37,5 milj. euroa	Tero Anttila	Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha. Yritystontteja myytiin neljä ja vuokrattiin yksi. Työpaikkatonttien luovutusten tuoma työpaikkamäärän kasvu on noin 750 uutta työpaikkaa. Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin vuokraamalla kolme kappaletta (ei myyty yhtään) ja pientalotontteja omakotirakentamiseen kaksi kappaletta.	Nettotulot 2023, mittarin mukaisesti yht. n. 16,4 milj. euroa. Maanmyyntivoitot: n. 8,8 milj. euroa. Maanvuokratulot: n. 7,2 milj. euroa. Tonttien luovutuskuntoon laittamisen kustannukset 0,2 milj. euroa. Maankäyttösopimuskorvaukset: n. 13,8 milj. euroa. Maanhankintamenot (pl. Kielotie 13): n. 13,2 milj. euroa. Erityisesti asuntotonttien heikon kysynnän vuoksi vuoden 2023 tavoitteeseen ei päästy.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

1.4 Kiinteistöjohtamisen linjauksilla tuetaan kaupunkistrategian tavoitteita ja erityisesti kaupungin palveluiden tarpeita	Linjausten toimenpiteiden toteutuminen	Linjaukset valmistelussa ja lausuntokierroksella.	Uusien toimenpiteiden valmistelu aloitettu sekä otettu huomioon budjetoinnissa ja henkilöstösuunnittelussa.	Tero Anttila	Suunnitteluohjeet päivitetty. Hankepalautekysely valmis ja käytössä. Kaupungin ja konserniyhtiöiden roolijakoa tarkistettu. Kuusijärven hallintomalli laadittu. Kiinteistöjen ennakoivaa olosuhde- ja kuntoseurantaa kehitetty. Sisäilma-asioiden menettelytapaohje päivitetty. Kiinteistöjen ylläpidon puitejärjestelyjä kilpailutettu. Rakennusten energiankulutusta seurattu energiansäästöryhmässä ja sovittu säästötoimista. Sisäilmakorjauksia, energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä ja tilamuutoshankkeita tehty suunnittelmallisesti.	Linjausten toimenpiteitä toteutetaan jatkuvana toimintana ja kehittämisprojekteina. Taloudelliset ja henkilöstöresurssitarpeet tuotu esiin kehysesityksinä.	Tavoite toteutui täysin.
1.5 Sote- ja Pela -kiinteistöjen salkutus myyntiä varten on tehty ja ensimmäinen salkku myyty	Salkut on määritelty myyntiä varten ja ensimmäinen niistä on myyty vuoden 2023 loppuun mennessä.	Tuottavuus- ja kasvuohjelma edellyttää kaupungin myyntitulojen kasvattamista vuosina 2021-2023.	Ensimmäinen salkku on myyty vuoden 2023 loppuun mennessä.	Tero Anttila	Myyntisalkun kiinteistöistä on tehty kuntoarviot ja -tutkimukset. Hyvinvointialueen kanssa on jatkettu neuvotteluja pitkäaikaisista vuokrasopimuksista, mutta HVA:lla ei vielä ole ollut valmiutta niitä allekirjoittaa. Tavoitteena oli myydä ensimmäinen osa salkkua vuoden 2023 aikana, mutta myynti ei toteutunut.	Myyntivalmistelut ovat edenneet kuntoarvioiden ja -tutkimusten osalta. Vuokrasopimukset on toimitettu HVA:lle allekirjoitettavaksi. Tavoitteen toteutuminen riippui pääosin HVA:n päätöksistä edetä vuokrasopimusten osalta, joita olisi tarvittu ennen kohteiden myyntiä sekä markkinakysynnästä myyntihetkellä.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 2. Vahvistetaan osaamista ja työllisyyttä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi							
2.1 Työnhakija-asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät	Työttömyysjakson keskimääräinen kesto	63 vkoa	45 vkoa	Susanna Taipale-Vuorinen	Palveluohjauksen tehostaminen. Työllisyyssuunnitelmien ja sitä korvaavien suunnitelmien päivittäminen asiakkaan kanssa.	60 vkoa. Suhdannetaantuma on lisännyt loppuvuodesta työnhakijoiden määrää ja samalla työttömyysjaksot ovat pitkittyneet, koska avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt voimakkaasti.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

2.2 Työttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	5845 pitkäaikaistyötöntä (8/2022)	4800	Susanna Taipale-Vuorinen	Yli 300 päivää työttömänä olleisiin on oltu yhteydessä ja työllistymissuunnitelmat tai sitä vastaavat suunnitelmat on päivitetty.	5049 (12/2023). Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt hieman suhteessa kokonaistyöttömyyden kasvuun. (TO)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä	3045 alle 30-vuotiasta työtöntä (8/2022)	2500		Työnhakijoita on kontaktoitu aktiivisesti, asiakkaiden työllistymissuunnitelmat tai sitä vastaavat suunnitelmat on päivitetty, suunnitteluaste on pysynyt 57 prosentin tasolla.	3580 (12/2023). Suhdannevaihtelu on lisännyt alle 30-vuotiaiden työnhakijoiden määrää. (ET)	
	Vieraskielisten työttömien määrä	5762 vieraskielistä työtöntä (8/2022)	4700		Vieraskielisiä työnhakijoita on kontaktoitu aktiivisesti, vaikka asiakasmäärä on lisääntynyt. Suunnitelma-aste on noin 49 prosentin tasolla.	7232 (12/2023). Vieraskielisten työnhakijoiden ja lomautettujen määrä on kasvanut suhdannetaantuman johdosta. Työvoimantarve on vähentynyt erityisesti rakennusteollisuudessa. Määräaikaiset, osa-aikaiset työsuhteet ja alustatalouden työpaikat näyttävän lisäävän riskiä joutua lomautetuksi tai irtisanotuksi. (ET)	
2.3 Yritysten palkkasumma kasvaa	Yritysten palkkasummaindeksi	118,8	124	Tommo Koivusalo	Tuettu yritysten kasvua eri toimenpitein mm. sijoittumispalveluiden, klusteritoiminnan sekä rekrytoinnin tuen kautta.	136,4 (Q3/2023)	Tavoite toteutui täysin.
2.4 Työpaikkamäärältään merkittävien (>50 työpaikkaa) yritysten tai muiden organisaatioiden Vantaalle sijoittumis- tai laajentumispäätöksien määrä kasvaa	Sijoittumis- tai laajentumispäätöksien määrä (>50 työpaikkaa)	3	8	Tero Anttila ja Tommo Koivusalo	Koivuhaassa on myyty noin 5 ha tontin laajennusosa, joka mahdollistaa yrityksen työpaikkojen lisäyksen noin 400-500 henkilöllä. Vehkalan yritysalueelta on vuokrattu tontti kahdelle rakennusalan yritykselle, jotka työllistävät yhteensä noin 75 henkilöä. Lisäksi avustettu useaa toimijaa sijoittumaan yksityisille tonteille ja valmiisiin toimitiloihin.	3 toimijan osalta mahdollistettu sijoittuminen ja laajentuminen. Kahden osalta neuvottelut ovat vielä kesken. Vuoden 2023 loppuun mennessä ei ehditä mahdollistaa tavoitteen mukaisen 8 uuden yrityksen sijoittumista Vantaalle. Tavoite ei toteudu yritysten lukumäärän osalta, mutta uusia työpaikkoja saadaan Vantaalle arviolta 600.	Tavoite toteutui osittain.
2.5 Yritysten sijoittumisen ohjauksen toimintamallin selvittämistyöryhmän selvitystyö on valmistunut ja sen työn pohjalta tehtävät kehittämistoimet ml. myynnin ja markkinoinnin uudistus on toteutettu vuoden 2023 aikana	Sijoittumisen ohjauksen toimintamallin selvitystyö ja kehittämistoimenpiteet toteutettu	Toimintamallia on kehitetty osana palvelualueiden toiminnan kehittämistä.	Uusittu toimintatapa on käytössä.	Tero Anttila, Tommo Koivusalo ja Mari Kalmari	Uusi elinvoiman palvelualue aloitti 1.9.2023. Sijoittumispalveluiden kehittämiseen liittyvä perusorganisaatio ja siihen liittyvä resursointi otettu huomioon uudessa organisaatiossa. Uuden organisaation rakentamista jatketaan 2024 alkupuolella.	Työryhmän ehdotusten perusteella on toteutettu toimenpiteet, joiden mukaan hallintosääntö muuttui 1.9.2023. Tavoite toteutui lähes täysin. Elinvoimapalveluiden uusi organisaatio on kokonaisuudessaan valmis vasta keväällä 2024, joten joitakin pieniä muutoksia tehdään vielä 2024.	Tavoite toteutui osittain.

2.6 Vantaalaisten osaaminen vahvistuu	Vantaalaisten koulutustaso on tiedossa.	Kehitetään 3-4 mittaria, joilla seurataan tarkemmin koulutustason kehittymistä.	Relevantit mittarit on määritelty saatavilla olevan tiedon varassa.	Katri Kalske	Seuraavat mittarit kehitetty, joilla seurataan tarkemmin koulutustason kehittymistä: Vähintään perusasteen tai ilman tutkintoa olevien yli 15-vuotiaiden vantaalaisten määrä vähenee, ikäryhmässä 15-29 -vuotiaat Vähintään perusasteen tai ilman tutkintoa olevien yli 15-vuotiaiden vantaalaisten määrä vähenee, ikäryhmässä 30-64 -vuotiaat Lukiokoulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa Korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa	Toimenpiteet koulutustason nostamisessa ovat pitkäjänteisiä, joten vuoden aikajaksolla muutokset eivät välttämättä näy. Kaupungin toimet aikuisväestön koulutustason nostamiseen ovat epäsuorempia ja välin tulevia tekijöitä on paljon.	Tavoite toteutui täysin.
Valtuustokauden tavoite 3. Vantaa on vetovoimainen asumisen kaupunki							
3.1 Kuusijärven ympärivuotinen vetovoimaisuus paranee	Uusien palvelurakennusten valmistuminen (savusaunat, vuokratilat, grillikodat)	Yleissuunnitelma hyväksytty, kokemusvisio ja palvelukonsepti valmis	Uudet palvelurakennukset rakenteilla (yrittäjien tilat ja savusaunat)	Riikka Åstrand ja Tero Anttila	Palvelurakennusten hankesuunnitelma valmistui 03/2023. Toteutussuunnitelmat valmistuivat 12/2023.	Rakentaminen alkaa 2024 (savusauna- ja pesuhuonerakennukset, infokatos-yleisö wc). (ET)	Tavoite toteutui osittain.
	Pysäköintialueen valmistuminen	Pysäköintialueen laajennus käynnissä	Pysäköintialue valmis kesäkuuhun 2023 mennessä		Pysäköintialueen rakentaminen.	Pysäköintialue avattiin käyttöön 09/2023. (TO)	
	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus	Ulkoalueiden kävijäseurannan pilotti päättynyt ja ratkaisu löytynyt	Jatkuva ympärivuotinen kävijäseuranta käynnistetty ulkoalueilla. Mittauspisteet avainpaikoissa		Vuoden 2022 pilotista löytyi ratkaisu ulkoalueen kävijämäärä-seurantaan.	Kävijävirtojen keräämis- ja analysointiratkaisu hankittu 11/2023 ja mittauspisteet päätetty. (TT)	

3.2 Tapahtumien määrä Vantaalla lisääntyy	Suurten tapahtumien lukumäärä	Suuria tapahtumia 55 kappaletta (vuonna 2019), joista kulttuuritapahtumia 28 kappaletta ja liikuntatapahtumia 27 kappaletta	Suuria tapahtumia 57 kappaletta, joista kulttuuritapahtumia 29 kappaletta ja liikuntatapahtumia 28 kappaletta	Riikka Åstrand	Kulttuuritapahtumia: 29 kpl Liikuntatapahtumia: 31 kpl	Kulttuuritapahtumia: 29 kpl Liikuntatapahtumia: 31 kpl (TT)	Tavoite toteutui osittain.
	Ilmoitusten lukumäärä kaupungin uudistetussa tapahtumakalenterissa	Ilmoituksia Tapahtumien Vantaa -sivustolla 969 kappaletta (vuonna 2020)	Ilmoituksia Tapahtumien Vantaa -sivustolla 1400 kappaletta		Uusittu tapahtumakalenteri otettu onnistuneesti käyttöön. Tapahtumamarkkinointia tehty aktiivisesti tapahtumakalenteriin kuukausittain.	Ilmoitusten määrä 5297. (TT)	
	Matalan kynnyksen tapahtumat mahdollistavien fasiliteettien (tapahtuma-areenat) sisällyttäminen kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmaan (kyllä/ei)	Martinuksen tapahtumapuisto investointisuunnitelmassa	Kaikkien kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelma sisältää tapahtuma-areenan.		Keskustojen kehittämissuunnitelmat muodostumassa KATO:n työnä aluekehittämisryhmien ohjaamana. KAKU:n toimialan edustus kutsuttu edustajiksi mukaan sisäisiin työryhmiin.	Keskustojen kehittämissuunnitelmat on valmisteltu KATO:n toimesta. KAKU:n edustus on mukana keskustakohtaisissa seurantaryhmissä toimialaan liittyvien kehityshankkeidensa osalta. Tapahtumille varattuja tiloja ja paikkoja edistetään aktiivisesti jatkossakin. (TO)	
3.3 MAL-tavoitteet toteutuvat	MAL-sopimuksen mukainen kokonaistavoite on 2 640 asuntoa. Valtion tukemien pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tavoite on 528 asuntoa. Asumisoikeusasuntojen ja lyhyen korkotuen mallilla rahoitettujen asuntojen tavoite on yhteensä 264 asuntoa.	Asuntoja valmistui vuonna 2021 yhteensä 3176 asuntoa. Pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona valmistui 314 asuntoa. Asumisoikeusasuntoja ja lyhyen korkotuen asuntoja valmistui yhteensä 198 asuntoa.	Asuntotuotannon osalta MAL-tavoitteet säilyvät samana myös vuonna 2023 (sopimuskausi 2020-2023).	Tero Anttila	Osa vuosina 2021 ja 2022 käynnistyneistä asuinkerrostalohankkeista valmistui vuonna 2023. Tämä piti valmistuneiden asuntojen määrän kohtuullisella tasolla. Vuonna 2023 aloitettiin vain 647 asunnon rakentaminen.	Asuntoja on valmistunut 3115 kpl. Näistä valtion tukemia pitkän korkotuen asuntoja on 440 kpl ja asumisoikeusasuntoja on 172 kpl. (ET)	Tavoite toteutui osittain.
	Asemakaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa	Asemakaavatuotanto 90 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa	Asemakaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa		Merkittäviä asuntokaavoja valmistui muun muassa Aviapoliksessa Muuraan ja Tikkurilantie 129:ään sekä Tikkurilassa Viertolankuja 4:ään.	Valtuuston hyväksymissä asemakaavoissa on yhteensä 151 486 k-m^2 uutta asuntokerrosalaa. (TO)	
3.4 Valmistuvien pientaloasuntojen määrä 550 asuntoa	Vantaalle valmistuu 550 pientaloasuntoa (rivi-, pari-, erillis- ja omakotiasuntoja).	Vuonna 2021 valmistui 378 pientaloasuntoa.	Vantaalle valmistuu 550 pientaloasuntoa. (Kaupungin strategian tavoite on päästä 600 valmistuneeseen pientaloasuntoon vuonna 2025.)	Tero Anttila	Omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloihin valmistui vuonna 2023 452 asuntoa. Näistä omakoti- ja paritaloissa oli 359 kpl ja rivitaloissa 93 kpl.	Omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloihin valmistui vuonna 2023 452 asuntoa.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
3.5 Vantaan maine ja vetovoima paranee	Kuntien mainetutkimus	Maine: 3,07 Vetovoima: 3,23	Maine: 3,17 (+ 0,1) Vetovoima: 3,33 (+ 0,1)	Mari Kalmari	Maineohjelma käynnistetty. Kysely esihenkilöille tehty.	Vetovoima: 3,1 Uusi tutkimustapa mittaa kaupungin vetovoimaa ja pitovoimaa, ei mainetta. (ET)	Tavoite toteutui osittain.
	Kysely Vantaalle muuttaville ja vantaalaisille Vantaan vetovoimatekijöistä sekä pois muuttaville muuton syistä	Kyselyä ei ole tehty.	Kysely on tehty ja kyselyn johtopäätöksiä aletaan hyödyntää Vantaan maineen ja vetovoiman parantamiseksi.		Kysely on toteutettu alkuvuodesta ja käsitelty johtoryhmässä.	Kysely on toteutettu. (TT)	

Hyvät asukaslähtöiset palvelut							
Valtuustokauden tavoite 4. Sujuvat hyvinvointia rakentavat palvelut							
4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus ja kaupungin toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi kehittyvät	Vantaan hyte-kerroin nousee vuoden 2022 tasosta	75/100 (2021)	Hyte-indikaattori >75/100	Riikka Åstrand	Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma on laadittu. Valtuusto hyväksyi sen kesäkuussa 2023. Kaupunkitasoinen hyvinvointisuunnitelma sisältää monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä tekoja, joiden toteuttaminen on aloitettu. On vastattu saapuneisiin, hyte-kertoimeen vaikuttaviin kyselyihin.	Vuoden 2023 hyte-kerroin on 72. Hyte-kerroin lasketaan prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Vantaalla prosessi-indikaattorit ovat pysyneet samana (85) vuosien 2021 ja 2023 välillä. Laskua on ollut tulosindikaattoreissa (vuosi 2021: 69 - vuosi 2023: 60). Laskeneet tulosindikaattorit olivat yli 65-vuotiaiden kaatumistilasto, pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien 25-64 -vuotiaiden määrä ja ylipainoisten osuus. Tästä voidaan päätellä, että kaupungin tekemä työ hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eteen saa samat arvosanat kuin aiemmin, mutta kuntalaisten hyvinvoinnin tila on laskenut. (ET)	Tavoite toteutui osittain.
	Työikäisten ja ikääntyneiden ryhmäliikunnan, virtuaalisen liikunnan ja vertaisryhmätoiminnan tarjonta kasvaa vuoden 2022 tasosta.	Työikäiset 73 ryhmää, seniorit 171 ryhmää, virtuaalijumpat 150 live-kertaa, vertaisohjattu toiminta 64 ryhmää.	Kaupungin tarjoamien ohjatun liikunnan ryhmien lukumäärä kasvaa vuoden 2022 määrään verrattuna.		Palvelutarjontaa lisätty ostopalveluilla, joilla ollut mahdollista perustaa uusia ryhmiä hyödyntäen yksityisiä kuntosaleja ja ulkopuolisia liikunnanohjaajia.	Kevät ja kesä: Työikäiset 78 ryhmää, seniorit 281 ryhmää, vertaisohjattu toiminta 64 ryhmää Syksy: Työikäiset 66 ryhmää, seniorit 181 ryhmää, vertaisohjattu toiminta 65 ryhmää, Virtuaalijumppien live-kerrat vuonna 2023 189 kpl. (TT)	

Valtuustokauden tavoite 5. Hallittu siirtymä hyvinvointialueelle								
5.1 Kaupungin ja hyvinvointialueen väliset hyte-rakenteet ovat toimivat	Kaupungin ja hyvinvointialueen väliset hyte-rakenteet käytössä säännöllisesti, suunnitelmien luomisen ja raportointien käytännöistä sovittu.	Kaupungin sisäiset hyte-rakenteet käytössä	Vuosittainen hyte-neuvottelu toteutuu kaupungin ja hyvinvointialueen välillä, toiminnan suunnittelu hyvinvointialueen sisällä on käynnistynyt ja kaupunki on mukana alueellisten hyvinvointisuunnitelmien ja raporttien teossa.	Riikka Åstrand	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä painotettiin lakisääteisen hyvinvointiraportoinnin- ja suunnitelmien tehtäviin ja hyvinvointialueen kanssa pidettävien hyte-neuvotteluiden käymiseen. Hyte-rakenteet ovat olemassa ja yhteistyö toimii. Vantaalle on tehty uusi hyvinvointisuunnitelma, jonka tuottamiseen hyvinvointialue on osallistunut. Myös Vantaan kaupunki on osallistunut hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman tekemiseen. Hyvinvointialueelta on edustajat Vantaan hyte-asiantuntijaryhmissä. Vuosittainen hyvinvointiraportointi (hyvinvointikatsaus) on toteutettu.	Hyvinvointialue on käynnistänyt alueelliset hyte-neuvottelut ja Vantaan kaupunki on osallistunut niihin. Tähän mennessä alueellisiin hyte-neuvotteluihin on osallistuttu 10.2.2023, 3.3.2023, 17.3.2023 ja 26.5.2023 sekä seurantaneuvottelut 29.9.2023. Vantaan kaupungin edustajat ovat osallistuneet hyvinvointialueen hyvinvointiraportoinnin suunnitteluun ja yhteistyön parantamiseen.	Tavoite toteutui täysin.
5.2 Turvallisuussuunnittelun rakenteet ja prosessit kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Turvallisuussuunnittelun yhteistyörakenteet on sovittu ja vuosiseurantakohteet nimetty	Lähtötasona kaupunkitasoinen turvallisuussuunnittelu	Paikallisen turvallisuussuunnittelun tehtävistä ja vastuista on sovittu hyvinvointialueen kanssa. Turvallisuussuunnitelman vuosiseurantakohteiden toteutus on edennyt sovitusti.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Leena Rusanen	Keskeisistä turvallisuussuunnittelun yhteistyörakenteista on sovittu kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Yhteistyö toimii operatiivisella tasolla, mutta yhteistyösopimuksia ei ole allekirjoitettu. Vuosiseurantakohteet ovat Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelmassa kuvatut toimenpiteet.	Turvallisuussuunnitelman painopisteteema ja -toimenpiteet valittu. Yhteistyörakenteiden sopiminen on kesken.	Tavoite toteutui osittain.

5.3 Varmistetaan, että toimialojen eri palvelukokonaisuuksilla on ajantasaiset yhdyspintasuunnitelmat tai -sopimukset hyvinvointialueen kanssa	Yhdyspintasuunnitelmien ja -sopimusten määrä ja kattavuus	Vuoden 2022 lopulla laaditut yhdyspintasuunnitelmat ja -sopimukset	Kaikista merkittävistä tunnistetuista yhdyspinnoista hyvinvointialueen kanssa on laadittu yhdyspintasuunnitelmat tai -sopimukset.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Kajo: Ylimmän johdon yhteistyösopimus allekirjoitettu 14.3.2023 ja sopimuksen mukaiset tapaamiset aloitettu. Yhdyspintasuunnitelmat /-sopimukset on laadittu kirjaamon ja arkiston kokonaisuuksista. TE-palveluiden yhdyspinnat, sopimukset on tehty ja allekirjoitettu. Kaku: Toimialan yhdyspinnoista on laadittu tilannearvio, jossa on arvioitu yhdyspintasopimusten tarvetta ja yhdyspintojen toimivuutta. Tilannearviota on päivitetty vuoden aikana useampaan kertaan ajantasaiseksi. Kaso: Opiskeluhuollon erityisasiantuntija on ollut tekemässä yhteistyörakenteiden kuvausta ja suunnitelmaa yhteistyössä Vaken ja Keravan kanssa. Malli käsitellään Vantaa-Kerava-VAKE johtoryhmien miniseminaarissa maaliskuussa 2024. Kato: Rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen väliset yhdyspintasuunnitelmat on laadittu ja tallennettu Astaan ohjeen mukaan.	Kajo: Ylimmän johdon yhteistyösopimus allekirjoitettu 14.3.2023. Yhdyspintasuunnitelmat /-sopimukset on laadittu kirjaamon ja arkiston kokonaisuuksista. TE-palveluiden yhdyspinnat, sopimukset on tehty ja allekirjoitettu. Sopimus turvallisuus- ja valmiusasioiden vastuista ja yhteistyöstä allekirjoittamatta. Kaku: Hyte-työstä laadittu ja allekirjoitettu suunnitelma 10/2022. Palveluihin liittyvien suunnitelmien ja sopimusten laadintaa on hidastanut vastinparien löytyminen/nimeämінen HVA:n puolelta. Joitain sopimuksia on jo tehty, osassa yhdyspinnoissa sopimusluonnos on edelleen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tarkastelussa. Kaso: Yhteisöllisen opiskeluhuollon ja hyvinvointityön kehittämisen hanke sai jatkorahoituksen 12/23 toiselle kaudelle. Yhdyspintasopimukset ja suunnitelmat ovat suurelta osin valmiit, mutta esim. tiedonsiirtoon liittyvissä asioissa vaaditaan vielä selvittämistä ja mahdollisia muutoksia. Kato: Rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen väliset yhdyspintasuunnitelmat on laadittu ja tallennettu Astaan ohjeen mukaan.	Tavoite toteutui osittain.

Valtuustokauden tavoite 6. Tuetaan oppijan tarpeisiin pohjautuvaa oppimista ja mahdollisuuksia edetä omien edellytystensä mukaan							
6.1 6-8-vuotiaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat	Lukuseula-testi	Lukuseula-testi 2 lk -Suomi äidinkielenä oppimäärä 24 % oppilaista kuuluu suoritustasoltaan alimpaan 20 % -Suomi toisena kielenä oppimäärä 61 % oppilaista kuuluu suoritustasoltaan alimpaan 20 %	Lukuseula-testin tulokset ovat parantuneet 3 %-yksikköä.	Katri Kalske	Lukuseula on toteutettu 2.lk oppilaille helmi-huhtikuun aikana. Loppuraportin mukaan S1-oppilaista 28 % ja S2-oppilaista 64 % kuului alimpaan 20 %.	2. luokkalaisilla Lukuseulan tulokset ovat laskeneet 2 %. Alimpaan 20 % suoritustasoon suomen kieli ja kirjallisuus-oppimäärän oppilaista kuuluu 28 %. Alimpaan 20 % suoritustasoon suomi toisena kielenä- oppimäärän oppilaista kuuluu 64 %. (TO)	Tavoite toteutui osittain.
	Kilpailutetaan matemaattisen osaamisen testi	Matemaattikan osaamista mitataava lähtötaso mitataan joulukuussa 2022 ja seuraava mittaus marraskuussa 2023.	Matemaattinen osaaminen on parantunut valitun testin nojalla lähtötasomittauksesta.		Matematiikan taitojen digitaalinen arviointiväline on kilpailutettu ja saatu valittua helmikuussa 2023 ja sen mukainen arviointi toteutettiin huhti-toukokuun 2023 aikana 3.- ja 7.-luokkalaisille. Syyslukukaudella 2023 on toteutettu vuosittainen arviointi 3.- ja 7.-luokkalaisille.	Matematiikan arviointi toteutettiin TRILAn (Turun yliopiston Oppimisanalytiikan tutkimusinstituutin) kehittämällä FUNA-tehtävistöllä. Arviointi järjestettiin huhti-toukokuussa 3.lk oppilaille (1998/2648) ja 7.lk oppilaille 1756/ 2596. Matematiikan arvioinnin yleistulos oli, että vantaalaisten oppilaiden matematiikan perustaitojen hallinta on valtakunnallista keskitasoa ja osittain jopa sitä parempaa. Syyslukukauden 2023 arvioinnin tulokset saadaan keväällä 2024. (TT)	
Valtuustokauden tavoite 7. Eri-ikäisten kuntalaisten jatkuvan oppimisen ja koulutuksen tarpeisiin panostetaan							
7.1 Yhteisöllinen opiskeluhuolto toteutuu kaupungin toiminnassa ja yhdyspintatyössä hyvinvointialueen kanssa	Yhteistyörakenteet on kuvattu ja ne ovat toiminnassa.	Yhteistyörakenteita ei ole.	Yhteistyörakenteet on kuvattu ja ne ovat toiminnassa.	Katri Kalske	Yhdyspintasuunnitelmia on valmisteltu priorisoidussa järjestyksessä. Vantaan, Keravan ja hyvinvointialueen edustajista nimetty työryhmä on kartoittanut yhdyspintasopimuksien ja -suunnitelmien tilaa. Työ on suurelta osin valmis, mutta jatkuu vielä mm. yhteistyörakenteiden suunnitelmalla ja kuvauksella.	Lakisääteiset suunnitelmat ja sopimukset ja niihin liittyvät yhteistyörakenteet ovat valmiit ja toiminnassa. Ei lakisääteisten rakenteiden osalta työ on vielä hieman kesken. Opetuksenjärjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmat on otettu käyttöön kaikilla palvelualueilla 1.8.2023 alkaen. Toisen asteen koulutus: lukioiden ja Varian yhteisölliset hyvinvointiryhmät on koulutettu opiskeluhuoltosuunnitelmien osalta syksyllä 2023.	Tavoite toteutui osittain.

Eriarvoistumisen estäminen							
Valtuustokauden tavoite 9. Syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitys katkaistaan							
9.1 Lasten ja nuorten sosiaaliset taidot paranevat ja kiusaaminen vähenee. Opiskelijoiden hyvinvointi paranee	School Day ja kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä	Kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä (kokee kiusaamista viikoittain) 2021 tulokset: 4–5 lk: 9 % 8–9 lk: 5 % lukio: 1 % aol: 1,7 % School Day: En ole nähnyt kiusaamista: 4 lk: 72 % 7 lk: 65 % Koulussani puututaan kiusaamiseen: 4 lk: 82 % 7 lk: 66 %	Kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä (kokee kiusaamista viikoittain) 4–5 lk: 7 % 8–9 lk: 4 % lukio ja aol osuus laskee 1 % School day -mittaukset tulokset paranevat 5 %-yksikköä	Katri Kalske	Toimialalle palkattu kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntija. Varhaiskasvatus: Suurimmassa osassa toimintayksiköitä on laadittu turvallisemman tilan periaatteet. Turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönottoon on laadittu tukimateriaali. Pedagogisen turvallisuuden ohje on laadittu. Provaka- toimintamalli käytössä 40 toimintayksikössä. Perusopetus: Koulut ovat tehneet suunnitelman turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönottamisesta osana kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelmaa ja poissaoloihin puuttumisen mallia. Koulut ovat lukuvuonna 22-23 kuvanneet lukuvuosisuunnitelmissa, kuinka ko. toimenpideohjelmat toteutuvat koulutasolla. SchoolDay-palvelu on ollut käytössä kaikilla 4.- ja 7.-lk oppilailla hyvinvoinnin mittarina. Oppilaat vastaavat kyselyyn min. kerran kuussa ja opettajat saavat koosteen ryhmän vastauksista ja vinkkejä kehityskohteisiin ja teemojen käsittelyyn. Rehtorit ja opiskeluhuolto saavat tietoa koulun oppilaiden hyvinvoinnista. Niille kouluille, joissa kiusaaminen on lisääntynyt, on tehty erillinen tuki- ja seurantaohjelma Toinen aste: oppilaitoksissa on laadittu turvallisemman tilan periaatteita. Opetushallitukselta on saatu avustus kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastaisen kulttuurin kehittämiseen.	Suomenkielisten koulujen School Day tulokset: "Luokassani ei ole kiusaamista": Kevät 2023 4 lk: 69 % (tulos 3 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 4lk: 67 % Kevät 2023 7 lk: 64 % (tulos 1 prosenttiyksikön heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 7lk: 70 % "Koulussani puututaan kiusaamiseen": Kevät 2023 4 lk: 78 % (tulos 4 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 4 lk: 76 % Kevät 2023 7 lk: 61 % (tulos 4 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 7 lk: 66 % Tulosten heikkenemistä voi osin selittää sillä, että oppilaiden kykyyn tunnistaa kiusaamisen on kiinnitetty enemmän huomiota. Kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen toimenpideohjelmassa (tullut voimaan 1.8.2022) on linjattu, että jokaisen aikuisen on puututtava kiusaamiseen, mutta tämä ei näy ainakaan vielä tuloksissa. Koulutusterveyskysely: Toinen aste: tavoite ei toteutunut lainkaan (lukiot 2,2 % ja Varia 2,7 %) SVE: kouluterveyskyselyn mukaan tavoite ei toteutunut lainkaan Perusopetus: kouluterveyskyselyn mukaan tavoite ei toteutunut lainkaan 4.–5.-lk: 10,8 % 8.9.-lk: 8,2 % Kiusaamisen yleisyyteen vaikuttavat monet lasten ja nuorten kasvuympäristöön liittyvät tekijät sekä yhteiskunnalliset muutokset. Kiusaaminen on lisääntynyt koko maassa, mutta Vantaalla hieman keskimääräistä enemmän. Tulosten heikkenemistä voi osin selittää myös se, että kiusaamisen vastaista toimenpideohjelmaa juurrutetaan edelleen käyttöön ja kouluissa on vahvistettu oppilaiden kykyä tunnistaa kiusaamista. Schooldayaineisto osoittaa syksyn 2023 osalta myönteistä muutosta 7.luokilla, kiusaamisen koetaan vähentyneen ja siihen puuttumisen vahvistuneen.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

9.2 Neet-nuorten aktivoimiseksi on kehitetty toimenpiteitä, joiden vaikuttavuutta ja NEET-nuorten määrää arvioidaan säännöllisesti	Toimenpiteitä on suunniteltu: kyllä / ei Toimenpiteitä on toteutettu: kyllä / ei	Toimenpiteiden suunnittelu on aloitettu (kyllä/ei)	Toimenpiteitä toteutetaan (kyllä/ei)	Riikka Åstrand	Toimenpiteitä suunniteltu ja niitä toteutetaan.	Toimenpiteitä toteutetaan. (TT)	Tavoite toteutui täysin.
	Vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti: kyllä/ei	Vaikuttavuuden arvioinnin suunnittelu on aloitettu (kyllä/ei)	Toimenpiteiden vaikuttavuutta ja NEET-nuorten määrää arvioidaan säännöllisesti (kyllä/ei)		Rinnalla kulkien nuorisotyö laskuun -hankkeen vaikuttavuutta on arvioitu ulkopuolisen toimijan puolesta (Owal Group). Tulokset vahvistavat ajatusta toiminnan lisäarvosta palveluketjuun NEET-nuorten kysymyksissä. Tämän tiedon pohjalta toiminta ollaan vakinaistamassa ja nuorisopalvelut aloittaa uuden yksilövalmennuksen toimintamallin.	Vaikuttavuutta on ryhdytty arvioimaan säännöllisesti. Neet-nuorten määrän arvioiminen on aloitettu ja säännöllisesti toteutettavaa tutkintatapaa kehitetään. Ajantasainen tilanne piti tuoda valtuuston tietoon loppuvuodesta 2023. Valtuuston infojen aiheiden priorisoimisesta johtuen tämä selvitys tuodaan valtuustoon vasta vuoden 2024 alussa. (TT)	
Valtuustokauden tavoite 11. Alueiden eriytymiskehityksen seuranta jatkuvaa							
11.1 Alueiden eriytymiskehitys pienenee	Sosioekonomisen indeksi	115 (2019)	Hyvinvointierot supistuvat	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Myönteisen erityiskohtelun ohjelman mukaiset toimenpiteet.	Mittarin arvo on 116. (Laskettu vuoden 2021 tiedoilla, jotka ovat saatavilla.)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
11.2 Selvitetään uutta tiedolla johtamisen mallia, jolla voidaan paremmin suunnata palveluja sekä kohdistaa resursseja sitä tarvitseville alueille	Selvitetty: kyllä / ei Käytössä: kyllä / ei	Selvitetään uutta tiedolla johtamisen mallia	Uusi tiedolla johtamisen malli otetaan tarvittaessa käyttöön	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand	Aineistoja on koottu ja selvitetty mallia. Tietoja on käytetty pilotointimielessä jo muun muassa osallistuvan budjetoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.	Aineistoja on koottu ja selvitetty mallia. Tietoja on käytetty pilotointimielessä jo muun muassa osallistuvan budjetoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 12. Jatketaan alueellista myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa							
12.1 Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla edistetään asukasosallisuutta ja kehitetään palveluja sekä ehkäistään asuinalueiden eriarvoistumiskehitystä	Toteutetaan vuodelle 2023 suunnitellut ohjelman toimenpiteet	Vuosien 2023–2025 ohjelmaa valmistellaan.	Vuosien 2023–2025 ohjelmaa toteutetaan suunnitellusti.	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand	Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).	Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).	Tavoite toteutui osittain.

Valtuustokauden tavoite 14. Kotoutumisessa onnistuminen monialaisena yhteistyönä (myös työllisyysnäkökulma)							
14.1 Kotouttamisohjelman vuoden 2023 toimenpiteet on toteutettu	Toteutetaan vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet	Kotouttamisohjelmaa 2023-2026 valmistellaan.	Ohjelman vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet on toteutettu.	Susanna Taipale-Vuorinen	Kaupunginhallituksen käsittely 27.11. ja valtuustokäsittely 11.12.2023.	Kotouttamisohjelma on hyväksytty valtuustossa joulukuussa 2023. Toimenpiteiden seuranta on aloitettu kansainvälisyys-strategiateeman johtoryhmässä joulukuussa 2023.	Tavoite toteutui osittain.
Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa							
Valtuustokauden tavoite 18. Vantaa edistää hiilineutraalisuutta yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa							
18.1 Edistetään päästövähennystoimia hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi viimeistään vuonna 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät. Laskennassa huomioidaan lämmön, sähkön, liikenteen, teollisuuden ja työkoneiden, jätteiden käsittelyn sekä maatalouden päästöt.	Kokonaispäästöt 872 ja asukaskohtaiset päästöt 3,6 (kt CO2-ekv.)	7,5 %:n vähennys (keskimääräinen vuosittainen päästövähenemä verrattuna vuoden 2020 päästöihin, jolla päätavoite eli hiilineutraali kaupunki vuonna 2030 saavutetaan).	Tero Anttila	Päästötiedot vuoden 2022 osalta on saatu vuoden 2023 toukokuussa. Kaupunki on tehnyt yhteistyösopimuksen Vantaan Energian kanssa, jossa mm. kehitetään kaupungin oman rakennuskannan energiatehokkuutta ja suunnitellaan yhteisiä hankkeita. Kaupungin maan luovutuksella, asemakaavamuutoksilla ja maankäyttösopimuksilla mahdollistetaan Vantaan Energian hankkeiden eteneminen.	Kokonaispäästöjen olisi pitänyt laskea 15 % vuodesta 2020, mutta päästöt olivat laskeneet vain 7,2 %. Merkittävin päästöjen kasvu tapahtui kaukolämmön päästöissä, jotka kasvoivat 37 % kun niiden olisi pitänyt laskea 20 %. Tavoite toteutuu osittain liikenteen, öljy- ja sähkölämmityksen sekä maatalouden päästöjen osalta. Jätteiden käsittelyn ja käyttösähkön osalta päästöt ovat tavoitteen mukaisia.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 19. Vantaa on kiertotalouden edelläkävijäkaupunki							
19.1 Tehostetaan kierrätystä kaupungin toimipisteissä	Kaupunkiympäristön toimialan toiminta on Ekokompassi-sertifikaatin mukaista.	Kaupunkiympäristön toimiala hakenut Ekokompassi-sertifikaattia.	Kaupunkiympäristön toimialan toiminta on Ekokompassin sertifikaatin mukaista. Todennetaan vuosiraportilla.	Tero Anttila ja Riikka Åstrand	Katon Ekokompassi sai sertifikaatin vuoden 2022 lopussa. Ekokompassin vuosiraportointi jätetään sertifikaatin myöntäneelle Kinos Oy:lle huhtikuun lopussa.	Katon Ekokompassi sai sertifikaatin vuoden 2022 lopussa. (TT)	Tavoite toteutui osittain.
	Käyttöönottoauditointien toteutus-% Kaupunkikulttuurin toimialalla kirjasto- ja asukaspalveluiden sekä kulttuuripalveluiden palvelualueiden toimipisteissä	Kaupunkikulttuurin toimiala käynnistää Ekokompassin käyttöönoton syksyllä 2022.	Kaupunkikulttuurin toimialalla Ekokompassin käyttöönottoauditoinnit on toteutettu kaikissa kirjasto- ja asukaspalveluiden ja kulttuuripalveluiden toimipisteissä.		Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän hankinnasta toimialalle on tehty päätös ja järjestelmä on tilattu. Ympäristöjärjestelmään kuuluva alkukartoitus on aloitettu kaikilla palvelualueilla. Alkukartoitukseen kuuluvat jätehuollon nykytilan kartoitukset on tehty valmiiksi kolmella palvelualueella. Alkukartoitukset jatkuvat vuoden 2024 alkupuolella ympäristövaikutusten arvioinnilla, jonka jälkeen jatketaan palvelualuetasoisten ympäristöohjelmien laatimisella. Ekokompassin ensiauditointi tehdään vuoden 2024 aikana.	Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan organisaatio muuttui vuoden alusta, joten sertifikaattiauditointia kannattaa tavoitella kahden palvelualueen sijaan koko toimialalle kokonaisuutena. Auditointi tehdään suunnitelman mukaan vuoden 2024 aikana. (TO)	

Valtuustokauden tavoite 20. Huolehditaan Vantaan luonnon monimuotoisuuden säilymisestä							
20.1 Luonnon monimuotoisuuden edistäminen Resurssiviisauden tiekartan Monimuotoinen luonto -kaistan toimenpiteitä toteuttamalla	Resurssiviisauden tiekartan "Monimuotoinen luonto" -kaistan toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmallisesti.	Tavoitteet kirjattu tiekarttaan	Tiekartan edellyttämät toimenpiteet suunniteltu ja toimeenpano käynnistetty	Tero Anttila	Luonnon monimuotoisuuden kokonaissuunnitelmatyö käynnistyi vuoden alussa ja työhön valittiin konsultti. Työlle muodostettiin pajoista ja asiantuntijoista koostuva ohjausryhmä. Konsulttityö valmistu vuoden loppuun mennessä ja siinä esitettyjä toimenpiteiden toteuttaminen on käynnistynyt.	Tiekarttaa toteutetaan tällä hetkellä yhteensä 38:lla toimenpiteellä (3 valmiina, 9 toteutusvaiheessa ja 16 on jatkuvan käytännön toimenpidettä).	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 22. Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvaa							
22.1 Vantaan ratikkakaupungin suunnittelu etenee kokonaisvaltaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti	Katu- ja puistosuunnitelmien valmistumisprosentti, ratikkakatujen asemakaavojen lautakuntakäsittelyt (prosenttia), vaikutustenarviointien kokonaisuus valmis rakentamispäätöstä varten	Taustaselvityksiä ja kaavarunkoluonnosta tehty. Ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset esitelty ja seuraavat valmisteilla. Katualueiden asemakaavat edistyneet katusuunnittelun aikataulussa.	Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat valmiit, asemakaavoista kaikki käyneet ensimmäisessä lautakuntakäsittelyssä, vaikutustenarviointien kokonaisuus valmis rakentamispäätöstä varten.	Tero Anttila	Katusuunnitelmia ja asemakaavoja edistetty, vaikutustenarviointien kokonaisuus saatettu loppuun. Vantaan ratikan rakentamisesta on tehty päätös kaupunginvaltuustossa.	Katu- ja puistosuunnitelmista valmiina 84 %, asemakaavoja käynyt ensimmäisessä lautakunnassa 95 %. Vaikutusten arviointien kokonaisuus valmis.	Tavoite toteutui osittain.
22.2 Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvaa	Joukkoliikenteen matkustajamäärä palaa koronaa edeltävälle tasolle vuoteen 2025 mennessä.	Jkl: 99 600 nousua / arkipäivä	Jkl nousijamäärä: 120 000 nousua / arkipäivä	Tero Anttila	Kaikki linjastomuutokset on toteutettu ja runkolinjapysäkit saatu parannettua. Syksyllä 2023 aloittivat runkolinjat 520 ja 530, joita liikennöidään sähköbusseilla. Luhtitie ja sen pysäkit ovat käytössä suunnitellusti.	133 218 nousua/arkipäivä. HSL:n marraskuun bussien nousijamäärät ovat jopa 12 % suuremmat kuin vuonna 2019. Junaliikenteen nousijamäärät sen sijaan laskivat ratatöistä johtuneesta lähijunaliikenteen merkittävästä harventumisesta. (TO)	Tavoite toteutui osittain.
	Pyöräilijöiden määrä mittauspisteissä kasvaa 4 % vuodessa. (Lähtötasona vuoden 2017 indeksiluku 1000)	Pyöräilyindeksi: 956	Pyöräilyindeksi: 1265		Pyöräilyä edistetään monipuolisesti pyöräliikenteen edistämisohjelman ja tavoiteverkon pohjalta kehittämällä erityisesti pyöräilyn infraa ja pysäköintiä. Pyöräliikenteen pääreittien opastus valmistui. Pyöräilyn mittarointia on tarkoitus myös kehittää.	Pyöräilijämäärä kasvoi 2 % vuodesta 2022 (indeksi=980), mutta on edelleen koronaa edeltävää aikaa alempana. (ET)	
	Pyöräliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävät pyörätiet (km)	Baanoiksi ja pääpyöräreiteiksi luokiteltuja reittejä on yhteensä 12,5 kilometriä (2022).	14 km		Vantaankoskentien pyörätien parannus (pääreitti II vl. Syväkiventie – Tikkurilantie) 0,6 km, Luhtitien uusi osuus 0,9 km ja Asematie 0,2 km sekä Kehä III:n ja Askistontien varsi (väl. Espoo-Tavastkullantie, pääreitti II) noin 2 km.	Kuvatut kohteet rakentuivat 2023 aikana. Pääpyöräreittejä vuoden 2023 loppuun mennessä oli 16,2 km. (TT)	

Kukoistavat kaupunkikeskukset							
Valtuustokauden tavoite 23. Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa							
23.1 Asukaslähtöinen osallistuva budjetointi vahvistaa osallistuvien asukkaiden osallisuuden kokemusta	Osallisuuden kokemus selvitetään hyödyntäen osallisuusindikaattoria prosessin alussa, puolivälissä ja lopussa.	Osallistuva budjetointi pienimuotoista ja määräaikaista. Osallistuneiden osallisuuden kokemusta ei ole tutkittu.	Osallistuva budjetointi vakiintunut toimintamuoto, otetaan käyttöön kaikilla suuralueilla. Osallistuneiden osallisuuden kokemus kasvaa prosessin aikana.	Riikka Åstrand	Osallistuvan budjetoinnin malli on hyväksytty KH:ssa 19.6. Vantaalaiset saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja ideoita saatiin reilut 2 000. Osallisuuden kokemuksen mittaaminen on aloitettu, tulokset saadaan kesällä 2024.	Ensimmäinen kaupunkitasoinen osallistuvan budjetoinnin prosessin asukasvuorovaikutusvaihe tulee päättymään kesällä 2024, jonka jälkeen saadaan tietoa vaikutuksista.	Tavoite toteutui täysin.
23.2 Kaupunkikeskustat ovat houkuttelevat tapahtumineen ja palveluineen	Kaupunkikeskustojen aktiivisuuden seuranta käynnistetään.	Seurantamittaria on pilotoitu Kuusijärvellä.	Soveltuva teknologia kaupunkikeskustojen aktiivisuden seurantaan on hankittu vähintään yhteen kaupunkikeskustaan ja kuntalaisten aktiivisuutta seurataan.	Riikka Åstrand	Kaupunkikeskustojen aktiivisuuden seurantaan hyödynnetään EKK-heatmap -mittaria. Mittarien pohjalla olevasta aineistosta on mahdollista tuottaa heatmap-analyysejä kaupunkikeskustojen elävyydestä esimerkiksi eri vuorokauden aikoina sekä tarkastella palveluiden saavutettavuutta.	EKK-heatmap -ratkaisu on tilattu kaikkiin kaupunkikeskustoihin. Mittari tuottaa tietoa erityisesti palvelupotentiaalista. Tästä saatua dataa on mahdollista rikastaa mobiidatan seurannalla. Tätä vaihtoehtoa kartoitetaan vielä.	Tavoite toteutui täysin.
Valtuustokauden tavoite 27. Hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset palveluille ja yrityksille							
27.1 Kaupunkikeskustoja ja vanhoja lähiöitä kehitetään	Jokaisen suuralueen keskustaan on laadittu kehittämissuunnitelma.	Kehittämissuunnitelmia ei ole.	Kehittämissuunnitelmat on laadittu.	Tero Anttila	Kehittämissuunnitelmien sisältöjä valmisteltiin yhteistyössä seurantaryhmien kanssa ja julkaisutapa esiteltiin kh:n iltakoulussa 27.11.2023.	Kehittämissuunnitelmat on valmisteltu. (TT)	Tavoite toteutui osittain.
	Jokaisella keskustalla on oma tarinakartta.	Tarinakarttoja ei ole.	Tarinakartat ovat verkossa myös kuntalaisten katsottavissa.		Kehittämissuunnitelmien julkaisutapa on käsitelty kh:ssa 27.11.2023. Verkkojulkaisu toteutuu Arcgis -pohjaisella Tarinakartta-työkalulla. Julkaisujen viimeistely on käynnissä. Julkaisuajankohta keväällä 2024.	Verkkojulkaisujen viimeistely käynnissä. Valmistuvat keväällä 2024. (TO)	
27.2 Pysäköintiyhtiön toteutuksen edistäminen	Pysäköintiyhtiön perustamisen edellytykset selvitetty	Selvitystyö aloitettu	Selvitys valmis	Tero Anttila	Toimintamallia ja konsernirakennetta suunniteltu, verottajalta saatu ennakkoratkaisuhakemus verokohtelusta. Konsernirakenteen alustava kartoitus käynnissä. Konsernijaosto tehnyt päätöksen yhtiön perustamisesta.	Toteutus etenee suunnitellusti.	Tavoite toteutui täysin.
27.3 Aviapolis-skenaariotyön toimenpiteiden käynnistäminen	Skenaariotyön toimenpiteet käynnissä, aikataulut ja vastuutahot määriteltyinä.	Erikseen määriteltyjä tavoitteita ei ole tuotettu poikkihallinnollisessa yhteistyössä.	Skenaariotyön toimenpiteet käynnissä, aikataulut ja vastuutahot määriteltyinä.	Tero Anttila	Työryhmä on aloittanut toimintansa.	Vision luonnos on valmistelussa, keskeisimmät tavoitteet ja toimenpiteet määritelty.	Tavoite toteutui osittain.

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella							
Valtuustokauden tavoite 28. Valmentavan johtamisosaamisen syventäminen							
28.1 Jokainen esihenkilö johtaa valmentavasti	Kunta 10 kapeikot on paikallistettu ja toimenpiteet luotu	Valmentavaa johtamista on mitattu Kunta10 vuonna 2020 sekä mitataan vuonna 2022.	Esihenkilöt on ohjattu Valmentavan johtamisen esihenkilövalmennukseen (tai muihin tukitoimien pariin), jos taidoissa on ollut Kunta10 2022 puutteita. Seurantakyselyssä 2023 syksyllä näiden yksiköiden valmentavan johtamisen toimintatapa on edennyt merkittävästi. V. 2023 raportoinnin yhteydessä ilmoitetaan v. 2022 lähtötason luvut.	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Kunta10-tulokset vuodelta 2022 käyty toimialoilla yksiköissä läpi, tunnistettu voimavarat ja kehittämiskohteet yksiköittäin myös johtamisen osa-alueella. Portaaliin kirjattu toimenpiteitä. Toimialoilla toteutettu valmentavan johtamisen valmennuksia, lisäksi toteutettu avoimia kaupunkitasoisia esihenkilövalmennuksia. Saatavuusohjelman tukirahoitusta ohjattu tarvittaessa toimialoille. Valittuihin yksiköihin toteutettu välikysely Kevan työhyvinvointityökalulla. Yksiköt käynnistävät jatkokehittämisen tulosten avulla.	Toteutettu välikysely Kevan kyselyllä. Mittaristo ei aivan yhtenevä Kunta10-mittariston kanssa. Kaupunkitasoisesti Valmentavan johtamisen taso näyttää valikoiduissa yksiköissä säilyneen hyvin samalla tasolla kuin Kunta10-kyselyssä.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 29. Henkilöstön pito- ja vetovoiman parantaminen							
29.1 Saatavuuden toimenpideohjelman vuoden 2023 toimenpiteet on toteutettu	Toimenpideohjelman toteutuminen	Systemaattista työtä on ollut vain varhaiskasvatuksessa.	Kh:n hyväksymässä ohjelmassa olevat toimenpiteet on toteutettu vuoden 2023 osalta.	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Työyhteisöille ja toimialoilla ovat saaneet tukirahoitusta Kunta10-tulosten pohjalta saatavuusohjelman toteutumiseksi. Rahoitusta hakenut 22 yksikköä. Kaupunkitasoinen perehdyttämisen tukimateriaali ja verkkoperehdytys kaikille työntekijöille uudistettu ja vertaismentoroinnin uudistamistyö käynnissä. Lähtöpalautekyselyn raportit palvelualueille. Marraskuussa toteutettu seurantakysely eniten tukea tarvinneiden yksiköiden osalta. Työkykyyn liittyvän ennakointitiedon osalta Vantaa on tehnyt yhteistyötä Kevan kanssa. Uusia varhaisen tuen palvelutuotteita otettu käyttöön yksilötasolla. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatilliseen pätevöitymiseen on ohjattu omaehtoisen koulutuksen tukea. Uudistettu kaupungin rekrytointi-ilme ja suunnitelma markkinoinnista käynnistynyt. 1.6. ja 1.8.2023 toteutettu palkantarkistuksia, joissa ollut vahva kohdennus saatavuuteen (mm. varhaiskasvatus, nuorisotyö).	Saatavuusohjelman toimenpiteitä toteutettu. Toimenpiteistä osa jatkuu vielä vuoden 2024 ajan. Työ käynnissä aktiivisesti hr:ssä ja toimialoilla.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 30. Kestävän työkyvyn vahvistaminen							
30.1 Sairauspoissaolot kokonaisuudessaan ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät	Sairauspoissaoloprosentti: kokonaistilanne ja mielenterveysperusteiset poissaolot	Koko Vantaa ilman sotea ja pelaa 4,7 % (6/22) ja mielenterveysperusteiset 1,4 %	Koko Vantaa 4,3 % ja mielenterveysperusteiset 1,3 %	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esihenkilötyö, valmennukset, työterveyshuoltoyhteistyö sekä työkyky - ja työsuojeluasiantuntijoiden työ toimialojen kanssa. Varhaisen tuen palvelut.	Sairauspoissaolot: 6 %, mielenterveysperusteiset: 1,11 %	Tavoite toteutui osittain.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10
Yleishallinto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	407	0	407	761	-354
Menot	-22 345	2 573	-19 773	-14 551	-5 222
Toimintakate	-21 938	2 573	-19 365	-13 790	-5 576

Toiminta ja keskeiset muutokset 2023

Yleishallinnon talousarvio koostuu muun muassa kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2023

Yleishallinnon toimintatuotot vuonna 2023 olivat 0,8 milj. euroa ja ne toteutuivat 187 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 14,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 74 prosenttisesti. Tuloihin sisältyy Seuren osakkeiden myyntivoitto. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi verotuskustannukset laskivat. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan noin 5,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen **Puheenjohtaja: Niilo Kärki**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	350	0	350	394	-44
Menot	-731	0	-731	-672	-59
Toimintakate	-381	0	-381	-277	-104

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, aluevaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston 23.8.2021 § 10 päätöksen mukaisesti toimikaudeksi 2021–2025 valitsemat viisi jäsentä ja 11 varajäsentä. Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit ja aloitettiin vuoden 2024 presidentinvaalin sekä europarlamenttivaalien valmistelut. Keskusvaalilautakunta kokoontui yhteensä seitsemän kertaa.

Vaalien järjestämisestä huolehti keskusvaalilautakunnan apuna vaalitoimiston päällikön johdolla vaalitoimisto. Vaalien järjestämisen aikana vaalitoimistossa työskenteli 4–6 henkilöä eri pituisissa työsuhteissa ja ennakkoäänestystoimitsijoina työskenteli noin 80 ihmistä. Vantaalla on kaupunginvaltuuston päätöksen 18.5.2020 § 3 mukaisesti 68 äänestysaluetta.

Eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja oli Vantaalla yhteensä 171 166 henkilöä. Ennakkoäänestyksessä käytti äänioikeuttaan 59 286 henkilöä ja äänestysprosentti oli 34,6. Vaalipäivän äänestyksessä äänioikeuttaan käytti 56 546 henkilöä ja äänestysprosentti oli 33,0. Äänestäneitä yhteensä oli 115 832 henkilöä ja äänestysprosentti oli 67,7.

Talousarvion toteutuminen

Eduskuntavaaleissa valtio korvasi vaalien järjestämisestä aiheutuvia kuluja kertakorvauksena 2,3 euroa jokaiselta äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvaus oli noin 0,4 milj. euroa. Kuntakorvaus oli aluevaaleja 2022 pienempi, tuolloin valtion korvaus oli 2,7 euroa per äänioikeutettu. Presidentinvaali järjestettiin tammi- ja helmikuussa 2024, minkä takia osa sen kustannuksista ajoittui jo vuodelle 2023.

Keskusvaalilautakunnan toimintatuotot olivat 0,4 milj. euroa ja ne toteutuivat talousarvioon nähden 113 prosenttisesti. Toimintakulut olivat 0,7 milj. euroa ja ne toteutuivat 92 prosenttisesti.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Puheenjohtaja: Säde Tahvanainen**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 508	0	-1 508	-1 190	-318
Toimintakate	-1 508	0	-1 508	-1 190	-318

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokoukset järjestettiin kuten ennen koronapandemiaakin läsnäkokouksina. Selostustilaisuudet ja iltakoulut järjestettiin hybridikokouksina, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginvaltuustolla oli vuonna 2023 yhteensä 11 kokousta, 10 selostustilaisuutta sekä 4 iltakoulua. Valtuustovaliokunta kokoontui 8 kertaa. Kaupunginvaltuuston kaksipäiväinen seminaari järjestettiin Lahdessa 11.-12.5.2023 ja syksyn yksipäiväinen seminaari Vantaan kaupungintalolla 24.8.2023. Lisäksi kaupunginvaltuutetut osallistuivat yhdessä Keravan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuutettujen kanssa hyvinvointiseminaariin, joka järjestettiin Vantaalla 8.2.2023.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston toimintakulut olivat 1,2 milj. euroa ja ne toteutuivat 79 prosenttisesti talousarvioon nähden.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Sari Hännikäinen **Puheenjohtaja: Tuire Kaimio**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-651	-4	-655	-542	-113
Toimintakate	-651	-4	-655	-542	-113

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 14. luvun mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunnan kokouksia oli 14. Arviointikertomus vuodelta 2022 hyväksyttiin lautakunnassa 3.5.2023.

Lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa yhteistyössä tilintarkastajan kanssa. Päävastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle touko- ja joulukuussa. Tilintarkastustoiminnassa ei ollut lisätoimeksiantoja vuoden aikana.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2021–2025 yhteensä 13 jäsentä. Lautakunta ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen toimintakulut olivat 0,5 milj. euroa ja ne toteutuivat 83 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Puheenjohtaja: Mika Kasonen**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	329	-329
Menot	-14 678	2 577	-12 102	-7 489	-4 612
Toimintakate	-14 678	2 577	-12 102	-7 160	-4 941

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallituksen kokoukset järjestettiin kaupungintalolla läsnäkokouksina. Iltakoulut järjestettiin hybridinä siten, että suurin osa osallistujista osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Kaupunginhallituksen kokouksia oli yhteensä 20, minkä lisäksi 30.-31.10.2023 järjestettiin kaupunginhallituksen talousarvioneuvottelut. Iltakouluja järjestettiin yhdeksän. Kaupunginhallitus vieraili Håkansbölen kartanolla 31.5.2023. Kaupunginhallituksen konsernijaosto kokoontui 10 kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen toimintatuotot olivat 0,3 milj. euroa. Toimintakulut olivat 7,5 milj. euroa ja ne toteutuivat 62 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

Talousarviossa oli vuodelle 2023 varattu 2 milj. euroa Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmalle. Talousarviomuutoksena toimintaohjelman määrärahoja on jaettu toimialoille 1,6 milj. euroa käytön suhteessa seuraavasti: kaupunkistrategia ja johto 0,1 milj. euroa, kasvatus ja oppiminen 0,2 milj. euroa, kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 1,2 milj. euroa sekä kaupunkiympäristö 0,1 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen käyttövarauksissa opiskelijoiden ja koululaisten kesätyörahaan oli talousarviossa varattu 0,79 milj. euroa ilman sivukuluja. Määräraha on käytetty kokonaisuudessaan ja se on siirretty toimialoille käytön suhteessa.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	57	0	57	38	19
Menot	-4 777	0	-4 777	-4 658	-119
Toimintakate	-4 719	0	-4 719	-4 620	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteistoimintaosuuksien ja -avustusten määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaisesti avustus Tiedekeskussäätiölle ja vuotuinen käyttöavustus Suomen kansallisoopperalle. Määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen, kaupunkitalousprofessuurin, kaupunkitutkimusinstituutin, kaupunkiakatemian ja Max Planck -keskuksen kustannukset.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteuma oli 0,04 milj. euroa ja ne toteutuivat 66 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 4,7 milj. euroa ja toteutuivat 98 prosenttisesti.

11
Kaupunkistrategia ja johto

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	8 275	0	8 275	10 849	-2 574
Menot	-121 185	8 808	-112 378	-107 593	-4 785
Toimintakate	-112 910	8 808	-104 103	-96 744	-7 358

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala koostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konsernipalveluiden, työllisyys ja kotoutumispalveluiden, elinvoimapalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä.

Talousarvion toteutuminen 2023

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuotot olivat 10,8 milj. euroa ja ne toteutuivat 131 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Toimintamenot olivat 107,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 96 prosenttisesti.

Vuoden 2023 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen, jossa Kaupunkistrategian ja johdon toimialalle keskitettyä koko kaupungin palkkavarausta jaettiin toteumien mukaisesti muille toimialoille sekä kohdennettiin uudelleen Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sisällä. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvulle hyväksyttiin talousarviomuutos.

11 10
Yleisjohto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	1 725	-1 725
Menot	-14 600	11 342	-3 258	-4 294	1 036
Toimintakate	-14 600	11 342	-3 258	-2 568	-689

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan ja toimialan yhteiset sekä kehitysprojektien toimintakulut.

Talousarvion toteutuminen

Yleisjohdon toimintatuotot olivat 1,7 milj. euroa ja toimintakulut 4,3 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 132 prosenttisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Yleisjohtoon on vielä vuonna 2023 kirjattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneiden toimintojen kustannuksia sekä tuloja, jotka kohdistuvat vuoteen 2022 ja kuuluvat näin kaupungin hoidettavaksi.

Yleisjohtoon tehtiin talousarviossa 2023 koko kaupunkia koskeva keskitetty määrärahavaraus liittyen kunnallisen palkkaratkaisuun. Varausta purettiin osittain talousarvioprosessin edetessä, mutta keskitetyksi varaukseksi kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon jäi vielä paikallinen järjestelyvaraerä sekä kehittämisohjelmaerä, joiden kohdentumisesta päätettiin vasta vuoden 2023 aikana. Keskitettyä määrärahavarausta jaettiin talousarviomuutoksena toimialoille 11,3 milj. euroa vuoden 2023 aikana.

11 40
Talous ja strategia

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	345	0	345	398	-54
Menot	-6 028	-201	-6 230	-5 832	-398
Toimintakate	-5 684	-201	-5 885	-5 434	-451

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksen johdolla valmisteltiin talousarvio ja –suunnitelma 2024–2027, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2023. Vuoden 2023 alussa astui voimaan hyvinvointialueuudistus ja sen toimeenpanon muutoksen vaikutukset heijastuivat vielä vuoteen 2023. Seuraava suuri rakenteellinen muutos on TE2024 uudistus, joka astuu voimaan vuoden 2025 alussa. Valtakunnallinen kuntien rahoitusjärjestelmän uudistustyö käynnistyi syksyllä 2023 ja sen on määrä astua voimaan vuoden 2026 alussa. Vuonna 2021 hyväksytty Vantaan talouden tasapainottamissuunnitelma on voimassa vuoteen 2025 saakka ja sen tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti vuoden 2023 osalta.

Talouspalveluissa on vuoden 2023 aikana toimeenpantu vuoden alussa voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset kaupungin taloustoimintaprosesseihin. Talouspalveluiden antama talousprosessien tuki Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle jatkui koko vuoden. Talouspalvelut ja –ohjaus ovat osallistuneet aktiivisesti kaupungin keväällä käynnistämään selvitystyöhön taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden nykytilan kartoittamiseksi ja tulevaisuuden skenaarioiden selvittämiseksi. Taloushallinnon ohjelmistorobotiikan osalta tehtiin jatkokehitystä olemassa oleviin prosesseihin ja otettiin käyttöön parannuksia sekä laskujen tiliöintiin että yleislaskutuksen automatisaatioihin. Talouspalvelut on osallistunut TE2024 uudistuksen vaatimien muutosten kartoitukseen kaupungin maksatusprosessiin ja ICT-järjestelmämuutoksiin liittyen.

Palvelualueella toteutettiin talousjärjestelmiin muutos, joka koskee Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman lausunnon 128/2022 mukaisesti hyvinvointialueelle siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelyä. Sen mukaan hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksena tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinpäätöksessä vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen ei tehdä oikaisuja. Muutoksen vaikutukset näkyvät rahoituslaskelmissa oman pääoman muutoksena ja rahavarojen muutoksena, mutta eivät tapahtumina tuloslaskelmissa.

Vantaan kaupungin pitkäaikainen lainakanta väheni vielä vuonna 2023 noin 6 milj. eurolla. EKP jatkoi ohjauskorkojensa nostoa edelleen ja lyhyet korot saavuttivat ainakin toistaiseksi huippunsa lokakuussa, jonka jälkeen korot ovat olleet lievässä laskussa, kun rahoitusmarkkinoilla ennakoidaan keskuspankkien aloittavan koronlaskut kesään 2024 mennessä. Kaupungin lainasalkkuun tehdyt korkosuojaukset vähenevät ajan kuluessa, koska kaupunki ei ole tehnyt uusia suojauksia kuluneena vuonna korkotasosta johtuen, mutta aiemmin tehdyt suojaustoimenpiteet ovat pitäneet edelleen lainasalkun korkokulut kohtuullisina. Kaupunki jälleenrahoitti 150 milj. euroa lainojen lyhennyksiä uusilla pitkäaikaisilla lainoilla, jotka nostettiin vaihtuvakorkoisina.

VTK Kiinteistöt Oy:n jakautumisen yhteydessä myös VTK-konsernin lainakanta jaettiin VTK:n ja Vivamus Kiinteistöt Oy:n välillä. Vivamus Kiinteistöt Oy:n koko pitkäaikainen lainakanta jouduttiin järjestelemään uudelleen, ja molemmille yhtiöille hankittiin uudet takaukset kattamaan yhtiöiden nykyiset ja tulevat rahoitustarpeet.

Kaupungin maksuliikejärjestelmä päivitettiin uuteen vuonna 2023.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntö päivitettiin ja rahaston nimi muutettiin Kiinteistörahastoksi 1.1.2024 alkaen.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta siirrettiin kuntademokratian palvelualueelle 1.9.2023 alkaen.

Strategia ja tutkimuksessa on vuoden 2023 aikana toteutettu strategian laadullinen väliarviointi. Tämän pohjalta on voitu tunnistaa keskeisiä toimenpiteitä toteutettavaksi strategiakauden lopussa. Muilta osin strategiassa on varmistettu strategian toteutumista muun muassa koordinoimalla vuositavoitteita ja strategiateemaryhmien toimintaa. Tietopalvelut ovat tuottaneet tilastokatsauksia ja väestöennusteen. Vuoden 2023 aikana saatiin tuotettua myös vieraskielisten väestöennuste. Yliopistoyhteistyötä kehitettiin ja Vantaa osallistui muun muassa vuonna 2023 avatun Helsingin yliopiston ja Max Planck- instituutin yhteisen tutkimusyksikön rahoittamiseen. Edunvalvonnassa korostui eduskuntavaalit ja tämän seurauksensa muun muassa valtion ja kaupunkien yhteistyön uudelleen organisoituminen. Merkittävin uusi toimintamuoto oli kuuden suurimman kaupungin ja valtion yhteinen allianssi.

Talousarvion toteutuminen

Talouden ja strategian palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli noin 0,4 milj. euroa ja toimintatuotot toteutuivat 116 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulujen toteuma oli noin 5,8 milj. euroa ja toimintakulut toteutuivat 94 prosenttisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	47 528	45 600	36 970
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	9 383	8 600	8 913
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	52 727	37 700	37 447
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	28 832	25 900	20 156
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	9,6	8,0	7,2

11 50
Henkilöstö ja konsernipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 872	0	3 872	4 592	-720
Menot	-49 433	-217	-49 650	-46 093	-3 557
Toimintakate	-45 561	-217	-45 778	-41 501	-4 277

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialojen hr-palveluissa vakiinnutettiin ja sujuvoitettiin hr-prosesseja ja -käytäntöjä hr-järjestelmämuutoksen jälkeen vuoden 2023 aikana. Toimialojen käyttäjien osaamisen vahvistamista jatkettiin uuden toimintakulttuurin vahvistamiseksi. Hr-asiakaspalvelun tikettien ohjautumista oikeille vastaajaryhmille selkiytettiin ja samalla myös tikettien läpimenoaika nopeutui. Hr-raportointia uudella työvälineellä otettiin haltuun sekä samalla laadittiin kehittämissuunnitelmia vuodelle 2024 tiedolla johtamisen edistämiseksi. Toimialojen hr-palvelut edistivät osaltaan myös Hertan käytettävyyden ja ohjaavuuden kehittämistarvetta yhteistyössä muiden PKS-kuntien sekä järjestelmätoimittajan kanssa. Hertta-projektin 3. vaihetta ei toteutettu alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti.

Hankintojen tiedolla johtamisen projekti päättyi aikataulun mukaisesti toukokuussa. Kaupungin kaikki hankintasopimukset on keskitetty Cloudiaan ja sopimusvalvonta tapahtuu ohjelman sopimushallinnan kautta. Sopimustunnisteen siirto laskutukseen on teknisesti valmis, mutta vie aikansa ennen kuin kaikkien sopimustoimittajien laskutussanoma saadaan muutettua. Edellä mainitut muutokset ovat olennaisia, jotta saadaan riittävät tiedot hankintojen tiedolla johtamiseen. Kehittämistyö jatkuu vielä vuoden 2024 puolella.

Tietohallinnon toimintaan tuli keskeisiä muutoksia, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut eriytettiin Vantaan kaupungin IT palveluista ja kaupungin sisäisessä toiminnassa HR järjestelmät keskitettiin tietohallinnolle. Merkittävää palvelukehitystä toteutettiin esimerkiksi Vantaan tietoliikenneverkkoa ja käyttövaltuushallintaa parantamalla, etenkin tietoturvan näkökulmasta. Lisäksi edistyi suunnitelmat kaupungin perustietotekniikkapalveluiden kilpailutuksesta, työasemaympäristön vaihtamisesta Windows 11:a ja tiedolla johtamisen ratkaisusta.

Kehittämispalveluissa kehittämiskumppaneiden ja toimialojen yhteistyö henkilöstökoulutuksen sekä osaamisen ja johtamisen kehittämisessä on jatkunut sopimusten mukaisesti. Työyhteisösovittelu kilpailutettiin osaksi työyhteisöjen kehittämispalveluita. Eduhousen kanssa toteutettiin verkkokoulutuskokeilu koko henkilöstölle, kokeilun tarkoituksena on ollut arvioida verkkokoulutusten hyödyllisyyttä ja käyttötarvetta. Kehittämisrahan hakeminen työyhteisöjen ja esihenkilötyön kehittämiseen toteutettiin osana saatavuusohjelman toimenpiteitä. Lisäksi perehdytyksen ohjemateriaalia on päivitetty ja yhtenäinen verkkoperehdytysohjelma kaikkien toimialojen työntekijöille on luotu. Varhaiskasvatuksen pätevöitymiskoulutuksiin on käytössä jatkuva omaehtoisen koulutuksen haku.

Työterveyshuollon kilpailutuksen kautta Vantaalla on kaksi eri työterveyshuollon palveluntuottajaa. Lääkärikeskus Aava on toiminut vuoden alusta saakka työterveyshuoltokumppanina varhaiskasvatuksen ja kaupunkiympäristön alueilla, ja tämä on vaatinut ohjausta ja toimintatapojen luomista myös uuden palveluntuottajan kanssa. Uusia varhaisvaiheen työkaluja on otettu kokeiluun työterveyshuollon palveluvalikkoon. Uusi Hertta hr-järjestelmämuutos vaatii prosessien ja muun muassa raportoinnin uudelleen tarkastelua. Tiivis yhteistyö on käynnistynyt ja jatkuu Kevan kehittämisverkostossa ja hankkeessa, jossa kehitetään työkyvyn ennakointityökaluja johtamisen tueksi. Lisäksi saatiin päätökseen Kevan rahoittama oma kehittämishanke, jossa kokeiltiin varhaisen tuen palvelutuotteita. Työsuojelun uusi toimintaohjelma sekä uusi päihdeohjelma Piilottelusta puheeksi on käyttöönotettu. Tikkurilan toimitilahanke on käynnistynyt uudelleen.

Konserniohjaus ja –valvonnan yksikkö on toteuttanut vuoden 2023 aikana konserniomistusten kokonaissuunnitelmaa. Loppuvuodesta hyväksyttiin suunnitelman mukainen As Oy Sepänpuiston osakekannan ja tontin myynti VAV-konsernille.

Hyvinvointialuemuutoksiin liittyen Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamissopimus hyväksyttiin syksyn 2023 aikana jäsenkunnissa ja kuntayhtymä purkautuu vuoden 2024 aikana.

Loppuvuodesta päätettiin myös eroamisesta Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymästä siten, että ero astuu voimaan vuoden 2025 alusta.

Suurten yhtiöiden vastuullisuusohjelmat valmistuivat vuoden 2023 aikana ja omistajaohjaustavoitteet yhtiöille asetettiin vastuullisuuden osalta yhtiöiden ohjelmiin ja YK Agenda 2030 SDG-viitekehykseen perustuen.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstö ja konsernipalveluiden toimintatuotot olivat vuonna 2023 noin 4,6 milj. euroa ja toimintakulut noin 46,1 milj. euroa. Talousarvioon nähden tuotot ylittyivät noin 0,7 milj. eurolla, eli toteuma oli talousarvioon nähden 119 prosenttia. Kulut puolestaan alittivat talousarvion noin 3,6 milj. euroa, eli toteuma muutettuun talousarvioon nähden oli 93 prosenttia.

Toimintatuottojen ylitys talousarvioon nähden johtuu pääosin hyvinvointialueelle myydyistä IT palveluista. Toimintakulujen alitus johtuu useasta tekijästä. Keskeisimpiä tekijöitä olivat toimintakulujen alittuminen merkittävästi henkilöstöetujen, logistiikkapalveluiden sekä henkilöstöruokailuiden osalta. Lisäksi hyvinvointialueuudistuksen takia varauduttiin mahdollisiin lisäkustannuksiin tietojärjestelmiin liittyen, mutta nämä eivät toteutuneet odotetusti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Henkilöstöhallinto			
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (pois lukien työllisyyspalvelut)	4,9 %*	4,6 %	5,2 %
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	299	374	389

* Vähennetty hyvinvointialueelle siirtynyt henkilöstö.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	13,4	15,7**	15,8**
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	14,7	-	-
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	8 882	5 633	4 136
Tietohallinto			
Työasemamäärä hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	7 339	5 900	3 865
Työasemamäärä opetus			
- kannettavat ja työasemat, kpl (Chromebookit laskettu mukaan)	33 263	38 400	43 869
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1–5)	8,7	8,8	8,6
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	6 226	5 800	4 304
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	86 %	100 %	76 %

** Kaikki sopimusalat yhdessä. Järjestelmämuutoksen myötä ei enää mahdollista eritellä.

11 60
Elinvoimapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 832	0	1 832	952	880
Menot	-4 297	-47	-4 344	-2 739	-1 605
Toimintakate	-2 465	-47	-2 512	-1 787	-725

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinvoimapalvelut on jatkanut yritysmyönteisen toimintaympäristön kehittämistä, jonka osina on erityisesti työstetty Aviapoliksen alueen sekä Tikkurilan osaamiskampuksen kehitystyötä yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Elinvoimapalvelut on vahvasti mukana Tikkurilan asemakeskuksen viereen rakentuvan Tikkurilan osaamiskampus -hankkeen valmistelussa ja edistämisessä. Osaamiskampuksesta rakentuu ainutlaatuinen kohtaanto-ongelmaa Vantaalla ratkaiseva palvelukokonaisuus. Keskeisimpinä elinvoimapalveluiden toimintoina on tehty yritysten neuvonta- ja kehityspalvelutyötä sekä autettu yrityksiä sijoittumaan Vantaalle ja laajentamaan toimintaansa Vantaalla.

Osana elinvoimapalveluiden Vantaalla koordinoimaa pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusta on käynnistynyt seitsemän uutta kehittämisprojektia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Lisäksi jatketaan kansainvälisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen liittyvän talent – toiminnan kehittämistä tavoitteena tehdä siitä tulevaisuudessa vakituinen palvelu. Tämän lisäksi on vahvistettu vieraskielisten yritysneuvonnan resursseja.

Elinvoimainen ja osaava Vantaa strategiateemaan liittyen elinvoimapalvelut koordinoi kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttamista. Ohjelman puitteissa on käynnistynyt lukuisia toimenpiteitä, joista elinvoimapalveluiden vastuulla on ollut muun muassa startup- ja kasvuyritystoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden edistäminen maahanmuuttajien keskuudessa, osaamisen ennakoinnin vahvistaminen, pk-yritysten osaamisen kehittäminen, klusteritoiminnan vahvistaminen sekä 48 tunnin palvelulupaus yrityksille.

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto rakentaa hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä Vantaalla. Hanketoimisto vahvistaa sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

Elinvoimapalvelut aloitti toimintansa omana palvelualueenaan 1.9.2023. Palvelualueen kehittäminen käynnistyi syksyllä 2023 ja jatkuu keväällä 2024, jolloin uusi organisaatio on täysin toiminnassa. Muutosten tavoitteena on vahvistaa elinvoimatoimintoja Vantaalla sekä valmistautua vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan TE-uudistukseen.

Talousarvion toteutuminen

Elinvoimapalveluiden toimintatuotot vuonna 2023 olivat hieman vajaa 1,0 milj. euroa, eli 52 prosenttia talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat noin 2,7 milj. euroa, 63 prosenttia muutetusta talousarviosta.

Talousarvion alittaminen johtui pitkälti siitä, ettei hankkeita päästy toteuttamaan suunnitellulla tavalla valtion vastuulla olevan EU-hankejärjestelmän viivästymisen vuoksi. Sen myötä ostopalveluja on käytetty ja avustuksia on saatu vähemmän. Lisäksi resursseja on sidottu projektitoimintaan aiempaa vähemmän, jotta niitä voidaan vuonna 2024 ja 2025 allokoida uudelleen TE2024-uudistuksen ja palvelualueen uudistuksen myötä tulevia uusia tehtäviä varten.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	560	580	529
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 077	2 200	2 283

11 65
Työllisyys ja kotoutumispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 152	0	2 152	3 146	-995
Menot	-40 536	-1 939	-42 475	-42 625	150
Toimintakate	-38 384	-1 939	-40 323	-39 479	-845

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyyden kuntakokeilu Keravan kanssa jatkuu 31.12.2024 saakka, jonka jälkeen työvoimapalveluiden pysyvä siirto työllisyysalueille toteutetaan 2.1.2025. Kuntakokeilun tavoitteena on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja vaikuttavat palvelupolut.

Ukrainan sota on aiheuttanut epävarmuutta talouden kehitykseen vuoden 2023 aikana. Epävarmuus on näkynyt muun muassa työttömyysasteen vaihteluna. Myös muun muassa rakennusalan heikko tilanne on lisännyt erityisesti vieraskielisten työttömyyttä loppuvuodesta 2023. Työttömyys on noussut vuoden 2023 aikana 2,3 prosenttia ja joulukuun lopussa työttömyysaste oli 12,4 prosenttia. Pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys laski kuitenkin vuonna 2023. Sen sijaan vieraskielisten ja kotoutujien työttömyys sekä alle 30-vuotiaiden työttömien ja lomautettujen määrä lisääntyi loppuvuoden aikana. Lisäksi avoimien työpaikkojen määrä on laskenut 30 prosenttia vuoden 2022 joulukuuhun verrattuna.

Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2023 oli 29,2 milj. euroa. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli 7,9 prosenttia.

Vantaan kaupunki teki päätöksen hakeutumisesta itsenäiseksi työllisyysalueeksi kaupunginvaltuustossa 9.10.2023, jolloin hyväksyttiin valtioneuvostolle toimitettava järjestämissuunnitelma. Valtioneuvosto tekee päätökset työllisyysalueista työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä 29.2.2024 mennessä. TE2024 -uudistuksessa siirtyvät TE-palvelut rahoitetaan pääosin valtionosuusrahoituksella.

Työllisyysalueen valmistelua ohjaa kaupunginjohtajan nimeämä TE2024-valmisteluryhmä ja sitä toteuttaa valmisteluryhmän nimeämät 11 toimialaryhmää. Uudistuksen toimeenpanon varmistamiseksi työllisyyspalveluissa on laadittu työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelma sekä henkilö- ja työnantaja-asiakaspalvelua toteuttavat rakenteet, kuten työllisyyden ja kotoutumisen palveluorganisaatio ja -prosessit. Lisäksi on luotu edellytykset järjestelmä-, tila- ja hankintaratkaisujen toteuttamiselle.

Vantaa, Espoo ja Helsinki ovat työstäneet vuoden 2023 aikana PKS-projektitoimistossa sopimusluonnokset hankinta- ja työnantajapalveluyhteistyön toimeenpanoa varten. Sopimusluonnoksessa on linjattu hankinta- ja työnantajayhteistyön kohteet. Toimeenpanon ja organisoinnin valmistelu jatkuu tiiviissä yhteistyössä PKS-projektitoimiston ja kaupunkien kesken.

Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluyksikkö aloitti toimintansa 1.9.2023 osana työllisyyden ja kotoutumisen palvelualuetta. Yksikköön on keskitetty vieraskielisten ja kotoutujien työllisyyspalvelut,

työvoiman ulkopuolisten palvelut sekä kotoutumista edistävä hanketoiminta. Lisäksi yksikkö vastaa kaupunkitasoisesta kotoutumisen edistämisen palvelujen koordinoinnista. Yksikkö vastaa myös osana Vantaan työllisyysalueen valmistelua KOTO24-valmistelukokonaisuuden etenemisestä. Valmisteluun on perustettu poikkihallinnollinen työryhmä.

Vantaan Kotouttamisohjelma 2023–2026 valmistui joulukuussa 2023.

Osaamiskeskuspalvelut mukaan lukien vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hanke siirtyivät kokonaisuudessaan työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueelle loppuvuodesta 2023, uusi kokonaisuus aloitti 1.1.2024.

Kuntalaispalvelut tarjoavat digitukea, jonka tavoitteena on vähentää digisyrjäytymistä. Tilannetta seurattiin kuntalaiskyselyllä, jolla selvitettiin miten eri asukasryhmät saavat digitukea. Kyselyn valossa sellaisten vantaalaisten osuus on pienentynyt, jotka eivät saa digitukea tarvitessaan.

Asiakaspalvelu 2030 -ohjelmatyössä edettiin käynnistämällä asiakaspalvelun ohjausmallin suunnittelu.

Vantaa-info alkoi toteuttamaan vuoden 2023 alusta asiakaspalvelua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä laski hieman edellisvuodesta. Asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt yhä enemmän neuvontaan, ja digituen rooli on entisestään kasvanut. Yksittäiset asiakastapahtumat ovat kestoltaan pidentyneet.

Kaupungin uusi palautepalvelu otettiin käyttöön lokakuussa 2023.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyys ja kotoutumispalveluiden toimintatuotot vuonna 2023 olivat noin 3,1 milj. euroa, eli 146 prosenttia talousarviosta. Toimintakulut olivat noin 42,6 milj. euroa, 100 prosenttia muutetusta talousarviosta. Työllisyys ja kotoutumispalveluiden menoihin tehtiin 1,8 milj. euron talousarviomuutos liittyen työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun. Työmarkkinatuen kuntaosuus nousi noin 2,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna työmarkkinoiden työttömyyttä lisäävän kohtaanto-ongelman vahvistuessa tilanteessa, jossa avoimet työpaikat ja työvoima eivät eri syistä kohtaa. Kokonaisuudessaan muutettu talousarvio alitettiin noin 0,8 milj. eurolla johtuen henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa tehdyistä säästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Työllisyyspalvelut			
Ohjaukset kuntouttavaan työtoimintaan (uudet asiakkaat)	724	1 700	1 340
Työllisyyssuunnitelmien voimassaolo	28 %	45 %	57 %
Työttömien nuorten 15–24-vuotiaiden virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (%)	56 %	45 %	53 %
Pitkäaikaistyöttömyys	5 236	4 800	5 049
Vieraskielisten työttömyys	5 885	4 700	7 232
Kuntalaispalvelut			
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus Vantaa-infon palvelukontakteista (%)	5 %	7 %	12 %
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä / vuosi *	290 100	420 000	163 700

* TP 2022 ja TA 2023 luvuissa mukana myös yhteisöpalveluiden (asukastilat) asiakasmäärä. Yhteisöpalvelut oli osa kuntalaispalveluita vuoden 2022 loppuun asti.

11 80
Kuntademokratia

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	34	-34
Menot	-3 358	-59	-3 418	-3 297	-121
Toimintakate	-3 358	-59	-3 418	-3 263	-155

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuntademokratian palvelualueen toimintaa ja palveluiden kehittämistä hidasti avainhenkilövaihdokset, ja näistä johtunut pidempiaikainen resurssivajaus keskeisissä toiminnoissa.

Päätösvalmistelussa toimielinten kokouskäytänteiden ja –tekniikan kehitystyö käynnistettiin tähtäimenään mahdollistaa hybridikokoukset. Kaupungintalon kokoustekniikan uudistaminen käynnistyi alakerran kokoustilojen osalta. Valtuustosalin ja kaupunginhallituksen huoneen AV-laitteiston uudistamisesta laadittiin esiselvitys. Toimielinten asiakirjahallintajärjestelmän helppokäyttöliittymä Valmun käyttöönottohanke keskeytettiin. Luottamustehtävästä maksettavan palkkion syöttöön otettiin käyttöön HR-järjestelmä Hertan kokouspalkkiomoduuli.

Huhtikuussa 2023 järjestettiin eduskuntavaalit onnistuneesti. Ennakkoäänestyspaikkoja lisättiin ja ennakkoäänestys olikin aiempaa vilkkaampaa. Äänestysaktiivisuus nousi hieman edellisiin eduskuntavaaleihin verrattuna, mutta jäi alle valtakunnan keskiarvon.

Asianhallintajärjestelmän uudistamisen esiselvitys valmistui.

Sähköisen arkiston toimintaa vakiinnutettiin ja analogisen aineiston digitointiprojekti jatkui. Kirjaamon toiminnan tehostamista edistettiin selvittämällä robotiikan käyttöönottoa.

Turvallisuuden tilannekuvan kehittäminen jatkui vuonna 2023 viranomaisyhteistyön ja datankeruun avulla. Turvallisuus- ja valmiussuunnittelun yhteistyölle luotiin rakenteet ja –prosessit hyvinvointialueen kanssa. Kaupunkitasoinen moniammatillinen yhteistyöryhmä nuorisorikollisuuden ja nuorisorikollisuuden vähentämiseksi kouluissa ja vapaa-ajalla käynnisti toimintansa.

Marraskuussa Vantaalla järjestettiin onnistuneesti Nordic Safe Cities –verkoston seminaari.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteiden edistämistä sekä sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatavan vakiinnuttamista jatkettiin suunnitellusti.

Talousarvion toteutuminen

Kuntademokratian palvelualueen toimintatuotot olivat noin 0,03 milj. euroa ja toimintakulut noin 3,3 milj. euroa. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,12 milj. eurolla ja toteuma oli 96 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	24	44	82
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	1 409	1 300	1 300
Käännöstyöt	4 005	3 200	3 400

11 70
Viestintä

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	75	0	75	0	75
Menot	-2 516	-64	-2 580	-2 373	-207
Toimintakate	-2 441	-64	-2 505	-2 373	-132

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Viestinnän toimintasuunnitelma toteutui pääosin. Vuoden aikana laadittiin ja käynnistettiin kaupunkitasoinen monivuotinen maineohjelma Vantaan maineen parantamiseksi. Monikielistä viestintää kehitettiin muun muassa ottamalla käyttöön kaupungin verkkosivujen automaattikäännökset, Asukaslehden englannin ja ruotsinkieliset versiot sekä vantaa.fi/selkosuomi-sivusto. TE2024-uudistuksen muutosviestintään varauduttiin vahvistamalla työllisyyspalvelujen viestinnän resursointia.

Kaupunkimarkkinoinnissa käynnistettiin uudelleen elinkeino- ja kansainvälistä (Invest In) markkinointia koronavuosien tauon jälkeen sekä toteutettiin kukoistavien kaupunkikeskusten markkinointia sekä yrityksille että asukkaille kaupunkistrategian mukaisesti. Vantaa 50 -juhlavuoden viestintää ja markkinointia valmisteltiin muun muassa laatimalla juhlavuoden visuaalinen ilme, verkkosivut sekä juhlavuoden tapahtumien markkinointia.

Talousarvion toteutuminen

Viestinnän toimintatuotot alittivat talousarvion 0,075 milj. eurolla toteuman ollessa 0 prosenttia. Toimintakulut olivat noin 2,4 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion noin 0,2 milj. eurolla. Toimintakulujen toteuma oli 92 prosenttia suunniteltua vähäisempien palveluostojen vuoksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	9,0	10,0	9,6

11 30
Sisäinen tarkastus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-417	-6	-423	-340	-83
Toimintakate	-417	-6	-423	-340	-83

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäinen tarkastus avusti kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Vuosisuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti.

Hutikuun alussa otettiin Vantaa.fi -sivustolla käyttöön lakisääteinen väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanava. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on käsitellä ilmoituskanavaan jätetyt ilmoitukset. Muutoin toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvion toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,08 milj. eurolla ja toteuma oli 80 prosenttia. Alitus johtui suunniteltua alhaisemmista henkilöstömenoista.

13
Kasvatus ja oppiminen

Vastuuhenkilö: Katri Kalske **Toimielin: Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta**
Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kasvatus ja oppiminen yhteensä					
Tulot	37 630	697	38 327	43 793	-5 466
Menot	-525 714	-28 321	-554 035	-552 579	-1 456
Toimintakate	-488 084	-27 624	-515 708	-508 786	-6 922
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt					
Tulot	35 704	697	36 401	40 972	-4 571
Menot	-452 227	-26 625	-478 852	-477 298	-1 554
Toimintakate	-416 523	-25 928	-442 451	-436 325	-6 126

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Toimialan kannalta erittäin merkittävän DigiOne-palvelualustan ja sen palveluiden kehitystyö edistyivät vuonna 2023. Palvelukokonaisuutta ei saatu kokonaisuudessaan valmiiksi, ja perusopetuksen käyttöönotto päätettiin siirtää vuodelle 2024. DigiOne-hankkeen edelläkävijäkunnat saivat loppuvuodesta Business Finlandilta 1,287 milj. euroa projektirahoitusta, jonka vastaanottamisesta DigiOnen ohjausryhmä teki päätöksen tammikuussa 2024. Business Finlandin

rahoituksen lisäksi kunnat rahoittavat

hanketta omalla rahoituksellaan. Vantaan osuus lisärahoituksesta on 1 588 252 euroa. Syksyllä 2023 valmistauduttiin DigiOnen eri kokonaisuuksien pilotointeihin. Vantaalla työskentely painottui erityisesti toiminnan muutoksen suunnitteluun ja olemassa olevien työnkulkujen tunnistamiseen, Vantaan oman organisoitumisen, rakenteiden ja resurssien luomiseen, henkilöstön osallistamiseen osana määrittelyä, kehitystä ja testausta sekä pilotoinnin ja käyttöönoton valmisteluun.

Vantaan kaupunki on ollut mukana Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallissa vuodesta 2021 lähtien. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala koordinoi työtä kaupunkitasoisesti. Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman toimeenpano jatkui 2023. Toimiala toteutti Johdatus lapsen oikeuksiin -verkkokoulutuksen koko henkilöstölle sekä luottamushenkilöille. Kaupunkitasoiset turvallisemman tilan periaatteet otettiin käyttöön ja koottiin Lapsen etu yksilöpäätöksissä – Vantaan kaupungin malli. Lisäksi toteutettiin laaja #AutatkoSinä -viestintäkampanja. Vantaan kaupunki sai Suomen UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen vuoden 2024 alussa. Tämä tarkoittaa, että on onnistuttu lapsioikeusperustaisen työn edistämisessä ja kehittämistyöhön on sitouduttu myös jatkossa.

Tikkurilan osaamiskampus hankkeen resursointia vahvistettiin vuoden aikana ja työ jatkuu viiden hengen hanketoimistolla. Hankkeen seurantatoimikunta aloitti toimintansa. Koulutusyhteistyön palveluoperaattorin yhteiskehittäminen aiesopimuskumppaneiden kesken alkoi ja rinnalla kartoitettiin vantaalaisyritysten palvelutarpeita sekä järjestettiin verkostotapaamisia koulutuksen tarjoajien sekä yritysten kesken. Opiskelijoita osallistettiin hackathonin kautta kampuksen TKI-konseptin kehittämiseen ja kuntalaisia alueen nimikisaan. Alueen asemakaava hyväksyttiin, kaupungin oppilaitostilojen tarve- ja hankeselvitys valmistuivat, samoin kuin katu- ja puistoalueiden suunnitelma ja alueen taidekonseptit. Potentiaaliset sijoittajat ja rakennusliikkeet osallistuivat aktiivisesti osallistavaan markkinavuoropuheluun. Loppuvuodesta valmistui koko hankeajan kattava ohjelma-asiakirja.

Englanninkielisen palvelun laajentamisen valmistelu eteni konkretiaan siten, että Muuraan sijoittuvaan uuteen päiväkotiin ja peruskouluun ryhdyttiin laatimaan pedagogista suunnitelmaa osana rakennushankkeen tarveselvitystä. IB-jatkumon osalta valmistelu jatkuu edelleen.

Toimialalla laadittiin varhaiskasvatuksen lisäksi myös muille palvelualueille, sekä yhteisiin palveluihin, henkilöstön veto- ja pitovoimaa edistävät toimenpideohjelmat. Toimenpideohjelmat ovat osa kaupunkitasoista henkilöstön saatavuusohjelmaa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan määrärahoja korotettiin vuoden 2023 aikana valtuuston päätöksillä 18.9.2023 § 18 sekä 11.12.2023 § 10. Ensimmäisessä lisätalousarviossa siirrettiin keskitetty palkkavaraus toimialoille. Tämän vaikutus oli toimialalle 8,9 milj. euroa. Toisessa lisätalousarviossa bruttoyksiköiden tuloja lisättiin 0,7 milj. euroa ja menoja lisättiin 18,2 milj. euroa. Lisäksi nettositovien yksiköiden toimintakatetta korotettiin 0,78 milj. euroa. Toimialan bruttoyksiköiden yhteensä sitova toimintakulujen määräraha alittui 1,6 milj. euroa ja toimintatuotot ylittyivät 4,6 milj. euroa. Toimialan nettoyksikön toimintakatetavoite saavutettiin.

13 10
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-90	0	-90	-106	16
Toimintakate	-90	0	-90	-106	16

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta kokoontui 11 kertaa. Lautakunnan ruotsinkielinen jaosto kokoontui seitsemän (7) kertaa, yksilöasioiden jaosto viisi (5) kertaa ja opiskelijan oikeusturvaelin kerran. Vaikuttamistoimielin Svenska kommittén kokoontui seitsemän (7) kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan toimintakulut ylittivät talousarvion 15 886 euroa.

13 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	400	368	768	738	30
Menot	-5 923	-854	-6 777	-5 883	-894
Toimintakate	-5 523	-486	-6 009	-5 145	-864

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteisiin palveluihin perustettiin vuoden 2023 aikana hyvinvoinnin ja opiskeluhuollon tiimi, jonka tehtävänä on koordinoida ja kehittää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, kehittää yhteisöllistä opiskeluhuoltoa, edistää kiusaamiseen puuttumisen osaamista ja menetelmiä toimintayksiköissä ja koordinoida hyvinvointityötä erityisesti lasten ja nuorten osalta.

Toimialan tiedolla johtamisen kehittäminen on jatkunut pääpaino palvelualuekohtaisella työllä. Toiminnan ja talouden suunnitteluprosessia on kehitetty entistä paremmin palvelemaan ennakoivaa ja strategista suunnittelua. Osana Digionen käynnistämää toiminnanmuutosprosessia on valmisteltu mm. varhaiskasvatuksen ja koulukuljetusten hakemus- ja päätösprosessien kehittämistä.

Varhaiskasvatuksen kuljetusten hakemus-päätösprosessin digitalisoiminen käynnistyi. Perusopetuksen oppilaskuljetusten osalta on osallistuttu DigiOne-kehittämistyön määrittelytyöpajoihin.

Henkilöstön vaihtuvuus on jatkunut suurena, vaikka samaan aikaan Kunta10-tulokset olivat hyvällä tasolla.

Talousarvion toteutuminen

Johdon ja yhteisten palveluiden tulot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintamenot alittivat muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	- *	0,6 %	0,6 %

* Vertailukelpoista lukua ei saada koko toimialaa koskevan palkkaoikaisun vuoksi.

13 30
Perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	18 143	1 686	19 829	24 248	-4 420
Menot	-232 361	-5 461	-237 821	-240 619	2 798
Toimintakate	-214 218	-3 775	-217 993	-216 371	-1 622

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Opetussuunnitelman ja strategian mukainen opetuksen kehittäminen on toteutunut suunnitellusti. Alkuopetuksen äidinkielen ja matematiikan tavoitteisiin on voitu keskittyä lisätuntien turvin. Opetushenkilöstöä on valmistettu opetussuunnitelmatyön kautta DigiOnen käyttöönottoon. Kaikilla osa-alueilla on pyritty löytämään työtapoja, jotka vievät eteenpäin myös yhteisopettajuutta.

Erityistä tukea on voitu vahvistaa erityisopettajien määrää kasvattamalla. Edelleen kelpoisista erityisluokanopettajista on pula. Tähän on vastattu Jyväskylän yliopiston toteuttamalla erityisopettajakoulutuksella, minkä kautta on koulutettu 40 perusopetuksen erityisopettajaa kahdessa aallossa.

Kouluilla on vahvistettu kiusaamisen vastaista työtä niin ennaltaehkäiseviä toimintamuotoja kehittämällä kuin huolikouluja tukemalla ja toimenpiteitä seuraamalla.

Valtion oppilashuollon hankerahoituksella on aloittanut 11 kouluvalmentajaa. Heidän työnsä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi koetaan merkittävänä.

Vammaisopetuksen kasvu jatkuu edelleen ja S2-prosentin suhteellinen osuus vammaisopetuksen oppilaista suurempi kuin muu kasvu. Päivä- ja lomatoiminta järjestetään yhteistyössä vakehyvan kanssa. Muutos on edellyttänyt menettelytavoista sopimista ja toiminnan hallinnointi vaatii aiempaa enemmän yhteistyötä ja resurssia.

Perusopetuslain alaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan laadun kehittämiseksi on palkattu oma koordinaattori, joka tukee kerhojen henkilöstöä haastavien ryhmien toiminnassa sekä perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Läksytukitoiminta on aloitettu osana toimialan yhteistä monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmaa.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen talousarvion toimintakulut ylittyivät 2,8 milj. euroa (101 %). Keskeiset ylityksen syyt olivat vuokrien ylittyminen 1,4 milj. euroa ja koulujen määrärahojen (opetus, avustava henkilöstö, oppimateriaalit) ylittyminen 1,6 milj. euroa.

Perusopetuksen tulot ylittyivät 4,4 milj. euroa. Keskeiset seikat olivat ELY:n korvaukset pakolaislapsista ja talousarvion hyväksymisen jälkeen saadut valtion hankeavustukset. Toimintakate alittui
1,6 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	23 782	23 771	24 052
Käyttömenot euroa/oppilas	9 353	9 775	10 004
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	54 %	56 %	57 %
Huoneistoneliöt/oppilas *	10,0	10,1	10,2
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1–9 luokat	15,9	15,9	16,5
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	100 %	100 %
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 650	2 550	2 620
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	37 %	37 %	31 %
Oppilaita/oppilaanohjaaja	190	210	210

* Sis. keittiövuokrat, ilman näitä 9,7. Vuodesta 2023 lähtien ei sisällä opiskeluhuollon tiloja.

13 50
Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	16 573	-1 339	15 234	15 400	-166
Menot	-199 228	-19 943	-219 170	-215 874	-3 296
Toimintakate	-182 655	-21 282	-203 936	-200 474	-3 462

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus oli edelleen erittäin haasteellista lukuisista toimenpiteistä huolimatta. Vantaalla tehdyt palkkaratkaisut paransivat kuitenkin jonkin verran Vantaan vetovoimaa henkilöstön keskuudessa. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuva otettiin käyttöön. Omia varahenkilöitä palkattiin, mutta kaikkia vakansseja ei saatu täyteen. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan oppisopimusmahdollisuuksia lisättiin 1.8. yhteistyössä Varian kanssa. Saatavuustoimenpiteitä jatketaan kaupunkitasoisen suunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä kasvoi 157 lapsella edelliseen vuoteen nähden. Lapsista aiempia vuosia suurempi osuus oli alle 3-vuotiaita, mikä vaikutti osaltaan henkilöstötarpeen suureen kasvuun. Vuonna 2022 Vantaalla syntyi noin 200 lasta enemmän edellisiin vuosiin verrattuna ja näitä lapsia tuli vuoden 2023 aikana varhaiskasvatukseen. Myös perhevapaauudistuksen myötä varhaiskasvatukseen on tullut entistä nuorempia lapsia.

Vuonna 2023 valmistui kaksi uutta kunnallista päiväkotia, Patotien ja Jokiuoman päiväkodit Myyrmäkeen. Muut suunnitellut päiväkodit (Kelokuusi, Ruusupuu ja Pesäpuu) viivästyivät ja avautuvat vuonna 2024. Päiväkodeissa on paikkoja yhteensä 333, joista uusia 79. Lisäksi yksityinen Pilke päiväkoti avautui Martinlaaksoon, 54 paikkaa.

Rinnakkain johdettuja yksiköitä tuli lisää 4 ja niitä on nyt yhteensä 15.

Asiakasjärjestelmän (VaSa) uusia toiminnallisuuksia otettiin käyttöön. Erityisesti tilastointitoiminnallisuus paransi toiminnan ohjaukseen liittyvää tiedon hyödyntämistä.

Kolmiportaisen tuen käyttöönottoa jatkettiin ja lasten tukemiseen palkattiin uusina 7 erityisopettajaa ja 9 avustajaa.

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen toteuma oli 15,4 milj. euroa (101 %), josta varhaiskasvatusmaksujen osuus oli 9,6 milj. euroa. Maksutuottojen tulotavoitetta alennettiin 1,4 milj. euroa lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä joulukuussa. Hankerahoitusta käytettiin 3,7 milj. euroa. Valtiolta saatuja korvauksia ja avustuksia kirjattiin 1,5 milj. euroa sekä korvauksia kunnilta saatiin 0,4 milj. euroa. Muita toimintatuottoja kertyi 0,2 milj. euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen toteuma oli 215,9 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakulut ylittyivät 16,6 milj. euroa. Valtuuston syyskuussa hyväksytyn lisätalousarvion yhteydessä siirrettiin keskitettyä palkkavarausta palvelualueille, josta varhaiskasvatuksen osuus oli 4,8 milj. euroa. Valtuuston toisen lisätalousarvion yhteydessä joulukuussa varhaiskasvatukselle myönnettiin 15,0 milj. euron suuruinen lisämääräraha johtuen kasvaneista Seuren sijaiskustannuksista ja palvelusetelikustannuksista. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 3,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022 **	TA 2023	TP 2023
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 000	10 719	10 642
Yksityinen varhaiskasvatus	2 200	2 280	2 068
Kerhotoiminta	200	226	170
Kotihoidon tuki	3 000	3 082	2 673
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *	83,0 %	83,7 %	80,1 % ***
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	17,0 %	17,5 %	16,3 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	12,0 %	10,3 %	12,8 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	11 900	12 057	13 880

* Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.
** Arvio vuoden 2022 keskiarvosta järjestelmävaihdoksesta johtuen.
*** Laskentatavan muutos perhevapaauudistuksen vuoksi 2023 lähtien.

13 90
Svenskspråkiga servicen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	589	-18	571	586	-15
Menot	-14 626	-368	-14 994	-14 816	-178
Toimintakate	-14 037	-386	-14 423	-14 230	-193

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen johtamisjärjestelmää on uudistettu vuonna 2023 kehittämispäällikön viran perustamisen myötä. Vuoden 2023 aikana työskentely strategisten prosessien kanssa on kehittynyt siten, että kaikilla asteilla on samat painopisteet, mikä tukee yhtenäistä ruotsinkielistä oppimispolkua. Kehittämistyö on myös keskittynyt parantamaan kentän ja johdon välistä tiedonkulkua.

Pätevän henkilöstön löytäminen varhaiskasvatukseen on ollut haastavaa useiden vuosien ajan. Tilanteen helpottamiseksi Vantaalla tarjotaan mahdollisuus osallistua ruotsinkieliseen lastenohjaajan pätevyyttä antavaan oppisopimuskoulutukseen Varian ja Step-koulutuksen yhteistyönä.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 koskien lasten tukea. Lain muutokseen vastaamiseksi vuonna 2023 palkattiin yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Ruotsinkielisen palvelualueen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion yhteistyö ruotsin kielitason vahvistamiseksi, eli niin sanottu kielistrateginen työ, on edistynyt joka asteella ja kaikkien yksiköiden henkilökunta on osallistunut koulutuksiin koskien kielitason vahvistamista. S2-opetuksen suunnittelu on valmistunut. S2-opettajaa ei onnistuttu rekrytoimaan.

Ruotsinkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehtiin muutos koskien poissaolojen ehkäisemistä sekä poissaolojen suunnitelmallista seuraamista ja niihin puuttumista. Ohjelma on otettu käyttöön ja edesauttaa pitkien poissaolojen puuttumiseen ja ehkäisemiseen. Opetussuunnitelmaan tehtiin myös muutos koskien vuosiluokkien 3–6 arviointikriteereitä sekä lisättiin vuosiviikkotunti ruotsia äidinkielenä 1. vuosiluokalle sekä vuosiviikkotunti matematiikkaa 2. vuosiluokalle. Nämä muutokset otettiin käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Ruotsinkieliselle esiopetukselle, perusopetukselle ja lukiokoulutukselle laadittiin uusi opiskeluhuoltosuunnitelma, joka otettiin käyttöön 1.8.2023. Opiskeluhuoltopalveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alussa hyvinvointialueille. Uudistuksen myötä opiskeluhuoltosuunnitelmien laatiminen muuttui esiopetus-, perusopetus- ja oppilaitoskohtaisesti laadituista opiskeluhuoltosuunnitelmista 1.8.2023 alkaen koulutuksen järjestäjäkohtaiseksi suunnitelmaksi.

Ruotsinkielinen TUVA-koulutus järjestetään Vantaan, Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen kuntayhteistyönä. Ammattikoulu Prakticum on vastuussa koulutuksen toteutuksesta. Vantaalta osallistuu kaksi oppilasta ruotsinkieliseen TUVA-koulutukseen.

Talousarvion toteutuminen

Ruotsinkielisten palveluiden maksutuottojen toteuma oli 73 prosenttia ja jäi 124 000 euroa alle talousarvion, johtuen liian suuresta maksutuottojen arviosta sekä 1.3.2023 voimaan tulleesta asiakasmaksulain muutoksesta. Toimintatuottojen toteuma oli kuitenkin 102,7 prosenttia johtuen valtiolta saaduista arvioitua suuremmista tuista ja avustuksista. Ruotsinkielisten palveluiden toimintakulujen toteuma oli 98,8 prosenttia muutettuun talousarvioon verrattuna. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 178 000 eurolla. Toimintakatteen toteumaprosentti on 98,7.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa *	300 **	300	286
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	-	55	54
Lapsia esiopetuksessa	64	75	69
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	721	722	728
Käyttömenot euroa / oppilas	11 021	11 754	11 409
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista / oppilas	58 %	58 %	56 %
Huoneistoneliöt / oppilas	13,7	13,7	13,5
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1–9 luokat ***	15,7	15,7	14,4
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	100 %	100 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	128	145	127
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	158	160	160
Käyttömenot euroa / opiskelija	8 337	8 858	9 531
Huoneistoneliöt / lukio-opiskelija	8,2	8,1	8,1

* Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.
** Arvio vuoden 2022 keskiarvosta järjestelmävaihdoksesta johtuen.
*** Laskentatapa yhdenmukaistettu suomenkielisen perusopetuksen kanssa.

137
Toisen asteen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 926	0	1 926	2 821	-895
Menot	-73 487	-1 696	-75 183	-75 281	98
Toimintakate	-71 561	-1 696	-73 257	-72 461	-796

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen nelivuotinen strateginen toimenpideohjelma ja siitä johdetut tavoitteet ohjasivat vahvasti toimintaa. Toisen asteen koulutuksen strategista kärkeä - joustavia oppimisen polkuja – yhteiskehitettiin oppilaitosten henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa palvelumuotoilun keinoin. Korona-avustuksella lukiokoulutuksessa aloitettiin syksyllä 2023 monimuoto-opiskeluun perustuvan opiskelun tukimuodon pilotointi. Kieli- ja kulttuuritietoisuuden edistämiseksi keväällä 2023 toiselle asteelle palkattiin kaksi monikulttuurisuusasian koordinaattoria ja syksyllä 2023 lukiokoulutuksessa aloitti kaksi kielikoordinaattoria. Koordinaattorit on palkattu määräaikaisina hankeavustuksilla. Kieli- ja kulttuuritietoisuutta kehitettiin myös lukiokoulutuksen laatuhankkeessa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä toisen asteen koulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelmat päivitettiin uusien määräysten mukaisiksi. Uudet opiskeluhuoltosuunnitelmat tulivat voimaan 1.8.2023. Oppilaitosten yhteisölliset hyvinvointiryhmät koulutettiin suunnitelmiin liittyen. Oppilaitoksissa laadittiin turvallisemman tilan periaatteita. Hyvinvointialueen kanssa on sovittu yhteisistä käytännöistä ja pidetty säännöllisesti yhteistapaamisia.

Varian opiskelijavuosimäärä ylitti reilusti OKM:n Varialle myöntämän tavoitteellisen määrän. Suurin osa ylityksestä johtuu oppisopimuskoulutuksen kysynnän lisääntymisestä. Hakijapalveluiden kehittäminen Variassa on edennyt strategian mukaisesti. Kaikkien alojen hakuprosessit on siirretty hakijapalveluiden hoidettavaksi ja valmisteltu yhtenäiset valintakriteerit ja kielitestaus jatkuvalle haulle.

Varialla on ollut merkittävä rooli TE2024 –uudistuksen valmistelussa erityisesti osaamisen kehittämisessä vuoden 2023 aikana. Maahanmuuttajien osaamiskeskuksen OKM-rahoitus päättyi vuoden 2023 lopussa ja sen myötä toisen asteen koulutuksen alaisuudessa toteutettu toiminta uudelleenorganisoitiin työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueelle 1.1.2024 alkaen.

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkintoon valmisteltiin International Baccalaureate-ohjelman hakemista. Varia on vuoden 2023 lopulla hakuprosessissa “IB Candidate School”. Tavoitteena on, että lupa saadaan vuoden 2024 aikana. Ammatillisen koulutuksen tutkintojen toteutussuunnitelmia on päivitetty ja huomioitu alakohtaisesti kestävän kehityksen sisällöt.

Vehkalan kampuksen rakentaminen on käynnistynyt aikataulussa, ja varialaiset ovat olleet kiinteästi mukana erilaisissa suunnittelu- ja valmistelutehtävissä sekä eri alojen muuttojen suunnittelussa. Myös muita tilahankkeita edistettiin vuoden aikana suunnitellun aikataulun mukaisesti: Aviapoliksen lukion, Osaamiskampuksen ja Sotungin lukion paviljonkirakennuksen hankesuunnitelmat hyväksyttiin syksyllä 2023. Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on ollut merkittävä rooli Tikkurilan osaamiskampustyössä. Vuoden 2023 aikana kehitettiin palveluoperaattorimallia yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kontaktoitiin potentiaalisia oppilaitoskumppaneita.

Talousarvion toteutuminen

Toisen asteen koulutuksen palvelualue on ollut kokonaisuudessaan nettobudjetissa 1.1.2023 alkaen. Talousarvio toteutui suunnitellusti toimintakatteen ollessa 98,6 prosenttia. Lukiokoulutuksessa toimintakate oli 98,8 prosenttia ja ammatillisessa koulutuksessa 98,4 prosenttia. Toimintatuottojen toteumaprosentti toisella asteella kokonaisuudessaan oli 158,1, lukiokoulutuksessa 155,0 ja ammatillisessa koulutuksessa 164,6.

Varialle myönnettiin OKM:n toisella lisäsuoritepäätöksellä (VN/25889/2023) 82 opiskelijavuotta (584 136 euroa) lisää.

Korona-avustusta vuodelle 2023 myönnettiin lukiokoulutukseen seuraavasti:

- Poikkeusoloista tuetusti tulevaan, korona-avustus 1.10.2021 - 31.7.2023, 734 185 euroa.
- Hyvinvointia ja tukea, korona-avustus 1.12.2022 - 31.7.2024, 845 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 712	3 691	3 785
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä / lukio, keskiarvo	742	738	757
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	237	250	323
Keskeyttäneet, % opiskelijamäärästä (päivälukiot) *	6,8 %	4,5 %	5,7 %
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	88,0 %	88,0 %	88,3 %
Kaikki tunnit / vvt / opiskelija (päivälukiot)	1,34	1,36	1,34
Käyttömenot euroa / opiskelija (päivälukiot)	7 615	8 293	8 204
Huoneistoneliöt / opiskelija (päivälukiot)	7,3	7,4	7,4
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta, % (ammatillinen koulutus)	35 %	41 %	32 %
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste (ammatillinen koulutus)	100 %	100 %	100 %
Käyttömenot euroa / opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus yhteensä)	11 540	11 584	11 880
Huoneistoneliöt / opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus)	13,8	13,5	13,4
Alle 20-v perustutkintoa suorittavien keskeyttämisprosentti Variassa	-	8,0 %	9,6 %

* Laskentatapa muuttunut KS 2022 lähtien.

16
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi

Vastuuhenkilö: Riikka Åstrand

Toimielin: Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkikulttuuri yhteensä					
Tulot	11 595	0	11 595	12 077	-482
Menot	-77 842	-2 644	-80 486	-80 161	-324
Toimintakate	-66 247	-2 644	-68 891	-68 085	-807
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt					
Tulot	10 227	0	10 227	10 741	-514
Menot	-72 297	-2 546	-74 843	-74 495	-349
Toimintakate	-62 071	-2 546	-64 617	-63 754	-863

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan toimintaympäristöanalyysissa on noussut esiin väestönkasvu, väestörakenteen muutos, eriarvoistumiskehitys, turvallisuus, nuorisorikollisuus ja vieraskielisten kotoutumisen panostukset. Nopea väestönkasvu ja monimuotoistuminen tuovat lisähaastetta palvelutuotantoon, mutta ne voivat hallitusti hoidettuina olla kaupungille myös menestystekijä.

Vuoden 2023 alusta käynnistynyt uusi organisaatiorakenne on toiminut hyvin ja siihen ollaan tyytyväisiä. Palvelualueiden kehittämistyö on edennyt hyvin. Toimialan kehittämishankkeina olleet elintapaohjaus ja harrastustakuun edistäminen vakinaistuvat vuoden 2024 alusta. Monia yksityisiä investointeja edistettiin, kuten Aviapolis Live, Ilmailumuseon uusi hanke, Arena 3.3 ja Elmon jäähalli. Useita strategisesti merkittäviä avauksia on tehty kumppaneiden kanssa. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujunut hyvin ja Vantaa on osallistunut hyvinvointialueen järjestämiin hyte-neuvotteluihin.

Kivistöön on saatu iso ja toivottu parannus palvelukokonaisuuteen, kun Kivis-kauppakeskukseen avattiin Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki loppuvuonna 2023. Mosaiikin avautuminen myöhästyi hieman suunnitellusta aikataulusta rakennusurakan toimitusten myöhästymisten vuoksi. Kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi käynnistettiin ensimmäisen kerran ja kuntalaiset osallistuvat siihen jopa odotettua aktiivisemmin.

Toimialan strategiaa kirkastettiin ja jäljellä olevalle strategiakaudelle valittiin neljä painopistealuetta. Vuoden aikana onnistuttiin parantamaan työntekijöiden saatavuusongelmaa ja henkilöstön yleistä tunnelmaa poikkeusaikojen jälkeen.

Talousarvion toteutuminen 2023

Vuonna 2023 toimialan talouden seuranta, suunnittelu ja ennustaminen oli edellisvuosia selkeämpää, kun koronapandemia-ajan aiheuttama poikkeustilanne jäi taakse eikä enää merkittävästi vaikuttanut toimintaan. Vuoden alussa voimaan astuneen organisaatiomuutoksen seurauksena toimialan talousarvion sitovuustasoihin tehtiin tarvittavat muutokset kaupunginvaltuuston päätöksellä maaliskuussa. Vuoden aikana talousarviota muutettiin lisäksi palkkaratkaisun johdosta, jonka seurauksena kaupungin keskitetystä palkkavarauksesta siirrettiin määrärahaa toimialalle 1,0 milj. euroa. Lopullisessa talousarviossa näkyvät myös kesätyömäärärahan (0,4 milj. euroa) sekä myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) toimenpiteiden menoja vastaava budjettisiirto kaupunginhallituksen budjetista (1,2 milj. euroa). Toimiala ei vuonna 2023 tehnyt muutosesityksiä talousarvioon, vaan alkuperäisen talousarvion toimintamenojen määrärahojen ennustettiin riittävän ja tulotavoitteiden toteutuvan suunnitellusti.

Toimialan bruttoyksiköiden toimintatulot olivat yhteensä 10,7 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion lopulta 0,5 milj. euroa (toteuma 105 %). Toimintamenojen toteuma oli 74,5 milj. euroa ja ero talousarvioon oli 0,3 milj. euroa (toteuma 100 %). Toimialan sisällä palvelualueilla oli talousarviopoikkeamia sekä tuloissa että menoissa, mutta sitovuustasolla menot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Merkittävimmät talousarviopoikkeamat liittyivät budjetoimattomiin hankkeisiin, Mosaiikin palvelukeskuksen avaamisen sekä aikuisten perusopetuksen laajentumisen siirtymiseen suunnitellusta.

Toimialan nettoyksiköiden toimintakatteen toteuma oli -4,3 milj. euroa, mikä alitti tavoitteen hienoisesti (-56 000 euroa, 101 %). Tulot alittuivat 32 000 euroa ja menot ylittyivät 24 000 euroa.

Palvelualueiden talousarvion toteutuminen on raportoitu tarkemmin palvelualueita koskevissa osioissa.

16 10
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-82	2
Toimintakate	-80	0	-80	-82	2

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta (ent. kaupunkikulttuurilautakunta) kokoontui 12 kertaa. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta kokoontui keväällä puolipäiväiseen talousarvion kehysinfoon Clarion Hotel Aviapoliksessa ja alkusyksystä järjestettiin kaksipäiväinen talousarvioseminaari Haikon kartanolla.

Vuoden aikana toimi kaksi lautakunnan työryhmää, liikkumisohjelman poliittinen ohjausryhmä sekä asukas- ja järjestötilojen kehittämisen työryhmä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan talousarvio toteutui budjetin mukaisesti.

16 21
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	745	0	745	898	-154
Menot	-3 948	-1 304	-5 253	-5 430	177
Toimintakate	-3 204	-1 304	-4 508	-4 532	24

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Harrastuskalenteri on uusi palvelu vantaalaisille ja Vantaalla harrastaville. Harrastaminen tukee mm. hyvinvointia, elämäniloa, yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja elinikäistä oppimista. Harrastuskalenterin avulla Vantaan yhteisöt, järjestöt, yritykset ja muut toimijat voivat auttaa asukkaita ja Vantaalla vierailevia löytämään tekemistä, kiinnittymään asuinalueeseensa ja viihtymään Vantaalla. Harrastuskalenteri on myös osa hyvinvointialueen digitarjotinta. Harrastuskalenterista löytyy heti julkaisun yhteydessä tuhansia harrastuksia kaikille ikäryhmille, mm. kaikki Aikuisopiston, entisen hobihobi.fi:n sekä Harrastusten Vantaan tarjonta. Kevään 2024 aikana kutsutaan kaikki muutkin kaupungin omat toimijat, että seurat, järjestöt ja muut yhteisöt julkaisemaan tai integroimaan tarjontansa näkyville syksyllä alkavaa harrastuskautta ja isompaa lanseerausta varten.

Osallistuvan budjetoinnin kaupunkitasoinen malli hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.6.2023 § 10. Ensimmäinen kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi toteutetaan vuosina 2023–2025. Osallistuvan budjetoinnin rahoitus 1,2 milj. euroa jakautuu asukasluvun perusteella Vantaan 7 suuralueelle. Eri työryhmät ja verkostot aloittivat toimintansa syksyllä. Syksyn aikana toteutettiin ohjeistukset, henkilöstön perehdytys, asukasvuorovaikutuksen ja viestinnän toimenpiteet ja digitaalinen toteutus. Osallistuva budjetointi käynnistyi marraskuussa ideointivaiheella. Asukasvuorovaikutusta tehtiin yhteistyössä

omien palveluiden ja järjestökumppaneiden kanssa. Ideoita sai jättää verkossa, paperilla ja tapahtumissa, lapset ja nuoret osallistuivat varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa osana Vaikuttajapäivä prosessia. Asukkaat saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja heiltä saatiin yhteensä reilut 2 000 ideaa. Ideoiden määrä oli huomattavasti ennakoitua suurempi. Ideoiden käsittely käynnistyi eri toimialoilla joulukuun alussa. Suuresta ideoiden määrästä johtuen käsittelytyötä on ennakoitua enemmän. Vantaalaiset pääsevät äänestämään äänestykseen etenevistä ehdotuksista suosikkinsa 1.-21.4.2024.

Vuoden 2023 aikana Harrastusten Vantaan harrastuksia tarjottiin kaikille Vantaan peruskoululaisille yli 70:ssä eri tilassa. Toimintakausi seuraa kouluvuoden sykliä, joten vuoteen 2023 mahtuu puolet kahden eri toimikauden tilastoista. Yhteensä harrastustoimintaan vuonna 2023 sekä kevät- että syyskausina osallistui noin 6 000 peruskouluikäistä lasta ja nuorta ja viikoittaisia harrastusryhmiä vuoden aikana toimi yhteensä yli 400. Keväällä 2023 toteutettiin vuosittainen Harrastustoivekysely, joka toimii Harrastusten Vantaan toiminnan suunnittelun ohjenuorana tulevaa - tässä tapauksessa 2023–24 - kautta silmällä pitäen. Kyselyyn vastasi lähes 27 prosenttia kaikista Vantaan peruskouluikäisitä lapsista ja nuorista. Harrastusten Vantaan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana keskimäärin 6 viikon välein, yhteensä 8 kertaa. Toimintakaudelle (01.08.2023-31.07.2024) myönnettiin valtion avustusta (AVI) 700 000 euroa. Lisäksi perustoiminnan ohelle Harrastusten Vantaa sai keväällä 2023 Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastustoiminnan ja saavutettavuuden kehittämiseen. Vantaan kehittämisnäkökulmana on erityisesti erilaisuuden ja erilaisten lasten ja nuorten tarpeiden ymmärryksen lisääminen harrastustoiminnan ja -toimijoiden keskuudessa. Harrastamisen Suomen malli kirjattiin osaksi nuorisolakia 1.1.2023 alkaen, mikä juurrutti toiminnan osaksi muita vakiintuneita toimenpiteitä myös Vantaalla. Harrastusten Vantaa siirtyy osaksi elinikäisen oppimisen palvelualuetta 1.1.2024, josta alkaen harrastustakuun edistämiselle sekä Harrastusten Vantaan toiminnan kehittämiselle on myös yksi vakituinen työntekijä.

Vantaan Kuusijärvi on kaupunkitasoinen kärkihanke, josta kehitetään Etelä-Suomen saavutettavinta luonto- ja virkistyspaikkaa maiseman ja alueen kantokyvyn ehdoilla. Vuoden 2023 aikana kestävää luontomatkailua ja virkistyskäyttöä edistettiin monin tavoin. Kuusijärvelle laadittiin muun muassa ympäristöindikaattorit, joita hyödynnetään alueen kehittämisessä ja palveluiden mitoittamisessa. Alueelle saapumista parannettiin lisäämällä joukkoliikennevuoroja. Uusi laajempi pysäköintialue ja esteetön lähivirkistysalue nuotiopaikkoineen avattiin asiakkaiden käyttöön. Rakennus- ja maisemahankkeiden suunnittelua tehtiin yhdessä erilaisten yhteisöjen kanssa.

Kiinnostus Kuusijärven saunapalveluja kohtaan on kasvanut tasaisesti. Saunatiloja saadaan lisää, kun kahden uuden savusaunan ja pesutilarakennuksen rakentaminen alkaa 2024. Suomen Latu myönsi Vantaalle oikeuden järjestää Nuku yö ulkona -kampanjan päätapahtuman eli metsähotellin Kuusijärvellä elokuussa 2024. Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallintomalli valmistui ja hallintovastuu siirtyy kaupunkiympäristön toimialalta kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle 2024 aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä (hyte) tehdään Vantaalla Hyvinvointia rakentava Vantaa –strategiateeman alla. Vuoden 2023 toimintaa leimasi soteuudistuksen tuomat muutokset kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviin, kun vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (Vakehyva) vastuulle. Muutoksesta huolimatta kunnalla on edelleen lakisääteisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuita ja tehtäviä. Vuonna 2023 Vantaa on osallistunut alueellisiin hyte-neuvotteluihin viisi kertaa ja lisäksi osallistunut hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimiseen. Kesäkuussa 2023 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 ja syksyllä 2023 laadittiin hyvinvointikatsaus 2023. Hyten osalta kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintoja on selvitelty, sovittu työnjaosta ja rakennettu uudenlaista yhteistyötä uudessa tilanteessa. Yhdyspintatyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen. Monissa palveluissa, kuten oppilashuollossa ja ehkäisevässä päihdetyössä on tapahtunut muutoksia, joiden selvittely vaatii resursseja vielä tulevinakin vuosina.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma (MEK) (ts. Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateema) vuosille 2023–2025 on toteutunut melko hyvin vuonna 2023. Ohjelman tavoitteena on alueiden ja asukkaiden hyvinvointierojen kaventaminen. Ohjelma on rakentanut uudenlaista yhteistoiminnan kulttuuria, jolla tämänkaltaisia systeemisiä ja kompleksisia haasteita voitaisiin ratkaista. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2023–2025 ja sen toteutukseen varataan kaksi miljoonaa euroa vuosittain, yhteensä kuusi miljoonaa euroa. Vuoden 2023 haasteet liittyivät erityisesti toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin sekä erityisesti alkuvuonna esiintyneisiin rekrytointihaasteisiin.

Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %). Strategiateeman kärjet ja niiden keskeisimmät toimenpiteet olivat:

1. Vaikuttavuutta tiedolla johtamisella
   - Tutkimusyhteistyö, Puhti-hanke, segregaatioverkosto, tilannekuva ja tietomallit
2. Lapsikeskeinen investointistrategia
   - Vantaasta lapsiperhemyönteisin kunta (mm. koulunuorisotyö, nuorisotyöraiteilla sekä Tempo-orkesteri)
   - Koulutuksellisen eriarvoisuuden torjuminen (mm. Yhteinen kouluhanke, OKM:n tasa-arvon raha sekä muut kaupungin toimet)
3. Hyvinvointia koulutuksesta, työllisyydestä sekä terveydestä
   - Koulutus ja työllisyys (mm. S2-kieliopetus, Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään-hanke, yhteisöllisen kielenoppimisen kirjastonhoitajat)
   - Terveys (mm. Lähiöt liikkeessä: koulujen urheilujoukkueet ja asukkaiden vertaisliikunta)
4. Kukoistavat kaupunkikeskukset
   - Lähiöistä eläviä, moninaisia ja yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja (mm. yhteisökehittäjämalli, taidetta, kulttuuria ja tapahtumia sekä turvallisuusyhteistyö)
   - Raidekaupunkia rakentamassa (mm. Vantaan ratikka, kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmat, maa- ja asuntopolitiikka, osallistuva budjetointi, taloyhtiöklubi, lähiöohjelma, Kaupunkiympäristön segregaatiotyöryhmä)

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintatuotot toteutuivat 154 000 euroa talousarviota parempana (121 prosenttisesti). Poikkeama johtuu talousarviota korkeampien järjestötilojen vuokrien toteumasta sekä Lähiöohjelman hankerahoituksen tulouttamisesta.

Toimintamenot ylittivät muutetun talousarvion 177 000 euroa. Menojen ylitys oli seurausta järjestötilojen korkeammista vuokrakuluista (50 000 euroa) sekä Harrastusten Vantaan hankkeen menojen ylittymisestä johtuen palkkakirjanpidon aiheuttamista ongelmista (50 000 euroa). Lisäksi yhteisten palveluiden menojen toteumaan sisältyy MEK-ohjelman palkkajaksotuksia (77 000 euroa), joita vastaava määräraha on siirretty toimialoille kaupunginhallituksen keskitetystä määrärahavarauksesta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö, %	3,4	3,2	3,2
Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin tyytyväisten osuus	38	37	37

16 33
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	472	0	472	665	-193
Menot	-18 929	-345	-19 273	-19 257	-16
Toimintakate	-18 456	-345	-18 801	-18 592	-209

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana toteutettiin organisaatiouudistus, jossa kulttuuri- ja kirjastopalvelut yhdistyivät uudeksi palvelualueeksi. Yhdistymistä tuki yhteinen vuoden kestävä kehittämis- ja koulutusohjelma Ikkunoita uuteen, jossa luotiin uudenlaisia yhteisiä, kuntalaisia paremmin palvelevia sisältökokonaisuuksia.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen. Palvelualue vastaa Vantaalla kuntalaisten pääsystä tietoon, aineistoihin ja kulttuurisisältöihin sekä monipuolisen lukutaidon ja kirjallisuuden edistämisestä.

Kulttuurilinjausten toteuttaminen jatkui. Yksi keskeinen toimenpide oli Vantaan kulttuurilapset -ohjelma, jonka toteutus käynnistyi vuonna 2023 syntyneiden tapahtumilla. Håkansbölen kartanoalueen palvelujen kehittäminen käynnistyi. Kaupunginhallitus päätti päärakennuksen käyttötarkoituksesta ja hallinnosta: kesällä 2026 avataan kartanomuseo, joka on osa museopalveluiden organisaatiota.

Kirjasto 2030 -ohjelman pohjalta kehitettiin kirjaston palveluiden ja toimintoja. Ohjelman toimenpiteitä on täydennetty ja arvioitu vuosittain asiakasosallisuus huomioiden. Palautejärjestelmän toimivuutta on kehitetty ja selvitetty vaikuttavuutta.

Helmet-kirjastojen sivustouudistus toteutettiin. Lisäksi Helmet-yhteistyön kehittämisen yhteydessä selvitettiin mahdollisen yhteisen digiperustan ja keskittämisen hyötyjä.

Kaupunkistrategian sitova tavoite on “Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina”. Asetettu tapahtumien määrä saavutettiin.

Tempo-orkesterit siirtyivät osaksi lasten ja nuorten kulttuuripalveluita. Toimintaa kehitettiin siten, että se saavuttaa jatkossa yhä enemmän sellaisia lapsia, nuoria ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista.

Kaupunkiympäristö on muuttunut kasvavan maahanmuuttajaväestön, ikääntymisen sekä lapsiperheiden määrän kasvun myötä. Asukkaiden monimuotoisuuden lisääntymistä on tuettu tehokkaasti kulttuurin keinoin esim. MEK-hankkeiden kautta.

Vuonna 2023 syksyllä valmistuneen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskuksen tilojen ja toiminnan suunnitteluun panostettiin ja tilojen ja palveluiden tarjonnassa huomioitiin asiakkaiden esiintuomat tarpeet ja asiakaskohtaamisia kehitettiin. Asukkaat ovat ottaneet uuden keskuksen hyvin vastaan.

Koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyö on jatkunut perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sovittujen yhteisten linjausten mukaisesti.

Ratikan taiteen suunnittelu on käynnistetty ja kaupunkitasoinen julkisen taiteen ohjausryhmä on perustettu.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden talous toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Asetetut tulotavoitteet saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kulttuuripalvelut			
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	458 305	300 000	333 543
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot, euroa / asukas	1,55	1,28	1,77
Avustukset, euroa / asukas *	5,83	5,15	4,96
Kävijämäärä kaupunginmuseossa **	30 379	15 000	25 907
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	8 532	20 000	12 238
Käyttömenot euroa / asukas ***	55,68	34,71	36,48
Kirjastopalvelut			
kävijät	1 382 313	1 900 000	1 651 234
aineistolainojen määrä	2 394 690	2 400 000	2 502 965
aineistolainaus / asukas	10	10	10
aineistomääräraha euroa / asukas	5	5	5
toimintamenot / asukas	38,2	40,5	42,0

* TA2023 uuden organisaation mukainen, ilman taiteen perusopetuksen avustuksia.
** Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.
*** Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä. TA 2023 ilman musiikki- ja kuvataidekoulua.

16 34
Liikunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 538	0	5 538	5 506	32
Menot	-28 489	-389	-28 878	-28 879	1
Toimintakate	-22 951	-389	-23 340	-23 373	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnallisten palveluiden kohderyhmät ovat laajentuneet entisestään vuoden 2023 aikana ja ne kattavat kaikki ikäryhmät. Viimeisimpänä myös henkilöstön, jolle suunniteltu liikunnallisen työhyvinvointimallin kehitys saatiin päätökseen. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden palveluihin asti.

Olemassa olevia palveluita on kehitetty elämänkaariperiaatteen mukaisesti, jotta entistä useammalla vantaalaisella olisi mahdollisuus fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Elämänkaariperiaate nousee vahvasti esille myös liikuntapoliittisissa linjauksissa sekä kaupunkitasoisessa Liikkuva Vantaa –ohjelmassa, jonka toimeenpano käynnistyy vuonna 2024.

Nämä asiakirjat ohjaavat palvelualueen ja koko kaupungin fyysisen aktiivisuuden edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä lähitulevaisuudessa.

Liikkuva päiväkoti -ohjelmaa toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutusten sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehitysprojekteina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin jalkautumalla se entistä vahvemmin ja pitkäkestoisemmin osaksi valikoitujen varhaiskasvatusyksiköiden arkea.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloja koskevissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotua Sporttikaveri-toimintaa järjestettiin osana Harrastusten Vantaa -hanketta. Uutena avauksena yläasteen oppilaille kehitettiin PT-valmennusmalli, joka on kohdistettu palvelu niille oppilaille, joiden fyysisen toimintakyvyn parantaminen edellyttää henkilökohtaista apua.

Liikkuva opiskelu -ohjelmassa jatkettiin koulutusten järjestämistä toisen asteen oppilaitosten henkilökunnalle sekä hyvinvointivalmennuksen, pienryhmäohjausten ja liikuntaneuvonnan tarjontaa. Toisen asteen opiskelijoille tarjotaan myös uimahallien ja kuntosalien maksuton käyttö ennen kello 16:ta.

Koululaisten oppilasurheilua sekä maksuttomia pelipäivätapahtumia ja aikuisille suunnattua Korttelililiiga-toimintaa laajennettiin ja kehitetiin vuoden aikana. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n kanssa ympäri Vantaata entistä laajemmin.

Liikunnan palvelualueen ohjattu kurssitoiminta tarjosi erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Ohjattuun liikuntaan osallistuu viikoittain noin 5 000 vantaalaista. Kaupungin elintapaneuvontaa – hyvinvointimentorointia – tarjottiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kaikilla terveysasemilla.

Hyvinvointikertomus tutuksi & terveellinen ravitsemus tavaksi -hankkeessa pilotoitiin ylipainon hoitopolkua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Hankkeessa on arvioitu ja kehitetty toimenpide-ehdotuksia erityisesti peruskouluun liittyvään ravitsemuksen kehittämiseen esimerkiksi kouluruokailussa.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan kohdeavustusta kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen. Liikunnan avustuksia uudistettiin niin, että erityisliikunnan yleisavustus korvattiin soveltavan liikunnan kohdeavustuksella ja harrasteliikunnan ohjaajatuki päivitettiin harrasteliikunnan kohdeavustukseksi. Matalan kynnyksen maksutonta tai hyvin edullista harrastustoimintaa tuetaan tilojen maksuttomalla käytöllä ja harrasteliikunnan kohdeavustuksella.

Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin mm. uuden käyttöliittymän käyttöönotolla ja Suomi.fi-tunnistautumisella. Kaupungin uutta avustusjärjestelmää kehitettiin toimialatasoisesti ja se otettiin osalta liikunnan avustuksia käyttöön joulukuussa. Ohjatun liikunnan ja liikunnallisten päiväleirien ilmoittautumisjärjestelmä päivitettiin käyttäjäystävällisemmäksi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Hakunilan urheilupuistoon valmistuivat iso tekojää ja kaukalotekojää. Urheilupuiston aluetta myös perusparannettiin ja uusi huoltorakennus otettiin käyttöön. Elmon urheilupuiston esirakentaminen valmistui ja Elmon uimahallin suunnittelu jatkui. Martinlaakson uimahallin katon tukirakenteiden ja altaiden laatoitusten uusimiset aloitettiin. Tikkurilan Areenalle valmistui kolme aitiota. Uudet ulkokuntoilulaitteet asennettiin Askistoon, Havukoskelle, Ilolaan, Itä-Hakkilaan ja Pähkinärinteeseen. Peltolan koulun pihalle toteutettiin lähiliikuntapaikka.

Vuonna 2023 Vantaalla järjestettiin erilaisia liikunta- ja urheilutapahtumia, mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, motocrossin MM-osakilpailu, sulkapallon suuri kansainvälinen Arctic Open-kilpailu, sulkapallon SM-kilpailut, joukkuevoimistelun EM-kilpailut, maailmancupin osakilpailu, nuorten Challenge Cup sekä B-kategorian kansainvälinen kilpailu, futsalin, käsipallon, salibandyn ja jalkapallon maaotteluita, skeitin SM-kilpailut, amerikkalaisen jalkapallon EM-ottelu, nyrkkeilyn SM-kilpailut, Vantaa Triathlon ja Vantaa SM-maraton.

Vuonna 2023 Vantaalla oli 12 kumppaniurheilijaa ja 3 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuotot alittuivat 32 000 euroa. Menot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Tulojen alentuma johtui lähinnä Martinlaakson uimahallin ja kuntosalin kiinniolosta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kokonaiskulut, euroa / asukas	109,59	117,06	117,34
Toimintatuotot, euroa / asukas	20,46	22,76	22,37
Avustukset, euroa / asukas	5,69	5,65	5,79
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	23 %	23 %	21 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa / käynti	11,87	8,00	9,90
– uimahallien verorahoitusosuus, %	82 %	81 %	80 %
Toimitilaneliöt, m²	91 894	91 792	91 893
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	61 %	66 %	61 %

16 35
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 704	0	1 704	2 060	-357
Menot	-14 123	-363	-14 486	-14 703	217
Toimintakate	-12 419	-363	-12 782	-12 642	-140

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alkaessa. Uutta palvelualuetta on rakennettu koko vuosi niin yhteisten toimintatapojen ja organisaatiokulttuurin kuin laajemman palvelualueen vision rakentamisen merkeissä. Vuoden alkua leimasi vahvasti uusi palvelualue sekä siihen kohdistuvat ajatukset ja odotukset.

Palvelualueen visiota lähdettiin rakentamaan keväällä 2023, kun palvelualue oli saatu järjestelmien ja muun käytännön asioiden näkökulmasta järjestykseen. Vision tueksi hankittiin konsulttitoimisto ja kilpailutuksen kautta tätä työtä lähdettiin rakentamaan Gaia Consulting Oy:n kanssa. Työn tueksi kasattiin myös neuvonantajaryhmä, jossa on asiantuntijoita ministeriöistä ja muista asiantuntijaorganisaatioista. Työ on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja sitä jatketaan vuonna 2024. Neuvonantajaryhmältä tullut palaute siitä, mitä vuoden 2023 aikana on tehty, oli erittäin rohkaisevaa.

Vuoden alkua leimasi iso henkilöstökriisi, kun hakijamäärät romahtivat avoinna oleviin paikkoihin. Nuorisopalveluissa arki oli kevään aikana paljolti vain selviämistä, henkilöstötilanteen ollessa erittäin hälyttävä. Kevään palkkaratkaisu ja Seuren kanssa toteutettu markkinointikampanja toi suunnanmuutoksen tilanteeseen ja loppuvuodesta nuoriso- ja yhteisöpalveluissa oli enää yksi vakanssi täyttämättä (pahimmillaan vakansseja oli noin 30 täyttämättä).

Toiminnallisesti palvelualueella on ollut kolme kriittistä teemaa. Nuorisorikollisuuden kasvu kaupungissa, NEET-nuorten tilanne sekä yleisemmin turvallisuustilanteen kehittyminen eri kaupunginosissa.

Vuoden aikana on molempien näiden asioiden ympärillä rakennettu tilannekuvaa oman tiedonkeruun, selvitysten ja tutkimushankkeen käynnistämisen merkeissä. Nuorisorikollisuuden osalta vuoden aikana edistettiin seuraavia asioita:

- Aloitettiin yhteistyö HelsinkiMission kanssa Aggredi Primo -toiminnan (https://aggredi.fi/aggredi-primo/) käynnistämiseksi Vantaalla ministeriön rahoituksella. Valmistelua tehtiin vuoden 2023 aikana ja toiminta käynnistyy alkuvuodesta 2024.
- Käynnistettiin laaja kolmivuotinen tutkimushanke, jotta tulevaisuuden toimenpiteet pohjaituisivat tietoon ja ymmärrykseen ilmiöstä.
- Rakennettiin pääkaupunkiseutu -tasoista nuorisopalveluiden yhteis- ja kehittämistyötä teeman äärellä yhteishankkeen kautta. Tämän hankkeen kautta tehtiin myös kansainvälistä yhteistyötä erilaisten toimintamallien benchmarkkauksessa.

NEET-nuorten osalta nuoriso- ja yhteisöpalvelut käynnistivät selvityksen ajantasaisen ja paikkaansa pitävän tiedon rakentamiseksi ilmiöstä. Selvitys tuotti paljon tietoa, jonka kautta toimenpiteitä ja lähestymistapojen tutkimista on tarkoitus jatkaa vuoden 2024 aikana. Tätä työtä tehdään yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja toisen asteen kanssa.

Turvallisuustilanne on vaihdellut ja joissakin kaupunginosissa tämä on aiheuttanut erilaisia tilanteita asiakkaiden taholta. Nuoriso- ja yhteisöpalvelut on kiinnittänyt erityistä huomiota turvallisuussuunnitelmien läpikäymiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen teeman ympärillä.

Talousarvion toteutuminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden käyttötaloudessa säästettiin kevään 2023 aikana henkilöstövajauksen vuoksi. Tästä syystä käyttömenot eivät toteutuneet kokonaisuudessaan. Vuoden 2023 menot ja tulot ylittyivät hankkeista johtuen. Menot ylittivät muutetun talousarvion 217 000 eurolla (101 %) ja tulot 357 000 eurolla (121 %).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	215 741	250 000	188 984
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	145 595	160 000	141 822
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	5 618	7 500	6 581
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet	258	380	258
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	834	750	927
Nuorisopalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	53	58	55
Käyttömenot / asukas *	42,11	58,03	59,74
Avustukset / asukas *	2,00	6,52	6,44
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	21	31
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	15 571	15 571	19 777
Yhteisöpalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	120	140	122
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyötykäyttäjät viikossa	5 500	6 000	5 500

* TA2023 luku on uuden organisaation toimintamenojen mukainen, aikaisemmissa vuosissa vain Nuorisopalvelut.

16 37
Elinikäinen oppiminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 768	0	1 768	1 611	157
Menot	-6 728	-145	-6 873	-6 144	-729
Toimintakate	-4 960	-145	-5 105	-4 533	-572

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinikäisen oppimisen palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alussa. Palvelualueen muodostavat oppilaitosmuotoiset yksiköt: Vantaan aikuisopisto, Vantaan musiikkiopisto ja Vantaan kuvataidekoulu. Lisäksi palvelualueen tehtäviin kuuluu yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden avustusten valmistelu. Vuosi 2023 olikin pitkälti uuden palvelualueen johtamis- ja toimintakulttuurin kehittämisen suunnittelua ja kehittämistyötä. Palvelualueen johtamisjärjestelmäkuvaus laadittiin yhteistyössä johtoryhmän, laajan johtoryhmän ja henkilöstön kanssa. Johtamiskulttuurissa tavoitellaan yhteisohjautuvuutta. Palvelualueen kehittämisteemat ovat: 1) yhteinen päämäärä ja yhteistyö, 2) johtaminen ja toimintakulttuuri, 3) viestintä. Kaikkiin teemoihin on suunniteltu ja aikataulutettu toimenpiteitä. Johtamisen ja toimintakulttuurin kehittäminen ovat hyvässä vauhdissa.

Palvelualueen talous on kytköksissä asiakasmäärään ja siksi myös taloustavoitteeksi asetettiin asiakasmäärän kasvu. Tämä tavoite saavutettiin palvelualuetasolla. Aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksen volyymi kasvoi vuonna 2023 noin 22 prosenttia. Kansalaisopiston VOS-tuntimäärätavoite saavutettiin. Kaikkiin Aikuisopiston toimintamuotoihin tulijoita on enemmän kuin on paikkoja. Vantaan musiikkiopiston opiskelijamäärä kasvoi noin 10 prosenttia, ja samaan aikaan tarjottujen tuntien määrä puolestaan väheni, eli kehitys on oikeansuuntaista. Vantaan kuvataidekoulun oppilasmäärä ei kasvanut, mikä vaatii jatkossa kehittämistä.

Strategisista tavoitteista merkittävin elinikäisen oppimisen näkökulmasta on eriarvoisuuden estäminen saavutettavuutta lisäämällä, mikä tarkoittaa palveluiden monipuolistamista. Maahanmuuttajakoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen kehittäminen jatkuu koko ajan. Tällä hetkellä aikuisten perusopetusta järjestetään Vantaalla sekä Aikuisopistossa että ammattiopisto Variassa. Aikuisopistossa järjestetään koko tutkintoa, Variassa osasuorituksia. Aikuisopiston opiskelijamäärä on suurempi, ja koulutusta on kehitetty kokonaisuutena. Vuonna 2023 aloitettiin valmistelemaan Variassa järjestettävän aikuisten perusopetuksen siirtoa Aikuisopistoon, jotta kokonaisuus olisi selkeämpi ja yhtenäisempi. Siirto tapahtuisi vuoden 2025 alusta alkaen.

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin Harrastusten Vantaan siirtyminen elinikäisen oppimisen palvelualueelle vuoden 2024 alusta alkaen. Elinikäisen oppimisen palvelualue on profiloitunut näin vahvemmin harrastusten palvelualueeksi. Tavoitteena on tarjota harrastuksia palveluita alikäyttäville lapsille ja nuorille sekä mahdollistaa harrastusjatkumoita ja sitoutumista harrastamiseen. Palvelualueen visio on Elinikäinen oppiminen luo iloa, osaamista, taitoa ja elinvoimaa.

Syksyn 2023 toteutettiin Vantaan yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden tapaamiset ja toiminnan kehittäminen on käynnistetty (mm. kehittämisfoorumi pidetään 03/2024), laadun mittarointiin ollaan kehittämässä työvälinettä.

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja kotouttavaa sekä suomi toisena kielenä -koulutusta. Palvelualueen rakenteiden luominen ja toimintatapojen kehittäminen leimasivat vuoden tapahtumia.

Aikuisopiston toiminta on palautunut koronapandemian vaikutuksista erittäin hyvin; kansalaisopiston opiskelija- ja kurssimäärä ylittivät jo pandemiaa edeltäneen ajan luvut. Aikuisten perusopetuksen kehittämistä ja laajentamista jatkettiin. Toiminnan laajentamiselle ei kuitenkaan löytynyt lisätiloja, mikä jarrutti tavoitteiden toteutumista. Suomi toisena kielenä ja kotouttava koulutus toteutuivat suunnitellusti.

Opisto osallistui aktiivisesti Tikkurilan osaamiskampuksen eri osa-alueiden kehittämiseen ja suunnitteluun yhdessä Vantaan musiikkiopiston, Vantaan ammattiopisto Varian ja Tikkurilan lukion kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Aikuisopisto alitti talousarvion tulo- ja menokehyksen. Aikuisten perusopetuksen laajenemista ei tilakysymysten vuoksi pystytty toteuttamaan suunnitellusti, mikä heijastui toimintakulujen alittumisena. Hankkeiden sekä tilatun koulutuksen tulojen ja menojen ennakointi on ollut haasteellista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Aikuisopisto			
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	32 236	30 000	41 626
opetustuntien kokonaismäärä	46 435	40 000	51 143
kurssien määrä	2 035	1 800	2 310
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 457	1 000	1 826
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	170	140	177
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	116	200	191
oman maksutulon osuus budjetista, %	30 %	30 %	30 %
Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu			
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu) *	2 465	2 465	2 384
Taiteen perusopetus, euroa / oppilas *	2 209	2 249	2 377
Taiteen perusopetuksen tulot, euroa / asukas *	5,50	5,65	5,43
Taiteen perusopetus euroa / asukas *	22,47	22,88	23,03

* Seurataan vuoteen 2023 asti.

16332
Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 047	0	1 047	1 002	44
Menot	-4 447	-89	-4 536	-4 524	-11
Toimintakate	-3 400	-89	-3 489	-3 522	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta, joka on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Vuoden aikana järjestettiin yli 200 erilaista konserttia ja tapahtumaa. Oppilaille pidettiin viikonloppuleirejä ja kansanmusiikkiyhtyeet vierailivat Ruotsin Axevallassa. Pianisteja osallistui valtakunnalliseen Tapiolan pianokilpailuun. Musiikkiopisto osallistui Vantaan Kulttuurilapset toimintaan järjestämällä muskarituokioita kulttuurilapsille. Kulttuurilapset toimintaa laajennetaan ja kehitetään tulevina vuosina.

Musiikkiopiston hallinnossa tapahtui vuoden 2023 aikana merkittäviä muutoksia. Uusi rehtori aloitti työssä maaliskuun alussa. Toisen apulaisrehtorin tehtävää hoiti kevään ajan sijainen ja uusi vakituinen apulaisrehtori aloitti elokuun alussa.

Keväällä ei järjestetty valintatestejä, vaan oppilaat valittiin hakulomakkeissa annettujen tietojen perusteella. Lähes kaikki musiikkiopistoon hakeneet oppilaat saatiin mukaan toimintaan. Oppilasmäärää kasvatettiin maltillisesti.

Työyhteisön toimintaa kehitettiin koko henkilöstön yhteisessä työyhteisövalmennuksessa ulkopuolisen työnohjaajan johdolla. Oppilaitoksen johtamisen kehittämistä jatkettiin syksyllä rehtoreiden työnohjauksella ja rehtorin esihenkilövalmennuksella. Kokouskäytänteitä ja rehtoreiden työnjakoa selkiytettiin.

Tempo-orkesteritoiminta siirtyi musiikkiopistosta 1.8.2023 alkaen lasten ja nuorten kulttuuripalveluihin.

Joulukuussa saatiin valmiiksi musiikin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisen opetussuunnitelman laatimistyö. Lautakunta hyväksyi uuden opetussuunnitelman 5.12.2023. Vuoden lopussa valmisteltiin tulevaa MEK-yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa ”Vantaudu musiikille – musiikista iloa päiväkoteihin” - hankkeen tiimoilta.

Tila-asioita suunniteltiin Tikkurilan kirjastotalon tulevan remontin, Tikkurilan Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui lähes talousarvion mukaisena.

16333
Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	322	0	322	334	-12
Menot	-1 098	-9	-1 107	-1 143	36
Toimintakate	-776	-9	-785	-809	23

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille viidessä opetuspisteessä eri puolilla Vantaata. Opetuspisteet ovat Kulttuurikeskus Orvokissa Tikkurilassa, Myyrmäki-talossa, Kartanonkoskella Tilkun koulussa, Korsossa Lumossa sekä Kivistössä Aurinkokiven koulussa. Opetuspisteidensä ja oppilasmääränsä puolesta Vantaan kuvataidekoulu on Suomen toiseksi suurin.

Kuvataidekoulu järjestää myös avoimia viikonloppukursseja. Lyhytkurssien osallistujamäärä on pikkuhiljaa kohonnut koronaa edeltävälle tasolle ja ylikin. Lyhytkursseilla on merkittävä rooli kuvataidekoulun tunnetuksi tekemisessä ja oppilashankinnassa.

Kuvataidekoulussa kehitetään uusia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja Elinikäisen oppimisen palvelualueella sekä taiteen perusopetuksen koko kentällä.

Kuvataidekoulu osallistui Vantaan kulttuurilapset toimintaan Taidehuvipuisto-teoksella, joka sai erittäin hyvää palautetta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa tulevina vuosina. Tavoitteena on uusien oppilassukupolvien tutustuttaminen toimintaan jo ennen taiteen perusopetuksen aloittamista.

Vantaan kuvataidekoulu osallistuu aktiivisesti myös Kuvataidekoulujen liiton toimintaan. Johtava opettaja Marja Juutinen sai Kuvataidekoulujen liitolta vuoden 2023 Taidekasvattaja tunnustuksen.

Tila-asioita suunniteltiin Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta. Kuvataidekoulun toiminnan laajentamista ja uusien opetuspisteiden perustamista Hakunilan ja Aviapoliksen suuralueille tutkitaan.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui pääosin talousarvion mukaisena. Henkilöstömenot ylittyivät, toimintaa sopeutetaan vuonna 2024.

14
Kaupunkiympäristö

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	286 088	-32 400	253 688	265 612	-11 924
Menot	-240 034	-12 265	-252 299	-252 030	-270
Toimintakate	46 054	-44 665	1 389	13 583	-12 194

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Vuodelle 2023 ominaista oli rakennusalan matalasuhdanne ja sen monet vaikutukset toimialalla aina kaupunkikehitys- ja kaavahankkeiden etenemisestä maanmyyntituloihin ja rakentamisen volyymiin. Vaikka Vantaalla myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä vähenikin kolmanneksen (30 %) kymmenen vuoden keskiarvosta, kaupunkiin valmistui 3 105 uutta asuntoa, mikä ylitti selvästi kaupungille MAL-sopimuksessa asetetun asuntotuotantotavoitteen 2 640 asuntoa. Valmistuneista asunnoista 454 oli pientaloasuntoja. Uutta asuntokerrosalaa tuotettiin hyväksytyissä asemakaavoissa 151 486 k-m², mikä on 63 prosenttia Vantaan MAL-tavoitteesta.

Vuosi 2023 jää historiaan myös vuotena, jolloin Vantaan kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta. Vantaan ratikasta odotetaan kaupungin merkittävintä kasvusuuntaa tulevina vuosikymmeninä ja se palvelee poikittaisena joukkoliikenneyhteytenä osana pääkaupunkiseudun pikaraitiotieverkostoa. Vuoden 2023 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi myös ratikan reitin varren kaupunkikehitystä ohjaavan kaavarungon, jonka mukaan reitin varrelle voisi vuoteen 2050 mennessä tulla 60 000 uutta asukasta ja 30 000 uutta työpaikkaa.

Kukoistavat kaupunkikeskustat -strategiapainopisteen osalta toimialalla valmisteltiin kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan niille edellytetyt kehittämissuunnitelmat, jotka julkaistaan alkuvuodesta 2024. Myös kaupunginhallituksen perustamat poliittiset kaupunkikeskusten seurantaryhmät aloittivat toimintansa. Vantaan kaupunkikeskustoissa on käynnissä useita elinvoimaa, palveluita ja asuinympäristöjä kehittävää hanketta, kuten Myyrmäessä kaupunkikulttuuritalo ja opistotalo -kokonaisuus, Tikkurilassa osaamiskampus, Hakunilassa kulttuuri- ja urheilupuiston kehittäminen, Korsossa ja Koivukylässä keskustan uudistumista ohjaavien kaavarunkojen valmistelu ja Elmon uimahalli, Kivistössä palvelukeskus Mosaiikin avautuminen uuteen kauppakeskukseen ja Colosseum-korttelin täydentyminen asunnoilla ja palveluilla. Aviapolikseen suunnitellaan uutta lukiota ja ilmailumuseota sekä useita asuinalueita.

Vantaa tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä lukuisin resurssiviisauden tiekartan toimenpitein. Viime vuonna toimialalla terävöitettiin etenkin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehtävää työtä ja valmisteltiin Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Toimialalla käytössä olevan maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä Matin kehitys on jatkuvaa. Mattia kehitettiin viime vuonna muun muassa katu- ja puistohankkeiden rakentamisen saralla toteuttamalla SAP-integraatio ja projektipankin kehitystyö sekä lukuisia pienkehitystoimia. Myös Matin 3D kaupunkimalli edistyi ja rinnakkaisesta kaupunkimallista voitiin luopua.

Keskeisenä johtamista ja esihenkilötyötä kehittävänä toimenpiteenä toimialalla toteutettiin laaja valmentavan johtamisen koulutuskokonaisuus.

Toimitilahankkeista vuonna 2023 valmistuivat muun muassa kolme uutta päiväkotia sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus sekä Kanniston koulun laajeneminen yhtenäiskouluksi. Useita kouluja ja päiväkoteja remontoitiin ja pihoja kunnostettiin. Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat Jokiniemen koulun, kulttuuritehdas Vernissan ja Mårtensdals skolan remontit.

Katuja rakennettiin muun muassa Annefredin alueella ja Manttaalitiellä Aviapoliksessa. Lisäksi rakennettiin Kivistön linja-autoterminaali, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukiota ja Heurekan siltaa Tikkurilassa. Kuusijärven pysäköintialueen laajennus valmistui ja Elmon urheilupuistossa tehtiin esirakentamistöitä. Hakunilan urheilupuistossa valmistui tekojääkenttä ja lumetuskontti. Kehä III:n kunnostus Askiston kohdalla valmistui yhteishankkeena valtion kanssa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Talousarvio vuodelle 2023 laadittiin vaikeasti ennustettavassa taloustilanteessa. Toimialan käyttötalouden tulot ylittivät muutetun talousarvion 11,9 milj. euroa. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 0,3 milj. euroa.

Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat talousarviomuutokset kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouteen:

- Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueella rakennusvalvonnan tuottoja alennettiin 0,5 milj. euroa ja asemakaavoituksen tuottoja 0,1 milj. euroa.
- Kadut ja puistot -palvelualueen maankäyttökorvauksia ja maanläjitysmaksutuottoja laskettiin yhteensä 4,4 milj. euroa. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän osalta sekä tuottojen että kulujen määrärahaa nostettiin 2,5 milj. euroa. Ratikan toimintakuluja korotettiin 0,1 milj. euroa. Palvelualueen muita toimintakuluja korotettiin 5,4 milj. euroa kunnossapitoon painottuen.
- Joukkoliikenteen toimintakuluja korotettiin 0,3 milj. euroa johtuen kuntaosuuslaskutuksen raportointitavan muutoksesta, joka vastaa nyt Helsingin ja Espoon tapaa.
- Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen bruttoyksiköiden toimintatuottoja alennettiin 25,3 milj. euroa maanmyyntivoittojen ja 0,5 milj. euroa mittaus- ja geopalvelujen osalta. Maanvuokrien toimintatuottoja korotettiin 0,3 milj. euroa. Kiinteistönhoidon toimintakuluja korotettiin 1 milj. euroa.
- Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen nettoyksiköiden kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myyntituottoja alennettiin 4,4 milj. euroa. Tilahallinnan toimintakuluja korotettiin 1,7 milj. euroa sähkö- ja lämmityskustannuksia varten.
- Toimialalle kohdistettiin 892 000 euroa määrärahoja kattamaan palkkaratkaisun vaikutuksia vuodelle 2023.

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouteen tehtiin määrärahasiirtoja seuraavasti:

- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja siirrettiin 269 361 euroa.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin 60 899 euroa, josta 30 000 euroa kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueelle ja 30 899 euroa kadut ja puistot -palvelualueelle.

Kaupunkitilalautakunnalle esitetään seuraavat talousarviopoikkeamat vuoden 2023 talousarvioon:

- Kaupunkitilalautakunnan alaisten bruttoyksikköjen käyttötalouden toimintakulut yhteensä ilman joukkoliikennettä ylittivät muutetun talousarvion noin 0,7 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenot ilman ratikkaa ylittivät muutetun talousarvion noin 2,2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden investointien tulot alittivat muutetun talousarvion noin 0,4 milj. euroa.

Vaikeasti ennustettava taloustilanne vaikutti myös investointeihin muun muassa yleisen kustannustason nousun ja materiaalien saatavuusongelmien vuoksi. Investointimenojen määrärahoja korotettiin

yhteensä 33,9 milj. euroa vuoden 2023 aikana. Investointimenoja toteutui yhteensä 154,9 milj. euroa ja muutettu talousarvio alittui yli 24,7 milj. euroa.

Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat talousarviomuutokset kaupunkiympäristön toimialan investointeihin:

- Uudisrakentamisen hankeryhmän 91 1 määrärahaa korotettiin 2,7 milj. euroa Myyrmäen pysäköintilaitosrakennuksen osan ostamista varten.
- Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit ilman ratikkaa investointimenoja korotettiin 13,2 milj. euroa. Ratikan hankeryhmää 938 varten määrärahaa korotettiin 2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden oston määrärahoja korotettiin 16 milj. euroa maanhankintoja varten. Kielotie 13 tontin oston osuus lisämäärärahasta oli noin 10,65 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden investointien tuloja laskettiin 1,5 milj. euroa. Tulotavoite budjetoidaan maakauppojen myyntien yhteydessä kirjattaville hankintahinnoille.

Lisäksi myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin 5 478 euroa julkisen käyttöomaisuuden liikennealueiden investointeihin.

14 0
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkiympäristölautakunta**
Puheenjohtaja: Anssi Aura

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 924	-600	5 324	5 484	-160
Menot	-15 237	-331	-15 568	-15 259	-309
Toimintakate	-9 313	-931	-10 244	-9 775	-469

Kaupunkiympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkiympäristölautakunta, yhteiset palvelut -palveluyksikkö ja kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualue.

14 10
Kaupunkiympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-167	0	-167	-112	-55
Toimintakate	-167	0	-167	-112	-55

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkiympäristön lautakunnan tehtäviin ei ole tullut muutoksia vuoden 2023 aikana. Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupunkirakenteen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, kaavoituksesta ja ympäristövastuullisuuden kehittämisestä. Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto vastaa rakennuslupa- ja valvontaviranomaisen tehtävistä sekä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon kunnallisista viranomaistehtävistä.

Kaupunkiympäristölautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana 12 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 174 asiaa (keskimäärin 15 asiaa per kokous). Kokousmäärät pysyivät ennallaan suhteessa aiempiin vuosiin. Kokouksissa käsiteltyjen asioiden määrä laski hieman. Pieni vaihtelu vuosittaisissa asiamäärissä on normaalia, mutta asemakaavojen käsittelyyn on vaikuttanut myös rakentamisen suhdannetilanne, joka on viivästyttänyt etenkin kumppanuuskaavoitushankkeita.

Vantaan ratikan varren kaavoitus eteni monella tasolla. Alkuvuodesta hyväksyttiin koko ratikan reitin varren rakentamisen mahdollisuuksia tarkasteleva ratikan kaavarunko, jonka lisäksi vuoden mittaan hyväksyttiin mm. yli 10 ratikan katualueen kaavamuutosta. Ratikan varrelle sijoittui myös yksi vuoden suurimmista kaupunkikehityshankkeista, eli Muuran kaupunkikylät 1, joka on osa uutta Aviapoliksen alueelle tulevaa Muuran kaupunkikeskustaa. Vanhojen keskustojen kehittämiseen tähtäävistä hankkeista vuoden aikana hyväksyttäväksi etenivät mm. Raappavuorenrinne 2 Martinlaaksossa, Viertolankuja 4 Tikkurilassa sekä kaavarungot Korsossa, Tikkurilassa ja Tikkurilan väritehtaan alueella. Hyväksyttäväksi edenneitä pientalokaavoja tai muita pientalosuunnitelmia olivat mm. Vaakapuisto Myyrmäessä, Rosenlund 2 Itä-Vantaalla sekä Katrinebergin kehityskuva Kivistössä. Elinvoimakaavahankkeista merkittävimpiä olivat Jokiniemen osaamiskampus, Vehkalan kinkerien työpaikkakaava sekä Vantaan Energian power to gas –laitoksen kaavoittaminen Långmossebergenin alueelle.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 14 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 146 asiaa (keskimäärin 10 asiaa per kokous). Lupajaoston käsittelemät asiamäärät putosivat merkittävästi edeltävään vuoteen verrattuna. Muutos johtuu suhdannetilanteen aiheuttamasta rakennuslupahakemusten määrän laskusta.

Kaupunginhallituksen perustamat kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmät kokoontuivat yhteiskokoukseen 30.3.2023, jonka jälkeen kukin seurantaryhmä on kokoontunut kerran loppukeväästä ja toisen kerran syksyllä. Seurantaryhmät ovat keskustelleet ja kommentoineet kehittämissuunnitelmien laatimista koskien kaupunkikeskusten rajausta, historiaa ja taustoja, nykytilaa ja visioita, tavoitteita, mittareita ja toimenpiteitä sekä valtuustokauden keskeisiä hankkeita. Seurantaryhmät ovat saaneet kehittämissuunnitelmaluonnokset valmiiksi siten, että ne voidaan esittää tarinakarttamuodossa talvella 2024. Tämän jälkeen seurantaryhmien työn painopiste siirtyy kehittämissuunnitelmien toteutumisen seurantaan.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkiympäristölautakunnan toimintakulut alittuivat noin 55 000 euroa. Alitusta tuli erityisesti henkilöstökuluista.

14 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	4	-4
Menot	-2 413	-52	-2 465	-2 344	-121
Toimintakate	-2 413	-52	-2 465	-2 340	-124

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteiset palvelut tukivat palvelualueita hallinnolliseen muutoksenhakuun sekä yksityisoikeudellisiin riita-asioihin liittyvissä oikeudenkäynneissä. Yhteisissä palveluissa oli hoidettavana tilikauden aikana yhteensä 14 oikeudenkäyntiä, joita käsiteltiin hallintotuomioistuimissa, yleisissä tuomioistuimissa tai erityistuomioistuimissa. Oikeudenkäynnit hoidettiin pääosin toimialan omien lakimiesten toimesta.

Yhteisten palveluiden johdon assistenttipalvelut -tiimi on työskennellyt aktiivisesti johdon tukena, ja kehittänyt aktiivisesti toimialan tukipalvelu- ja toimintaprosesseja, kuten rakentanut ja ottanut käyttöön suunnitelmallisen MS Planner-sovellukseen pohjautuvan työkalun johtoryhmien vuosikello-työskentelyyn.

Talous- ja hallintopalveluiden taloustiimi kehitti vuoden 2023 aikana arvonlisävero-osaamistaan ja otti loppuvuodesta käyttöön Planner-suunnitteluohjelman.

Viestintä- ja vuorovaikutustiimissä työskentelyn painopisteinä ovat olleet muun muassa Vantaan ratikkahankkeen etenemisen ja resurssiviisauden tiekartan teemojen viestintä sekä toimitilahankkeiden viestinnän kehittäminen. Vuonna 2023 tehtiin noin 200 mediatiedotetta ja uutista sekä 173 sisäilmatiedotetta. Asukastilaisuuksia toimialalla järjestettiin laajemmista kaavarungoista ja yleissuunnitelmista aina yksittäisiin kaavoihin liittyen 38 kpl ja Osallistuvavantaa.fi -kyselyitä 16 kpl.

Yhteiset palvelut vastasivat kaupunkitasoisen valmiussuunnitelman valmistelusta. Työ jatkuu vuonna 2024. Toimialan raivaus- ja pelastushenkilöstö kartoitettiin vuoden 2023 aikana.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,1 milj. eurolla. Yhteisiin palveluihin kohdistettiin 10 823 euroa koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahaa ja 41 000 euroa vuoden 2023 palkkaratkaisujen vaikutuksiin.

14 40
Kaupunkirakenne ja ympäristö

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 924	-600	5 324	5 480	-156
Menot	-12 657	-279	-12 936	-12 803	-134
Toimintakate	-6 733	-879	-7 612	-7 322	-290

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen yhteinen tavoite on luoda kestävää kaupunkia, jossa sen asukkailla on hyvä elää. Uuden kaupunkistrategian painopisteiden mukaisesti palvelualueen toiminnan tulee mahdollistaa taloudellisesti kestävää ja elinvoimaista kaupunkia sekä hyviä asukaslähtöisiä palveluja, estää eriarvoistumista ja varmistaa hiilineutraalisuutta. Vuoden 2023 alussa voimaan tullut Yleiskaava 2020 ohjaa kaupunkirakenteen kehitystä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Toimialan ja palvelualueen tavoitteisiin kirjattiin vuodelle 2023, että Vantaa on luontopositiivinen kaupunki vuonna 2030. Vuoden aikana laadittiin konsulttityönä luonnon monimuotoisuuden kokonaissuunnitelma: ”Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma”. Toimintasuunnitelma ohjaa toimenpiteitä ja resurssitarpeita tuleville vuosille, jotta tavoitteeseen päästään. Resurssiviisauden tiekartan toteuttaminen on edennyt pääosin tavoitteiden mukaisesti. Tiekartan toimenpiteiden toteutumista on voinut seurata Ympäristövahdin kautta keväästä 2023 lähtien.

Vuoden 2023 aikana merkittäviä kaupunkikehityshankkeita ovat olleet ratikan kaavarunko ja ratikan raiteisiin liittyvät asemakaavamuutokset sekä ratikan varteen rakentuvien alueiden ”ratikkakaupungin” suunnittelu. Tikkurilan väritehtaan alueen kumppanuushanke yhdessä Tikkurila Oyj:n kanssa eteni kaavarunkovaiheeseen. Lisäksi Tikkurilassa Jokiniemen osaamiskampuksen asemakaavamuutos hyväksyttiin vuoden lopussa.

Ukrainan sota ja sen heijastuksena talouden taantuma ja rakentamisen matalasuhdanne on vaikuttanut palvelualueen toimintaan ja tulokseen. Asuntorakentamisen puolella kerrostalotyömaiden aloitukset ovat pienentyneet merkittävästi ja asemakaavoituksen puolella hankkeiden viivästyminen puolestaan on näkynyt kaavoitusprosessien kestossa.

Palvelualueella johtamis- ja esihenkilötyötä kehitettiin valmentavan johtamisen -koulutuskokonaisuuden kautta. Vuoden 2023 aikana tapahtui useita henkilöstövaihdoksia palvelualueen johdossa ja esihenkilöissä. Uusi kaupunkisuunnittelujohtaja aloitti työssään 1.9.2023.

Keskeinen koko palvelualueen työtä ohjaavan Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistuksen valmistelu eteni vuoden 2023 aikana ja valmistelutyö työllisti laajasti myös palvelualueella. Digitalisaatiota edistävä, rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) tuli voimaan 1.1.2024 ja uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Jäljelle jäävä osuus MRL:sta tulee 1.1.2025 muuttumaan alueidenkäyttölaiksi, joka uudistuu lähivuosien aikana vielä kolmeksi eri laiksi: alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Lakiuudistuksien edellyttämät muutokset näkyvät voimakkaasti koko palvelualueen prosesseissa ja resurssoinnissa.

Ympäristökeskus toteutti seitsemää ulkoisen rahoituksen hanketta, joissa kehitettiin purkamisen kiertotaloutta (CIRCuIT), lähiluonto-opastusta, ilmastopositiivisia alueita (Neutralpath), alueellisia energiapalvelumalleja (ENPA), Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta (Kiilan kiertola) sekä taloyhtiöiden energiatehokkuutta ja kiertotaloutta (Taloyhtiöklubi II). Lisäksi ennallistettiin Isosuota.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastuksia jatkettiin valvontasuunnitelman mukaisesti keskeisiin kohteisiin. Valvontasuunnitelman mukaisiin tarkastustavoitteisiin ei aivan ylletty, vaikka tarkastusmäärät kasvoivatkin aiemmasta vuodesta. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 1 744 kpl. Ympäristöterveydenhuollolle tuli ilmoituksia ja hakemuksia toiminnan aloittamisesta, muuttamisesta tai lopettamisesta 464 kpl. Lähes kaikki pystyttiin käsittelemään tavoiteaikataulussa. Kaupungin pieneläinvastaanotto toimi normaalisti ja potilasmäärä oli 6 174 kpl.

Ympäristövalvonnan valvontaohjelma toteutui laitosvalvonnan osalta melko hyvin. Eniten viranhaltijapäätöksiä tehtiin meluilmoituksista, 54 kpl ja poikkeamisista ympäristönsuojelumääräyksistä koskien öljysäiliöiden maahan jättämistä, 26 kpl sekä vesihuoltolain vapautushakemuksista 25 kpl. Ympäristölupapäätöksiä valmisteltiin jaoston päätettäväksi 7 kpl.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastusten, ilmoitusten/hakemusten ja kaupungin pieneläinvastaanotolla hoidettujen potilaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristönsuojelun ympäristövalvonnassa päätösmäärä pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, tarkastusten määrä laski jonkin verran.

Yhteistyössä valmisteltu Helsingin seudun MAL2023 suunnitelma oli alkuvuodesta luonnoksena lausunnoilla ja hyväksyttiin alkusyksystä eri tahojen toimesta. Tuusulan kanssa teetettiin ympäristöministeriön vihreän siirtymän rahoituksen turvin yhteinen selvitys Kiila - Ruotsinkylän kiertotalousalueesta. Työtä ohjattiin ympäristökeskuksen ja yleiskaavoituksen voimin.

Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Kaava määrittelee lähtökohdat ja isot linjat kaupunkirakenteen kehittämiselle. Yleiskaavan pohjalta laadittu ratikan kaavarunko hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa. Yleiskaavan voimaantulon myötä käynnistettiin toteuttamisohjelman työstäminen. Ensimmäisenä työvaiheena määriteltiin toimintamalli sekä teetettiin kaavatalousselvitys yleiskaavan laajimmista uusista rakentamisalueista. Lisäksi työpaikka-alueista käynnistettiin oma erillinen selvitys. Pientalo-ohjelma jatkui edelleen yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viherrakenteen kehityskuvan eli Vihreä ja virtaava Vantaa – VIVA:n luonnos valmistui vuoden lopussa. VIVA:n osa on viheralueiden saavutettavuuden ja mitoituksen ohje SAAVU. Ohje vietiin erikseen kaupunkiympäristölautakunnalle tiedoksi syyskuussa. VIVA:n osana laadittiin ekologisen verkoston selvitys, jossa metsäisiin ja puustoisiin, avoimin ympäristöihin ja vesistöihin liittyviä ekologisia verkostoja selvitettiin, ja esitettiin kehittämistoimenpiteitä.

Vantaan kokonaisheikentymättömyyden mallin laadinta jatkuu. Vantaa oli mukana SYKE:n vetämässä ekologisen kompensaation pilotissa, jossa tutkittiin, miten olisi mahdollista kompensoida Kivistössä rakentamiseen kaavoitettavaa metsää.

Yleiskaavoitus vastaa useiden maankäyttöön liittyvien kaupungin ja kaupunkisuunnittelun lausuntojen laatimisesta. Vuonna 2023 näitä lausuntoja annettiin 20 kappaletta.

Asemakaavoilla luodaan edellytyksiä hyvälle kaupunkiympäristölle, asumiselle ja työnteolle sekä kaupungin kasvua mahdollistaville ja vetovoimaa kasvattaville palveluille. Kärkihanke Tikkurilan osaamiskampuksen asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Alueelle rakentuu kampustoimintojen lisäksi huomattava määrä työpaikka- ja asuinrakentamista. Merkittäviä asuntokaavoja valmistui Aviapoliksessa Muuraan ja Tikkurilantie 129:ään sekä Tikkurilassa Viertolankuja 4:ään. Tärkeitä työpaikkakaavoja valmistui mm. Kivistössä Vehkalaan ja Ainontielle. Vantaan Energian synteettisen hiilineutraalin kaasun valmistuslaitoksen (Power to Gas) ja polttoaineen jakeluaseman mahdollistava asemakaavan muutos Pitkäsuontie 2 ja 13 oli tärkeä kaavahanke resurssiviisauden tavoitteet huomioon ottaen.

Yleiskaavaa tarkentavista yleissuunnitelmista saatiin valmiiksi Katrinebergin kehityskuva sekä Tikkurilan kaavarunko.

Vuoden aikana valtuusto on hyväksynyt 26 asemakaavaa ja kaupunkiympäristölautakunta kaksi. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaksi yleiskaavaa tarkentavaa yleissuunnitelmaa. Uusia asemakaavahankkeita on tullut vireille 24 kpl ja muita laaja-alaisia suunnitelmia 1 kpl. Asemakaavahankkeita on kaavoitusohjelman mukaisesti ollut valmisteltavana kaikkiaan noin 100 kpl ja kaavarunkoja, -luonnoksia tai kehityskuvia 10 kpl. Kaavavalituksia tehtiin kolmesta kaavasta. Poikkeamispäätöksiä on tehty 30 kpl ja suunnittelutarveratkaisuja 9.

MAL-sopimukseen perustuvaa asuntokaavoituksen sitovaa tavoitetta, 240 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa, ei saavutettu. Vuonna 2023 hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa
151 486 k-m², eli 63 prosenttia tavoitteesta. Pääasialliset syyt kaavojen viivästymiseen ovat erityisselvitysten aiheuttamat ennakoimattomat lisätyöt sekä rakentamisen suhdanteesta johtuva hankkeiden pitkittyminen.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on edennyt pitkälle. Vuonna 2023 hyväksyttiin 13 ratikan kaavaa. Vuoden 2023 loppuun mennessä ratikan kaavojen valmiusaste oli 15/21 hyväksyttyä kaavaa, eli 71 prosenttia. Vuoden 2023 loppuun mennessä 1. kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä on ollut 21 ratikan kaavaa eli 95 prosenttia. Vuonna 2023 oli nähtävillä yhteensä 12 ratikan kaavaehdotusta.

Kaavoitetusta uudesta asumisesta noin 96 prosenttia sijoittuu kestävän kasvun joukkoliikennevyöhykkeelle. Kaupungin maan osuus kaavoitetusta maa-alasta on noin 39 prosenttia.

Toimintaympäristön muutoksena on havaittu, että muun muassa luontoarvot ja rakennussuojelu asettavat kaavoitukselle kasvavia vaatimuksia, mikä lisää työn määrää ja pidentää kaavahankkeiden aikatauluja. Lisäksi taloudellisen suhdanteen heikentyminen lisää aikataulun ja toteutumisen epävarmuutta yksityisten hankkeiden kaavoituksessa.

Ukrainan kriisi ja korkotason nousu vaikuttivat selvästi vuoden 2023 rakentamisvolyymiin. Varsinkin kerrostaloasuntojen aloitukset pienenivät jälkimmäisellä vuosipuolikkaalla merkittävästi.

Rakennuslupahakemuksista riippuvat toimintatuotot vuonna 2023 olivat 3,96 milj. euroa. Tämä alitti muutetun talousarvion 0,1 milj. eurolla (noin 2,5 %). Kuukausitasolla toimintatuotot vaihtelivat välillä 0,15 milj. euroa (elokuu) ja 0,73 milj. euroa (maaliskuu). Toimintatuottojen talousarviota laskettiin syksyllä 0,5 milj. euroa. Toimintakulut olivat 3,2 milj. euroa ja alittivat muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla (6,7 %). Alittuma johtui osin siitä, että vielä alkuvuonna kaikkia vapautuneita vakansseja ei ole pystytty täyttämään johtuen haasteellista rekrytointitilanteesta. Toinen toimintamenojen alittumaan vaikuttanut asia oli rakentamislain voimaantulon siirtyminen, sillä siihen liittyvät kulut, kuten koulutukset ja tietojärjestelmämuutokset siirtyvät vuoteen 2024.

Vuosi 2023 oli tilastollisesti epäyhtenäinen. Varsinkin asuntoja valmistui varsin kohtuullinen määrä, mutta asuntorakentamisen luvitus supistui voimakkaasti. Asuntoja valmistui yhteensä 3 105 kpl, mikä vastaa suunnilleen 10 vuoden keskiarvoa 3 273, ja MAL-tavoite saavutettiin. Valmistuneista asunnoista 454 kpl oli pientaloasuntoja eli omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloasuntoja, mikä vastaa suunnilleen
10 vuoden keskiarvoa 485. Rakennusluvan saaneiden asuntojen määrä väheni edellisvuodesta noin 45 prosenttia, 2 331 asunnosta 1 324 asuntoon. Pientaloasunnoille rakennuslupia myönnettiin 253, mikä on alle puolet edellisvuoden tasosta 538. Kaiken kaikkiaan myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä jäi 30 prosenttia alle 10 vuoden keskiarvon.

Keväällä 2023 eduskunta päätti uudesta rakentamislaista. Laki tulee voimaan 1.1.2025 lykkääntyen alkuperäisestä tavoitteesta vuodella. Rakennusjärjestys kytkeytyy vahvasti tulevaan rakentamislakiin. Luontevaa onkin, että rakennusjärjestyksen valmistelussa tähdätään siihen, että rakennusjärjestys tulisi voimaan yhtä aikaa uuden lain kanssa. Jos rakentamislain voimaantuloa päätetään lykätä vireillä olevien lakimuutosten takia, joudutaan rakennusjärjestyksenkin aikataulua harkitsemaan uudestaan.

Rakentamislailla on hyvin merkittävä vaikutus rakennusvalvontatoimeen. Uusi laki edellyttää mm. uusia toimintatapoja, kaupungin hallintosäännön päivittämistä sekä uutta rakennusvalvontataksaa. Tietojärjestelmiin tulee tehdä merkittäviä muutoksia. Henkilökuntaa pitää kouluttaa ja asiakasohjeet päivittää. Rakennusvalvonta tekee tiivistä yhteistyötä muiden kuntien, rakennustarkastusyhdistyksen sekä kuntaliiton kanssa lakiin valmistautumisessa.

Rakentamisen volyymi laskee todennäköisesti vuoden 2024 kuluessa. Joidenkin ennusteiden mukaan rakentaminen saattaa viritä vuoden jälkimmäisellä puolella. Asuinrakentamisen aloitukset vähenivät vuonna 2023 merkittävästi tippuen noin viidennekseen verrattuna kymmenen vuoden keskiarvoihin. Volyymin lasku tulee näkymään vuoden 2024 valmistuvien asuntojen määrässä. Jo aloitettujen hankkeiden määrän perusteella vuonna 2024 valmistuvien asuntojen määrä jäänee noin tuhanteen. Pientalorakentaminen jatkunee kohtuullisella tasolla.

Tietopalveluiden tavoitteena vuonna 2023 on ollut valmistautuminen 1.1.2024 voimaan tulevaan RYTJ-lakiin ja valtakunnallisen rakennetun ympäristön RYHTI-tietojärjestelmän vaatimuksiin.

Vantaa sai syksyllä 2023 Ympäristöministeriöltä hankeavustusta yli 200 000 euroa kumppanitestaukseen, jolla varmistetaan mm. alueidenkäyttöön liittyvien tietojen siirto Matti-järjestelmästämme valtakunnalliseen Ryhti-järjestelmään. Valmistautuminen tiedonsiirtoon jatkuu edelleen tulevina vuosina mm. aineistojen laadun parantamisella, toimintamallien kehittämisellä sekä tietojärjestelmien kehitystyöllä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen talousarviota alennettiin rakennusvalvonnan osalta 0,5 milj. euroa ja asemakaavoituksen osalta 0,1 milj. euroa. Asuntokysynnän lasku on heijastunut välittömästi rakentamiseen. Rakennusluvat, joista rakennusvalvonnan tuotot pääosin muodostuvat, haettiin aikaisempaa vähemmän. Asemakaavoituksen tuotot perustuvat uusiin asemakaavoihin, asemakaavamuutoksiin, poikkeamislupiin ja naapurien kuulemisiin. Tuotot laskivat varsinkin

poikkeamisluvissa ja naapurien kuulemisissa, jotka useimmiten liittyvät selvästi vähentyneisiin asuinrakentamisen hankealoituksiin.

Talousarvioon kohdistettiin lisäksi 57 959 euroa vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja ja 191 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten. Palvelualueen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion vajaalla 0,2 milj. eurolla johtuen ympäristökeskuksen talousarviota suuremmista projektituista. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion runsaalla 0,1 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hyväksytyt asemakaavat kpl	24	30	28
Uusi asuntokerrosala, k-m²	141 821	240 000	151 486
Poikkeamispäätökset	73	30	39
Kaikkien rakennuslupien kokonaisala, m²	364 869	380 000	272 737
Aloitetut asunnot	2 033	2 300	647
Aloitetut rakennukset, kpl	543	480	349
Luvat ja ilmoitukset (ympäristöterveydenhuolto)	421	300	464
Tarkastusten määrä (ympäristöterveydenhuolto)	1 490	1 800	1 744
Eläinlääkärin potilaat	5 949	5 800	6 174
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	121	130	131

14 5
Kaupunkitilalautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkitilalautakunta**
Puheenjohtaja: Kimmo Kiljunen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkitilalautakunta yhteensä					
Tulot	280 164	-31 800	248 364	260 128	-11 764
Menot	-224 797	-11 934	-236 732	-236 771	39
Toimintakate	55 367	-43 734	11 632	23 357	-11 725
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	82 347	-27 400	54 947	62 024	-7 077
Menot	-130 722	-10 226	-140 949	-141 659	710
Toimintakate	-48 375	-37 626	-86 002	-79 634	-6 367

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkitilalautakunta, kadut ja puistot -palvelualue sekä kiinteistöt ja tilat -palvelualueen bruttoyksiköt. Lisäksi joukkoliikenne (Kadut ja puistot) on erikseen sitova bruttobudjetoitu yksikkö. Erikseen sitovina nettobudjetoituina yksiköinä toimivat kiinteistöt ja tilat -palvelualueen nettoyksiköt sekä varikko (Kadut ja puistot).

14 60
Kaupunkitilalautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-51	-29
Toimintakate	-80	0	-80	-51	-29

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkitilalautakunnan toiminnassa tapahtui merkittävä muutos kesällä 2023, kun lautakunnan puheenjohtaja vaihtui 20.6.2023 alkaen. Puheenjohtajuuden vaihdos perustui valtuustoryhmien väliseen valtuustosopimukseen, jonka mukaan kaupunkitilalautakunnan puheenjohtajuus siirtyy, mikäli sosiaali- ja terveyslautakunta lakkautetaan toimielimenä sote-uudistuksen seurauksena. Sosiaali- ja terveyslautakunta lakkautettiin 1.1.2023 lukien. Kaupunkitilalautakunnan uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kimmo Kiljunen, joka toimi aiemmin lautakunnan varapuheenjohtajana. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Otso Kivimäki.

Kaupunkitilalautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 12 kertaa. Lautakunnan käsittelemiä asioita oli vuoden aikana yhteensä 205 eli keskimäärin 17 asiaa kokousta kohden. Edelliseen vuoteen verrattuna käsiteltävien asioiden määrä pysyi samalla tasolla. Varsinaisten kokousten lisäksi kaupunkitilalautakunnalle järjestettiin huhtikuussa 2023 ratikka-aiheinen iltakoulu, jossa lautakunnalle esiteltiin Vantaan ratikan taloudellisia vaikutuksia sekä suunniteltua toteutusmallia.

Kaupunkitilalautakunta käsitteli vuoden 2023 aikana useita kaupunkikehityksen kannalta merkittäviä hankkeita, joista merkittävin oli Vantaan ratikka. Lautakunta hyväksyi osaltaan Vantaan ratikan hankesuunnitelman, minkä lisäksi lautakunta linjasi, että Vantaan ratikka tullaan toteuttamaan allianssimallilla. Kaupunkitilalautakunta myös käsitteli vuoden 2023 aikana Vantaan uutta liikennepoliittista ohjelmaa sekä muun ohella kävelyn ja pyöräilyn edistämis- ja kehittämisohjelmia. Ohjelmissa esitettyjen toimenpiteiden avulla edistetään kaupunkistrategian sekä resurssiviisauden tiekartan mukaisia tavoitteita, joista tärkeimpänä voidaan pitää kaupungin asettaman hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.

Merkittävistä toimitilahankkeista vuoden 2023 aikana etenivät muun muassa Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaushanke, jolla kulttuurihistoriallisesti arvokas ja suojeltu rakennus korjataan nykyvaatimuksia vastaavaan kuntoon vahvistaen samalla Tikkurilan jokirannan elinvoimaisuutta. Lisäksi kaupunkitilalautakunta hyväksyi syksyllä 2023 kaupungin kärkihankkeisiin kuuluvan Tikkurilan osaamiskampuksen Kortteli 1:n uudisrakennuksen hankesuunnitelman. Tikkurilan osaamiskampus on Jokiniemeen rakentuva ammatillisen ja jatkuvan oppimisen kampusalue, johon tulee sijoittumaan Tikkurilan lukion ja ammattiopisto Varian tiloja, Vantaan aikuisopisto sekä muita koulutuksen tarjoajia. Lisäksi kampusalueelle tulee sijoittumaan lähipalveluita, liike- ja toimitilaa sekä asumista.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkitilalautakunta alitti toimintakulunsa noin 29 000 euroa. Alitusta tuli erityisesti henkilöstökuluista.

14 50
Kadut ja puistot

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	27 134	-1 900	25 234	31 271	-6 037
Menot	-39 613	-8 527	-48 140	-49 192	1 051
Toimintakate	-12 479	-10 427	-22 906	-17 920	-4 986

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Katujen ja puistojen palvelualueen toiminta jatkui ennallaan lukuun ottamatta pientä toimintaa parantavaa organisaatiomuutosta. Erityisesti infraomaisuuden elinkaaren hallintaa tehostettiin rakentamisen palveluyksikköön perustetulla omaisuudenhallinnan vastuualueella. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat mm. omaisuustiedon ylläpidon koordinointi ja kehittäminen, investointiohjelman valmistelu, korjausvelan hallinta, talouden suunnittelu ja seuranta, maankäyttösopimuksiin ja katualueiden haltuunottoon liittyvät toimenpiteet, rakentamisen hankintojen asiantuntijatehtävät ja palvelualueen Matti-järjestelmän kehittämisen koordinointi.

Matin käyttöä tehostettiin edelleen ja päätökseen saatiin Trimble Connect projektipankki- ja SAP-integraatiotyöt sekä useita pienkehitystöitä. Uusina Matin jatkokehitystöinä käynnistettiin hankekokonaisuuden kehittämistyö, LOS-prosessien ja liikenneverkon ominaisuustietojen ylläpidon kehittäminen sekä kunnossapidon ja omaisuudenhallinnan tietomallien käyttöönotto- ja kehitystyö.

Vuoden aikana valmistui kolme merkittävää palvelualueen toimintaa linjaavaa ohjelmatyötä:

- **Liikennepoliittinen ohjelma 2023** on päivitys ensimmäiselle vuonna 2016 valmistuneelle ohjelmalle. Vantaan liikennepoliittisen ohjelman tavoitteena on ohjata suunnittelua ja antaa lisätietoja päätöksenteon tueksi. Tavoitteita on tarkennettu niitä konkretisoivien aluekohtaisten suunnitteluperiaatteiden avulla.
- **Viheralueiden palveluverkkosuunnitelma 2023–2032** kokoaa kuvan viheralueiden palveluiden nykyisestä tilasta ja laatii alustavan kymmenvuotissuunnitelman kehittämistarpeista. Yleisten alueiden käytön tavoitteet ovat edellisen noin kymmen vuotta sitten laaditun suunnitelman jälkeen muuttuneet merkittävästi: esimerkiksi ilmastonmuutos ja luontokato on nyt huomioitu päivitetyissä ohjeissa.
- Kaupungin ensimmäisen hulevesiohjelman laatiminen aloitettiin vuonna 2007. Impulssi ohjelmaan laatimiseen tuli vuoden 2004 suurtulvan kokemuksista. Hulevesiin liittyvä lainsäädäntö on sittemmin uudistunut ja tutkimustieto ilmastonmuutoksesta lisääntynyt olennaisesti. Hulevesien hallinnan lisäksi myös laatuun kiinnitetään entistä enemmän huomiota. **Vantaan hulevesiohjelma 2023**:ssa on seitsemän päätavoitetta ja näiden alle sijoittuvia toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan tavoitteet kymmenen vuoden aikajänteellä.

Osallistuva budjetointi- ja MEK-toimenpiteinä Myyrmäessä istutettiin puita ja kylvettiin kukkaniittyjä, lisättiin roska-astioita, järjestettiin ohjattua ulkoliikuntaa, hankittiin kahteen puistoon piknik-pöytäryhmät sekä loppuvuodesta kausivalot Myyrmäen aseman ympäristöön.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen tulot ylittivät lopulta jopa alkuperäisen budjetin, vaikka alkusyksystä sopimustulojen ja maanläjitysmaksujen osalta ennuste vaikutti epävarmalta. Sopimustuloja saatiin lopulta alkuperäisen budjetin mukaiset 13,7 milj. euroa, mutta maanläjitysmaksutulot pienenivät rakennustoiminnan hiipumisen takia tuntuvasti (noin 1,1 milj. euroa) edellisten vuosien tasosta. Kaikkia muita tuloja saatiin yli alkuperäisen budjetin, toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 6 milj. eurolla.

Käyttötalouden määrärahoja (ilman HSY:tä) korotettiin 5,5 milj. euroa mm. runsaslumisen ja sääoloiltaan poikkeuksellisen hankalan talvikauden takia, mikä vaikutti suuresti katukunnossapidon palvelu- ja tavarahankintoihin sekä henkilöstökuluihin. Talven rankkuudesta kertoo lähes 28 000 lumensiirtokuorman määrä, mikä on melkein kaksinkertainen verrattuna pitkän ajan keskiarvoon noin 16 200 kuormaa talvikaudessa. Palvelualueen muutettu talousarvio ilman HSY:tä ylittyi lopulta 0,28 milj. eurolla. Kunnossapidon lisäksi ylityksiä oli myös rakentamisen palveluyksikössä ja eniten erilaisten palveluiden ostoissa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle tuotettavien palvelujen talousarviota korotettiin 2,5 milj. eurolla 6,5 milj. euroon niin tuottojen kuin kulujenkin osalta. HSY:lle rakennettiin vesihuoltoverkostoa lopulta noin 7,3 milj. eurolla.

Katujen ja puistojen palvelualueelle kohdennettiin 393 000 euroa kaupungin määrärahoja kattamaan palkkaratkaisun vaikutusta. Lisäksi palvelualueelle siirrettiin vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 103 434 euroa ja myönteisen erityiskohtelun määrärahaa 30 899 euroa.

Kaupunkitilalautakunnan bruttoyksiköt yhteensä ilman joukkoliikennettä ylittivät toimintakulut yhteensä noin 0,7 milj. euroa. Sitovan määrärahan talousarviopoikkeama esitetään lautakunnalle tiedoksi ja edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liikenneväylien ylläpito (€/m²)	1,91	2,00	2,20
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m²)	0,30	0,30	0,35
Rakennetun puiston (R-luokka) kunnossapito (€/m²)	0,57	0,60	0,65
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	56 861	58 000	49 274
Korjausvelka 75 % (t€)	-	220 000	250 000

14 51
Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 117	0	12 117	12 260	-143
Menot	-62 300	-343	-62 643	-62 643	0
Toimintakate	-50 183	-343	-50 526	-50 383	-143

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uudet työnteon mallit ovat yleisesti vähentäneet joukkoliikenteen matkustajamääriä siten, että koko HSL-alueen nousut olivat noin 87 prosenttia vuoden 2019 tasosta. HSL:n lipputulot olivat noin 376 milj. euroa vuonna 2023, kun 2019 lipputulot olivat noin 383 milj. euroa. Lisätäkseen matkustajamääriä HSL laskee kahden vyöhykkeen lippujen hintoja noin 5 prosentilla vuonna 2024.

Matkustajamäärien elpymisen taso vaihtelee eri liikennemuotojen ja kuntien välillä. Vantaalla pysäkki- ja asemakohtaiset joukkoliikenteen nousijamäärät ylsivät 96 prosenttiin vuoden 2019 tasosta. Bussiliikenteessä Vantaa pärjäsi vielä paremmin, sillä Vantaan bussipysäkeiltä tehtiin marraskuussa nousuja jopa noin 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019.

Pääradan parannustyöt vaikuttivat Pääradan ja Kehäradan liikenteeseen touko-lokakuussa. I-, P-, ja K-junat kulkivat harvennetulla vuorovälillä ja matka-aika myös piteni muutaman minuutin. Joka toinen I- ja P-juna kulki vain osuudella Helsinki - Myyrmäki - Lentoasema, eivätkä nämä junat pysähtyneet Vehkalassa. Heikompi lähijunaliikenteen tarjonta vaikutti Vantaan juna-asemien nousijamääriin siten, että lokakuussa oli noin 15 prosenttia vähemmän nousuja kuin edeltävänä vuonna.

Raitiotielinja 15, entinen Raide-Jokeri, aloitti liikennöinnin lokakuussa Helsingissä ja Espoossa. Uudet runkolinjat 520 (Martinlaakso – Leppävaara – Matinkylä) ja 530 (Myyrmäki – Espoon keskus – Matinkylä) aloittivat liikennöinnin elokuussa. Lentoaseman bussiterminaaliin on asennettu puomit parantamaan bussien liikennöintiä ja terminaalin operoinnista vastaa ulkopuolinen palveluntuottaja. Kivistön bussiterminaali valmistui Kiviksen kauppakeskuksen välittömään yhteyteen, mikä parantaa joukkoliikenteen houkuttelevuutta Länsi-Vantaalla.

Kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ratikan rakentamisesta toukokuussa 2023. Rakentamispäätös on ehdollinen ja rakentaminen vaatii valtion sitoutumisen rakentamiskustannuksiin. Valtio tekee päätöksen sitoutumisesta todennäköisesti keväällä 2024. Lisäksi rakentamispäätöksestä on tehty kaksi valitusta, jotka on käsiteltävä hallinto-oikeudessa. Rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota riskienhallintaan, estää hankkeen viivästyminen, välttää kustannusylityksiä, pyrkiä vähähiilisiin rakentamisratkaisuihin ja esteettömyyteen sekä minimoida rakennusaikaiset haitat ympäristölle, asukkaille, liikenteelle ja yrityksille. Ratikka on määrä rakentaa kahden allianssin mallilla. Allianssikilpailutuksien valmistelu aloitettiin syksyllä 2023.

Sukupuolten ja alueiden tasa-arvon edistämiseksi HSL on luonut raportointitietokannan. Raportointityökalun kehittämisessä on kuitenkin ilmennyt teknisiä ongelmia, joten mittariston käyttöönottaminen ei tapahtunut vuoden 2023 aikana.

HSL esitti keväällä tariffijärjestelmän muuttamista yhden vyöhykkeen malliksi, mutta ehdotusta ei hyväksytty HSL:n hallituksessa. Tariffijärjestelmän selvitystyötä toivotaan edelleen jatkettavan. Kaupungin sisällä ei tulisi kulkea vyöhykerajaa, koska se väistämättä eriarvoistaa alueita ja lisää liityntäpysäköintipaikkojen käyttöä B-vyöhykkeellä. Vuonna 2023 aloitettiin HSL:n perussopimuksen tekninen päivittäminen vastaamaan nykyisiä haasteita. Lisäksi työ HSL:n talouden vakauttamiseksi ja rahoituksen varmistamiseksi jatkuu.

Talousarvion toteutuminen

Joukkoliikenteen kulujen raportoimistapaan tehtiin merkittävä muutos 2022 tilinpäätöksen yhteydessä ja vuodesta 2023 raportointi perustuu toteutuneeseen laskutukseen. Raportointi on yhdenmukaistettu Helsingin ja Espoon kanssa tilintarkastajien esityksen mukaisesti. Muutoksen vuoksi joukkoliikenteen talousarviota nostettiin noin 0,3 milj. eurolla.

Vantaa maksoi kuntaosuutta HSL:lle noin 62,6 milj. euroa. HSL:n alustavien tietojen mukaan Vantaalle kertyy ylijäämää arviolta noin 5,5 milj. euroa vuonna 2023. Ylijäämän kertyminen johtuu pääasiassa siitä, että Vantaan osuus liikennöintikuluista toteutuu arvioitua pienempänä. Alustavien tietojen perusteella, Vantaalla on yhteensä kertynyttä HSL ylijäämää noin 22 milj. euroa. Kertynyt ylijäämä pienentää tulevien vuosien HSL:lle maksettavaa kuntaosuutta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	126 126	120 000	133 218

14 52
Varikko

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 447	0	5 447	6 848	-1 401
Menot	-4 987	-3	-4 990	-5 758	768
Toimintakate	460	-3	457	1 090	-633

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Hankinnoissa huomioitiin Resurssiviisauden tiekartan, päästöttömien työmaiden Green Deal – sopimuksen sekä lain ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista linjaukset.

Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin vähäpäästöisten ajoneuvojen hankinnalla, lisäämällä uusiutuvan dieselin käyttöä raskaassa ajoneuvokalustossa sekä kaupungin käytössä olevien sähköautojen latauspisteverkostoa laajentamalla. Uusiutuvan dieselin käyttöaste kohosi 45 prosenttiin dieselin käytöstä. Päästövähenemä fossiiliseen dieseliin verrattuna on noin 458 000 kg CO2eq. Kaupungilla on käytössä 39 sähköautoa sekä 15 kaasuautoa. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 35 prosenttia.

Varikon korjaamo keskittyi pääasiassa työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalveluiden osuus oli noin 58 prosenttia. Autoasentajan rekrytointi osoittautui edelleen erittäin vaikeaksi.

Vuoden 2021 alussa käyttöönotetun kalustonhallintajärjestelmän (Topil) jatkokehitystyö saatiin valmiiksi vuonna 2023.

Kansainvälinen komponenttipula jatkui edelleen, mikä aiheutti viivästyksiä kaluston ja varaosien toimituksiin.

Talousarvion toteutuminen

Varikon sitova nettotavoite saavutettiin. Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 26 prosenttia talousarviota suuremmat, toimintakulut puolestaan noin 10 prosenttia talousarviota suuremmat. Toimintatuottoja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste ja kaluston määrän lisääntyminen sekä poistetun kaluston myynti. Toimintakuluja nostivat mm. huolto- ja korjauskustannusten kallistuminen sekä kaluston pitkistä toimitusajoista johtuva tarve lunastaa ajoneuvoja rahoitusleasingsopimusten päättyessä. Varikolle kohdennettiin 3 000 euroa kattamaan vuoden 2023 palkkaratkaisun vaikutusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 382	1 440	1 580

14 30
Kiinteistöt ja tilat

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	43 096	-25 500	17 596	18 493	-897
Menot	-28 729	-1 356	-30 085	-29 773	-312
Toimintakate	14 367	-26 856	-12 489	-11 280	-1 209

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastaa mm. kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinoinnista. Lisäksi palvelualue vastaa investointisuunnittelusta, kiinteistö- ja hankekehityksestä, toimitilahankkeiden valmistelusta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta ja rakentamisen valvonnasta. Palvelualue koostuu kolmesta palveluyksiköstä: mittaus- ja geopalvelut, toimitilajohtaminen sekä kiinteistöhallinta ja asuminen.

Asemakaavoihin ja asemakaavamuutoksiin liittyviä maankäyttösopimuksia laadittiin ja saatiin päätöksentekoon 10 kpl. Yhteistyösopimuksia koskien tulevien vuosien maankäytön suunnittelua, maanhankintaa ja tulevia maankäyttösopimuksia valmisteltiin ja saatiin päätöksentekoon 4 kpl. Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha. Useat maanhankinnat myös edistivät luonnon monimuotoisuuden tukemista.

Yritystontteja myytiin neljä ja vuokrattiin yksi. Työpaikkatonttien luovutusten tuoma työpaikkamäärän kasvu on noin 750 uutta työpaikkaa. Luovutettavia yritystontteja on rajallinen määrä.

Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin vuokraamalla kolme kappaletta. Pientalotonttien kysyntä on parin viime vuoden aikana vähentynyt selvästi. Tarjolla olleita kaupungin pientalotontteja myytiin kaksi kappaletta, vaikka kaupungilla oli myynnissä useampia tontteja eri alueilta.

Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuja järjestettiin vuonna 2023 kuusi kappaletta. Päättyneisiin kilpailuihin ei saatu tarjouksia rakennuttajilta. Tilanne on poikkeuksellinen aikaisempiin vuosiin verrattuna ja kertoo asuntorakentamisen kysynnän nopeasta vähenemisestä ja markkinatilanteesta.

Vuonna 2023 järjestetyt kilpailut:
- Variston AP-tonttien laatukilpailu
- Myyrmäen AK-tontin hinta- ja laatukilpailu (hiilijalanjälki)
- Hakunilan AK-tonttien ja AR-tontin tarjouskilpailu
- Leinelän AK-tontin tarjouskilpailu
- Nikinmäen AOR-tontin tarjouskilpailu
- Vapaalan AO-tontin tarjouskilpailu

Vuoden 2023 aikana kaupunki on saanut useita lisäaikapyyntöjä lähiaikoina päättyviin tonttivarauksiin, koska asuntorakentamisen kysyntä on laskenut jyrkästi. Epävarman markkinatilanteen vuoksi tonttivarauksia on pääsääntöisesti jatkettu.

Maanmyyntitulotavoitteiden saavuttaminen vuonna 2023 on ollut vaikeaa johtuen erityisesti Ukrainan sodan aiheuttamista taloudellisista epävarmuuksista sekä rahoitusmarkkinoiden epävarmuuksista, erityisesti koronnousun takia. Niillä on ollut suuri vaikutus erityisesti asuntorakentamisen hidastumiseen, koska asuntojen kysyntä erityisesti omistusasuntojen osalta on vähentynyt dramaattisesti. Yleisen epävarmuuden takia vuoden 2023 maanmyyntivoitot jäivät alkuperäisestä kokonaistavoitteesta 34,5 milj. euroa noin 25,7 milj. euroa ja olivat yhteensä noin 8,8 milj. euroa.

Palvelualueella valmisteltiin linjaus uudenlaisesta sääntelystä kerrostalohankkeiden asuntojen kokoon liittyen. Kaupunginhallitus hyväksyi linjauksen syksyllä 2023. Linjauksen mukaan vuoden 2024 alusta lähtien uusissa asuinkerrostalohankkeissa enintään 30 prosenttia saa olla alle 35 m² -kokoisia asuntoja ja vähintään 30 prosenttia on oltava pinta-alaltaan vähintään 65 m² tai suurempia asuntoja. Lisäksi vähintään 10 prosenttia kohteen asuntojen kokonaismäärästä tulee olla 80 m² tai suurempia asuntoja. Uudella neliöperusteisella sääntelyllä pyritään hillitsemään pienten asuntojen suurta osuutta uusissa kerrostaloissa ja tuottamaan kohteisiin riittävästi myös tilavampia perheasuntoja. Sääntelyn vaikutukset alkavat näkyä valmistuvassa tuotannossa usean vuoden kuluessa.

Sitovan tavoitteen mukaisesti kiinteistöjohtamisen linjausten toimenpiteitä on edistetty suunnitelmallisesti. Päiväkotien suunnitteluperiaatteet ja yleiset ohjeet suunnittelijoille on päivitetty. Uusi hankepalautekysely otettiin käyttöön hankevalmistelussa ja rakennuttamisessa. Kuusijärven ulkoilualueen ylläpitoon ja palvelujen järjestämiseen laadittiin kaupunkiympäristön ja käyttäjätoimialan yhteinen hallintomalli toimintojen ja roolien selkeyttämiseksi. Sisäilma-asioiden menettelytapaohje on päivitetty ja sisäilma-asioita käsittelevät foorumit ovat järjestäytyneet uudelleen. Kiinteistöjen ennakoivaa olosuhde- ja kuntoseurantaa on kehitetty ja sisäilmakorjauksia tehty suunnitelmallisesti. Rakennusten energiankulutuksen vähentämiseksi on tehty säästötoimia ja uusia ratkaisuja on suunniteltu yhteistyössä Vantaan energian kanssa.

Toimitilahankkeiden valmistelu ja toteutus on edennyt pääosin työohjelmien mukaisesti. Investointimäärärahoja on jäänyt käyttämättä joidenkin suurempien hankkeiden aloitusten viivästyessä eri syistä. Valmistuneiden kohteiden loppukustannukset ovat kokonaisuutena alittaneet tavoitehinnat, jolloin investoinneissa on syntynyt myös todellisia säästöjä.

Matin aktiivinen kehittäminen jatkui vuonna 2023. Palvelualueen Matti-avainhenkilöt osallistuivat kehittämiseen mm. Matin jatkokehitysprojektissa, jonka alla edistettiin mm. Matti-Lupapiste – integraation syventämistä, suunnittelun pohjatiedoksi 3D-lähtötietojen automaattista tuontia ja SAP-Frends-Matti –integraatiota. Ryhti-kumppanuustestaus aloitettiin ympäristöministeriön myöntämän tuen (100 %) turvin, projekti kestää maaliskuun 2025 loppuun. Lisäksi vuonna 2023 vietiin tuotantoon noin 75 Matin pienkehitystyöhanketta. Matissa avattiin toimialatasolla vuonna 2023 yli 10 000 uutta prosessia, joista reilut 4 500 mittaus- ja geopalveluiden toimesta. Ensimmäisen asemakaavan mukaisten katualueiden lohkomisiin panostettiin vuonna 2023. Tällaisia yleisiä katualueita lohkottiin 50 kpl, jotta suunnitellun lakimuutoksen aiheuttamilta lunastusmenettelyiltä tulevaisuudessa vältyttäisiin. Vuonna 2023 muodostettiin myös Vantaan ensimmäinen 3D-kiinteistö ja otettiin käyttöön sähköinen kiinteistönvaihdannan palvelu kiinteistökauppoihin, joissa kaupunki on osallisena. Useissa palveluissa vähennettiin vanhojen ohjelmistojen lisenssien käyttöä ja tuotanto siirrettiin Mattiin. Käyttöön otettiin tekoälypohjainen kohteiden tunnistus, jolla analysoidaan Vantaan aurinkopaneelit ja kasvikatot.

Vantaan ratikkahankkeen valmisteluun liittyen osallistuttiin aktiivisesti mm. ratikan kaavatöihin ja eri seurantaryhmiin. Ratikan pitkäkestoisen maanhankinnan vaatimat inventoinnit ja maanomistajien tiedottaminen on käynnistetty asemakaavamuutosalueittain. Ratikan maaperätutkimuksia jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Kaupungin massojenhallinnan kehittämistä ohjattiin resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.

Yksi Vantaan kaupunkistrategiaan 2022–2025 määritellyistä strategisista painopisteistä on kukoistavat kaupunkikeskukset. Niitä koskevat tavoitteet (23–27) edellyttävät asukkaille iloa tuottavia palveluita ja asuinympäristöjä, joita toteutetaan kehittämällä kulttuurin ja vapaa-ajan sekä opetuksen ja kasvatuksen palvelutiloja palveluverkko- ja investointisuunnitelman mukaisesti vähintään yksi per kaupunkikeskusta/vuosi. Yksi näistä on Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon kaavahanke, joka on samalla kaupungin kärkihanke. Lisäksi kaupunkikeskustojen kehittämisen tavoitteena on virkistys- ja viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden parantaminen sekä eri kulkutapojen edellytysten kehittäminen. Useiden suunnitteilla ja rakenteilla olevien hankkeiden ohella on kehitetty tavoitteiden saavuttamiseen sopivia uusia mittareita (SAAVU- ja palveluiden kävelysaavutettavuus mittari).

Kaupunkiympäristön toimiala on myös valmistellut kaupungin pysäköintiyhtiötä koskevan esityksen sekä kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan edellytetyt kehittämissuunnitelmat.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kiinteistöt ja tilat palvelualueen bruttoyksikköjen talousarviomuutokset, jotka alensivat toimintatuottojen tavoitetta 25,3 milj. euroa maanmyyntivoittojen osalta ja 0,5 milj. euroa mittaus- ja geopalvelujen osalta. Maanvuokrien tuottotavoitetta korotettiin samalla 0,3 milj. euroa. Toimitilojen kiinteistöjen hoidon ja ylläpidon toimintakuluja korotettiin 1 milj. euroa runsaslumisen talven vuoksi. Lisäksi talousarvioon kohdistettiin 97 145 euroa vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja sekä 259 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten.

Kiinteistöt ja tilat bruttoyksikköjen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 0,9 milj. euroa. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Valmistuneet asunnot	3 304	3 500	3 115
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	480	201	440
Maanmyyntivoitot (t€)	30 639	34 500	8 790
Maanvuokratulot (t€)	6 627	6 300	7 232
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	49	49	55
Uudisrakentaminen (brm²) *	7 984	8 676	7 249
Korjausvelka 75 % (t€)	-	45 000	-

* Ei sisällä leasing- ja vuokrapaviljonkihankkeita. TP 2023 ei sisällä pysäköintirakennuksia ja väistötiloja.

14 32
Kiinteistöt ja tilat netto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	192 370	-4 400	187 970	191 256	-3 286
Menot	-89 088	-1 705	-90 793	-89 355	-1 439
Toimintakate	103 282	-6 105	97 177	101 901	-4 725

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana on jatkettu hyvinvointialuemuutokseen liittyvien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattujen toimitilojen tilaselvityksiä ja vuokrasopimusten päivittämistä. Lisäksi saatiin valmiiksi Sote- ja Pela -salkku. Varsinaisiin myyntitoimenpiteisiin ei vielä päästy johtuen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ostovalmiudesta.

As Oy Sepänpuiston myyntiä VAV Yhtymä Oy:lle valmisteltiin. Yksittäisiä rajoituksista vapautuneita osakehuoneistoja myytiin 22 kpl. Niiden velaton kauppahinta oli yhteensä 2,349 milj. euroa ja kauppahinta yhteensä noin 1,915 milj. euroa. Vihdissä sijaitsevat matkailuvaunualuekiinteistöt Rauhaniemi ja Etelälahti myytiin ja kauppahinnat olivat yhteensä 430 000 euroa.

Kaupungin tyhjien toimitilojen määrä kasvoi hieman ollen vuoden lopussa noin 5 900 m². Käytettävissä olevat tyhjät tilat ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja sijainniltaan huonosti saavutettavissa. Vuonna 2023 purettiin 16 eri kohdetta, yhteensä noin 2 000 m², mm. Rajatorpan koulun vanha opettaja-asuntola.

Kuusijärven palveluhankinta ja kahvilatilojen vuokrasopimus kilpailutettiin ja Minttiravintolat Oy jatkaa myös uuden hankinnan myötä Kuusijärvellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kiinteistöt ja tilat palvelualueen nettoyksikköjen talousarviomuutoksen, joka alensi toimintatuottojen tavoitetta 4,4 milj. euroa kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myyntien osalta. Toimitilojen sähkökulujen talousarviota korotettiin 1,0 milj. euroa ja lämmityksen talousarviota 0,7 milj. euroa. Lisäksi talousarvioon kohdistettiin 5 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten.

Kiinteistöt ja tilat nettoyksiköt ylittivät muutetun sitovan toimintakatetavoitteen 4,7 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 3,3 milj. euroa, mikä johtui suurelta osin ennakoitua suuremmista ulkoisista vuokratuotoista. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,4 milj. euroa. Alitusta talousarvioon tuli mm. sisäisissä ja ulkoisissa vuokrakuluissa. Lämmityskulut puolestaan ylittivät muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa ja turvapalvelujen ostot 0,5 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimitilamäärä (m²)	903 877	824 769	812 304
Konserniyhtiöiltä vuokrattuja tiloja	241 826	152 637	139 790
Konsernin ulkopuolelta vuokratut tilat	103 390	72 399	71 791
Vuokrattavissa olevat tyhjät tilat (m²)	5 391	5 907	5 909

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisiin asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8 000 000 euroa ja avustuksia 400 000 euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden aikana on myönnetty kaksi lainaa määrältään 2 010 000 euroa ja 1 999 500 euroa. Vuonna 2023 myönnettiin yksi avustus määrältään 53 255,00 euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vuonna 2024 ei enää myönnetä uusia avustuksia. Samalla rahaston nimi vaihtuu Vantaan kaupungin kiinteistörahastoksi.

Rahaston pääoma 31.12.2023 oli 106 908 407,58 euroa.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat

kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	29 045	2 500	31 545	40 067	-8 523
Maksutulot	46 973	-6 918	40 055	43 400	-3 345
Tuet ja avustukset	26 109	2 115	28 224	31 244	-3 019
Muut tulot	242 290	-29 400	212 890	218 850	-5 960
Tulot yhteensä	**344 417**	**-31 703**	**312 714**	**333 561**	**-20 847**
Henkilöstömenot	-412 146	6 909	-405 237	-394 035	-11 201
Palvelujen ostot	-253 369	-35 315	-288 684	-288 732	48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 827	-2 334	-45 161	-44 332	-829
Avustukset	-52 677	-2 227	-54 904	-56 469	1 565
Muut menot	-228 078	1 116	-226 962	-224 043	-2 919
Menot yhteensä	**-989 098**	**-31 851**	**-1 020 948**	**-1 007 611**	**-13 337**
Toimintakate	**-644 681**	**-63 554**	**-708 234**	**-674 050**	**-34 184**
Verotulot	610 000	26 000	636 000	638 679	-2 679
Valtionosuudet	181 000	-3 300	177 700	179 656	-1 956
Korkotulot	11 340	0	11 340	17 944	-6 605
Muut rahoitustulot	13 256	0	13 256	13 829	-573
Korkomenot	-12 300	0	-12 300	-13 990	1 690
Muut rahoitusmenot	-262	0	-262	-80	-182
Rahoitustulot ja -menot	12 034	0	12 034	17 703	-5 669
Vuosikate	**158 353**	**-40 854**	**117 499**	**161 988**	**-44 488**
Poistot ja arvonalentumiset	-110 838	0	-110 838	-111 844	1 006
Tilikauden tulos	**47 514**	**-40 854**	**6 661**	**50 143**	**-43 482**
Varausten ja rahastojen muutos	1 313	0	1 313	-2 465	3 778
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**48 827**	**-40 854**	**7 974**	**47 678**	**-39 705**

Toimintatulot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 333,6 milj. euroa, joka on 10,9 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 20,8 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2023. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion kaikissa tiliryhmissä. Myyntituotot ylittyivät noin 8,5 milj. eurolla, maksutuotot noin 3,3 milj. eurolla, tuet ja avustukset noin 3,0 milj. eurolla sekä muut toimintatuotot noin 6,0 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Suurimmat ylitykset muodostuivat maankäyttö- ja kehittämiskorvauksista, ELY:n maksamista korvauksista pakolaislapsista, valtion muista avustuksista sekä rakennusten vuokratuotoista. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 4,0 milj. euroa, muutetussa talousarviossa 6,5 milj. euroa ja toteumassa 7,3 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY). Talousarviota muutettiin, koska vesihuoltoverkostoa rakennettiin ennakoitua enemmän. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 107 prosenttia.

Toimintamenot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 007,6 milj. euroa, joka on 18,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän ja 13,3 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Henkilöstökulut alittivat alkuperäisen talousarvion noin 18,1 milj. eurolla ja muutetun talousarvion noin 11,2 milj. eurolla. Alitus johtuu rekrytointien viiveistä ja osaa paikoista ei ole saatu täytettyä. Toisaalta palveluiden ostoihin kirjautuva työvoiman vuokrauskulu ylitti alkuperäisen talousarvion noin 23,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla. Palvelujen ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja avustuskulut ylittivät sen noin 1,6 milj. eurolla. Muut toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,9 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät talousarviossa 4,0 milj. euroa, muutetussa talousarviossa 6,5 milj. ja toteumassa 7,3 milj. euroa HSY:lle myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 98,7 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2023 kaupungin ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -674,1 milj. euroa, joka on 29,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompi ja 34,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate pieneni edellisvuoteen nähden 721,6 milj. euroa eli laski 51,7 prosenttia. Muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, joka astui voimaan 1.1.2023 alkaen. Uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoiminta sekä muutamia yksittäisiä kunnille kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden tehtäväksi. Uudistuksen vuoksi kaupungin toimintatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 109,6 milj. euroa, mutta kulut laskivat huomattavasti enemmän, noin 831,2 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 638,7 milj. euroa vuonna 2023. Verotulot laskivat edellisvuoteen nähden 565,0 milj. euroa eli 46,9 prosenttia. Verotulojen lasku johtuu hyvinvointialueuudistuksesta. Uudistuksessa kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien rahoitusta pienennettiin leikkaamalla kunnallisveroprosenttia kaikilta kunnilta 12,46 prosenttiyksiköllä sekä leikkaamalla yhteisöveron osuutta noin yhdellä kolmasosalla. Uudistus ei vaikuttanut kiinteistöveroihin ja se olikin ainoa verolaji, joka kasvoi vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Kunnallisverot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 18,2 milj. eurolla. Yhteisöverot ylittivät muutetun talousarvion 2,3 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 7,3 milj. eurolla. Sekä kunnallis- että yhteisöveroihin vaikutti vuonna 2023 ns. verohännät. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisveroista osa tilitettiin kunnille vielä vanhojen kunnallisveroprosenttien mukaisina ja yhteisöveroja vanhoilla jako-osuuksilla. Kunnallis- ja yhteisöverojen toteuma oli tämän vuoksi vuonna 2023 poikkeuksellinen sisältäen noin 59 milj. euroa kertaluonteista verohäntäerää. Tulevina vuosina nämä verohännät poistuvat. Kiinteistöverot alittivat muutetun talousarvion 0,9 milj. eurolla, mutta ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,1 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot

ylittivät alkuperäisen talousarvion 28,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 102,5 prosenttia. Vuoden 2023 verotuloista 431,2 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 95,3 milj. euroa yhteisöverosta ja 112,1 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2023 yhteensä 179,7 milj. euroa, joka on 37,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Hyvinvointialueuudistuksessa kuntien valtionosuuksia leikattiin niiden tehtävien osalta, jotka siirtyivät hyvinvointialueille. Talousarvion 2023 valtionosuusarvio alittui 1,3 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden ja ylittyi 2,0 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Valtionosuuksien toteumaprosentti oli 101,1.

Rahoitustulot ja -menot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 17,7 milj. euroa, toteuma ylitti talousarvion 5,7 milj. eurolla. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu korkotuottojen ja muiden rahoitustuottojen talousarviota paremmasta tuloksesta. Korkotuotot ylittivät talousarvion noin 6,6 milj. eurolla ja muut rahoitustuotot 0,6 milj. eurolla. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 14,0 milj. euron tasolla, kun talousarviossa 2023 niiden oli arvioitu olevan 12,3 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2023 oli 162,0 milj. euroa, joka on 3,6 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 44,5 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate parani 32,6 prosenttia vuoden 2022 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2023 yhteensä 111,8 milj. euroa, joka oli 1,0 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa, eli toteuma oli 100,9 prosenttia.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2023 kaupunki ja rahastot yhdistäen muodostui 50,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 47,7 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 35,7 milj. euroa vuoden 2022 ylijäämää parempi, 1,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2023 pienempi ja 39,7 milj. euroa muutettua talousarviota 2023 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91
Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-93 190	-2 700	-95 890	-73 102	-22 788
Netto	-93 190	-2 700	-95 890	-73 102	-22 788

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 vuoden 2023 toimitilainvestointeihin 93,19 milj. euron määrärahan. Uudisrakentamisen määrärahaa korotettiin 2,7 milj. euroa Myyrmäen

pysäköintirakennuksen osan ostamiseksi. Toimitilainvestointeihin käytettiin määrärahoja yhteensä 73,1 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 22,8 milj. euroa.

91 1
Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-46 830	-2 700	-49 530	-36 008	-13 522
Netto	-46 830	-2 700	-49 530	-36 008	-13 522

Uudisrakentamiseen käytettiin 36 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 13,5 milj. euroa (toteuma 73 %). Alitus johtuu usean hankealoituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvion alituksesta. Hankkeiden aikataulupoikkeamat syntyivät hankevalmistelu- ja suunnitteluvaiheen sekä urakkakilpailutusten pitkittyessä johtuen mm. asemakaavoituksen etenemisestä viiveellä sekä suunnitteluratkaisujen sovittamisesta tavoitehintoihin ja taloussuunnitelman määrärahavarauksiin. Rakentamisvaiheen viiveitä syntyi rakentamisen markkinatilanteen häiriöistä, mm. materiaalien saatavuusongelmien takia.

Uudisrakentamisen määrärahoilla valmistuivat Patotien, Latupuiston ja Kelokuusen päiväkodit sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Korson päiväkodin valmistuminen siirtyi vuodelle 2024. Lisäksi vuoden aikana valmistuivat osin kaupungin rahoituksella toteutetut Kivistön koulualueen pysäköintilaitos ja Myyrmäen pysäköintirakennus sekä vuokratiloina toteutettava Kytöpuiston väistötilakoulu, joka myöhemmin toimii myös Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen peruskorjausten väistötiloina.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus, Kanniston koulun II vaihe. Rakentamisen valmisteluvaiheessa olivat Vaskivuoren lukion laajennus, Elmon uimahalli sekä Kuusijärvihankkeen rakennuksia.

Vuorikummun hoivatilojen laajennus ja peruskorjaus pysäytettiin suunnitteluvaiheeseen, koska hyvinvointialue ei sitoutunut aikaisemmin tehtyihin hankepäätöksiin.

Suunnitteluvaiheessa olivat Lentolan päiväkoti (aiemmin Aviapolis II päiväkoti,) ja Karhunkierroksen päiväkoti.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Tikkurilan alueen koulun laajennus (Viertolan koulu), Puutarhatien päiväkoti (aiemmin Tikkurilan II päiväkoti), Muuran yhtenäiskoulu, päiväkoti ja liikuntahalli, Hakunilan alueen päiväkoti (Suitsikuja), Matarin päiväkoti, Kaskelan I päiväkoti, Kivistön II ja III päiväkodit sekä Tikkurilan toimitilahanke.

VTK Kiinteistöt Oy:n uudisrakennushankkeista kaupungin toimitiloiksi valmistui Jokiuoman päiväkoti ja rakennusvaiheessa oli Vehkalan ammatillinen oppilaitos. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista Aviapoliksen uusi lukio, Koillis-Vantaan liikuntahalli, Tikkurilan osaamiskampus sekä Varia Hiekkaharjun laajennus- ja korjaustyöt olivat edenneet suunnitteluvaiheeseen.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista kirjasto-, asukas- ja nuorisotilat valmistuivat Kivistön palvelukeskukseen. Leasing-hankkeena vuoden lopulla valmistui Ruusupuun päiväkoti. Vuokraamalla hankittava Sotungin lukiopaviljonki saatiin tarjouspyyntövaiheeseen.

Palveluverkkojen kehittämisen osalta laadittiin Kirjasto ja asukaspalvelujen ja nuorison toimitilaverkkoselvitys, Sotungin lukion ja koulun alueen selvitys, Koivukylä kouluverkon esiselvitys,

ml. vammaisopetus, Koivukylän alueen päiväkotiverkkoselvitys sekä päivitettiin Hakunilan alueen päiväkotiverkkoselvitys ja Aviapoliksen kouluverkkoselvitys.

91 2
Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-44 570	0	-44 570	-36 617	-7 953
Netto	-44 570	0	-44 570	-36 617	-7 953

Korjausrakentamiseen käytettiin 36,6 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 8 milj. euroa (toteuma noin 82 %). Joidenkin merkittävien peruskorjaushankkeiden aloitus viivästyi suunnitteluvaiheen tai rakentamisen valmisteluvaiheen myöhästyessä tavoiteaikataulusta. Lisäksi osaa hankkeita ovat viivästyttäneet ennakoitua suuremmat korjaustarpeet. Vuodelle 2023 varattuja määrärahoja jäi käyttämättä mm. Jokiniemen koulun (2,4 milj. euroa), Mårtensdals skolan (1,4 milj. euroa) ja Leppäkorven puukoulun (1,6 milj. euroa) osalta. Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaukseen varattua määrärahaa jäi käyttämättä 2,6 milj. euroa Vantaa-Kerava hyvinvointialueen vetäytyessä hankkeesta. Kaikille ennakoimattomille määrärahavarauksille ei ollut tarvetta.

Päiväkotihankkeiden ajoitusta on pyritty aikatauluttamaan olemassa olevien väistötilojen ajallisen käytettävyyden mukaan. Merkittävimpiä vuoden aikana valmistuneita/tehtyjä korjaushankkeita olivat seuraavat päiväkotien osakorjaukset:

- Vallinojan päiväkoti
- Seljapolun päiväkoti
- Päiväkummun päiväkoti
- Ylästön päiväkoti
- Pähkinänsärkijän päiväkoti
- Mistelin päiväkoti
- Nissaksen päiväkoti.

Näiden lisäksi valmistuivat mm.

- Jokiniemen koulun B rakennuksen peruskorjaus laajennuksen yhteydessä
- Länsimäen hammashoitolan muutostyöt
- Länsimäen terveysaseman hammashoitolan laajentaminen
- Kaivokselan, Vaskivuoren, Mikkolan, Ilolan, Rekolan ja Jokivarren koulujen tilamuutokset sekä Kuusijärven päärakennuksen ja Martinus-kulttuurisalin wc- ja märkätilakorjaukset.

Laajimmat pihakorjaushankkeet tehtiin Peltolan ja Hiekkaharjun kouluilla ja Peltovuoren ja Rajakylän päiväkodeissa. Kesän aikana valmistui Ristipuron päiväkodin pihanperusparannus ja useita osittaisia pihakorjauksia.

Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat:

- Jokiniemen entisen lukion muutos- ja korjaustyöt
- Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus
- Mårtensdals skolan korjaus- ja muutostyöt.

Suunnitteluvaiheessa olivat:
- Leppäkorven puukoulun peruskorjaus
- Hakunilan lisäoppimistilat
- Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustyöt
- Simonkallion koulun muutos- ja korjaustyöt
- Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt
- Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus
- Kivimäen koulun peruskorjauksen 2. vaihe
- Viertolan koulun muutos- ja korjaustyöt
- Nuorisotila Wintin talousrakennusten peruskorjaus
- Seutulan, Päiväkummun ja Nissaksen päiväkotien osittaiset peruskorjaukset.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat:
- Itä-Hakkilan koulun peruskorjaus
- Kaivokselan koulun muutos- ja korjaustyöt
- Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaus
- Ankkalammen päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Jönsaksen, Peltovuoren, Kivistön, Hepopuiston ja Piilipuun päiväkotien osittaiset peruskorjaukset.

Sisäilmaongelmien korjaustöitä toteutettiin monessa toimitilassa niihin suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Sisäilmakorjaukset toteutuivat budjetin mukaisesti (3,25 milj. euroa).

Sisäilmakorjauksia oli syksyyn mennessä tehty Kivimäen, Sotungin, Päiväkummun, Kuusikon ja Veromäen kouluissa sekä Ristipuron ja Rautkallion päiväkodeissa. Loppuvuodesta korjaukset jatkuivat syksyllä Ilvespuiston, Riihipellon ja Maarukan päiväkodeissa.

91 3
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 790	0	-1 790	-477	-1 313
Netto	-1 790	0	-1 790	-477	-1 313

Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöihin käytettiin noin 0,5 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 1,3 milj. euroa (toteuma noin 27 %). Budjetti oli koottu pääosin varauksista pikaisia muutos- ja korjaustarpeita varten perustuen aikaisempien vuosien toteumiin ja tarve osoittautui huomattavasti pienemmäksi.

Suurimmat korjaus- ja muutostyöt olivat:
- Lasten kulttuurikeskus Toteemin korjaustyöt (131 000 euroa).
- Avoin pk Soittorasia, muutostyöt (56 000 euroa).

92
Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	713	0	713	937	-224
Menot	-7 950	0	-7 950	-6 469	-1 481
Netto	-7 238	0	-7 238	-5 532	-1 705

Aineettoman omaisuuden investointeja toteutui noin 6,5 milj. euroa. Talousarvioon nähden menot alittuivat noin 1,5 milj. eurolla. Keskeisimmät syyt alitukselle ovat eri projektien sisällön muutokset tai viivästykset, muun muassa Digionella. Tuloja toteutui 0,9 milj. euroa, eli talousarvio ylittyi 0,2 milj. eurolla.

Investointiohjelman rahoituksella edistettiin useita projekteja, joilla kehitetään kaupungin palveluita ja IT järjestelmiä. Näistä taloudellisesti suurimmat olivat Digione, "Oma Vantaan" -sähköinen asiointi, Matti järjestelmän, Vantaa.fi -verkkosivuston, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän ja Hertta järjestelmän käyttöönotot sekä perustietotekniikkapalveluiden uudistus.

93
Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 800	0	1 800	3 442	-1 642
Menot	-39 000	-15 205	-54 205	-54 571	366
Kunnallistekniset työt	-33 000	-13 205	-46 205	-48 380	2 175
Liikennealueet	-24 760	-9 745	-34 505	-35 047	542
Urheilualueet	-2 920	-1 980	-4 900	-5 024	124
Virkistysalueet	-615	-985	-1 600	-1 767	167
Ympäristörakentamin en	-3 855	-45	-3 900	-5 191	1 291
Yhteishankkeet	-850	-450	-1 300	-1 351	51
Vantaan ratikka	-6 000	-2 000	-8 000	-6 191	-1 809
Netto	-37 200	-15 205	-52 405	-51 129	-1 277

Julkisen käyttöomaisuuden hankkeisiin saatiin valtionavustuksia yhteensä reilut 3,4 milj. euroa, josta noin 1,9 milj. euroa kohdistui Vantaan ratikkaan. Julkisen käyttöomaisuuden määrärahoja hankeryhmissä 931–935 korotettiin kaupunginvaltuuston päätöksillä yhteensä 13,2 milj. eurolla ja korotettu budjetti ylittyi lopulta noin 2,2 milj. eurolla. Vantaan ratikkaa (hankeryhmä 938) varten määrärahaa korotettiin 2,0 milj. eurolla, mutta toteuma jäi lopulta lähelle alkuperäistä budjettia.

Lisämäärärahan tarve kohdistui pääasiassa liikennealueisiin (lähes 10,3 milj. euroa). Lisäksi lisämäärärahaa kohdistui urheilualueisiin (2,1 milj. euroa), virkistysalueisiin (1,1 milj. euroa) sekä ympäristörakentamiseen (1,3 milj. euroa). Vuoden 2023 aikana toteutettiin mm. suunnitelmien viivästymisen vuoksi poikkeuksellisen paljon kohteita, jotka sisältyivät jo vuoden 2022 rakennusohjelmaan. Liikennealueiden osalta näitä vuodella siirtyneitä kohteita olivat Annefredin alueen kadut, Manttaalitie, Kivistön linja-autoterminaali, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukio. Lisäksi keskeisellä

Koisotien lumenvastaanottoalueella havaittiin syyskuussa yllättäviä painumia ja pohjanmurtumia, jotka täytyi korjata hätätyöluonteistesti mahdollisimman pian ennen talvikautta. Liikennealueisiin tehtiin myös 5 478 euron määrärahasiirto myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman toteutusta varten.

Hakunilan urheilupuiston tekojääkenttä ei edennyt vuonna 2022 alkuperäisen aikataulun mukaisesti, joten suurin osa kustannuksista siirtyi seuraavalle vuodelle. Lisäksi haasteellisten maaperäolosuhteiden takia hankkeelle tuli lisäkustannuksia. Virkistysalueiden osalta Kuusijärven ulkoilualueen pysäköintialueen rakentaminen siirtyi vuodella telemaston siirtämisen viivästymisen vuoksi, mikä lisäsi vuoden 2023 kustannuksia suunniteltua enemmän. Lisäksi yleinen kustannustason nousu vaikutti kaikkiin kustannuksiin. Ympäristörakentamisessa Tikkurilan keskuspuiston itäosan rakentaminen tuli ennakoitua kalliimmaksi haastavien maaperäolosuhteiden sekä suunnitelmamuutosten vuoksi.

Liikennealueisiin (hankeryhmät 931 ja 935) oli korotetussa budjetissa varattu yhteensä 35,8 milj. euroa ja toteutuksiin käytettiin yhteensä 36,4 milj. euroa. Merkittäviä kohteita olivat Kehä III valmistuminen yhteishankkeena, Kiilan vesihuollon valmistuminen, Elmon esirakentaminen sekä Kivistön linja-autoterminaali. Avustuksia liikennealueisiin saatiin yhteensä 0,2 milj. euroa.

Urheilualueisiin (932) oli budjetissa korotuksen jälkeen varattu 4,9 milj. euroa ja toteutuksiin kului 5,0 milj. euroa. Merkittävin hanke oli Hakunilan urheilupuiston tekojääkenttä ja lumetuskontti. Avustuksia urheilualueisiin saatiin yhteensä 176 000 euroa.

Virkistysalueisiin (933) oli korotetussa budjetissa varattu 1,6 milj. euroa ja toteutuksiin kului 1,8 milj. euroa. Merkittävin hanke oli Kuusijärven pysäköintialueen valmistuminen syyskuussa 2023.

Ympäristörakentamisen (934) hankkeisiin oli varattu lähes 3,9 milj. euroa ja toteutuksiin kului 5,2 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Heurekan kevyen liikenteen sillan perusparantaminen, Tikkurilan keskuspuiston itäosa sekä Viherpuisto. Avustuksia näihin hankeisiin saatiin yli 1,1 milj. euroa.

Vantaan ratikka

Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2023, että Vantaan ratikka rakennetaan. Päätös on kuitenkin ehdollinen ja vaatii valtion osallistumista rakentamiskustannuksiin. Syksyllä ratikan suunnittelua on jatkettu ja valmistauduttu allianssikilpailutuksiin. Valtio on maksanut 4,0 milj. euroa MAL-avustusta vuosien 2020–2022 suunnittelukustannuksiin. Vuodelle 2023 kirjattavaa suunnittelukuluavustusta haetaan vuoden 2024 aikana.

Ratikan katusuunnittelu on viivästynyt. Syyt viivästymiselle ovat muuttuneet lähtötiedot sekä katusuunnitelmaratkaisujen tarkentaminen yhteistyössä asemakaavoittajien, maanomistajien ja ratikan reitin varrella toimivien yritysten kanssa. Osa toimeksiannoista laskutetaan loppuun katusuunnitelmien valmistuttua. Katusuunnitelmat valmistuvat keväällä 2024.

94
Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-9 805	0	-9 805	-7 728	-2 078
Kaupunkistrategia ja johto	-50	0	-50	-22	-28
Kasvatus ja oppiminen	-3 000	0	-3 000	-1 755	-1 245
Kaupunkikulttuuri	-3 241	0	-3 241	-3 115	-126
Kaupunkiympäristö	-3 514	0	-3 514	-2 836	-678
Netto	-9 805	0	-9 805	-7 728	-2 078

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden investointeihin oli talousarviossa varattu 0,05 milj. euroa. Irtaimen investointeja toteutui 0,02 milj. euroa eli noin 45 prosenttia. Investoinnit liittyvät Vernissakatu 1 tilojen kalustamiseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2023 määräraha irtaimistohankintoihin oli 3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,8 milj. euroa. Talousarvion alitus johtui useista viivästyneistä rakennushankkeista, joiden osalta kalustaminen siirtyy vuodelle 2024.

Perusopetuksen suurimpana kohteena kalustettiin Kytöpuiston koulun paviljonki. Lisäksi irtaimistoa hankittiin peruskorjauskohteisiin, tilamuutoksiin sekä vammaisopetuksen tiloihin.

Varhaiskasvatuksessa kalustettiin useita päiväkoteja mm.: Jokiuoma, Kelokuusi, Patotie, Ylästö, Seljapolku, Vallinoja, Päiväkumpu sekä Rautkallio.

Lisäksi irtaimen omaisuuden määrärahalla hankittiin AV-tekniikkaa ja kalustoa lukioiden ja Varian käyttöön.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan irtaimeen omaisuuteen oli varattu määrärahaa 3,2 milj. euroa. Irtaimen omaisuuden hankintojen toteuma oli 3,1 milj. euroa (toteuma 96 %). Irtaimeen sisältyi noin 1,2 milj. euron edestä uuteen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskukseen tehtyjä irtaimen hankintoja.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden määrärahoja käytettiin yhteensä noin 2,8 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana hankittiin muun muassa varikolle työkone- ja ajoneuvokalustoa sekä toimitiloihin keittiökalusteita ja -laitteita. Lisäksi mittaus- ja geopalveluille hankittiin mittalaitteita.

Irtaimen omaisuuden talousarvio alittui lähes 0,7 milj. euroa. Taajamatraktorin ja kairakoneen tilaukset eivät toimitusvaikeuksien vuoksi saapuneet vuoden 2023 aikana.

95
Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	-1 500	2 000	1 574	426
Menot	-10 000	-16 000	-26 000	-24 366	-1 634
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000	-16 000	-23 000	-23 889	889
Maa-alueiden kunnostus	-3 000	0	-3 000	-477	-2 523
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-2 600	0	-2 600	-197	-2 403
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	0	-400	-280	-120
Netto	-6 500	-17 500	-24 000	-22 791	-1 209

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha alueilta, jotka suurelta osin tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Useat maanhankinnat myös edistivät luonnon monimuotoisuuden tukemista. Maanhankintamäärärahoja käytettiin 23,9 milj. euroa. Tämän lisäksi maaomaisuus on kasvanut vastikkeettomilla luovutuksilla kuten yleisten alueiden rekisteröinnillä.

Esirakentamisen ja pilaantuneen maan kunnostamisen kustannukset jakautuivat pienille ja keskisuurille puhdistus- ja kunnostuskohteille. Määrärahoja käytettiin yhteensä noin 0,5 milj. euroa ja määrärahat alittuivat noin 2,5 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden investointimenot yhteensä alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. euroa. Kiinteän omaisuuden tuotot alittivat muutetun talousarvion noin 0,4 milj. euroa. Sitovan määrärahan talousarviopoikkeamaesitys viedään lautakunnalle tiedoksi ja edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

97
Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	950	-950
Menot	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Osakkeet	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Netto	-3 800	2 000	-1 800	366	-2 166

Kaupungin omistuksessa olevia yksittäisiä asunto-osakkeita myytiin yhteensä 0,8 milj. eurolla. Lisäksi Seuren osakkeita myytiin. Osakkeita hankittiin yhteensä 0,6 milj. eurolla. Hankinnat alittivat muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	**117 660**	**-11 154**	**106 506**	**151 417**	**-44 910**
Vuosikate	158 353	-40 854	117 499	161 988	-44 488
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-40 693	29 700	-10 993	-10 571	-422
Investointien rahavirta	**-117 039**	**-63 105**	**-180 145**	**-149 388**	**-30 757**
Investointimenot	-163 745	-31 905	-195 650	-166 819	-28 831
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 513	0	2 513	4 379	-1 867
Käyttöomaisuuden myyntitulot	44 193	-31 200	12 993	13 052	-59
Toiminnan ja investointien rahavirta	**621**	**-74 259**	**-73 638**	**2 029**	**-75 667**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	**770**	**0**	**770**	**11 906**	**-11 136**
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-79	-7 921
Antolainasaamisten vähennykset	8 770	0	8 770	11 986	-3 216
Lainakannan muutokset	**-1 700**	**0**	**-1 700**	**46 866**	**-48 566**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	105 000	0	105 000	150 000	-45 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106 700	0	-106 700	-155 523	48 823
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	52 390	-52 390
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0**	**30**	**-30**
Ylijäämän palautus kunnalle	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**0**	**0**	**0**	**-77 881**	**77 881**
Rahoituksen rahavirta	**-930**	**0**	**-930**	**-19 078**	**18 148**
Rahavarojen muutos	**-309**	**-74 259**	**-74 568**	**-17 049**	**-57 519**
Nettolainanotto	**-1 700**	**0**	**-1 700**	**-5 523**	**3 823**

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

milj. euroa		Määräraha					Tuloarvio				
	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	22,3	14,6	7,8	-2,6	5,2	0,4	0,8	-0,4	0,0	-0,4
11 Kaupunkistrategia ja johto	B	121,2	107,6	13,6	-8,8	4,8	8,3	10,8	-2,6	0,0	-2,6
13 Kasvatus ja oppiminen	B	452,2	477,3	-25,1	26,6	1,6	35,7	41,0	-5,3	0,7	-4,6
137 Toisen asteen koulutus	N	73,5	75,3	-1,8	1,7	-0,1	1,9	2,8	-0,9	0,0	-0,9
16 Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	B	72,3	74,5	-2,2	2,5	0,3	10,2	10,7	-0,5	0,0	-0,5
16332 Musiikkiopisto	N	4,4	4,5	-0,1	0,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
16333 Kuvataidekoulu	N	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
14 0 Kaupunkiympäristölautakunta	B	15,2	15,3	0,0	0,3	0,3	5,9	5,5	0,4	-0,6	-0,2
14 5 Kaupunkitilalautakunta *	B	130,7	141,7	-10,9	10,2	-0,7	82,3	62,0	20,3	-27,4	-7,1
14 51 Joukkoliikenne	B	62,3	62,6	-0,3	0,3	0,0	12,1	12,3	-0,1	0,0	-0,1
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto	N	89,1	89,4	-0,3	1,7	1,4	192,4	191,3	1,1	-4,4	-3,3
14 52 Varikko	N	5,0	5,8	-0,8	0,0	-0,8	5,4	6,8	-1,4	0,0	-1,4
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						610,0	638,7	-28,7	26,0	-2,7
Valtionosuudet	B						181,0	179,7	1,3	-3,3	-2,0
Korkotulot	B						11,3	17,9	-6,6	0,0	-6,6
Muut rahoitustulot	B						13,3	13,8	-0,6	0,0	-0,6
Korkomenot	B	12,3	14,0	-1,7	0,0	-1,7					
Muut rahoitusmenot	B	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	46,8	36,0	10,8	2,7	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 2 Korjausrakentaminen	B	44,6	36,6	8,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	1,8	0,5	1,3	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	8,0	6,5	1,5	0,0	1,5	0,7	0,9	-0,2	0,0	-0,2
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	33,0	48,4	-15,4	13,2	-2,2	0,0	1,5	-1,5	0,0	-1,5
93 8 Vantaan ratikka	B	6,0	6,2	-0,2	2,0	1,8	1,8	1,9	-0,1	0,0	-0,1
94 Irtain omaisuus	B	9,8	7,7	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	24,4	-14,4	16,0	1,6	3,5	1,6	1,9	-1,5	0,4
97 Osakkeet ja osuudet	B	3,8	0,6	3,2	-2,0	1,2	0,0	1,0	-1,0	0,0	-1,0
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	8,0	0,1	7,9	0,0	7,9					
Antolainasaamisten vähennys	B						8,8	12,0	-3,2	0,0	-3,2
Nettolainanotto	N	-1,7	-5,5	3,8	0,0	3,8					

* Sisältää joukkoliikenteen

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	38 857 779,03	76 231 595,88
Maksutuotot	43 004 940,62	72 202 413,64
Tuet ja avustukset	31 231 385,12	60 761 067,17
Muut toimintatuotot	45 548 824,54	76 603 972,67
	158 642 929,31	**285 799 049,36**
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 316 781 630,07	- 456 760 247,51
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 64 616 872,43	- 100 846 393,16
Muut henkilösivukulut	- 12 636 989,30	- 18 189 619,19
	- 394 035 491,80	- 575 796 259,86
Palvelujen ostot	- 286 538 703,24	- 888 720 370,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 44 316 523,29	- 63 325 888,51
Avustukset	- 56 456 414,21	- 73 394 388,75
Muut toimintakulut	- 51 346 164,47	- 78 591 206,44
	- 832 693 297,01	**- 1 679 828 114,45**
Toimintakate	**- 674 050 367,70**	**- 1 394 029 065,09**
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	638 678 671,18	1 203 660 544,11
Valtionosuudet	179 656 468,00	287 596 677,00
	818 335 139,18	**1 491 257 221,11**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17 944 172,36	13 812 881,35
Muut rahoitustuotot	13 828 590,00	15 198 706,55
Korkokulut	- 13 989 618,10	- 2 534 996,14
Muut rahoituskulut	- 80 190,76	- 123 679,10
	17 702 953,50	**26 352 912,66**
Vuosikate	**161 987 724,98**	**123 581 068,68**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 110 256 875,01	- 108 745 846,09
Arvonalentumiset	- 1 587 503,09	- 1 884 463,49
	- 111 844 378,10	**- 110 630 309,58**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	49 932,26
Tilikauden tulos	**50 143 346,88**	**13 000 691,36**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	302 804,45
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	- 2 465 171,44	- 1 210 150,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**47 678 175,44**	**12 093 345,57**

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	161 987 724,98	123 581 068,68
Satunnaiset erät	0,00	49 932,26
Tulorahoituksen korjauserät	- 10 571 095,87	- 46 352 786,09
	151 416 629,11	77 278 214,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 166 819 233,54	- 139 995 233,52
Rahoitusosuudet investointeihin	4 379 021,23	8 697 947,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 052 397,65	62 173 761,16
	- 149 387 814,66	- 69 123 525,12
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 028 814,45**	**8 154 689,73**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 79 209,00	- 122 425,48
Antolainasaamisten vähennys	11 985 512,52	6 251 935,19
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000 000,02	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 155 523 384,60	- 71 714 441,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52 389 614,51	- 11 244 664,68
Oman pääoman muutokset	30 179,05	- 26 442,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 963 482,20	- 1 243 998,06
Vaihto-omaisuuden muutos	55 302,32	71 335,81
Saamisten muutos	1 527 021,37	19 832 007,55
Korottomien velkojen muutos	- 78 499 668,91	40 345 600,11
Rahoituksen rahavirta	**- 19 078 114,92**	**- 17 851 093,17**
Rahavarojen muutos	**- 17 049 300,47**	**- 9 696 403,44**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	116 043 939,62	133 093 240,09
Rahavarat 1.1.	133 093 240,09	142 789 643,53
	- 17 049 300,47	- 9 696 403,44

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat	**1 867 753 391,69**	**1 890 357 799,22**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	82 728,86
Muut pitkävaikutteiset menot	19 839 725,52	23 370 668,36
	19 839 725,52	23 453 397,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	341 432 746,06	318 641 416,73
Rakennukset	620 128 252,24	610 015 014,77
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317 548 100,34	311 026 771,51
Koneet ja kalusto	14 621 286,73	19 728 581,84
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43 647 774,29	33 246 867,89
	1 337 694 942,97	1 292 975 436,05
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	228 236 546,35	280 040 485,58
Muut lainasaamiset	280 785 911,61	292 771 424,13
Muut saamiset	1 196 265,24	1 117 056,24
	510 218 723,20	573 928 965,95
Toimeksiantojen varat	**694 005,07**	**819 925,91**
Valtion toimeksiannot	694 005,07	819 925,91
Vaihtuvat vastaavat	**177 255 679,83**	**196 390 592,49**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	200 696,68	710 311,99
Muu vaihto-omaisuus	0,00	48 975,51
	200 696,68	759 287,50
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	263 242,62
	0,00	263 242,62
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 691 566,61	25 937 817,60
Lainasaamiset	19 764 137,00	199 266,06
Muut saamiset	15 969 211,40	20 757 797,22
Siirtosaamiset	11 586 128,52	15 379 941,40
	61 011 043,53	62 274 822,28
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	120 298,59	120 298,59
Rahat ja pankkisaamiset	115 923 641,03	132 972 941,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 045 703 076,59**	**2 087 568 317,62**

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	**1 031 796 967,38**	**1 011 748 401,95**
Peruspääoma	318 017 425,96	349 118 131,18
Muut omat rahastot	110 618 218,48	109 989 645,09
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	555 483 147,50	540 547 280,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47 678 175,44	12 093 345,57
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**0,00**	**975 744,72**
Poistoero	0,00	975 744,72
Pakolliset varaukset	**9 716 209,13**	**9 759 409,13**
Eläkevaraukset	77 500,00	120 700,00
Muut pakolliset varaukset	9 638 709,13	9 638 709,13
Toimeksiantojen pääomat	**1 096 351,08**	**2 185 754,12**
Valtion toimeksiannot	694 005,07	819 925,91
Lahjoitusrahastojen pääomat	402 346,01	1 365 828,21
Vieras pääoma	**1 003 093 549,00**	**1 062 899 007,70**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	55 700 000,04	131 433 333,36
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	610 644 458,18	538 975 728,97
	666 344 458,22	670 409 062,33
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	95 733 333,32	5 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	29 515 661,05	100 974 441,52
Lainat muilta luotonantajilta	62 475 468,13	30 085 853,62
Saadut ennakot	20 691 551,44	33 778 580,13
Ostovelat	60 155 715,02	115 847 844,14
Muut velat	23 705 420,23	35 288 990,03
Siirtovelat	44 471 941,59	70 780 902,61
	336 749 090,78	392 489 945,37
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 045 703 076,59**	**2 087 568 317,62**

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toimintatuotot	780 571 047,64	1 195 598 826,25
Toimintakulut	- 1 254 909 111,58	- 2 389 681 731,88
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	8 410 693,15	9 536 316,99
Toimintakate	**- 465 927 370,79**	**- 1 184 546 588,63**
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	634 263 156,05	1 199 240 509,03
Valtionosuudet	187 537 987,00	295 026 809,36
	821 801 143,05	**1 494 267 318,39**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16 352 703,61	10 488 714,08
Muut rahoitustuotot	5 694 704,41	5 058 276,54
Korkokulut	- 46 387 423,25	- 20 205 065,75
Muut rahoituskulut	- 1 084 214,66	- 46 473 524,06
	- 25 424 229,90	**- 51 131 599,18**
Vuosikate	**330 449 542,36**	**258 589 130,58**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 217 185 442,09	- 218 946 251,89
Omistuksen eliminointierot	- 187 439,61	2 839,29
Arvonalentumiset	- 1 587 503,09	- 1 995 179,82
	- 218 960 384,80	**- 220 938 592,41**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	49 932,26
Tilikauden tulos	**111 489 157,57**	**37 700 470,43**
Tilinpäätössiirrot	- 2 422 582,12	- 1 210 150,24
Tilikauden verot	- 13 498 584,88	- 8 650 600,75
Laskennalliset verot	- 3 030 112,33	- 3 695 251,48
Vähemmistöosuudet	- 17 313 937,90	- 241 882,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75 223 940,34**	**23 902 585,74**

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	330 449 542,36	258 589 130,58
Satunnaiset erät	0,00	49 932,26
Tilikauden verot	- 13 498 584,88	- 8 650 600,75
Tulorahoituksen korjauserät	- 9 596 182,62	- 11 437 671,54
	307 354 774,87	238 550 790,55
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 420 464 587,89	- 428 243 445,54
Rahoitusosuudet investointeihin	4 637 367,64	7 088 355,45
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 548 525,47	203 121 784,44
	- 305 278 694,78	- 218 033 305,65
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 076 080,09**	**20 517 484,90**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	58 518,30	- 305 012,77
Antolainasaamisten vähennys	3 276 009,21	2 619 957,25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	199 640 030,75	78 269 923,18
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 241 704 769,89	- 159 788 795,05
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 50 729 821,93	194 115 204,75
Oman pääoman muutokset	- 8 929 789,88	- 7 743 978,01
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 968 424,28	- 1 247 726,81
Vaihto-omaisuuden muutos	7 747 820,34	- 17 874 476,06
Saamisten muutos	143 179 078,67	- 99 634 279,15
Korottomien velkojen muutos	- 114 371 660,55	20 776 526,28
Rahoituksen rahavirta	**- 62 803 009,26**	**9 187 343,62**
Rahavarojen muutos	**- 60 726 929,17**	**29 704 828,52**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	198 083 579,90	280 438 731,39
Rahavarat 1.1.	258 810 509,08	250 733 902,87
	- 60 726 929,17	29 704 828,52

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat	**3 582 669 338,28**	**3 689 665 885,17**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 748 717,75	6 132 035,23
Muut pitkävaikutteiset menot	26 158 461,45	47 621 428,12
Ennakkomaksut	1 508 472,48	1 213 494,72
	35 415 651,68	54 966 958,07
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	441 446 519,08	431 354 546,75
Rakennukset	1 445 381 585,89	1 531 636 943,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 000 166 693,80	970 731 748,16
Koneet ja kalusto	95 428 138,75	111 939 117,01
Muut aineelliset hyödykkeet	7 059 078,78	8 122 646,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	153 807 405,76	170 738 073,32
	3 143 289 422,06	3 224 523 075,66
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	101 011 385,50	108 836 574,56
Muut osakkeet ja osuudet	116 671 953,05	111 643 221,25
Muut lainasaamiset	181 822 425,67	184 229 345,13
Muut saamiset	4 458 500,33	5 466 710,50
	403 964 264,54	410 175 851,44
Toimeksiantojen varat	**3 657 155,95**	**2 946 195,90**
Valtion toimeksiannot	1 557 580,96	1 947 030,83
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	839 951,70
Muut toimeksiantojen varat	2 099 575,00	159 213,38
Vaihtuvat vastaavat	**381 822 853,48**	**653 656 850,92**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	24 833 987,99	38 358 250,16
Muu vaihto-omaisuus	41 164,55	28 598,80
	24 875 152,54	38 386 848,97
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	263 242,62
Laskennalliset verosaamiset	1 443 053,78	1 785 796,56
Muut saamiset	17 598,95	17 598,95
Siirtosaamiset	1 817 217,12	13 070 055,63
	3 277 869,85	15 136 693,76
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	69 638 888,87	100 075 917,27
Lainasaamiset	123 175,61	285 996,32
Muut saamiset	51 971 495,44	161 781 496,28
Siirtosaamiset	33 852 691,27	57 551 166,95
	155 586 251,19	319 694 576,81
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	147 115,81	147 907,18
Muut arvopaperit	33 041 390,97	37 790 236,00
	33 188 506,77	37 938 143,18
Rahat ja pankkisaamiset	164 895 073,13	242 500 588,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**3 968 149 347,72**	**4 346 268 932,01**

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	**1 424 777 217,78**	**1 380 625 350,77**
Peruspääoma	318 017 425,96	349 118 131,18
Muut omat rahastot	159 002 906,12	160 164 006,96
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	872 532 945,36	847 440 626,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 223 940,34	23 902 585,74
Vähemmistöosuudet	**153 156 569,84**	**143 211 608,54**
Pakolliset varaukset	**22 219 257,39**	**30 260 722,04**
Eläkevaraukset	77 500,00	189 953,65
Muut pakolliset varaukset	22 141 757,39	30 070 768,39
Toimeksiantojen pääomat	**4 087 856,38**	**4 345 954,98**
Valtion toimeksiannot	1 585 935,38	1 978 219,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	402 346,01	2 206 414,27
Muut toimeksiantojen pääomat	2 099 575,00	161 320,86
Vieras pääoma	**2 363 908 446,32**	**2 787 825 295,70**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	55 700 000,04	131 433 333,36
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 339 454 300,44	1 410 499 454,91
Lainat julkisyhteisöiltä	170 053 571,16	175 055 146,78
Saadut ennakot	0,00	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	147 615 770,89	144 816 586,99
Siirtovelat	615 999,98	615 999,98
Laskennalliset verovelat	70 393 056,75	66 513 407,81
	1 783 832 699,27	1 928 934 095,06
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	107 835 733,32	21 349 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	204 942 997,50	347 754 773,15
Lainat julkisyhteisöiltä	5 001 575,62	2 202 636,80
Saadut ennakot	25 861 230,55	46 450 020,78
Ostovelat	108 843 250,94	187 308 484,02
Muut velat	35 139 526,89	109 372 529,23
Siirtovelat	91 768 479,04	142 376 240,97
Laskennalliset verovelat	682 953,19	2 077 182,36
	580 075 747,06	858 891 200,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**3 968 149 347,72**	**4 346 268 932,01**

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin koronvaihtosopimukset ovat päättyneet tilikauden 2022 aikana eikä Vantaan kaupungilla ole tilikauden päättyessä voimassa olevia johdannaissopimuksia.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023, minkä seurauksena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle. Vantaan kaupungin tilikauden 2023 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoden 2022 tuloslaskelmaan, koska hyvinvointialueelle siirtyneiden toimintojen toimintatuotot ja -kulut eivät enää sisälly vuoden 2023 tuloslaskelmaan. Uudistuksen myötä myös Vantaan kaupungin verotulot pienenivät huomattavasti.

Tilikauden 2023 taseeseen on tehty kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaiset siirrot. Pysyvistä vastaavista on kirjattu alas Keski-Uudenmaan Pelastustoimen liikelaitoksen kalusto sekä hyvinvointialueelle siirtyneet kuntayhtymäosuudet ja osakkeet. Samoin hoitotarvikevarasto on kirjattu pois taseesta. Nämä kirjaukset on tehty kaupungin peruspääomaa vastaan. Samoin peruspääomaa vastaan on kirjattu kaupungin vuoden 2022 lomapalkkavelasta hyvinvointialueen palvelukseen siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelan osuus.

Vantaan kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.12.2022 lakkauttaa Suun terveydenhuollon liikelaitoksen, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston 31.12.2022
(§ 9–11). Päätöksissä todetaan, että liikelaitosten ja rahaston tase yhdistellään tämän jälkeen kaupungin taseeseen. Liikelaitosten ja rahaston tase on yhdistelty vuonna 2023 erä erältä kaupungin taseeseen sisäiset erät eliminoiden. Suun terveydenhuollon peruspääoma ja ylijäämä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ylijäämä sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston pääoma on siirretty kaupungin oman pääoman erien sisällä edellisten tilikausien ylijäämään. Pelastuslaitoksen jäljelle jäänyt poistoero on lisätty kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämästä on vähennetty 255 775,41 euroa vuosien 2020–2022 pysäköintimaksujen arvonlisäveron oikaisun vuoksi. Pysäköintimaksutuotot oli kirjattu arvonlisäverottomina.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 153 268,42 euroa edellisinä tilikausina syntynyttä Apotin ja kirjanpidon välistä täsmäytyseroa.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 87 003,79 euroa tavaran vastaanotto/luovutus tilin alaskirjaamisesta hoitotarvikevaraston siirryttyä hyvinvointialueelle. Summa on syntynyt edellisinä tilikausina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista tarvikkeista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 45 682,25 euroa kaupunkikorttijärjestelmästä poistamattomia saldoja, jotka on palautettu asiakkaille.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n osakkuusyhtiöitä Asunto Oy Viljapelto, Martinlaakson autopaikoitus Oy, Kiinteistö Oy Myyrinsärki, Metsolan pysäköinti Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki, Ruukkukujan autopaikat Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki ja Kiinteistö Oy Vantaan Kaskelanparkki, joita VAV Yhtymä Oy -alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1 % omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4 % näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki viisi kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla. Asunto Oy Vantaan Näätäkuja 3 on yhdistelty vuoden 2022 luvuilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy -alakonsernin ja Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Johdannaissopimukset on käsitelty perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017, jossa lähtökohtana on bruttoperiaate ja erillisarvostus. Tällöin voimassa olevat sopimukset arvostetaan sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon ja sopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöshetken arvon välinen erotus kirjataan rahoituskuluksi ja pakolliseksi varaukseksi. KPL 3:2:1 §:ssä tarkoitetun oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konserniyhteisöissä on poikettu tästä periaatteesta niiden sopimusten osalta, joissa sopimuksen nimellismäärä ja juoksuaika vastaavat taseeseen merkityn erillislainan määrää ja juoksuaikaa. Näiden sopimusten käyvät arvot on esitetty liitetietona sekä konserniyhteisöjen omissa että kuntakonsernin tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vantaan kaupungin konsernista siirtyivät hyvinvointialueelle Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Eteva kuntayhtymä ja Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayhtymä. Vuoden 2023 avaavaan taseeseen tehtyjen hyvinvointialueuudistuksen vaatimien kirjausten takia, konsernin avaava tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2022 verrattuna. Konsernin rahavarat vähenivät 31 022 100,65 euroa.

Vantaan kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.12.2022 lakkauttaa Suun terveydenhuollon liikelaitoksen, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston 31.12.2022 (§ 9–11). Päätöksissä todetaan, että liikelaitosten ja rahaston tase yhdistellään tämän jälkeen kaupungin taseeseen. Liikelaitosten ja rahaston tase on yhdistelty vuonna 2023 erä erältä kaupungin taseeseen sisäiset erät eliminoiden. Suun terveydenhuollon peruspääoma ja ylijäämä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ylijäämä sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston pääoma on siirretty kaupungin oman pääoman erien sisällä edellisten tilikausien ylijäämään. Pelastuslaitoksen jäljelle jäänyt poistoero on lisätty kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuina näkyvät Vantaan kaupungin seuraavat erät:

- vähennetty 255 775,41 euroa vuosien 2020–2022 pysäköintimaksujen arvonlisäveron oikaisun vuoksi. Pysäköintimaksutuotot oli kirjattu arvonlisäverottomina.

- lisätty 153 268,42 euroa edellisinä tilikausina syntynyttä Apotin ja kirjanpidon välistä täsmäytyseroa.

- lisätty 87 003,79 euroa tavaran vastaanotto/luovutus tilin alas kirjaamisesta hoitotarvikevaraston siirryttyä hyvinvointialueelle. Summa on syntynyt edellisinä tilikausina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista tarvikkeista.

- lisätty 45 682,25 euroa kaupunkikorttijärjestelmästä poistamattomia saldoja, jotka on palautettu asiakkaille.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Yleishallinto	397 995	399 108	761	16 981
Kaupunkistrategia ja johto	9 455	11 416	10 842	12 992
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	11 783	9 792	11 853	9 906
Sosiaali- ja terveystoimi	401	399 688	0	71 378
Kasvatus ja oppiminen	43 413	37 361	43 642	37 552
Kaupunkiympäristö	317 524	302 809	91 545	100 546
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	0	29 692	0	30 709
Suun Terveydenhuolto	0	5 733	0	5 735
Sosiaalinen luototus	0	1	0	1
Asuntolainarahasto	0	0	0	1
Toimintatuotot yhteensä	**780 571**	**1 195 599**	**158 643**	**285 799**

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	**2023**	**2022**
Kunnan tulovero	431 249	957 370
Osuus yhteisöveron tuotosta	95 336	137 840
Kiinteistövero	112 094	108 450
Verotulot yhteensä	**638 679**	**1 203 661**

Valtionosuudet

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	132 142	199 309	132 142	199 309
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 798	-31 601	-3 798	-31 601
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	29 158	32 243	21 276	24 813
Verotulomenetysten korvaus	30 036	95 076	30 036	95 076
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	**187 538**	**295 027**	**179 656**	**287 597**

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	**2023**	**2022**
Asiakaspalvelujen ostot	69 609	561 587
Muiden palvelujen ostot	216 930	327 134
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	**286 539**	**888 720**

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	**2023**	**2022**
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	4	4
Keskustan valtuustoryhmä	4	4
Vihreä valtuustoryhmä	36	29
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	32	32
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	8	6
Kokoomuksen valtuustoryhmä	72	15
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	22	19
RKP:n valtuustoryhmä	4	2
Liike Nyt	4	2
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	**186**	**113**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Hyvinvointialueelle siirtynyt osuus eläkevastuusta	-69			
Eläkevastuu 1.1.	121	192	121	123
Vähennykset	-43	-2	-43	-2
Eläkevastuu 31.12.	**78**	**190**	**78**	**121**
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	18 970	16 770	9 639	9 639
Lisäykset	40	3 297	0	0
Vähennykset	-1 257	-1 098	0	0
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	**17 752**	**18 970**	**9 639**	**9 639**
Hyvinvointialueelle siirtynyt osuus muista pakollisista varauksista ja potilasvahinkovakuutusmaksusta	-5 060			
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 041	12 566	0	0
Lisäykset	3 839	2 766	0	0
Vähennykset	-5 491	-4 230	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	**4 390**	**11 101**	**0**	**0**

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	8 790	31 635	8 790	30 639
Osakkeiden luovutusvoitot	1 418	17 159	1 418	15 930
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	360	160	303	159
Luovutusvoitot yhteensä	**10 568**	**48 953**	**10 510**	**46 728**
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0	-59	0	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	-1 021	0	-394
Muut luovutustappiot	-384	-23	17	17
Luovutustappiot yhteensä	**-384**	**-1 103**	**17**	**-377**

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 VLT Trading Oy konkurssipesä	0	50	0	50
Satunnaiset tuotot yhteensä	**0**	**50**	**0**	**50**

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	11 460	11 437
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	985	1 894
Yhteensä	**12 446**	**13 331**

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	0	-303
Poistoeron muutokset yhteensä	**0**	**-303**

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022					83	23 371	23 453
Hyvinvointialueelle luovutetut					-83	0	-83
Poistamaton hankintameno 1.1.					0	23 371	23 371
Lisäykset tilikauden aikana					0	5 148	5 148
Siirrot erien välillä					0	3 641	3 641
Tilikauden poisto					0	-12 320	-12 320
Poistamaton hankintameno 31.12.					0	19 840	19 840
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	318 641	610 015	311 027	19 729	317	33 247	1 292 975
Hyvinvointialueelle luovutetut	0	0	0	-7 249	0	0	-7 249
Poistamaton hankintameno 1.1.	318 641	610 015	311 027	12 480	317	33 247	1 285 727
Lisäykset tilikauden aikana	24 422	41 510	53 341	7 728	0	34 087	161 087
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-3 442	0	0	-4 379	-7 821
Vähennykset tilikauden aikana	-1 574	49	-49	0	0	0	-1 574
Siirrot erien välillä	-57	19 207	-42	0	0	-19 307	-199
Arvonalennukset	0	-1 588	0	0	0	0	-1 588
Tilikauden poisto	0	-49 065	-43 286	-5 586	0	0	-97 937
Poistamaton hankintameno 31.12.	341 433	620 128	317 548	14 621	317	43 648	1 337 695

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja. Suurimpina kohteina vuonna 2023 ovat Tietoliikenneyhteydet ja verkot (653 147,98 euroa), Oma Vantaa: sähköinen asiointi (461 968,00 euroa), Matti jatkokehitysprojekti (294 401,47 euroa) sekä Vantaa.fi-verkkojulkaisu (212 191,43 euroa). Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 9 020 644,66 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	96 230	7 587	148 042	28 182	280 040
Hyvinvointialueelle luovutetut	0	0	-47 575	-3 863	-51 438
Poistamaton hankintameno 1.1.	96 230	7 587	100 467	24 318	228 602
Lisäykset tilikauden aikana	437	0	0	147	584
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	-950	-950
Poistamaton hankintameno 31.12.	96 667	7 587	100 467	23 515	228 237

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
1 000 €	Saamiset konserni-yhtiöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	66 905	223 919	3 065	293 888
Lisäykset tilikauden aikana	79	0	0	79
Vähennykset tilikauden aikana	-9 048	-2 716	-221	-11 986
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 935	221 203	2 844	281 982

Maa- ja vesialueet erittely

1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	2 081	1 132	410	410
Muut maa- ja vesialueet	439 366	430 223	341 023	318 232
Maa- ja vesialueet yhteensä	**441 447**	**431 355**	**341 433**	**318 641**

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2023							
					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Tytäryhtiöt							
As Oy Vantaan Katriinanrinne	0800899-8	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1494	213	0
As Oy Vantaan Keltasafiiri	2753279-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	924	0	10
As Oy Vantaan Sepänpuisto	0124944-9	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1420	9	-53
Kiint Oy Pakkalankuja 11	2770150-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1402	0	-9
Kiint Oy Tiedepuisto	0625800-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	12092	4 729	409
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	2220755-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2005	13	-51
Ratakujan Pysäköinti Oy	2229254-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2340	32	-54
Tikkuparkki Oy	2295003-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9568	63	10
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	2440395-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3945	8 210	199
VAV Yhtymä Oy -konserni	0640915-7	Vantaa	100,0 %	100,0 %	170095	560 520	2420
VAV Asunnot Oy	2903526-6	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Hoiva-asunnot Oy	3215910-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	2696057-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	0517745-4	Vantaa	100,0 %	100,0 %	62 911	95 664	12 686
Kiint Oy Myyrinselkä	0124186-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	1570742-0	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	0675170-2	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	2584472-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	2076179-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vivamus Kiinteistöt Oy	3372284-3	Vantaa	0,0 %	100,0 %	3	0	-2
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	0467821-4	Vantaa	84,6 %	100,0 %	1 072	57	-418
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	0503417-0	Vantaa	95,5 %	95,5 %	20 276	1 023	1 015
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	87,2 %	88,3 %	580	206	-40
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	0801033-4	Vantaa	37,1 %	86,3 %	870	7	-57
Korson Pienteollisuustalo Oy	0197004-1	Vantaa	83,1 %	83,1 %	88	37	-128
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	0800906-9	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 622	23	0
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	0197065-8	Vantaa	62,2 %	73,8 %	4 348	841	-42
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	0362198-8	Vantaa	64,5 %	64,5 %	1 619	21	-3
Vantaan Energia Oy	0124461-3	Vantaa	60,0 %	60,0 %	204 943	277 283	27 199
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	2038408-0	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Kiint Oy Hakucenter	0581220-0	Vantaa	41,0 %	59,2 %	2 946	20	2
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	0124220-4	Vantaa	52,4 %	52,4 %	742	45	0

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2023

					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Kuntayhtymät							
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	2274241-9	Helsinki	19,5 %	19,5 %	123 453	414 516	-2 626
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	0113062-4	Helsinki	0,0 %	15,8 %	5 350	119	-118
Uudenmaan Woima Oy	2657337-6	Helsinki	0,0 %	15,6 %	239	46	83
HSY Holding Oy	0574067-3	Helsinki	0,0 %	19,5 %	12	0	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	3033603-1	Helsinki	17,2 %	17,2 %	18 919	24 694	5 163
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	705	5	-102
Uudenmaan liitto	0201296-1	Helsinki	15,4 %	15,4 %	210	499	-8
Västra-Nylands folkhögskola -kuntayhtymä	0203394-9	Raasepori	3,1 %	3,1 %	28	7	-3
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	0299463-5	Raasepori	0,0 %	3,1 %			
Osakkuusyhteisöt							
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	0467293-9	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 028	11	-3
Hakunilan Keskus Oy	0367513-4	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 026	14	57
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	0288276-4	Vantaa	40,0 %	40,0 %	296	10	0
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	0486335-6	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 423	1 734	-1
Kiint Oy Korsontie 2	0524374-9	Vantaa	34,0 %	34,0 %	354	2	-8
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	1046216-1	Vantaa	32,4 %	32,4 %	20 921	4 766	3 450
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	0234800-0	Vantaa	30,5 %	30,5 %	82	20	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	2094551-1	Vantaa	26,0 %	26,0 %	15 405	8 704	4 214
As Oy Korsonpiha	0633769-1	Vantaa	24,1 %	24,1 %	582	46	41
As Oy Hirvitie 39	0687162-4	Vantaa	21,7 %	21,7 %	245	17	-1
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	1874314-4	Helsinki	27,5 %	27,5 %	58	639	1
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	0124461-3	Vantaa					
Svartisen Holding As	985943265	Trondheim	0,0 %	29,8 %	22 860	0	4 677
Kolsin Voima Oy	2592000-6	Kotka	0,0 %	13,5 %	4 408	1	-360
Oomi Palvelut Oy	1703296-5	Vantaa	0,0 %	17,0 %	13 199	2	13
VTK Kiinteistöt Oy	0517745-4	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	29,8 %	468	0	0
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	26,1 %	666	0	-2
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	3033603-1						
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	0354148-6	Helsinki	0,0 %	12,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	2560184-9	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2274241-9						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	0809814-5	Helsinki	0,0 %	5,0 %	260	176	62
Oy Asemapäällikönhovi	0117395-8	Helsinki	0,0 %	2,8 %	105	30	0
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun	0202691-7	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 587	351	16
Yhdistelemättömät							
Anturikeskus Oy		Vantaa	24,0 %	24,0 %			
Yrityspuiston Autopaikat Oy	0747928-8	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Yhtymä Oy (alakonserni)	0640915-7	Vantaa					
Metsolan Pysäköinti Oy	1730762-3	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	0725475-9	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	2532456-2	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	0197015-6	Vantaa	0,0 %	11,8 %			
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	0,0 %	1,1 %			
Koy Vantaan Kaskelanparkki	2782754-2	Vantaa	0,0 %	16,2 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	**2023**		**2022**	
	Pitkä-aikainen	**Lyhyt-aikainen**	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	622	0	388
Lainasaamiset	0	19 764	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	4 033	0	3 186
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	12	0	44
Saamiset yhteensä	**0**	**24 432**	**0**	**3 618**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut tulojäämät	1 817	13 070	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	1 673	2 837	1	2
Jaksotetut korot	138	200	85	10
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	242	127
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 629	1 210	1 548	1 073
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 186	2 834	1 584	1 898
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	0	5 426
Kaupunkiympäristön siirtosaamiset	0	0	3 584	0
Muut tulojäämät	28 023	50 399	4 541	6 844
Siirtosaamiset yhteensä	**35 467**	**70 550**	**11 586**	**15 380**

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	**2023**	**2022**
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	13 070	15 390
Kirjanpitoarvo	120	120
Erotus	12 950	15 270

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Peruspääoma				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-31 101		-31 101	
Peruspääoma 1.1.	318 017	349 118	318 017	349 118
Peruspääoma 31.12.	318 017	349 118	318 017	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Pääoma 1.1.			100 204	98 650
Lisäykset			2 641	1 554
Pääoma 31.12.			102 846	100 204
Marja-Vantaa -rahasto				
Pääoma 1.1.			0	18 944
Siirrot erien välillä			0	-18 944
Pääoma 31.12.			0	0
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Pääoma 1.1.			1 837	1 825
Siirrot erien välillä			-1 837	
Lisäykset			0	33
Vähennykset			0	-22
Pääoma 31.12.			0	1 837
Vahinkorahasto				
Pääoma 1.1.			7 949	8 304
Vähennykset			-176	-355
Pääoma 31.12.			7 773	7 949
Muut omat rahastot				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-133			
Pääoma 1.1.	160 031	178 895		
Siirrot erien välillä	0	-18 944		
Lisäykset	629	1 621		
Vähennykset	-1 657	-1 409		
Pääoma 31.12.	159 003	160 164		
Edellisten tilikausien ylijäämä				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-521			
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	870 822	828 148	552 641	521 630
Siirrot erien välillä	1 711	18 944	1 837	18 944
Lisäykset			976	0
Oikaisu edelliseen tilikauteen	0	349	30	-26
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	872 533	847 441	555 484	540 548
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	75 224	23 903	47 678	12 093
Oma pääoma yhteensä	**1 424 778**	**1 380 625**	**1 031 797**	**1 011 749**

Hyvinvointialuemuutoksen vaikutukset peruspääomaan

Hyvinvointialuemuutoksen vaikutukset peruspääomaan	
1 000 €	
Peruspääoma 31.12.2022	**349 118**
Peruspääomaan tehdyt vähennykset	
Aineettomat oikeudet	-83
Koneet ja kalusto	-7 249
Osakkeet ja osuudet	-51 438
Vaihto-omaisuus	-503
Peruspääomaan tehdyt lisäykset	
Siirtovelat (lomapalkkajaksotus sivukuluineen)	28 172
Peruspääoman muutokset yhteensä	**-31 101**
Peruspääoma 1.1.2023	**318 017**

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2023**	**2022**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	0	976
Poistoero yhteensä	**0**	**976**

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	**2023**	**2022**
Joukkovelkakirjalainat	32 767	38 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	434 060	399 339
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**466 827**	**437 839**

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2023**	**2022**
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	6 400	7 200
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	5 600	6 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	11 200	12 800
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	9 600	11 200
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	14 000	15 166
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	12 833	13 999
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	6 500	7 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	6 000	6 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	23 333	25 000
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	21 667	23 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	70 000
- korko %: kiint. 0,00		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-70 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	70 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**55 700**	**131 433**

Joukkovelkakirjalainat

1 000 €	2023	2022
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	0
- korko %: kiint. 0,00		
- lyhennys: kertalyhenteinen	0	0
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	70 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	0
Kuntatodistus		
- korko %: kiint. 4,02%		
- lyhennys: kertalyhenteinen		
- jäljellä oleva pääoma 31.12	20 000	
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**95 733**	**5 733**
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**151 433**	**137 166**

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	78	190	78	121
Ympäristövastuut	17 752	18 970	9 639	9 639
Potilasvahinkomaksut	0	4 901	0	0
Muut pakolliset varaukset	4 390	6 201	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	**22 219**	**30 261**	**9 716**	**9 759**

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2023		2022	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	62 475	0	30 086
Ostovelat	0	7 114	0	11 331
Yhteensä	**0**	**69 590**	**0**	**41 417**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	1 693	0	22 742
Yhteensä	**0**	**1 693**	**0**	**22 742**
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat	0	130	0	160
Yhteensä	**0**	**130**	**0**	**160**
Vieras pääoma yhteensä	**0**	**71 413**	**0**	**64 319**

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	147 616	144 817	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	**147 616**	**144 817**	**0**	**0**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	3 750	1 064	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	55 467	116 006	40 631	67 925
Korkojaksotukset	904	2 532	3 145	755
Muut siirtovelat	24 393	19 209	696	2 102
Siirtovelat yhteensä	**84 515**	**138 811**	**44 472**	**70 781**

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuusvakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	447 312	447 830	0	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	755 393	722 094	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	30 760	0	0	
Annetut kiinnitykset yhteensä	**755 393**	**722 094**	**0**	**0**

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	6 284	7 521	240	193
Vakuudet yhteensä	**6 284**	**7 521**	**240**	**193**

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	38 837	32 015	36 494	55 014
Myöhemmin maksettavat	259 350	134 841	279 911	567 079
Vuokravastuut yhteensä	298 188	166 857	316 406	622 093
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	40 674	41 420	6 414	10 768
Myöhemmin maksettavat	248 923	217 531	12 787	16 882
Leasingvastuut yhteensä	289 597	258 952	19 201	27 651
Vuokravastuut yhteensä	**587 785**	**425 808**	**335 607**	**649 743**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.
Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			438 250	456 050
Jäljellä oleva pääoma			239 961	269 823
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	15 871	173 492	10 821	45 038
Jäljellä oleva pääoma	7 187	106 607	2 330	28 977

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	2 014 385	1 810 937
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	1 603	1 047

Vastuu Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jaosta		
1 000 €	2023	2022
Muiden jäsenkuntien osuus liikelaitoksen varojen jaosta Varojen jako toteutuu sopimuksen astuttua voimaan	3 910	3 910

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	182 634	240 427	56 521	57 891
Maankäyttösopimukset	750	750	750	750
Muut sopimukset	45 000	104 511	12 385	20 873
Sopimusvastuut yhteensä	228 384	345 688	69 656	79 515
Arvonlisäveron palautusvastuu	61 813	61 773	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	**290 197**	**407 461**	**69 656**	**79 515**

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2017 - 5.6.2023.				
Nimellisarvo	0	10 000		
Käypä arvo	0	64		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2016 - 16.12.2026.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	454	932		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 2.1.2017 - 11.12.2026.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	836	1 527		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2025.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	595	665		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 1.6.2017 - 1.6.2023.				
Nimellisarvo	0	20 000		
Käypä arvo	0	129		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 18.5.2018 - 19.5.2025.				
Nimellisarvo	7 000	7 000		
Käypä arvo	261	431		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 4.6.2018 - 3.6.2025.				
Nimellisarvo	14 000	14 000		
Käypä arvo	510	886		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 19.6.2019 - 19.6.2029.				
Nimellisarvo	7 700	10 500		
Käypä arvo	544	-55		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2020 - 16.6.2025.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	1 047	1 834		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 17.12.2020 - 17.6.2025.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	699	1 217		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.10.2020 - 7.7.2023.				
Nimellisarvo	0	10 000		
Käypä arvo	0	110		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.12.2020 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	2 596	3 920		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2023 - 3.12.2037.				
Nimellisarvo	31 300	34 000		
Käypä arvo	2 500	3 924		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.6.2025 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	2 330	3 747		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	28 526	30 000		
Käypä arvo	4 202	5 963		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	23 772	25 000		
Käypä arvo	2 293	3 631		
VAV-konserni				
Koronvaihtosopimukset 1-4				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (12 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	18 433	18 697		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	729	949		
Koronvaihtosopimukset 5-10				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	22 964	23 713		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	856	1 453		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1198312ST/R055				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 0-6%. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 9.1.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	98		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-25		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 855	3 088		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	225	372		
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 855	3 088		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	211	354		
Koronvaihtosopimus 1488390/2033453				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 15.6.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	4 880		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	46		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	74	99		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-14	-17		
Koronvaihtosopimus 2031031/3539700				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 25.7.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 217	5 430		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	452	633		
Koronvaihtosopimus 2031033/3539706				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.6.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 011	5 180		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	345	593		
Korkojohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä	**319 708**	**374 774**	**0**	0
Markkina-arvot yhteensä	**21 672**	**33 283**	**0**	0

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Valuuttajohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan dollarin arvonmuutoksilta. Johdannaiset tuleville tilikausille yhteensä.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	0	3 000		
Käypä arvo (tEUR)	0	-14		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	-3 002	-7 529		
Käypä arvo (tEUR)	73	233		
Valuuttajohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tUSD)	**-3 002**	**-4 529**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (tEUR)	**73**	**219**	**0**	**0**
Sähköjohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannaissopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -termiinisopimuksia. Sähköjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisen sähkön spot-hintaisen myynnin hintariskiä. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisen myynnin määrä.				
Johdannaiset tuleville kalenterivuosille (2023-2026) yhteensä				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	374	1 562		
Käypä arvo (EUR)	-1 302	-46 797		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	-1 698	-3 684		
Käypä arvo (EUR)	-3 682	-30 447		
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähkojohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 31 kpl ja ne on tehty kalenterivuosille 2023, 2024, 2025 ja				
Ostettu (GWh)	0	42		
Käypä arvo	0	2 106		
Sähköjohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (GWh)	**-1 324**	**-2 080**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**-4 984**	**-75 138**	**0**	**0**

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut hyödykejohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Hiilijohdannaiset				
Polttoainejohdannaisilla on suojattu polttoaineiden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	0	44 000		
Käypä arvo (EUR)	0	2 229		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	-26	0		
Käypä arvo (EUR)	265	0		
Päästöoikeusjohdannaiset				
Päästöoikeusjohdannaisilla on suojattu päästöoikeuden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	0	80 000		
Käypä arvo (EUR)	0	482		
Muut hyödykejohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tonnia)	**-26**	**124 000**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**265**	**2 711**	**0**	**0**

Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöoikeudet

Päästöoikeudet				
	2023		2022	
	tCO	1 000 €	tCO	1 000 €
Tilikaudelle kohdennetut ilmaiset päästöoikeudet	39 612		44 466	
Päästöoikeuksien ostot	138 996		221 000	
Päästöoikeuksien myynnit	0		0	
Toteutuneiden päästöjen määrä	-190 307		-241 040	
Tilikauden päästöoikeusyli-/alijäämä	-11 699		24 426	
Edelliseltä vuodelta siirtynyt kumulatiivinen päästöoikeusyli-/alijäämä	-20 588		-45 014	
Kumulatiivinen päästöoikeusyli-/alijäämä / Pakollinen varaus (1000 €)	-32 287	181	-20 588	2 264
Käytettävissä olevien viranomaisen myöntämien päästöoikeuksien määrä 1.1.	126 890		171 356	
Käytettävissä olevien viranomaisen myöntämien päästöoikeuksien määrä 31.12.	87 278		126 890	

Viranomainen on myöntänyt Vantaan Energialle kaudelle 2021-2025 ilmaisia päästöoikeuksia yhteensä 216 906 hiilidioksiditonnia
Vantaan Energia käsittelee päästöoikeudet KILA:n ohjeen 1767/2005 mukaisesti ns. nettomenettelyllä.
Jos toteutuneet päästötonnit ylittävät käytettävissä olevat oikeudet, kirjataan ne pakollisiksi varauksiksi.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

4.5.1 Ympäristötilinpito Vantaan kaupungilla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä. Ympäristötilinpidossa on mukana Vantaan kaupungin toimialat.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaatiolla oli ympäristötuottoja 357 000 euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2023 olivat lähes 27,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 8,9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	10	40	184	167	0	71
Ulkoilmansuojelu	0	14	1 733	1 785	865	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	1 163	1 029	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	2 194	4 409	0	14
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	12	290	274	406
Melun ja tärinän torjunta	0	0	134	98	3	34
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	15	36	854	2 819	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	17	0	16 751	13 996	1 573	33
Ilmastonsuojelu	316	2 751	2 367	3 619	6 191	7 057
Ympäristötoiminta yhteensä	**357**	**2 840**	**25 392**	**28 211**	**8 906**	**7 616**
Verot, Investointien poistot	0	0	2 389	0	0	0
Kaikki yhteensä	**357**	**2 840**	**27 781**	**28 211**	**8 906**	**7 616**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

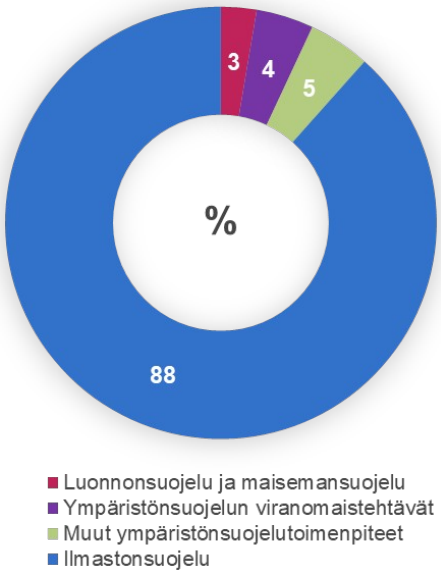
Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2023	**2022**
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,2 %	1,0 %
Ympäristötuotot / asukas	1,4 €	11,7 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	2,9 %	1,6 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	112,3 €	116,2 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	5,3 %	5,4 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	36,0 €	31,4 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 357 000 euroa. Ne kattoivat 0,2 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 1,4 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

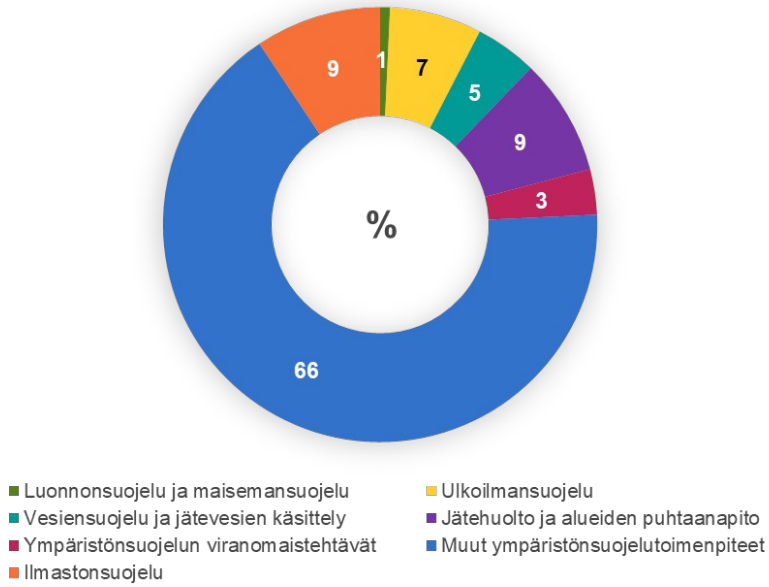
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2023 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 112,3 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

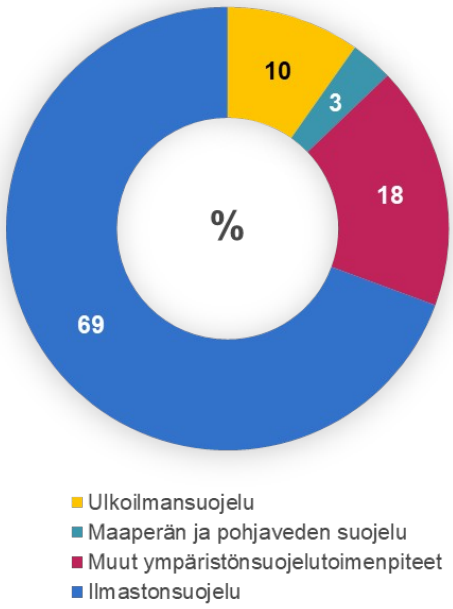

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 8,9 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 5,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 36,0 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojelu

Kiinteistöt ja tilat palveluyksikkö sai tuloja noin 200 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2023 ei ollut.

Vuoden 2023 ulkoilman suojelun kulut, noin 1,7 miljoonaa euroa, tulivat lähes kaikki kadut ja puistot palveluyksikön katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista, aineista ja tarvikkeista sekä HSY:n kuntaosuudesta .

Investointeja ulkoilman suojeluun oli 865 200 euroa.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2023 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn vajaan 1,2 miljoonan euron kuluista koostui jätevesimaksuista kiinteistöt ja tilat sekä kadut ja puistot palvelualueilla vuonna 2023.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2023 ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2023.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2023 yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin kierrätyskeskuksen maksuista ja jätteenkäsittelymaksuista.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen ei vuonna 2023 ollut.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2023 maaperän ja pohjaveden suojelusta ei ollut tuottoja.

Kuluja kirjattiin 12 200 euroa.

Vuonna 2023 geoteknisiin maaperän kunnostuksen konsultti- ja konetöihin investoitiin 274 000 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2023.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, lähes 134 000 euroa, muodostuivat vuonna 2023 konsultti- ja meluselvityksistä ja henkilöstökustannuksista.

Melun ja tärinän torjuntaan investoitiin 3 200 euroa vuonna 2023.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Kaupunki sai tuloja vuonna 2023 luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta 9 500 avustuksina Isosuon kunnostukseen ja lähiluonto-opashankkeeseen.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut, 184 300 euroa, muodostuivat vuonna 2023 pääasiassa henkilökustannuksista ja luontoon liittyvistä konsulttiselvityksistä.

Luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun ei kirjattu investointeja.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä 15 400 euroa.

Vuoden 2023 Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 854 000 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2023.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Muista ympäristönsuojelutoimista saatiin tuloja 16 500 euroa.

Ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kulut koostuvat pääasiassa henkilöstökuluista sekä ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökuluista. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 16,8 miljoonan euron kuluista suurin osa on kasvatuksen ja oppimisen toimialan henkilöstömenoja.

Investointeja muihin ympäristönsuojelun toimenpiteisiin vuonna 2023 oli yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa.

Ilmaston suojelu

Ilmastonsuojelun tulot vuonna 2023 olivat 315 600 euroa, jotka koostuivat pääasiassa hankeavustuksista. Suuren tuloerän muodosti myös tilakeskuksen ESCO-hankkeiden energiansäästötoimien tuomat tulot.

Ilmastonsuojelun kulut, vajaat 2,4 miljoonaa euroa, muodostuivat vuonna 2023 muun muassa konsulttiselvityksistä ratikkaa varten. Lisäksi kuluja aiheuttivat myös ilmastotyöhön ja hankkeisiin kuuluneiden henkilöiden palkkakustannukset ja sekä palvelumaksut. Myös uusiutuvasta dieselin ja biokaasun hankinnasta aiheutui lisäkustannuksia.

Investointeja ilmastonsuojeluun vuonna 2023 oli noin 6,2 miljoonaa euroa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vuonna 2023 maksettiin ympäristöperusteisia polttoaine- ja sähköveroja yhteensä lähes 2,4 miljoonaa euroa.

4.5.2 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden ympäristötilinpito

Vuoden 2023 kaupungin tytäryhtiöiden ympäristötilinpidossa ovat mukana Vantaan Energia Oy, Vantaan tilapalvelu Vantti Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy ja Mercuria kauppaoppilaitos Oy. Vertailuvuoden 2022 luvuissa ovat mukana Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy sekä VTK Kiinteistöt Oy.

Vuonna 2023 mainituilla tytäryhtiöillä oli ympäristötuloja 137 900 euroa, menoja noin 61 miljoonaa euroa ja investointeja lähes12,2 miljoonan euroa.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit

1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	0	3	10	0	0
Ulkoilmansuojelu	0	0	6 255	128	8 074	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	103	3 346	53	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	6 174	1 670	0	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	0	0	0	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	12	0	0	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	0	0	101	0	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	500	200	0	0
Ilmastonsuojelu	138	400	35 537	89	4 105	0
Ympäristötoiminta yhteensä	**138**	**503**	**51 927**	**2 150**	**12 178**	**0**
Verot, Investointien poistot	0	0	9 078	0	0	0
Kaikki yhteensä	**138**	**503**	**61 005**	**2 150**	**12 178**	**0**

Ulkoilman suojelu

Vantaan Energia Oy käytti ulkoilman suojeluun lähes 3,5 miljoona euroa, kuluista suurin osa kohdistui ilmansuojelun kemikaaleihin. Vantaan energia myös investoi ilmasuojeluun hieman yli 8 miljoonaa euroa. Tuottoja ei ulkoilman suojelusta saatu.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vesiensuojelun noin 3,3 miljoonan euron kuluista 2,6 miljoonaa euroa liittyivät VAV yhtymä Oy:n jätevesien käsittelymaksuihin.

Investointeja tai tuloja ei vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta tytäryhtiöt eivät saaneet tuloja vuonna 2023. Myöskään investointeja ei ollut.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2023 vajaat 6,2 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin jätteenkäsittelymaksuista.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Tytäryhtiöillä ei ollut tuottoja, kuluja tai investointeja maaperän ja pohjaveden suojelusta.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2023 eikä investointeja tehty tytäryhtiöissä.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 11 600 euroa, muodostuivat vuonna 2023 Vantaan Energia Oy:n toimenpiteistä.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

VAV käytti vuonna 2023 vieraslajien poistoon 3 300 euroa. Tuloja tai investointeja luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun ei ollut.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ei kertynyt tuottoja eikä sen osalta tehty investointeja vuonna 2023.

Vantaan Energia Oy:ltä kului runsaat 100 000 euroa viranomaismaksuihin, laki- ja konsultointipalveluihin, tarkkailusuunnitelmiin, luvituksiin, todentamisiin ja jätekuonan ympäristövelvoitteisiin.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Tuottoja ja investointeja ei tehty vuoden 2023 aikana muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin.

Vantaan Energia Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy ja VTK Kiiteistö Oy ilmoittivat kuluina muita ympäristönsuojelutoimenpiteitä, kuten ympäristöjärjelmien maksuja ja henkilöstökuluja yhteensä noin 500 000 euroa.

Ilmaston suojelu

Vuonna 2023 Vantaan Energia Oy:llä oli ilmaston suojeluun liittyviä tuloja 137 900 euroa, jotka muodostuivat pääosin Business-Finlandin tuista Hiilidioksidin- ja varastointiratkaisujen (CCU) kehittämiseen.

Eniten kustannuksia muodostui ilmastonsuojelusta Vantaan Energialle, joka käytti runsaat 35 miljoonaa euroa korvatessaan hiiltä ja maakaasua biopolttoaineilla. Muita pienempiä kulueriä oli muun muassa VTK Kiiteistö Oy:llä, joilla kuluja muodostui energiakatselmuksista ja energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy investoi aurinkoenergiaan vuonna 2023 runsaat 100 000 euroa. VTK Kiinteistö Oy:ltä kului 4 miljoonaa muun muassa Isonmännyn lämmitysjärjestelmän muutoksiin, Jokiuoman päiväkodin ratkaisuihin IV- ja jäähdytysjärjestelmäsaneerauksiin.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vantaan Energia maksoi vuonna 2023 ympäristöperusteisia veroja runsaat 9 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2023 vs. 2022	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Määrä	%
Kaupunkistrategia ja johto	367	382	141	150	508	532	-24	-5 %
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	0	455	0	81	0	536	-536	-100 %
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	559	552	211	180	770	732	38	5 %
Kasvatus ja oppiminen	4 267	4 117	1 560	1 578	5 827	5 695	132	2 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	2 497	0	785	0	3 282	-3 282	-100 %
Suun terveydenhuollon liikelaitos	0	256	0	50	0	306	-306	-100 %
Kaupunkiympäristö	590	574	58	46	648	620	28	5 %
Yhteensä	**5 783**	**8 833**	**1 970**	**2 870**	**7 753**	**11 703**	**-3 950**	**-34 %**

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.
Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulut		
1 000 €	**2023**	**2022**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	394 035	575 796
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 283	2 799
Henkilöstökulut yhteensä	**396 318**	**578 595**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2023**	**2022**
Kansallinen kokoomus Vantaa	73	83
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	9	13
Perussuomalaiset	35	40
Perussuomalaiset Uusimaa	2	0
Suomen Kristillisdemokraatit	10	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	91	111
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	11	14
Vantaan vihreät ry	48	54
Uudenmaan Vihreät ry	2	1
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	20	28
Vasemmistoliitto	1	0
Liike Nyt	4	4
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**308**	**362**

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	**2023**	**2022**
Tarkastusyhteisö KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	115	134
Muut palkkiot	69	40
Palkkiot yhteensä	**184**	**174**

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Taulukossa kuvataan Vantaan kaupungin liiketoimia konserniyhtiöidensä kanssa.

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet		
1 000 €	**2023**	**2022**
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden myynti intressitahoille		
Myyntituotot	1 933	1 718
Palvelumaksutuotot	676	642
Vuokratuotot	2 826	2 760
Muut toimintatuotot	127	204
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden ostot intressitahoilta		
Palvelujen ostot	48 163	59 012
Muut ostot	14 856	15 108
Maksetut vuokrat	22 055	39 017
Kaupungin korot ja osingot intressitahoilta		
Korkotuotot	2 562	1 609
Osinkotuotot	10 830	10 830
Muut rahoitustuotot	1 140	1 137
Rahoituskulut	1 294	0
Kaupungin antamat lainat intressitahoille		
Lainoja yhteensä	56 919	65 968
Kaupunkikonsernissa on käytössä konsernitili		
Konsernitilisaamiset	19 758	0
Konsernitilivelat	62 469	30 086

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n koko osakekannan. VAV Yhtymä -konserniin kuuluu VAV Yhtymä Oy:n lisäksi sen tytäryhtiöt VAV Palvelukodit Oy, VAV Asunnot Oy ja VAV Hoiva-asunnot Oy.

Tilivuoden 2023 aikana kaupunki on maksanut VAV-konserniin kuuluville yhtiöille vuokria yhteensä noin 0,9 milj. euroa (ALV 0 %). Tilikaudella 2022 kaupunki maksoi VAV-konsernille vuokria noin 12,5 milj. euroa. Muutos johtuu hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä. Vuoden 2023 alusta alkaen Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen aiemmin vuokraamien palveluasumisen kiinteistöjen ja yksittäisten erityisryhmien asumiskäyttöön vuokrattujen asuntojen vuokraajaksi muuttui Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Aikaisemmilla tilikausilla kaupungin asuntolainarahastosta VAV-konsernille sen harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten myönnettyjen lainojen pääoma oli 31.12.2023 yhteensä noin 24,4 milj. euroa. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. VAV Hoiva-asunnot Oy:lle vuonna 2021 myönnetyn lainan pääoma per 31.12.2023 oli 30,8 milj. euroa.

Keskeiset VAV-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2023:

- Kaupunkitilalautakunta päätti 25.10.2023 (§12) myydä Kuninkaalan korttelin 64111 tontin 3 VAV Yhtymä Oy:lle 1 640 000 euron kauppahinnalla. Päätös oli ehdollinen sille, että kaupunginhallitus päättää Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan myymisestä VAV Yhtymä Oy:lle.
- Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 (§ 11) myydä Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan VAV Yhtymä Oy:lle kauppahintaan 2 010 000 euroa liitteenä olleen kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.
- Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 (§ 12) myöntää kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta VAV Yhtymä Oy:lle enintään 2 010 000 euron suuruisen lainan. Laina-aika on enintään 16 vuotta liitteenä olleen velkakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.
-

Edellä mainitut kaupat pantiin täytäntöön 31.1.2024.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2023 aikana kaikkiaan 18,2 milj. euroa (alv 0 %) pääasiassa vuokrina. Kaupunki on myynyt VTK-konsernille hallinnon tukipalveluja sekä yhdyskuntapalveluita 0,6 milj. eurolla sekä laskuttanut vuokria 0,8 milj. eurolla.

Kaupungin asuntolainarahastosta aikaisemmilla tilikausilla VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn lainan pääoma oli 31.12.2023 1,2 milj. euroa. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta.

Keskeiset VTK-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2023:

- Kaupunginvaltuusto päätti 27.3.2023 (§ 10), että kaupunki ostaa kiinteistön 92-61-206-7 (Kielotie 13) VTK Kiinteistöt Oy:ltä 10 650 000 euron kauppahinnalla päätöksen liitteenä olleen kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.
- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 6) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle enintään 150 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä 100 % omavelkaisia takauksia päätöksen selostusosassa yksilöityjen hankkeiden rahoituksen vakuudeksi. Yksittäisten takausten voimassaoloaika on rajoitettu 25 vuoteen.
- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle enintään 41 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä 100 % omavelkaisia takauksia päätöksen liitteenä olevan lainalistauksen mukaisten VTK Kiinteistöt Oy:lle yritysjärjestelyssä jäävien lainojen ja näiden lainojen mahdollisessa uudelleenjärjestelyssä sijaan tulevien lainojen vakuudeksi.

- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Vivamus Kiinteistöt Oy:lle enintään 33 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä omavelkaisia takauksia liitteenä olevan lainalistauksen mukaisten Vivamukselle yritysjärjestelyssä siirtyvien lainojen uudelleenjärjestelyssä niiden sijaan tulevien lainojen vakuudeksi. Yksittäisten annettavien takausten voimassaoloaika on rajoitettu 20 vuoteen ja yksittäinen takaus kattaa aina enintään 80 %:ia lainan tai rahoitusjärjestelyn jäljellä olevasta pääomasta.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2023 kaupungille pääasiassa kaukolämpöä 9,5 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2023 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 3,5 milj. euroa. Vantaan Energia on maksanut osinkoa Vantaan kaupungille 10,8 milj. euroa tilikauden 2023 aikana.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä palveluita tilivuoden 2023 aikana yhteensä 48,8 milj. euron arvosta, joka jakautuu ateriapalveluihin 22,3 milj. euroa, puhtauspalveluihin 11,9 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 14,6 milj. euroa.

Kaupunki on myynyt Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:lle hallinnon tukipalveluita 1,0 milj. eurolla sekä vuokrannut toimitiloja ja kalustoa 0,9 milj. eurolla.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.1.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	338,00	506,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 69,30	- 69,23
Liiketoiminnan muut kulut	- 53 255,00	- 18 830,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 52 986,30**	**- 18 393,23**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 678 999,83	1 555 880,85
Muut rahoitustuotot	15 133,44	16 784,11
	2 694 133,27	1 572 664,96
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	**2 641 146,97**	**1 554 271,73**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 2 641 146,97	- 1 554 271,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 52 986,30	- 18 393,23
Rahoitustuotot ja -kulut	2 694 133,27	1 572 664,96
Toiminnan rahavirta	**2 641 146,97**	**1 554 271,73**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys muilta	9 269 512,52	3 267 428,82
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 11 829 965,74	- 4 844 347,22
Saamisten muutos muilta	- 115 160,75	3 816,67
Korottomien velkojen muutos muilta	34 467,00	18 830,00
Rahoituksen rahavirta	**- 2 641 146,97**	**- 1 554 271,73**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**59 582 670,34**	**68 852 182,86**
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	59 582 670,34	68 852 182,86
Vaihtuvat vastaavat	**43 316 237,24**	**31 371 110,75**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	43 073 866,72	31 243 900,98
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	242 370,52	127 209,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**102 898 907,58**	**100 223 293,61**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**102 845 610,58**	**100 204 463,61**
Muut omat rahastot	102 845 610,58	100 204 463,61
Vieras pääoma	**53 297,00**	**18 830,00**
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	53 297,00	18 830,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**102 898 907,58**	**100 223 293,61**

5.1.2 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	0,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	467 639,14	483 595,82
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 488,17	- 10 120,60
Palvelujen ostot	- 639 126,50	- 858 887,02
	- 643 614,67	- 869 007,62
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 175 975,53**	**- 355 411,80**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	175 975,53	355 411,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 175 975,53	- 355 411,80
Toiminnan rahavirta	**- 175 975,53**	**- 355 411,80**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	180 345,55	- 56 648,94
Saamisten muutos muilta	0,00	407 588,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 4 370,02	4 472,74
Rahoituksen rahavirta	**175 975,53**	**355 411,80**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vahinkorahaston tase	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**7 772 710,62**	**7 953 056,17**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	7 772 710,62	7 953 056,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 772 710,62**	**7 953 056,17**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**7 772 607,90**	**7 948 583,43**
Muut omat rahastot	7 772 607,90	7 948 583,43
Vieras pääoma	**102,72**	**4 472,74**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	102,72	4 472,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 772 710,62**	**7 953 056,17**

5.2 Liikelaitosten ja rahastojen vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	38,86	0,00	0,00				38,86
Myyntituotot, sisäiset	1,21	0,00	0,00	-1,21	0,00	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	43,00	0,00	0,00				43,00
Maksutuotot, sisäiset	0,39	0,00	0,00	-0,39	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	31,23	0,00	0,00				31,23
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	45,55	0,00	0,00				45,55
Muut toimintatuotot, sisäiset	172,83	0,00	0,47	-172,83	0,00	-0,47	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-394,04	0,00	0,00				-394,04
Palvelujen ostot, ulkoiset	-285,90	0,00	-0,64				-286,54
Palvelujen ostot, sisäiset	-2,19	0,00	0,00	2,19	0,00	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-44,31	0,00	0,00				-44,32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-0,02	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-56,40	0,00	-0,05				-56,46
Avustukset, sisäiset	-0,01	0,00	0,00	0,01			0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-51,35	0,00	0,00				-51,35
Muut toimintakulut, sisäiset	-172,70	0,00	0,00	172,70	0,00	0,00	0,00
Toimintakate	**-673,82**	**0,00**	**-0,23**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**-674,05**
Verotulot	638,68						638,68
Valtionosuudet	179,66						179,66
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	15,27	0,00	2,68				17,94
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	13,81	0,00	0,02				13,83
Korkokulut, ulkoiset	-13,99	0,00	0,00				-13,99
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,08	0,00	0,00				-0,08
Vuosikate	**159,52**	**0,00**	**2,47**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**161,99**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-110,26	0,00	0,00				-110,26
Kertaluonteiset poistot	-1,50	0,00	0,00				-1,50
Arvonalentumiset	-0,09	0,00	0,00				-0,09
Tilikauden tulos	**47,68**	**0,00**	**2,47**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**50,14**
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	-2,47				-2,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**47,68**	**0,00**	**0,00**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**47,68**

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Rahoitus-laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	159,99		2,00	0,47		-0,47	161,99
Tulorahoituksen korjauserät	-10,57						-10,57
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-166,82						-166,82
Rahoitusosuudet investointeihin	4,38						4,38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,05						13,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	**0,03**	**0,00**	**2,00**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**2,03**
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,08						-0,08
Antolainasaamisten vähennykset	2,72		9,27				11,99
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,00						150,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-155,52						-155,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52,39						52,39
Oman pääoman muutokset	11,94	-10,07	-1,84				0,03
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,96						-0,96
Vaihto-omaisuuden muutos	0,06						0,06
Saamisten muutos	-1,15	2,26	0,41				1,53
Korottomien velkojen muutos	-74,24	-4,29	0,03				-78,50
Rahoituksen rahavirta	**-14,86**	**-12,10**	**7,88**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-19,08**
Rahavarojen muutos	**-14,82**	**-12,10**	**9,88**	**0,47**	**0,00**	**-0,47**	**-17,05**

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytettävät tuloslaskelmat esitetään Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sekä Kaupunkiympäristön toimialan osalta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla on eriytetty tukipalvelujen myynti kaupungin tytäryhteisöille. Myytävät tukipalvelut koostuvat hankinnan, talouspalvelujen sekä tietohallinnon palvelujen myynnistä. Tukipalvelujen myynti perustuu kaupungin ja tytäryhtiön välisiin palvelusopimuksiin ja palveluista veloitetaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Eriyttäminen on tehty yksiköiden kirjanpidossa erillisillä tulosyksiköillä, joille kohdistuvat tukipalvelujen myynnistä saatavat tuotot sekä toiminnan suorat kustannukset. Suoria kustannuksia ovat palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot. Tietohallinnon osalta eriytetylle tulosyksikölle kohdentuvat myös tietojärjestelmien poistot. Eriytettävän toiminnan tuloslaskelmalle on kohdistettu lisäksi kyseiseen toimintaan kuuluva osuus yksikön yhteisistä kustannuksista, kuten vuokrakuluista sekä muista henkilösidonnaisista yhteisistä kustannuksista, kuten tietoliikenteen, palkanlaskennan ja työterveyshuollon kustannuksista. Esimiestyötä on allokoitu eriytettävään toimintaan henkilömäärän suhteessa.

Kaupunkiympäristön toimialalla on eriytetty ulkoinen tilavuokraus. Ulkoinen tilavuokraus käsittää toimitilojen vuokrauksen muille kuin Vantaan kaupungin sisäisille yksiköille sekä palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen. Vuokrat laskutetaan vuokrasopimukseen perustuen.

Asuntojen vuokrauksen tuotot sekä asuntoihin liittyvät suorat kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen. Lisäksi asuntovuokraukseen kohdistuu kunnan omistamien kiinteistöjen osalta poistot. Ulkoisen toimitilavuokrauksen osalta kiinteistöjen suorat tuotot ja kulut kirjataan kiinteistöittäin kirjanpitoon. Sekä rakennusten ylläpitokustannukset että poistot on eriytetty kunkin rakennuksen osalta erikseen ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa. Kiinteistönhoidon osalta ne kustannukset, joita ei kirjanpidossa kohdisteta suoraan rakennuksille, on eriytetty ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa kaupungin omistamien kiinteistöjen kokonaisneliömäärästä. Samassa suhteessa on kohdistettu myös yksikön henkilöstökulut ja muut yhteiset kustannukset sekä toimialahallinnon ja kaupungin sisäisten tukipalvelujen vyörytettävät kustannukset.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	2 852 881,41	1 654 773,07
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	41 614,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 614,17	- 316,45
Palvelujen ostot	- 2 180 870,93	- 1 180 440,78
	- 2 182 485,10	- 1 180 757,23
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 311 426,80	- 377 469,93
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 55 656,66	- 53 944,61
Muut henkilösivukulut	- 10 424,90	- 9 984,68
	- 377 508,36	- 441 399,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	- 146,81
Liiketoiminnan muut kulut	- 271 685,69	- 186 641,61
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**21 202,26**	**- 112 557,80**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	0,00	- 0,79
	0,00	- 0,79
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**21 202,26**	**- 112 558,59**

Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	13 428 576,42	7 454 374,43
Liiketoiminnan muut tuotot	108 672,19	34 947,90
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 507 419,04	- 218 042,51
Palvelujen ostot	- 2 364 217,66	- 1 581 567,88
	- 2 871 636,70	- 1 799 610,39
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 201 637,67	- 114 217,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 41 471,08	- 23 665,75
Muut henkilösivukulut	- 7 950,54	- 4 510,81
	- 251 059,29	- 142 393,63
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 316 739,15	- 932 461,67
Liiketoiminnan muut kulut	- 4 428 475,37	- 3 823 262,54
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 669 338,10**	**791 594,10**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 1 958,39	- 445,37
	- 1 958,39	- 445,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 667 379,71**	**791 148,73**

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2023	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2023	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	usb
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2023

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Verkkomaksu	Verkkomaksujen tositelaji
03	A2	13804001 - 13804999	Verkkomaksu	Verkkomaksujen tositelaji
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
14	B3	13818001 - 13818999	Verkkokauppa	Verkkokaupan yhteinen tositelaji
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelut
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitotosite	Talouspalvelut
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelut
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelut
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelut
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
DA	15	150000000 - 159999999	Asiakastosite	Talouspalvelut
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelut
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelut
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelut
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelut
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelut
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K6	34	340000000 - 349999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	360000000 - 369999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelut
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelut
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelut
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelut
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelut
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelut
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Apollo rahoitusvienti	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelut
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelut
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelut
SB	12	120000000 - 129999999	Rondo FI tosite	Talouspalvelut
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelut
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelut
UO	57	570000000 - 579999999	Ulosottotilitykset	Talouspalvelut
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2023

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1 - 999	Liitetiedot	Talouspalvelut

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/ asukas
= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Laskennallinen lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Taseen tunnusluvut

(Kunta) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä 31.12.

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakanta euroa/ asukas
= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas
= [Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut] / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.3.2024

Vantaan kaupunginhallitus

Mika Kasonen

Ulla Kaukola

Mika Niikko

Faysal Abdi

Ville Karinen

Kai-Ari Lundell

Anitta Orpana

Maarit Raja-aho

Sakari Rokkanen

Eve Rämö

Minna Räsänen

Juha Suoniemi

Visa Tammi

Tiina Tuomela

Hanna Valtanen

Pekka Timonen
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki ____ ____ 2024

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

10 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jakaminen sopimuskuntien kesken / PT

VD/12507/00.01.00.00/2022

PT/S-AP/JT

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos on vastannut Vantaan, Keravan, Järvenpään ja Hyvinkään kaupunkien sekä Tuusulan, Nurmijärven, Mäntsälän ja Pornaisten kuntien pelastustoimesta ennen hyvinvointialueuudistusta. Liikelaitos on toiminut osana Vantaan kaupungin organisaatiota ja sitä on johtanut johtokunta, jossa kaikilla kunnilla on ollut edustus.

Yhteistoiminta on lakannut 31.12.2022, kun pelastustoimi on siirtynyt Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden vastattavaksi. Vantaan kaupunginvaltuusto on 19.12.2022 päättänyt Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen lakkauttamisesta.

Vantaan kaupunki on esittänyt muille sopimuskunnille yhteistoimintasopimuksen purkamista ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jakamista liitteenä olevan sopimusluonnoksen mukaisesti. Kaikki muut sopimuskunnat ovat nyt omilla toimielinpäätöksillään hyväksyneet yhteistoimintasopimuksen purkamisen ja liikelaitoksen varojen jakamisen sopimuskuntien kesken sopimusluonnoksen mukaisesti: Hyvinkään kaupunginvaltuusto 25.9.2023, Tuusulan kunnanvaltuusto 9.10.2023, Pornaisten kunnanvaltuusto 23.10.2023, Mäntsälän kunnanvaltuusto 13.11.2023, Nurmijärven kunnanvaltuusto 15.11.2023, Keravan kaupunginvaltuusto 11.12.2023 ja Järvenpään kaupunginvaltuusto 4.3.2024.

Jaettavia varoja on yhteensä 6 459 766,00 euroa. Varat jaetaan niiden kuntaosuuksien mukaisesti, joiden perusteella sopimuskunnat ovat rahoittaneet liikelaitoksen toimintaa vuonna 2022. Vantaan kaupungin osuus jaettavista varoista on 39,4 % eli 2 540 974,16 euroa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kaupunginhallitus päättää koko kaupunkia sekä koko kaupunginjohtajan toimialaa koskevista sopimuksista.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen yhteistoimintasopimuksen purkamista ja varojen jakoa koskeva sopimus.

Liitteet:
- Sopimusluonnos Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen yhteistoimintasopimuksen päättämisestä ja liikelaitoksen varojen ja velkojen jakamisesta
- Sopimusluonnoksen liite varojen jakamisesta

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

SOPIMUS KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN PÄÄTTÄMISESTÄ JA LIIKELAITOKSEN VAROJEN JA VELKOJEN JAKAMISESTA

Sisällysluettelo

1. SOPIJAOSAPUOLET....2
2. SOPIMUKSEN KOHDE....2
3. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET....3
Pelastustoimen järjestämisvastuun....3
siirtyminen ja yhteistoiminnan lakkauttaminen....3
Liikelaitoksen purkaminen....3
4. LIIKELAITOKSEN VAROJEN JA VELKOJEN JAKAMINEN....4
Varojen jakaminen....4
Velkojen jakaminen....5
Ylijäämän jakaminen....5
5. YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN PÄÄTTÄMINEN....6
6. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO....6
7. LIITTEET....7
8. ALLEKIRJOITUKSET....7

1. SOPIJAOSAPUOLET

Hyvinkään kaupunki (Y-tunnus 0125866-0)
PL 86, 05801 Hyvinkää

Järvenpään kaupunki (Y-tunnus 0126541-4)
PL 41, 04401 Järvenpää

Keravan kaupunki (Y-tunnus 0127485-5)
PL 123, 04201 Kerava

Mäntsälän kunta (Y-tunnus 0129261-5)
Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

Nurmijärven kunta (Y-tunnus 9014643-2)
PL 37, 01901 Nurmijärvi

Pornaisten kunta (Y-tunnus 0130095-3)
PL 21, Kirkkotie 176, 07171 Pornainen

Tuusulan kunta (Y-tunnus 0131661-3)
PL 60, 04301 Tuusula

Vantaan kaupunki (Y-tunnus 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa

Sopijaosapuoli yksin ”Sopijakunta”, ja yhdessä ”Sopijakunnat”.

2. SOPIMUKSEN KOHDE

Keski-Uudenmaan pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen (jäljempänä yhteistoimintasopimus) purkaminen ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen (jäljempänä liikelaitos) varojen ja velkojen jakaminen Sopijakuntien kesken.

3. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021, jäljempänä sote-voimaanpanolaki) annetun lain 4 §:n mukaan pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1. päivänä tammikuuta 2023.

Yhteistoiminnan lakkauttaminen

Tämän sopimuksen Sopijakunnat ovat 1.1.2009 voimaan tulleella yhteistoimintasopimuksella sopineet pelastustoimen alueiden muodostumisesta annetun lain (1214/2011) 2 ja 4 §:ssä tarkoitetun alueen pelastustoimen järjestämisestä. Yhteistoimintasopimuksella on korvattu 16.1.2003 allekirjoitettu Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimus.

Yhteistoiminta on lakannut 31.12.2022, kun Keski-Uudenmaan pelastustoimi on siirtynyt Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden vastattavaksi.

Tällä sopimuksella sopijakunnat sopivat yhteistoimintasopimuksen purkamisesta ja Keski-Uudenmana pelastuslaitos -liikelaitoksen varojen ja velkojen jakamisesta.

Liikelaitoksen purkaminen

Liikelaitoksen perustamisesta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa kuntalain (519/2007) vaatimalla tavalla.

Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimi on toiminut 31.12.2022 saakka Vantaan kaupungin organisaatioon kuuluneena liikelaitoksena.

Yhteistoimintasopimuksen 16. kappaleessa sopijakunnat ovat sopineet sopimuksen päättymisen osalta, että yhteistoimintasopimuksen päättyessä irtisanomisen tai purkamisen takia, yhteistoimintasopimuksen loppumisen aiheuttamista toimenpiteistä tehdään erillinen päättymissopimus. Lisäksi samassa kappaleessa on todettu, että mikäli lainsäädäntö aiheuttaa yhteistoimintasopimuksen muuttamistarpeen tai lakkauttamisen, noudatetaan ensisijaisesti lainsäädännön määräyksiä.

Järjestämisvastuun päättyessä sekä yhteistoiminnan lakatessa liikelaitokselle ei ole enää ollut sen perustamisen mukaista käyttötarkoitusta. Liikelaitos on purettu Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.12.2022 § 10. Liikelaitoksen viimeinen toimintapäivä on ollut 31.12.2022.

4. LIIKELAITOKSEN VAROJEN JA VELKOJEN JAKAMINEN

Varojen jakaminen

Sote-voimaanpanolain mukaisesti 1.1.2023 hyvinvointialueille ovat siirtyneet pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset, irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet, immateriaaliset oikeudet ja luvat, jolleivat hyvinvointialue ja kunta toisin sovi (sote-voimaanpanolaki 22, 23, 25 §). Kuntien paloasemat ja pelastustoimen muut tilat sekä kiinteistöt ovat säilyneet edelleen kuntien omistuksessa.

Vantaan kaupunki on toimittanut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle sote-voimaanpanolain 26 §:n vaatimat selvitykset hyvinvointialueille siirtyvistä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on tehnyt 29.3.2022 §32 päätöksen, jonka mukaan mainittu omaisuus, lomapalkkavelka, oikeudet ja vastuut siirtyvät 1.1.2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle esityksen mukaisesti. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 22.9.2023 § 55 päättänyt ottaa selvityksen vastaan ja merkinnyt sen tiedoksi.

Sote-voimaanpanolain 58 §:n mukaan Keski-Uudenmaan pelastustoimen hyvinvointialueiden ja väliaikaisten valmistelutoimielinten on tullut sopia Keski-Uudenmaan alueen

pelastustoimien henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta hyvinvointialueiden kesken. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ovat sopineet edellä mainitusta Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimuksella (Yhteistoimintasopimus Keski-Uudenmaan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueiden pelastustoimen järjestämiseksi, Liite 1), jonka Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 19.4.2022 §40 ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue 28.4.2022 §31.

Tällä sopimuksella Sopijakunnat hyväksyvät, että Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen hallussa oleva omaisuus, oikeudet ja vastuut investointeineen siirtyivät 1.1.2023 alkaen Liitteen 1 mukaisesti hyvinvointialueiden omistukseen ja haltuun.

Velkojen jakaminen

Liikelaitokseen tehdyt investoinnit siirtyivät vastikkeetta hyvinvointialueille ja Sopijakunnalle jäi vastuu näihin liittyvistä veloista.

Liikelaitoksen menot on katettu kuntaosuuksilla, ja näin ollen sille ei ole syntynyt Sopijakuntien vastuulle jääviä velkoja. Pelastuslaitoksen käytössä olevien Sopijakuntien omistamien tilojen rakentamisesta, korjaamisesta tai muusta ylläpidosta syntyneet velat jäivät tilan omistavan kunnan vastuulle.

Varojen jakaminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen varat jaetaan Sopijakuntien kesken siinä suhteessa, jossa Sopijakunnat ovat vuonna 2022 maksaneet kuntaosuuksia liikelaitokselle (Liite 2). Kuntaosuuden määrän on vahvistanut Keski-Uudenmaan liikelaitoksen johtokunta Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Vuoden 2022 kuntaosuuden määrästä on päättänyt Keksi-Uudenmaan liikelaitoksen johtokunta 21.12.2021 § 6.

Kuntaosuuksien laskemisessa otetaan lisäksi huomioon sopimuspalokuntien kustannukset, jotka vaihtuvat todellisten kustannusten mukaisesti.

Liikelaitos on vuokrannut toimitilat Sopijakunnilta. Toimitilojen osalta kunnat ovat maksaneet kuntaosuutta niin, että he ovat saaneet kuntaosuuden vuosittain vuokratulona

takaisin liikelaitokselta. Koska tilojen vuokrista ei ole koitunut kunnille kustannuksia, ei niiden kuntaosuuksia lasketa osaksi kokonaiskustannuksia, joiden perusteella kuntaosuudet määritetään.

Jaettavien varojen euromääräinen suuruus määräytyy Vantaan kaupungin tilinpäätöksen 2022 perusteella. Tilinpäätös on vahvistettu kuntalain (410/2015) ja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä.

Jaettavien varojen määrään vaikuttavat oheisen liitteen nro 3 mukaisesti käyttöomaisuuden luovutuksen ja lomapalkkavelkojen kirjaukset Vantaan kaupungin peruspääomaan sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen kertynyt tilikausien ylijäämä ja poistoero.

Vantaan Kaupunki suorittaa kunkin Sopijakunnan osuuden Sopijakunnalle 30. päivän kuluessa sitä seuraavan kuukauden alusta, jonka kuluessa tämä sopimus on tullut voimaan.

Tilinpäätös

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.5.2023 § 4 liikelaitoksen tilinpäätöksen vuodelta 2022 osana Vantaan kaupungin tilinpäätöksen hyväksymistä.

Vantaan kaupungin tilinpäätös 2022 on nähtävänä Vantaan kaupungin nettisivuilla vantaa.fi.

5. YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Tällä sopimuksella Sopijakunnat sopivat 1.1.2009 voimaan tulleen yhteistoimintasopimuksen puretuksi ja hyväksyvät liikelaitoksen varojen ja velkojen jakamisen tämän sopimuksen ja sen liitteiden mukaisesti.

6. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä sopimus tulee voimaan, kun kaikki sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

7. LIITTEET

Liite 1 Yhteistoimintasopimus 2008

Liite 2 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos liikelaitoksen tase 31.12.2022, laskelma jaettavissa olevista varoista ja laskelma kyseisten varojen jaosta Sopimuskuntien kesken

8. ALLEKIRJOITUKSET

Sähköisellä allekirjoituksella,

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**7 331 315,35**	**8 488 643,03**	**7 804 045,37**
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	82 728,86	178 211,28	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	9 807,50	19 615,00
	82 728,86	188 018,78	19 615,00
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	7 248 586,49	6 445 160,85	7 338 499,91
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	0,00	1 855 463,40	445 930,46
	7 248 586,49	8 300 624,25	7 784 430,37
Vaihtuvat vastaavat	**9 179 624,48**	**10 192 540,98**	**8 679 715,14**
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	783 758,86	1 658 292,17	648 044,66
Saamiset kunnalta	6 850 752,25	7 825 696,19	5 554 252,92
Siirtosaamiset	594 381,18	174 404,78	76 845,72
	8 228 892,29	9 658 393,14	6 279 143,30
Rahat ja pankkisaamiset	950 732,19	534 147,84	2 400 571,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**16 510 939,83**	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**8 804 954,35**	**8 998 085,54**	**7 206 119,66**
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 998 085,54	7 206 119,66	6 066 922,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 193 131,19	1 791 965,88	1 139 197,10
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**975 744,72**	**1 278 549,17**	**1 581 353,62**
Poistoero	975 744,72	1 278 549,17	1 581 353,62
Vieras pääoma	**6 730 240,76**	**8 404 549,30**	**7 696 287,23**
Lyhytaikainen			
Ostovelat	1 462 612,19	2 547 353,76	2 095 087,27
Korottomat velat kunnalta	11 038,20	4 727,45	11 869,31
Muut velat	1 170 824,21	1 048 159,34	921 756,12
Siirtovelat	4 085 766,16	4 804 308,75	4 667 574,53
	6 730 240,76	8 404 549,30	7 696 287,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**16 510 939,83**	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**

YHT **6 450 766,00**

Kunta	%	€
Hyvinkää	10,37 %	668 648,05
Järvenpää	10,06 %	649 121,40
Mäntsälä	7,09 %	457 481,35
Nurmijärvi	12,50 %	806 171,40
Pornainen	0,86 %	55 232,50
Tuusula	9,95 %	642 147,60
Kerava	9,78 %	630 989,52
Vantaa	39,39 %	2 540 974,16
YHT	**100,00 %**	**6 450 766,00**

Kirjaukset Vantaan kaupungin avaavassa taseessa 1.1.2023

	Pysyvät vastaavat		Peruspääoma	
	D	K	D	K
Käyttöomaisuuden luovutus		7 331 315,35	7 331 315,35	
Lomapalkkavelka				4 001 382,28
YHT		7 331 315,35	3 329 933,07	

Vaikutus Vantaan peruspääomaan **-3 329 933,07**

	Vaihtuvat vastaavat		Peruspääoma	
	D	K	D	K
Kertyneen poistoeron käsittely				
Liikelaitoksen kertynyt ylijäämä	8 998 085,54			
Liikelaitoksen vuoden 2022 alijäämä	-193 131,19			
YHT	8 804 954,35			

Tilikausien ylijäämäkertymä

Vaikutukset Vantaan peruspääomaan

Jaettavaa

Tilikausien yli/alijäämä		Poistoero		Lomapalkkavelka	
D	**K**	**D**	**K**	**D**	**K**
				4 001 382,28	
				4 001 382,28	

Tilikausien yli/alijäämä		Poistoero		Lomapalkkavelka	
D	**K**	**D**	**K**	**D**	**K**
	975 744,72	975 744,72			
	8 998 085,54				
	-193 131,19				
	9 780 699,07	975 744,72			
	9 780 699,07				
	-3 329 933,07				
	6 450 766,00				

11 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille

VD/1763/02.05.02/2024

RÅ/NK/JT

Henkilö on kuollut 7.9.2023 viimeisenä kotikuntanaan Vantaa. Häneltä ei jäänyt perimään oikeutettuja sukulaisia tai testamenttia, joten hänen omaisuutensa on tullut perintökaaren 5 luvun mukaisesti valtiolle. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan perillisittä kuolleen henkilön kotikunnalla on oikeus hakea kuolinpesän omaisuutta luovutettavaksi kunnalle. Perukirjan mukaan kuolinpesän omaisuuden säästö on noin 126 000 euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa jokin koulutukseen, kasvatukseen tai kulttuuri -, nuoriso-, kirjasto tai liikuntapalveluihin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala esittää, että omaisuus ohjataan tarkoitukseen perustettavalle tasetilille, josta varoja käytetään avustuksina, stipendeinä ja tukina kulttuurin ja liikunnan sekä sosiaalisen tasa-arvoisuuden edistämiseen.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 19 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa.

Perukirja on nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä. Perukirja ja sen sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä (julkisuuslaki 24 § 1 mom. 23 kohta).

Hakemus valtiokonttorille tulee toimittaa 7.8.2024 mennessä.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 11

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hakea valtiokonttorilta kuolinpesän omaisuuden luovuttamista Vantaan kaupungille käytettäväksi esittelytekstissä mainittuun tarkoitukseen, ja

b) että, kohteista ja tuen määrästä tarkemmin päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja, mikäli omaisuus luovutetaan kaupungille.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Hakemus valtiokonttorille

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

12 § **Asemakaavan muutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma, 92. Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13 / TeA**

VD/10978/10.02.04.00/2021
TeA/SP/MJA/JKÖ/VIK/HPi/KN

Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa muuttuu huoltoasema- ja liikerakennusten (1 000 k-m^2) korttelialueeksi. Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten (7 500 k-m^2) korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Porvoonväylän pohjoisreuna muuttuu katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).
Kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Asia tuodaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle uudelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallituksen kokouksessa tapahtuneen menettelyvirheen takia.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 92204 ja 92205 sekä katualueita, kaupunginosassa 92 Ojanko. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa EV-aluetta sekä osia EL- ja katualueesta.

Maanalainen asemakaava koskee osaa Vuosaaren satamarataa, kaupunginosassa 92 Ojanko.

Tonttijako koskee kortteleita 92204 ja 92205, kaupunginosassa 92 Ojanko.

Alue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon kaupunginosassa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella Vantaan Energian jätevoimalan naapurustossa.

Hakija
Vantaan Energia Oy, Vantaan kaupunki

Maanomistus
Pitkäsuontie 2 Ojangon lumenvastaanottopaikan (kiinteistö 92–410–2–10 STENKULLA) sekä Pitkäsuonkalliot EV-alueen koillisosan ja Pitkäsuontien katualueen itäisen osan (kiinteistö 92–410–4–39 STENKULLA) omistaa Vantaan kaupunki.
Valtaosan Pitkäsuontie 13 Pitkäsuonkalliot EV-alueesta sekä sen ja Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan välisestä Pitkäsuontien katualueen osuudesta (määräala 92–410–4–39–M501) omistaa Vantaan Energia Oy.

Valmistelu
Kaupunki on laatinut asemakaavamuutosehdotuksen. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavamuutosehdotuksen viitesuunnitelmien ja selvitysten valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energia Oy, ST1 sekä konsultit AFRY Finland Oy ja Arkkitehdit Q4 Oy.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET. Pitkäsuontie 2:n eteläosassa on 110 kV ja 400 kV voimajohdot (Z). Pitkäsuontie 13:n länsiosan ali kulkee Vuosaaren radan tunneliosuus. Pitkäsuontie on osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin. Lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien tuntumaan.

Asemakaavamuutos
Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki ovat jättäneet 1.11.2021 hakemuksen asemakaavan muuttamiseksi siten, että Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus muutettaisiin polttoaineiden jakeluasemaa ja Pitkäsuontie 13 suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaa sähköpolttoainelaitosta (Power-to-gas) varten.

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Synteettisellä kaasulla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Kaavamuutos toteuttaa myös Resurssiviisauden tiekarttaa (Kv 18.6.2018), joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

Ojangon lumenvastaanottopaikan läntinen osa (EL) Pitkäsuontie 2:ssa muutetaan enintään kaksikerroksisten huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Korttelialueen pinta-ala on n. 1,78 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 1 000 k-m^2.

Pitkäsuontie 13 suojaviheralue (EV) ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Korttelialueen pinta-ala on n. 1,72 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Rakennusten vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi määrätään +75.0, mikä on sama kuin viereisellä Vantaan Energian jätevoimalatontilla.

Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylän pohjoisreunaan jäävä osuus suojaviheralueesta muutetaan tulevaa katuyhteyttä varten katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 4,89 ha. Kumoutuva asemakaava ei sisällä rakennusoikeutta. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä korttelitehokkuudella e=0,17 on 8 500 k-m^2.

Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma sekä uusille korttelialueille tonttijako ja tonttijaon muutos. Pitkäsuontie 2:sta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1 ja Pitkäsuontie 13:sta korttelin 92205 tontti nro 1.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 13.5.2022 ja päivitetty 23.3.2023.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, 4.6.2022 Vantaan Sanomissa, kirjeitse (MRL 62§, 63§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköpostilla viranomaisille ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin kuusi kappaletta. Niiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa (kohta 3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus).

Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotantolaitoshankkeeseen Power-to-gas -menetelmällä (Pitkäsuontie 13) liittyy YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Arviointiohjelmasta on järjestetty kaikille avoin yleisötilaisuus verkossa 15.3.2022. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat ekologiset yhteydet ja virkistysalueet, louhinta, pohjavesialueiden sijainti, hankkeeseen liittyvät riskit, laitoksen automaatio ja kyberhyökkäysten riski, jätevoimalan nykytoiminta ja ympäristöluvan lupamääräykset, sähköpolttoainelaitoksen hinta-arvio, hulevedet, prosessin sivutuotteena syntyvä happi, melumallinnus, ratatunneli, sähkön hiilineutraalius ja todelliset elinkaaripäästöt, ilmanlaatumittaukset, työpaikkojen lisäys ja hankkeen muut myönteiset vaikutukset.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uusia työpaikkatontteja (2 kpl).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Vantaan Energia Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti 30 päiväksi nähtäville 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti 30 päiväksi nähtäville 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui yhteisöjäävinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.5.-26.6.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtäkään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 8.5.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin kahdeksan ja saatiin yksi kappale (Finavia Oyj).
Finavia edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta ja hankkeen jatkosuunnittelussa otetaan asia huomioon.

Tehdyt tarkistukset
Kaavakarttaan on tehty piirustusteknisiä tarkistuksia. Kaavamuutosalueen itäosan rajalla Pitkäsuontien katualueen reunassa (Pitkäsuontie 16) korttelin 92202 ET-korttelialueelle osoitettu liittymäkielto on palautettu kaavamuutosehdotukseen voimassa olevassa ajantasa-asemakaavassa esitetyllä tavalla. Kaavaselostusta on täydennetty lausuntovaiheen ja tehtyjen tarkistusten osalta ja tilastolomaketta on vähäisesti tarkistettu.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 5.9.2023 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty, 5.9.2023 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 7.9.2023.

Kaupunginhallitus 18.9.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty, 5.9.2023 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 9.10.2023 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 18.4.2023 päivätty, 5.9.2023 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kuntalain 97 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään. Muun luottamushenkilön sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:n mukaan hallintolain 27–30 §:issä. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa (ns. yhteisöjääviys) ei sovelleta kunnan luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitetussa asemassa kunnallisessa liikelaitoksessa tai kuntayhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos kunnan edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai kuntayhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.

Kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko on osallistunut asian päätöskäsittelyyn kaupunginhallituksessa 18.9.2023 § 24. Vantaan Energia Oy:n hallituksen jäsenenä Niikko on ollut kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn kaupunginhallituksessa. Sen sijaan valtuustokäsittelyssä Niikko ei ole ollut esteellinen, koska yhteisöjääviyttä ei sovelleta valtuustossa. Asiassa ei ole toimittu hyvän hallintotavan mukaisesti ja siihen voidaan katsoa sisältyvän menettelyvirhe.

Menettelyvirhe korjataan poistamalla kaupunginvaltuuston 9.10.2023 § 12 hyväksymispäätös ja käsittelemällä asia uudelleen. Uudelleen käsiteltävä asemakaavan muutosehdotus ja maanalainen asemakaavaehdotus sekä tonttijako on kaupunginhallituksen 18.9.2023 § 24 esityksen mukainen. Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustoon käsiteltäväksi vietävät asiat.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) saattaa kaupunginvaltuustolle poistettavaksi menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 9.10.2023 § 12 esittelyosassa mainituilla perusteilla, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty, 5.9.2023 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Mika Niikko poistui kokouksesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023, 5.9.2023 tarkistettu
- Asemakaavamuutoksen selostus 18.4.2023, 5.9.2023 tarkistettu

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, p. 050 302 9283,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002503
920400ma

Päiväys
Datum

18.4.2023
5.9.2023 tarkistettu

Vantaan kaupunki

PITKÄSUONTIE 2 JA 13

Kaupunginosa 92, OJANKO

Asemakaavan muutos
Korttelit 92204 ja 92205 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Osa Vuosaaren satamarataa.

Tonttijako
Korttelit 92204 ja 92205.

1:2000

Vanda stad

LÅNGMOSSEVÄGEN 2 OCH 13

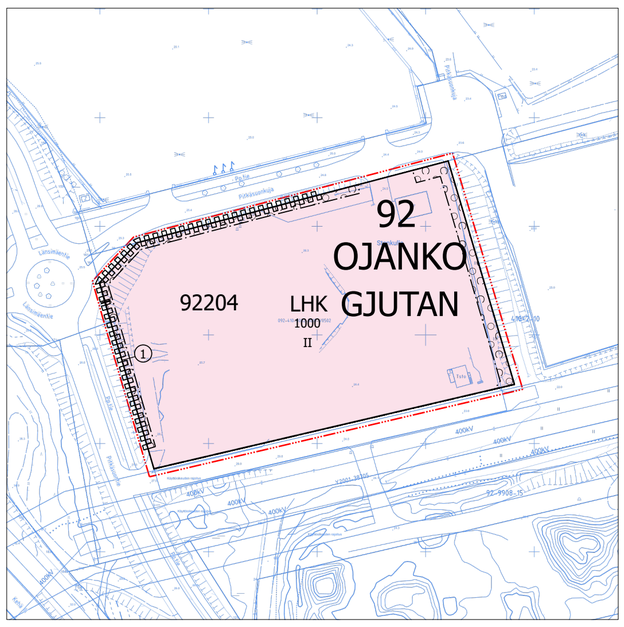
Stadsdel 92, GJUTAN

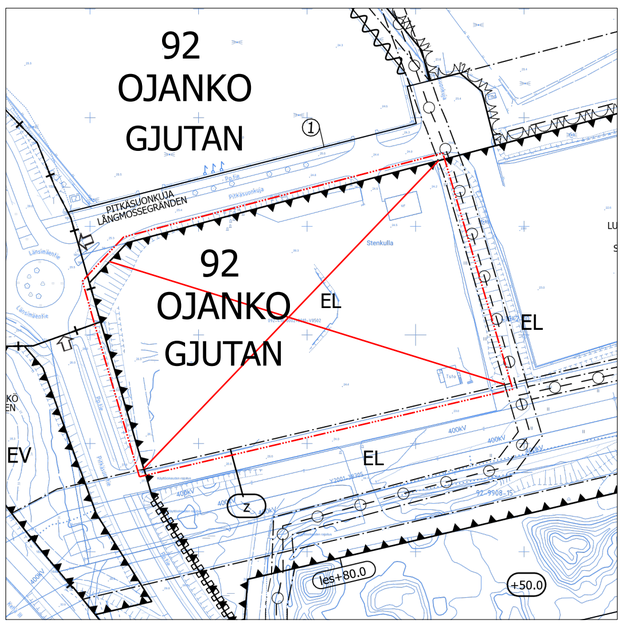
Ändring av detaljplanen
Kvarteren 92204 och 92205 samt gatuområde.

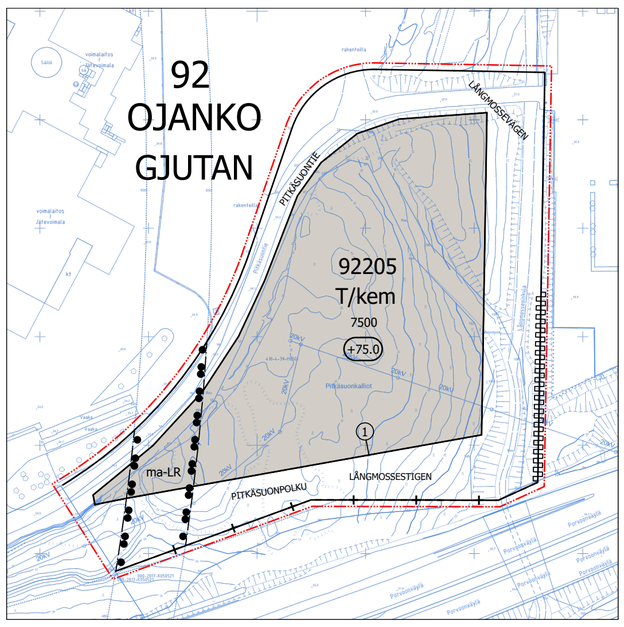
Underjordisk detaljplanen
En del av Nordsjös hamnbana.

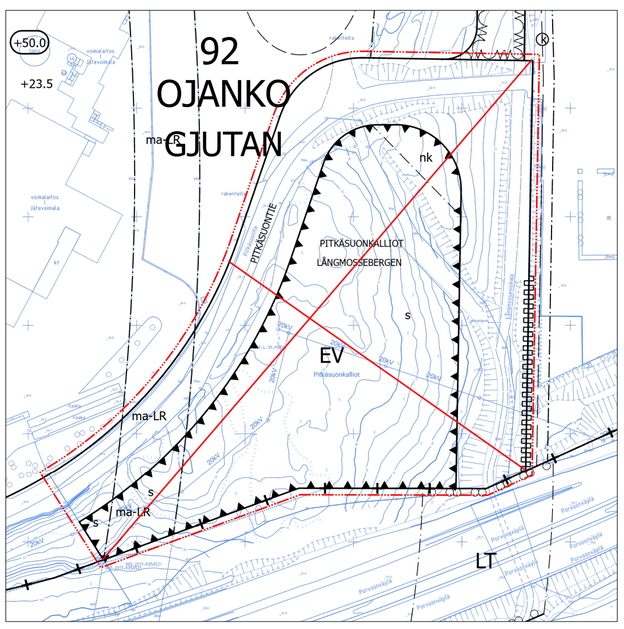
Tomtindelning
Kvarteren 92204 och 92205.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

LHK

Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue.

Alueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat.

Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.

Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).

Korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin. Ympäristö tulee suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för servicestations- och affärsbyggnader.

I området får servicestation med tillhörande funktioner för bränsledistribution samt reparationsverkstads-, underhålls- och affärslokaler placeras.

Dagligvarubutiker får inte placeras i området.

Området ska planeras i samarbete med den som äger Länsisalmi–Anttila kraftledningen. Om byggande ska ett separat utlåtande om korsande ledningar skaffas från kraftledningsägare.

Bränsledistributionen med cisterner och explosionsfarliga utrymmen ska ligga på minst 36,6 meters avstånd vågrätt mätt från kraftledningens strömledning.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader.

Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.

Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.

Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).

Kvartersområdet ska inhägnas med staket och avgränsas från omgivningen med konstruktioner eller planteringar. Omgivningen ska planeras så att sikten för olika slags trafik är tillräckligt god i korsningarna.

Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en grönеffektivitetskalkyl.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.

Polttoaineiden jakelupiste ja polttoainesäiliön ympäristö, pl. kaasu ja nesteytetty kaasu, on varustettava hiekan- ja öljynerottimilla, joista hulevedet on johdettava jätevesiviemäriin.

Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

Katujen luiskat saavat ulottua tontille.

Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

T/kem

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen.

Ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemalllista tai muuta haittaa ympäristölle.

Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla.

Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.

Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta.

Rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko.

Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).

Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

1 **Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

92 **Kaupunginosan numero.**

OJAN **Kaupunginosan nimi.**

92204 **Korttelin numero.**

LÄNSIMÄ **Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**

1000 **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**

II **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**

+75.0 **Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.**

Rakennusala.

ma-LR **Maanalainen rautatietunneli.**

Katu.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

1 **Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

92 **Stadsdelsnummer.**

OJAN **Stadsdelens namn.**

92204 **Kvartersnummer.**

LÄNSIMÄ **Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

1000 **Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**

II **Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**

+75.0 **Högsta höjd för byggnadens vattentak.**

Byggnadsyta.

ma-LR **Underjordiskt järnvägstunnel.**

Gata.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

Del av område där träd och buskar skall planteras.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Bränsledistributionsstället och området kring bränslecisternen, bortsett från gas och kondenserad gas, ska förses med sand- och oljeavskiljare, från vilka dagvattnet ska ledas till avloppssystemet.

Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.

Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.

Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier finns/ får placeras.

I kvartersområdet får det placeras industri- och lagerbyggnader, energiproduktionsanläggningar samt en anläggning som producerar och lagrar syntetisk metan.

Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.

Byggnaderna får inte placeras så att de utgör en fara för tunnelns (ma-LR) konstruktioner eller för trafiken i tunneln.

Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.

Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Borgåleden ska tas i beaktande.

Den dominerande färgen på byggnadernas fasader ska vara tämligen mörk.

Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.

Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).

Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Borgåleden så att trafiksäkerheten äventyras.

Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.

Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.

Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.

Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET

Vid byggande eller schaktning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena, konstruktionerna, anläggningarna eller tågtrafiken.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 22.8.2023 16.49

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 4.9.2023 16.03

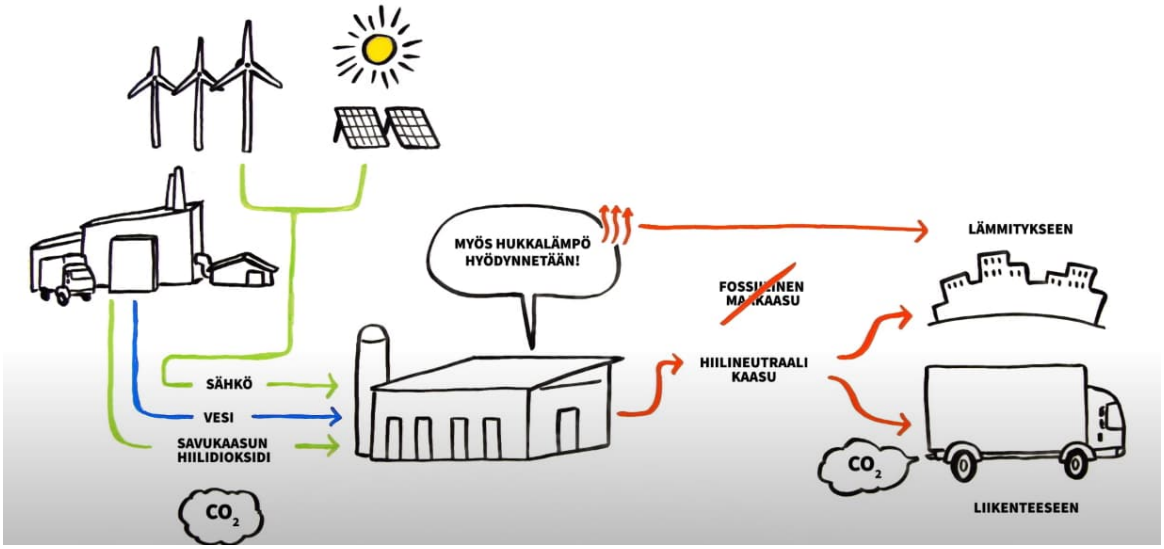
Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002503 ja 920400ma
PITKÄSUONTIE 2 JA 13

OJANKO

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä, 5.9.2023 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002503 sekä maanalaista asemakaavakarttaa 920400ma. Kaavoitus on tullut vireille 13.5.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

korttelit 92204 ja 92205 sekä katualueet kaupunginosassa 92 Ojanko. (kumoutuvan asemakaavan EV-alue sekä osat EL- ja Pitkäsuontien katualueesta, kaupunginosassa 92 Ojanko).

Maanalainen asemakaava: Osa Vuosaaren satamarataa kaupunginosassa 92 Ojanko.

Tonttijako: korttelit 92204 ja 92205 kaupunginosassa 92 Ojanko.

Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa muuttuu huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi. Tontin uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 1 000 k-m^2. Tontille ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Korttelialueen eteläpuoleinen osuus suojaviheralueesta muutetaan katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*) Porvoonväylän pohjoisreunaan.

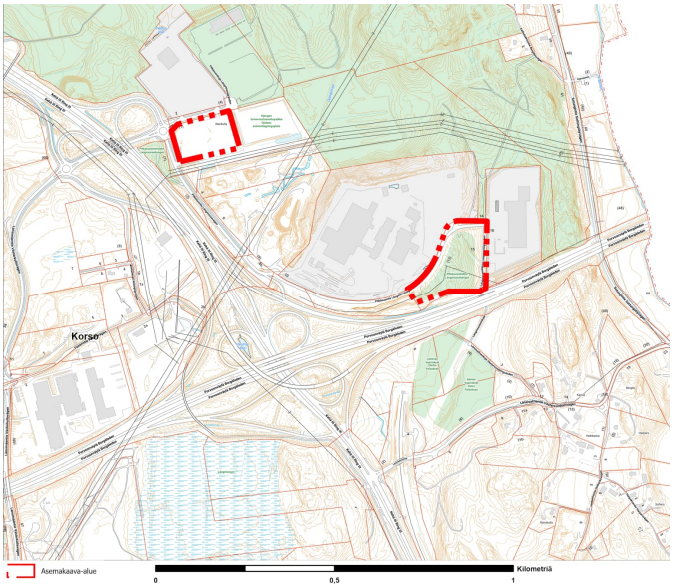
Kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija:

Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon kaupunginosassa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella Vantaan Energian jätevoimalan naapurustossa.

Suunniteltavaan alueeseen kuuluvat Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa sekä Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja Pitkäsuontien itäinen osuus.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 1.11.2021.
- Kaavoitus tuli vireille 13.5.2022 ja sai numeron 002503.

- Mielipiteet pyydettiin 17.6.2022 mennessä (MRL 62 §, 63 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.
- Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023.
- Kaupunginhallitus 8.5.2023.
- Kaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 24.5.–26.6.2023, jolloin siitä saatiin yksi lausunto mutta ei yhtäkään muistutusta.
- Nähtävilläolon jälkeen kaavamuutosehdotukseen on tehty piirustusteknisiä tarkistuksia, jotka eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävilläoloa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 4
2. Lähtökohdat ... 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 15
3. Asemakaavan Suunnittelun vaiheet ... 20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 21
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 27
3.4 Asemakaavaratkaisun PERUSTELUT ... 29
4. Asemakaavan kuvaus ... 30
4.1 Kaavan rakenne ... 30
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 31
4.3 Aluevaraukset ... 32
4.4 Kaavan vaikutukset ... 34
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 44
4.6 NIMISTÖ ... 44
5. Asemakaavan toteutus ... 44
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 44
7. Asemakaavan seurantalomake ... 46
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 49

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 13.5.2022, päivitetty 23.3.2023
- Vantaan Energia Oy, Synteettisen metaanin tuotanto - ympäristövaikutusten arviointi, YVA-selostus, elokuu 2022 (Liitteet: Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta; Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen selostuksessa; Melumallinnus;

Lahokaviosammalselvitys; Yhteenveto HAZID-riskinanalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä); Aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki ovat jättäneet 1.11.2021 hakemuksen asemakaavan muuttamiseksi siten, että Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus muutettaisiin polttoaineiden jakeluasemaa ja Pitkäsuontie 13 suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaa sähköpolttoainelaitosta (Power-to-gas) varten.

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Synteettisellä kaasulla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Kaavamuutos toteuttaa myös Resurssiviisauden tiekarttaa (Kv 18.6.2018), joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

Ojangon lumenvastaanottopaikan läntinen osa (EL) Pitkäsuontie 2:ssa muutetaan enintään kaksikerroksisten huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Korttelialueen pinta-ala on n. 1,78 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 1 000 k-m^2.

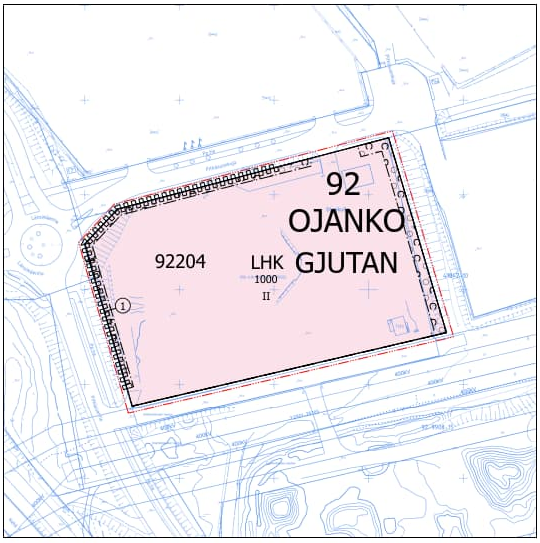
Pitkäsuontie 13 suojaviheralue (EV) ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Korttelialueen pinta-ala on n. 1,72 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Rakennusten vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi määrätään +75.0, mikä on sama kuin viereisellä Vantaan Energian jätevoimalatontilla. Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylän pohjoisreunaan jäävä osuus suojaviheralueesta muutetaan tulevaa katuyhteyttä varten katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).

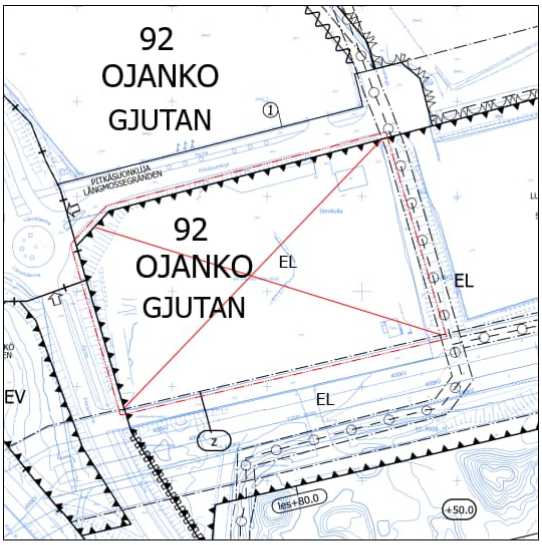
Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 4,89 ha. Kumoutuva asemakaava ei sisällä rakennusoikeutta. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä korttelitehokkuudella e=0,17 on 8 500 k-m^2.

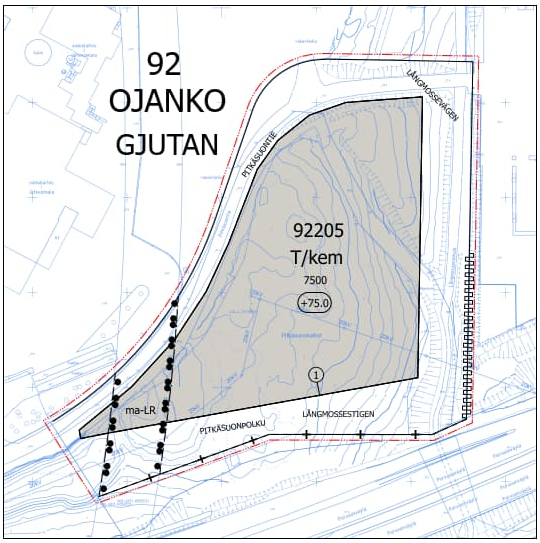
Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma sekä uusille korttelialueille tonttijako. Pitkäsuontie 2:sta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1 ja Pitkäsuontie 13:sta korttelin 92205 tontti nro 1.

Vantaan kaupunkisuunnittelun laatiman kaavamuutoksen tueksi on laadittu viitesuunnitelmia ja selvityksiä yhteistyössä Vantaan Energia Oy:n ja ST1:n sekä konsulttien AFRY Finland Oy:n ja Arkkitehdit Q4 Oy:n kanssa.

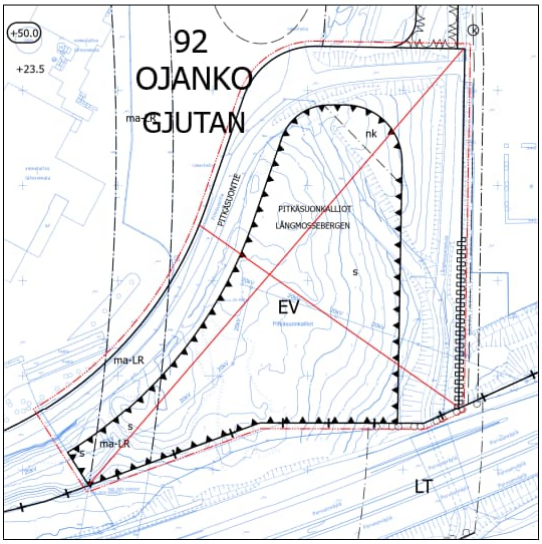
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaavamuutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

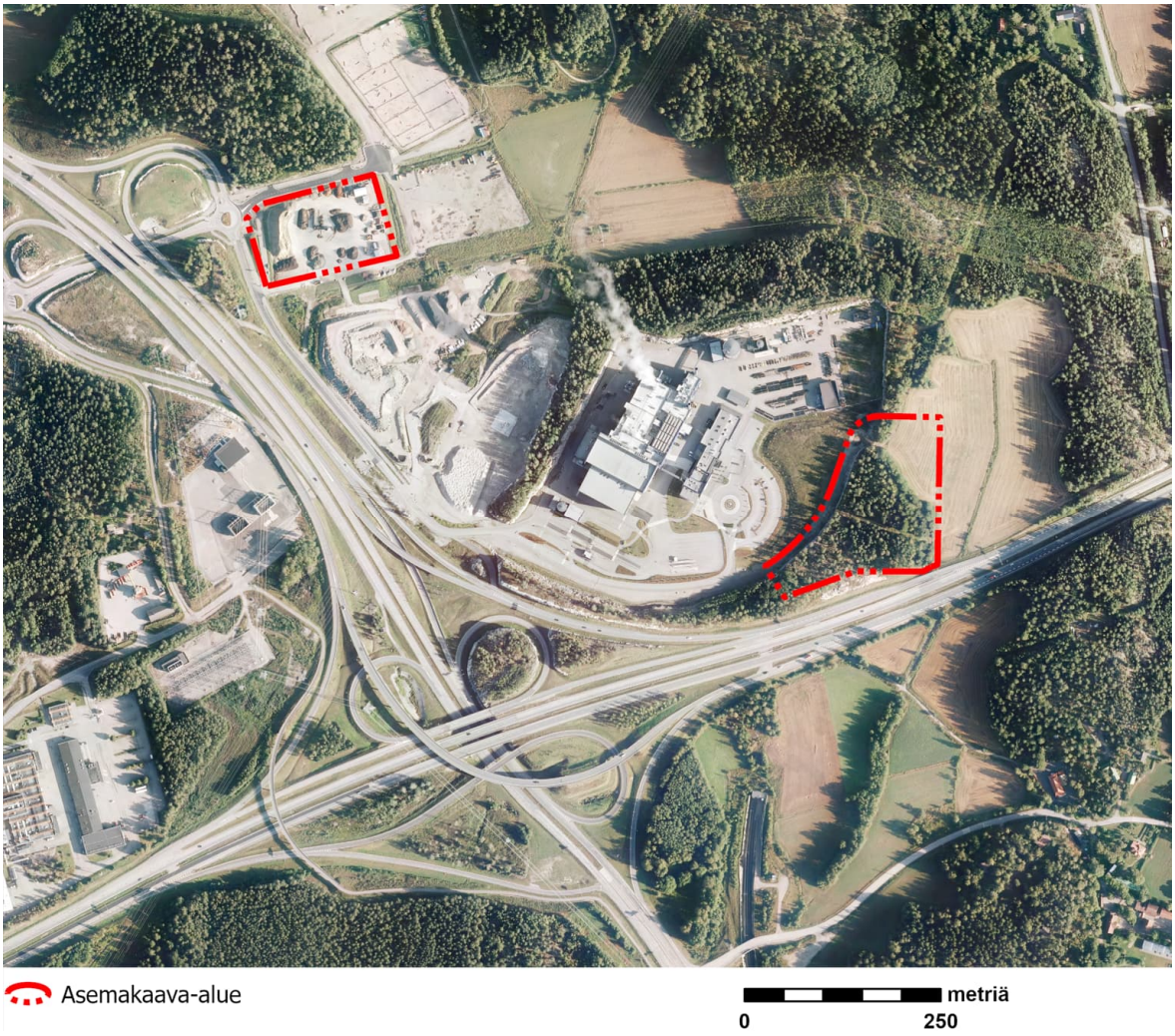
2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue on osa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuoleista Ojangon yhdyskuntateknisten toimintojen aluetta, jonka muodostavat Vantaan Energian jätevoimala, Ojangon linja-autovarikko, Ojangon lumenvastaanottopaikka, Rudus Oy:n maa-ainesten käsittelyalue, Remeo Oy:n jätteenkäsittelylaitos sekä 110 kV ja 400 kV sähkön voimajohdot. Kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien ja Pitkäsuonkujan välityksellä Kehä III:en.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee maisemamaakuntajaon mukaisella eteläisen rantamaan eteläisellä viljelyseudulla. Eteläisen viljelyseudun maasto on vaihtelevaa, tyypillisesti peltojen ja pienten metsäsaarekkeiden peittämää. Maisemarakenteellisesti kaavamuutosalue sijoittuu Porvarinlahdelta Salmenkallion, Länsisalmen ja Ojangon kautta Hakunilaan ulottuvalle kumpuilevan maaston kallioselänteelle. Kaavamuutosalueen ympäristö on harvaan asuttua aluetta, jossa teollisuusalueet ja liikenneväylät ovat olleet jo pitkään osa maisemaa.

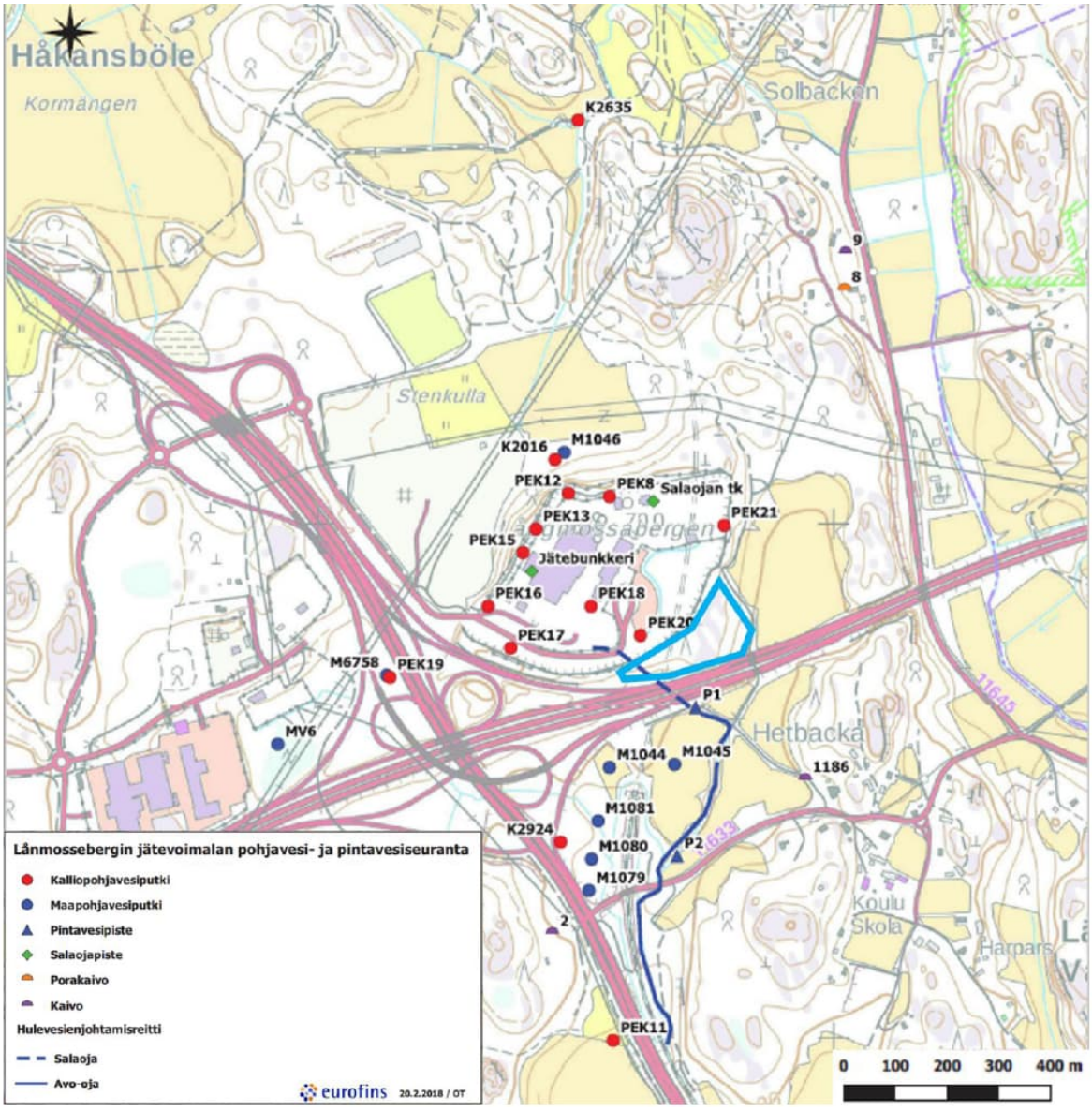
Ortoilmakuva v. 2021, alueen itäosasta (oikealla) puuttu Remeo Oy:n kierrätyslaitos

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueen osat kuuluvat Ojangonojan ja Westerkullanojan valuma-alueisiin. Maanpinnat ovat osin vettäläpäisevää hiekka- ja silttimaata. Kallioalueet Porvoonväylän varrella ovat huonosti vettäläpäisevää.

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähialueilla sijaitsevia vedenhankinnan kannalta tärkeitä I-luokan pohjavesialueita ovat Fazerila (0109252) noin 250 m ja Tattarisuo (0109102) noin 2,8 km kaavamuutosalueesta länteen, Vartiokylä (0109105) 2,5 km kaavamuutosalueesta etelään sekä Valkealähde (0109201) 3,6 km kaavamuutosalueesta pohjoiseen. Fazerilan pohjavesialueen pohjavettä käytetään elintarviketeollisuuden tarpeisiin.

Vantaan Energian jätevoimalan (Pitkäsuontie 10–12) alueen pohjavesiolosuhteita ja -vaikutuksia on tarkkailtu kattavasti sekä ennen jätevoimalan rakentamisen aloitusta että jätevoimalan rakentamisen ja käytön aikana. Viimeisimmät tarkkailutulokset ovat vuodelta 2020 *(Ramboll 2021)*. Pohjaveden virtaus suuntautuu jätevoimalan alueelta pohjois-luoteeseen ja itä-kaakkoon. Jätevoimalan luoteispuolella (peltoalue) pohjaveden virtaus kääntyy painanteen suuntaisesti pohjoiseen. Jätevoimalan itä-kaakkoispuolella pohjaveden virtaus kääntyy etelä-lounaaseen. Asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen pohjaveden pinta sijaitsee arviolta noin tasolla +20 (N2000) ja pohjaveden virtaus suuntautuu itä-kaakkoon. Tarkkailutuloksien perusteella pohjavesi ei virtaa jätevoimalan alueelta, eikä T/kem-hankealueelta Fazerilan pohjavesialueelle *(AFRY Finland Oy 2021a).*

Vantaan Energian jätevoimalan pohjavesi- ja pintavesiseurannan tarkkailupisteet. T/Kem-hankealueen sijainti on esitetty sinisellä rajauksella. Kuva: Synteettisen metaanin tuotanto – YVA-selostus (AFRY Finland Oy)

Maaperä ja topografia

Vantaan kaupungin maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen. Tätä syvemmällä olevista maakerroksista maalajikartta ei anna tietoa.

Tieluiska Oy käyttää kaavamuutokseen sisältyvää Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikkaa multaasemana. Alueen maanpinta on korkeusasemalla +23…+26. Alue on maalajikartan perusteella valtaosin silttiä ja savea, länsiosassa on kaistale hiekkaa.

Pitkäsuontie 13 mäennyppylä (Pitkäsuonkalliot) on länsiosastaan moreenia ja kaakkoisrinne on hiekkaa. Rinteen itäosan ja Remeo Oy:n tontin välinen painanne on silttiä ja savea. Alueen maanpinta on idässä rinteen alaosassa korkeusasemalla +21 ja länsiosan kalliolla korkeimmillaan +34…+35. Pitkäsuontie kallion länsipuolella on keskimäärin korkeusasemalla +24. Kallioperä on kvartsi- ja granodioriittia sekä graniittia *(GTK 2015)*. Vuonna 2009 suoritettujen tutkimusten mukaan kallioperä on heikosti vettä johtavaa ja kallioperä näyttää joitakin rakoja lukuun ottamatta suhteellisen ehjältä *(Pöyry Environment Oy 2009)*.

Kaavamuutosalueen itäosan alapuolella kulkee Vuosaaren satamaradan Savion rautatietunneli, mikä tulee huomioida alueen louhintatöiden ja rakentamisen suunnittelussa. Rakennegeologisten selvitysten perusteella kaavamuutosalueen tunneliosuudella kallioperän pääkivilajeina ovat kiillegneissi, pegmatiitti (karkearakeinen graniitti) sekä granodioriitti. Rautatietunnelin katto on kaavamuutosalueella noin tasolla +9…+11.

Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja –suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Asuminen, väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Hakunilan suuralueella sijaitsevassa Ojangon kaupunginosassa asui vuoden 2022 alussa 74 asukasta. Ojangossa ennustetaan vuonna 2030 olevan 85 asukasta.

Lähin asuinkiinteistö sijaitsee Pitkäsuontie 2:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä lounaaseen Vaaralassa ja Pitkäsuontie 13:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä kaakkoon Länsisalmessa.

Palvelut ja työpaikat

Vantaalla oli vuoden 2020 lopussa 110 705 työpaikkaa. Vähennystä edellisvuoteen tuli 12 166 työpaikkaa (-9,9 %), mikä oli enemmän kuin 1990-luvun laman vaikeimpina vuosina. Vantaalla oli 4,8 % Suomen työpaikoista. Vantaan työpaikkaomavaraisuus on laskenut viimeisen kolmen vuoden ajan, sen ollessa 102,5 vuonna 2020. Tätä alhaisempi työpaikkaomavaraisuus on viimeksi ollut vuonna 2006 (100,1). Vantaan työpaikoista 20 prosenttia oli tukku- ja vähittäiskaupassa, 13 prosenttia kuljetuksen ja varastoinnin parissa sekä 12 prosenttia teollisuudessa. Vielä edellisvuonna 2019 kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla oli 16 prosenttia Vantaan työpaikoista. Toimialalta väheni vuoden 2020 aikana lähes 5 600 työpaikkaa, mikä oli selvästi suurin toimialakohtainen pudotus.

Vantaan suuralueista eniten työpaikkoja vuoden 2020 lopussa sijaitsi Aviapoliksessa, 34 700, mikä oli vajaa kolmannes kaikista Vantaan työpaikoista. Aviapoliksen suuralueelta väheni vuodessa 6 200 työpaikkaa.

Ojanko on osa Hakunilan suuraluetta, jolla oli v. 2020 lopussa 6 279 työpaikkaa. Suuralueelta viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt 173 työpaikkaa. Vuoden 2020 lopussa Ojangossa oli 112 työpaikkaa. Niistä noin 79 % oli sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon toimialalla.

Lähin koulu (Västersundoms skola) sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta kaakkoon ja lähimmät päiväkodit Rajakylässä ja Länsimäessä 1,2–1,3 km:n etäisyydellä kaavamuutosalueen lounaispuolella. Etäisyys kaavamuutosalueesta Länsimäen ja Hakunilan terveysasemiin on noin 2,2–2,6 km.

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella yhdyskuntateknisen huollon toimintojen alueella, Vantaan Energian jätevoimalan, Rudus Oy:n maa-ainesten otto-alueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan vieressä. Kaavamuutosalueen länsipuolella sijaitsee Itä-Vantaan linja-autovarikko ja itäpuolella Remeo Oy:n kierrätyslaitos. Kaavamuutosalueen itäosan alla on Vuosaaren satamaradan rautatietunneli. Alueen pohjoispuolella on suurjännitevoimalinjoja sekä Ojangon ulkoilualue ja koiraurheilukeskus.

Kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien ja Pitkäsuonkujan välityksellä Kehä III:en, jolta on yhteys Porvoonväylälle. Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin.

Kaupunkikuva

Kaavamuutosalueen länsiosan kaupunkikuva muodostuu Kehä III:n liikennealueista, Itä-Vantaan linja-autovarikosta, lumenvastaanottoalueesta, maa-ainesten otto- ja käsittelyalueista, betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueesta sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjoista.

Viistoilmakuva kaavamuutosalueen länsiosasta v. 2019, vasemmalla Kehä III

Kaavamuutosalueen itäosan kaupunkikuvaa hallitsevat Porvoonväylän ja Kehä III:n liittymän liikennealueet, Vantaan Energia Oy:n jätevoimala sekä sen itäpuolelle rakentunut Remeo Oy:n kierrätyslaitos.

Viistoilmakuva kaavamuutosalueen itäosasta v. 2019, kuvan alaosassa on Porvoonväylä, kuvan oikeasta laidasta puuttuu v. 2021 valmistunut Remeo Oy:n kierrätyslaitos

Rakennettu kulttuuriympäristö, maisema-alueet ja muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat kaavamuutosalueen pohjoispuolella 1,3 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Sotungin kylä ja Håkansbölen kartanoalue sekä kaavamuutosalueen eteläpuolella lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet *(Museovirasto 2021).* Sotungin kylämaisema ja Håkansbölen kartanoalue ovat maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja ne sijaitsevat noin 0,8 kilometrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta pohjoiseen *(Uudenmaan liitto 2012).*

Vantaan yleiskaavassa 2020 maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö sijoittuu kaavamuutosalueesta noin 0,7 kilometrin etäisyydelle etelään. Yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema sijoittuu 0,7 kilometrin etäisyydelle kaavamuutosalueesta etelään ja noin 1,1 kilometrin etäisyydelle pohjoiseen.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti luokiteltuja maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Vantaanjokilaakso, sijaitsee kaavamuutosalueen länsipuolella noin 8 kilometrin etäisyydellä. Maakunnallisesti merkittävistä alueista lähin on Länsisalmen kulttuurimaisema-alue kaavamuutosalueen eteläpuolella noin 300 metrin etäisyydellä. Länsisalmen kulttuurimaisema on pääkaupunkiseudun

tiivistyvässä rakenteessa harvinainen, laaja viljelyaukea, jonka reunalle sijoittuu 1600-luvulla muodostettu Westerkullan kartano. Kartanon hyvin säilynyt, puiston ympäröimä rakennuskanta on pääosin 1800-luvulta. Kehä III erottaa Westerkullan kartanoalueeseen liittyvän Länsisalmen kylän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ulkopuolelle *(Uudenmaan liitto 2016).*

Länsisalmeen ja Ojangon kaupunginosassa sijaitsee paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennusperintökohde, Heickbackan tiet, sijaitsee Porvoonväylän eteläpuolella noin 100 metrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta etelään. Muita merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ovat Länsisalmen kylässä sijaitsevat Västersundoms skola, Abergin kauppa, Harpars, Sofiaro, Vårbacka, Kärras ja Rönnkulla sekä vanhoihin tiloihin liittyviä rakennuksia ja vanhoja teitä.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömällä vaikutusalueella ei ole asemakaavalla suojeltuja rakennuksia.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin muinaisjäännös on Västersundom (Länsisalmi) Måsbrot hem åkern (1000007051), joka sijaitsee noin 200 metriä kaavamuutosalueesta itään päin. Kyseessä on historiallinen kylänpaikka, joka sijoittuu selännealueen länsireunaan. Vantaan kaupunginmuseolta saadun tiedon mukaan paikalla on suoritettu Remeon jätteiden lajittelukeskuksen rakentamisen yhteydessä arkeologiset koetutkimukset, eikä tutkittavalta alueelta löydetty merkkejä säilyneistä muinaisesta ihmistoiminnasta kertovista maakerroksista. Muut kiinteät muinaisjäännökset sijoittuvat yli 500 metrin etäisyydelle kaavamuutosalueesta ja väliin jää muun muassa liikenneväyliä tai selännealueita.

Virkistys

Kaavamuutosalueella ei ole yleis- eikä asemakaavoitettuja virkistysalueita. Kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee Ojangon ulkoilualue, jossa on valaistu Hakunilan kuntorata. Alueen pohjoispuolella sijaitsee myös Ojangon koiraurheilukeskus.

Kaavamuutosalueen itäosan ja Remeon välissä olevalle rakentamattomaksi jääneelle pohjoisetelänsuuntaiselle Pitkäsuontien katualuevaraukselle (kartoissa Långmosseninkuja) toteutetaan talvisin Hakunila-Mustavuori yhdyshiihtolatu, joka hyödyntää Porvoonväylän alikulkua.

Maakuntakaavassa sekä Vantaan yleiskaavassa pohjoiseteläsuuntainen virkistysalue- ja ekologinen yhteys on osoitettu kaavamuutosalueesta noin 200 m itään Remeon ja Sotungintien väliselle kallioylängölle.

Liikenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja valtatie 7:n (Porvoonväylä) eritasoliittymän pohjoispuolella. Kehä III on vilkkaasti liikennöity. Länsimäentien eritasoliittymän kohdalla kulkee keskimäärin noin 40 300 autoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 4 200 autoa vuorokaudessa. Porvoonväylällä kaavamuutosalueen kohdalla kulkee keskimäärin noin 28 400 autoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on keskimäärin noin 2 300 autoa vuorokaudessa *(Väylävirasto 2021)*. Vuosaaren rautatietunneli kulkee kaavamuutosalueen itäosan ali.

Kaavamuutosalueen pohjoisosaa rajaavalla Pitkäsuonkujalla kulkee Ojangon linja-autovarikolle noin 600 ajoneuvoa vuorokaudessa *(Trafix Oy 2017).*

Kaavamuutosalue tukeutuu Pitkäsuontiehen, joka on Remeon kierrätyslaitokselle päättyvä katu. Kadun liikenne muodostuu Vantaan Energian jätevoimalan sekä Remeon kierrätyslaitoksen aiheuttamasta liikenteestä. Vantaan Energian jätevoimalaa ollaan laajentamassa, minkä myötä sen liikennemäärän arvioidaan lisääntyvän noin 220 autoon vuorokaudessa ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen valmistumisen myötä noin 240 ajoneuvoon vuorokaudessa. Remeon kierrätyslaitokselle liikennöin noin 255 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa *(Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2019)*.

Kaavamuutosaluetta lähinnä oleva bussipysäkkipari sijaitsee Kehä III:n ja Länsimäentien eritasoliittymässä Vaaralan puolella Kehä III:a. Niiden kautta liikennöivät arkiaamuisin ja iltapäivisin Sotungin koulun ja Länsisalmen yhdistävät bussilinjat 588 ja 588B.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Hakunilan ja Ojangon jätevoimalaitoksen ja Länsimäen välisellä d600 runkojohdolla, josta on liitos d160 ja d200 vesijohtoihin.

- Vj160PE 2019 Pitkäsuonkuja/Pitkäsuontie
- Vj600T 2013 Ojangon Runkovesijohto
- Vj50M 2013 Koiraurheilukeskuksen vesijohto
- Vj200PE 2020 Jätevoimalaitoksen ja Remeon vesijohto

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m3, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m3. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemäröinti

Alueelle on rakennettu jätevesiviemäröinti. Alueen jätevedet kootaan Pitkäsuontien vietto- ja paineviemärilinjalla Pitkäsuontien jätevedenpumppaamolle.

Jätevedet pumpataan vuonna 2022 rakennettua d315 paineviemärilinjaa pitkin Fazerilan kautta etelään Rajakylään. Sieltä jätevedet johdetaan Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkkoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

- Pv160PE 2019 Pitkäsuonkuja/Pitkäsuontie
- Pv180 2013M Ojangon paineviemäri
- Pv63 2013 Koiraurheilukeskuksen paineviemäri
- Pv160PE 2020 Jätevoimalaitoksen paineviemäri

- Pv110PE 2020 Remeon paineviemäri

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johdetaan länsipuolelta Ojangonojaan ja itäpuolelta Westerkullan ojaan. Ojangonoja yhtyy edelleen alajuoksulla Krapuojaan. Molemmat purot laskevat vedet lopulta mereen Helsingin edustalla Itäsalmen Kapellvikeniin.

- Hv315PP 2019 Pitkäsuonkuja
- Hv500PVC 2020 Lumenvastaanottoalueen hulevesiviemäri

Kaukolämpö

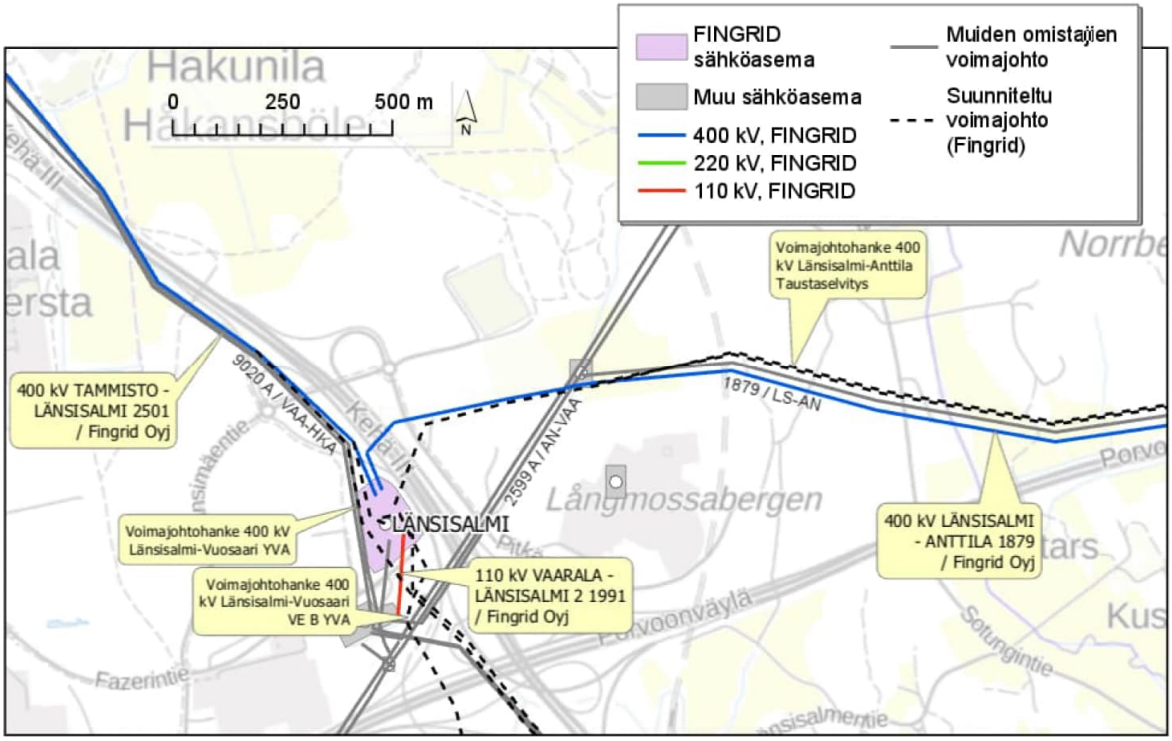
Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse kaukolämpöputkia. Kaukolämpöverkoston maanalaiset putket kulkevat Ojangon ulkoilualueen koirien koulutusalueen ja Ojangon lumenvastaanottopaikan itäpuolelta Vantaan Energian jätevoimalaan.

Sähköverkko

Fingrid Oyj:n suurjänniteverkon 400 kV sähkön voimajohtolinja Länsisalmi–Anttila sijaitsee kaavamuutosalueen ulkopuolella hieman Pitkäsuontie 2 eteläpuolella. Lähialueelle on vireillä 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi–Vuosaari sekä 400+110 kV voimajohtohanke Länsisalmi–Anttila.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suurjänniteverkon 110 kV sähkön voimajohtolinja kulkee lounaasta koilliseen kaavamuutosalueen ulkopuolella Pitkäsuontie 4–8 sijaitsevan Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen halki.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijänniteverkon 20 kV maakaapelit sijaitsevat Pitkäsuontien alla sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan eteläosan vieressä.

Kaavamuutosalueen lähiympäristön voimajohdot sekä voimajohtohankkeet

Ympäristöhäiriöt

Vantaan vuoden 2021 liikennemäärien liikennetietojen mukaisen meluselvityksen perusteella Pitkäsuontie 2 länsireunalle päivällä kohdistuvan Kehä III:n aiheuttaman tiemelun keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on 60–65 dB, mikä Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB. Valtaosalla tulevaa LHK-korttelialuetta tieliikenteen melua on 55–60 dB.

Tulevan LHK-korttelialueen eteläpuolella oleva Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen toiminnasta aiheutuu melua ja ajoittaista pölyä. Kierrätysalueella otetaan vastaan ja murskataan puhdasta betoni- ja tiilijätettä enintään 300 000 t/a, asfalttijätettä enintään 100 000 t/a ja muualta tuotavia puhtaita kiviaineksia yhteensä enintään 1 100 000 t/a kuitenkin niin, että murskattavien jätteiden ja kiviaineksen kokonaiskäsittelymäärä on yhteensä enintään 1 100 000 t/a. Alueelle otetaan vastaan vain luvan mukaiseen toimintaan soveltuvia puhtaita kierrätysmateriaaleja. Materiaali murskataan halutuiksi tuotteiksi tela-alustaisella tai siirrettävällä murskauslaitoksella. Tuotteet varastoidaan alueella varastokasoihin, joista ne myydään edelleen asiakkaille rakentamisen tarpeisiin. Rudus Oy on vuonna 2016 mitannut Etelä-Suomen aluehallintoviraston 5.8.2014 myöntämän ympäristöluvan (päätös nro 141/2014/1) lupamääräyksen 26 mukaisesti betoni- ja tiilijätteen murskauksen pölyvaikutuksia Ojangon Koiraurheilukeskus Oy:n piha-alueella. Mittaustuloksia verrattiin valtioneuvoston päätöksessä ilmanlaadusta ja rikkilaskeuman tavoitearvosta (480/1996) annettuihin ohjearvoihin. Mittausjakson aikainen kokonaisleijuman keskiarvopitoisuus alitti valtioneuvoston päätöksessä annetun vuosikeskiarvon ohjearvon 50 µg/m3 ja kokonaisleijuman vuorokausipitoisuudet alittivat kaikkina mittausvuorokausina valtioneuvoston päätöksessä vuoden vuorokausiarvojen 98. prosenttipisteenä annetun ohjearvon 120 µg/m3.

Rudus Oy on laittanut 14.12.2022 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vireille ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 §:n mukaisen lupahakemuksen voimassa olevan ympäristölupapäätöksen (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2.7.2018; Vaasan hallinto-oikeus muutti päätöksellään 27.11.2020 lupamääräyksiä 15, 26, 30 ja 34) muuttamiseksi lupamääräysten 12 ja 28 osalta (ESAVI/47228/2022). Rudus Oy esittää, että lupamääräystä 12 muutetaan muotoon: ”*Toiminnasta aiheutuva pöly ei saa ylittää ilmanlaatua koskevan valtioneuvoston asetuksen (79/2017) mukaisia raja-arvoja. Valvontaviranomainen voi perustelluista syistä edellyttää pölyn mittausta toiminnan aikana. (YSL 43 §, VNp 800/2010). Mittaus on tehtävä standardin ISO 10473:2000 mukaisella tai muulla standardin tarkkuutta vastaavalla menetelmällä, mikäli valvontaviranomainen näkee aihetta mittausten toteuttamiselle. Yksityiskohtainen mittaussuunnitelma mittauspisteineen on esitettävä Uudenmaan ELY-keskuksen tarkastettavaksi ennen mahdollisten mittausten suorittamista. Mittausraportti tuloksista johtopäätöksineen on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.”* Rudus Oy esittää, että lupamääräys 28 poistetaan ympäristöluvasta, koska mahdollisiin mittauksiin liittyvät oleelliset asiat on esitetty Rudus Oy:n ehdottamassa uudessa lupamääräyksessä 12. Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa alueella toimivan Remeo Oy:n Långmossebergenin jätteenkäsittelylaitoksen ilmanlaatua koskevista lupamääräyksiä, jotka ovat vastaavia, joita Uudenmaan ELY-keskus on soveltanut myös Rudus Oy:n Länsisalmen murskauslaitoksen valvontaan. Ilmatieteen laitos toteaa 12.10.2022 antamassaan lausunnossa, että alueella vallitseva hengitettävien hiukkasten PM_{10}-pitoisuus on useiden toimijoiden vaikutusten summa, joten yksittäisen toimijan vaikutusta on mittauksilla lähes mahdoton todentaa.

Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen kaakkoisosaan kohdistuu päivällä tieliikenteen melua 65–70 dB ja valtaosalle tulevaa T/kem-korttelialuetta 60–65 dB. Uuden korttelialueen itäpuolella oleva Remeo Oy:n kierrätyslaitos aiheuttaa melua ja pölypäästöjä. Remeo Oy:n ympäristölupaan liittyvää meluselvitystä on päivitetty vuoden 2019 maaliskuussa ja vuoden 2020 maalis-huhtikuussa *(Taratest 2020)*. Meluselvityksen mukaan Remeo Oy:n toiminnasta laitoksen

länsipuolelle leviävä päiväajan keskiäänitaso (LAeq07-22) 65–70 dB ei ulotu tulevalle T/kem-korttelialueelle. Selvityksen mukaan melutasojen ohjearvot ylittyvät Remeon kierrätyslaitosta lähimpien asuin- ja lomarakennusten luona sekä Ojangon ulkoilualueella ennen kaikkea tieliikennemelusta johtuen.

Kaavamuutosalueella merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu Kehä III:n ja Porvoonväylän tieliikenteen melusta.

Erityistoiminnat

Fingrid Oyj:n suurjänniteverkon 400 kV sähkön voimajohtolinja Länsisalmi–Anttila ja sen voimajohtoalue sijaitsevat kaavamuutosalueen ulkopuolella hieman Pitkäsuontie 2 eteläpuolella mutta ne asettavat rajoituksia huoltoasematoimintojen rakentamiseksi Pitkäsuontie 2 tontille. Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.

2.1.4 Maanomistus

Pitkäsuontie 2 Ojangon lumenvastaanottopaikan (kiinteistö 92–410–2–10 STENKULLA) sekä Pitkäsuonkalliot EV-alueen koillisosan ja Pitkäsuontien katualueen itäisen osan (kiinteistö 92–410–4–39 STENKULLA) omistaa Vantaan kaupunki.

Valtaosan Pitkäsuontie 13 Pitkäsuonkalliot EV-alueesta sekä sen ja Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan välisestä Pitkäsuontien katualueen osuudesta (määräala 92–410–4–39–M501) omistaa Vantaan Energia Oy.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

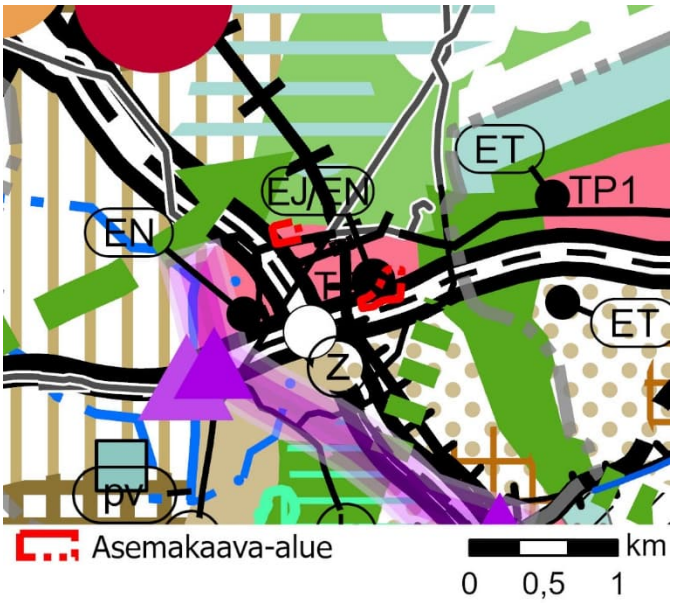
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

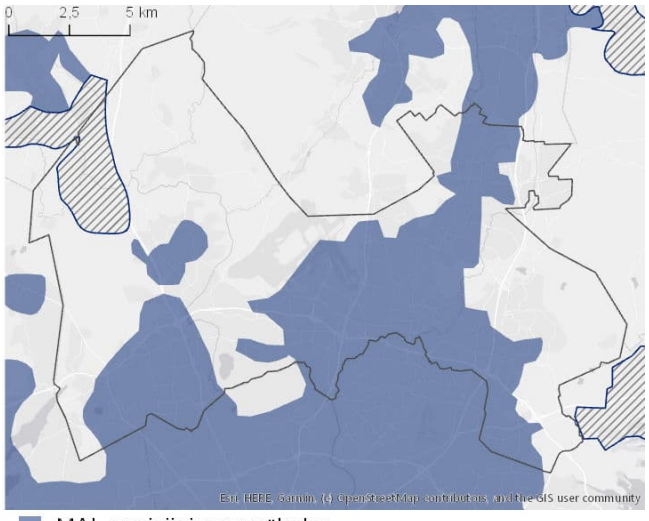
Maakuntakaava

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa 2050 -kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2023. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen myötä Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat jäävät kokonaisuudessaan valtuuston hyväksymispäätösten mukaisina voimaan.

Kaavamuutosalue on työpaikka-aluetta (TP1), jolle on osoitettu mm. paikka energia- ja jätehuoltoa palvelevia laitoksia varten (EJ/EN). Kaavamuutosalueen itäosassa on Vuosaaren rata ( ). Kaavamuutosalueen lähistöllä on 110 kV ja 400 kV voimajohtoja ( ). Westerkullan kartanon alueelta kohti koillista jatkuva viheryhteystarve on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien alueelle. Vt 7 (Porvoonväylä) ja Länsimäentien liittymään on osoitettu joukkoliikenteen vaihtopaikka.

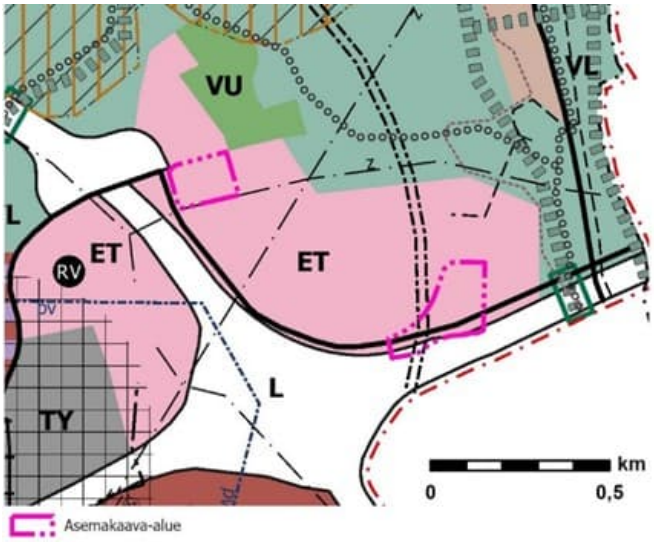
MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

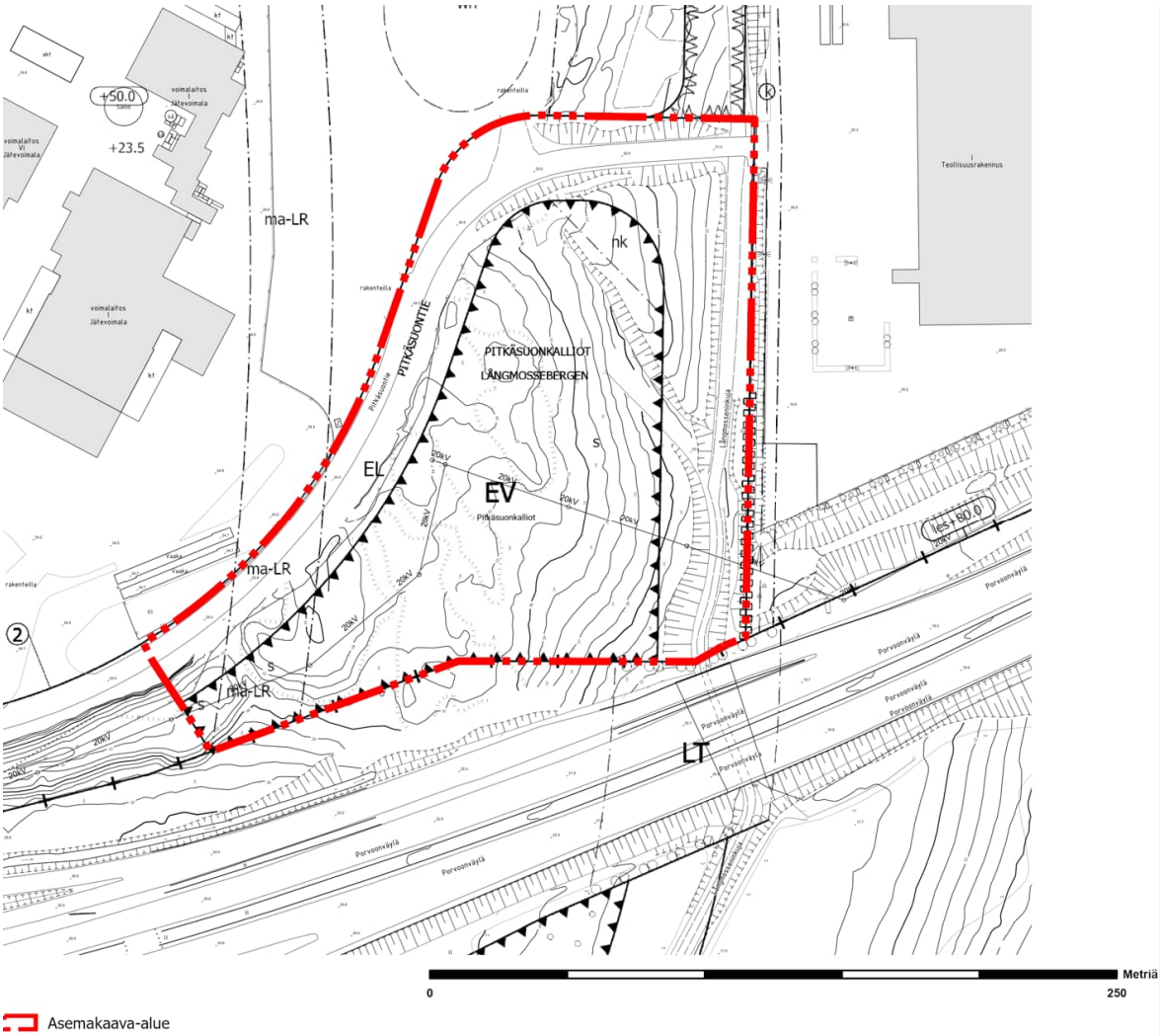
Yleiskaava

Kaavamuutosalue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET. Pitkäsuontie 2:n eteläosassa on 110 kV ja 400 kV voimajohdot (Z). Pitkäsuontie 13:n länsiosan ali kulkee Vuosaaren radan tunneliosuus. Pitkäsuontie on osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin. Lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien tuntumaan.

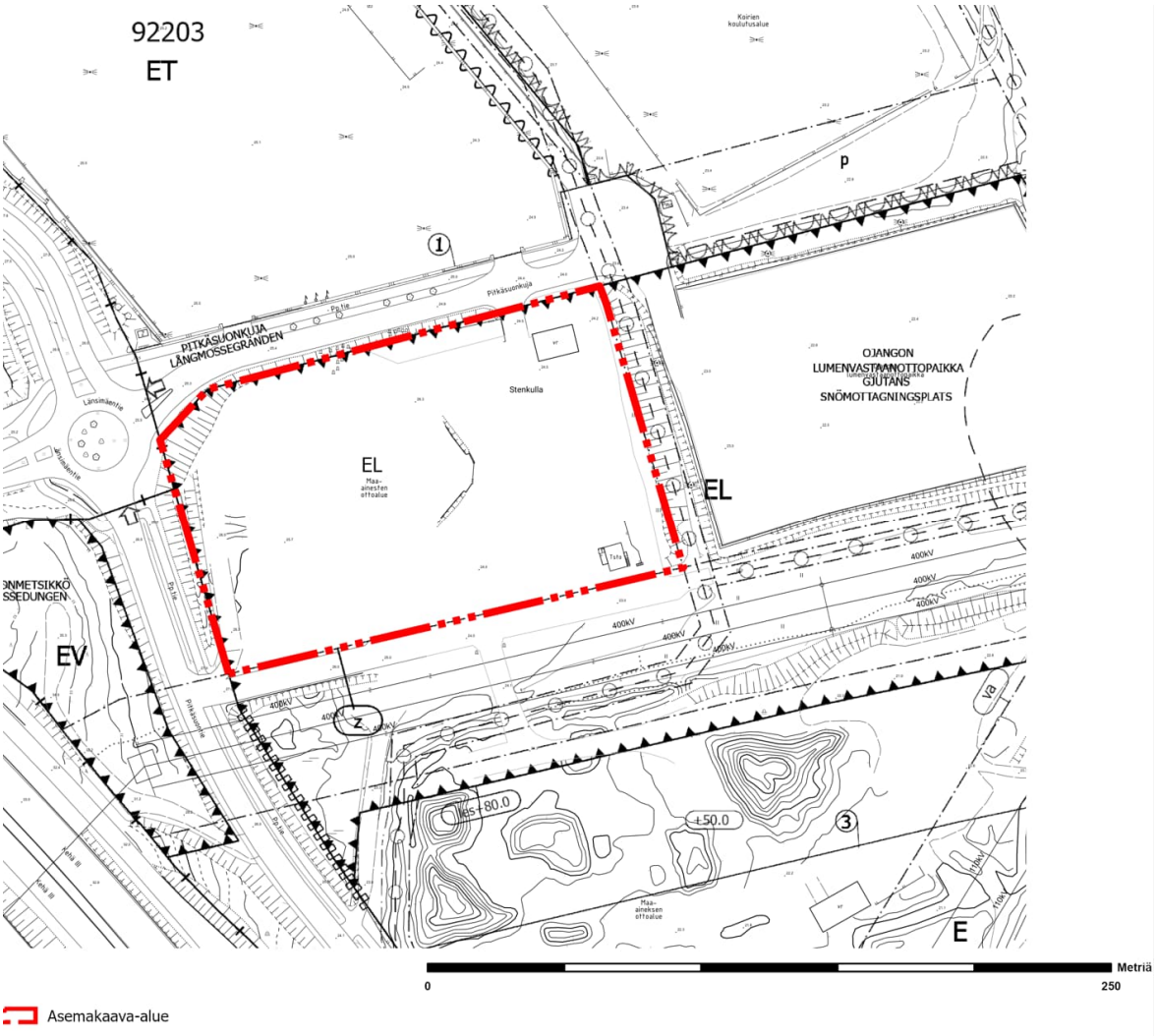
Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023.Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Ote kumoutuvasta osasta ajantasa-asemakaavaa nro 002175, asemakaavamuutoksen likimääräinen aluerajaus on osoitettu punaisella pistekatkoviivalla

Kaavamuutosalueen itäisellä osalla (Pitkäsuontie 13) on voimassa kaupunginvaltuuston 18.11.2013 hyväksymä asemakaavamuutos nro 002175, jossa Pitkäsuontie 13 on osoitettu Pitkäsuonkalliot-nimiseksi suojaviheralueeksi (EV) ja suojeltavaksi alueen osaksi (s) ja Pitkäsuontie katualueeksi. Suojaviheralueen koillisnurkka on osoitettu alueen osaksi (nk), jolla aidan, istutuksen tai muun näkemäesteen korkeus aa olla enintään 80 cm kadun pinnan tasosta. Suojaviheralueen ja Pitkäsuontien katualueen alla oleva Vuosaaren rata on osoitettu maanalaiseksi rautatietunneliksi (ma-LR).

Ote kumoutuvasta osasta ajantasa-asemakaavaa nro 920300, asemakaavamuutoksen likimääräinen aluerajaus on osoitettu punaisella pistekatkoviivalla

Kaavamuutosalueen läntinen osa (Pitkäsuontie 2) on kaupunginvaltuuston 13.11.2017 hyväksymällä asemakaavalla 920300 OJANGON ERITYISALUEET osoitettu erityisalueeksi lumen vastaanottopaikkaa varten (EL). Kaavamuutosalue rajautuu etelässä voimajohtoalueeseen (Z) ja idässä maanalaisia johtoja varten varattuun alueen osaan.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset, suunnitelmat ja selvitykset

Vantaan Energia Oy, Synteettisen metaanin tuotanto - ympäristövaikutusten arviointi, YVA-selostus (elokuu 2022)

Liitteet: Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta; Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen selostuksessa; Melumallinnus; Lahokaviosammalselvitys; Yhteenveto HAZID-riskinanalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 13.9.2022

Lausunto synteettisen metaanin tuotantolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

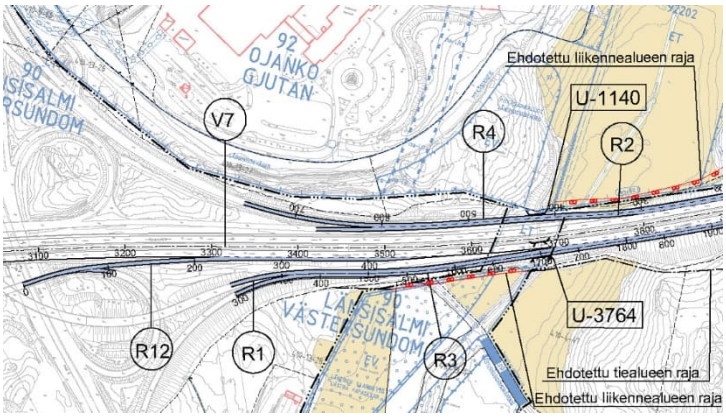
Kaupunginhallitus 27.2.2023

Vantaan kaupungin lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Vantaan Energia Oy:n ympäristölupahakemukseen koskien synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ympäristölupaa ja toiminnan aloittamislupaa.

Hankkeen toteuttamisen ei arvioida olevan ristiriidassa alueen nykyisen maankäytön kanssa, sillä hankkeen aiheuttamat muutokset sijoittuvat keskelle aluetta, jonka toiminnot liittyvät jätehuoltoon, energiantuotantoon ja kiertotalouteen. Toimintojen keskittäminen mahdollistaa toimintojen synergiaetuja, kun jätevoimalan hiilidioksidia, vettä ja höyryä hyödynnetään tuotantoprosessissa ja toisaalta alueella käyvät raskaan liikenteen ajoneuvot voisivat tankata tuotettua synteettistä metaania. Kaupunki katsoo, että hanke on yksi tärkeä askel kohti vähähiilisyyttä ja irtautumista fossiilisista polttoaineista, ja hanke auttaa myös Vantaan kaupunkia hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2030 mennessä. Kaupunki pitää tärkeänä, että sähköpolttoainelaitoshanke etenee.

Porvoonväylän (vt7) Länsimäentien pysäkit, aluevaraussuunnitelma (kevät 2020)

Porvoonväylän (vt7) Västersundomin eritasoliittymään esitetään suunnitelmassa muutoksia maantien suoja-alueeseen. Esitetyt muutokset jäävät kaavamuutosalueen itäpuolelle.

Ote aluevaraussuunnitelmasta, ehdotetut muutokset maantien suoja-alueeseen on osoitettu punaisella.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan kaupungin jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 1.11.2021. Kaavamuutos tuli vireille 13.5.2022 työnumerolla 002503.

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen viitesuunnitelmien yms. tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energia Oy, ST1 sekä konsultit AFRY Finland Oy ja Arkkitehdit Q4 Oy.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Alueen maanomistajat, naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset), asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijaviranomaiset (Kaupunkirakenne ja ympäristö, Kiinteistöt ja tilat, Kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo.
Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Museovirasto, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, TUKES.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyydestä ja niihin liittyvästä mielipiteiden kuulemisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 4.6.2022, kirjeitse (MRL 62§, 63§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköpostilla viranomaisille. Kirjeet ja sähköpostit ovat sisältäneet 13.5.2022 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Mielipiteiden kuulemisen (13.5.–17.6.2022) yhteydessä saatiin 6 viranomaiskannanottoa ja 3 asukasmielipidettä. Asukasmielipiteet ovat sisällöltään identtiset. Kaavoittajan keskeiset huomiot on osoitettu *(→kursiivilla)*.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä (HSL) ei ollut huomautettavaa asemakaavamuutoksesta ja sen lähtökohdista.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suurjänniteverkon 110 kV ilmajohdot sijaitsevat kaavamuutosalueen ulkopuolella. Keskijänniteverkon 20 kV maakaapeleita sijaitsee Pitkäsuontien katualueen ja Pitkäsuonkalliot suojaviheralueen (EV) pohjoisosan alla. Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Mikäli sähköverkkojen maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

(→ Maakaapeleiden sijainti on huomioitu asemakaavamuutosehdotuksessa.)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY): Pitkäsuontiellä on vuonna 2016 rakennettua yleistä vesihuoltoverkostoa (vuonna 2019 rakennettu vesijohto ja jätevesiviemäri), johon osoitteeseen Pitkäsuontie 2 kaavailtu synteettisen metaanin jakeluasema voi liittyä.

Pitkäsuontien yleinen vesihuolto päättynee etelässä olemassa olevan jätevoimalan kohdalle. Pitkäsuontien itäpään vesihuolto (vuonna 2020 rakennetut vesijohto, kaksi paineviemäriä ja jätevedenpumppaamo) on verkostotiedon mukaan yksityistä vesihuoltoa.

Sähköpolttoainelaitos voidaan liittää vesihuoltoverkostoon yksityisin järjestelyin voimalan tonttijohtojen kautta. Yleisen vesihuollon uudisrakentamiselle ei kaavamuutosalueella ole tarvetta.

(→ Ei aiheuta kaavamuutokseen toimenpiteitä.)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes):

Pitkäsuontie 13: Tukes on osallistunut useisiin neuvotteluihin koskien Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotantolaitoksen (Pitkäsuontie 13) rakentamista ja antanut lausuntoja hanketta koskevaan YVA-menettelyyn. YVA-menettelyssä esitettyjen vaarallisten kemikaalien käsittely- ja varastointimäärien (mm. vety, metaani, ammoniakkivesi) perusteella on laajamittaista ja edellyttää luvan hakemista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia varten Tukesilta. Esitettyihin varastointimääriin ja säiliökokoihin perustuen, Tukes arvioi toiminnan ylittävän SEVESO III

-direktiivin mukaisen suuronnettomuusvaarallisen toiminnan kriteerit; toiminta on joko toiminta-periaateasiakirja- tai turvallisuusselvitysvelvollista (VNa 685/2015 6-7§). Luvituksen ja valvonnan näkökulmasta synteettisen metaanin tuotantolaitos voidaan käsitellä samana kokonaisuutena olemassa olevan jätevoimalan kanssa.

Tukes on laatinut ohjeistusta uuden kemikaalilaitoksen kaavoituksessa huomioitavista asioista: Maankäytön suunnittelu | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa uuden tuotantolaitoksen. Alueen pitää olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi ”T”. Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem, eli teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

(→ Pitkäsuontie 13 on osoitettu T/kem-korttelialueeksi.)

Pitkäsuontie 2: Maa- ja biokaasun (metaanin) tankkausasemien sijoitusta on ohjeistettu mm. Kaasuyhdistyksen suunnitteluohjeessa: Suunnitteluohje maa- ja biokaasun tankkausasemille - Suomen Kaasuyhdistys ry. Nesteytetyn metaanin (LNG) säiliövaraston ja säiliön täyttöpaikan etäisyys vähintään 110 kV ilmajohdosta tulee olla vähintään 100 m. Etäisyys mitataan reunimmaiseen johtimeen. Tulevassa suunnittelussa tulee huomioida myös jakeluaseman toimintojen keskinäiset suojaetäisyydet (esim. LNG-säiliön etäisyys polttonesteiden jakelutoimintaan, sähkölatauspisteisiin ja myymälärakennukseen).

Kaavamerkinnän tulee mahdollistaa LNG-säiliön sijoittaminen alueelle. Säiliön koko vaikuttaa toiminnan laajuuteen ja täten myös edellytettävään kaavamerkintään.

(→ Pitkäsuontie 2 on osoitettu huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi LHK, jolle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat. Kaasu ja nesteytetty kaasu ovat em. polttoaineita. Polttoaineiden jakeluasemien, ml. kaasu ja nesteytetty kaasu, suunnittelun, rakentamisen, toiminnan jne. on noudatettava mm. Lakia vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) sekä Valtioneuvoston asetusta maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009). Jakeluaseman toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa, jonka myöntämisessä on huomioitava em. laki ja asetus. Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaalivirasto luvalla. Vaadittavat suojaetäisyydet ratkaistaan ja varmistetaan em. viranomaisluvissa.)

Vantaan kaupunginmuseo: Vantaan kaupunginmuseo on antanut lausunnon Pitkäsuontie 13 hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa arvioidaan hankkeen vaikutukset myös kulttuuriympäristöön. Kulttuuriympäristön kannalta merkittävää on hankkeen vaikutukset lähistöllä sijaitsevaan maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan (Länsisalmen kulttuurimaisema-alue) ja valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Sotungin kylä ja Håkansbölen kartano). Jos hankkeella todetaan haittavaikutuksia näiden kulttuuriympäristöjen arvoihin, tulee ne huomioida asemakaavan ratkaisuissa.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

(→ Hankealueen läheisyyden arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennusperinnön tai kulttuuriympäristön arvotettuihin kohteisiin ei muodostu hankkeen toteuttamisen myötä suoria tai merkittäviä vaikutuksia. Muutos maisemassa ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia arvotettuihin alueisiin johtuen kohteiden välisestä etäisyydestä sekä alueen jo aiemman ja tätä kaavamuutoshanketta mittavamman rakentamisen myötä muuttuneesta maisemarakenteesta.)

Fingrid Oyj:

Maankäytön suunnittelussa täytyy ottaa huomioon seuraavien voimajohtohankkeiden

tarpeet:

- 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi - Vuosaari

  Hankkeen YVA-menettely päättyi vuonna 2007. Jatkosuunnitteluun valittiin YVA-menettelyssä tutkittu avojohtoon perustuva vaihtoehto, jossa nykyinen 2 x 110 kV voimajohto puretaan ja uusi 2 x 400 kV voimajohto sijoitetaan sen paikalle.

- Länsisalmi– Anttila 400+110 kV voimajohtohanke

  Fingrid on suunnitellut uutta 400 kV + 110 kV voimajohtoyhteyttä Länsisalmen ja Anttilan sähköasemien välillä. Fingrid on laatinut hankkeesta maakuntakaavoitusta palvelevan taustaselvityksen vuonna 2018 ja johtoreitti on esitetty Uusimaa-kaavan 2050 liitekartalla E1.

Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtoa Tammisto – Anttila varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus yhteensä 52 metriä leveälle johtoalueelle. Voimajohdon johtoalue muodostuu 32 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusalue kattaa koko voimajohtoalueen.

Voimajohdot ja Stenkullaan erotinasema rajoittavat monin tavoin alueen rakentamista ja toimintaa. Polttoaineiden jakeluasema suunnittelija on pyytänyt asianmukaisesti risteämälausunnon alueen suunnittelua varten (Risteämälausunto 28.4.2022 AC-1879-8-60 / ID 1246590: Huoltoasema ja siihen liittyvät toiminnallisuudet 400 kV johdon Länsisalmi–Anttila pylväsvälin 2–3 pohjoispuolella kiinteistöllä 92-410-2-10: Lausunnossa todetaan mm. että Suomen kansalliset velvoittavat määrittelyt perusteella tulee polttoaineen jakelun säiliöineen sekä niiden aiheuttamien räjähdysvaarallisten tilojen sijaita vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä voimajohdon virtajohtimesta mitattuna. Lisäksi jos joku muu standardi asettaa polttoaineen jakelulle vielä tiukempia rajoitteita voimajohdon läheisyydessä, on niitä noudatettava. Kaasuautojen tankkauspaikat ja säiliöt tulee toteuttaa myös edellä esitettyjä vaatimuksia noudattaen.). Risteämälausunto tulee olla lähtökohtana alueen suunnittelussa ja rakentamisessa. Mikäli suunnitelmat tarkentuvat, tulee Fingridistä pyytää uusi risteämälausunto. Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa alueen toteutuksen yksityiskohtiin tai teknisiin ratkaisuihin, mutta lähtötiedot ovat kunnossa risteämälausunnon myötä.

Fingrid on lausunut 24.3.2022 Vantaan Energia Oy:n synteettistä metaania tuottavan laitoksen rakentamista koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (UUDELY/2275/2022). Toimme esille, että vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan (T/kem) laitoksen sijoituksessa tulee ottaa huomioon mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset (lämpösäteily-, räjähdys-, heite- ja painevaikutukset) päävoimansiirtoverkon ilmajohtoihin ja sähköasemaan.

Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä:

- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.
- Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli

Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus.

- Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeitakaavoittajalle/.
- Risteämä voi olla myös esimerkiksi tie, katu, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunnossa esitetään kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.

Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä.

(→ Kaavamuutoksessa on huomioitu alueen voimajohtohankkeet. 400 kV voimajohdon Tammisto–Anttila johtoalue ei ulotu Pitkäsuontie 2 uudelle LHK-korttelialueelle. LHK-korttelialueen kaavamääräykset edellyttävät, että:

- *Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 m etäisyydellä.*
- *Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi-Anttila omistajan kanssa ja rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.)*

Asukasmielipiteiden (Vaarala Seura ry, Rajakylän Pientaloyhdistys ry, asukas1) keskeinen sisältö:

Kaupunki pyrkii esittämään kunkin yksittäisen voimassa olevaan kaavoitukseen liittyvän muutoksen vähäisenä ja niin, ettei kaikissa tilanteissa tarvita kaavamuutosta. Kaavaa ei muutettu Ojangon linja-autovarikon osalta, vaan osa varikosta ja koirapuistosta ulotettiin Ojangon virkistysalueelle, koska muutos katsottiin vähäiseksi. Remeo Oy:n laitos on rakennettu alueelle, jota ei oltu kaavoitettu sitä toimintaa varten.

(→ Ojangon linja-autovarikko on toteutettu v. 2017 hyväksytyn asemakaavan 920300 mukaisesti. Koirien koulutusalue on toteutettu v. 1999 hyväksytyn asemakaavan 920100 mukaisesti. Remeon tontti on asemakaavoitettu v. 1999 teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi.)

Korkeimman hallinto-oikeuden kumottua Östersundomin yhteisen yleiskaavan 12.5.2021 ja Porvoonväylän eteläpuoleisen Vantaan Länsisalmen alueen jäätyä Vantaan uudesta yleiskaavasta pois, ei alueen maankäyttöä, ml. virkistysalueet ja ekologiset verkostot, ole ratkaistu yleiskaavatasoisesti. Vantaa on asemakaavamuutoksella silti esittämässä suoja-alueiden ja virkistysalueiden supistamista kokonaisuudesta täysin irrallisena osana ja samalla vaikuttamalla laajaan alueen ekologiaan katkaisemalla niiden välisiä yhteyksiä. Pirstaleisella asemakaavamuutoksella estetään laajemman kokonaisuuden huomioivan maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen. Suojaviheralueet ovat erittäin tärkeitä ekologisia käytäviä Sipoonkorven kansallispuiston, Ojangon virkistysalueen ja etelämpänä sijaitsevien Natura 2000 -alueiden välillä. Kaavamuutos vaarantaa Natura 2000

-alueiden suojelutavoitteiden toteutumisen. Ekologiset yhteydet harvenevat, kapenevat, poistuvat ja katkeavat siten, että lähialueiden muodostama luonnonsuojelullinen kokonaisuus pirstaloituu erillisiksi enklaaveiksi luonnon biodiversiteettiä heikentäen. Suojaviheralueen (Pitkäsuontie 13) poistaminen on ristiriidassa lähialueelle myönnettyjen ympäristölupien perusteluiden ja aluetta koskevien hallinto-oikeuksien päätösten kanssa.

(→ Maakuntakaavassa on osoitettu viheryhteystarve Westerkullan kartanon alueelta kohti koillista jatkuen Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien alueelle. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana. Vantaan v. 1992 ja 2007 yleiskaavoissa on ollut sama perusratkaisu. Uudessa 11.1.2023 voimaan tulleessa yleiskaavassa lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on maakuntakaavan mukaisesti osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle n. 300 m kaavamuutosalueesta itään Sotungintien tuntumaan. Porvoonväylä ja Kehä III aiheuttavat yhteyteen epäjatkuvuuskohdat, joiden kohdalle yleiskaavassa on osoitettu vihersilta ja -alikulut. Ekologinen runkoyhteys on osa maakunnallisesti tärkeää luontoyhteysverkostoa Sipoonkorven kansallispuisto–Länsisalmi–Salmenkallio ja Mustavuori (Natura 2000)–Länsisalmi–Sipoonkorven kansallispuisto. Nyt laadittava asemakaavamuutos on maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavojen mukainen.

Pitkäsuontie 13 kaavailtavan synteettisen metaanin tuotantolaitoksen YVA-menettelyä varten on tehty mm. luontoselvitys keväällä 2022. Alueella arvioidaan olevan vain vähän arvoa eläimistölle, sillä se on pienialainen, rakennettujen alueiden keskellä viheralueista irrallaan ja vilkkaasti liikennöidyn moottoritien vieressä. Pitkäsuontie 13 muuttamisella rakennetuksi T/kem-korttelialueeksi ei ole suoria tai epäsuoria vaikutuksia Natura 2000 -alueisiin, luonnonsuojelualueisiin tai ympäristössä sijaitseviin luontokohteisiin.)

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ovat niin laajoja, ettei niitä voida ratkaista rajattua aluetta koskevalla asemakaavoituksella. Laajempaan alueeseen kohdistuvat yhteisvaikutukset jäävät tekemättä. Asemakaavamuutoksen osalta on myös arvioitava vaikutukset Fazerilan suoja-aluemääräyksiin.

(→ Asemakaavamuutoksen keskeisimmät vaikutukset aiheutuvat Pitkäsuontie 13 muuttamisesta synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi. Em. hankkeen ympäristövaikutukset on selvitetty YVA-lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä v. 2022. YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus. Yhteysviranomainen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja todennut, että arviointiselostuksen perusteella on mahdollista muodostaa riittävä kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Myös hankkeen mahdolliset yhteisvaikutukset alueen muiden olemassa olevien ja suunniteltujen hankkeiden kanssa on tunnistettu ja niitä on käsitelty riittävästi arviointiselostuksessa. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Hankkeen keskeiset luontovaikutukset on tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti. Hankealue sijoittuu tunnistettujen ekologisten yhteyksien kannalta ongelmattomalle paikalle jo rakennetun teollisuusalueen ja moottoritiealueen väliin. Maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti.)

Alueella ei tule sallia louhintaa, ennen kuin kaavamuutosesityksestä on saatu lainvoimainen päätös.

(→ Suojaviheralueen louhiminen tai rakentaminen ei ole mahdollista ennen kuin em. toimenpiteet mahdollistava asemakaavamuutos on lainvoimainen.)

Pitkäsuontie 2 muuttaminen huoltoasemaksi leikkaa osan Ojangon virkistysalueesta. Miksi ko. alueelle tarvitaan huoltoasema, koska sellainen on jo rakennettu Porvoonväylän eteläpuolelle?

(→ Pitkäsuontie 2 on osoitettu asemakaavamuutoksella 002175 (kv 28.10.2013) Ojangon lumenvastaanottopaikan osaksi. Aluetta ei ole asemakaavoissa osoitettu virkistysalueeksi. Pitkäsuontie 2 ei ole rakennettu asemakaavan mukaiseksi lumenvastaanottopaikaksi. Sitä on käytetty maa-

ainesten otto- ja käsittelyalueena, mikä on ollut v. 2015 alkaen mittavaa ja ilman kasvillisuutta. Alueen muuttaminen huoltoasemaksi ei leikkaa osaa Ojangon virkistysalueesta. Porvoonväylän eteläpuolella oleva osoitteessa Länsisalmentie 3 on Gasum Oy:n kaasutankkausasema ilman muita polttoaineita ja huoltoasematoimintoja ja liiketiloja. Pitkäsuontie 2 asemakaavoitettava huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue sijaitsee voimakkaasti rakennetussa ympäristössä liikenteellisesti hyvin saavutettavassa paikassa sisältäen monipuoliset tankkausmahdollisuudet ja huoltoasematoiminnot.)

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 8.5.2023 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 24.5.-26.6.2023 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Väylävirastolta, VR-Yhtymä Oy:ltä, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitokselta, Finavia Oyj:ltä, Fingrid Oyj:ltä sekä Vantaan Energia Oy:ltä.

Nähtävilläolon määräaikana ei jätetty yhtäkään muistutusta.

Lausuntoja saatiin 1 kpl. Lausunnon huomioiminen on esitetty *kursiivilla ja merkeillä (→).*

Finavia Oyj:

Asemakaavakohde sijaitsee noin 8 km etäisyydellä Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien 2 päästä ja noin 4 km jatkeelta sivuun. Finavia toteaa, että asemakaavan alue sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoitusalueella, jolla rakenteiden korkeus voi olla enintään tasolla +190. Finavia muistuttaa, että tästä huolimatta kohteen sijainnin vuoksi lentoestelupa tarvitaan sekä pysyville ja väliaikaisille rakenteille ja laitteille, joiden korkeus ylittää 30 m maan- tai vedenpinnasta.

Finavia edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta ja hankkeen jatkosuunnittelussa otetaan asia huomioon. Lentoturvallisuus on huomioitava esimerkiksi laitoksen alas- tai ylösajon aikana mahdollisissa soihdutukseen johtavissa tilanteissa tai vedyn tai metaanin vuototilanteessa.

(→ Lentoestelupa-asiat ja lentoturvallisuus on huomioitu kaavamuutoksessa. Kaavamääräyksissä on todettu, että mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoituspintoja. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella T/kem rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi on asetettu enintään +75.0. Rakennuslupaa myönnettäessä on myös noudatettava Ilmailulakia 864/2014, jossa on määritelty lentoestelupa-asiat sekä kielletty lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta. T/kem-korttelialueelle rakennettavan laitoksen toiminta edellyttää myös ympäristölupaa sekä lupaa Tukesilta, joiden yhteydessä huomioidaan mm. lentoturvallisuuteen vaikuttavat laitoksen soihdutukset ja mahdolliset kemikaalionnettomuuksien aiheuttamat riskit.)

Nähtävilläolon (24.5.–26.6.2023) jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavakarttaan on tehty piirustusteknisiä tarkistuksia. Kaavamuutosalueen itäosan rajalla Pitkäsuontien katualueen reunassa (Pitkäsuontie 16) korttelin 92202 ET-korttelialueelle osoitettu liittymäkielto on palautettu kaavamuutosehdotukseen voimassa olevassa ajantasa-asemakaavassa esitetyllä tavalla. Kaavaselostusta on täydennetty lausuntovaiheen ja tehtyjen tarkistusten osalta ja tilastolomaketta on vähäisesti tarkistettu.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä kaavamuutosehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa. Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018, päivitetty Kv 10.10.2022)

Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan ja täydennetään. Rakentamista ohjataan erityisesti joukkoliikenneyhteyksien varrelle ja olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen. Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla. Kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja työpaikka-alueille. Yritystoimintaa suunnataan alueille, joilla on parhaimmat edellytykset toiminnan harjoittamiseen ja jotka muodostavat muiden yritysten kanssa menestymisen mahdollisuuksia.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2022–2025 strategiaa. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Kaavoituksessa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.

- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Otamme monipuolisen liikkumisen mahdollisuudet mukaan suunnitteluun.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Edistämme kaupan saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla.
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Vihertehokkuuden käyttöönotto, minkä avulla osaltaan toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Vihertehokkuudella vastataan myös Vantaan resurssiviisauden tiekartan asettamiin tavoitteisiin. Vihertehokkuusmenetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavassa alueille määrätään vihertehokkuustasot vihertehokkuusmenetelmää käyttäen.

Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kaupungin johtoryhmä hyväksyi 10.2.2020 Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset, joiden mukaan vantaalaisten kulttuuriympäristöt ovat rakkaita ja rikkaita. Ne ovat hyvin hoidettuja ja monikerroksisia. Kulttuuriympäristön arvojen välittymisestä tulevaisuuteen huolehditaan asemakaavoissa mm. seuraavasti:

- varmistetaan kaavojen merkinnöillä ja määräyksillä, että merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet säilyvät
- selvitetään kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet, ja pyritään säilyttämään ne

3.3.2 Muut tavoitteet

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030.

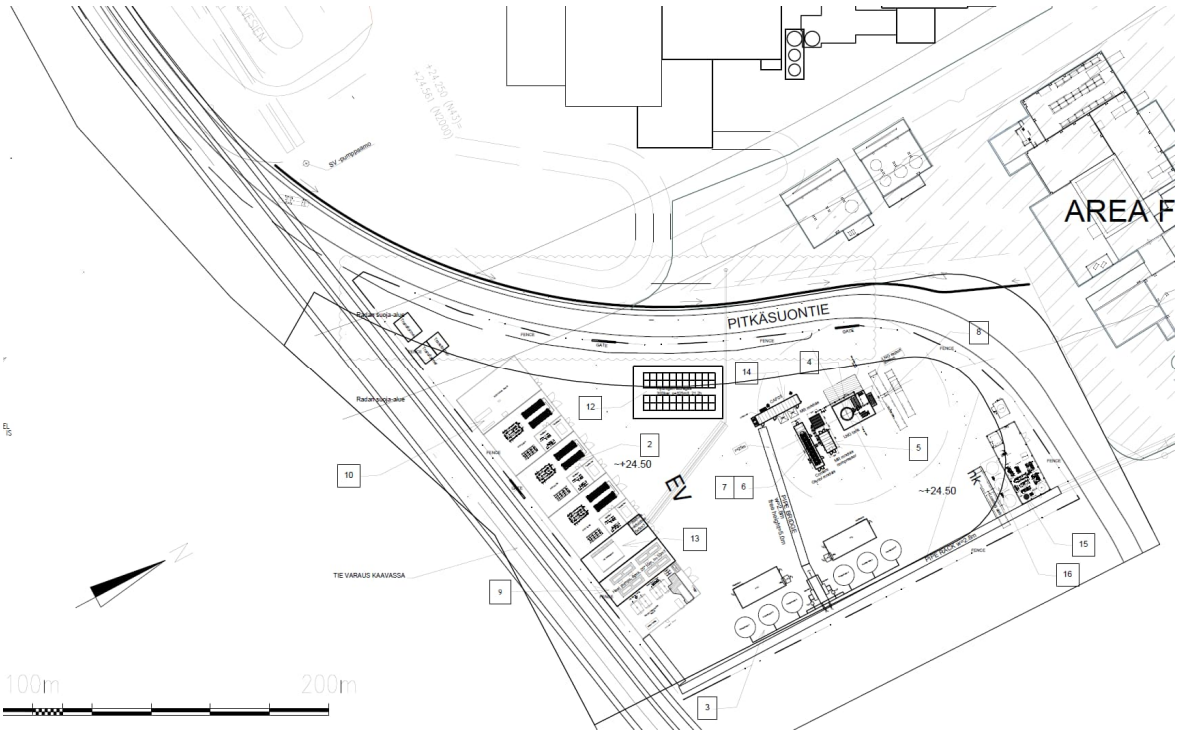
3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN PERUSTELUT

Osana Vantaan Energian hiilinegatiivisuustavoitetta ja Vantaan hiilineutraalisuustavoitetta tarvitaan Vantaan Energian jätevoimalan välittömään läheisyyteen synteettisen metaanin tuotantolaitos, joka erottaa jätevoimalan savukaasuista hiilidioksidia, josta tuotetaan vetyä elektrolyysillä ja metanoinnilla. Elektrolyysiprosessilla vesi pilkotaan molekyylitasolla vedyksi ja hapeksi sähkön avulla ja sivutuotteena syntyy happea. Metanoinnissa hiilidioksidi ja elektrolyysin tuottama vety reagoivat keskenään muodostaen metaania. Tuotettu synteettinen metaani puhdistetaan ja paineistetaan sekä hyödynnetään joko liikennepolttoaineena tai syötetään maakaasuverkkoon, josta kaasua voidaan käyttää korvaamaan maakaasua energiantuotannossa lämpökeskuksilla. Tuotantoprosessin jokaisessa vaiheessa syntyy lämpöä, joka hyödynnetään kaukolämmöntuotantoon lämpöpumpun avulla. Synteettisellä metaanilla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Synteettisen metaanin tuotantolaitoksen on sijaittava mahdollisimman lähellä nykyistä jätevoimalaa.

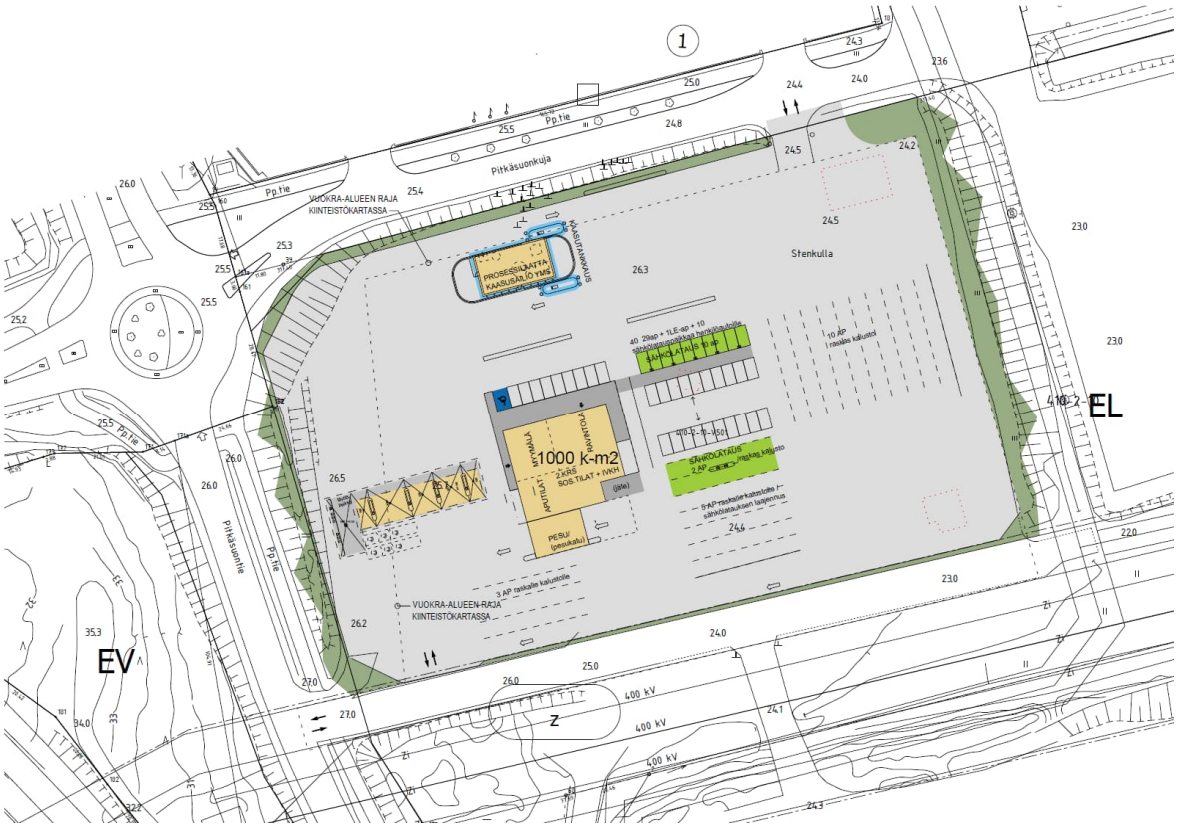
Vantaan Energian jätevoimalan välittömässä läheisyydessä sen kaakkoispuolella Porvoonväylää vasten oleva Pitkäsuonkalliot-niminen suojaviheralue (EV) on osoittautunut ainoaksi käyttökelpoiseksi alueeksi synteettisen metaanin tuotantolaitokselle. Pitkäsuontien asemakaavoitettu katualue on toteutunutta katua huomattavasti leveämpi ja siitä liitetään osia tuotantolaitosta varten muodostettavaan tonttiin, jotta siitä saadaan toiminnan kannalta riittävän kokoinen.

Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Tuotantolaitoksen eteläpuolelle Porvoonväylää vasten asemakaavoitetaan osuus tulevaa katuyhteyttä varten.

Uusi Pitkäsuontie 2 huoltoasema sijoittuu liikenteellisesti hyvin saavutettavaan ja muuta kaupunkirakennetta mahdollisimman vähän häiritsevään kohtaan Kehä III:n ja Pitkäsuontien eritasoliittymän yhteyteen. Esimerkiksi Kehä III:a pitkin Vuosaareen satamaan suuntaaviin ja alueella käyviin raskaan liikenteen ajoneuvoihin olisi mahdollista tankata uudella huoltoasemalla synteettistä metaania. Kaavamuutoksen mukaisten toimintojen keskittäminen jätevoimalan lähelle tuo synergiaetuja.

Alustava suunnitelma Pitkäsuontie 13 (T/kem) tontinkäytöstä (AFRY Finland Oy)

Alustava suunnitelma Pitkäsuontie 13 (LHK) tontinkäytöstä (Arkkitehdit Q4 Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

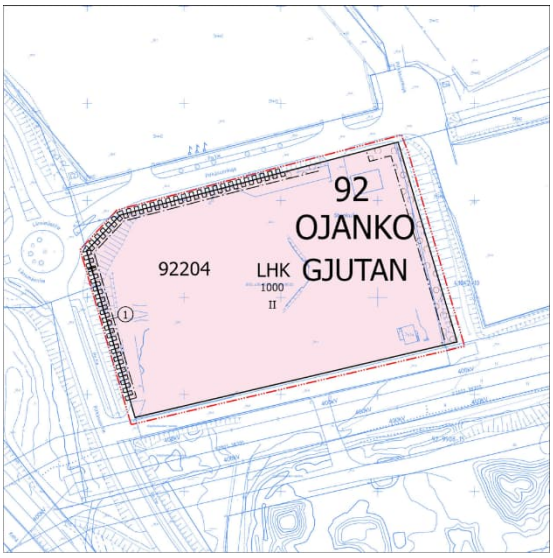
4.1 KAAVAN RAKENNE

Kumoutuvan asemakaavan Ojangon lumenvastaanottopaikan (EL) länsiosa osoitteessa Pitkäsuontie 2 muutetaan huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Uudesta korttelialueesta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1. Tontin rakentamista rajoittaa sen eteläpuolella sijaitseva Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkön voimajohto Länsisalmi–Anttila.

Kumoutuvan asemakaavan suojaviheralue (EV) sekä osia Pitkäsuontien katualueesta osoitteessa Pitkäsuontie 13 muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Uudesta korttelialueesta muodostetaan korttelin 92205 tontti nro 1. Korttelialueen länsi-, pohjois- ja itäpuolella oleva Pitkäsuontien katualue säilyy mutta sitä kavennetaan. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylää vasten muodostetaan Pitkäsuonpolku-niminen katualue.

T/kem-korttelialueen sekä Pitkäsuonpolun ja Pitkäsuontien katualueiden alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Ojangon virkistysalueen eteläpuoleiselle yhdyskuntateknisen huollon alueelle sijoittuva kaavamuutosalue rajautuu lännessä Kehä III:en ja etelässä Porvoonväylään, joihin kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien välityksellä.

Pitkäsuontie 2

Pitkäsuontie 13 (ml. maanalainen asemakaava)

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalueen pinta-ala on 4,8926 ha. Kumoutuvan asemakaavan kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2 ja kaavamuutoksen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 8 500 k-m^2.

Kaavamuutosalue muodostuu kortteleista 92204 ja 92205 sekä Pitkäsuontien ja Pitkäsuonpolun katualueista.

Kortteliin 92204 muodostettavan huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueen (LHK) pinta-ala on 1,7776 ha. Kumoutuvan asemakaavan (osa Ojangon lumenvastaanottopaikkaa EL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2. LHK-korttelialueelle osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta 1 000 k-m^2. Päivittäistavarakauppaa ei sallita. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Kortteliin 92205 muodostettavan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem) pinta-ala on 1,7236 ha. Kumoutuvan asemakaavan (EV suojaviheralue sekä katualue) kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2. T/kem-korttelialueelle osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta 7 500 k-m^2. Päivittäistavarakauppaa ei sallita. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Pitkäsuontien katualuetta liitetään korttelin 92205 T/kem-korttelialueeseen. Korttelin 92205 eteläpuolelle Porvoonväylää vasten muodostetaan katualue *(Pitkäsuonpolku – Långmossestigen)*. Katualueiden pinta-ala vähenee kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 0,0401 ha.

Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella T/kem-korttelialueen sekä Pitkäsuonpolun ja Pitkäsuontien katualueiden alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavamuutoksessa on huomioitu ympäristön laatua koskevat tavoitteet. Kaavamuutoksen kokonaisratkaisulla, asemakaavamääräyksillä ja –merkinnöillä sekä niiden huomioimisella rakennuslupia myönnettäessä edistetään rakentamisen ja lähiympäristön hyvän laatutason toteutumista.

Rakennusten arkkitehtuurista ja rakennustavasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa, arkkitehtuuriohjelmaa sekä resurssiviisautta.

Synteettisen metaanin tuotantolaitoksesta (Pitkäsuontie 13) laaditun YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin (Aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa) mukaan tuotantolaitosta voidaan pitää toteutuskelpoisena. Sillä ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavamuutosalue on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem), huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialuetta (LHK) sekä katualuetta (Pitkäsuontie, Pitkäsuonpolku). Kaavamuutosalueella sijaitseva osuus Vuosaaren satamaratatunnelista osoitetaan maanalaisena asemakaavavana.

4.3.1 Korttelialueet

LHK, Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue

Korttelialueesta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1. Korttelialueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat. Koska alue ei sijaitse keskusta- tai asuinalueella, ei tontille saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja lisäävät alueen monipuolisuutta. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 1 000 k-m2 ja korttelialueelle saa rakentaa enintään kaksikerroksisia rakennuksia. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät Pitkäsuonkujalta sekä Pitkäsuontieltä siten, että ne ovat mahdollisimman etäällä Kehä III:lle johtavan rampin ja Pitkäsuonkujan/Pitkäsuontien kiertoliittymästä. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Korttelialueen länsi-, pohjoisreunoille katualueita vasten on osoitettu n. 3,5 m levyiset alueen osat, joille on istutettava puita ja pensaita. Katujen luiskat saavat ulottua tontille. Itäreunaan lumenvastaanottopaikan pengertä vasten on osoitettu n. 6 m levyinen alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita. Istutettavilla alueen osilla jäsennetään ja rajataan alueen laajasti avointa maisemaa. Kaupunkikuvan jäsentämiseksi korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin eikä tonttia saa käyttää avovarastointiin. Ympäristö tulee myös suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.

Tontin eteläraja rajautuu Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkön voimajohdon Länsisalmi–Anttila johtoalueeseen. Lähellä sijaitseva voimajohto aiheuttaa rajoituksia tontin rakentamiselle. Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä kuten Fingrid Oyj:n risteämälausunnossa (AC-1879-8-60) edellytetään. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Korttelialue on Kehä III:n ja siltä alueelle johtavien katujen sisääntuloliittymässä, millä on alueen kaupunkikuvan kannalta merkittävä rooli. Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti ja rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Tontin lähistöllä on mm. Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalue ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalue, minkä toiminnasta aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin. Rakennuksien toimistotilojen ja vastaavien työtilojen sisämelutasolle on määrätty tarvittava ääneneristävyys lento- ja liikennemelua vastaan.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Korttelialueella säilytetään ja käsitellään vaarallisia kemikaaleja, joten hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Tällöin rakennuslupia myönnettäessä noudatetaan aina hulevesien viimeisimpiä käsittelyvaatimuksia, jotka päivittyvät ja tiukentuvat aika ajoin.

Istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös viherkerroin on osa hulevesien hallintaa ja ilmastonmuutoksen hillintää. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja hulevesiä läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Korttelialueella on vähintään saavutettava Vantaalla liikekiinteistöjä koskeva vihertehokkuuden normitavoiteluku 0,7.

T/kem, Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Korttelialueesta muodostetaan korttelin 92205 tontti nro 1. Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja muodostavat niiden kanssa toimivan kokonaisuuden. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 7 500 k-m2. Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema voi olla enintään +75.0, mikä vastaa viereisen jätevoimalan savupiippujen korkeutta. Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei kuitenkaan saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät esimerkiksi Pitkäsuontieltä, joka on rakennettu tontin länsi- ja pohjoispuolelle mutta jatkuu katualuevarauksena myös tontin itäpuolelle. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Korttelialueen lounaisosassa sijaitsee maanalainen tunneliosuus Vuosaaren satamaradasta. Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla. Asiasta on annettu myös koko kaava-aluetta koskeva kaavamääräys.

Korttelialue on vilkkaasti liikennöidyn Porvoonväylän reunassa alueen kaupunkikuvan kannalta merkittävässä paikassa. Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti ja rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta. Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.

Rakennusten näkymistä kaukomaisemaan vähennetään edellyttämällä, että rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko. Tontti rajautuu katualueisiin, joten ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle eikä aiheuta maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle. Katujen luiskat saavat ulottua tontille.

Tontin itäpuolella on Remeo Oy:n kierrätyslaitos, jonka toiminnasta aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Rakennuksien toimistotilojen ja vastaavien työtilojen sisämelutasolle on määrätty tarvittava ääneneristävyys lento- ja liikennemelua vastaan.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Korttelialueella valmistetaan, säilytetään ja käsitellään vaarallisia kemikaaleja, joten hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Tällöin rakennuslupia myönnettäessä noudatetaan aina hulevesien viimeisimpiä käsittelyvaatimuksia, jotka päivittyvät ja tiukentuvat aika ajoin. Käsittelyvaatimukset voivat ajan kuluessa tiukentua, eikä niiden sisältöä ole tarkoituksenmukaista kirjata kaavamääräyksiin.

Istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös viherkerroin on osa hulevesien hallintaa ja ilmastonmuutoksen hillintää. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja hulevesiä läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Korttelialueella on vähintään saavutettava Vantaalla teollisuuskiinteistöjä koskevaa vihertehokkuuden normitavoiteluku 0,6 ja sen toteutuminen on osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla rakennusluvan yhteydessä.

Katualueet

Pitkäsuontien katualuetta kavennetaan ja Porvoonväylän pohjoisreunaan korttelin 92205 eteläpuolelle muodostetaan katualue *(Pitkäsuonpolku – Långmossestigen)* Vantaan yleiskaavan mukaista ja Helsingin Norrberbetiin saakka tulevaisuudessa jatkuvan katuyhteyden osaksi. Pitkäsuontien itäpään säilyminen toistaiseksi asemakaavallisesti katualueena ei poissulje mahdollisuutta kehittää Porvoonväylää sen vaatimilla tilavarauksilla.

Maanalainen asemakaava 920400ma

Koko kaava-aluetta koskevat määräykset, että maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.

Kolmiulotteinen kiinteistö

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on arvioitu kaupungin omana työnä. Vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Vantaan Energia Oy:n hiilineutraalin synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointia (YVA) aineistoineen. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

YVA-aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa

Kaavamuutos kohdistuu yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon alueelle, jolla sijaitsevat Kaavamuutos on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä ja sitä voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Mikäli alueen asemakaava ei muuteta, synteettistä metaania tuottavaa laitosta (P2G) ei voida rakentaa Vantaan Energia Oy:n Ojangon jätevoimalan välittömään läheisyyteen. P2G-laitoksen

toiminta perustuu hiilidioksidin erottamiseen jätevoimalan savukaasuista hiilidioksidipäästöjen erottamiseen ja metaanin tuottamiseen erotetusta hiilidioksidista ja vedystä, joten P2G-laitoksen sijainti muualla kuin Ojangossa ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu. Jos hanketta ei toteuteta, fossiilisten polttoaineiden käyttö jatkuu ja niiden korvaamiseen tieliikenteessä, lento- ja meriliikenteessä sekä energiantuotannossa tulee löytää muita ratkaisuja. Lisäksi hiilidioksidintalteenottolaitos jää toteuttamatta, jolloin jätevoimalassa syntyvistä hiilidioksidipäästöistä ei oteta talteen hiilidioksidia synteettisen kaasun tuotantoon tai jälleenmyynnin kautta teollisuuskäyttöön.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon toimintojen alueella, Vantaan Energian jätevoimalan, Remeo Refining Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen, Rudus Oy:n betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen, Tieluiska Oy:n maa-ainesten käsittelyalueen, Ojangon linja-autovarikon, Ojangon lumenvastaanottopaikan sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan vieressä. Kaavamuutosalue sijaitsee rakennetussa yhdyskuntarakenteessa siihen tukeutuen eikä muuta alueelle rakentunutta tilannetta merkittävästi.

Kaupunkikuva ja maisema

Kehä III:n ja Länsimäentien eritasoliittymän itäpuoleinen Pitkäsuonkujan/Pitkäsuontien kiertoliittymä on sisääntulo Ojangon yhdyskuntateknisen huollon alueelle. Sen vieressä (Pitkäsuontie 2) on pitkään toiminut Rudus Oy:n maa-ainesten otto- ja käsittelyalue, jolla on laajoja puuttomia ja pensaattomia kenttäalueita ja maa-aineskasoja. Niiden korvautuminen kaavamuutoksen mukaisella huoltoasema- ja liikerakennuskokonaisuudella istutuksineen, arkkitehtonisesti korkeatasoisin rakennuksin sekä korttelialueen ympäristöstään rajaavin aidoin, rakentein tai istutuksin, kohentaa ja jäsentää alueen kaupunkikuvaa kumoutuvaan asemakaavan ja nykytilanteeseen verrattuna.

Pitkäsuontie 13 nykyinen suojaviheralue, joka on kallioista metsää, muuttuu kaavamuutoksen myötä synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi ja rakennetuksi tontiksi. Sen lähialueen rakennukset ovat mittakaavaltaan suuria ja maisema on voimakkaasti ihmistoiminnan muokkaamaa. Tuotantolaitoksen edellyttämä rakentaminen on mittakaavaltaan pienempää ja matalampaa kuin esimerkiksi viereisen jätevoimalan muodostama kokonaisuus. Uuden tuotantolaitoksen savupiiput ovat tontin muuta rakentamista selkeästi korkeampia. Kaavamuutoksen uudet kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen huomioiden erityisesti näkymät Porvoonväylän suunnasta. Rakennusten julkisivujen hallitsevan värityksen tulee olla tummahko, millä vähennetään rakennusten näkymistä maisemassa. Vihertehokkuutta edellyttävä kaavamääräys johtaa siihen, että tontille on istutettava puita, pensaita ja muita istutuksia. Kaavamuutoksen vaikutus jätevoimalan lähialueen maisemaan ei ole merkittävä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, arvokkaita maisema-alueita tai arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Kaavamuutos ei aiheuta suoria tai merkittäviä vaikutuksia kaavamuutosalueen ulkopuoleisiin arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennusperinnön tai kulttuuriympäristön arvotettuihin kohteisiin. Pitkän aikavälin ihmistoiminnan myötä voimakkaasti muuttuneesta maisemarakenteesta ja alueen rakentamisen isosta mittakaavasta sekä kaavamuutosalueen ja arvotettujen kohteiden välisestä etäisyydestä johtuen kaavamuutoksen vaikutukset arvotettuihin maisema-alueisiin eivät ole merkittäviä.

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Lähin asuinkiinteistö sijaitsee Pitkäsuontie 2:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä lounaaseen Vaaralassa ja Pitkäsuontie 13:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä kaakkoon Länsisalmessa. Kaavamuutosalueiden ja asuinkiinteistöjen välissä on Kehä III sekä Porvoonväylä. Kaavamuutoksella ei ole suoria vaikutuksia asumiseen. Kaavamuutosalueen tulevat tontit eivät ole asukkaiden virkistyskäytössä tms. eikä kaavamuutos siten aiheuta vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön.

Kaavamuutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitos sijoittuu jo käytössä olevan jätevoimalan viereen eikä toiminnan luonne alueella muutu. Osa ihmisistä voi kuitenkin kokea hankkeen kielteisenä, koska teollisten toimintojen alue laajenee hankkeen myötä. Hanke voi lisäksi aiheuttaa lähialueiden asukkaissa huolta. Pitkäsuontie 13 alueen kallioiden aktiivisin louhintavaihe nostaa alueen melutasoa.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutos täydentää ja monipuolistaa Ojangon yhdyskuntateknisen huollon aluekokonaisuutta ja mahdollistaa uusien työpaikkojen toteutumisen alueelle. Pitkäsuontie 2 uuden huoltoaseman liike- ja palvelutilat tuovat alueelle ja siellä työskenteleville palveluita, joita alueella ei vielä ole.

Pitkäsuontie 2 huoltoasemalle ei saa rakentaa päivittäistavarakauppaa. Kaavamuutoksen mahdollistama liiketilojen lisäys ei synnytä haitallisia vaikutuksia kaupan palveluverkkoon, keskusta-alueiden toiminta- tai kehittymisedellytyksiin, kaupan palveluiden saavutettavuuteen sekä kestävään liikkumiseen. Hanke on MRL:n kaupan sijainninohjauksen mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavoitettava alue sijaitsee nykyisessä yhdyskuntarakenteessa ja yhdyskuntateknisten verkostojen alueella, mikä on yhdyskuntataloudellisten kustannusten kannalta edullisempaa kuin uuden, yhdyskuntarakenteesta irrallisen alueen toteuttaminen. Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa.

Kaavamuutoksesta ei aiheudu vesihuollolle suunnittelu- tai rakentamiskustannuksia.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus, jonka mukaan Pitkäsuontie 13 maanomistaja Vantaan Energia Oy joutuu maksamaan suojaviheralueen muutoksesta T/kem-kortteliälueeksi saamastaan arvonnoususta Vantaan kaupungille korvauksen, kun uusi kaava tulee voimaan.

Hanke on taloudellisesti kannattava.

Virkistys

Kaavamuutos ei muuta asemakaavoitettuja virkistysalueita eikä vaikuta lähialueen virkistysalueverkostoon. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Pitkäsuontie 13 itäreunalla, asemakaavoitetulla mutta rakentamattomalla Pitkäsuontien osuudella sijaitsee Långmosseninkujan alikulku Porvoonväylän ali. Sitä ei ole arvioitu maakunnallisesti tai paikallisesti tärkeäksi ekologiseksi yhteydeksi. Alikulku ja rakentamaton Pitkäsuontien katualue hieman kavennettuna säilyvät, eikä kaavamuutos poista mahdollisuutta alueella talvisin olevan yhdysladun tekemiselle.

Liikenne

Pitkäsuontie 2 uusi huoltoasema- ja liikerakennustontti sijaitsee Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän Pitkäsuontie/Pitkäsuonkuja-kiertoliittymän yhteydessä. Tontille ei saa rakentaa päivittäistavarakauppaa, joten valtaosan tontille suuntautuvasta liikenteestä arvioidaan aiheutuvan

Kehä III:n liikennevirrasta huoltoaseman palveluita käyttämään tulevista autoilijoista. Myös läheisen linja-autovarikon, Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan sekä Remeo Refining Oy:n työntekijät sekä raskaan liikenteen ajoneuvot ovat huoltoaseman palveluiden (mm. raskaan liikenteen ajoneuvojen kaasutankkaus) todennäköisiä käyttäjiä. Pitkäsuontie 2 muuttumisen huoltoasemaksi ei arvioida juurikaan lisäävään liikennettä lähialueen katuverkossa.

Pitkäsuontie 13 muutoksen mahdollistaman synteettisen metaanin tuotantolaitoksen toiminnan aiheuttama lisäys liikennemääriin on noin 1–3 yhdistelmäautoa vuorokaudessa, mikä koostuu metaanin tukkutoimituksista. Lisäksi kemikaalien kuljetuksesta aiheutuva liikenteen lisäys on noin yksi kuorma-auto viikossa. Henkilöliikenteen kasvun arvioidaan olevan vähäistä.

Kaavamuutoksen mahdollistama Pitkäsuontien katualueen kaventaminen liittämällä katualueen osia Pitkäsuontie 13 uuteen tonttiin ei heikennä alueen katuverkon toimivuutta.

Kaavamuutos ei muuta Kehä III:n eikä Porvoonväylän asemakaavoitettuja maanteiden alueita eikä uusien asemakaavoitettujen toimintojen vähäinen lisäys alueen liikennemääriin aiheuta haittaa maanteiden toimivuudelle.

Kaavamuutosalueeseen sisältyvä osuus Vuosaaren satamaratatunnelista on huomioitu kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Kaavamuutos ei aiheuta haittaa tunnelille ja siellä liikennöiville junille.

Vesihuolto

Vesijohtoverkosto ja jätevesiviemäröinti säilyvät muuttumattomana (kts. kohta 2.1.3 Rakennettu ympäristö). Yleisen vesihuollon uudisrakentamiselle ei kaavamuutosalueella ole tarvetta. Molemmat uudet tontit liittyvät olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Mikäli kaavamuutosalueen itäpuolen tontilla syntyy jätevesiä, ne on pumpattava olemassa olevia paineviemärilinjoja pitkin Pitkäsuontien jätevedenpumppaamolle.
Kaavamuutosalueen hulevedet muodostuvat pääosin sateen aiheuttamasta pintavalunnasta. Pintavalunta voi sisältää hiekkaa, öljyä, suolaa ja kiintoainesta ja ravinteita. Kaavamääräykset edellyttävät alueen hulevesien viivyttämistä ja käsittelyä tonteilla. Tonttien liikennöintialueiden hulevedet esikäsitellään hiekanerotus- ja öljynerotuskaivoilla sekä hulevesiviemäriverkosto varustetaan sulkuventtiileillä onnettomuustilanteiden varalle.
Alueen käsitellyt hulevedet johdetaan avo-ojia pitkin Ojangonojaan ja Westerkullanojaan.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu ja muu ympäristömelu

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on päiväajan enimmäismelutason ohjearvo LAeq liike- ja toimistohuoneille 45 dB. Asuinalueilla keskiäänen enimmäismelutason ohjearvo päivällä on sisätilojen osalta 35 dB ja yöllä 30 dB, ulkona 50 dB (uusilla alueilla 45 dB).

Vantaan vuoden 2021 liikennemäärien liikennetietojen mukaisen meluselvityksen perusteella Pitkäsuontie 2 länsireunalle päivällä kohdistuvan Kehä III:n aiheuttaman tiemelun keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on 60–65 dB, mikä Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB. Valtaosalla tulevaa LHK-korttelialuetta tieliikenteen melua on 55–60 dB. Tulevan LHK-korttelialueen eteläpuolella oleva Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen toiminnasta aiheutuu melua ja ajoittaista pölyä.

Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen kaakkoisosaan kohdistuu päivällä tieliikenteen melua 65–70 dB ja valtaosalle tulevaa T/kem-korttelialuetta 60–65 dB. Uuden korttelialueen itäpuolella oleva Remeo Oy:n kierrätyslaitos aiheuttaa melua ja pölypäästöjä. Remeo Oy:n toiminnasta laitoksen länsipuolelle leviävä päiväajan keskiäänitaso (LAeq07-22) 65–70 dB ei ulotu

tulevalle T/kem-korttelialueelle. Melutasojen ohjearvot ylittyvät Remeon kierrätyslaitosta lähimpien asuin- ja lomarakennusten luona sekä Ojangon ulkoilualueella ennen kaikkea tieliikennemelun takia.

Liikenne- ja ympäristömelun takia on Pitkäsuontie 2 ja 13 tuleville rakennuksille asetettu kaavamääräykset siitä, että toimistotilojen yms. sisämelutaso ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB (A).

Kaavamuutosalueella merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu Kehä III:n ja Porvoonväylän tieliikenteen melusta. Kaavamuutos ei oleellisesti muuta alueen ympäristöhäiriöiden tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna.

Pienhiukkaset

EU on antanut ilmanlaadun raja-arvot alueille, joilla ihmiset altistuvat ilman epäpuhtauksille. Nämä raja-arvot on pantu täytäntöön ilmanlaatua koskevalla valtioneuvoston asetuksella (38/2011). Raja-arvot eivät ole voimassa ajoväylillä tai esimerkiksi teollisuusalueilla, jollainen kaavamuutosalue ja sitä ympäröivät korttelialueet ovat. Ojangon yhdyskuntateknisen huollon alueen (ET) asemakaavat mahdollistavat kaavamuutosalueen ympäristössä toiminnot, joista aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Teollisuusalueella korttelialueiden kehittäminen asemakaavojen mukaisesti voi johtaa ympäristöhäiriöiden lähteiden poistumiseen, muuttumiseen ja siirtymiseen eri sijainteihin. Kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä olevien maa-ainesten ja jätteenkäsittelytoimintojen aiheuttamiin pölyhaittoihin varaudutaan Pitkäsuontie 2 ja 13 osalta teollisuusalueelle tarkoituksenmukaisella kaavamääräyksellä rakennusten tuloilman ottamisesta siten, ettei tonttien välittömässä läheisyydessä sijaitsevista toiminnoista ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin. Määräys huomioi alueen nykyisten jätteenkäsittelytoimintojen toimintaedellytykset. Rakennuksen sisäilman riittävä laatu tulee huomioiduksi Maankäyttö- ja rakennuslain 117 c § sekä ulkoilmalaitteiden sijoittamista ja tuloilman suodattamista koskevien Suomen rakentamismääräyskokoelman määräysten ja ohjeiden perusteella, joita sovelletaan uusien rakennusten rakennusluvituksissa.

Liikenteestä aiheutuvat pienhiukkaset eivät edellytä Pitkäsuontie 2 huoltoaseman ja Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoksen toteuttamiselta erityisvaatimuksia. Uusien tonttien lähiympäristön toiminnoista (Rudus Oy, Remeo Refining Oy) aiheutuvien pölyhaittojen takia on tuleville rakennuksille asetettu kaavamääräykset tuloilman ottamisesta siten, ettei tonttien välittömässä läheisyydessä sijaitsevista toiminnoista ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Kaavamuutoksen mahdollistamat toiminnot eivät oleellisesti lisää pienhiukkasten määrää niiden lähiympäristössä. Kauempana toiminnoista ne sekoittuvat ilmaan ja leviävät laajemmalle alueelle, jolloin niiden vaikutus toimintoja ympäröiviin alueisiin on erittäin vähäinen.

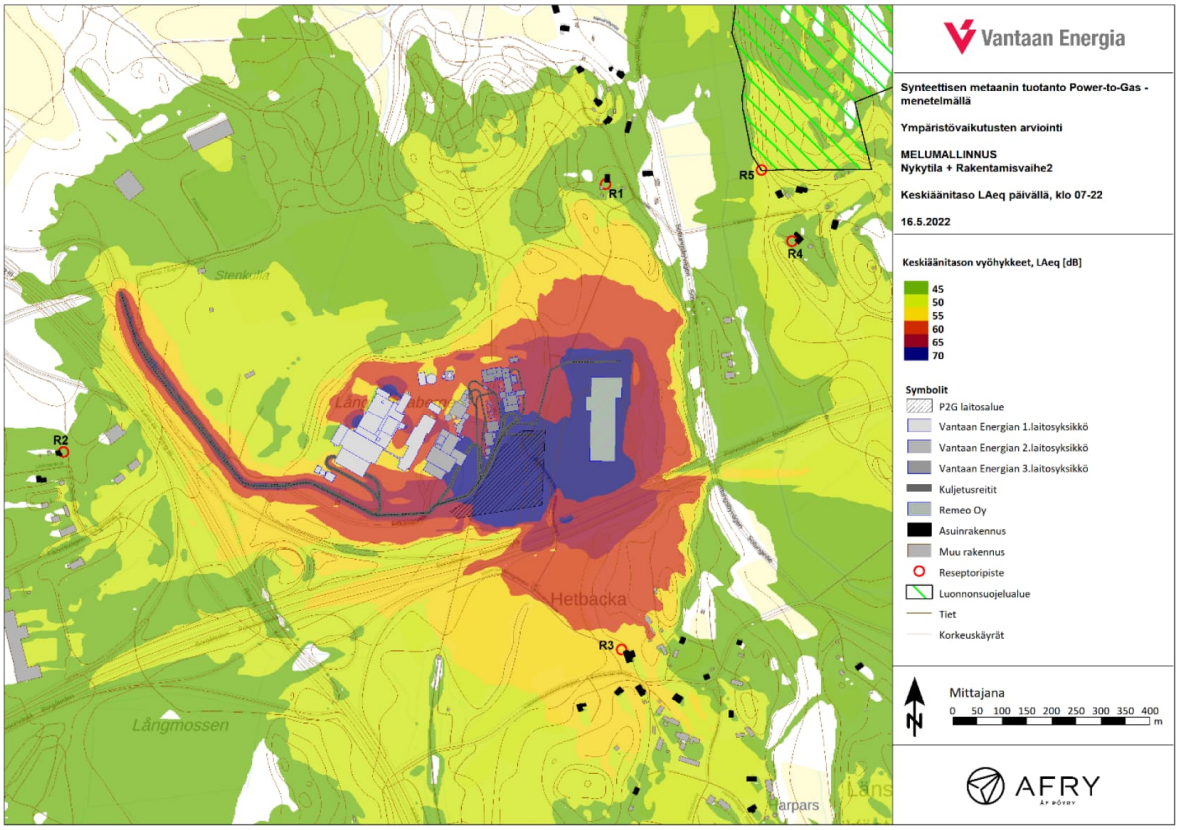
Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoshanke

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavasta synteettisen metaanin tuotantolaitoshankkeesta on YVA-arvioinnin yhteydessä laadittu melumallinnus (AFRY Finland Oy, 19.5.2022).

Melumallinnus sisältää myös lähialueen nykyisten toimintojen ja laitosten aiheuttaman melun. Yhteismelun mallinuksessa on huomioitu Vantaan Energian jätevoimala (ml. viimeisin vaarallisen jätteen polttolaitos ”3.laitosyksikkö”), Remeo Oy:n kierrätyslaitos sekä Rudus Oy:n murskaamot (2kpl). Mallinnus on jaettu rakentamisen aikaisiin tilanteisiin sekä tuotantolaitoksen valmistumisen jälkeiseen käytönajan tilanteeseen. Rakentamisen aikaiset tilanteet on jaettu edelleen kolmeen eri vaiheeseen, jotka kuvaavat kalliolouhinnan etenemistä hankealueen pohjoislaidasta

alueen lounaislaitaan. Käytönajan tilanne on käytännössä jatkuvatoimista, jolloin melumallinnus on esitetty vuorokauden keskiäänitasona. Laskennassa on alueen melun nykytila huomioitu teollisuusmelun osalta ja VT7 tieliikennemelun vaikutusta on arvioitu vuoden 2020 laskentojen avulla mallinnusraportin tekstiosissa.

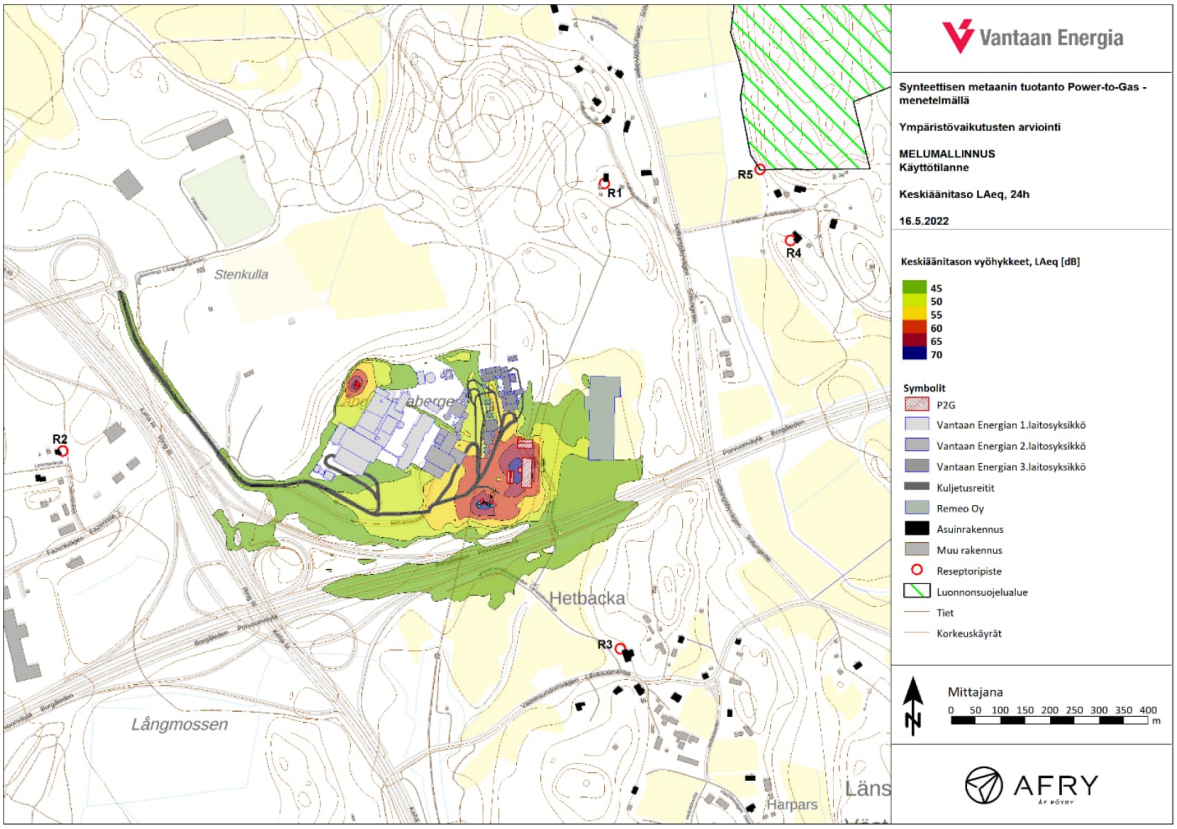
Rakentamisen aiheuttama meluvaikutus toteutettiin herkkyystarkastelun avulla kolmen eri kalliolouhintavaiheen kautta. Herkkyystarkastelun tulosten perusteella on ennustettavissa alueelle äänitason tuntuvaa kasvua rakentamisen aktiivisimman louhintavaiheen aikana. Tällöin melun päiväajan ohjearvo voi laskennan perusteella ylittyä laitosaluetta lähimpänä olevalla asuinkiinteistöllä hankealueen eteläpuolella Länsisalmessa (Länsisalmentie 9, 11a, 12, 13, 15). Melun erottuminen muusta taustamelusta mukaan lukien VT7 tieliikennemelu riippuu kuitenkin hetkellistilanteesta. Tieliikennemelun keskiäänitaso päivällä klo 07–22 pisteessä R3 on arviolta 60 dB (Taratest, 2020), joka tarkoittaa, että louhinnan melu on lähes samalla keskiäänitasolla tieliikennemelun kanssa. Louhintatöistä voi siten erottua selkeimmin korkeimmat melupiikit eli esim. räjäytykset, rikotukset sekä mahdollisesti kiviaineksen kaadot tyhjälle kuormaajan lavalle. Mallinnus sisältää kuitenkin paljon epävarmuuksia eikä tuloksien perusteella voida täydellä varmuudella todeta ohjearvojen ylittymistä tai melun lopullista erottuvuutta alueen jo varsin korkean liikenteen aiheuttaman taustamelun vuoksi. Louhintavaiheen meluvaikutuksiin on kuitenkin hyvä kiinnittää huomioita, mikäli esim. tarkkailumittausten aikana havaitaan alueella korkeita äänitasoja louhinnan äänekkäimmissä vaiheissa.

Rakentamisen keskivaiheen melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 07–22 (AFRY Finland Oy)

Synteettisen metaanin tuotantolaitoksella ei toimintavaiheessa ole alueen päiväajan keskiäänitasoja nostavaa vaikutusta. Teollisuusmelu teollisuuslaitoksissa ja voimalaitoksissa koostuu pääasiassa staattisista melulähteistä kuten puhaltimet, pumput, kompressorit ja erilaiset ainevirtaukset putkistoissa tai palamisprosessit kattiloissa. Teollisuudessa ja voimalaitoksissa ulkona toimivat

laitteet ovat etenkin ilmastointiin liittyvät puhaltimien tulo- tai menoaukot, savukaasun ulostulo piipussa ja polttoaineen käsittely. Ilma- ja savukaasupuhaltimien äänitasoa ja äänen kapeakaistaisuutta alennetaan yleisesti erityyppisillä kanavavaimentimilla. Melumallinnuksessa on varovaisuusperiaatteen mukaisesti oletettu pahin tilanne, jossa laitoksen kaikki ilmalauhduttimet toimivat yhtä aikaa täydellä teholla. Laitoksen meluvaikutus jää hyvin vähäiseksi ja on suurimmillaan itse laitosalueella, sillä äänekkäimmät laitteet sijaitsevat pääosin rakennusten sisällä. Ulkona toimivien ilmalauhduttimen melu jää sekin pääosin laitosalueelle ja 45 dB:n vyöhyke voi levitä korkeitaan VT7 tien alueelle.

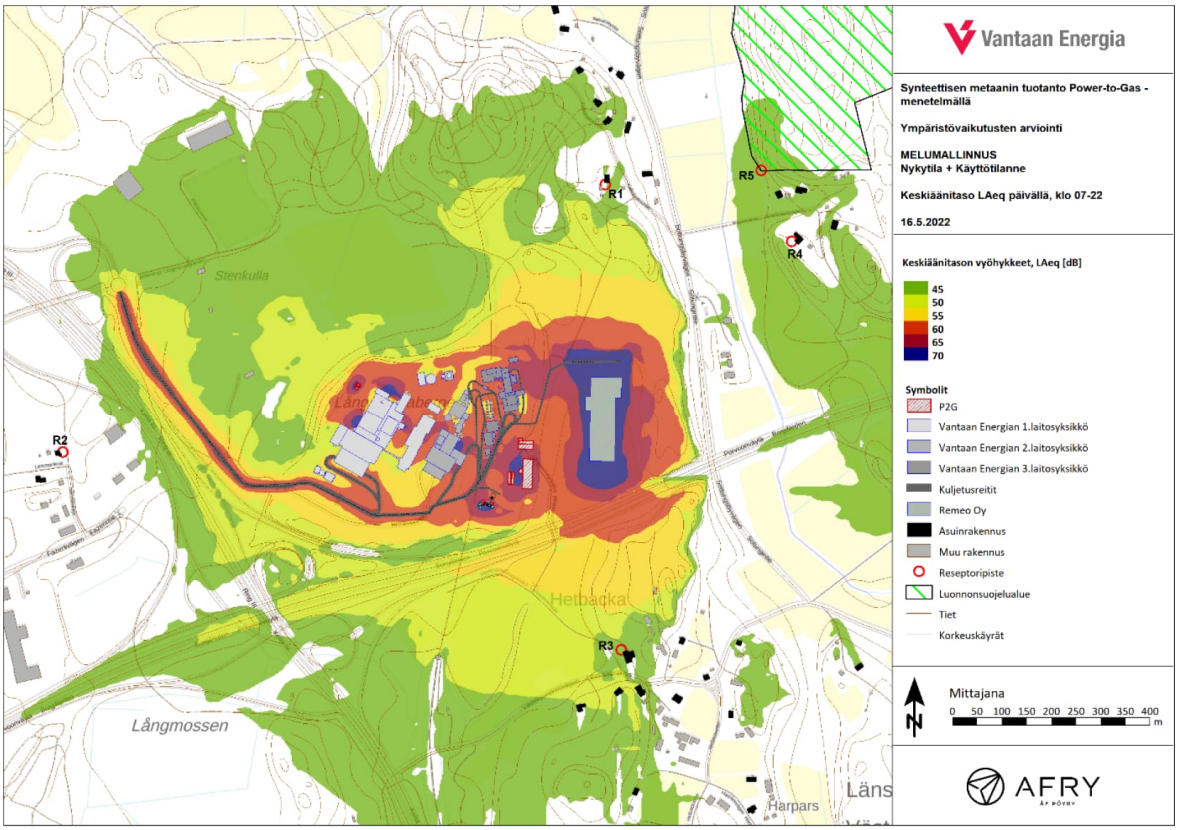

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen melumallinnuskuvaaja, LAeq 24h (AFRY Finland Oy)

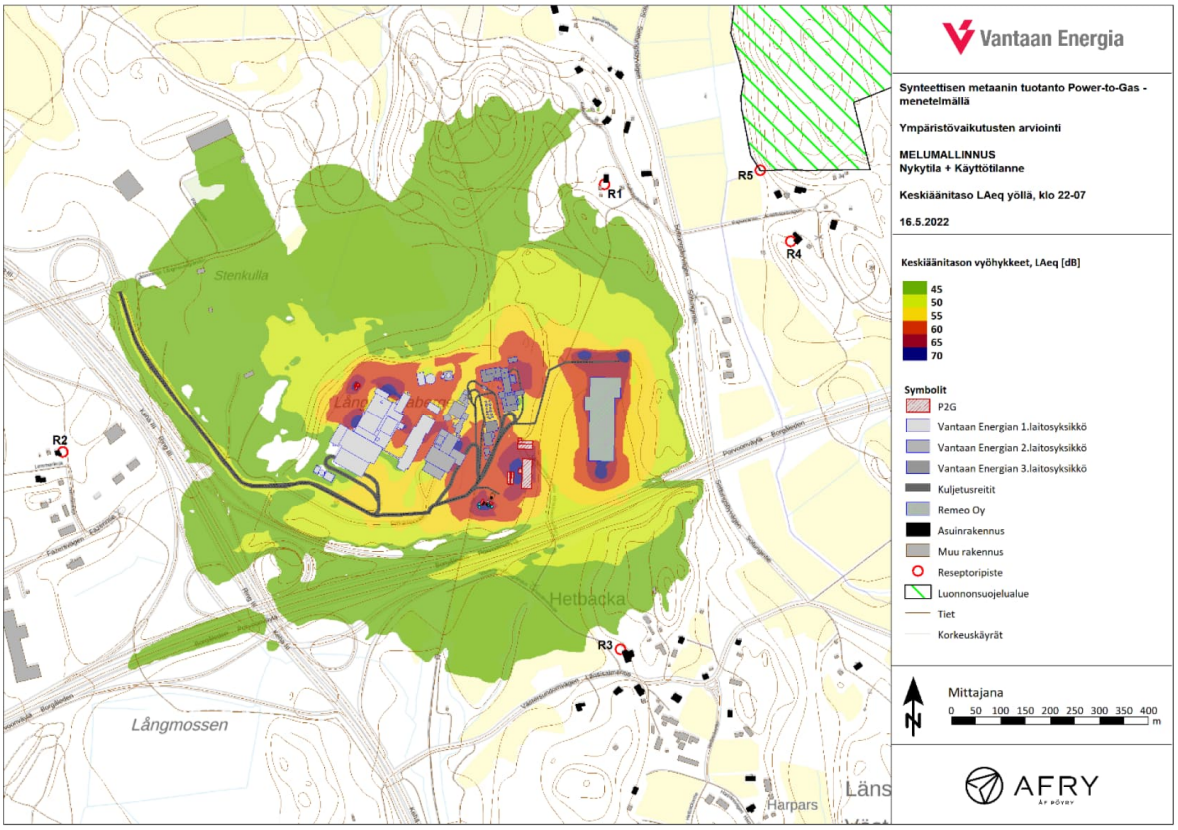
Alueen yhteismelumallinnuksen mukaan laitos voi yöllä nostaa teollisuusmelun osuutta laitoksen eteläpuolella noin +2 dB. Muutos ei ole merkittävä, sillä äänitaso on selvästi alle yöajan ohjearvon 50 dB sekä VT7 tieliikennemelun tason, joka on noin 53 dB lähimmässä altistuvassa kohteessa R3/Länsisalmentie 12 (Taratest, 2020). Keskiäänitason LAeq meluvyöhykkeiden laajuuteen voidaan vaikuttaa melulähteiden sijoittelulla, toiminta-ajoilla sekä tekniikka- ja materiaalivalinnoilla. Koska laitoksen suunnittelu on edelleen kesken, on samalla myös esim. ilmalauhduttimen toiminta tässä valittu pahinta tilannetta vastaavaksi varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Reseptoripiste	Nykytila klo 07-22	Nykytila klo 22-07	Nykytila + P2G klo 07-22	Nykytila + P2G klo 22-07	Melun kasvu klo 07-22	Melun kasvu klo 22-07
R1	45	41	45	41	0	0
R2	47	38	47	39	0	+1
R3	47	40	47	42	0	+2
R4	38	32	38	32	0	0
R5	46	39	46	40	0	+1

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen yhteismelun yhteisvaikutus päivällä ja yöllä, LAeq [dB] (AFRY Finland Oy)

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen päiväajan yhteismelun melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 07–22 (AFRY Finland Oy)

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen yöajan yhteismelun melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 22–07 (AFRY Finland Oy)

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi muuttuva Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikka on Tieluiska Oy:n multa-asema, eikä alueella ole erityisiä luontoarvoja. Kaavamuutoksella ei kumoutuvaan asemakaavan ja nykytilanteeseen verrattuna ole Pitkäsuontie 2 muutoksen osalta vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

Pitkäsuontie 13 alueen muuttamiseen Vantaan Energian hiilineutraalin synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi liittyy YVA-lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä v. 2022 laadittu selvitys laitoshankkeen ympäristövaikutuksista. Arvioinnin yhteysviranomaisena on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja hankkeesta vastaavan Vantaan Energia Oy:n YVA-konsulttina on ollut AFRY Finland Oy. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on valmistunut v. 2022 elokuussa ja siihen liittyvät mm. melumallinnus, lahokaviosammalselvitys sekä yhteenveto HAZID-riskianalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä.

YVA-menettelyyn liittyvien luontoselvityksen (maastokäynti 13.5.2022) sekä lahokaviosammalselvityksen (27.4.2022) perusteella alueella ei havaittu liito-oravan papanoita mutta lahokaviosammalselvityksessä Pitkäsuontie 13 alueelta havaittiin yhteensä 33 itujyväsryhmäesiintymää. Hyvin runsaita itujyväsryhmäkasvustoja tai itiöpesäkkeellisiä kasvustoja ei havaittu. Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen hävittää ko. lahokaviosammalesiintymän. Lahokaviosammal on hyvin pienikokoinen, lahopuulla kasvava sammal. Se on arvioitu erittäin uhanalaiseksi (EN) (*Hyvärinen ym. 2019*) ja kuuluu koko maassa rauhoitettuihin kasvilajeihin ja EU:n luontodirektiivin II-liitteen lajeihin. Viime vuosien selvitysten perusteella pääkaupunkiseudulta tunnetaan satoja lahokaviosammalen esiintymiä. Pitkäsuontie 13 esiintymä luokiteltiin pistearvoluokaltaan pääkaupunkiseudun tunnettujen esiintymien heikkolaatuisimpaan neljännekseen. 142 esiintymää 194 esiintymästä (73 %) on saanut paremman pistearvon. Arvioinnin loppupäätelmä on, että tässä mittakaavassa esiintymä ei ole luonnonsuojelulain 47 §:n tarkoittama lajin säilymiselle tärkeä tai lajin suotuisan suojelutason kannalta merkittävä esiintymispaikka, koska on käytännössä varmaa, että edes sen tuhoutuminen kokonaan ei vaarantaisi lajin säilymistä Vantaalla taikka koko pääkaupunkiseudulla.

Pitkäsuonkalliot-suojaviheralueella arvioidaan olevan vain vähän arvoa eläimistölle, sillä se on pienialainen ja sijoittuu rakennettujen alueiden keskelle vilkkaasti liikennöidyn moottoritien varteen.

Kaavamuutosaluetta lähimmät Uudenmaan maakuntakaavan sekä Vantaan yleiskaavojen mukaiset ekologiset verkostot sijaitsevat noin 300 m Pitkäsuontie 13 kaavamuutosalueen itäpuolella Sotungintien ympäristössä. Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta em. ekologisiin verkostoihin. Pitkäsuontie 13 kaakkoispuolella sijaitseva Porvoonväylän Långmosseninkujan alikulku mahdollistaa eläinten liikkumisen Porvoonväylän erottamien metsäalueiden välillä. Kaavamuutos ei poista alikulkua.

Kaavassa määrätään korttelialueiden vihertehokkuus ja hulevesien hallinta, millä osaltaan edesautetaan kaavamuutosalueen ulkopuoleisten luontoarvojen ja ekosysteemipalveluiden turvaamista.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000-alueita, luonnonsuojelualueita tai Vantaan karttapalvelussa (*2022*) mainittuja arvokkaita luontokohteita.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite on estää rakentamisesta aiheutuva haitallinen hulevesivirtaamien kasvu. Kaavamääräykset edellyttävät, että hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan päivitetty hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

Vantaalla voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan rakennetulta tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin tontilta poistuisi luonnontilassa. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Varsinaisten hulevesirakenteiden lisäksi tonteilla tulee varautua harvinaisempiin sadetilanteisiin.

Kaava-alueella noudatetaan Vantaan kaupungin hulevesien toimintamallin mukaisia ohjeita, jotka varmistavat, että pintavalunnan määrä tai laatu ei muutu merkittävästi rakentamista edeltävästä tilanteesta Ojangonojan tai Westerkullanojan valuma-alueilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Keskeiset vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta aiheutuvat rakentamisesta, rakennusten käytöstä ja ylläpidosta sekä liikenteestä kiinteistöille. Näiden osalta kaavamuutos ei oleellisesti muuta tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna. Kaavamuutos mahdollistaa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvan alueen rakentumisen, mikä on ilmanmuutoksen kannalta parempi vaihtoehto kuin täysin uuden rakennusalueen muodostaminen ja toteuttaminen yhdyskuntarakenteesta irrallaan olevaan neitseelliseen luonnonympäristöön.

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ilmastovaikutukset on arvioitu merkittävän tai kohtalaisen myönteisiksi tarkastelutavasta riippuen. Arvioitaessa ilmakehästä väheneviä kasvihuonekaasupäästöjä nettona (CO_2-talteenotto huomioituna) hankkeella voidaan vähentää päästöjä 20 vuoden tarkastelujaksolla noin -1 104 000 tCO_2e:a. Tällöin vuotuinen päästövähenemä on noin 55 000 tCO_2e, joka kuvastaa nykytasolla noin 5 500 suomalaisen vuosipäästöjä. Päästöjen tuottajan on kuitenkin seurattava RFNBO-polttoaineisiin (Renewable Fuels of Non-Biological Origin) liittyviä tulevia säädöksiä ja laskentasuosituksia ja päätettävä niiden perusteella voidaanko päästöt osoittaa jätevoimalalle vai synteettiselle polttoaineelle. Mikäli päästöt osoitetaankin synteettiselle polttoaineelle ja hiilidioksidin talteenotot positiiviset vaikutukset osoitetaan jätevoimalalle, vähenevät hankekohtaiset päästöt (ilman CO_2-talteenoton huomiointia) VE0:aan (hanketta ei toteuteta) verrattuna 53 %, mikä on 20 vuoden tarkastelujaksolla noin -604 000 tCO_2e:a. Tällöin vuotuinen päästövähenemä on noin 30 000 tCO_2e, joka kuvastaa noin 3 000 suomalaisen vuosipäästöjä.

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaistoksella on välillisesti myönteisiä vaikutuksia liikenteen päästöihin ja sitä kautta pääkaupunkiseudun ilmanlaatuun. Hankkeen myötä fossiilisen dieselin käyttöä voidaan korvata synteettisellä kaasulla, jota olisi mahdollista tankata mm. Pitkäsuontie 2 uudella huoltoasemalla, jolloin dieselin poltosta aiheutuvat lähipäästöt (NO_x, SO_x, hiukkaset) vähenevät, mikä osaltaan parantaa keräily- ja bussireittien alueiden ilmanlaatua. Päästövähennykset kohdistuvat jätekeräyksen takia erityisesti asuinalueille sekä bussiliikenteen reittien varsille.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus on kaupunki- ja rakennussuunnittelussa käytettävä laskennallinen menetelmä, jonka avulla varmistetaan riittävän kasvillisuuden ja muun hulevesiä läpäisevän pinta-alan määrä. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuuden –

viherpintojen ja puiden – avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiöitä. Asemakaavamuutoksen kaavamääräyksissä edellytetään, että korttelialueiden vihertehokkuuksien tulee T/kem-korttelialueella täyttää Vantaalla teollisuustonteilla vaadittava tavoiteluku 0,6 ja huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueella (LHK) kauppa- ja liiketonteilta vaadittava tavoiteluku 0,7.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Liikennemelu ja pienhiukkaset on käsitelty kohdassa 4.4.1.

Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Pitkäsuontien itäosan yhteyteen Porvoonväylän pohjoisreunaan asemakaavoitettu katualue on alueen Pitkäsuo-teeman mukaisesti nimeltään Pitkäsuonpolku - Långmossestigen.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy Pitkäsuontie 13 osalta maankäyttösopimus. Alueen rakentaminen voidaan aloittaa sen jälkeen, kun asemakaavamuutos on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia Oy:	Hannu Laine	
	Matias Siponen	
St1 Oy:	Pauliina Lagerstedt	
	Ella Savolainen	
AFRY Finland Oy:	Arto Heikkinen	
ARKKITEHDIT Q4 Oy:	Ari Mäki-Marttunen	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Mari Jaakonaho	alue-arkkitehti
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija
	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Kimmo Kangas	kaavatekninen koordinaattori
Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
	Heikki Väänänen	liikenteen alueinsinööri
Rakennusvalvonta:	Petri Isokoski	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
Kaupunkiympäristön toimiala, Yhteiset palvelut (rakentaminen):	Mikko Vanhanen	projekti-insinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö /Asemakaavoitus

Vantaa 18.4.2023, 5.9.2023 tarkistettu

Jukka Köykkä
kaavasuunnittelija

Mari Jaakonaho
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	**Täyttämispvm**	**22.08.2023**
Kaavan nimi	002503 Pitkäsuontie 2 ja 13		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	**13.05.2022**
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	**092002503**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	**4,8926**	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	**4,8926**

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,8926**	**100,0**	**8500**	**0,17**	**0,0000**	**8500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,7236	35,2	7500	0,44	1,7236	7500
V yhteensä	0,0000				-0,0001	
R yhteensä						
L yhteensä	3,1690	64,8	1000	0,03	1,7375	1000
E yhteensä	0,0000		0		-3,4610	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,8926**	**100,0**	**8500**	**0,17**	**0,0000**	**8500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,7236	35,2	7500	0,44	1,7236	7500
T/kem	1,7236	100,0	7500	0,44	1,7236	7500
V yhteensä	0,0000				-0,0001	
VL	0,0000				-0,0001	
R yhteensä						
L yhteensä	3,1690	64,8	1000	0,03	1,7375	1000
LHK	1,7776	56,1	1000	0,06	1,7776	1000
Kadut	1,3914	43,9	0		-0,0401	0
E yhteensä	0,0000		0		-3,4610	0
EL	0,0000		0		-1,7773	0
ET	0,0000				-0,0001	
EV	0,0000		0		-1,6836	0
S yhteensä						

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	**Täyttämispvm**	**27.03.2023**
Kaavan nimi	920400ma - Pitkäsuontie 2 ja 13 liittyvä maanalainen asemakaava / satamarata		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	**092920400ma**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]		**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

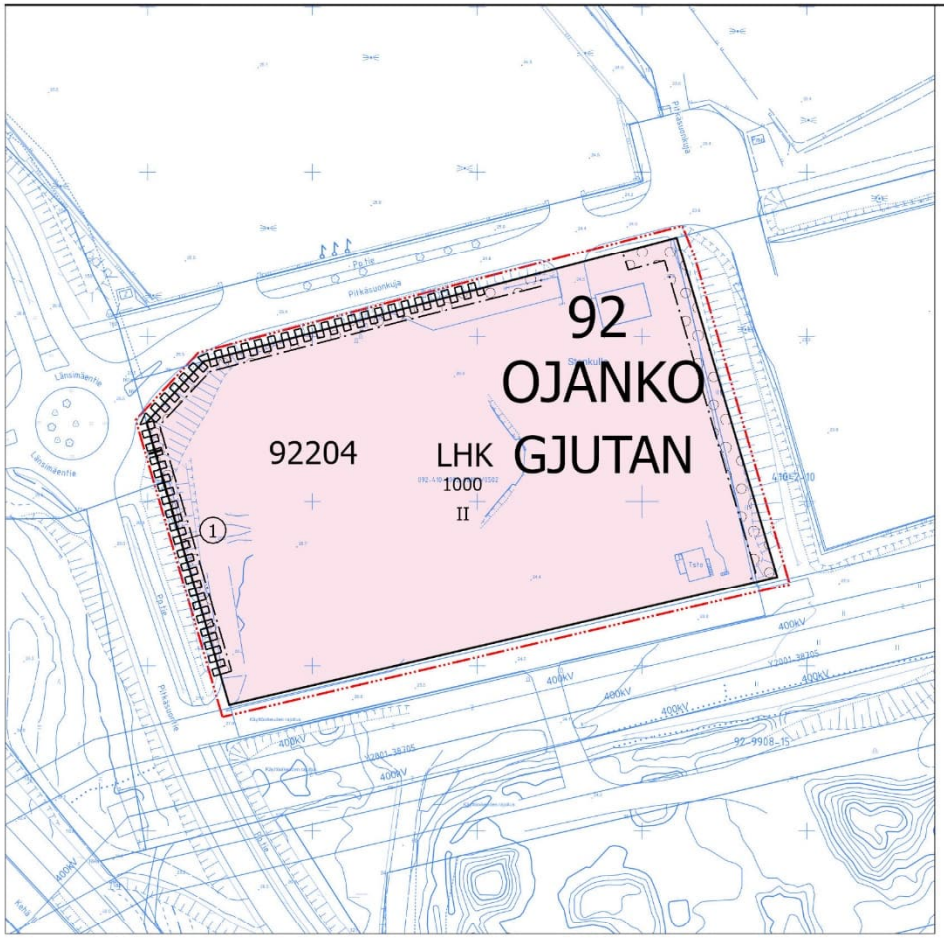
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

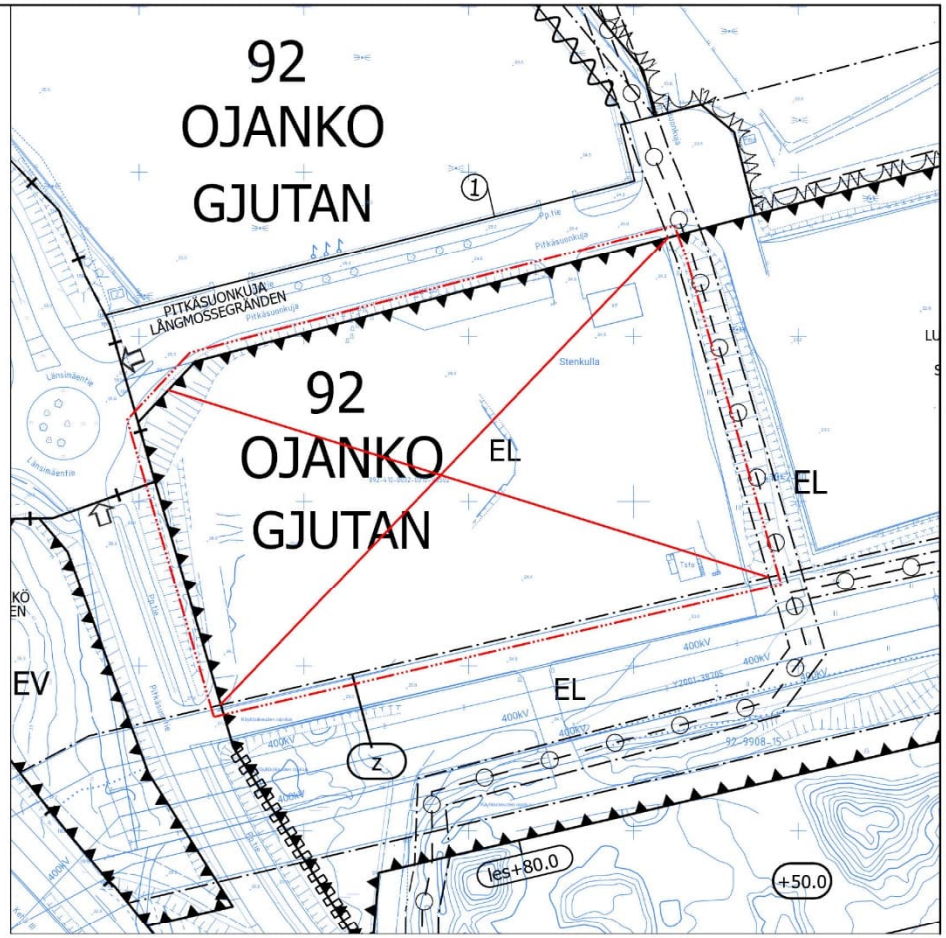
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä						
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2345**			**0,2345**	

Alamerkinnät

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2345**			**0,2345**	
ma-LR	0,2345	100,0		0,2345	

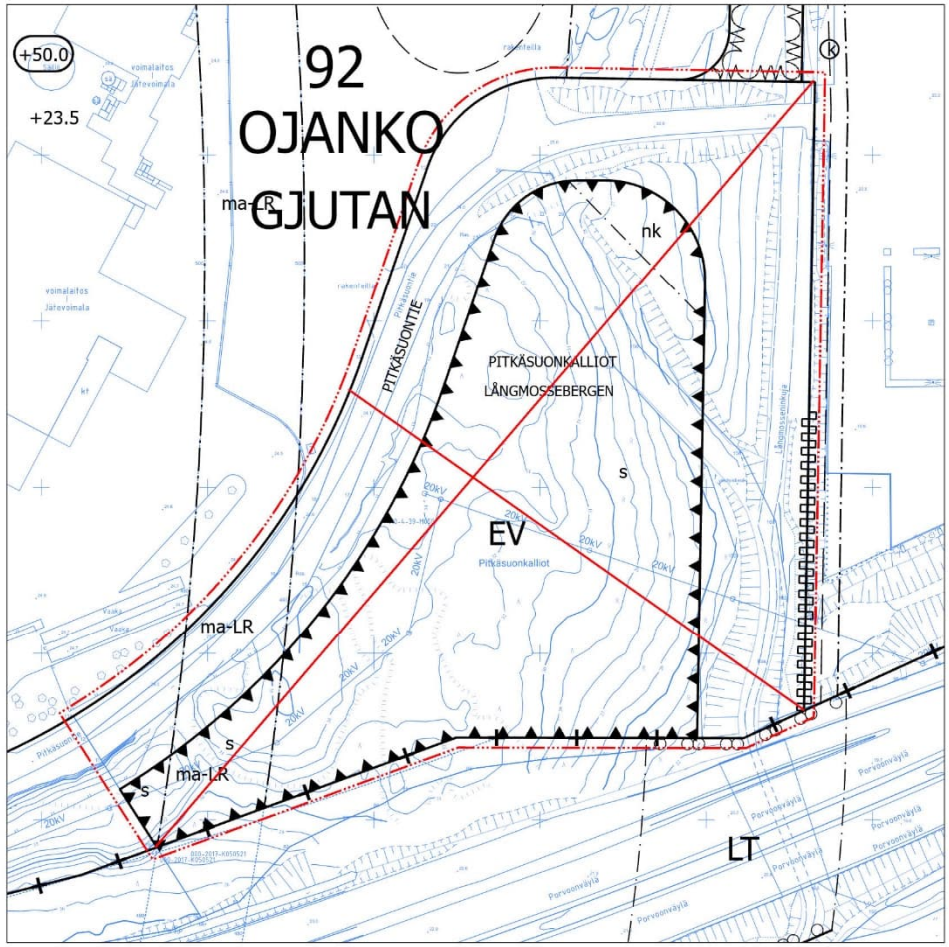

Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13
Pitkäsuontie 2 osalta

50 25 0 50 100 150 200 Metriä

Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13
Pitkäsuontie 13 osalta

0 40 80 160 Metriä

Maanalainen asemakaava 920400ma
(Osa Vuosaaren satamarataa)

1/3

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002503 920400ma	18.4.2023 5.9.2023 tarkistettu

Vantaan kaupunki

002503 - Pitkäsuontie 2 ja 13

Kaupunginosa 92, OJANKO

Asemakaavan muutos
Korttelit 92204 ja 92205 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Osa Vuosaaren satamarataa.

Tonttijako
Korttelit 92204 ja 92205.

1:2000

Vanda stad

LÅNGMOSSEVÄGEN 2 OCH 13

Stadsdel 92, GJUTAN

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 92204 och 92205 samt gatuområde.

Underjordisk detaljplanen
En del av Nordsjös hamnbana.

Tomtindelning
Kvarteren 92204 och 92205.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
LHK	**Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för servicestations- och affärsbyggnader.**
	Alueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat.	I området får servicestation med tillhörande funktioner för bränsledistribution samt reparationsverkstads-, underhålls- och affärslokaler placeras.
	Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.	Dagligvarubutiker får inte placeras i området.
	Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.	Området ska planeras i samarbete med den som äger Länsisalmi–Anttila kraftledningen. Om byggande ska ett separat utlåtande om korsande ledningar skaffas från kraftledningsägare.
	Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.	Bränsledistributionen med cisterner och explosionsfarliga utrymmen ska ligga på minst 36,6 meters avstånd vågrätt mätt från kraftledningens strömledning.
	Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.	Tomten får inte användas för öppen lagring.
	Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.	Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader.
	Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.	Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Borgåleden ska tas i beaktande.
	Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.	Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.

002503 *2/3*

	Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).	Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).
	Korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin. Ympäristö tulee suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.	Kvartersområdet ska inhägnas med staket och avgränsas från omgivningen med konstruktioner eller planteringar. Omgivningen ska planeras så att sikten för olika slags trafik är tillräckligt god i korsningarna.
	Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.
	Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.	Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.
	Polttoaineiden jakelupiste ja polttoainesäiliön ympäristö, pl. kaasu ja nesteytetty kaasu, on varustettava hiekan- ja öljynerottimilla, joista hulevedet on johdettava jätevesiviemäriin.	Bränsledistributionsstället och området kring bränslecisternen, bortsett från gas och kondenserad gas, ska förses med sand- och oljeavskiljare, från vilka dagvattnet ska ledas till avloppssystemet.
	Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.	Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.
	Katujen luiskat saavat ulottua tontille.	Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.
	Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.	Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.
T/kem	**Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.**	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier finns/ får placeras.**
	Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen.	I kvartersområdet får det placeras industri- och lagerbyggnader, energiproduktionsanläggningar samt en anläggning som producerar och lagrar syntetisk metan.
	Ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemalllista tai muuta haittaa ympäristölle.	Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.
	Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla.	Byggnaderna får inte placeras så att de utgör en fara för tunnelns (ma-LR) konstruktioner eller för trafiken i tunneln.
	Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.	Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.
	Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta.	Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Borgåleden ska tas i beaktande.
	Rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko.	Den dominerande färgen på byggnadernas fasader ska vara tämligen mörk.
	Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.	Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.
	Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).	Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).
	Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.	Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Borgåleden så att trafiksäkerheten äventyras.
	Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

002503 *3/3*

	Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.	Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.
	Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.	Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.
	Katujen luiskat saavat ulottua tontille.	Kaavamerkintä (ruotsi)
	Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.	Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.
	KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET
	Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.	Vid byggande eller schaktning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena, konstruktionerna, anläggningarna eller tågtrafiken.
	KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ	TREDIMENSIONELL FASTIGHET
	Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.	Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
——①——	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
—×—×—	**Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
92	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
OJAN	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
92204	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
PITKÄSUONPOLKU	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
+75.0	**Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.**	**Högsta höjd för byggnadens vattentak.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
ma-LR	**Maanalainen rautatietunneli.**	**Underjordiskt järnvägstunnel.**
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall planteras.**
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002503
Pitkäsuontie 2 ja 13 sekä maanalainen asemakaava 920400ma
LAUSUNNOT JA VASTINEET
5.9.2023

Asemakaavoitus MJA, JKÖ.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002503 ja 920400ma /Pitkäsuontie 2 ja 13**. Lausuntoja pyydettiin 8 kpl ja saatiin 1 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, Finavia	Rakenteiden korkeus voi olla enintään tasolla +190. Jatkosuunnittelussa huomioitava, että toiminta ei vaaranna lentoturvallisuutta.	-

NRO 1
Finavia, 19.6.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Pitkäsuontie 2 ja 13 asemakaavamuutoksen (002503) ja maanalaisen asemakaavan (920400ma) ehdotuksesta 26.6.2023 mennessä.

Alueelle suunnitellaan Vantaan Energian synteettisen metaanin tuotantolaitosta ja jakeluasemaa. Asemakaavaehdotuksen selostuksessa ja kaavamääräyksissä on todettu, että mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoituspintoja. Asemakaavaehdotuksen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi on asetettu enintään +75.0, joka vastaa viereisen jätevoimalan savupiippujen korkeutta.

Asemakaavakohde sijaitsee noin 8 km etäisyydellä Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien 2 päästä ja noin 4 km jatkeelta sivuun. Finavia toteaa, että asemakaavan alue sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoase-man esterajoitusalueella, jolla rakenteiden korkeus voi olla enintään tasolla +190. Finavia muistuttaa, että tästä huolimatta kohteen sijainnin vuoksi lentoestelupa tarvitaan sekä pysyville ja väliaikaisille rakenteille ja laitteille, joiden korkeus ylittää 30 m maan- tai vedenpinnasta.

Finavia edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta ja hankkeen jatkosuunnittelussa otetaan asia huomioon. Lentoturvallisuus on huomioitava esimerkiksi laitoksen alas- tai ylösajon aikana mahdollisissa soihdutukseen johtavissa tilanteissa tai vedyn tai metaanin vuototilanteessa.

Mahdollisista lentokieltorajoituksista määrää Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Vastine:
Lentoestelupa-asiat ja lentoturvallisuus on huomioitu kaavamuutoksessa. Kaavamääräyksissä on todettu, että mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman esterajoituspintoja. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella T/kem rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi on asetettu enintään +75.0. Rakennuslupaa myönnettäessä on myös noudatettava Ilmailulakia 864/2014, jossa on määritelty lentoestelupa-asiat sekä kielletty lentoturvallisuudelle vaaraa aiheuttava toiminta. T/kem-korttelialueelle rakennettavan laitoksen toiminta edellyttää myös ympäristölupaa sekä lupaa Tukesilta, joiden yhteydessä huomioidaan mm. lentoturvallisuuteen vaikuttavat laitoksen soihdutukset ja mahdolliset kemikaalionnettomuuksien aiheuttamat riskit.

Tarkistukset:
-

13 § Vastaus Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopumiseen

VD/7293/00.02.00.03/2023

PT/HW/MS/SV

Markku Weckman sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Lentorata-/ Suomiratahankkeesta luopuminen

Maan hallitus on päättänyt, että Suomi-radan eli nopean ratayhteyden suunnittelu Helsingin ja Tampereen välillä keskeytetään. Hallitus on linjannut, että kolmesta ratahankkeesta vain Turun tunnin junaa edistetään. Tulee ryhtyä toimenpiteisiin otsikossa mainittujen ratahankkeiden suunnittelusta irtaantumiseksi ja antaa valtuustolle yksityiskohtainen selonteko mihin Vantaan kaupunki on näissä ratahankkeissa sitoutunut ja millä ehdoilla sitoumuksista on mahdollista irtisanoutua.

Vantaan kaupungin panostuksena, suostumus mahdollistaa raideyhteyden liittäminen Helsinki-Vantaan lentoasemaan on riittävä “kädenojennus” puheena oleville ratahankkeille.”

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Vantaan kaupungin kaupunkistrategian ja johdon toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on 13.12.2023 § 12 hyväksynyt Suomi Rata Oy:n muuttamisen Lentorata Oy:ksi hyväksymällä yhtiön uuden osakassopimuksen, yhtiöjärjestyksen ja omistusjärjestelyt. Konsernijaoston päätös on ollut ehdollinen sille, että kaupunginhallitus hyväksyy periaatepäätöksen Suomi-Rata Oy:n muuttamisesta Lentorata Oy:ksi. **Kaupunginhallitus** on 15.1.2024 § 18 hyväksynyt periaatepäätöksenä Vantaan jatkamisen Lentorata Oy:ksi muutettavassa Suomi-Rata Oy:ssä siten, että Vantaa sitoutuu ainoastaan hankkeen suunnitteluun.

Edellä mainituilla päätöksillä Vantaan kaupunki on sitoutunut osallistumaan Lentorata Oy:n osakkaana lentoradan suunnitteluun. Lentorata Oy:n tarkoituksena on lentoaseman kautta kulkevan Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä rakentamisvaiheen päätöksenteon kannalta oleellisista seikoista kuten maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellista hyödyistä ja mahdollisista haitoista. Lentoradan rakentaminen ja rakentamissuunnittelu eivät kuulu yhtiön tehtävään.

Lentorata Oy:öön jääneet osakkaat (valtio sekä Vantaan, Helsingin ja Lahden kaupungit) ovat tehneet päätökset yhtiön toiminnan ja tarkoituksen muuttamisesta, ja Lentorata Oy:stä pois jääneet Suomi-Rata Oy:n osakkaat ovat myyneet osakkeensa yhtiölle. Yhtiön uusi osakassopimus on allekirjoitettu.

Yhtiön toiminta on muuttunut Lentoradan suunnitteluksi, ja Helsingin ja Tampereen välisen Suomi-Radan suunnittelu on lopetettu.

Vantaan kaupunki on yhtiön uudessa osakassopimuksessa sitoutunut osallistumaan Lentoradan suunnitteluun rakentamisvalmiuteen saakka sijoittamalla enintään 2 405 379,14 euroa Lentorata Oy:öön. Osakassopimus ei sisällä mahdollisuutta yksipuolisesti irrottautua tästä rahoitussitoumuksesta. Osakassopimuksen muuttaminen siten, että Vantaan rahoitussitoumus poistettaisiin, edellyttäisi kaikkien osakassopimuksen osapuolien hyväksyntää.

Vantaa on osakassopimuksessa sitoutunut olemaan luovuttamatta yhtiön osakkeita muutoin kuin osakassopimuksen nimenomaan sallimissa tilanteissa. Uusien osakkaiden tuleminen yhtiöön edellyttää yhtiökokouksen päätöstä, jota kannattaa 3/4 määräenemmistö yhtiön osakkeista ja äänistä. Mikäli uusi osakas on kuntaosakas, niin kaikki kuntaosakkaat käyvät keskinäisiä neuvotteluja koskien sitä minkä tulisi olla niiden keskinäisten rahoitussitoumusten suhde. Vantaalla on oikeus luovuttaa yhtiön osakkeita yhtiöön mukaan otettavalle uudelle osakkaalle vain, mikäli edellä mainittu määräenemmistö on antanut siihen suostumuksensa.

Vantaalla ei ole velvollisuutta jatkaa rakentamisvaiheeseen. Osakassopimuksen mukaan päätös rakentamisvaiheeseen siirtymisestä tehdään edellä mainitulla määräenemmistöllä. Mikäli Yhtiö päättää jatkaa rakentamisvaiheeseen, niin sillä tai sen osoittamalla taholla on oikeus lunastaa yhtiön osakkeet sellaiselta osakkaalta, joka ei jatka yhtiön rahoittajana suunnitteluhankkeen jälkeen, yhden euron vastiketta vastaan. Vastaavasti tällaisella osakkaalla on oikeus vaatia yhtiötä lunastamaan omistamansa osakkeet vastaavin ehdoin yhden euron vastiketta vastaan.

Osakassopimuksen mukaan tilanteessa, jossa edellä mainittu määräenemmistö ei ole viimeistään yhden vuoden kuluessa suunnitteluhankkeeseen sisältyvän viimeisen suunnitelman lainvoimaiseksi tulemisesta päättänyt hyväksyä (i) yhtiön jatkavan suunnitteluhankkeen toteuttamista rakentamisvaiheeseen tai (ii) yhtiön osakkeiden tai liiketoiminnan tai suunnitteluhanketta koskevien suunnitelmien, mukaan lukien niihin mahdollisesti liittyvät immateriaalioikeudet, myymistä kolmannelle taholle tämän tarjoamaa vastiketta vastaan, niin kunkin muun osakkaan kuin Suomen valtion tulee luovuttaa omistamansa osakkeet yhtiölle tai sen osoittamalle taholle yhden euron vastiketta vastaan.

Osakassopimuksen mukaan tilanteessa, jossa yhtiön hallitus havaitsee, että suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve on alkuperäistä arviota suurempi, tai muuten toteaa yhtiöllä olevan kattamatonta rahoitusvajetta, niin sen tulee kutsua osakkaat koolle neuvottelemaan asiasta. Mikäli osakkaat eivät ole kuuden kuukauden kuluessa, tai rahoitusvajeen ratkaisemisen edellyttämässä lyhyemmässä ajassa, siitä, kun asia on siirretty osakkaiden ratkaistavaksi, löytäneet ratkaisua rahoitusvajeen kattamiseksi tai sopineet muusta etenemistavasta, sovelletaan tilanteeseen soveltuvin osin edellisessä kappaleessa kuvattua menettelyä osakkeiden luovuttamisesta yhtiölle. Osakassopimuksen mukaan osapuolten tarkoituksena on, että ensisijaisesti yhtiön toiminta päätetään hallitusti selvitystilamenettelyn kautta.

Yhteenvetona osallistumisesta Lentorata-hankkeeseen voidaan todeta, että Vantaan kaupunki on vuodenvaihteessa päättänyt osallistua lentoradan suunnitteluun eikä kaupunki voi yksipuolisesti irtisanoutua sitoumuksestaan. Sitoutuminen kattaa ainoastaan suunnittelun eikä Vantaalla ole velvollisuutta osallistua lentoradan rakentamisvaiheeseen.

Irtisanoutuminen tässä vaiheessa ei olisi myöskään tarkoituksenmukaista, koska vasta seuraava suunnitteluvaihe tuottaa tarkempaa tietoa Vantaaseen kohdentuvista vaikutuksista: hyödyistä ja

haitoista. Tämän jälkeen on paremmat mahdollisuudet arvioida sitoutumista valtakunnallisesti merkittävään hankkeen edistämiseen paikallisesta näkökulmasta.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa esitysosasta ilmenevä vastaus Markku Weckman sekä 22 muuta valtuutetun aloitteeseen Lentorata/ Suomiratahankkeesta luopumiseksi;
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila poistui kokouksesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- allekirjoitettu Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloite Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopuminen
- Suomi-Rata Oy:n osakassopimus

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:
Konsernilakimies Samuli Vartiainen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

OSAKASSOPIMUS

koskien

LENTORATA OY:TÄ

2024

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

SISÄLLYS

OSAPUOLET ... 3
SOPIMUKSEN TAUSTA ... 3
SOPIMUKSEN TARKOITUS ... 5
1. YHTIÖN TOIMINNAN TARKOITUKSEN MUUTTAMINEN ... 6
2. RAHOITUS ... 6
2.1 Yhtiön omistusrakenne ... 6
2.2 Rahoitussuunnitelma ... 6
2.3 Osakkaiden rahoitussitoumukset ... 7
2.4 Osakasrahoituksen toteuttaminen ... 8
2.5 Tuet ja muut avustukset ... 9
2.6 Yhtiön mahdollisesti tarvitsema lisärahoitus ... 9
2.7 Luotonottoa ja vakuuden antamista koskevat rajoitteet ... 10
3. MAHDOLLINEN RAKENTAMISVAIHEESEEN SIIRTYMINEN JA YHTIÖN TOIMINNAN PÄÄTTÄMINEN SUUNNITTELUHANKKEEN PÄÄTTYESSÄ ... 10
3.1 Mahdollisen Rakentamisvaiheen rahoitus ... 10
3.2 Yhtiön toiminnan päättäminen Suunnitteluhankkeen päättyessä ... 10
4. UUDET OSAKKAAT ... 11
4.1 Yleiset edellytykset ... 11
4.2 Uusien Osakkaiden ja rahoituksen ylijäämän vaikutus Rahoitussitoumuksiin ... 12
5. VOITONJAKO ... 12
6. YHTIÖN HALLINNOINTI ... 13
6.1 Yhtiökokous ... 13
6.2 Hallitus ... 14
6.3 Toimitusjohtaja ... 14
6.4 Yhtiön ja Osakkaiden väliset sopimukset ... 14
7. OSAKKEIDEN LUOVUTTAMINEN ... 14
7.1 Yleinen luovutuskielto ... 14
7.2 Luovutusrajoitukset ... 15
7.3 Sallittu Osakkeiden luovuttaminen ... 15
8. OLENNAISET SOPIMUSRIKKOMUKSET ... 15
9. JULKISUUS JA SALASSAPITO ... 16
10. SITOUMUKSET ... 17
10.1 Sitoumus koskien erillisiä sopimuksia ... 17
10.2 Luopuminen tietyistä vähemmistöoikeuksista ... 17
11. VOIMASSAOLO ... 17
12. YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ ... 17
12.1 Myötävaikutusvelvollisuus ... 17
12.2 Oikeus Yhtiötä koskevaan asiakirja-aineistoon ym. ... 18
12.3 Tulkintajärjestys ... 18
12.4 Ilmoitukset ... 18
12.5 Tulkinta ... 19
12.6 Koko sopimus ... 19
12.7 Oikeuksien käyttämättä jättäminen ... 19
12.8 Siirtokielto ... 19
12.9 Muutokset ... 19
12.10 Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys ... 19
12.11 Sopimukseen sitoutumista koskeva oikeudellinen este ... 19
13. SOVELLETTAVA LAKI JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN ... 20
14. SOPIMUSKAPPALEET ... 20
LIITTEET ... 1

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d...
visma sign
www.vismasign.com

LIITELUETTELO

Liite 1.1	Omistusosuudet ja Rahoitussitoumukset
Liite 1.2	Lentorata Oy yhtiöjärjestys
Liite 1.3	Osapuolten yhteystiedot
Liite 1.4	Suomi-rata Oy:n osakkaiden yksimielinen päätös (Pöytäkirja 1/2024)

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Allekirjoittaneet osapuolet ovat tehneet ja allekirjoittaneet seuraavan osakassopimuksen (jäljempänä liitteineen "**Sopimus**"):

OSAPUOLET

(a) Suomen valtio, edustajanaan liikenne- ja viestintäministeriö (Y-tunnus: 0244632-1), osoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto;

(b) Helsingin kaupunki (Y-tunnus: 0201256-6), osoite: PL 1, 00099 Helsingin kaupunki;

(c) Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9), osoite: Asematie 7, 01300 Vantaa;

(d) Lahden kaupunki (Y-tunnus: 0149669-3), osoite: PL 202, 15101 Lahti;

(e) uusi Osakas, joka liittyy tähän Sopimukseen siten kuin jaksossa 4 määrätään; ja

(f) Suomi-rata Oy ((Y-tunnus: 3176750-3, "**Yhtiö**").

Kohdissa (a)–(e) tarkoitetuista osapuolista käytetään jäljempänä yhdessä nimitystä "Osakkaat" ja kustakin erikseen nimitystä "**Osakas**".

Kohdissa (b)–(d) tarkoitetuista osapuolista sekä kohdassa (e) tarkoitetuista uusista Osakkaista, jotka ovat suomalaisia kuntia tai niiden omistamia yhteisöjä, käytetään jäljempänä yhdessä nimitystä "**Kunta-osakkaat**" ja kustakin erikseen nimitystä "**Kunta-osakas**".

Yhtiöstä ja Osakkaista käytetään jäljempänä yhdessä nimitystä "**Osapuolet**" ja kustakin erikseen nimitystä "**Osapuoli**".

SOPIMUKSEN TAUSTA

A. Sopimuksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma (Vahva ja välittävä Suomi Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58). Hallitusohjelmassa uuden hallituksen tahtotilaksi esitetään, että hallitus edistää nk. lentoratahanketta ja Suomi-rata Oy:n tekemä suunnittelutyö keskeytetään muilta osin. Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti syksyllä 2023 talouspoliittisen ministerivaliokunnan puoltaman toimintatavan mukaisesti neuvottelut Suomi-rata Oy:n omistajien kesken yhtiön toiminnan tarkoituksen muuttamiseksi vastaamaan uuden hallituksen tahtotilaa. Neuvotteluiden aikana selvitettiin omistajien tahtotila jatkaa yhtiössä. Suomi-rata Oy:n omistus jakautui yhtiötä perustettaessa (joulukuu 2020) Suomen valtion lisäksi kahdenkymmenen kunnan ja kaupungin, sekä Finavia Oyj:n kesken. Neuvotteluiden jälkeen omistajat päättivät 7.2.2024 allekirjoitetulla yksimielisellä päätöksellä, että Suomi-rata Oy valtuutetaan hankkimaan yhtiön jättävien osakkaiden omistuksen. Samalla päätöksellä Yhtiön hallitus valtuutettiin mitätöimään yhtiön hankkimat osakkeet. Yhtiö toteutti osakehankinnan helmikuussa 2024 ja rekisteröi muutokset kaupparekisteriin. Hankintaan käytettiin yhtiön kassavaroja. Toimenpiteen vaikutuksesta Yhtiön maksukykyyn pyydettiin sekä Yhtiön että kirjanpitäjän lausunto. Yhtiön tilintarkastajan ja Yhtiön toimittaman selvityksen mukaan Yhtiö ei ollut toimenpiteen hetkellä maksukyvytön eikä suunnattu omien osakkeiden hankkiminen arvioitu heikentävän yhtiön maksukykyä toimenpidettä seuraavan kuuden kuukauden aikana. Yhtiön vapaan oman pääoman määrä ei muodostunut hankinnan seurauksena negatiiviseksi. Suomi-rata Oy:n osakassopimuksen (jäljempänä ”**Alkuperäinen osakassopimus**”) voimassaoloa käsittelevän 11.2 kohdan mukaisesti Alkuperäinen osakassopimuksen voimassaolo päättyi suhteessa Suomi-rata Oy:n omistuksen jättäviin omistajiin, kun Yhtiön tekemä hankinta oli toteutettu. Samaan aikaan omistusmuutosjärjestelyiden rinnalla Suomi-rata Oy:n omistajiksi jäävät Suomen valtio, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki sekä Lahden kaupunki neuvottelivat uudesta osakassopimuksesta (tämä Sopimus) sekä

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Suomi-rata Oy:n omistus- ja rahoitusrakenteen uudelleenjärjestelemisestä. Suomirata Oy:n nimi päätettiin muuttaa Lentorata Oy:ksi. Omistusrakenteen ja nimen muutos rekisteröitiin kaupparekisteriin. Lentorata Oy jatkoi samalla Y-tunnuksella. Lentorata Oy:n omistus ja rahoitusvastuu päätettiin uudelleen järjestellä siten, että Suomen valtio omistaisi 70 %, Helsingin kaupunki 18,17 %, Vantaan kaupunki 9,08 % sekä Lahden kaupunki 2,75 %. Sopimuksessa Osapuolet sopivat, että Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Osakkaat tekevät viivytyksettä Osakkaiden yksimielisen, jonka perusteella Yhtiö suorittaa osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen, jäljempänä "**Osakeyhtiölaki**") 9 luvun 4 §:n mukaisen suunnatun maksuttoman osakeannin, jossa Suomen valtiolle luovutetaan uusia osakkeita 68 531 kappaletta.

B. Lentorata Oy:n tarkoituksena on Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä Rakentamisvaiheen päätöksenteon kannalta oleellisista seikoista kuten maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellista hyödyistä ja mahdollisista haitoista. Selvyyden vuoksi todetaan, että mahdollisten lisäselvitysten tarkoituksena olisi suunnittelun tietopohjan parantaminen ja edistää siten hankkeen rakentamisvalmiutta. Lisäselvitykset tehdään sopimuksessa määritellyn kokonaisrahoituksen puitteissa. ("**Suunnitteluhanke**"). Selvyyden vuoksi todetaan, että rakentamissuunnittelun katsotaan kuuluvan rakentamisvaiheeseen ja siten Yhtiön toimialan ulkopuolelle. Mahdollinen erikseen päätettävä rakentamisvaihe pitäisi sisällään Suunnitteluhankkeen toteuttamisen jälkeiset toimenpiteet, kuten rakentamissuunnittelun ja Suunnitteluhankeen sisältämien kokonaisuuksien rakentamisen kokonaan tai osittain ("**Rakentamisvaihe**").

C. Osapuolet tiedostavat, että Rakentamisvaiheesta tai sen osista ei ole tehty päätöstä, eikä tämän Sopimuksen mukaisen suunnittelun loppuunsaattaminen velvoita Osapuolia rakentamista koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi todetaan, että rakentaminen ei voi tapahtua vain Suomen valtion tai sen määräysvallassa olevien yhteisöjen varoilla, vaan edellytyksenä on, että merkittävä osa Rakentamisvaiheen investointikustannuksista katetaan muilta tahoilta, kuten kunnilta, sekä muilta toimijoilta saatavilla sijoituksilla, tuotoilla tai maksuosuuksilla. Suunnitteluhankkeen rahoituksessa sovellettava omistukseen perustuva kustannusvastuun jakautuminen ei anna viitteitä siitä, missä suhteessa omistus- ja kustannusvastuu jakaantuvat mahdollisen Rakentamisvaiheen aikana. Jos Rakentamisvaiheeseen siirrytään, omistuksen ja kustannuksien jakaantumisesta sovitaan erikseen. Tätä taustaa vasten Osapuolet sitoutuvat myötävaikuttamaan ja osallistumaan Rakentamisvaiheen rakentamiskustannusten kattamistapojen ja investointiedellytysten selvittämiseen. Selvitystyön kohteena on myös Osapuolten ja niiden määräysvallassa olevien tahojen omistamien kiinteistöjen hyödyntämisestä saatavat tuotot ja niiden ohjaaminen Rakentamisvaiheen rahoittamiseen.

D. Alkuperäisen osakassopimuksen kohdan 2.3.4 mukaan Suomi-rata Oy:n arvolisäverokohteluun liittyi epävarmuuksia Suomi-rata Oy:n perustamishetkellä. Alkuperäisen osakassopimuksen tavoitteena oli, että Yhtiön toiminnan arvonlisäverokohtelun epävarmuudesta johtuvat vaikutukset rahoituskustannuksiin ratkaistaan ennen Alkuperäisen osakassopimuksen voimassaolon päättymistä siten, että tosiasiallinen kustannusvastuu Suomi-rata Oy:n rahoituksesta Suomen valtion ja muiden osakkaiden välillä toteutuu mahdollisimman pitkälle, kuten Alkuperäisessä osakassopimuksessa sovittiin Suomi-rata Oy:n osakkaiden välisten rahoituskustannusten jakautumisesta ja osakkaiden rahoitussitoumuksien keskinäisistä suhteista. Kyseinen epävarmuus arvolisäverokohtelua koskien liittyi kysymykseen, onko Suomi-rata Oy oikeutettu vähentämään arvonlisäveron sen tekemistä hankinnoista arvolisäverolain (1501/1993) 102 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Yhtiö on selvittänyt arvonlisäveron vähennysoikeutta verottajan kanssa. Yhtiön antaman selvityksen mukaan verottaja on katsonut, että Suomirata Oy:n suunnittelutoiminta on yleisen arvonlisäverovähennysoikeuden alaista. Tilanteessa, jossa verottajan kanta muuttuisi Lentorata Oy:n toiminta-aikana, sitoutuvat osakkaat neuvottelemaan Yhtiön rahoituskustannuksiin vaikuttavien arvonlisävastuiden jakautumisesta tässä Sopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

E. Suomi-rata Oy haki Verkkojen Eurooppa -välineen (Connecting Europe Facility, CEF) rahoitusta Lentorata-hankkeelle vuoden 2023 rahoituserässä. Rahoitusta haettiin Lentoradan linjaussuunnitteluun, ympäristövaikutusten arviointiin ja yleissuunnitelman laatimiseen. Euroopan komissio päätti haussa hyväksytyistä hankkeista 21. kesäkuuta 2023. Lentoradan suunnitteluun myönnettiin 2,69 miljoonaa euroa. Tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä yhtiölle on maksettu hyväksyttyä CEF-tukea yhteensä 1,345 miljoonaa euroa. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei myönnetyn CEF-tuen kokonaismäärää ole huomioitu Sopimuksen kohdassa 2.2.1 määritellyssä Suunnitteluhankkeen kokonaiskustannuksissa.

SOPIMUKSEN TARKOITUS

A. Sopimus korvaa Suomi-rata Oy:n ja sen osakkaiden välisen Alkuperäisen osakassopimuksen, joka allekirjoitettiin sähköisesti kaikkien omistajien sekä Suomi-rata Oy:n toimesta 27.11.2020-4.12.2020 välisenä aikana. Muutokseen sovelletaan Suomi-rata Oy:n Alkuperäisen osakassopimuksen 12.9 lukua (Muutokset). Yhtiön Osakkaat ovat kannattaneet yksimielisesti Alkuperäisen osakassopimuksen korvaamista tällä Sopimuksella (ml. päivitetyt liitteet). Selvyyden vuoksi todetaan, ettei Alkuperäistä osakassopimusta taikka sen liitteitä sovelleta miltään osin, kun tämä Sopimus on tullut voimaan allekirjoituksilla.

B. Sopimuksen tarkoituksena on sopia tarkemmin Yhtiön hallinnosta, rahoituksesta ja päätöksenteosta, Yhtiön osakkeiden (jäljempänä "**Osakkeet**") omistuksesta ja luovutuksesta ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä Osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa nähden siten, kuin tässä Sopimuksessa on esitetty.

C. Osakkaiden tarkoituksena on rahoittaa Suunnitteluhankkeen kustannukset, kuten tässä Sopimuksessa on tarkemmin kuvattu. Yhtiön toimialana on Suunnitteluhankkeeseen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä Rakentamisvaiheen päätöksenteon kannalta oleellisista seikoista kuten maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellista hyödyistä ja mahdollisista haitoista. Selvyyden vuoksi todetaan, että mahdollisten lisäselvitysten tarkoituksena olisi suunnittelun tietopohjan parantaminen ja edistää siten hankkeen rakentamisvalmiutta. Tehdyt lisäselvitykset tehdään sopimuksessa määritellyn kokonaisrahoituksen puitteissa.

D. Yhtiö voi toteuttaa tämän Sopimuksen asettamien reunaehtojen puitteissa Suunnitteluhankkeeseen liittyvät tehtävät ja toimia Yhtiön toimialalla parhaaksi katsomallaan tavalla.

E. Yhtiö tulee toiminnassaan ottamaan huomioon raideliikenteen hallinnointiin ja suunnitteluun liittyvät lakisääteiset velvollisuutensa. Yhtiön ja Väyläviraston rooleista ja yhteistyöstä Osapuolet toteavat, että ratalain (110/2007) nojalla Väylävirasto toimii hallinnassaan olevan valtion omistaman rataverkon haltijana ja radanpitäjänä. Edelleen ratalain nojalla rataverkon suunnittelu on rataverkon haltijan vastuulla, jolloin valtion rataverkon suunnittelu on lähtökohtaisesti Väyläviraston vastuulla. Raideliikennelain (1302/2018) nojalla Väylävirasto saa kuitenkin ulkoistaa tähän liittyviä tehtäviään. Suunnittelun on tapahduttava rataverkon haltijan eli Väyläviraston valvonnassa sääntelyn edellyttämällä tavalla.

F. Osakkaat tiedostavat, että niiden sijoituksiin liittyy taloudellinen riski.

G. Osakkaat sitoutuvat siihen, että Yhtiö huolehtii yritysvastuustaan esimerkillisesti. Yhtiö sitoutuu harjoittamaan vastuullista ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista liiketoimintaa. Yhtiön tulee toimia ekologisesti, sosiaalisesti sekä taloudellisesti kestävällä tavalla. Lisäksi Yhtiö sitoutuu edellyttämään vastaavaa sitoutumista yhteistyökumppaneiltaan. Yhtiö sitoutuu asettamaan yritysvastuulle mitattavia tavoitteita sekä raportoimaan tavoitteista, niiden saavuttamisesta sekä tulevista tavoitteista Yhtiön yhtiökokouksissa vuosittain.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

H. Yhtiö sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassaolevaa Suomen valtion omistajapoliittista periaatepäätöstä siinä mainittujen soveltamisalamääräysten mukaisesti.

I. Osapuolten tavoitteena on, että Suunnitteluhankkeesta ja Yhtiön toiminnasta tiedotetaan avoimesti.

1. YHTIÖN TOIMINNAN TARKOITUKSEN MUUTTAMINEN

1.1 Osakkaat ovat tänään allekirjoittaneet Yhtiön uuden osakassopimuksen (tämä Sopimus), joka korvaa Alkuperäisen osakassopimuksen.

1.2 Yhtiön alkuperäistä yhtiöjärjestystä on muutettu vastamaan toiminnan tarkoitusta ja uusi yhtiöjärjestys on liitetty tämän Sopimuksen liitteeksi 1.2.

1.3 Sopimuksen allekirjoituksin kukin Osakas vakuuttaa, että sen päätösvaltaiset tahot ovat tehneet tarvittavat täytäntöönpanokelpoiset toimet tämän Sopimuksen ja sen mukaisten oikeustoimien tekemiseksi, mukaan lukien Osakkaan sitoutuminen Yhtiön pääomitukseen siten kuin kohdassa 2 (Rahoitus) tarkemmin sovitaan. Mikäli tällaisesta päätöksestä valitetaan tai päätöksestä on vireillä valitus, niin kyseinen Osakas sitoutuu parhaansa mukaan myötävaikuttamaan siihen, että tämä Sopimus ja sen mukaiset sitoumukset pysyvät kyseisen Osakkaan osalta voimassa ja täytäntöön pantavissa.

1.4 Osapuolet sopivat, että Yhtiön toiminnan muuttamisesta ja nimenvaihdoksesta julkaistaan yhteinen tiedote.

2. RAHOITUS

2.1 Yhtiön omistusrakenne

2.1.1 Suomen valtion tulee omistaa vähintään viisikymmentäyksi prosenttia (51 %) Yhtiön Osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

2.1.2 Lisäksi Suomen valtion ja muiden suomalaisten julkisyhteisöjen ja/tai julkisesti omistettujen yhteisöjen tulee omistaa yhteensä vähintään kolme neljäsosaa (3/4) Yhtiön Osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

2.1.3 Osapuolet sitoutuvat äänestämään ja toimimaan Yhtiön rahoituksen järjestämistä ja Osakkeiden luovuttamista koskevissa tilanteissa sekä kaikissa muissa yhteyksissä siten, että Yhtiön omistusrakenne täyttää aina edellä tässä kohdassa 2.1 kuvatut omistusrakennetta koskevat edellytykset, riippumatta siitä mainitaanko asiasta nimenomaisesti tämän Sopimuksen yksittäisissä kohdissa, joihin sitoumus soveltuu. Tässä kohdassa tarkoitettu sitoumus käsittää päätöksenteon yhdestä tai useammasta suunnatusta osakeannista, jossa Suomen valtiolle annetaan maksutta tai maksua vastaan Yhtiön uusia Osakkeita määrä, jolla Suomen valtion omistus täyttää vähintään kohdan 2.1.1 mukaisen vähimmäistason (antidiluutio), riippumatta muiden Osakkaiden omistusosuuden mahdollisesta laimenemisesta. Tässä kohdassa tarkoitettu antidiluutio-suoja tulee toteuttaa tavalla, joka ei edellytä Suomen valtiota rahoittamaan Yhtiötä tai maksamaan Yhtiölle tai muulle taholle muuta vastiketta, ilman Suomen valtion nimenomaista hyväksyntää muunlaiselle toteutustavalle.

2.2 Rahoitussuunnitelma

2.2.1 Osapuolet toteavat, että kokonaisuudessaan Yhtiö tarvitsee Suunnitteluhankkeen loppuun viemiseksi rahoitusta enintään 25 miljoonaa euroa (ALV 0 %). Tällä rahoituksella katetaan kustannukset, jotka aiheutuvat Suunnitteluhankkeesta sekä muusta Yhtiön organisaation toiminnasta.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

2.2.2 Alustavan arvion mukaan Suunnitteluhankkeen kustannukset jaksottuvat Suunnitteluhankkeen aikana alla olevan taulukon mukaisesti, Osakkaiden kesken Rahoitussitoumusten suhteessa, mikäli tästä Sopimuksesta ei muuta johdu. Tässä kohdassa esitetyt rahamäärät perustuvat alustaviin kustannusarvioihin ja toteutuneet kustannukset voivat olla tässä esitettyjä arvioita suurempia tai pienempiä. Selkeyden vuoksi todetaan, ettei alla esitettyjen vuosikohtaisten arvioiden mahdollisilla muutoksilla ole vaikutusta kohdassa 2.2.1 esitettyyn Suunnitteluhankkeen enimmäisrahoituksen suuruuteen.

Toimintavuosi	2024	2025	2026	2027	2028
Kustannusarvio/sitoumus (miljoonaa euroa)	3,950 milj. €	4,710 milj. €	5, 405 milj. €	8, 435 milj. €	2,50 milj. €

2.2.3 Hallituksen tulee laatia ja toimittaa kullekin Osakkaalle Yhtiötä ja Suunnitteluhanketta koskeva rahoitussuunnitelma ("**Rahoitussuunnitelma**") mahdollisimman nopeasti tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Lisäksi hallituksen tulee päivittää Rahoitussuunnitelmaa Suunnitteluhankkeen aikana vuosittain ja toimittaa päivitetty Rahoitussuunnitelma kullekin Osakkaalle kunkin kalenterivuoden elokuun loppuun mennessä. Vuoden 2024 arvioidun rahoitustarpeen osalta Osakkaat tekevät osakaskohtaisen sijoituksensa Yhtiöön tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen toimitetun Rahoitussuunnitelman mukaisesti.

2.2.4 Rahoitussuunnitelmasta tulee käydä ilmi muun ohessa seuraavat asiat:

(i) tarkennettu päivitetty arvio kustannusten jaksottumisesta Suunnitteluhankkeen aikana;

(ii) arvio suunnitelman laatimista tai päivittämistä seuraavan kalenterivuoden osakaskohtaisesta ja kokonaisrahoitustarpeesta; sekä

(iii) erittely suunnitelman laatimista tai päivittämistä seuraavana kalenterivuonna kerättävän rahoituksen käyttökohteista.

2.3 Osakkaiden rahoitussitoumukset

2.3.1 Kukin Osakas sitoutuu pääomittamaan Yhtiötä Suunnitteluhankkeessa liitteessä 1.1 kuvatulla euromäärällä (kunkin Osakkaan osalta jäljempänä "**Rahoitussitoumus**"). Suomen valtion Rahoitussitoumuksen määrä on kuitenkin alisteinen sille mitä kohdassa 2.3.3 todetaan.

2.3.2 Liitteessä 1.1 mainittu Rahoitussitoumuksen määrä on kunkin Osakkaan osalta sitoumuksen enimmäismäärä eikä Osakkailla ole tämän Sopimuksen nojalla velvollisuutta rahoittaa Yhtiötä Rahoitussitoumuksen ylittäviltä osin. Rahoitussitoumukset tulee kerätä Yhtiölle niiden keskinäisessä suhteessa siten kuin kohdassa 2.4.2 määrätään. Selvyyden vuoksi todetaan, että tietyn Osakkaan Rahoitussitoumuksen määrää ei voi korottaa tätä Sopimusta muuttamalla tai muuten ilman asianomaisen Osakkaan nimenomaista hyväksyntää.

2.3.3 Sopimuksen allekirjoitushetkellä Suomen valtion omistusosuus edustaa kuusikymmentäkahdeksan pilkku kaksikymmentäkaksi (68,22 %) prosenttia Yhtiön osakkeista ja niiden tuottamista äänistä, jolloin Kunta-osakkaiden vastaava osuus on kolmekymmentäyksi pilkku seitsemänkymmentäseitsemän (31,77 %)

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

prosenttia. Kun Sopimuksen kohdan 7.3.4 mukainen omistuksen uudelleen järjestely on toteutettu, Suomen valtion Rahoitussitoumuksen sekä siltä kulloinkin kerättävän osuuden Yhtiön rahoituksesta tulee aina edustaa enintään seitsemänkymmenen prosentin (70 %) suuruista osuutta Rahoitussitoumusten ja kulloinkin kerättävän rahoituksen kokonaismäärästä. Muiden Osakkaiden kuin Suomen valtion osalta vastaavan osuuden on oltava aina yhteensä vähintään kolmekymmentä prosenttia (30 %). Edellä todetusta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli Suomen valtio nimenomaisesti vaatii sen Rahoitussitoumuksen kutsumista Yhtiöön etupainotteisesti. Mikäli muiden Osakkaiden kuin Suomen valtion osuus mistä tahansa syystä laskisi alle kolmenkymmenen prosentin (30 %), niin Suomen valtion Rahoitussitoumusta tarkastetaan automaattisesti alaspäin, jotta edellä mainittu edellytys täyttyy.

2.3.4 Osakkaiden Rahoitussitoumusten määrää voidaan tarkistaa kohdissa 2.5 ja 4.2 mainituissa tilanteissa. Yhtiön hallituksen velvollisuutena on pitää kirjaa kunkin Osakkaan Yhtiölle jo antamasta rahoituksesta sekä jäljellä olevan Rahoitussitoumuksen määrästä.

2.3.5 Riippumatta siitä mitä muualla tässä Sopimuksessa on todettu Osakkaiden Rahoitussitoumuksista, tilanteessa jossa Yhtiön arvonlisäveron vähennysoikeutta koskeva viranomaistulkinta muuttuisi siten, että Yhtiön rahoituskustannukset nousisivat, sitoutuva Osakkaat neuvottelemaan arvonlisäveron kustannusvastuun jakautumisesta. Ratkaisukeinona arvioidaan mahdollisen Tukirahoituksen (kuten määritelty jäljempänä) allokointia Osakkaiden Rahoitussitoumuksien tasapainoa muuttavana siten, että arvolisäverovaikutuksesta tehdään kokonaisuutena Osapuolten välillä kustannusneutraali. Ratkaisua pyritään löytämään lisäksi Suomen valtion lisäpääomituksesta Yhtiölle, jonka kokonaisvaikutus olisi Suomen valtiolle kustannusneutraali (suhteessa Yhtiön kannettavaksi jäävään arvonlisäveroon, eli Suomen valtion tästä saamaan arvonlisäverotuloon). Osapuolet tiedostavat, että tämän kaltainen lisäpääomitus olisi todennäköisesti eduskunnan tulevasta päätöksenteosta riippuvainen.

2.4 Osakasrahoituksen toteuttaminen

2.4.1 Osakkaan tulee maksaa Rahoitussitoumuksensa Yhtiölle hallituksen pyynnöstä maksuerittäin, joiden luku- ja euromäärä määräytyvät sen mukaan kuin hallituksen näkemyksen mukaan on kulloinkin tarpeen Suunnitteluhankkeen rahoituksen järjestämiseksi, huomioiden kuitenkin mitä kohdassa 2.4.2 todetaan. Hallituksen tulee pyytää Rahoitussitoumuksen erän maksamista Osakkaille lähetettävällä kirjallisella ilmoituksella (jäljempänä "**Rahoituskutsu**"). Kukin maksuerä tulee maksaa Yhtiölle rahana. Suunnitteluhankkeen vuosikohtaisen rahoitustarpeen arvioitu enimmäismäärä on määritelty kohdassa 2.2.2 ja tähän perustuen muodostuva osakkaan euromääräinen Rahoitussitoumus Sopimuksen liitteessä 1.1.

2.4.2 Kulloisenkin maksuerän maksamista tulee pyytää kaikilta Osakkailta maksamattomien Rahoitussitoumusten mukaisessa suhteessa ja samoin ehdoin. Edellä sanotusta riippumatta, hallituksen tulee kuitenkin huomioida Suomen valtion mahdollinen nimenomainen vaatimus koskien sen Rahoitussitoumuksen etupainotteista kutsumista Yhtiöön. Tällainen vaatimus on huomioitava myös Rahoitussuunnitelmaa laadittaessa.

2.4.3 Yhtiön hallituksen tulee lähettää Rahoituskutsu Osakkaille vähintään neljäkymmentäviisi (45) pankkipäivää ennen Rahoitussitoumuksen kunkin erän maksupäivää.

2.4.4 Yhtiön Osakkailta keräämä rahoitus on oman pääoman ehtoista ja Yhtiö kerää sen Osakkailta siten kuin hallitus tarkemmin päättää. Rahoitus tulee kerätä Yhtiölle ensisijaisesti kaikkien Osakkaiden Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d...
visma sign
www.vismasign.com

rahastoon osakeomistustensa suhteessa tekemillä suorilla vastikkeettomilla sijoituksilla tai toissijaisesti perustellusta syystä muulla tavalla, kuten järjestämällä osakeanti, jossa kaikki Osakkaat merkitsevät Yhtiön uusia osakkeita merkintähintaa vastaan osakeomistustensa suhteessa. Edellä todetusta suhteesta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli Suomen valtio vaatii sen Rahoitussitoumuksen kutsumista Yhtiöön etupainotteisesti.

2.5 Tuet ja muut avustukset

2.5.1 Osakkaat toteavat, että rahoituksensa turvaamiseksi Yhtiö hakee ja pyrkii saamaan täysimääräisesti CEF-rahoitusta ja mahdollisia muita saatavilla olevia taloudellisia tukia ja avustuksia (jäljempänä yhdessä "**Tukirahoitus**").

2.5.2 Yhtiölle maksettavan Tukirahoituksen vaikutuksesta Rahoitussitoumuksiin päättää Yhtiön yhtiökokous sen jälkeen, kun Tukirahoitus on myönnetty Yhtiölle. Yhtiökokouksen tulee perustaa päätöksentekonsa sen arvioon Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarpeesta päätöksentekoajankohtana, huomioiden mitä kohdissa 2.5.3 ja 2.5.4 todetaan. Lisäksi yhtiökokous voi lykätä päätöksentekoa myöhemmäksi Suunnitteluhankkeen keston aikana, mikäli se katsoo, että Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarvetta on tarkoituksenmukaisempaa arvioida myöhemmässä vaiheessa.

2.5.3 Mikäli Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve arvioidaan alkuperäistä arviota suuremmaksi ja Yhtiöllä todetaan olevan kattamatonta rahoitusvajetta, niin Tukirahoitus vähentää Osakkaiden jäljellä olevien Rahoitussitoumusten määrää euro eurosta niiden keskinäisessä suhteessa (soveltaen mitä seuraavassa alakohdassa todetaan) vain mikäli sitä kannattavat yhtiökokouksessa Osakkaat, joiden hallussa on vähintään kolme neljäsosaa (3/4) Yhtiön Osakkeista ja niiden tuottamista äänistä (jäljempänä "**Määräenemmistö**"). Muussa tapauksessa Tukirahoitus ei vähennä Osakkaiden Rahoitussitoumusten määrää tai johda pääoman palautukseen Osakkaille rahoitusvajetta vastaavalta osin.

2.5.4 Mikäli Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve arvioidaan enintään alkuperäisen arvion mukaiseksi, niin Tukirahoitus vähentää Osakkaiden jäljellä olevien Rahoitussitoumusten määrää euro eurosta niiden keskinäisessä suhteessa (laskettuna kunkin Osakkaan osalta alkuperäisestä kutsumattomasta Rahoitussitoumuksesta). Mikäli tietyn Osakkaan suhteellista osuutta Tukirahoituksesta ei voida vähentää täysimääräisesti kyseisen Osakkaan jäljellä olevan Rahoitussitoumuksen määrästä tai Tukirahoitus maksetaan vasta kun Rahoitussitoumukset on kokonaisuudessaan maksettu, niin Yhtiö palauttaa Osakkaan suhteellista osuutta Tukirahoituksesta vastaavan määrän Yhtiön pääomasta tällaiselle Osakkaalle Osakeyhtiölain sallimissa rajoissa.

2.6 Yhtiön mahdollisesti tarvitsema lisärahoitus

2.6.1 Mikäli Yhtiön hallitus havaitsee, että Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve on alkuperäistä arviota suurempi, tai muuten toteaa Yhtiöllä olevan kattamatonta rahoitusvajetta, niin sen tulee kutsua Osakkaat koolle neuvottelemaan asiasta rahoitusvajeen ratkaisemisen edellyttämässä aikataulussa ja huomioiden se mitä kohdassa 2.3.5 on todettu Yhtiön arvonlisäverokohtelusta, siitä miten Yhtiö saa katettua rahoitusvajeen kohdan 2.5 nojalla Tukirahoituksella, kohdan 4.2 nojalla uuden Osakkaan rahoitussitoumuksella ja/tai muulla oman pääoman ehtoisella rahoituksella. Mikäli Osakkaat eivät ole kuuden (6) kuukauden kuluessa, tai rahoitusvajeen ratkaisemisen edellyttämässä lyhyemmässä ajassa, siitä, kun asia on siirretty Osakkaiden ratkaistavaksi, löytäneet ratkaisua rahoitusvajeen kattamiseksi tai sopineet muusta etenemistavasta, sovelletaan tilanteeseen soveltuvin osin kohdassa 3.2. kuvattua menettelyä Yhtiön toiminnan päättämiseksi. Selkeyden vuoksi todetaan, että edellä kuvattu rahoitusvajeesta johtuva Yhtiön toiminnan päättäminen on ensisijainen toimintamalli suhteessa kohdassa 3.2.1 kuvattuun toimintamalliin.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

2.7 Luotonottoa ja vakuuden antamista koskevat rajoitteet

2.7.1 Yhtiö ei saa ottaa pitkäaikaista, maturiteetiltaan yli yhden (1) vuoden mittaista, vierasta pääomaa eikä sen toimintaa saa muutenkaan rahoittaa pitkäaikaisen vieraan pääoman ehtoisesti. Sanottu ei rajoita esimerkiksi Yhtiön päivittäisessä liiketoiminnassa käytettävän luotollisen tilin tai siinä käytettävien luottokorttien käyttöön ottamista. Yhtiön ottama vieras pääoma kustannuksineen ei saa ylittää maksamattomien Rahoitussitoumusten määrää lisättynä sellaisen Yhtiölle myönnetyn maksamattoman Tukirahoituksen määrällä, jonka osalta yhtiökokous on päättänyt, ettei Tukirahoitus vähennä Rahoitussitoumusten määrää tai johda pääoman palautukseen Osakkaille.

2.7.2 Yhtiö saa antaa vakuuden vain omasta sitoumuksestaan.

3. MAHDOLLINEN RAKENTAMISVAIHEESEEN SIIRTYMINEN JA YHTIÖN TOIMINNAN PÄÄTTÄMINEN SUUNNITTELUHANKKEEN PÄÄTTYESSÄ

3.1 Mahdollisen Rakentamisvaiheen rahoitus

3.1.1 Mikäli neuvotteluiden tuloksena päätetään, että käynnistetään Rakentamisvaihe, vaatii se lisärahoitusta. Mikäli lisäksi päätetään, että Yhtiö vastaa Rakentamisvaiheesta, niin Yhtiö voi kerätä tarvittavan rahoituksen Osakkailta ja/tai kolmansilta osapuolilta erikseen päätettävällä tavalla. Selvyyden vuoksi todetaan, että tällä Sopimuksella tehdyt Rahoitussitoumukset tai niiden keskinäiset suhteelliset osuudet eivät luo olettamaa mahdolliseen myöhempään Rakentamisvaiheen rahoitukseen, rahoitussitoumuksiin tai niiden suhteellisiin osuuksiin tai muihin rahoituksen ehtoihin.

3.1.2 Selvyyden vuoksi todetaan, että edellä jaksossa 2.3 kuvattua Rahoitussitoumusta lukuun ottamatta Osakkailla ei kuitenkaan ole tämän Sopimuksen perusteella velvollisuutta rahoittaa Yhtiötä.

3.1.3 Osapuolet tiedostavat, että mikäli mahdollisessa Rakentamisvaiheessa päätetään käyttää Yhtiötä, niin tämä voi edellyttää Yhtiön omistus- ja rahoitusrakenteen uudelleenjärjestelemistä sekä tämän Sopimuksen korvaamista uudella tai uudistetulla osakassopimuksella. Yhtiön uuden osakassopimuksen hyväksymisessä noudatetaan kohdan 12.9 (Muutokset) mukaista päätöksentekovaatimusta.

3.2 Yhtiön toiminnan päättäminen Suunnitteluhankkeen päättyessä

3.2.1 Mikäli Osakkaiden Määräenemmistö ei ole viimeistään yhden (1) vuoden kuluessa Suunnitteluhankkeeseen sisältyvän viimeisen suunnitelman lainvoimaiseksi tulemisesta päättänyt hyväksyä (i) Yhtiön jatkavan Suunnitteluhankkeen toteuttamista Rakentamisvaiheeseen tai (ii) Yhtiön Osakkeiden tai liiketoiminnan tai Suunnitteluhanketta koskevien suunnitelmien, mukaan lukien niihin mahdollisesti liittyvät immateriaalioikeudet, myymistä kolmannelle taholle tämän tarjoamaa vastiketta vastaan, tai (iii) mikäli kohdassa 2.6.1. kuvattu edellytys on täyttynyt, niin kunkin muun Osakkaan kuin Suomen valtion tulee luovuttaa omistamansa Osakkeet Yhtiölle tai sen osoittamalle taholle yhden (1) euron vastiketta vastaan. Kunkin Osapuolen tulee toimia vilpittömässä mielessä ja pidättäytyä toimimasta siten, että se pyrkisi tämän kohdan nojalla saamaan suoraa taloudellista tai muuta hyötyä omaksi hyväkseen muiden Osakkaiden kustannuksella.

3.2.2 Kohdassa 3.2.1 tarkoitettua Osakkeiden tai Yhtiön liiketoiminnan tai Suunnitteluhanketta koskevien suunnitelmien, mukaan lukien niihin mahdollisesti liittyvät immateriaalioikeudet, myymistä koskevaa päätöstä tehtäessä on kiinnitet-

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

tävä huomiota siihen, että ostajalla on riittävä kyky ja taloudelliset resurssit jatkaa Suunnitteluhankkeen tai sen osan toteuttamista Rakentamisvaiheessa ja tämä on vilpittömässä mielessä tehnyt muutoinkin uskottavan ja toteuttamiskelpoisen tarjouksen.

3.2.3 Osapuolet ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin Yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja Yhtiön purkamiseksi sen jälkeen, kun Yhtiö on myynyt tai muuten luovuttanut liiketoimintansa tai Suunnitteluhanketta koskevat suunnitelmat, mukaan lukien niihin mahdollisesti liittyvät immateriaalioikeudet kolmannelle taholle. Osapuolten tarkoituksena on, että ensisijaisesti Yhtiön toiminta päätetään hallitusti selvitystilamenettelyn kautta.

3.2.4 Mikäli Yhtiö jatkaa Rakentamisvaiheeseen, niin sillä tai sen osoittamalla taholla on oikeus lunastaa Osakkeet sellaiselta Osakkaalta, joka ei jatka Yhtiön rahoittajana Suunnitteluhankkeen jälkeen, yhden (1) euron vastiketta vastaan. Vastaavasti tällaisella Osakkaalla on oikeus vaatia Yhtiötä lunastamaan omistamansa Osakkeet vastaavin ehdoin yhden (1) euron vastiketta vastaan, kuitenkin aina Osakeyhtiölain sallimissa rajoissa.

3.2.5 Mikäli Määräenemmistö päättää hyväksyä kohdassa 3.2.1 tarkoitetun Osakkeiden myymisen kolmannelle taholle (alakohta (ii)), niin kukin Osakas sitoutuu myymään omistamansa Osakkeet asianomaiselle ostajalle samanaikaisesti ja vastaavin ehdoin kuin Määräenemmistö. Osakkaat vastaavat Osakkeiden myynnistä aiheutuvista transaktiokustannuksista siinä suhteessa kuin ne omistava Yhtiön Osakkeita.

4. UUDET OSAKKAAT

4.1 Yleiset edellytykset

4.1.1 Yhtiön osakkeenomistajaksi voi myöhemmin tulla yksi tai useampi uusi Osakas, esimerkiksi Yhtiön järjestämän osakeannin tai Osakkeiden luovuttamisen johdosta, vain mikäli sen hyväksymistä kannattaa Yhtiön yhtiökokouksen Määräenemmistö. Mikäli uusi Osakas on Kunta-osakas, niin kaikki Kunta-osakkaat käyvät keskinäisiä neuvotteluja koskien sitä minkä tulisi olla niiden keskinäisten Rahoitussitoumusten suhde.

4.1.2 Yhtiön Osakkeiden saaminen haltuun ja Yhtiön Osakkaaksi tuleminen on ehdollinen sille, että (i) uusi osakas liittyy tämän Sopimukseen Osapuoleksi allekirjoittamalla Yhtiön yhtiökokouksen hyväksymän liittymissopimuksen ja sitoutuu tämän Sopimuksen mukaisiin Osakkaiden velvollisuuksiin ja (ii) Suomen valtion omistus- ja äänivaltaosuus Yhtiössä säilyy aina vähintään viidenkymmenenyhden prosentin (51 %) suuruisena. Liittymissopimuksessa tulee määrätä uuden Osakkaan vastattavaksi tulevan Rahoitussitoumuksen euromäärä.

4.1.3 Osakkaat valtuuttavat tämän Sopimuksen voimassaolon ajaksi Yhtiön hyväksymään puolestaan uuden Osakkaan kanssa tehtävän liittymissopimuksen oleellisesti vähintään samoin ehdoin kuin mitä tässä Sopimuksessa on kuvattu Osakkaiden velvollisuuksiksi. Samalla kukin Osakas valtuuttaa Yhtiön hyväksymään uuden Osakkaan Sopimuksen Osapuoleksi. Selkeyden vuoksi todetaan, että Yhtiö voi hyväksyä tämän kohdan mukaisesti tehtävän liittymissopimuksen ja uuden Osakkaan vain, mikäli yhtiökokous on näin kohdan 4.1.1 mukaisesti etukäteen päättänyt.

4.1.4 Yhtiön uudeksi Osakkaaksi voidaan hyväksyä muu taho kuin suomalainen julkisyhteisö tai julkisesti omistettu yhteisö vain sillä edellytyksellä, että kohdissa 2.1.1 ja 2.1.2 todetut edellytykset täyttyvät.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

4.2 **Uusien Osakkaiden ja rahoituksen ylijäämän vaikutus Rahoitussitoumuksiin**

4.2.1 Yhtiön uuden Osakkaan, joka tulee Yhtiön Osakkaaksi muuten kuin jo olemassa olevien Osakkeiden luovuttamisen myötä, Rahoitussitoumuksen sekä mahdollisen Yhtiön rahoituksen ylijäämän vaikutuksesta aiempien Osakkaiden jäljellä oleviin Rahoitussitoumuksiin päättää Yhtiön yhtiökokous. Yhtiökokouksen tulee perustaa päätöksentekonsa sen arvioon Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarpeesta päätöksentekoajankohtana, huomioiden mitä kohdissa 4.2.2–4.2.4 todetaan. Lisäksi yhtiökokous voi lykätä päätöksentekoa myöhemmäksi Suunnitteluhankkeen keston aikana, mikäli se katsoo, että Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarvetta on tarkoituksenmukaisempaa arvioida myöhemmässä vaiheessa.

4.2.2 Mikäli Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve arvioidaan alkuperäistä arviota suuremmaksi ja Yhtiöllä todetaan olevan kattamatonta rahoitusvajetta, niin uuden Osakkaan Rahoitussitoumuksen määrä vaikuttaa muiden Osakkaiden Rahoitussitoumusten määriin siten kuin alla esitetään, vain mikäli sitä kannattaa yhtiökokouksessa Määräenemmistö, soveltaen mitä kohdassa 4.2.4 todetaan:

(i) uuden Kunta-osakkaan Rahoitussitoumuksen määrä vähentää aiempien Kunta-osakkaiden jäljellä olevien Rahoitussitoumusten määrää euro eurosta niiden keskinäisessä suhteessa (laskettuna kunkin aiemman Kunta-osakkaan osalta alkuperäisestä kutsumattomasta Rahoitussitoumuksesta); ja

(ii) uuden Osakkaan, joka ei ole Kunta-osakas, Rahoitussitoumuksen määrä vähentää kaikkien aiempien Osakkaiden jäljellä olevien Rahoitussitoumusten määrää euro eurosta niiden keskinäisessä suhteessa (laskettuna kunkin aiemman Osakkaan osalta alkuperäisestä kutsumattomasta Rahoitussitoumuksesta).

4.2.3 Muussa kuin edellisessä kohdassa kuvatussa tapauksessa uuden Osakkaan rahoitussitoumus ei vähennä muiden Osakkaiden Rahoitussitoumusten määrää tai johda pääoman palautukseen muille Osakkaille rahoitusvajetta vastaavalta osin.

4.2.4 Mikäli Suunnitteluhankkeen kokonaisrahoitustarve arvioidaan enintään alkuperäisen arvion mukaiseksi, niin uuden Osakkaan Rahoitussitoumuksen määrä tai Yhtiön rahoituksen ylijäämä vaikuttaa muiden Osakkaiden Rahoitussitoumusten määrään siten kuin kohdan 4.2.2 alakohdassa (i) on kuvattu uuden Kunta-osakkaan Rahoitussitoumuksen osalta ja alakohdassa (ii) on kuvattu muun uuden Osakkaan Rahoitussitoumuksen tai Yhtiön rahoituksen ylijäämän osalta. Mikäli tietyn aiemman Osakkaan suhteellista osuutta uuden Osakkaan Rahoitussitoumuksesta tai Yhtiön rahoituksen ylijäämästä ei voida vähentää täysimääräisesti kyseisen Osakkaan jäljellä olevan Rahoitussitoumuksen määrästä, niin Yhtiö palauttaa osuutta vastaavan määrän Yhtiön pääomasta tällaiselle Osakkaalle Osakeyhtiölain sallimissa rajoissa. Selvyyden vuoksi todetaan, että Suomen valtion omistusosuutta koskee kohdan 2.1.3 mukainen antidiluutio-suoja. Muiden Osakkaiden kuin Suomen valtion omistusosuuksien keskinäisen suhteen tulee kuitenkin vastata niiden Rahoitussitoumusten keskinäistä suhdetta (laskettuna kutsumattomista Rahoitussitoumuksista).

5. VOITONJAKO

5.1 Osapuolten tarkoituksena on, että Yhtiö käyttää keräämänsä varat Suunnitteluhankkeeseen sekä muiden Suunnitteluhankkeen aikaisesta toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen eikä Yhtiö lähtökohtaisesti jaa osinkoa Osakkaille.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

6. YHTIÖN HALLINNOINTI

6.1 Yhtiökokous

6.1.1 Osakkailla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan Osakeyhtiölain mukaisesti huomioiden, mitä tässä Sopimuksessa, erityisesti kohdassa 8.1, on todettu.

6.1.2 Varsinainen yhtiökokous pyritään järjestämään kalenterivuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi Yhtiö järjestää Suunnitteluhankkeessa vähintään yhden (1) kerran vuodessa Yhtiön hallituksen tarkemmin määrittämänä ajankohtana osakaskokouksen, jossa Osakkaille tiedotetaan Suunnitteluhanketta koskevista ajankohtaisista asioista ja jossa Osakkailla on mahdollisuus keskustella Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan kanssa Yhtiön toimintaan ja Suunnitteluhankkeeseen liittyvistä kysymyksistä.

6.1.3 Riippumatta siitä mitä Osakeyhtiölaissa säädetään, seuraavista asioista päättää aina Yhtiön yhtiökokous (pois lukien mahdolliset nimenomaiset hallitukselle annetut valtuutukset) ja hyväksyvän päätöksen tekeminen edellyttää Määräenemmistön kannatusta:

(i) Kohdissa 2.5.3, 3.1.3, 3.2.1, 4.1.1 ja 4.2.2 mainitut tilanteet;

(ii) Yhtiön siirtyminen toiminnassaan Rakentamisvaiheeseen tai Yhtiön toiminnan muu laajentaminen;

(iii) Yhtiön toiminnan lopettaminen;

(iv) Yhtiön omaisuuden luovuttaminen muuten kuin joko tavanomaiseen liiketoimintaan liittyen tai tämän Sopimuksen ehtojen nojalla;

(v) Rakentamisvaiheen investointikustannuksiin ja/tai radan toiminnallisuuksiin oleellisesti vaikuttavat vaihtoehtoiset suunnitteluratkaisut, mikäli tästä ei aiheudu merkittävää haittaa Yhtiön operatiiviselle toiminnalle. Lisäksi tällaisia suunnitteluratkaisuja koskee kohdan 12.2.2 mukainen tiedottamisvelvollisuus;

(vi) Yhtiöjärjestyksen muuttaminen;

(vii) Suunnattu osakeanti;

(viii) Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen;

(ix) Suunnattu omien osakkeiden antaminen; ja

(x) Sulautuminen ja jakautuminen.

6.1.4 Mikäli mikään esitys asiassa, josta päättäminen edellyttää Määräenemmistön kannatusta, ei saa Yhtiökokouksessa päätöksen tekemiselle vaadittavaa kannatusta, sitoutuvat Osakkaat neuvottelemaan käsiteltävästä asiasta ja äänestämään asiasta uudestaan kahdentoista (12) viikon kuluessa hylkäävästä päätöksestä. Mikäli Yhtiön toiminnan lopettamista koskeva esitys ei saa toisellakaan käsittelykerralla vaadittavaa kannatusta, niin Yhtiö asetetaan selvitystilaan, mikäli sitä kannattaa vähintään puolet (1/2) Yhtiön Osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

6.2 Hallitus

6.2.1 Yhtiön hallitukseen kuuluu enintään seitsemän (7) varsinaista jäsentä. Yhtiön hallitukseen ei valita varajäseniä.

6.2.2 Osakkailla on oikeus nimetä hallituksen jäsenet seuraavasti:

(i) Suomen valtiolla on oikeus nimetä neljä (4) hallituksen jäsentä; ja

(ii) muilla Osakkailla on kullakin oikeus nimetä yksi (1) hallituksen jäsen.

6.2.3 Mikäli hallituksen jäsenten nimeämiseen oikeutetut Osakkaat haluavat nimetä uuden hallituksen jäsenen aiemman hallituksen jäsenen tilalle muutoin kuin Yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa, niin asiasta tulee ilmoittaa Yhtiön hallituksen puheenjohtajalle. Tällöin hallituksen tulee ilman aiheetonta viivettä kutsua koolle ylimääräinen yhtiökokous, jossa muutos pannaan täytäntöön. Varsinaisessa yhtiökokouksessa toteutettavien hallituksen jäsenten vaihdosten osalta hallituksen jäsenen nimeämiseen oikeutetut Osakkaat pyrkivät ilmoittamaan vaihdoksesta etukäteen mahdollisimman varhain ennen kokousta hallituksen puheenjohtajalle.

6.2.4 Suomen valtio nimeää hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6.2.5 Osakkaat sitoutuvat nimeämään hallituksen jäseniksi ainoastaan sellaisia henkilöitä, joilla on Yhtiön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja jotka ovat ominaisuuksiltaan muutoin sopivia hallituksen jäseniksi.

6.2.6 Riippumatta siitä mitä Osakeyhtiölaissa määrätään, hyväksyvän päätöksen tekeminen hallituksessa toimitusjohtajan valinnasta tai erottamisesta edellyttää, että päätöstä kannattaa vähintään kuusi (6) hallituksen jäsentä.

6.2.7 Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista.

6.2.8 Yhtiö sitoutuu järjestämään johdolleen tavanomaisen johdon vastuuvakuutuksen ja varmistamaan sen voimassaolon koko toimintansa ajan.

6.3 Toimitusjohtaja

6.3.1 Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka valitsee ja erottaa hallitus. Hankkeen sisällön muuttuessa ja supistuessa edellä tässä Sopimuksessa kuvatulla tavalla, Osakkaat pitävät tärkeänä, että hallitus arvioi yhtiön organisoitumista huomioiden tapahtuneet muutokset.

6.4 Yhtiön ja Osakkaiden väliset sopimukset

6.4.1 Kaikki merkittävät kaupalliset sopimukset ja muu kaupallinen yhteistyö yhtäältä Yhtiön ja toisaalta Osakkaan sekä Osakkaan lähipiiriin kuuluvien yhteisöjen välillä tulee käsitellä Yhtiön hallituksessa ja toteuttaa markkinaehtoisesti sekä ottaen huomioon lainsäädännön asettamat vaatimukset Yhtiön toiminnalle.

7. OSAKKEIDEN LUOVUTTAMINEN

7.1 Yleinen luovutuskielto

7.1.1 Yhtiön Osakkeiden tai niihin perustuvien oikeuksien tai velvollisuuksien luovuttaminen, lahjoittaminen, siirtäminen, antaminen vakuudeksi tai panttaaminen muutoin kuin tämän Sopimuksen nimenomaisen määräyksen perusteella on kiellettyä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

7.2 **Luovutusrajoitukset**

7.2.1 Osapuolet toteavat, että Yhtiön yhtiöjärjestys sisältää lunastus- ja suostumuslausekkeen.

7.2.2 Osakkaat sopivat, että Osakkeiden myyntimenettely määräytyy Osakkaiden kesken aina ensisijaisesti tämän Sopimuksen eikä yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Osapuolet sitoutuvat olemaan vetoamatta Sopimuksen sallimissa luovutustilanteissa Yhtiön yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeeseen ja lisäksi Yhtiön hallituksen tulee tarvittaessa antaa suostumuksensa tällaisille luovutuksille.

7.2.3 Mikäli Osakkeita luovutetaan tämän Sopimuksen vastaisesti, noudatetaan Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaista lunastusmenettelyä.

7.3 **Sallittu Osakkeiden luovuttaminen**

7.3.1 Osakkaalla on oikeus luovuttaa Osakkeita Yhtiöön mukaan otettavalle uudelle Osakkaalle vain, mikäli Määräenemmistö on antanut siihen suostumuksensa, soveltaen soveltuvin osin, mitä jaksossa 4 on sovittu.

7.3.2 Riippumatta siitä mitä tässä Sopimuksessa on muutoin sovittu, Osakkaalla on oikeus siirtää kaikki Osakkeensa ja tämä Sopimus lähipiiritaholle, joka on Osakkaan yksinomaisessa tai Osakkaan tosiasiallisen määräysvallan haltijan kanssa samassa määräysvallassa oleva taho. Lisäksi edellytyksenä luovutukselle on, että (i) luovutuksensaaja sitoutuu noudattamaan tätä Sopimusta ja (ii) Osakkeet luovuttanut Osakas sitoutuu toissijaisesti luovutuksensaajaan nähden tämän Sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseen Yhtiötä ja muita Osakkaita sekä Yhtiön mahdollisia rahoittajia kohtaan. Vaatimukset voidaan osoittaa Osakkeet luovuttaneelle Osakkaalle välittömästi, mikäli luovutuksensaaja ei ole noudattanut Sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

7.3.3 Osakkailla on oikeus sopia järjestelyistä, joilla Osakkaiden omistuksen keskinäistä suhdetta muutetaan tai yksi tai useampi Osakas luopuu Yhtiön omistuksesta. Osakkaiden sopimat Yhtiön sisäiset omistusmuutokset sekä Yhtiön omistuksesta luopuminen tulee tapahtua ensisijaisesti Yhtiön omien Osakkeiden suunnatulla hankinnalla. Sisäiset muutokset omistussuhteissa sekä oikeus luopua omistuksesta edellyttää Osakkaiden yksimielistä päätöstä.

7.3.4 Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Osakkaat allekirjoittavat viivytyksettä Osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n mukaisen yksimielisen päätöksen, jonka perusteella Yhtiö suorittaa Osakeyhtiölain 9 luvun 4 §:n mukaisen suunnatun maksuttoman osakeannin, jossa Suomen valtiolle suunnataan Yhtiön uusia osakkeita yhteensä 68 531 kappaletta.

8. OLENNAISET SOPIMUSRIKKOMUKSET

8.1 Mikäli Osakas rikkoo tätä Sopimusta olennaisesti eikä sopimusrikkomusta ole korjattu kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa toisen Osapuolen tekemän sopimusrikkomusta koskevan perustellun kirjallisen reklamaation esittämisestä, niin Osapuolet sitoutuvat ensisijaisesti sopimaan erimielisyyden neuvotteluteitse ja ratkaisemaan erimielisyyden lopullisesti välimiesmenettelyssä kohdan 13.2 mukaisesti. Jos asiaa ei saada neuvotteluteitse ratkaistua ja välimiesmenettelyssä todetaan sopimusrikkomuksen olemassaolo, Sopimusta rikkonut Osakas menettää kaikki tämän Sopimuksen nojalla sille muuten kuuluvat oikeutensa sekä sitoutuu olemaan käyttämättä sille Osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen tai muulla perusteella Yhtiön osakkaana muuten kuuluvia hallinnoimisoikeuksiaan (kuten äänioikeus sekä oikeus osallistua yhtiökokouksiin) välittömästi kunnes sopimusrikkomusta ei enää ole. Mikäli olennaisen sopimusrikkomuksen olemassaoloa koskeva erimielisyys on ratkaistu Sopimuksen kohdan 13.2 mukaisesti, olennaiseen sopimusrikkomukseen syyllistyneen Osakkaan omistamia Osakkeita ja niiden tuottamia ääniä ei oteta huomioon laskettaessa kohdan 2.5.3 mukaista

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Määräenemmistöä. Sopimusrikkomusta koskevan reklamaation esittäjän tulee aina antaa kirjallinen reklamaationsa tiedoksi Yhtiön hallitukselle sekä muille Osapuolille ilman aiheetonta viivytystä. Selvyyden vuoksi todetaan, että tässä kohdassa tarkoitettu Sopimuksen nojalla kuuluvien oikeuksien menettäminen ei vaikuta Osakkaan velvollisuuteen jatkaa kohdassa 2.4 tarkoitettujen Rahoituskutsujen suorittamista eikä oikeuksien menettäminen vaikuta Osakkaan Rahoitussitoumuksen kokonaismäärään.8.2 Sopimuksen olennaiseksi rikkomiseksi katsotaan aina Rahoitussitoumuksen mukaisen Yhtiön rahoittamisen laiminlyönti.

9. JULKISUUS JA SALASSAPITO

9.1 Tämä Sopimus on julkinen.

9.2 Suunnitteluhankkeen yhteydessä tai myöhemmin Osapuolet saattavat luovuttaa toisilleen luottamuksellista tietoa Osapuolta, Yhtiötä tai Yhtiön osakeomistusta koskevista asioista (jäljempänä "**Luottamuksellinen Tieto**"). Osapuolet sitoutuvat pitämään kaiken toisilta Osapuolilta tämän Sopimuksen puitteissa välittömästi tai välillisesti saamansa Luottamuksellisen Tiedon luottamuksellisena ja olemaan ilmaisematta sitä muille. Luottamuksellinen Tieto tulee aina mahdollisuuksien mukaan merkitä selkeästi merkinnöin "Liikesalaisuus", "Luottamuksellinen" tai "Salainen".

9.3 Salassapitovelvollisuus ei kuitenkaan koske tietoa (jota olisi ilman alla yksilöityä syytä pidettävä Luottamuksellisena Tietona),

(a) joka kyseisen tiedon luovutushetkellä oli julkista tai tuli sen jälkeen julkiseksi ilman tietoa vastaanottaneen Osapuolen myötävaikutusta;

(b) joka oli todistettavasti tietoa vastaanottavan Osapuolen laillisessa omistuksessa jo ennen sen luovutusta, eikä tieto ollut suoraan tai epäsuorasti peräisin tietoa luovuttavalta Osapuolelta;

(c) jonka Osapuoli on sen vastaanottamisen jälkeen saanut kolmannelta osapuolelta, joka ei ole saanut tietoa suoraan tai epäsuorasti toiselta Osapuolelta ja jolla on laillinen oikeus luovuttaa kyseinen tieto vastaanottavalle Osapuolelle;

(d) jonka tietoa vastaanottava Osapuoli on todistettavasti ja Luottamuksellista Tietoa käyttämättä kehittänyt luovutushetken jälkeen;

(e) joka on luovutettava Osakkaan päätöksentekoelimelle asian käsittelemiseksi lain, asetuksen tai voimassaolevan velvoittavan toimintaohjeen perusteella; ja

(f) joka on annettava pakottavan lain tai viranomaismääräyksen nojalla.

9.4 Osapuolet sitoutuvat olemaan itse käyttämättä toisilta Osapuolilta saamaansa Luottamuksellista Tietoa mihinkään muuhun tarkoitukseen kuin tämän Sopimuksen tarkoittamaan yhteistyöhön tai Suunnitteluhankkeen edistämiseen. Osapuolten tulee huolehtia siitä, ettei toisilta Osapuolilta saatu tieto tai aineisto tule muiden kuin sellaisten Osapuolten työntekijöiden, jotka sitä välttämättömästi tarvitsevat yllä mainittuun tarkoitukseen, käyttöön tai ulottuville. Tässä kohdassa sovittu salassapitovelvoite on voimassa tämän Sopimuksen voimassaoloajan ja niin kauan, kun Luottamuksellisella Tiedolla voi olla merkitystä, kuitenkin enintään kolme (3) vuotta tämän Sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen, ellei pakottavasta lainsäädännöstä seuraa ajallisesti pidempi salassapitovelvollisuus.

9.5 Yhtiöllä on kuitenkin tämän kohdan estämättä oikeus luovuttaa Yhtiötä ja sen omistusrakennetta koskevia tietoja yritysjärjestelyiden ja rahoitusjärjestelyiden yhteydessä edellyttäen, että tiedonsaajaa sitoo joko pankkisalaisuus tai siltä on hankittu erillinen salassapitositoumus.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

9.6 Tällä Sopimuksella ei rajoiteta lainsäädännöstä seuraavia julkisuus- tai salassapitovelvoitteita tai -oikeuksia.

10. SITOUMUKSET

10.1 Sitoumus koskien erillisiä sopimuksia

10.1.1 Osapuolet vakuuttavat, että ne eivät ole tehneet tai tee tämän Sopimuksen voimassa ollessa suoranaisia Sopimuksen vastaisia muita sopimuksia tai sitoumuksia, ml. kaiken laatuiset Osakkaiden keskinäiset sitoumukset Sopimuksen tarkoitukseen liittyen. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei Alkuperäisen osakassopimuksen yhteydessä solmittu Kanta-Hämeen kuntien exit-toteutusta koskeva sopimus ole tässä kohdassa tarkoitettua sitoumus tai erillinen sopimus.

10.2 Luopuminen tietyistä vähemmistöoikeuksista

10.2.1 Osakkaat luopuvat seuraavista oikeuksistaan:

(i) oikeus vaatia Osakeyhtiölain 18 luvun 1 §:n mukaista vähemmistöosakkeiden lunastusta; ja

(ii) oikeus vaatia Osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:ssä mainittua vähemmistöosinkoa.

11. VOIMASSAOLO

11.1 Tämä Sopimus tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimusta voidaan yhtiön päätöksenteossa noudattaa rajoituksitta, kun Yhtiö on suorittanut osakekaupat kaikkien omistuksensa jättävien osakkaiden kanssa, kuten Sopimuksen Taustan A-alakohdassa ja Sopimuksen liitteessä 1.4 (Osakkeenomistajien yksimielinen päätös) kuvataan.

11.2 Tämä Sopimus on voimassa Osakkaan osalta niin kauan kuin kyseinen Osakas ja yksikin toinen Osakas omistaa Osakkeita. Kun tämä Sopimus lakkaa olemasta voimassa tietyn Osakkaan osalta, kyseistä tahoa ei enää pidetä Sopimuksen tarkoittamana Osapuolena tai Osakkaana.

11.3 Yhtiön osalta tämä Sopimus lakkaa olemasta voimassa, kun tämä Sopimus on lakannut olemasta voimassa kaikkien muiden Osapuolten välillä. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämän Sopimuksen ehtojen vastainen Osakkeiden luovutus tai olennaisesta sopimusrikkomuksesta seuraava oikeuksien menetys eivät vapauta luovuttajaa tai tätä Sopimusta olennaisesti rikkonutta Osakasta tämän Sopimuksen mukaisista velvoitteista.

11.4 Sopimuksen jaksot 9 (Julkisuus ja salassapito), 12.10 (Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys) sekä 13 (Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen) sitovat kuitenkin Osapuolia vielä senkin jälkeen, kun tämän Sopimuksen voimassaolo on kyseisen Osapuolen osalta muutoin päättynyt.

12. YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

12.1 Myötävaikutusvelvollisuus

12.1.1 Osapuolet sitoutuvat itse, asiamiehensä tai edustajansa välityksellä äänestämään ja toimimaan yhtiökokouksessa, hallituksessa ja kaikissa muissa yhteyksissä tavalla, jota tämän Sopimuksen noudattaminen edellyttää sekä huolehtimaan siitä, että niiden lähipiirin kuuluvat, määräysvallassa olevat sekä omistusyhteystahot noudattavat omalta osaltaan tämän Sopimuksen ehtoja, joihin ne ovat mahdollisesti sitoutuneet.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

12.2 **Oikeus Yhtiötä koskevaan asiakirja-aineistoon ym.**

12.2.1 Yhtiön hallitus on velvollinen toimittamaan kullekin Osakkaalle tämän kohtuudella pyytämän yksilöidyn Yhtiön toimintaa ja taloudellista asemaa koskevan asiakirja-aineiston sekä vastaamaan Yhtiön toimintaa ja taloudellista asemaa koskeviin kysymyksiin vastaavassa laajuudessa viipymättä mutta kuitenkin viimeistään kymmenen (10) pankkipäivän kuluttua Osakkaan pyynnöstä, paitsi mikäli luovuttaminen ei ole sallittua lain pakottavan säännöksen nojalla. Asiakirja-aineisto on kuitenkin toimitettava aina kaikilta osin pyynnön esittäneen Osakkaan asiamiehelle, joka puolestaan voi raportoida aineistosta omalle päämiehelleen siltä osin, kun aineiston sisältämän tiedon luovuttaminen ei ole vastoin lain pakottavaa säännöstä.

12.2.2 Lisäksi Suunnitteluhankkeen aikana Yhtiön hallitus on velvollinen tiedottamaan oma-aloitteisesti Osakkaille suunnittelun etenemisestä tai siihen liittyvistä olennaisista viivästyksistä sekä muista Yhtiön toimintaa ja/tai taloudellista asemaa koskevista olennaisista muutoksista viipymättä.

12.2.3 Kaikilla Osakkailla on yhtäläinen oikeus tutustua Yhtiötä koskevaan asiakirja-aineistoon kohtien 12.2.1 ja 12.2.3 nojalla, eli tietty aineisto on luovutettava samassa laajuudessa ja samoin ehdoin kaikille sitä pyytäneille Osakkaille.

12.2.4 Osakkaan tämän kohdan nojalla saama asiakirjamateriaali on Luottamuksellista Tietoa, jota koskee kohdan 9 mukainen salassapitovelvollisuus.

12.3 **Tulkintajärjestys**

12.3.1 Mikäli tämän Sopimuksen ja Osakeyhtiölain tahdonvaltaisten säännösten välillä on eroavaisuuksia, noudatetaan Osapuolten välillä tämän Sopimuksen ehtoja.

12.3.2 Mikäli tämä Sopimus, siihen liittyvät sopimukset ja asiakirjat ja Yhtiön yhtiöjärjestys ovat toistensa kanssa ristiriidassa, on asiakirjoja sovellettava seuraavassa etusijajärjestyksessä:

(i) tämä Sopimus;

(ii) Yhtiön yhtiöjärjestys; ja

(iii) tämän Sopimuksen liitteenä olevat muut asiakirjat.

12.3.3 Mikäli tämän Sopimuksen ehto on ristiriidassa Suomen valtion omistajapoliittisten periaatepäätösten määräyksen kanssa ja siitä aiheutuu tosiasiallista haittaa Osakkaille, niin Osapuolet sitoutuvat käymään keskinäisiä neuvotteluita, joiden tavoitteena on ratkaista asia niin, että Sopimuksen ehtoja pystytään noudattamaan siten, että Osapuolten alkuperäinen kaupallinen ja/tai juridinen tarkoitus toteutuu mahdollisimman hyvin.

12.4 **Ilmoitukset**

12.4.1 Kaikki tähän Sopimukseen liittyvät ilmoitukset ja yhteydenotot voidaan pätevästi käyttämällä Osapuolten liitteessä 1.3 ilmoittamia yhteystietoja. Mikäli näissä yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia jonkun Osapuolen osalta, niin kyseisen Osapuolen on ilmoitettava yhteystietomuutoksesta Yhtiölle.

12.4.2 Edellisessä kohdassa viitatut ilmoitukset tulee tehdä kirjallisesti lähettämällä Osapuolelle viesti sekä sähköpostilla että tavallisena kirjeenä toimitettavana postilähetyksenä. Ilmoituksen katsotaan saapuneen Osapuolen tietoon seitsemän (7) päivän päästä kirjeen tai sähköpostin todistettavasti onnistuneesta lähettämisestä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

12.5 **Tulkinta**

12.5.1 Tämän Sopimuksen otsikot eivät vaikuta sen sisältöön eivätkä tulkintaan. Tätä Sopimusta tai sen tiettyä kohtaa ei tulkita yhdenkään Osapuolen vahingoksi sillä perusteella, että Sopimus tai sopimuskohta on kyseisen Osapuolen tai tämän asiamiehen laatima.

12.6 **Koko sopimus**

12.6.1 Tämä Sopimus liitteineen käsittää Osapuolten välisen sopimuksen ja yhteisymmärryksen kokonaisuudessaan.

12.7 **Oikeuksien käyttämättä jättäminen**

12.7.1 Mikäli jokin Osapuoli jättää käyttämättä jonkin tämän Sopimuksen tarjoaman oikeuden, ei tämän oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää tuota oikeutta myöhemmin niin halutessaan.

12.8 **Siirtokielto**

12.8.1 Tämä Sopimus sitoo kaikkia Osapuolia ja niiden oikeudellisia seuraajia. Osapuolilla ei ole oikeutta siirtää tätä Sopimusta, siihen perustuvia oikeuksiaan tai velvoitteitaan, ellei tässä Sopimuksessa nimenomaisesti toisin määrätä.

12.9 **Muutokset**

12.9.1 Tätä Sopimusta voidaan muuttaa tai se voidaan korvata, mikäli Määräenemmistö kannattaa sopimusmuutosta tai Sopimuksen korvaamista uudella osakassopimuksella, eikä muutoksella tai korvaamisella muuteta muutosta vastustavan Osakkaan asemaa suhteessa muihin vastaavassa asemassa oleviin Osakkaisiin, eikä päätös ole ristiriidassa Osakeyhtiölain 1 luvun 7 pykälän kanssa. Sopimusmuutos, joka koskee Sopimuksen jaksoja/kohtia 1 (Yhtiön toiminnan tarkoituksen muuttaminen), 2 (Rahoitus), 3.1 (Mahdollisen Rakentamisvaiheen rahoitus), 4.2 (Uusien Osakkaiden ja rahoituksen ylijäämän vaikutus Rahoitussitoumuksiin), 6.1 (Yhtiökokous) ja 6.2 (Hallitus), edellyttää kuitenkin, että kaikki Osapuolet hyväksyvät kyseisen muutoksen.

12.9.2 Muutokset tähän Sopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

12.10 **Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys**

12.10.1 Mikäli tämä Sopimus, sen tietty tai tietyt keskeiset ehdot tai tällä Sopimuksella toteutettava järjestely katsotaan osittain täytäntöönpanokelvottomaksi, pätemättömäksi tai mitättömäksi, on Sopimus muilta osilta yhä voimassa, ellei Sopimuksen osan täytäntöönpanokelvottomuus, pätemättömyys tai mitättömyys johda koko Sopimusta ajatellen niin merkittävään muutokseen, että Sopimuksen soveltaminen sen johdosta olisi kohtuutonta tai Yhtiökokous toteaa Sopimuksen olevan alkuperäistä tarkoitusta vastaamaton.

12.10.2 Mikäli edellä mainittu tilanne syntyy, Osapuolet pyrkivät kuitenkin ensisijassa keskinäisin neuvotteluin ja muine kohtuullisin käytettävissään olevin keinoin korvaamaan täytäntöönpanokelvottoman, pätemättömän tai mitättömän ehdon ehdolla, joka vastaa Osapuolten alkuperäistä kaupallista ja/tai juridista tarkoitusta.

12.11 **Sopimukseen sitoutumista koskeva oikeudellinen este**

12.11.1 Mikäli yksi tai useampi Osapuoli ei Sopimukseen sitoutumista koskevan päätöksen kumoutumisesta tai muuttumisesta, pakottavasta lainsäädännöstä tai tuomioistuimen lainvoimaisesta päätöksestä johtuen voi jatkaa Sopimuksen Osapuo-

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

lena, Osapuolet pyrkivät ensisijassa keskinäisin neuvotteluin ja muine kohtuullisin käytettävissään olevin keinoin (mukaan lukien Sopimukseen sitoutumista koskevaa päätöstä mahdollisesti koskevan muotovirheen korjaaminen) poistamaan aiheutuneen oikeudellisen esteen, esimerkiksi sopimalla muusta järjestelystä, jolla tässä Sopimuksessa tarkoitettu järjestely saadaan toteutettua kaikkien Osapuolten välillä tai niiden Osapuolten välillä joita em. oikeudellinen este ei koske. Mikäli Osapuoli ei voi jatkaa Sopimuksen Osapuolena edellä mainitusta syystä, niin Yhtiöllä ei ole velvollisuutta palauttaa kyseisen Osapuolen Yhtiölle jo maksamaa rahoitusta, mikäli erikseen ei nimenomaisesti muuta sovita.

12.11.2 Mikäli Osapuolet eivät löydä yksimielistä ratkaisua kohdassa 12.11.1 tarkoitetun oikeudellisen esteen poistamiseksi, niin Sopimus purkautuu, mikäli yhtiökokous ei päätä, että Sopimus jatkuu yhä voimassa niiden Osapuolten kesken, joita oikeudellinen este ei koske. Sopimuksen voimassaolo ei kuitenkaan saa johtaa koko Sopimusta ajatellen niin merkittävään muutokseen, että Sopimuksen voimassaolo sen johdosta olisi perustellusti kohtuutonta yhden tai useamman muun Osapuolen osalta.

12.11.3 Mikäli tämä Sopimus lakkaa olemasta voimassa tietyn Osakkaan, mutta ei kaikkien Osakkaiden, osalta kohdassa 12.11.1 mainitusta syystä, niin kyseinen Osakas sitoutuu luovuttamaan kaikki omistamansa Osakkeet Yhtiölle tai sen osoittamalle taholle yhden (1) euron vastiketta vastaan sekä ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin luovutuksen täytäntöön panemiseksi.

13. SOVELLETTAVA LAKI JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

13.1 Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

13.2 Tästä Sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Osapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli erimielisyyttä ei saada ratkaistua Osapuolten välisin neuvotteluin, niin tästä Sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti. Välimiesoikeus on kolmijäseninen. Välimiesmenettelyn paikka on Helsinki ja kieli on suomi.

13.3 Välimiesmenettely on luottamuksellinen ja sen yhteydessä käsiteltävä aineisto on tämän Sopimuksen mukaista Luottamuksellista Tietoa. Asiassa annettava välitystuomio on kuitenkin julkinen, mikäli riidan osapuolet eivät nimenomaisesti erikseen muuta sovi.

13.4 Riippumatta siitä mitä edellä todetaan, kukin Osapuoli voi hakea tähän Sopimukseen perustuvien maksamattomien saatavien perintää yleisessä tuomioistuimessa.

14. SOPIMUSKAPPALEET

Tämä Sopimus allekirjoitetaan sähköistä allekirjoituspalvelua käyttäen, jolloin palvelun tuottama sähköinen asiakirja katsotaan Sopimuksen alkuperäisversioksi.

[Allekirjoitukset seuraavalla sivulla]

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Sähköistä allekirjoituspalvelua käyttäen, kukin omasta ja perustettavan Yhtiön puolesta:

SUOMEN VALTIO

Edustajanaan liikenne- ja viestintäministeriö

_____
Lulu Ranne
Liikenne- ja viestintäministeri

LAHDEN KAUPUNKI

_____
Niko Kyynäräinen
Kaupunginjohtaja

HELSINGIN KAUPUNKI

_____
Tuula Saxholm
Rahoitusjohtaja

VANTAAN KAUPUNKI

_____
Pia Viskarinen-Soutamo
Henkilöstö- ja konsernijohtaja vs.

SUOMI-RATA OY

_____
Kari Savolainen
Hallituksen puheenjohtaja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]

visma sign
www.vismasign.com

LIITTEET

LIITE 1.1 Omistusosuudet ja Rahoitussitoumukset

Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeinen tilanne

Osakas	**Osakkeiden määrä (kpl) ***	**Rahoitussitoumuksen määrä (€)**	**Omistusosuus / osuus Rahoitussitoumusten kokonaismäärästä (%, kahden desimaalin tarkkuudella)**
Suomen valtio, edustajanaan Liikenne- ja viestintäministeriö	789 072	17 055 617,42	68,22
Helsingin kaupunki	222 567	4 810 736,67	19,24
Vantaan kaupunki	111 284	2 405 379,14	9,62
Lahden kaupunki	33 693	728 266,77	2,91
Yhteensä	**1 156 616**	**25 000 000**	**99,99**

Omistuksen ja rahoitussitoumuksien jakaantuminen omistuksen uudelleenjärjestelyn jälkeen (Osakassopimuksen 7.3.4 kohta)

Osakas	**Osakkeiden määrä (kpl) ***	**Rahoitussitoumuksen määrä (€)**	**Omistusosuus / osuus Rahoitussitoumusten kokonaismäärästä (%, kahden desimaalin tarkkuudella)**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Suomen valtio, edustajanaan Liikenne- ja viestintäministeriö	857 603	17 500 000,00	70,00
Helsingin kaupunki	222 567	4 541 639,91	18,17
Vantaan kaupunki	111 284	2 270 830,16	9,08
Lahden kaupunki	33 693	687 529,93	2,75
Yhteensä	**1 225 147**	**25 000 000,00**	**100**

* Osakkaiden kappalemäärä ja omistusosuus Yhtiössä perustuu Osakkaiden Suomi-rata Oy:n perustamisen yhteydessä suorittamaan osakkeiden merkintähintaan.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d
visma sign
www.vismasign.com

LIITE 1.2 Yhtiöjärjestys

LENTORATA OY

YHTIÖJÄRJESTYS

1 § TOIMINIMI JA KOTIPAIKKA

Yhtiön toiminimi on Lentorata Oy ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rinnakkaistoiminimiä ovat ruotsiksi Flygbanan Ab ja englanniksi Airport Rail Ltd.

2 § YHTIÖN TOIMIALA

Yhtiön toimialana on Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti, minkä lisäksi yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellista hyödyistä ja mahdollisista haitoista.

Yhtiö voi harjoittaa myös muuta tässä kohdassa mainittuun toimintaan liittyvää toimintaa.

3 § YHTIÖN TOIMINNAN TARKOITUS

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on kehittää ja tuottaa yhteiskunnan, viranomaisten ja osakkaidensa tarpeisiin raideliikenneinfrastruktuurin suunnitelmia ja tähän liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten arvioita. Yhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen.

Tämän pykälän määräyksillä ei ole tarkoitus poiketa yhtiön jakokelpoisten varojen jakamismahdollisuudesta vain osakkeenomistajille.

4 § HALLITUS

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään seitsemän (7) varsinaista jäsentä.

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy ensimmäisen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

5 § TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus.

6 § YHTIÖN EDUSTAMINEN

Yhtiötä edustavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja molemmat yksin ja sekä hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

Lisäksi hallitus voi antaa nimetyille henkilöille prokuran tai oikeuden yhtiön edustamiseen siten, että he edustavat yhtiötä kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kanssa.

7 § TILINTARKASTAJA

Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastajan toimikausi jatkuu toistaiseksi.

8 § TILIKAUSI

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

9 § YHTIÖKOKOUSKUTSU

Kutsu yhtiön yhtiökokoukseen on toimitettava kullekin osakkeenomistajalle aikaisintaan kahdeksan (8) viikkoa ja viimeistään viisi (5) viikkoa ennen yhtiökokousta. Yhtiökokouskutsu on toimitettava kirjallisesti joko osakkeenomistajan yhtiölle ilmoittamaan postiosoitteeseen tai vaihtoehtoisesti osakkeenomistajan yhtiölle ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

10 § VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä ajankohtana kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhtiökokous järjestetään Helsingissä.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä:

1) tilinpäätöksen vahvistamisesta;

2) taseen osoittaman voiton käyttämisestä;

3) vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;

4) hallituksen jäsenten lukumäärästä, palkkioista ja valinnasta;

5) hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta; ja

6) tarvittaessa tilintarkastajan palkkioista ja valinnasta.

11 § LUNASTUSLAUSEKE

Jos yhtiön osake siirtyy yhtiön ulkopuoliselle uudelle omistajalle, siirronsaajan on viipymättä ilmoitettava siitä yhtiön hallitukselle. Yhtiöllä on tällöin ensisijainen ja yhtiön osakkeenomistajilla toissijainen oikeus lunastaa kaikki siirron kohteena olevat osakkeet seuraavilla ehdoilla:

1) Yhtiöllä on ensisijainen oikeus lunastaa siirron kohteena olevista osakkeista parhaaksi katsomansa määrä. Mikäli yhtiö ei käytä lunastusoikeuttaan kokonaisuudessaan ja useampi kuin yksi osakkeenomistaja haluaa käyttää lunastusoikeuttaan, jäljellä olevat osakkeet on jaettava lunastukseen halukkaiden osakkeenomistajien kesken heidän aiempien osakeomistustensa mukaisessa suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeet lunastusta haluavien osakkeenomistajien kesken arvalla. Mikäli joku osakkeenomistajista ei käytä lunastusoikeuttaan täysimääräisesti, niin Suomen valtiolla on viimesijainen oikeus lunastaa muutoin lunastamatta jääneet osakkeet.

2) Lunastushinta on joko 50 % osakkeen substanssiarvosta tai tätä alempi hinta, josta siirtäjä ja siirronsaaja ovat sopineet.

3) Hallituksen on ilmoitettava osakkeen siirtymisestä osakkeenomistajille kahden (2) viikon kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut osakkeen siirtymistä koskevan ilmoituksen. Ilmoitus tulee toimittaa siten kuin yhtiökokouskutsukin. Ilmoituksen tulee sisältää lunastushinta ja päivämäärä, jona lunastusvaatimus on viimeistään tehtävä.

4) Hallituksen tulee esittää yhtiön mahdollinen lunastusvaatimus kirjallisesti [osakkeenomistajille] yhden (1) kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu yhtiön hallitukselle. Osakkeenomistajan tulee esittää mahdollinen lunastusvaatimuksensa kirjallisesti yhtiölle kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu yhtiön hallitukselle. Yhtiön lunastusoikeuden käyttämisestä päättää yhtiökokous.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

5) Lunastushinta on maksettava siirronsaajalle tai muulle siihen oikeutetulle taholle, tai vaihtoehtoisesti lunastushinta on talletettava yhtiön kotipaikan aluehallintovirastolle, yhden (1) kuukauden kuluessa lunastushinnan vahvistamisesta.

6) Lunastushinnan määrää koskevat riitaisuudet ratkaisee riippumattoman asiantuntija, jonka tulee olla ensisijaisesti tilintarkastusyhteisö.

Tämä määräys on merkittävä yhtiön osakasluetteloon sekä osakeantilippuihin.

12 § SUOSTUMUSLAUSEKE

Yhtiön osakkeen hankkiminen luovutustoimin vaatii yhtiön suostumuksen. Suostumuksen antamisesta päättää yhtiön hallitus.

Tämä määräys on merkittävä yhtiön osakasluetteloon sekä osakeantilippuihin.

13 § VÄLITYSLAUSEKE

Osakeyhtiölain tai tämän yhtiöjärjestyksen soveltamiseen perustuvat toisaalta yhtiön ja toisaalta yhtiön hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osakkeenomistajan väliset riitaisuudet ratkaistaan välimiesmenettelyssä siten kuin osakeyhtiölaissa ja välimiesmenettelystä annetussa laissa on säädetty, pois lukien lunastushinnan määräytymistä koskevat erimielisyydet, jotka ratkaistaan siten kuin kohdassa 11 (Lunastuslauseke) on erikseen määrätty.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

LIITE 1.3 Osapuolten yhteystiedot

Osapuoli:	Suomen valtio, edustajanaan liikenne- ja viestintäministeriö
Tiedoksi:	Miikka Rainiala
Osoite:	PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Sähköposti:	miikka.rainiala@lvm.fi; kirjaamo.lvm@gov.fi

Osapuoli:	Helsingin kaupunki
Tiedoksi:	Atte Malmström
Osoite:	PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
Sähköposti:	atte.malmstrom@hel.fi

Osapuoli:	Vantaan kaupunki
Tiedoksi:	Samuli Vartiainen
Osoite:	Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköposti:	samuli.vartiainen@vantaa.fi

Osapuoli:	Lahden kaupunki
Tiedoksi:	Olle Alho
Osoite:	PL 202, 15101 Lahti
Sähköposti:	olli.alho@lahti

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

LIITE 1.4 Osakkeenomistajien yksimielinen päätös

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös

Aika: [xx].1.2024

Päätöksentekijät:

Yhtiön kaikki osakkeenomistajat omistusosuuksittain (%, kahden desimaalin tarkkuudella koko osakekanta edustettuna):

1. Suomen valtio 51 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
2. Finavia Oyj 10,34 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
3. Helsingin kaupunki 14,39 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
4. Tampereen kaupunki 7,19 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
5. Vantaan kaupunki 7,19 % omistusosuudella, edustajaan valtakirjalla x
6. Hämeenlinnan kaupunki 1,23 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
7. Janakkalan kunta 0,30 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
8. Riihimäen kaupunki 0,52 % omistusosuudella edustajanaan valtakirjalla x
9. Lahden kaupunki 2,18 % omistusosuudella edustajanaan valtakirjalla x
10. Akaan kaupunki 0,31 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
11. Jyväskylän kaupunki 1,28 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
12. Oulun kaupunki 0,58 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
13. Porin kaupunki 0,77 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
14. Seinäjoen kaupunki 0,57 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
15. Vaasan kaupunki 0,61 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
16. Kangasalan kaupunki 0,29 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
17. Nokian kaupunki 0,30 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
18. Oriveden kaupunki 0,08 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
19. Pirkkalan kunta 0,18 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
20. Ylöjärven kaupunki 0,30 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x
21. Kokkolan kaupunki 0,32 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

22. Parkanon kaupunki 0,06 % omistusosuudella, edustajanaan valtakirjalla x

PÄÄTÖSVALTAISUUS

Yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat, yhtiökokousta pitämättä, tehneet tähän pöytäkirjaan kirjatut päätökset. Päätökset on siten tehty laillisesti, osakeyhtiölain 5 luvun 1 pykälän 2 momentin mukaista menettelytapaa noudattaen.

ASIAN TAUSTA

Päätöksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma (Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58). Hallitusohjelmassa Suomen valtionhallituksen tahtotilaksi esitetään, että hallitus edistää nk. lentoratahanketta ja Suomi-rata Oy:n tekemä suunnittelutyö keskeytetään muilta osin. Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti syksyllä 2023 talouspoliittisen ministerivaliokunnan puoltaman etenemistavan mukaisesti neuvottelut Suomi-rata Oy:n osakkaiden kesken Yhtiön toiminnan tarkoituksen muuttamiseksi vastaamaan hallitusohjelman mukaista tahtotilaa. Neuvotteluiden aikana selvitettiin osakkaiden tahtotila jatkaa Yhtiössä tilanteessa, jossa yhtiön toiminta rajattaisiin koskemaan ainoastaan lentorata-osuuden suunnittelua. Suomi-rata Oy:n omistus jakautui Yhtiötä perustettaessa (joulukuu 2020) Suomen valtion lisäksi kahdenkymmenen kunnan ja kaupungin, sekä Finavia Oyj:n kesken. Neuvotteluiden jälkeen omistajat päättivät, että Suomi-rata Oy hankkii Yhtiön jättävien osakkaiden omistuksen. Osana päätöstä Yhtiön hallitus valtuutettiin mitätöimään Yhtiön hankkimat osakkeet. Omistus- ja rahoitusrakenteen uudelleenjärjestelemisen jälkeen Suomi-rata Oy:n omistajaksi jäävät Suomen valtio, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki ja Lahden kaupunki. Yhtiön jättävät omistajat edustavat päätöksentekohetkellä 25,53 %:a yhtiön koko osakekannasta. Yhtiön omien osakkeiden hankinnan jälkeen Yhtiön omistajiksi jäävät Osakkaat sitoutuvat Yhtiön ja Osakkaiden välisessä osakassopimuksessa pääomittamaan yhtiötä omakustannusperiaatteella Yhtiön hallituksen vahvistaman rahoitussuunnitelman mukaisesti.

PÄÄTÖSASIAT

YHTIÖN OMIEN OSAKKEIDEN HANKKIMINEN

Päätettiin, että Yhtiö hankkii Yhtiön omia osakkeita suunnatusti alla yksilöidyiltä osakkeenomistajilta osakeyhtiölain 15 luvun 6 §:n mukaista menettelytapaa noudattaen. Yhtiö suorittaa hankittavista osakkeista vastikkeena osakkeenomistajalle noin 0,646 euroa (ei tarkka arvio) osakkeelta alla olevan taulukon mukaisesti. Vastikkeen suuruus on määräytynyt osapuolten välisten neuvottelujen perusteella.

Osakkeenomistaja	Omistusosuus	Hankittavien osakkeiden lukumäärä	Hankittavien osakkeiden numerot	Osakkeista maksettava vastike yhteensä (EUR)
Finavia Oyj	10,34 %	160 000	789 073–949 072	103 400,00
Tampereen kaupunki	7,19 %	111 284	1 171 640–1 282 923	71 900,00
Hämeenlinnan Kaupunki	1,23 %	18 969	1 394 208–1 413 176	12 300,00

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Janakkalan kunta	0,30 %	4 620	1 413 177–1 417 796	3 000,00
Riihimäen kaupunki	0,52 %	8 072	1 417 797–1 425 868	5 200,00
Akaan kaupunki	0,31 %	4 725	1 459 562–1 464 286	3 100,00
Jyväskylän kaupunki	1,28 %	19 846	1 464 287–1 484 132	12 800,00
Oulun kaupunki	0,58 %	9 034	1 484 133–1 493 166	5 800,00
Porin kaupunki	0,77 %	11 854	1 493 167–1 505 020	7 700,00
Seinäjoen kaupunki	0,57 %	8 888	1 505 021–1 513 908	5 700,00
Vaasan kaupunki	0,61 %	9 487	1 513 909–1 523 395	6 100,00
Kangasalan kaupunki	0,29 %	4 449	1 523 396–1 527 844	2 900,00
Nokian kaupunki	0,30 %	4 709	1 527 845–1 532 553	3 000,00
Oriveden kaupunki	0,08 %	1 295	1 532 554–1 533 848	800,00
Pirkkalan kunta	0,18 %	2 720	1 533 849–1 536 568	1 800,00
Ylöjärven kaupunki	0,30 %	4 632	1 536 569–1 541 200	3 000,00
Kokkolan kaupunki	0,32 %	5 000	1 541 201–1 546 200	3 200,00
Parkanon kaupunki	0,06 %	1 000	1 546 201–1 547 200	600,00
YHTEENSÄ	**25,23 %**	**390 584**	**n/a**	**252 300,00**

Hankittavat osakkeet on tarjottava Yhtiölle 9.2.2024 mennessä.

Vastike maksetaan osakkeenomistajalle kaupanteon yhteydessä, kuitenkin viimeistään 9.2.2024 mennessä.

Osakkeista maksettava vastike suoritetaan Yhtiön kassavaroista. Osakkeiden hankkimiseksi ei ole laadittu välitilinpäätöstä ja päätös perustuu vuoden 2022 vahvistettuun tilinpäätökseen. Toimenpiteessä on huomioitu tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa tapahtuneet olennaiset muutokset. Arvio omien osakkeiden hankintaan käytettävistä kassavaroista on saatu Yhtiöltä ja toimenpiteen sääntelynmukaisuudesta on pyydetty tilintarkastajan kanta. Omien osakkeiden hankinnan vaikutus yhtiön omaan pääomaan on vuoden 2023 aikana tehdyt aktivoinnit mukaan luettuna n. 400 000 euroa.

Painavaa taloudellista syytä suunnattuun omien osakkeiden hankkimiseen ei ole osakeyhtiölain 13 luvun 6 §:n 4 momentin mukaan eriteltävä, sillä kyseessä on osakkeenomistajien yksimielinen päätös.

Yhtiö pyrkii toimeenpanemaan päätöksen mukaisen osakekaupan Yhtiön omistuksesta luopuvien osakkaiden kanssa viivytyksettä tämän päätöksen allekirjoittamisen jälkeen. Hankkiminen tullaan tekemään samanaikaisesti kaikkien yllä yksilöityjen osakkaiden kanssa yhdellä kauppakirjalla.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Päätettiin valtuuttaa Yhtiön hallitus suorittamaan kaikki osakkeiden hankintaan liittyvät tarpeelliset toimenpiteet sekä allekirjoittamaan edellä tarkoitettu osakekauppakirja Yhtiön puolesta.

Yhtiö vastaa omien osakkeiden hankkimisesta seuraavasta varainsiirtoverosta, jonka suuruus on 3784,50 euroa.

Todettiin, että yhtiö päivittää osakasluettelonsa, kun osakekaupat on tehty ja varainsiirtovero maksettu.

PÄÄTÖS OSAKKEIDEN MITÄTÖINNISTÄ

Päätettiin valtuuttaa yhtiön hallitus mitätöimään yhtiön hankkimat osakkeet sekä rekisteröimään muutokset kaupparekisteriin.

HALLITUKSEN VASTUUVAPAUS

Todettiin, että omien osakkeiden suunnattua hankintaa koskeva osakkaiden yksimielinen päätös on tehty osakkeenomistajien yhteisen valmistelun perusteella ja ilman yhtiön hallituksen esitystä. Yhtiön hallitus ei ole vastuussa tehdystä päätöksestä taikka sellaisesta sen toimeenpanosta, johon ei liity hallituksen oman päätöstoimivallan käyttöä.

Selkeyden vuoksi kuitenkin todetaan, että Yhtiön tilintarkastajan ja Yhtiön toimittaman selvityksen mukaan Yhtiö ei ole maksukyvytön eikä suunnattu omien osakkeiden hankkiminen heikennä yhtiön maksukykyä seuraavan kuuden kuukauden aikana. Yhtiön vapaan oman pääoman määrä ei muodostu hankinnan seurauksena negatiiviseksi.

Suomi-rata Oy:n omistajiksi jäävät Suomen valtio, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki sekä Lahden kaupunki allekirjoittavat tämän päätöksen allekirjoittamisen yhteydessä tai viivytyksettä päätöksen jälkeen Suomi-rata Oy:n nykyisen osakassopimuksen korvaavan uuden osakassopimuksen, jossa omistajat sitoutuvat Yhtiön suunnittelutoiminnan rahoittamiseen Yhtiön hallituksen vahvistaman rahoitussuunnitelman mukaisesti.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittamalla tämän päätöksen, sitoudumme olemaan sitä moittimatta.

Sähköistä allekirjoituspalvelua käyttäen:

SUOMEN VALTIO

Edustajanaan liikenne- ja viestintäministeriö

FINAVIA OYJ

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

_____

Lulu Ranne

Liikenne- ja viestintäministeri

_____

Kimmo Mäki

Toimitusjohtaja

HELSINGIN KAUPUNKI

TAMPEREEN KAUPUNKI

_____

Katja Matikainen

Lakimies

_____

Mikko Nurminen

Johtaja

VANTAAN KAUPUNKI

LAHDEN KAUPUNKI

_____

Samuli Vartiainen

Konsernilakimies

_____

Niko Kyynäräinen

Kaupunginjohtaja

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI

_____

Timo Koivisto

Kaupunginjohtaja

_____

Jussi Oksa

Talousjohtaja

_____

Pauliina Rautiainen

Liiketoimintajohtaja

PORIN KAUPUNKI

VAASAN KAUPUNKI

_____

Lauri Kilkku

Toimialajohtaja

_____

Tomas Häyry

Kaupunginjohtaja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

SEINÄJOEN KAUPUNKI

_____

Jaakko Kiiskilä

Kaupunginjohtaja

_____

Jari Jokinen

Hallintojohtaja

OULUN KAUPUNKI

_____

Ari Alatossava

Kaupunginjohtaja vt.

RIIHIMÄEN KAUPUNKI

_____

Petri Hirvonen

Hallintojohtaja

_____

Mikko Heiskanen

Kaupungin lakimies

JANAKKALAN KUNTA

_____

Reijo Siltala

Kunnanjohtaja

AKAAN KAUPUNKI

_____

Antti Peltola

Kaupunginjohtaja

_____

Katariina Koivisto

Hallintojohtaja

KANGASALAN KAUPUNKI

_____

Oskari Auvinen

Kaupunginjohtaja

YLÖJÄRVEN KAUPUNKI

_____

Pauli Piiparinen

Kaupunginjohtaja

NOKIAN KAUPUNKI

_____

Eero Väätäinen

Kaupunginjohtaja

PIRKKALAN KUNTA

ORIVEDEN KAUPUNKI

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

_____	_____
Marko Jarva	**Juha Kuusisto**
Pormestari	**Kaupunginjohtaja**

KOKKOLAN KAUPUNKI	**PARKANON KAUPUNKI**

_____	_____	_____	_____
Stina Mattila	**Ben Weizmann**	**Aki Viitasaari**	**Aleksi Saukkoriipi**
Kaupunginjohtaja	**Hallintojohtaja**	**Kaupunginjohtaja**	**Hallinto- ja talousjohtaja**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 37 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 37 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 37 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 37 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 37 sider før denne side

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/dba4381f-8d4e-474b-bee1-f3d[illegible]

visma sign
www.vismasign.com

VALTUUSTOALOITTEET **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 13.11.2023**	
Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopuminen	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Maan hallitus on päättänyt, että Suomi-radan eli nopean ratayhteyden suunnittelu Helsingin ja Tampereen välillä keskeytetään. Hallitus on linjannut, että kolmesta ratahankkeesta vain Turun tunnin junaa edistetään. Tulee ryhtyä toimenpiteisiin otsikossa mainittujen ratahankkeiden suunnittelusta irtaantumiseksi ja antaa valtuustolle yksityiskohtainen selonteko mihin Vantaan kaupunki on näissä ratahankkeissa sitoutunut ja millä ehdoilla sitoumuksista on mahdollista irtisanoutua. Vantaan kaupungin panostuksena, suostumus mahdollistaa raideyhteyden liittäminen Helsinki-Vantaan lentoasemaan on riittävä “kädenojennus” puheena oleville ratahankkeille. *13.11.2023*	Aloitteen tekijän nimi: *Markku Weckman* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Kai-Ari Lundell 2. Juha Järä 3. Milad Dehghan 4. Juha Suoniemi 5. Tuukka Saimen 6. Vaula Norrena 7. Tiina Tuomela 8. Marjo Vacker 9. Nina Nummela 10. Niilo Kärki 11. Jouko Jääskeläinen 12. Eeva Tikkanen 13. Pirjo Luokkala 14. Paula Lehmuskallio 15. Minna Heikkinen 16. Suvi Karhu 17. Tanja Aidanjuuri 18. Lasse Norres 19. Pekka Virkamäki 20. Mika Niikko 21. Sirpa Siru Kauppinen 22. Pasi Liukkonen

14 § Vastaus Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloitteeseen jengiytymisen ehkäisemiseksi (kvalt) / RÅ

VD/2959/00.02.00.03/2023

RÅ/MH/PH/HR/JT

Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomela ja Mika Kasonen sekä 32 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Pääkaupunkiseudun kunnat sekä hyvinvointialueet luovat yhdessä ohjelman jengiytymisen vähentämiseksi.

Tarvitaan yhteisiä toimintatapoja jotta

- eri organisaatioiden osat kohtaavat toisensa
- asettavat yhteiset tavoitteet
- arvioivat resurssien tarpeen ja laadun sekä
- tarvittavat yhteistyötahot sekä
- seuraavat toimenpiteiden riittävyyttä.”

Kaupunginvaltuusto 24.4.2023 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

_____

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään ohjelman rakentamista jengiytymisen vähentämiseksi pääkaupunkiseudun kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) muodostuu neljästä kunnasta, kolmesta hyvinvointialueesta ja kolmesta poliisipiiristä. Kattavan ohjelman luominen vaatisi siis käytännössä ainakin seitsemän eri valtuuston käsittelyn ja asian luonteen vuoksi myös mahdollisesti poliisihallituksen. Ohjelman laatiminen tilanteessa, jossa ei täysin selvää kuvaa ongelman syntymisestä ole kunnolla olemassa, vaatisi suuren määrän byrokratiaa ja päätösprosesseja, jonka vaikuttavuus varsinaiseen ongelmaan jäisi mahdollisesti kovin ohueksi. Asian eteen tehdään tällä hetkellä yhteistyötä monella eri tasolla eikä tässä kohtaa virallisen toimenpideohjelman laatiminen toisi luultavasti mitään konkreettista lisää.

Nuorten jengiytyminen on herättänyt viime aikoina paljon keskustelua, ja ilmiö, sekä siihen liittyvä keskustelu on noteerattu myös Vantaan kaupungin eri toimialoilla ja palvelualueilla. Tilannetta on seurattu aktiivisesti, ja tiedonvaihtoa on tehty erityisesti nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden kanssa. Kaupungin toimijoiden muodostamaa tilannekuvaa on täydentänyt ja ohjannut poliisin viestintä puheena olevasta aiheesta.

3.2.2023 asetettiin Vantaan kaupunginjohtajan päätöksellä työryhmä pohtimaan nuorison väkivaltaisuutta ja rikoksia vapaa-ajalla ja kouluissa. Työryhmä koostuu eri kaupungin palvelualueiden toimijoista, joiden tehtävänkuvaan kuuluu lasten ja nuorten kanssa työskentely. Lisäksi työryhmässä on edustajia Vantaa-Kerava hyvinvointialueelta ja itä-Uudenmaan poliisilaitokselta. Työryhmässä jaetaan joustavasti tietoa ja havaintoja eri toimijoiden kesken, ja näin pyritään saavuttamaan riittävä tilannekuva ja tilanneymmärrys, joiden pohjalta on helpompi pohtia mielekkäitä ja ennaltaehkäiseviä toimia jengiytymiskehityksen katkaisemiseksi.

Vantaan kaupungin omien toimien lisäksi asiassa tehdään PKS-tasoisesti yhteistyötä ja vaihdetaan aktiivisesti tietoa. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla on hanke, jossa yritetään miettiä ja kehittää keinoja jengiytymisen ennaltaehkäisyyn. Aluillaan oleva hanke toimii Helsingistä käsin, mutta syksyllä saatavien lisäresurssien myötä yksi työntekijä tulee keskittymään Vantaan kysymyksiin.
Lisäksi HelsinkiMission Aggredi-toiminta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 0,5 miljoonan euron rahoituksen nuorisojengityöhön Vantaalla.

Yhtenä yhteistyön muotona mainittakoon vielä Keski-Uudenmaan kuntien välinen Turvallisuuden ja varautumisen foorumi, missä turvallisuuden ja varautumisen ammattilaiset kohtaavat laajalla alueellisella kokonpanolla, ja tällöin tapahtuu myös tiedonvaihtoa ja yhteistä pohdintaa ajankohtaisten turvallisuusasioiden suhteen.

Tiivistäen todettakoon, että nuorten jengiytymisen ehkäisemiseksi on tehty toimia Vantaan kaupungin sisäisesti, PKS-tasoisen sekä kehyskuntien kanssa. Yhteistyössä on lisäksi mukana Vantaa-Kerava-hyvinvointialue, poliisi ja kolmannen sektorin toimijoita. Tiiviissä yhteistyössä toimimalla pyritään välttämään tiedon ja toiminnan siiloutumista, ja näin pystytään pitämään yhteistä tilannekuvaa kaikkien saman ongelman äärellä toimivien tahojen kanssa. Oikea tilannekuva ja ongelman juurisyiden ymmärtäminen ovat perusta sille, että voidaan ryhtyä oikeanlaisiin ja konkreettisiin toimiin siellä, missä toimenpiteillä saavutetaan haluttua vaikuttavuutta.

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 23

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Sirpa Kauppiselle, Tiina Tuomelalle ja Mika Kasoselle sekä 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala, kasvatuksen ja oppimisen toimiala ja kaupunginstrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Itä-Uudenmaan poliisi ja Vantaan seurakuntayhtymä ovat ryhtyneet työstämään toimenpideohjelmaa, jonka tarkoitus on tutkia nuorisorikollisuuden ja jengiytymiskehityksen ehkäisemiseksi tehtäviä asioita kokonaisuutena.

Kaupunginjohtajan nimittämän työryhmän tehtävä on pohtia keinoja, joilla puututaan alaikäisten väkivaltarikollisuuden kasvuun Vantaalla. Työryhmä tekee toimenpideohjelman, joka on laaja-alainen suunnitelma monesta eri näkökulmasta, sillä yksittäisillä toimenpiteillä ilmiöön puuttuminen tuskin tulee tuomaan parannuksia tilanteeseen. Näkökulmia, joita suunnitelman tekemisessä otetaan huomioon, ovat ainakin yhteisöjen rakentaminen ja varhainen puuttuminen. Työryhmän toimeksiannossa on määritelty ilmiöön puuttumisen toimenpidekokonaisuuksiksi yhteiskunnan positiivisen läsnäolon rakentaminen, ennalta-ehkäisevä työ lapsiin ja varhaisnuoriin, kohdennettu työ ”avain-nuoriin” sekä panokset varsinaisiin jengeihin ja rikollisuuteen. Toimenpideohjelmassa on syytä miettiä myös mahdollisia investointitarpeita.

Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat käynnistäneet myös yhteisen nuorisorikollisuuden ennaltaehkäisevän työn kehittämishankkeen opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Hankkeessa tutkitaan ja kehitetään nuorisotyön keinoja puuttua ilmiöön ja hanke tulee myös osaksi Vantaan operatiivista toimintaa syksyllä 2024. Hankkeessa tutkitaan eri kaupunkien erilaisia toimintaympäristöjä ja toimintamalleja, jaetaan tietoa ja ymmärrystä kaupunkien välillä sekä tehdään kansainvälistä yhteistyötä tiedonvaihdon ja toimintamallien levittämisessä. Vantaalla aloitetaan parhaillaan pilottia nuorten jengityöstä Aggredi-Primo toimintamallin avulla Myyrmäessä. Tätä oppia jaetaan myös pääkaupunkiseututasoisesti hankkeen kautta. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki.

Nuorisotyössä tehdään aktiivista yhteistyötä jalkautuvan nuorisotyön ja Nuorisotyö raiteilla (NTR) muodostaman verkoston kautta. Tämä yhteistyö pitää sisällään operatiivisen yhteistyön, joka käytännössä mahdollistaa reaaliaikaisen tiedonvaihdon kuntien jalkautuvan työn välillä. Tämä helpottaa esimerkiksi eri kaupunkien resurssien siirtämistä kuntarajojen ylitse, silloin kun tilanne sitä vaatii (esim. nuorten massakokoontumiset). Nuorisotyö raiteilla verkosto muodostaa myös tätä kautta verkoston poliisipiirien välillä, jota kaupungin työntekijät käyttävät tiedonvaihdossa. Käytännössä, jos Helsingin poliisi antaa jotain kriittistä tietoa Helsingin jalkautuvalle nuorisotyölle, siirtyy tämä tieto NTR-verkoston kautta kaikkien verkostossa olevien toimijoiden tietoon.

Kaupunkirajat ylittävän yhteistyön rakenteita pk-seudun kaupunkien välillä on perusopetuksessa eri tasoilla. Pk-seutujen kaupunkien perusopetusjohtajat ja aluepäälliköt tapaavat useaan kertaan vuodessa, näissä tapaamisissa aiheiksi nostetaan keskeisiä perusopetuksen ajankohtaisia aiheita. Yhteistyötä tehdään myös eri ammattiryhmien, teemojen sekä hankkeiden parissa. Yksittäisten kouluyksiköiden välillä yhteistyörakenteet ovat satunnaisia. Hankkeiden välistä verkostoyhteistyötä on, mutta kaupunkien välillä on merkittäviä eroja hankkeiden toteutuksessa. Esimerkiksi Yhteinen turvaverkko-hankkeen (valtion erityisavustus toimenpiteisiin nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi) osalta Helsinki käynnistelee hankettaan vasta nyt ja Espoo ei vastaavaa rahaa hakenut. Keravan ja Tampereen sekä muiden vastaavaa rahaa saaneiden kuntien kanssa on tehty yhteistyötä ko. hankeverkoston kautta.
Muita jo olemassa olevia alueellisia yhteistyörakenteita ovat Alueellinen varautumisen ja turvallisuuden foorumi. Alueellinen varautumisen ja turvallisuuden foorumi on hyvinvointialuevetoinen yhteistyöfoorumi, johon kuuluu Vantaan, Keravan, Hyvinkään ja Järvenpään kaupungit, Tuusulan, Nurmijärven Pornaisten ja Mäntsälän kunnat Vantaan ja Keravan hyvinvointialue sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Foorumissa vaihdetaan myös tietoa tehdyistä toimenpiteistä ja toimintamalleista eri kunnissa nuorisorikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasta (ESAVI) on perustamassa Radanvarsifoorumin yhteistyön tueksi, joka tunnistaa lasten ja nuorten ongelmia ja kokoaa yhteen eri toimijat yli sektoreiden, hallinnon ja toimivaltuuksien rajojen. Tämä Radanvarsifoorumi käynnistyy kevättalvella 2024. Vantaan kaupunki on ollut mukana foorumin perustamisen alustavissa keskusteluissa. Foorumin tarkoituksena on tukea

alueita ja edistää ratkaisuja, joilla saadaan lapset- ja nuoret voimaan paremmin. Foorumissa on tarkoitus sopia konkreettisista toimista, pilotoida toimintatapoja ja lisätä tietoa nuorten tilanteesta. Foorumin kautta tarkoituksena on puuttua asiaan verkostoyhteistyöllä viranomaisten, järjestöjen, yritysten ja nuorten kesken sekä sopia yhteiset puuttumisen tavat. ESAVIn johtamana Radanvarsifoorumissa on alkamassa kattava yhteistyö, jolloin mikään yksittäinen kaupunki ei ole vetovastuussa.

Jo olemassa olevien yhteistyömallien, foorumeiden ja rakenteiden lisäksi ESAVIn Radanvarsifoorumin kanssa päällekkäisten yhteistyöryhmien kokoamiseen on syytä suhtautua varauksella. Uusia yhteistyön verkostoja ei ole syytä koota, vaan edistää hallitusti yhteistä ymmärrystä ja yhteistyötä sekä ylläpitää kokonaiskuvaa tässä aihepiirissä meneillään olevasta työstä, jotta hallittu tiedonjako ja toimenpidekokonaisuuden kehittely mahdollistuu Vantaan kaupungilla.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 14

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Sirpa Kauppiselle, Tiina Tuomelalle ja Mika Kasoselle sekä 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Allekirjoitettu Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomela ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloite jengiytymisen ehkäisemiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Nuorisopalvelujohtaja Hannu Rusama
Turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite jengiytymisen ehkäisemiseksi Pääkaupunkiseudun kunnat sekä hyvinvointialueet luovat yhdessä ohjelman jengiytymisen vähentämiseksi. Tarvitaan yhteisiä toimintatapoja jotta • eri organisaatioiden osat kohtaavat toisensa, • asettavat yhteiset tavoitteet, • arvioivat resurssien tarpeen ja laadun sekä • tarvittavat yhteistyötahot sekä • seuraavat toimenpiteiden riittävyyttä. *24.4.2023*	Aloitteen tekijän nimi: *Sirpa Siru Kauppinen* *Tiina Tuomela* *Mika Kasonen* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jouko Jääskeläinen 2. Niilo Kärki 3. Juha Järä 4. Oskari Iivarinen 5. Milad Dehghan 6. Markku Weckman 7. Suvi Karhu 8. Otso Kivimäki 9. Kai-Ari Lundell 10. Marjo Vacker 11. Anu Hall 12. Manav Phull 13. Faysal Abdi 14. Pirkko Letto 15. Susanna Kaiju 16. Jussi Särkelä 17. Minna Heikkinen 18. Pirjo Luokkala 19. Jussi Vähäkangas 20. Naima EL Issaoui 21. Tarja Eklund 22. Vaula Norrena 23. Tuire Kaimio 24. Tuomas Mutanen 25. Janne Hartikainen 26. Nina Nummela 27. Matilda Stirkkinen 28. Paula Lehmuskallio 29. Juha Suoniemi 30. Reija Friman 31. Ida Tamminen 32. Erika Veltheim

15 § **Vastaus Eve Rämön ja Vaula Norrenan sekä 19 muun valtuutetun aloitteeseen Korsontien turvallisuuden parantamisesta**

VD/5412/00.02.00.03/2023

TeA/HWe

Eve Rämö ja **Vaula Norrena** sekä 19 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Korsosta Tuusulantielle johtava Korsontie on vilkkaasti liikennöity joukkoliikennetie, joka on samalla satojen lasten koulutie. Tie johtaa läpi pientaloalueen ja siinä on 40 km/ h nopeusrajoitus, mutta tiellä ajetaan jatkuvasti huomattavia ylinopeuksia.
Korsontien varrella on paljon kevyenliikenteen liikkujia ja moni heistä joutuu ylittämään tien. Kuten Korson asukaspuistoon menevät perheet ja lapset, Ruusuvuoren yläkoululaiset ja Vierumäen koulun alakoululaiset. Lisäksi Korsontien varrella sijaitsee lastenkoti ja tiellä on lukuisia pientalojen tonttiliittymiä.

Tämän lisäksi moni suojatie on siellä suojaton ja näkyvyydeltään huono. Esimerkiksi asukaspuiston kohdalla oleva, mäessä sijaitseva suojatie tai Viklotien kohdalla oleva suojatie, josta kulkevat Vierumäen alakoululaiset. Myös Kisatien risteys on vilkas ja siinä liikkuu paljon alaikäisiä mopoilijoita.
Korsontiellä on kuluvanakin kesänä tapahtunut useita vaara- ja läheltä piti -tilanteita. On selvää, että turvallisuutta tulee lisätä, ennen kuin vakavampia onnettomuuksia tapahtuu.

Esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää keinoja, joilla Korsontien turvallisuutta ja erityisesti suojateiden turvallisuutta voidaan parantaa.”

Kaupunginvaltuusto 21.8.2023 § 39

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Liikennesuunnittelu on tunnistanut Korsontien kokonaisvaltaisen parantamistarpeen. Liikenneturvallisuuden kannalta suurimman haasteen muodostaa kadun pohjoispuolelta puuttuva jalankulku- ja pyörätie. Turvallisten suojatie- ja risteysjärjestelyjen sekä uuden jalankulku- ja pyörätien rakentaminen edellyttää käytännössä kadun täydellistä saneerausta ”seinästä seinään”. Perusparannusinvestointina hanke on erittäin mittava eikä sen toteuttamiseen ole varauduttu lähivuosien investointiohjelmissa.

Ensimmäisenä toimenpiteenä käynnistämme Korsontien liikenteen yleissuunnitelman laatimisen, jotta saamme alustavasti selville hankkeen laajuuden ja kustannukset.

Katujen ja puistojen palvelualueella on myös vuosittainen määrärahan liikenneturvallisuuden parantamiseksi, jonka avulla voidaan tehdä liikenneympäristöön pieniä parannuksia kuten suojatiesaarekkeita ja hidasteita. Em. määrärahalla on aikaisemmin parannettu jo Haahkakujan kohdan

suojatiejärjestelyjä Korsontiellä. Tänä vuonna toteutettavat kohteet on jo päätetty, mutta vuonna 2025 toteutettavien kohteiden suunnittelu on käynnissä ja pyrimme tässä yhteydessä löytämään myös uusia nopeita ratkaisuja Korsontien liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaan Eve Rämölle ja Vaula Norrenalle sekä 19 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Eve Rämön ja Vaula Norrenan sekä 19 muun valtuutetun aloite Korsontien turvallisuuden parantamisesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Aloite Korsontien turvallisuuden parantamisesta	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Korsosta Tuusulantielle johtava Korsontie on vilkkaasti liikennöity joukkoliikennetie, joka on samalla satojen lasten koulutie. Tie johtaa läpi pientaloalueen ja siinä on 40 km/ h nopeusrajoitus, mutta tiellä ajetaan jatkuvasti huomattavia ylinopeuksia. Korsontien varrella on paljon kevyenliikenteen liikkujia ja moni heistä joutuu ylittämään tien. Kuten Korson asukaspuistoon menevät perheet ja lapset, Ruusuvuoren yläkoululaiset ja Vierumäen koulun alakoululaiset. Lisäksi Korsontien varrella sijaitsee lastenkoti ja tiellä on lukuisia pientalojen tonttiliittymiä. Tämän lisäksi moni suojatie on siellä suojaton ja näkyvyydeltään huono. Esimerkiksi asukaspuiston kohdalla oleva, mäessä sijaitseva suojatie tai Viklotien kohdalla oleva suojatie, josta kulkevat Vierumäen alakoululaiset. Myös Kisatien risteys on vilkas ja siinä liikkuu paljon alaikäisiä mopoilijoita. Korsontiellä on kuluvanakin kesänä tapahtunut useita vaara- ja läheltä piti -tilanteita. On selvää, että turvallisuutta tulee lisätä, ennen kuin vakavampia onnettomuuksia tapahtuu. Esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää keinoja, joilla Korsontien turvallisuutta ja erityisesti suojateiden turvallisuutta voidaan parantaa. Vantaalla 21.8.23 Eve Rämö Vaula Norrena	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <u>Eve Rämö</u> <u>Vaula Norrena</u> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Marjo Vacker 2. Nina Nummela 3. Eeva Tikkanen 4. Faysal Abdi 5. Tiina Tuomela 6. Antero Eerola 7. Kai-Ari Lundell 8. Hanna Valtanen 9. Siru Kauppinen 10.Eva Tawasoli 11.Reija Friman 12.Tuire Kaimio 13.Juha Suoniemi 14.Pirjo Luokkala 15.Maija Rautavaara 16.Suvi Karhu 17.Mika Kasonen 18.Minna Heikkinen 19.Niilo Kärki

16 § **Vastaus Juha Järän ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen ulkoisesta kilpailuselvityksestä (kvalt) / PT**

VD/7298/00.02.00.03/2023

PT/PA/S-AP/JT

Juha Järä sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kilpailutuksen ympärillä on kuohunut. Asiasta on tehty aloitteita, selvityksiä ja tarkastuksia ym. Koska kaupungin omilla toimilla ei ole asiassa päästy riittäviin ratkaisuihin niin tämä aloite esittää: ”Esitetään hankittavaksi ulkopuolinen selvitys kahden viime vuoden ajalta rakentamishankinnoista ja niiden konsulttipalveluista kehitysehdotuksilla. Viitaten mm. hankkeisiin Hakunilan urheilupuiston kenttään ja Kuusijärven rakennushankkeisiin. ”

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan kuntademokratian palvelualue toteaa vastauksenaan aloitteeseen seuraavaa:

Aloitteessa ehdotetaan kaupungin kahden viimeisen vuoden rakentamishankintojen ja niihin liittyvien konsulttipalvelujen tarkastamista ulkopuolisen selvittäjän toimesta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa riippumattomana sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö. Hallintosäännön 18 luvun 6 §:n mukaan sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastusjohtajan johdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä ja veloituksetta kaikki tiedot ja asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tarkastusten suorittamiseksi sekä oikeus päästä kaikkiin kaupungin tiloihin.

Sisäinen tarkastus on tehnyt vuosina 2020–2023 kaupunkiympäristön toimialan rakentamishankintoihin 10 tarkastusta ja antanut näissä tarkastuksissa 33 toimenpidesuositusta toiminnan kehittämiseksi. Viimeisin tarkastus on tehty aloitteessa mainittuun Hakunilan yleisurheilukentän rakennushankkeeseen. Tarkastuksessa annetut hankintatoimintaan liittyvät kehitysehdotukset on keskeisiltä osin toteutettu.

Sisäisen tarkastuksen tämän vuoden vuosisuunnitelmassa on neljä rakennushankkeisiin liittyvää tarkastusta. Yksi tarkastuksista kohdistuu aloitteessa mainittuihin Kuusijärven rakennushankkeisiin.

Sisäinen tarkastus tekee tarkastustyötä hallintosäännössä määritellyn mukaisesti riippumattomasti. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kaupunginympäristön toimialalle tehtävä tarkastustyö tehtävä tarkastustyö tehdään samoilla riippumattomuuden ja objektiivisuuden periaatteilla kuin mitä ulkopuolisen tahon tekemä vastaava selvitystyö olisi. Tämä on havaittavissa, mikäli tarkemmin tutustuu sisäisen tarkastuksen laatimiin tarkastuskertomuksiin. Sisäinen tarkastus on tarkastuksia tehdessään hyvin perusteellinen ja objektiivinen sekä antaa selkeitä suosituksia toiminnan korjaamiseksi ja kehittämiseksi. Tarvittaessa sisäinen tarkastus esittää myös tutkintapyynnön tekemistä poliisille.

Sisäisellä tarkastuksella on vähintään vastaava ammattitaito ja osaaminen hankintatoimen tarkastamiseen, mikä olisi saatavilla ulkopuoliselta tarkastusorganisaatiolta. Ulkopuolisella tarkastusorganisaatiolla ei sen sijaan ole samaa tuntemusta kaupungin omasta hankintaohjeistuksesta ja sen soveltamisesta kuin sisäisellä tarkastuksella.

Mikäli ulkopuoliselta toimijalta tilattaisiin aloitteessa ehdotettu selvitystyö, tulisi sen kustannukset olemaan merkittävät, useita kymmeniä tuhansia euroja kaupunkiympäristön toimialan hankintojen suuren lukumäärän vuoksi. Selvitystyö tulisi olemaan päällekkäistä sisäisen tarkastuksen jo tekemien tarkastusten ja tänä vuonna tehtävien tarkastuksien kanssa. Ulkopuolinen tarkastaja joutuisi selvitystehtävän laajuuden takia tukeutumaan selvitystyötä tehdessään sisäisen tarkastuksen apuun ja sisäisen tarkastuksen jo tekemään selvitystyöhön. Ulkopuolisen tahon selvitystyö ei toisi sellaista lisäarvoa kaupunkiympäristön hankintatoiminnan kehittämiseen, mitä ei olisi saavutettavissa sisäisen tarkastuksen tarkastustyöllä.

Kyseisen ehdotetun selvitystyön teettäminen tulisi kilpailuttaa. Kaupungilla ei ole sellaista jo kilpailutettua puitesopimusta, jonka nojalla selvitystyön voisi teettää. Valittu toimittaja ei voisi olla mikään niistä rakennushankkeisiin liittyneitä konsulttipalveluita Vantaan kaupungille tuottaneista yhtiöistä, joiden toimet halutaan myös tarkistettavaksi.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) antaa Juha Järälle ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja lisäys perustelutekstiin:

Sisäisen tarkastuksen henkilöstöresursseja on lisätty vuoden 2024 alusta.

Asian käsittelyn aikana valtuutettu Kai-Ari Lundell esitti valtuutettu Juha Suoniemen kannattamana asian palautusta valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysehdotuksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat asian palauttamista

valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääniä ja 3 ei-ääniä. Puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkuvan.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti asiaan eriävän mielipiteen:

Vastaus on ristiriidassa tarkastuskertomuksen huomioiden kanssa. Sisäinen tarkastus ei ole ollut riittävän hyvää, koska ongelma tulee jatkuvasti.

Liite:
- Allekirjoitettu Juha Järän ja 16 muun valtuutetun aloite ulkoinen kilpailutusselvitys
- Äänestysraportti KH § 16 25.3.2024

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ulkoinen kilpailutusselvitys	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan kilpailutuksen ympärillä on kuohunut. Asiasta on tehty aloitteita, selvityksiä ja tarkastuksia ym. Koska kaupungin omilla toimilla ei ole asiassa päästy riittäviin ratkaisuihin niin tämä aloite esittää: ”Esitetään hankittavaksi ulkopuolinen selvitys kahden viime vuoden ajalta rakentamishankinnoista ja niiden konsulttipalveluista kehitysehdotuksilla. Viitaten mm. hankkeisiin Hakunilan urheilupuiston kenttään ja Kuusijärven rakennushankkeisiin. ” *Valtuuston kokous 13.11.2023*	Aloitteen tekijän nimi: *Juha Järä* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Kai-Ari Lundell 2. Milad Dehghan 3. Juha Suoniemi 4. Tuukka Saimen 5. Markku Weckman 6. Niilo Kärki 7. Paula Lehmuskallio 8. Minna Heikkinen 9. Nina Nummela 10. Suvi Karhu 11. Tanja Aidanjuuri 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Pekka Virkamäki 14. Marjo Vacker 15. Mika Niikko 16. Pasi Liukkonen

Äänestys Raportti
Kaupunginhallitus 25.3.2024

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 25.3.2024
Aiheen nimi:	§ 16 Vastaus Juha Järän ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen ulkoisesta kilpailuselvityksestä
Äänestyksen nimi:	JAA=pohjaesitys EI=palautusesitys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	25.3.2024 15.52.03
Äänestys päättynyt:	25.3.2024 15.52.42

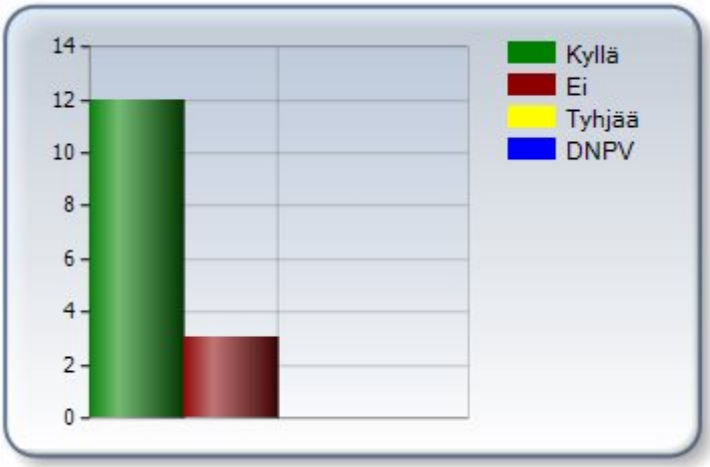
Äänestyksen kokonaistulokset

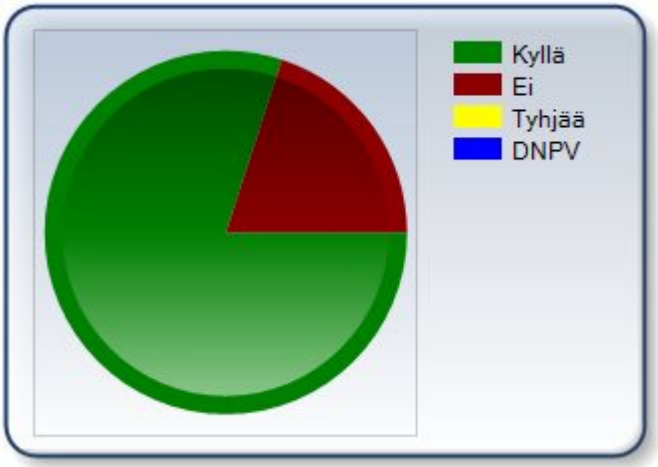
Osallistujat:

Paikalla	15	

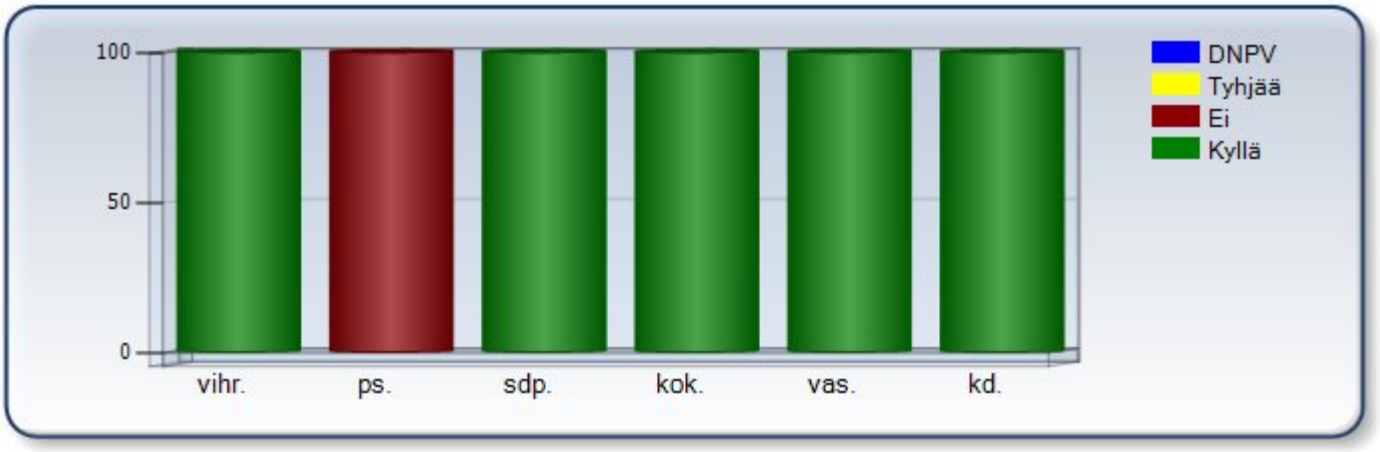
Äänet:

Jaa	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

Puolueiden äänestys tulokset

kd.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Räsänen	sdp.
Tammi	sdp.
Tuomela	kd.
Valtanen	vihr.

Ei	
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Suoniemi	ps.

17 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston viranhaltijapäätökseen § 21 / 2024 / PT

VD/7927/03.01.02.00/2023

PT/HN/JT

Hakija on 27.2.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 21 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 2.2.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä ole voitu asiassa todentaa.

Lain mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (Kuntalaki 410/2015, 16 luku 138§). Korvausvaatimusta koskeva päätös on toimitettu postitse hakijan tiedoksi kuin asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa säädetään.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua päätöksen postittamisesta tai 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä.

Päätösote on postitettu maanantaina 5.2.2024, jolloin sen katsotaan tulleen tiedoksi maanantaina 12.2.2024 ja muutoksenhaun viimeinen päivä on maanantai 26.2.2024.

Muutoksenhakuajan laskemiseen sovelletaan lakia säädettyjen määräaikain laskemisesta. Laskemisessa huomioidaan seuraavat määräajat:

- sitä päivää, josta muutoksenhakuaika lasketaan alkavaksi, ei lueta määräaikaan,
- jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, muutoksenhakeuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen ja
- muutoksenhakemus on tehtävä viimeistään viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Edellä esitetyin määräajoin asiaa koskeva muutoksenhakuaika on umpeutunut maanantaina 26.2.2024. Koska hakija on toimittanut oikaisuvaatimuksensa kaupungin kirjaamoon vasta seuraavana tiistaina 27.2.2024, ei oikaisuvaatimusta ole toimitettu määräajassa, ja se on jätettävä tutkimatta.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään jättää asia tutkimatta.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavasti:

Oikaisuvaatimus on toimitettu kaupungille määräajan jälkeen, jonka vuoksi sitä ei voida käsitellä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Tarkista aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: Kirjaudu sisään (https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle)

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)
Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)
Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)
Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: Aloita asiointi (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)
Virka-aika: klo 8.00−16.15